Bundel - Raadsvergadering van 5 juli 2022

1 Opening en mededelingen

De voorzitter nodigt u uit tot het bijwonen van de openbare vergadering van de gemeenteraad die gehouden wordt op dinsdag 5 juli, aanvang 16.00 uur. De vergadering wordt uitgezonden vanuit de Raadzaal van het gemeentehuis van Buren, De Wetering 1 te Maurik. De agenda en alle bijbehorende stukken zijn door raads- en collegeleden digitaal in te zien via iBabs. Het publiek kan de stukken inzien via www.buren.nl/De gemeente/Gemeenteraad/Agenda en vergaderstukken. De vergadering wordt uitgezonden via www.buren.nl/De gemeente/live-uitzendingen en is via deze link ook achter nog terug te bekijken.

2 Vaststelling agenda raadsvergadering

De raad wordt voorgesteld de agenda van vandaag vast te stellen.

3.a Afscheid van dhr. C. van den Bijl, raadslid PCG Buren

Dhr. C. van den Bijl heeft te kennen gegeven zijn raadslidmaatschap te willen beëindigen. Hij heeft hiervoor op 30 mei jl. een ontslagverzoek ingediend. In deze vergadering wordt bij zijn afscheid als raadslid stilgestaan.

20220530 Ontslagverzoek C. van de Bijl Gemeenteraad PCG Buren

3.b Toelating en installatie van dhr. J.G. Keuken als raadslid PCG Buren

Nadat dhr. van den Bijl afscheid heeft genomen als raadslid namens PCG Buren zal dhr. J. Keuken worden geïnstalleerd als nieuw raadslid.

Getekend Raadsbesluit Benoeming raadslid J.G. Keuken

4 Vaststelling besluitenlijst gemeenteraad 14 juni 2022

De raad wordt voorgesteld de besluitenlijst van 14 juni 2022 vast te stellen.

5 A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)

5.1 1e bestuursrapportage 2022

In de eerste bestuursrapportage van 2022 rapporteert het college aan de raad over beleidsmatige en financiële afwijkingen op de lopende programmabegroting. De rapportage stelt de raad in de gelegenheid om beleidsinhoudelijk, qua planning of financieel bij te sturen. De eerste bestuursrapportage 2022 heeft een negatief saldo van € 505.834. Met deze bijstelling van de begroting loopt het verwachte tekort 2022 op naar € 1.066.000. De effecten van deze bestuursrapportage voor de jaren na 2022 worden meegenomen in de kadernota 2023.

Dossier 2272 voorblad

Raadsvoorstel eerste bestuursrapportage 2022

Raadsbesluit eerste bestuursrapportage 2022

1e Burap 2022

Begrotingswijziging 2022-04 eerste burap 2022

Beantwoording technische vragen voor aanvang van de Voorbespreking over de 1e bestuursrapportage 2022

Beantwoording nagekomen technische vraag m.b.t. 1e bestuursrapportage

5.2 Bestemmingsplan Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II

Om de nieuwe ontsluitingsweg op bedrijventerrein Doejenburg II mogelijk te maken, is het noodzakelijk het geldende bestemmingsplan aan te passen. Het bestemmingsplan 'Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg ll' vestigt een bestemming Verkeer voor de nieuwe ontsluitingsweg. Het college stelt de raad voor het bestemmingsplan vast te stellen.

Dossier 2269 voorblad

Raadsvoorstel Bestemmingsplan Doejenburg

1. Raadsbesluit Bestemmingsplanwijziging Doejenburg nieuwe ontsluitingsweg

1.1 Toelichting Ontsluitingsweg Doejenburg ll te Maurik

1.2 Regels ontwerpbestemmingsplan

1.3 Verbeelding ontwerp bestemmingsplan

2. Nota zienswijzen Maurik ontsluitingsweg Doejenburg ll

Beantwoording technische vragen voor aanvang van de Voorbespreking over BP Maurik ontsluitingsweg Doejenburg II

6 B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)

6.1 Jaarstukken 2021 Gemeente Buren

Met het vaststellen van de jaarrekening en het jaarverslag 2021, zetten we de laatste stap in de planning en control cyclus 2021. In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het beleid en de behaalde resultaten in 2021. In de jaarrekening vindt u daarvan de financiële vertaling. De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat we in 2021 niet alles konden uitvoeren zoals we van tevoren bedachten. Daarom stellen we voor een aantal budgetten voor specifieke projecten over te hevelen naar 2022. Dit opdat we de afgesproken doelen alsnog kunnen halen. Als gevolg hiervan en na vaststelling van de voorgestelde besluiten (resultaatbestemming) sluiten we 2021 af met een positief resultaat van € 4.094.000 en met een toename van de algemene reserve met € 3.115.000.

Dossier 2314 voorblad

Raadsvoorstel Jaarstukken 2021 Gemeente Buren

Raadsbesluit

Bijlage 2 Jaarstukken 2021 - Versie vastgesteld door college 31 mei

Beantwoording technische vragen voor aanvang van de Voorbespreking over de Jaarstukken 2021 Gemeente Buren

Accountantsverslag boekjaar 2021 - Gemeente Buren

(aangepaste) beantwoording technische vragen m.b.t. Jaarstukken 2021

Jaarstukken 2021 - Versie inclusief erratum en controleverklaring

Erratum op de P&C documenten geagendeerd op 5 juli 2022

6.2 Kadernota 2023

In deze Kadernota schetsen we het financieel perspectief voor de jaren 2023-2026. Dit perspectief is gebaseerd op een aantal financiële uitgangspunten, waaronder de loon- en prijsindexering. Ze vormen ze de basis voor het opstellen van de nieuwe begroting 2023. In deze kadernota is een aantal financiële effecten nog niet meegenomen. Deze brengen we in beeld bij de begroting 2023. Het gaat om het financiële effect van:
- beleidsvoorstellen die in september en oktober zijn geagendeerd;
- de uitwerking van het coalitieakkoord “Samen werken aan het Buren van morgen 2022-2026”;
- de vervangingsinvesteringen.

Dossier 2331 voorblad

Raadsvoorstel Kadernota 2023

Raadsbesluit Kadernota 2023

Kadernota 2023

Beantwoording technische vragen voor aanvang van de Voorbespreking over de Kadernota 2023

Motie GB bij behandeling Kadernota 2023 - Snelheid aanbrengen in kleinschalige duurzaamheidsinitiatieven

Kadernota 2023 - Versie inclusief erratum

Gebundelde bijdragen Algemene Beschouwingen - Kadernota 2023 - Gemeente Buren

7 MOTIES VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

7.1 Motie vreemd CDA e.a. over Stikstofreductie

Er is door het CDA e.a. een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd die gaat over Stikstofreductie.

Motie vreemd CDA e.a. over Stikstofreductie - aangepaste versie

7.2 Motie vreemd PCG over Capaciteit van het elektriciteitsnetwerk

Er is door de PCG e.a. over een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd die gaat over de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk.

Motie vreemd PCG e.a. over Capaciteit elekriciteitsnetwerk

8 Sluiting

C. (Kees) van de Bijl
Molenstraat 61
4033 AT LIENDEN

Gemeenteraad gemeente Buren
T.a.v. de voorzitter burgermeester J.P.M. Meijers
De Wetering 1
4021 VZ Maurik

Lienden, 30 mei 2022

Betreft: *Ontslagbrief*

Geachte burgemeester,

Hierbij wil ik u schriftelijk laten weten dat ik besloten heeft om te gaan stoppen als gemeenteraadslid van de gemeente Buren. Ik heb al meer dan een jaar geleden aangegeven aan het bestuur en fractie, dat ze moeten kijken naar vervanging omdat ik wil gaan stoppen met het raadswerk.

De reden dat ik nu zelf aangegeven heeft te stoppen is, dat ik vanwege toenemende werk als bedrijfsleider in de boomkwekerij en het werk als diaken in onze kerkelijke gemeente enz. en daar komt nog bij dat er met de laatst gehouden verkiezingen Dhr. J Keuken met voorkeur stemmen gekozen is.

Dhr. J Keuken gaf aan dat hij bereid is om de plaats in de gemeenteraad in te willen nemen. Ik heb te weinig tijd om het werk in de gemeenteraad voldoende en goed te kunnen doen. Ik heb inmiddels al meer dan 20 jaar het werk in de gemeenteraad mogen doen, waarvan ruim drie ambtstermijnen als fractievoorzitter.

Met hartelijke groet,

Kees van de Bijl

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
5 juli 2022		D.125735 Z.043394

Onderwerp **Benoeming raadslid J.G. Keuken**

De Gemeenteraad van Buren;

Gehoord het rapport van de commissie betreffende de geloofsbrief van Keuken, J.G. (Jan) op Maandag 13 juni 2022 tot lid van de raad van de gemeente Buren benoemd verklaarde;

overwegende dat deze commissie de stukken heeft onderzocht en in orde bevonden;

gelet op artikel V 4 en V 12 van de Kieswet;

besluit:

toe te laten als lid van de raad van de gemeente Buren: dhr. J.G. Keuken.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 5 juli 2022,

De griffier, De voorzitter,

J.J. Rochat J.P.M. Meijers

Raadsvergadering

Dossiernummer	2272
Extern Zaak ID	Z.040729
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2022
Agendapunt	5.1
Titel	1e bestuursrapportage 2022
Organisatieonderdeel	Domein Bedrijfsvoering
Eigenaar	Schoonderwoerd, N.M.
Portefeuillehouder	K.A. Maier

Bijlagen
Raadsvoorstel eerste bestuursrapportage 2022
Raadsbesluit eerste bestuursrapportage 2022
1e Burap 2022
Begrotingswijziging 2022-04 eerste burap 2022
Beantwoording technische vragen voor aanvang van de Voorbespreking over de 1e bestuursrapportage 2022
Beantwoording nagekomen technische vraag m.b.t. 1e bestuursrapportage

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	17 mei 2022
Agendacommissie	15 juni 2022
Voorbespreking I	28 juni 2022
Raadsvergadering	**5 juli 2022**

Toelichting

In de eerste bestuursrapportage van 2022 rapporteert het college aan de raad over beleidsmatige en financiële afwijkingen op de lopende programmabegroting. De rapportage stelt de raad in de gelegenheid om beleidsinhoudelijk, qua planning of financieel bij te sturen. De eerste bestuursrapportage 2022 heeft een negatief saldo van € 505.834. Met deze bijstelling van de begroting loopt het verwachte tekort 2022 op naar € 1.066.000. De effecten van deze bestuursrapportage voor de jaren na 2022 worden meegenomen in de kadernota 2023.

Voorgesteld besluit

1. De eerste bestuursrapportage 2022 vast te stellen
2. De begrotingswijziging ‘eerste bestuursrapportage 2022 (2022/04)’ vast te stellen.

Besluit

1. De eerste bestuursrapportage 2022 vast te stellen
2. De begrotingswijziging ‘eerste bestuursrapportage 2022 (2022/04)’ vast te stellen.

Toelichting

Het besluit is unaniem zonder stemming (bij hamerslag).

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
5 juli 2022	**D. 118362** **Z. 040729**

Voorstel ingebracht door	N.M. Schoonderwoerd
Portefeuillehouder	P.A.J.M. van den Hurk
Begrotingsprogramma en taakveld	Alle

Onderwerp **Eerste bestuursrapportage 2022**

Voorgesteld besluit

1. De eerste bestuursrapportage 2022 vast te stellen
2. De begrotingswijziging ‘eerste bestuursrapportage 2022 (2022/04)’ vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

In de eerste bestuursrapportage van 2022 rapporteert het college aan de raad over beleidsmatige en financiële afwijkingen op de lopende programmabegroting. De rapportage stelt de raad in de gelegenheid om beleidsinhoudelijk, qua planning of financieel bij te sturen. De eerste bestuursrapportage 2022 heeft een negatief saldo van € 505.834. Met deze bijstelling van de begroting loopt het verwachte tekort 2022 op naar € 1.066.000. De effecten van deze bestuursrapportage voor de jaren na 2022 worden meegenomen in de kadernota 2023.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Voor u ligt de eerste bestuursrapportage van 2022. Met bestuursrapportages rapporteren we aan de raad over beleidsmatige en financiële afwijkingen op de lopende programmabegroting. Daarnaast wordt de stand van zaken met betrekking tot de strategische opgaven toegelicht. In deze bestuursrapportage wordt ook voor het eerst de voortgang van de ZBB-maatregelen beschreven. Deze bestuursrapportage is de eerste publicatie voor de raad in de planning & control cyclus 2022. Deze is gebaseerd op de kennis van zaken per 31 maart 2022. In deze eerste rapportage over 2022 zijn alleen financiële voorstellen opgenomen. Er worden geen beleidsmatige afwijkingen gemeld. De rapportage is naast informatief ook besluitvormend. Na vaststelling van de eerste bestuursrapportage worden de financiële ontwikkelingen verwerkt in de begroting 2022. Dit vindt plaats via een begrotingswijziging.

Bestuursrapportages zijn wettelijk niet verplicht. Op grond van artikel 212 van de Gemeentewet kan een gemeente via een verordening hiervoor kiezen. In de Financiële verordening gemeente Buren 2018 staat, dat u minimaal één maal per jaar tussenrapportages en de bijbehorende begrotingswijziging vaststelt.

Tegelijkertijd met de eerste bestuursrapportage 2022 worden in de raad ook de jaarrekening 2021 en de kadernota 2023 besproken. De verschillende documenten gaan over verschillende jaren, maar er zit wel een verband tussen. Het verband is in onderstaande figuur weergegeven.

2. Doel / meetbaar effect
Met de vaststelling van de eerste bestuursrapportage 2022 stemt u in met de gepresenteerde voortgang op het beleid. Daarnaast stelt u op grond van uw budgetrecht de bijbehorende begrotingsmutaties vast en verwerken wij deze mutaties in de programmabegroting.

3. Argumenten
1.1 Voldoen aan de regels van de Financiële verordening gemeente Buren op basis van artikel 212 Gemeentewet.
In de Financiële verordening gemeente Buren is opgenomen, dat de raad minimaal één maal per jaar tussenrapportages en de bijbehorende begrotingswijziging vaststelt.

1.2 Raad in de gelegenheid stellen haar volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol uit te voeren.
De bestuursrapportage is een instrument voor de raad om tussentijds beleidsmatig (qua planning en financieel) bij te sturen.

4. Kanttekeningen
Wanneer u het voorstel niet overneemt kunnen de begrotingswijziging niet worden verwerkt. Hierdoor zijn sommige budgetten dan niet op de noodzakelijke hoogte, hetgeen kan leiden tot begrotingsonrechtmatigheid.

TOELICHTING EN UITVOERING

ZBB
In deze bestuursrapportage wordt voor het eerst gerapporteerd over de voortgang van de in 2021 vastgestelde ZBB maatregelen. Van de vastgestelde maatregelen in 2022 is op dit moment 60% gerealiseerd. De overige maatregelen zijn op dit moment in uitvoering.

De eerste bestuursrapportage 2022 sluit met een negatief saldo van € 505.834 voor 2022. Meerjarig is dit saldo wisselend. Dit komt voornamelijk door de schommeling in de algemene uitkering.

Per programma is het saldo van de mutaties per jaar, als volgt:

Begrotingsjaar	2022	2023	2024	2025
Bedragen in € (- = last, nadeel; + = baat, voordeel)				
1. Wonen, werk en recreatie	-92.361	-89.394	-92.522	-39.043
2. Fysieke leefomgeving	13.307	53.512	48.743	48.743
3. Sociaal domein	-591.130	-534.536	-502.720	-495.999
4. Sport, cultuur en onderwijs	87.941	-770	9.747	9.747
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	-84.876	-21.532	-15.823	-15.823
6. Bedrijfsvoering	161.285	781.779	424.173	-191.554
Mutaties 1e burap 2022	**-505.834**	**189.059**	**-128.402**	**-683.929**

De belangrijkste afwijkingen in 2022 zijn:

Bijdrage Avri (€ 80.000 voordeel, structureel)
De nieuwste ramingen van de Avri voor het uitvoeren van afvalverwerking vallen € 80.000 positiever uit dan we tot nu toe in de begroting hebben staan.

Indexering ICT en sociaal domein (€ 412.000 nadeel, structureel)
In de begroting 2022 is geen budget voor prijsinflatie geraamd. Voor ICT, gecontracteerde zorg en specifieke subsidies blijkt dit niet realistisch. De prijzen hiervan lopen op door hogere grondstofprijzen en een nieuwe zorg-cao in 2022. Voor ICT is een bijstelling nodig van € 52.000, voor gecontracteerde zorg € 420.000 en voor subsidies € 33.000. Het Rijk compenseert € 97.000 in de algemene uitkering voor de prijsstijging door de nieuwe zorg-cao.

Boekwinst grond (€ 120.000 voordeel, incidenteel)
De laatste bedrijfskavel op bedrijventerrein Buren is verkocht. De boekwinst van € 120.000 kan dus als voordeel in de begroting opgenomen worden.

Algemene uitkering (wisselend, in 2022 € 5.000 nadeel, structureel)
Op basis van de decembercirculaire 2021 maakten we een actuele berekening voor de algemene uitkering. Deze actualisering is volgens de uitgangspunten gebaseerd op een constante prijsinflatie (dus alleen voor 2022) en het meest recente effect van de herverdeling van het gemeentefonds. In 2022 geeft dit een klein nadeel van € 5.000. In 2023 en 2024 geeft dit wel een voordeel (€ 750.000 respectievelijk € 380.000), maar in 2025 verwachten we weer een nadeel van € 290.000.

Cao ontwikkelingen 2022 (€ 266.000 nadeel, waarvan € 103.000 structureel)
Vanaf 2022 geldt er een nieuwe cao voor gemeenten. De exacte loonstijging was bij het opstellen van de begroting nog niet bekend en is dus als schatting opgenomen. De werkelijke stijging valt in 2022 € 265.000 hoger uit en vanaf 2023 € 100.000. Het verschil komt door een eenmalige thuiswerkvergoeding die begin 2022 is uitbetaald.

Overige mutaties (wisselend, in 2022 € 23.000 nadeel)
Verschillende mutaties, verdeeld over verschillende programma's.

Totaal verwachten we een negatief rekeningresultaat 2022 van € 1.040.000.

Begrotingsjaar (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo na 1e bestuursrapportage 2022	**-1.066**	**-1.099**	**1.009**	**2.001**

5. Communicatie

De communicatie verloopt via het een persbericht en de gemeentelijke portal waarop de eerste bestuursrapportage 2022 digitaal is in te zien.

6. Uitvoering en planning
Na het vaststellen van de eerste bestuursrapportage 2022 wordt de begrotingswijziging eerste bestuursrapportage 2022 (2022 – 04) verwerkt in de begrotingsadministratie van de gemeente.

8. Participatie
Niet van toepassing op de eerste bestuursrapportage 2022.

9. Duurzaamheid
Aanpassing van de begroting heeft geen invloed op de gemeentelijke doelstellingen over duurzaamheid die zijn opgenomen in de programmabegroting 2022.

Bijlagen:
- Raadsbesluit eerste bestuursrapportage 2022
- Eerste bestuursrapportage 2022
- Begrotingswijziging 2022

Inlichtingen bij:

Naam	N.M. Schoonderwoerd
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
5 juli 2022	**D. 118362** **Z. 040729**	**D.118362** **Z.040729**

Onderwerp **1e bestuursrapportage 2022**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.17 mei 2022;

besluit:

1. De eerste bestuursrapportage 2022 vast te stellen.
2. De begrotingswijziging ‘eerste bestuursrapportage 2022 (2022/04)’ vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 5 juli 2022,

De griffier, De voorzitter,

J.J. Rochat J.P.M. Meijers

EERSTE BESTUURSRAPPORTAGE

Gemeente Buren
Juli 2022

GEMEENTE BUREN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Aanbiedingsbrief 2
Financiële beschouwingen 3
Strategische opgaven 6
Inleiding 6
1. Samen sterk in de regio 6
2. Kerngericht werken 6
3. Duurzaamheid 7
4. Transformatie sociaal domein 7
5. Dienstverlening 7
6. Omgevingswet 8
Bijlage: voortgang ZBB-maatregelen. 9

Aanbiedingsbrief

Geachte raadsleden,

Hierbij ontvangt u de eerste bestuursrapportage van 2022. In de bestuursrapportages nemen we u mee in de beleidsmatige voortgang en financiële afwijkingen op de lopende programmabegroting. Daarnaast brengen we u op de hoogte over de stand van zaken van de strategische opgaven.

In deze eerste bestuursrapportage 2022 worden geen beleidsmatige afwijkingen gemeld. Dit betekent dat we beleidsmatig op koers lopen om de doelen in de programmabegroting 2022 te behalen. Wel zijn er verschillende financiële afwijkingen te melden. Ook geven we een update over de stand van zaken van de strategische opgaven en de ombuigingen uit het ZBB-traject van 2021.

Anders dan de afgelopen twee jaar, ontbreekt in deze bestuursrapportage de coronaparagraaf. Met het wegvallen van de meeste maatregelen in 2022 nemen ook de bijdrage vanuit het Rijk en de lasten in onze begroting af. De eventuele afwijkingen door corona worden meegenomen als reguliere afwijkingen.

Met vriendelijke groet,

College van burgemeester en wethouders van Buren

Financiële beschouwingen

De financiële beschouwingen verdelen we onder in ontwikkelingen en risico's die nog niet financieel vertaald zijn én werkelijke financiële ontwikkelingen. De niet financieel vertaalde ontwikkelingen gaan in de toekomst waarschijnlijk wel voor een effect zorgen, maar zijn nu nog niet voldoende in te schatten.

Ontwikkelingen/risico's

Gecontracteerde zorg
Op basis van de ontvangen facturen over het eerste kwartaal van de gecontracteerde aanbieders voor Jeugdzorg en Wmo, lijkt het geraamde budget in de begroting 2022 te volstaan. Voor Jeugdzorg zien we een lichte daling van de kosten vergeleken met het eerste kwartaal 2021. Bij Wmo zien we een lichte stijging. Per saldo is de verwachting dat het geraamde budget volstaat.

Oekraïne
De oorlog in Oekraïne zorgt voor veel (financiële) onzekerheid. Zo zijn onder andere vluchtelingen en hoge prijzen van invloed op de begroting. Doordat nog niet te overzien is wat dit financieel inhoudt, hebben we deze ontwikkeling nog niet financieel vertaald. Midden september 2022 verwachten wij u als raad te kunnen berichten over de financiële gevolgen van de oorlog in Oekraïne op onze projecten en begroting.

Inhuurbudgetten
Tijdens het ZBB-traject is er scherp naar het budgetteren van de personele kosten gekeken (vast en variabel). Er is besloten dat het budget voor inhuur derden verlaagd wordt tot een maximum van € 150.000 in 2024. Ook worden de vaste personeelskosten niet meer op het einde van de schaal gebudgetteerd, maar op de werkelijke inschaling. Dit is een besparing van € 250.000. Dat geld kunnen we dus niet meer gebruiken voor onze flexibele schil. Dit betekent dat we minder flexibel zijn voor het opvangen van calamiteiten en langdurige zieken. De afgelopen tijd leert ons dat we de flexibiliteit wel nodig hebben om de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan onze inwoners op een gewenst niveau te houden. Ook de werkzaamheden door corona, de oorlog in Oekraïne en de datadiefstal legt extra tijd en druk op onze medewerkers.

De arbeidsmarkt is momenteel krap. Dit betekent dat het steeds moeilijker wordt om snel vakkundige en ervaren medewerkers te werven. Daarnaast zijn de vacaturegelden onvoldoende om tussentijds externen in te huren in afwachting van de definitieve invulling. Doordat wij veel eenpitters hebben op cruciale functies, is het geen optie om niet in te huren.

Kijkend naar de komende maanden verwachten we niet dat dit beeld gaat veranderen. We gaan dus naar alle waarschijnlijkheid overschrijden op de budgetten inhuur derden en inschaling personeel. Bij de tweede bestuursrapportage kunnen we dit ook laten zien met cijfers en zullen wij u verder informeren.

Werkelijke financiële ontwikkelingen
In tabel 1 vindt u het nieuwe meerjarenperspectief. Deze bestuursrapportage heeft meerjarig een wisselend effect op de begroting. Voor 2022 en 2023 blijft het saldo negatief, voor 2023 heeft deze rapportage wel een positief effect. Voor 2024 en 2025 valt het saldo inclusief deze bestuursrapportage naar verwachting lager uit. Per saldo blijft het meerjarenperspectief wel positief. In de tabel 2 ziet u de financiële effecten van deze bestuursrapportage per programma. Daaronder lichten we de grootste financiële afwijkingen toe.

Tabel 1: Meerjarenperspectief

Begrotingsjaar	2022	2023	2024	2025
Bedragen in € (- = last, nadeel; + = baat, voordeel)				
Primitieve begroting 2022	-1.301	-2.966	-1.991	-498
ZBB (begrotingswijziging 2022/1)	749	1.853	3.303	3.358
IHP (begrotingswijziging 2022/2)	-8	-150	-150	-150

Vastgesteld op 09-11-2021	*-560*	*-1.263*	*1.162*	*2.710*
Bibliotheek (begrotingswijziging 2022/3)	-	-25	-25	-25
subtotaal	*-560*	*-1.288*	*1.137*	*2.685*
1e burap 2022	-506	189	-128	-684
Verwacht saldo na 1e burap 2022	**-1.066**	**-1.099**	**1.009**	**2.001**

Tabel 2: Saldo mutaties per programma

Begrotingsjaar	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Bedragen in € (- = last, nadeel; + = baat, voordeel)				
1. Wonen, werk en recreatie	-92.361	-89.394	-92.522	-39.043
2. Fysieke leefomgeving	13.307	53.512	48.743	48.743
3. Sociaal domein	-591.130	-534.536	-502.720	-495.999
4. Sport, cultuur en onderwijs	87.941	-770	9.747	9.747
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	-84.876	-21.532	-15.823	-15.823
6. Bedrijfsvoering	161.285	781.779	424.173	-191.554
Mutaties 1e burap 2022	**-505.834**	**189.059**	**-128.402**	**-683.929**

Bijdrage Avri (€ 80.000 voordeel, structureel)
De nieuwste ramingen van de Avri voor het uitvoeren van afvalverwerking vallen € 80.000 positiever uit dan we tot nu toe in de begroting hebben staan.

Indexering ICT en sociaal domein (€ 412.000 nadeel, structureel)
In de begroting 2022 is geen budget voor prijsinflatie geraamd. Voor ICT, gecontracteerde zorg en specifieke subsidies blijkt dit niet realistisch. De prijzen hiervan lopen op door hogere grondstofprijzen en een nieuwe zorg-cao in 2022. Voor ICT is een bijstelling nodig van € 52.000, voor gecontracteerde zorg € 420.000 en voor subsidies € 33.000. Het Rijk compenseert € 97.000 in de algemene uitkering voor de prijsstijging door de nieuwe zorg-cao.

Boekwinst grond (€ 120.000 voordeel, incidenteel)
De laatste bedrijfskavel op bedrijventerrein Buren is verkocht. De boekwinst van € 120.000 kan dus als voordeel in de begroting opgenomen worden.

Algemene uitkering (wisselend, in 2022 € 5.000 nadeel, structureel)
Op basis van de decembercirculaire 2021 maakten we een actuele berekening voor de algemene uitkering. Deze actualisering is volgens de uitgangspunten gebaseerd op een constante prijsinflatie (dus alleen voor 2022) en het meest recente effect van de herverdeling van het gemeentefonds. In 2022 geeft dit een klein nadeel van € 5.000. In 2023 en 2024 geeft dit wel een voordeel (€ 750.000 respectievelijk € 380.000), maar in 2025 verwachten we weer een nadeel van € 290.000.

Cao ontwikkelingen 2022 (€ 266.000 nadeel, waarvan € 103.000 structureel)
Vanaf 2022 geldt er een nieuwe cao voor gemeenten. De exacte loonstijging was bij het opstellen van de begroting nog niet bekend en is dus als schatting opgenomen. De werkelijke stijging valt in 2022 € 265.000 hoger uit en vanaf 2023 € 100.000. Het verschil komt door een eenmalige thuiswerkvergoeding die begin 2022 is uitbetaald.

Overige mutaties (wisselend, in 2022 € 23.000 nadeel)
Verschillende mutaties, verdeeld over verschillende programma's.

Conclusie
In 2022 verwachten we een negatieve bijstelling van het resultaat van € 506.000. Dit komt vooral door loon- en prijsstijgingen. De meerjarige raming is wisselend. Voor 2023 verwachten we een voordeel,

vanaf 2024 een groter wordend nadeel. Dit komt vooral doordat de algemene uitkering na 2023 afneemt.

Vervangingsinvesteringen
Volgens de financiële verordening bevat de kadernota een overzicht van de vervangingsinvesteringen. Daarnaast wordt jaarlijks bij de begrotingsbehandeling door de raad aangegeven van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

Voor een investering die niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college voordat verplichtingen worden aangegaan een investeringsvoorstel aan de raad voor.

In de kadernota 2022-2025 en begroting 2022-2025 is per abuis geen overzicht van investeringskredieten opgenomen. Daarmee zijn de kredieten formeel niet geautoriseerd. Om dit te herstellen vragen wij u de volgende investeringen voor het jaar 2022 te autoriseren:

- Rehabilitatie van de Ommerenwal in Ommeren voor € 519.514 en;
- Rehabilitatie van de Grasboeksteeg in Zoelen voor € 415.900.

Beide investeringen zijn opgenomen in het beheerplan wegen 2020-2025.

Daarnaast willen wij u informeren over het vervroegd uitvoeren van een project in Kerk-Avezaath voor € 50.000. Het gaat om een achterpad/groenstrook tussen Ottenhofstat en de Schoorsteen. Dit pad staat regelmatig blank. Ook zijn de essen, die in de groenstrook staan aangetast door essentaksterfte. Bij de actualisatie van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) wordt deze investering meegenomen. Naar verwachting vindt de actualisatie in oktober 2022 plaats.

Strategische opgaven

Inleiding

In deze paragraaf presenteren wij op hoofdlijnen de voortgang van de zes strategische opgaven. Om u snel inzicht te bieden, presenteren wij de stand van zaken door middel van een icoon. De betekenis van de iconen is:

In uitvoering: de activiteit is in uitvoering en loopt op schema binnen de gestelde kaders

Behaald: de activiteit is binnen de gestelde kaders afgerond

Afwijking – bijsturing: de activiteit loopt uit de pas, bijsturing is noodzakelijk

Wanneer bijsturing noodzakelijk is, doen wij u een voorstel voor bijsturing.

1. Samen sterk in de regio

Resultaat

Er is een start gemaakt met fase 3. Hierin gaan we gezamenlijk (raad, college en ambtelijke organisatie) in gesprek om het toekomstprofiel realistisch te maken. Begin 2022 zijn er bijeenkomsten voor de raad, college en organisatie gepland. De gemeenteraad denkt na over haar opdrachtgevende rol. Ook komt er een gezamenlijk gesprek tussen raad, college en organisatie (trialoog). Op 29 maart 2022 heeft de gemeenteraad het overdrachtsdocument ‘Samenwerken aan de toekomst van Buren’ vastgesteld. De afspraken zijn vastgelegd in een overdrachtsdocument voor de nieuwe gemeenteraad. De nieuwe gemeenteraad zal het toekomstprofiel vertalen naar realistische opgaven, doelen en resultaten. Dit doet zij in samenwerking met de organisatie en het college.
Op 22 maart 2022 heeft gedeputeerde Markink een brief aan de gemeenteraad en het college geschreven over de toekomst van het samenwerken in Buren. Daarbij vraagt hij voor de komende periode aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Het toekomstprofiel vertalen naar concrete opgaven;
- Aandacht voor verbetering van werkwijzen en de (bestuurs)cultuur;
- Actief openstaan voor meer samenwerking met regio en buurgemeenten;
- Het verbinden van kernen onderling en met de gemeente door een actief kernenbeleid;
- Richting en perspectief bieden aan de verdere organisatieontwikkeling.

Projectplanning

Op 31 augustus 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over het ZBB-traject en de toekomstoriëntatie fase 2 #Hoedan. Deze notitie beschrijft wat er nodig is in de toekomst.

De geplande vernieuwing van de nota verbonden partijen heeft vertraging opgelopen en wordt in 2022 door de nieuwe gemeenteraad vastgesteld.

Opgave budget

Op 30 november 2021 heeft de gemeenteraad met gedeputeerde Markink gesproken over de toekomst van Buren. Dit gesprek ging over de toekomstoriëntatie en de financiële positie van de gemeente.

Voor de uitvoering en de verdieping in de volgende fase van de toekomstoriëntatie zal bij de begroting 2023 opnieuw geld gereserveerd moeten worden.

2. Kerngericht werken

Resultaat

In 2021 zijn de visie op kerngericht werken 2020-2023 en het uitvoeringsplan kerngericht werken 2021-2023 vastgesteld. Het uitvoeringsplan loopt volgens planning. In 2021 lag vooral de focus op de samenleving en op de samenwerking tussen kernambtenaren en actieve inwoners. Volgens planning ligt de focus in 2022 op de organisatie en onze medewerkers. Daarnaast zijn we in het eerste kwartaal

van 2022 bezig met een tussenevaluatie van het kerngericht werken, zodat wij ons in 2022 en 2023 kunnen richten op de doorontwikkeling van deze strategische opgave.

Projectplanning
De activiteiten voor kerngericht werken lopen volgens planning.

Opgave budget
Mede door de overheveling van budget uit 2021 worden op dit moment geen afwijkingen op het budget verwacht.

3. Duurzaamheid

Resultaat
Het in 2021 vastgestelde plan 'Warmtetransitie Buren 2022-2024' wordt opgepakt, vooral het starten met de kernaanpakken Lingemeer en Maurik. Ook zijn we bezig met het formeren van een gemeentebrede klankbordgroep. In regionaal verband wordt een aanpak 'zon op dak' grote gebouwen verkend.
Ook wordt door de recente ontwikkelingen rond de energieprijzen gekeken naar het ontwikkelen van een aanpak energie armoede.

Projectplanning
Er zijn op dit moment geen ontwikkelingen anders dan dat de pilot kleine windmolens is vervallen door het recente besluit van de raad.

Opgave budget
1: Huidige mondiale energie ontwikkelingen
- Grotere druk op besparen en isoleren en een aanpak op dat terrein. De uitvoerders, installateurs en aannemers zijn al heel druk en zitten al vol wat dat betreft
- Energie armoede en de uitvoering van aanvullende maatregelen
- Netwerkcapaciteit door toestroom aan nieuwe warmtepompen en dat is op zich al een risico

2: De formatie en de politieke keuzes in relatie tot de beschikbaarheid van structurele budgetten 2023 om de diverse duurzaamheidsambities te realiseren.

4. Transformatie sociaal domein

Resultaat
Het programmaplan Transformatie sociaal domein heeft u vastgesteld. We zijn gestart met de uitvoering van dit programma. Binnen het sociaal team vinden kwaliteitscontroles plaats. Ook werken we aan de doorontwikkeling van de monitor sociaal domein.

Projectplanning
De activiteiten verlopen volgens planning.

Opgave budget
De activiteiten vinden plaats binnen de vastgestelde budgetten

5. Dienstverlening

Resultaat
In januari 2022 is de Visie op Dienstverlening vastgesteld. Medio 2022 volgt de uitvoeringsagenda die hoort bij de visie op Dienstverlening. In het uitvoeringsprogramma dat hoort bij het vastgestelde Informatieplan 2021 - 2025 zijn veel activiteiten opgenomen om de digitale omgeving verder te optimaliseren. In 2022 zorgen wij ervoor dat onze dienstverlening voldoet aan de nieuwe wetgeving Wet Digitale Overheid (WDO, 2020) en de Wet Open Overheid (WOO). In 2022 starten we samen met de VNG een pilot starten naar een overheidsbrede Track & Trace toepassing. In het tweede kwartaal van 2022 ronden wij ook de businesscase naar de toekomst van het gemeentehuis af. In de toekomstplannen van ons gemeentehuis zijn het hybride werken en een optimale loketfunctie belangrijke onderdelen.

Projectplanning
De activiteiten verlopen volgens planning.

Opgave budget
De activiteiten vinden plaats binnen de vastgestelde budgetten

6. Omgevingswet

Resultaat
De activiteiten zijn allen in uitvoering.
Het vaststellen van een gemeentedekkend omgevingsplan is in uitvoering in de periode 2022-2027. Hiervoor is door het college een routekaart vastgesteld waarbij het de ambitie is om eind 2026 een gebiedsdekkend omgevingsplan te hebben en eind 2027 de complete bruidsschat en relevante verordening in het omgevingsplan te verwerken. Het maken van een omgevingsplan is een complex project wat tijd en geld kost om te realiseren en waar inwoners participeren.

Projectplanning
De planning is bijgesteld nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet verplaatst is naar 1 januari 2023. Dit betekent het volgende in de termijnplanning van de gemeenteraad:
1. omgevingsvisie juni 2022;
2. een aantal voorstellen rond de omgevingsvisie in juli 2022;
3. een aantal voorstellen in het najaar 2022 zoals de legesverordening.

Daarnaast is de invoering van de omgevingstafel nu gepland in het 2e kwartaal 2022

Opgave budget
Er zijn geen ontwikkelingen.
We blijven binnen het budget omgevingswet.
Voor het omgevingsplan is bij de begroting meerjarig budget beschikbaar gesteld.

Voortgang realisatie ZBB maatregelen

In de vastgestelde begroting 2022-2025 zijn 39 ZBB maatregelen verwerkt. Deze maatregelen tellen op tot een besparing van € 1,2 miljoen in 2022 tot € 3,3 miljoen in 2025. Om de begrotingspositie van onze gemeente daadwerkelijk te verbeteren, is het essentieel dat de maatregelen daadwerkelijk gerealiseerd worden.

In deze paragraaf brengen we in beeld hoe het gaat met de realisatie van de ZBB maatregelen.

De aard van de ZBB maatregelen is divers. Er zijn technische, eenvoudig te realiseren maatregelen, maar er zijn ook maatregelen waarvoor nog veel moet gebeuren. Om dit inzichtelijk te maken kiezen we ervoor om de ZBB maatregelen in drie rubrieken te presenteren.

Rubrieken

I. Bezuinigingen (realisatie is eenvoudig)
De te realiseren activiteiten worden uitgevoerd binnen het verlaagde budget.

II. Taakstellingen (realisatie vraagt tijd)
Er zijn nog acties van de organisatie nodig om de bezuiniging te realiseren.

III. Ombuigingen (realisatie is complex)
Naast acties van de organisatie is er ook bestuurlijke besluitvorming nodig.

In onderstaande grafiek ziet u dat de geraamde ZBB maatregelen in de jaren 2024 en 2025 voor ruim € 2 miljoen bestaan uit complexe ombuigingen. Specifiek gaat het om de maatregelen implementatieplan Wmo en Jeugd en om het afstoten van vastgoed en cultureel erfgoed.

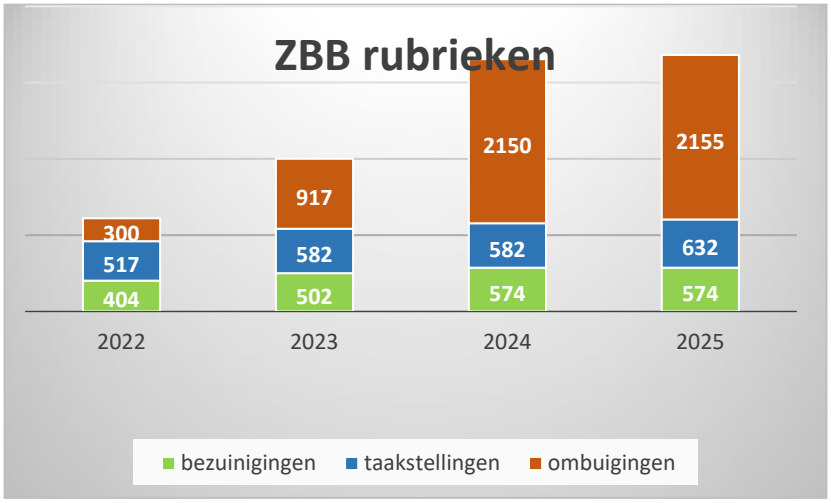

Realisatie

Van alle maatregelen is in 2022 inmiddels ruim € 7 ton gerealiseerd. De gerealiseerde maatregelen komen voornamelijk uit de eenvoudiger te realiseren rubrieken bezuinigingen en taakstellingen.
Van de rubriek bezuinigingen zijn alle maatregelen in mindering gebracht op de budgetten. We sturen erop dat deze besparingen daadwerkelijk geëffectueerd worden.

Voor een tweetal maatregelen geldt dat ze niet uitvoerbaar zijn in 2022. Dit betreft een bezuiniging op controle hondenbelasting (€ 3.000), doordat hier nog een contract tot en met 2023 onder ligt en de bezuiniging op lunch voor en bloemen door het college (€ 3.000). De collegelunches zijn wel afgeschaft, maar de prijs voor bloemen is sterk gestegen.

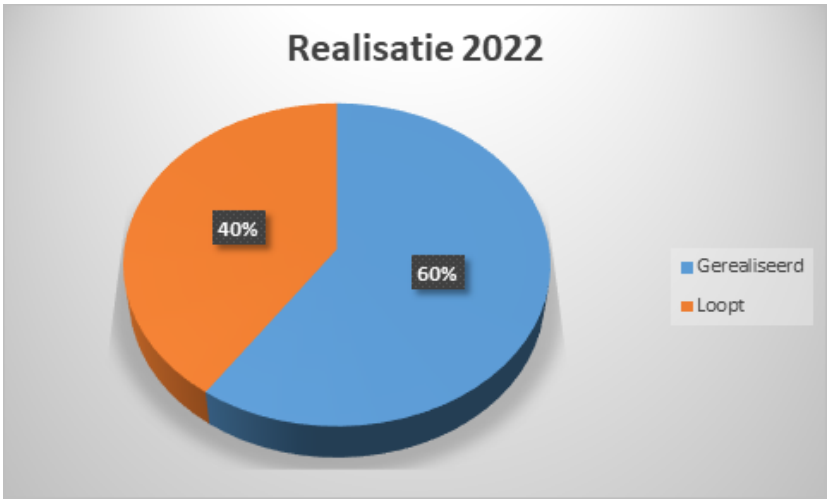
Realisatie 2022
40%
60%
Gerealiseerd
Loopt

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
5 juli 2022	**D. 118362** **Z. 040729**	**118362** **Z.040729**

Begrotingswijziging 2022-04 – Eerste bestuursrapportage 2022

Op grond van de Gemeentewet heeft de gemeenteraad het budgetrecht. Dit betekent dat wijzigingen van de begroting formeel door de raad vastgesteld dienen te worden. Dit geldt als het gaat om wijzigingen die programma overstijgend zijn. Administratieve wijzigingen binnen hetzelfde programma vallen onder de bevoegdheid van het college.

In dit document presenteren wij de verwerking van de financiële mutaties uit de eerste bestuursrapportage 2022. Door het vaststellen van deze begrotingswijziging wordt de begroting en de budgetten daarbinnen aangepast.

Jaar (bedragen in €)	2022 - Baten	2022 - Lasten	2023 - Baten	2023 - Lasten	2024 - Baten	2024- Lasten	2025 - Baten	2025 - Lasten
1. Wonen, werk en recreatie	740.127	-832.488	-143.670	54.276	51.475	-143.997	-100.717	61.674
2. Fysieke leefomgeving	428.984	-415.677	203.792	-150.280	203.792	-155.049	203.792	-155.049
3. Sociaal domein	182.601	-773.731	-	-534.536	-	-502.720	-	-495.999
4. Sport, cultuur en onderwijs	721.711	-633.769	76.081	-76.851	-	9.747	-	9.747
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	-	-84.876	-	-21.532	-	-15.823	-	-15.823
6. Bedrijfsvoering	282.488	-121.203	1.154.169	-372.390	793.699	-369.526	140.079	-331.633
Totaal	**2.355.911**	**-2.861.745**	**1.290.372**	**-1.101.313**	**1.048.966**	**-1.177.368**	**243.154**	**-927.083**
Saldo		**-505.834**		**189.059**		**-128.402**		**-683.929**

Beantwoording van de technische vragen m.b.t. agendapunt 4.2. - 1e bestuursrapportage 2022

Portefeuillehouder: K.A. Maier
Domein: Bedrijfsvoering
Ambtelijke ondersteuning: Schoonderwoerd, N.M

GB	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
GB-1	Algemeen	De eerste Burap gaat over de periode 01-01 tot 01-05. Zijn er de afgelopen 2 maanden ontwikkelingen geweest die aan de raad kenbaar gemaakt moeten worden?	Dat geldt voor de effecten van de datadiefstal en voor de meicirculaire 2022. Over beide onderwerpen ontvangt u deze week een raadsinformatiebrief.
GB-2	Algemeen	In de BURAP wordt geen specifieke melding gemaakt van de consequenties vanwege de digitale hack. Graag alsnog een toelichting op de mogelijk financiële consequenties?	Zie GB-1
GB-3	Blz. 6	De raad dient goedkeuring te geven voor investeringskredieten voor de rehabilitatie van wegen. Gaat om de volgende wegen: - Ommerenwal te Ommeren, bedrag van € 519.514,00 - Grasboeksteeg te Zoelen, bedrag van € 415.900,00 - Pad Ottenhofstraat/schoorsteen te Kerk-Avezaath, bedrag van € 50.000,00 Welke processtappen worden hiervoor doorlopen? De werken zijn al in uitvoering of afgerond en een beslispunt ontbreekt.	Jaarlijks wordt bij de begroting een overzicht van de investeringskredieten opgenomen. De raad kan per investering aangeven of zij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie wil ontvangen. Als er geen apart voorstel nodig is zijn de investeringen met het vaststellen van de begroting geautoriseerd. Beide investeringen (Ommerenwal en Grasboeksteeg) waren al opgenomen in het beheerplan wegen 2020-2025. Dit heeft u in de raad van 19 mei 2020 vastgesteld. Als beslispunt was opgenomen 'Een krediet van € 1.463.000 beschikbaar stellen in 2020 voor de rehabilitatie van wegen en deze af te schrijven gedurende de levensduur in 50 jaar. De kredieten vanaf 2021 verwerken in de meerjarenbegroting 2021-2023.' In dit geval is verzuimd om de investeringen in de begroting 2022-2025 op te nemen. Dat herstellen we nu in de 1e bestuursrapportage 2022. Daarbij was een apart beslispunt wellicht beter geweest dan alleen een passage in de 1e bestuursrapportage. De uitgaven aan het pad Ottenhofstat/De schoorsteen worden verwerkt in een raadsvoorstel in oktober 2022 bij de actualisatie van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Hierover wilden we alvast informeren.

GB-4	Blz. 6	Gemeentebelangen heeft al eerder aan de orde gesteld of rehabilitatie van wegen in het buitengebied in deze vorm echt noodzakelijk is. Welke criteria worden hiervoor gehanteerd? En wat zijn de consequenties als geen rehabilitatie wordt doorgevoerd?	Er zijn wettelijke kaders om te voldoen aan het vastgestelde onderhoudsniveau. De kaders zijn terug te vinden in de wegenwet en gemeentewet. Toetsing op achterstallig onderhoud door de Provincie moet voorkomen dat er kapitaalsvernietiging optreed. Technisch worden wegen opgenomen in het beheerplan wegen voor rehabilitatie als de weg einde levensduur is. Met andere woorden wanneer groot onderhoud niet meer economisch verantwoord is en de verkeersveiligheid en bereikbaarheid in het geding zijn. In het beheerplan wegen 2020-2025 staat het verwoord met tevens alle voor en nadelen. In 2024 wordt het huidige beheersplan geactualiseerd. Het is onwenselijk om zo laat in te grijpen dat er sprake is van kapitaalsvernietiging.
GB-5	Blz. 6	Wat gaat er gebeuren als de meerderheid van de raad niet akkoord gaat met dit voorstel?	Door af te wijken van het beheerplan wegen 2020-2025 en het vastgestelde onderhoudsniveau en de uitvoering van groot onderhoud of rehabilitaties zal kapitaalsvernietiging optreden. Tevens is dan de bereikbaarheid en de veiligheid niet meer geborgd.
GB-6	Blz. 6	Pad Ottenhofstraat/schoorsteen te Kerk-Avezaath. Worden er voor de uitvoering ook lokale bedrijven benaderd?	Ja, de aanbesteding wordt conform beleid uitgevoerd.
GB-7	Blz. 6	De raad heeft op 9 november 2021 een motie aangenomen: **‘Met z’n allen weer terug naar een veilige, gemoedelijke en mooie omgeving!** Wat is de stand van zaken bij de uitvoering van deze motie?	In de raadsinformatiebrief van 7 april 2022 bent u geïnformeerd over de voortgang van de motie. Uit het onderzoek naar het uitvullen van bermen is gebleken dat het onverstandig is om hier invulling aan te geven. Dit deel van de motie wordt niet uitgevoerd. Ten aanzien van de keuzemogelijkheden voor verkeersmaatregelen kunt u de motie meenemen bij de behandeling van het GVVP in de raad van 20 september.

VVD	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
VVD-1		Waarom is in de begroting van 2022 geen budget voor prijsinflatie geraamd?	De veronderstelling was dat de prijsstijgingen binnen de bestaande budgetten opgevangen kon worden. Dit bleek niet het geval.
VVD-2		Kan er een schriftelijke specificatie worden gegeven van de ZBB-maatregelen voor 2022 die nog niet gerealiseerd zijn? Met daarbij een toelichting waarom dit niet het geval is en wanneer verwacht wordt dat deze wel behaald zullen worden.	In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de ZBB maatregelen met de bijbehorende status. Bij de beantwoording van de vragen over de Kadernota leest u een toelichting op de status van het gemeentehuis en overig vastgoed. De actuele status van de overige onderdelen komt zowel in de begroting 2023 als in de 2e burap 2022 aan bod.

PvdA-GL	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
PvdA-GL-1	M.b.t. ontwikkelingen/ risico's	Wat is de reden dat de kwantificering van het nu al gesignaleerde risico van kostenoverschrijding m.b.t. personeel / inhuur moet wachten tot de 2e bestuursrapportage?	We kunnen dit risico nog niet kwantificeren omdat de inhuur wordt gebruikt ter vervanging van zieke medewerkers en of ontstane vacatures. Dit zijn factoren die we niet van te voren kunnen weten/plannen. De huidige cijfers in combinatie met de ervaringscijfers leren ons echter dat we ook in de 2e helft van 2022 vervanging nodig hebben voor zieke en vertrekkende medewerkers.
PvdA-GL-2	M.b.t. ontwikkelingen/ risico's	Idem voor de gevolgen van de prijsinflatie a.g.v. de oorlog in de Oekraïne?	De oorlog in Oekraïne kan een effect op de prijzen hebben. Of dit een nadelig effect heeft op de begroting 2022 hangt vooral af van het aantal en de omvang van nieuwe contracten die we aangaan dit jaar. Daar hebben we meer zicht op in de 2e helft van het jaar.
PvdA-GL-3	M.b.t. ontwikkelingen/ risico's	Is er een risicoanalyse beschikbaar met vermelding van kans en impact?	Nee, niet met vermelding van kans en impact. De afgelopen jaren zijn de risicogroepen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken de basis geweest voor de risicoanalyse. Een analyse op hoofdlijnen dus.
PvdA-GL-4	M.b.t. ontwikkelingen/ risico's	Zo ja, (wanneer) is die beschikbaar? Zo nee, waarom niet?	In de conceptnota risicomanagement en weerstandsvermogen 2022-2025 is het nieuwe proces om o.a. te komen tot een risicoanalyse met vermelding van kans en impact beschreven. In de auditcommissie op 15 juni jl. is het proces op hoofdlijnen toegelicht en afgesproken om voor de begroting 2023 te werken met dit proces. Na de begroting evalueren we dit proces en

			koppelen we de uitkomsten terug in de auditcommissie in november. Als de risicoanalyse uit dit proces het gewenste resultaat (een goede inschatting van de risico's) oplevert dan wordt de nota ter behandeling aan de raad aangeboden begin 2023.
PvdA-GL-5	M.b.t. ontwikkelingen/ risico's	Worden er scenario's doorgerekend rekening houdend met de genoemde onzekerheden?	Gedeeltelijk.
PvdA-GL-6	M.b.t. ontwikkelingen/ risico's	Zo ja, (wanneer) zijn de resultaten beschikbaar? Zo nee, waarom niet?	Voor Oekraïne is het de bedoeling om bij de begroting 2023 scenario's doorgerekend te hebben, omdat niet bekend is wanneer het risico stopt. De financiële gevolgen voor de gecontracteerde zorg en de inhuurbudgetten worden bepaald en indien nodig verwerkt in de tweede bestuursrapportages 2022. De gevolgen zijn nauwkeurig in te schatten dus de reguliere P&C-cyclus is hiervoor bedoeld.
PvdA-GL-7	M.b.t. de strategische opgaven	Vrijwel alle activiteiten liggen op schema. Hoe verhoudt zich dit tot de gesignaleerde personeelskrapte?	Veel werkzaamheden voortkomend uit de strategische opgaves waren gericht op het formuleren van een visie en of uitvoeringsplan. Denk hierbij aan de visie op dienstverlening, transformatie sociaal Domein, omgevingswet en kerngericht werken. Ook mede door corona, waardoor een aantal reguliere werkzaamheden niet is opgepakt en of vertraagd is het gelukt om dat op te pakken. Daarnaast zien wij ook dat de druk op de organisatie groot is en dat veel medewerkers extra uren maken om zaken op te maken. Dit is voor de lange termijn niet wenselijk.
PvdA-GL-8	M.b.t. de strategische opgaven	Er wordt melding gemaakt van de gestegen prijs van bloemen. In hoeverre heeft oplopende prijsinflatie invloed op de overige ZZB-maatregelen?	Dat inzicht ontstaat in de zomermaanden. Hierover informeren we u in de paragraaf ZBB van de begroting 2023.
PvdA-GL-9	M.b.t. de strategische opgaven	Hoe realistisch is het dat de nog niet gerealiseerde 40% gehaald wordt in 2022?	Hierover informeren we u in de paragraaf ZBB van de 2^{e} burap 2022.

Bijlage 1 ZBB

Monitoring ZBB

Rubrieken

bezuiniging	Verwerkt in de begroting 2022-2025. Uitvoering is gebaseerd op aangepast budget.
taakstelling	Opgave voor de organisatie. Er is een plan nodig voor de realisatie. Resultaat op langere termijn
ombuiging	Politieke lading. Besluitvorming in de raad is van belang

Status

	gerealiseerd
	lopend
	bijsturen

Rubriek	Nr	Naam	Financieel effect 2022	2023	2024	2025	Status
bezuiniging	1.1	Verhogen tarieven regiekamer	50	50	50	50	
bezuiniging	1.2	Verminderen bijdrage regionaal stimuleringsfonds	26	26	26	26	
bezuiniging	2.1	Verhogen leges ondergrondse nutsvoorzieningen	8	8	8	8	
taakstelling	2.4	Verminderen onderhoud openbare verlichting	40	40	40	40	
bezuiniging	2.8	Stoppen met benchmark energietransitie	11	11	11	11	
bezuiniging	3.1	Eigen beheer kindpakketten		7	7	7	
taakstelling	3.2	Efficienter organiseren maatschappelijk werk		28	28	28	
ombuiging	3.3	Inkomensvoorziening Sociaal Domein	300	300	300		
ombuiging	3.4	Implementatieplan WMO			190	270	
ombuiging	3.5	Implementatieplan Jeugd			785	1010	
taakstelling	3.6	Stoppen met aanvullende inzet gezondheidsmakelaar		7	7	7	
ombuiging	4.1	Afstoten vastgoed en (cultureel) erfgoed		417	625	625	
bezuiniging	4.4	Stoppen kluswagen	7	7	7	7	
bezuiniging	5.1	Tarief trouwen aanpassen	18	18	18	18	
bezuiniging	5.2	Meer digitale dienstverlening			22	22	
bezuiniging	6.1	Lunch en bloemen college	3	3	3	3	burap
bezuiniging	6.2	Dagelijks Bestuur Buren (APPA)	5	5	5	5	
bezuiniging	6.4	Voorlichting en communicatie	20	20	20	20	
bezuiniging	6.5	formatie ondersteuning	31	31	31	31	
taakstelling	6.6	Postzaken		30	30	30	
taakstelling	6.7	Rationalisering applicatielandschap	55	55	55	55	
taakstelling	6.8	Optimaliseren zaakgericht werken	75	75	75	75	
taakstelling	6.9	In gebruik nemen BI tool				50	
taakstelling	6.10	Optimaliseren bestuurlijk proces	25	25	25	25	
bezuiniging	6.11	Werkbudget kwaliteitsontwikkeling	6	6	6	6	
bezuiniging	6.12	Minder vaak aanschaffen uitrusting bodes	1	1	1	1	
bezuiniging	6.13	Verminderen koffieapparaten gemeentehuis	10	10	10	10	
ombuiging	6.14	Gemeentehuis		200	250	250	
bezuiniging	6.15	Verminderen deelname aan VNG congres	10	10	10	10	
taakstelling	6.17	Begroten van salariskosten op werkelijke inschaling	250	250	250	250	
bezuiniging	6.18	Formatie bodes en TIC	77	77	77	77	
bezuiniging	6.19	Formatie HR		24	24	24	
bezuiniging	6.20	Formatie gegevensbeheer	17	34	34	34	
bezuiniging	6.21	Externe juridische advisering	20	20	20	20	
bezuiniging	6.22	Abonnementen en kantoorbenodigdheden	10	10	10	10	
taakstelling	6.23	Kosten OZB	27	27	27	27	
taakstelling	6.24	Kosten OZB	42	42	42	42	
taakstelling	6.26	Hondenbelasting	3	3	3	3	burap
bezuiniging	6.29	Stelpost onvoorzien	24	24	24	24	
bezuiniging	6.30	Verminderen inhuur derden	50	100	150	150	
		Totaal ZBB maatregelen (excl incidentele investeringen)	1.221	2.001	3.306	3.361	

Beantwoording nagekomen technische vraag m.b.t. 1e bestuursrapportage 2022

De volgende vraag is nog nagekomen:

Fractie:	Pagina:	Vraag:	Antwoord:
PCG-1	Blz. 3 bij ontwikke-lingsrisico's: bij gecon-tracteerde zorg:	Per 1 januari is er in de jeugdzorg een nieuw woonplaatsbeginsel ingevoerd. Per deze datum moet de jeugdzorg worden betaald door de gemeente waar de jongere woont in plaats van de gemeente waar de ouder woont. Wat zijn de consequenties voor onze gemeente door de wijziging?	Vanaf 1 januari is inderdaad het woonplaatbeginsel ingegaan. Ter verduidelijking op de vraagstelling: hierbij worden de kosten voor jeugdzorg betaald door de gemeente waar de jongere woonde voordat de zorg gestart is. Op dit moment zien we geen afwijkingen ten opzichte van de begroting door de wijziging van het woonplaatsbeginsel.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2269
Extern Zaak ID	Z.038120
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2022
Agendapunt	5.2
Titel	Bestemmingsplan Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II
Organisatieonderdeel	Domein Ruimte
Eigenaar	Berends, R.
Portefeuillehouder	J.P. Neven

Bijlagen
Raadsvoorstel Bestemmingsplan Doejenburg
1. Raadsbesluit Bestemmingsplanwijziging Doejenburg nieuwe ontsluitingsweg
1.1 Toelichting Ontsluitingsweg Doejenburg ll te Maurik
1.2 Regels ontwerpbestemmingsplan
1.3 Verbeelding ontwerp bestemmingsplan
2. Nota zienswijzen Maurik ontsluitingsweg Doejenburg ll
Beantwoording technische vragen voor aanvang van de Voorbespreking over BP Maurik ontsluitingsweg Doejenburg II

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	17 mei 2022
Agendacommissie	15 juni 2022
Voorbespreking I	28 juni 2022
Raadsvergadering	**5 juli 2022**

Toelichting

Om de nieuwe ontsluitingsweg op bedrijventerrein Doejenburg II mogelijk te maken, is het noodzakelijk het geldende bestemmingsplan aan te passen. Het bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg ll’ vestigt een bestemming Verkeer voor de nieuwe ontsluitingsweg. Het college stelt de raad voor het bestemmingsplan vast te stellen.

Voorgesteld besluit

1. De raad voorstellen:
a. in te stemmen met de Nota zienswijzen bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II’;
b. het bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg ll’ met identificatienummer NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BVA1 vast te stellen.

Besluit

1. De raad voorstellen:
a. in te stemmen met de Nota zienswijzen bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II’;
b. het bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg ll’ met identificatienummer NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BVA1 vast te stellen.

Toelichting

Het besluit is unaniem zonder stemming (bij hamerslag).

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
5 juli 2022	**D.119025** **Z.038120**

Voorstel ingebracht door	Domein Ruimte
Portefeuillehouder	J.P. Neven
Begrotingsprogramma en taakveld	Fysieke leefomgeving Ruimtelijke ordening

Onderwerp **Bestemmingsplanwijziging Doejenburg nieuwe ontsluitingsweg**

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de Nota zienswijzen bestemmingsplan 'Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II';
2. Het bestemmingsplan 'Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II' met identificatienummer NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BVA1 gewijzigd vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel
Om de nieuwe ontsluitingsweg op bedrijventerrein Doejenburg II mogelijk te maken, is het noodzakelijk het geldende bestemmingsplan aan te passen. Het bestemmingsplan 'Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II' vestigt een bestemming Verkeer voor de nieuwe ontsluitingsweg. Het college stelt de raad voor het bestemmingsplan vast te stellen.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Het bedrijventerrein Doejenburg II te Maurik is in volle ontwikkeling. Ter plaatse van Doejenburg II worden bedrijfskavels mogelijk gemaakt op nog onbebouwde gronden.
Bij de vaststelling van het grondprijsbeleid en de verkaveling van bedrijventerrein Doejenburg II in december 2017 besloot de gemeenteraad dat de aanleg en het beschikbaar stellen van financiën voor de noord-zuid verbindingsweg in het oostelijk gedeelte separaat aan de raad wordt voorgelegd op het moment dat de meeste kavels aan de buitenzijden zijn verkocht. De gemeenteraad besloot in de vergadering van 14 juli 2020 om in te stemmen met de aanleg van een ontsluitingsweg tussen de oostelijke kavels op bedrijventerrein Doejenburg II.
Echter, de ter plaatse geldende bedrijfsbestemming laat geen infrastructuur toe. Het voornemen past dus niet binnen de kaders van het geldende juridisch-planologisch regime. Om de aanleg van de nieuwe weg juridisch-planologisch mogelijk te maken is een herziening van het geldende bestemmingsplan nodig. Voor de nieuwe weg wordt een bestemming Verkeer opgenomen.

Verbeelding geldend bestemmingsplan
'Kernen Buren, derde herziening'

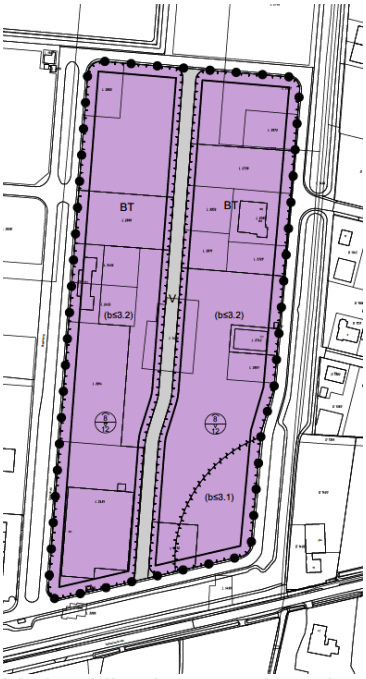

Verbeelding bestemmingsplan
'Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II'

2. Doel / meetbaar effect

De aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg op bedrijventerrein Doejenburg II planologisch mogelijk te maken.

3. Argumenten

2.1 Een bestemming Verkeer is noodzakelijk.

In de Beleidsnotitie Verkaveling Doejenburg zijn verschillende varianten voor de verkaveling opgenomen. In twee van de vier varianten was al opgenomen dat er een noord-zuid weg zou worden aangelegd. Het budget zou hiervoor later toegekend worden als voldoende kavels waren verkocht en Doejenburg geheel verkocht zou mogen worden conform het Regionaal Programma Werklocaties.
In het bestemmingsplan is voor het oostelijk deel van bedrijventerrein Doejenburg II één groot bestemmingsvlak 'Bedrijventerrein' van ongeveer 160 x 390 meter opgenomen met daaromheen een ontsluitingsweg. De kaveldiepte zou ongeveer 80 meter worden. In de praktijk bleek behoefte aan kleinere kavels. Daarom is besloten in het midden van het bestemmingsvlak de extra ontsluitingsweg aan te leggen, conform de Beleidsnotitie Verkaveling Doejenburg.
In het geldende bestemmingsplan Kernen Buren', dat is vastgesteld op 7 februari 2018 is deze ontsluitingsweg niet opgenomen. Daarom is om de aanleg van de weg planologisch mogelijk te maken een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

4. Kanttekeningen

1.1 Er is een zienswijzen ingediend over het bestemmingsplan

Het Waterschap Rivierenland heeft een zienswijze over het ontwerpbestemmingsplan ingediend. De waterparagraaf in het plan schoot tekort en is aangevuld. Zie paragraaf 4.7 van de Toelichting en de zienswijzenota. Omdat het plan geen extra verharding mogelijk maakt zijn er feitelijk geen gevolgen voor de waterhuishouding.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

De kosten voor het plan komen ten laste van het project Doejenburg II.

6. Communicatie

Op 4 februari 2022 is in het Gemeenteblad bekendgemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan in te zien was op www.ruimtelijkeplannen.nl. Vanaf 5 februari kon iedereen gedurende zes weken een

zienswijze indienen over het plan. Het vastgestelde bestemmingsplan publiceren wij in het Gemeenteblad en via de landelijke voorziening: www.ruimtelijkeplannen.nl. Indiener van zienswijze is geïnformeerd over de behandeling bij uw raad en kan daar ook inspreken.
Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de publicatie van het vastgestelde plan beroep aantekenen bij de Raad van State.

7. Uitvoering en planning
Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is het ontwerpbestemmingsplan met bijbehorende stukken ter inzage gelegd. Klik op volgende link voor het ontwerpplan:
https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view?planidn=NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BON1
Gedurende de ter inzage legging kon iedereen een zienswijze indienen. Er is één zienswijze ingediend. Nadat het bestemmingsplan is vastgesteld, zal het plan opnieuw worden gepubliceerd. Het plan zal dan in het kader van de beroepstermijn voor een periode van zes weken ter inzage worden gelegd. Indieners van zienswijzen kunnen beroep aantekenen bij de Raad van State.

8. Participatie
Niet van toepassing.

9. Duurzaamheid
Het plan draagt niet bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen.

Bijlagen:
1. Bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II’
   1.1. Toelichting
   1.2. Regels
   1.3. Verbeelding
2. Nota zienswijzen

Inlichtingen bij:

Naam	G.R.F. Berends
Domein	Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
5 juli 2022	**D.119025**	**D.119069** **Z.038120**

Onderwerp **Bestemmingsplanwijziging Doejenburg nieuwe ontsluitingsweg**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 17 mei 2022;

besluit:

1. In te stemmen met de Nota zienswijzen bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II’;
2. Het bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II’ met identificatienummer NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BVA1 gewijzigd vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 5 juli 2022,

De griffier, De voorzitter,

J.J. Rochat J.P.M. Meijers

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Bestemmingsplan | Toelichting

Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II

Gemeente Buren

Datum: 3 mei 2022

Projectnummer: 210341

ID: NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BON1

INHOUD

TOELICHTING

1	**Inleiding**	**3**
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
1.3	Geldend bestemmingsplan	4
1.4	Leeswijzer	5
2	**Het plan**	**6**
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Toekomstige situatie	7
3	**Beleid en regelgeving**	**9**
3.1	Rijksbeleid	9
3.2	Provinciaal beleid	10
3.3	Gemeentelijk beleid	12
4	**Milieu- en omgevingsaspecten**	**13**
4.1	Milieueffectrapportage	13
4.2	Bodem	13
4.3	Geluid	14
4.4	Luchtkwaliteit	15
4.5	Bedrijven en milieuzonering	16
4.6	Externe veiligheid	17
4.7	Water	18
4.8	Natuur	22
4.9	Archeologie	23
4.10	Cultuurhistorie	24
4.11	Verkeer en parkeren	24
4.12	Kabels, leidingen en straalpaden	24
5	**Wijze van bestemmen**	**26**
5.1	Algemeen	26
5.2	Dit bestemmingsplan	27
6	**Uitvoerbaarheid**	**29**
6.1	Economische uitvoerbaarheid	29
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	29

Bijlagen

- Bijlage 1: Verkennend bodemonderzoek
- Bijlage 2: Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
- Bijlage 3: Digitale watertoets
- Bijlage 4: Quick scan natuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het bedrijfsterrein Doejenburg II is in volle ontwikkeling. Het ligt ten oosten van de kern Maurik in de gemeente Buren. De tweede fase van het bedrijventerrein bevindt zich ten westen van de eerste fase en wordt aan de andere zijde eveneens geflankeerd door een bestaand bedrijventerrein. Ter plaatse van het nieuwe Doejenburg II worden bedrijfskavels mogelijk gemaakt op nog onbebouwde gronden. Om een goede bereikbaarheid te garanderen bestaat het voornemen om een nieuwe ontsluitingsweg aan te leggen in noord-zuidelijke richting. De ter plaatse geldende bedrijfsbestemming laat geen infrastructuur toe. Het voornemen past dus niet binnen de kaders van het geldende juridisch-planologisch regime.

Om de ontwikkeling juridisch-planologisch mogelijk te maken dient een herziening van het geldende bestemmingsplan opgesteld te worden. Voorliggend document voorziet hierin.

1.2 Plangebied

Het plangebied ligt ten oosten van de kern Maurik en behelst het bedrijventerrein Doejenburg II. Binnen het plangebied wordt een nieuwe ontsluitingsweg mogelijk gemaakt. Deze nieuwe weg is noord-zuid georiënteerd. Op de navolgende afbeeldingen zijn de globale ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven (in rood), alsmede het beoogd wegtracé (in geel). De exacte begrenzing van het plangebied is op de verbeelding van dit bestemmingsplan weergegeven.

Globale ligging plangebied en wegtracé in de kern Maurik (bron: pdok.nl).

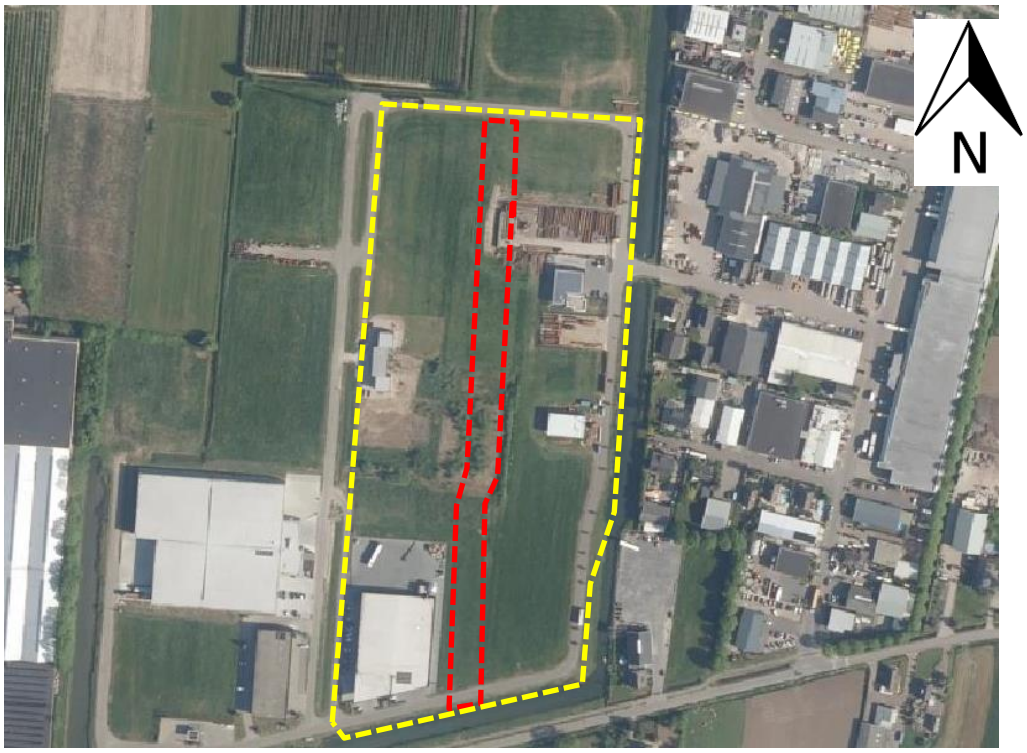

Ligging van het wegtracé(rood) ten opzichte van het plangebied (geel) en het bedrijfsterrein (Bron: pdok.nl).

1.3 Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied geldt de derde herziening van het bestemmingsplan ‘Kernen Buren’, zoals vastgesteld op 7 februari 2018. Op basis van dit bestemmingsplan hebben de gronden de enkelbestemming ‘Bedrijventerrein’ met een aangewezen bouwvlak, de functieaanduidingen ‘bedrijf tot en met categorie 3.2’ en ‘specifieke vorm van bedrijf - nieuwe bedrijfswoningen’, alsmede een maximale goot- en bouwhoogte van 8 en 12 meter.

Uitsnede uit verbeelding van het geldende bestemmingsplan met daarop het plangebied globaal geel omkaderd (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

De gronden van het plangebied zijn bestemd voor de desbetreffende doeleinden van handel en bedrijf met bijbehorende erven, terreinen, beplanting en bewoning en daarbij behorende doeleinden.

Ter plaatse van het plangebied gelden drie functieaanduidingen:

- Bedrijf tot en met categorie 3.1: bedrijf tot en met categorie 3.1, zoals die op de tot het plan behorende 'Staat van bedrijfsactiviteiten' is vermeld, dan wel behoort tot een bedrijf dat, in vergelijking tot bedrijven die wel mogelijk zouden zijn, niet in meerdere mate een blijvende onevenredige afbreuk doet aan het woon- en leefmilieu.
- Bedrijf tot en met categorie 3.2: bedrijf tot en met categorie 3.2, zoals die op de tot het plan behorende 'Staat van bedrijfsactiviteiten' is vermeld, dan wel behoort tot een bedrijf dat, in vergelijking tot bedrijven die wel mogelijk zouden zijn, niet in meerdere mate een blijvende onevenredige afbreuk doet aan het woon- en leefmilieu.
- Specifieke vorm van bedrijf - nieuwe bedrijfswoningen: per bedrijf is ten hoogste één bedrijfswoning toegestaan met een maximum aantal van 15 bedrijfswoningen voor het bedrijventerrein in totaal.

Het voornemen bestaat om ter plaatse van het plangebied te voorzien in een ontsluitingsweg. Binnen de bestemming 'Bedrijventerrein' is hieronder een ontsluitingsweg niet te scharen. Om de ontwikkeling juridisch-planologisch mogelijk te maken dient een herziening van het bestemmingsplan opgesteld te worden. Hierin wordt het direct aangrenzende bedrijventerrein conserverend bestemd.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 het plan beschreven, waarbij wordt ingegaan op de huidige situatie en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 is een beschrijving van het relevante beleid opgenomen. In hoofdstuk 4 wordt het plan inhoudelijk op haalbaarheid getoetst aan de hand van het geldende beleid en (milieu)wetgeving. Hoofdstuk 5 bevat vervolgens een juridische planbeschrijving. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 ingegaan op de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid van het plan.

2 Het plan

2.1 Huidige situatie

Het plangebied omvat het bedrijventerrein Doejenburg II te Maurik, gemeente Buren. In de navolgende afbeelding is de ruimtelijke structuur van het bedrijventerrein weergegeven (geel kader), waarop het beoogde wegtracé globaal rood is geprojecteerd. Ten eerste valt op dat er verspreid binnen het plangebied reeds enkele bedrijfskavels tot ontwikkeling zijn gebracht. Het plangebied wordt geflankeerd door de eerste fase van Doejenburg aan de oostzijde en enkele bedrijfskavels aan de westzijde. Verder is het gebied nog kaal, met weinig begroeiing. De cijfers in onderstaande afbeelding corresponderen met de impressies op straatniveau die navolgend zijn getoond.

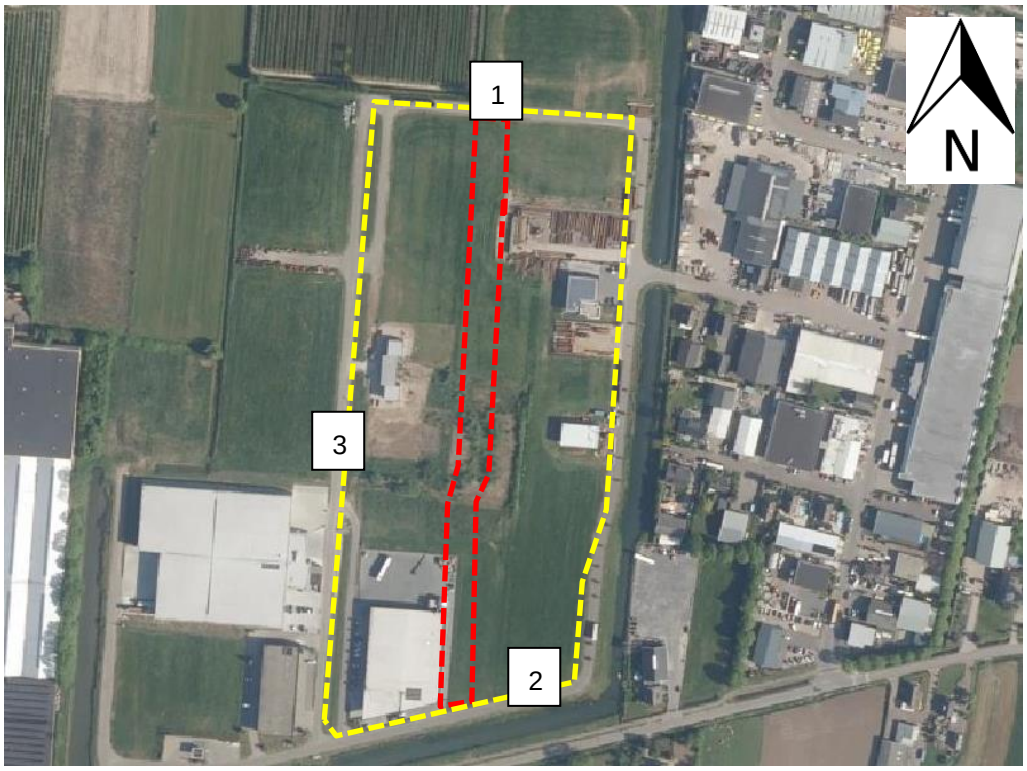

Ruimtelijke structuur omgeving plangebied (rode lijn) bron: Google Earth

Impressies huidige situatie plangebied (bron: Google Maps)

2.2 Toekomstige situatie

De ontwikkeling van het bedrijfsterrein maakt het lastig om de huidige wegstructuur aan te houden. De verschillende kavels doen een situatie ontstaan waarbij de weg Doejenburg een soort rondweg van het bedrijfsterrein zal zijn. Het wordt noodzakelijk geacht om de bestaande weg te ontlasten. Daarvoor bestaat het voornemen om een secundaire toegangsweg aan te leggen voor de werknemers en een adequate bedrijfsvoering. De weg en bijbehorende rabatstrook zullen samen 10 meter breed zijn.

Het bedrijventerrein Doejenburg II is conserverend opgenomen binnen het plangebied. Aan weerzijden van het toekomstig wegtracé wordt een strook opgenomen met de geldende bedrijventerreinbestemming. Deze strook krijgt geen bouwvlak, zodat wordt voorkomen dat tot aan het toekomstig tracé kan worden gebouwd. Navolgende afbeeldingen tonen een ontwerp van het beoogde tracé, alsmede een dwarsdoorsnede.

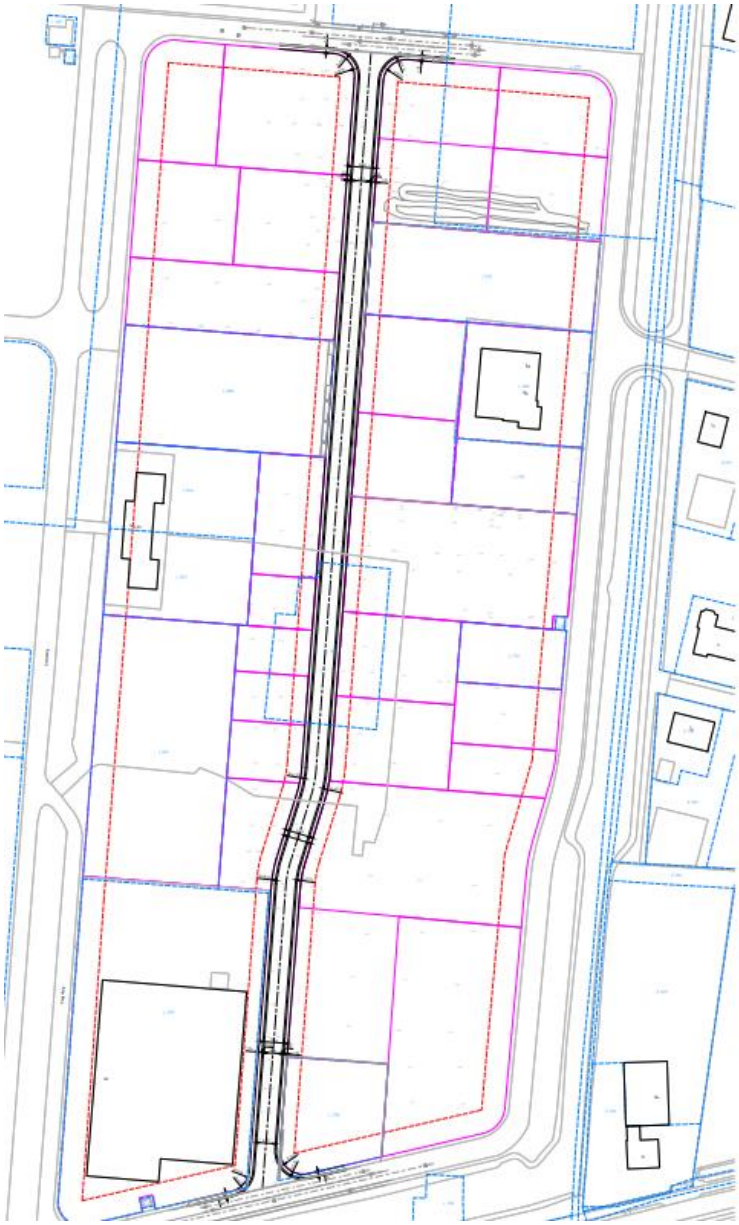

Schets van de toekomstige situatie met de zwarte gelijnde toekomstige ontsluitingsweg (bron: SWECO)

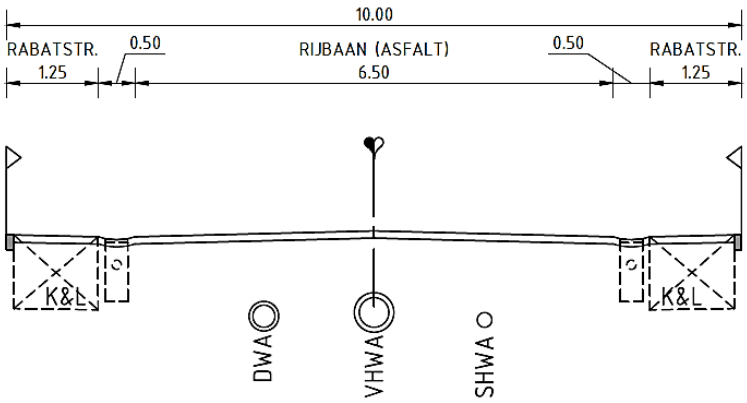

Profiel beoogde tracé (bron: SWECO)

3 Beleid en regelgeving

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De NOVI biedt een duurzaam perspectief voor de leefomgeving met ambities. In deze NOVI worden de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven beschreven.
Er worden vier prioriteiten voor Nederland geformuleerd:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om beleidskeuzes op een heldere en voorspelbare manier te maken, hanteert de NOVI drie afwegingsprincipes, die helpen bij het prioriteren en afwegen van de verschillende belangen en opgaven;

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: in het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Er wordt weer gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van ruimte
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: er moet altijd gekeken worden naar de context van het gebied. Keuzes in verschillende gebieden kunnen daarom verschillen.
3. Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat onze leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties

Toetsing
Als gevolg van de realisatie van de ontsluitingsweg wordt bijgedragen aan een verbetering van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het bedrijfsterrein Doejenburg II. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het tweede hoofddoel van de SVIR: het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat.

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bepaalt welke kaderstellende uitspraken van het kabinet bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Het gaat onder meer om nationale belangen als Rijksvaarwegen, Defensie, Ecologische hoofdstructuur (thans Natuurnetwerk Nederland (NNN)), Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en Primaire waterkeringen.

Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur (thans NNN) en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Ten aanzien van de begrenzing van de EHS (thans NNN) is bepaald dat niet het rijk, maar de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Toetsing
Het voorgenomen plan raakt geen van de nationale belangen en is niet in strijd met het bepaalde in de SVIR en het Barro.

3.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking (Bro 3.1.6 tweede lid)

Vanuit het rijk wordt een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte bevorderd. Hiervoor is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd en als procesvereiste opgenomen in artikel 3.1.6 lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het doel dat hiermee wordt beoogd is het stimuleren van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en het bewerkstelligen van een goede ruimtelijke ordening, onder meer door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden, het bevorderen van vraaggerichte programmering en het voorkomen van overprogrammering. Met de ladder wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke besluiten nagestreefd. Een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet daarom altijd worden afgewogen en gemotiveerd. Daarbij moet een beschrijving worden gegeven van de behoefte aan de betreffende ontwikkeling. Indien de ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied mogelijk wordt gemaakt, dient te worden gemotiveerd waarom de ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied wordt voorzien.

Toetsing
Uit jurisprudentie[1] blijkt dat de realisatie van een (verbindings)weg niet wordt aangemerkt als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Daarmee wordt geacht dat ook voor de aanleg van een ontsluitingsweg geen toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking doorlopen hoeft te worden.

Conclusie
Het project is in overeenstemming met het Rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie en -verordening Gelderland

Op 19 december 2018 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland vastgesteld. De laatste actualisering werd op 31-03-2021 vastgesteld. De provincie heeft in de Omgevingsvisie een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal gesteld.

[1] Zie hiervoor ook de uitspraak van de ABRvS d.d. 18 februari 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:448).

- *Gezond en veilig.* Dat = een gezonde leefomgeving, schone en frisse lucht, een schoon milieu, een niet vervuilde bodem, voldoende schoon en veilig (drink)water, bescherming van onze flora en fauna. Dat = voorbereid zijn op klimaatverandering, zoals hitte, droogte, bosbranden en overstromingen. En, dat = aandacht hebben voor verkeersveiligheid en veilige bedrijvigheid.
- *Schoon en welvarend.* Dat = een dynamisch, duurzaam en aantrekkelijk woon-, werk- en ondernemersklimaat, goed bereikbaar en met een goed functionerende arbeidsmarkt en dito kennis- en onderwijsinstellingen. Maar dat = ook: het tegengaan van schadelijke uitstoot, afval en uitputting van grondstoffen. En: het investeren in nieuwe, alternatieve vormen van energie.

Onderdeel van de Omgevingsvisie zijn diverse thematische visieschetsen met de volgende thema's:
- Energietransitie: van fossiel naar duurzaam.
- Klimaatadaptie: omgaan met veranderend weer.
- Circulaire economie: sluiten van kringlopen.
- Biodiversiteit: werken met de natuur.
- Bereikbaarheid: duurzaam verbonden.
- Vestigingsklimaat: een krachtige, duurzame topregio.
- Woon- en leefomgeving: dynamisch, divers, duurzaam.

De Omgevingsvisie bevat de strategische ambities voor de lange termijn.
De Omgevingsverordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Toetsing
Raadpleging van de digitale kaarten van de Omgevingsvisie en -verordening Gelderland heeft uitgewezen dat het besluitgebied in zijn geheel binnen een intrekgebied ligt. Binnen intrekgebieden worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die de winning van fossiele energie, zoals aardgas, aardolie, schaliegas en steenkoolgas, mogelijk maakt. Dit plan voldoet hieraan en vormt daarmee geen belemmering voor de doelstellingen van het intrekgebied.

Daarnaast is het plangebied aangewezen als onderdeel van de 'Romeinse Limes'. Hiermee mogen geen activiteiten worden toegestaan die de kernkwaliteiten aantasten. Kernkwaliteiten zijn forten, burgerlijke nederzettingen, kampdorpen, grafvelden, militai-

re infrastructuur en scheepswrakken. Deze ontwikkeling vindt geheel plaats binnen een bestaand bedrijventerrein en doet daarmee geen afbreuk aan de kernkwaliteiten van de Romeins Limes.

Conclusie
Voorliggend plan is in lijn met het provinciale beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Buren 2009-2019

De Structuurvisie Buren 2009 – 2019, vastgesteld op 27 oktober 2009, gaat in op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Buren tot 2019. Het doel van deze structuurvisie is enerzijds het aangeven van de kaders waarbinnen ontwikkelingen en projecten kunnen plaatsvinden en anderzijds het communiceren van de ambities van de gemeente aan derden. De structuurvisie vormt voor een belangrijk deel een voortzetting van het bestaande beleid.

De gemeente ziet het landelijke karakter van de gemeente, gelegen in het rivierengebied, als een belangrijke en grote kwaliteit. De bestaande landelijke kwaliteiten, die zich uiten in aspecten als rust, een relatief schoon milieu, ruimte en het relatief gaaf gebleven rivierenlandschap moeten behouden blijven.

Toetsing
In de structuurvisie wordt uitgebreid ingegaan op het thema bedrijventerreinen. In relatie tot verkeer wordt onder andere gesteld dat bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen moet worden nagedacht over ongewenste vervoersbewegingen. In de structuurvisie wordt gesteld dat de bereikbaarheid en ontsluiting van de oostzijde van de kern Maurik is verbeterd door de aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg. Op deze wijze zijn ook de bedrijventerreinen, waaronder Doejenburg II beter bereikbaar. Met voorliggend plan wordt ervoor gezorgd dat ook de interne bereikbaarheid op het bedrijventerrein wordt geoptimaliseerd. Daarmee sluit dit project bij aan het gestelde in de Structuurvisie.

Conclusie
Voorliggend project is in lijn met het gestelde in het gemeentelijk beleid.

4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Milieueffectrapportage

Algemeen

Voor plannen en activiteiten, die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu, kan het noodzakelijk zijn dat een milieueffectrapport wordt opgesteld. In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage is dit geregeld. Er is een m.e.r.-plicht voor plannen (planMER) en een m.e.r.-plicht voor besluiten. Een plan is plan-m.e.r.-plichtig als het plan kaders stelt voor m.e.r.-plichtige activiteiten.

Toetsing

Voorliggend plan voorziet in de ontwikkeling van een ontsluitingsweg. Hiermee worden geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt waarop het Besluit m.e.r. van toepassing is. Het is niet noodzakelijk om voor de realisatie van de weg een milieueffectrapportage of m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

Conclusie

Een nadere beoordeling in een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling of plan-m.e.r. is niet noodzakelijk.

4.2 Bodem

Algemeen

In het kader van de te verlenen omgevingsvergunning moet zijn aangetoond dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik. Hiertoe is het uitvoeren van een verkennend milieukundig bodem- en grondwateronderzoek noodzakelijk.

Toetsing

Ter plaatse van het beoogde wegtracé is voorzien in verkennend bodemonderzoek[2] volgens NEN 5740. Uit de resultaten van het onderzoek kan het volgende worden geconcludeerd:

- Ter plaatse van boring 05 is de bodem zwak betonhoudend;
- In de bovengrond zijn licht verhoogde gehalten nikkel, kwik, molybdeen, lood, minerale olie en DDD, DDE, DDT en OCB aangetroffen. Tevens is de parameter PAK matig verhoogd aangetroffen;
- Na uitsplitsing van een mengmonster blijkt uit de resultaten dat er in de afzonderlijke monsters geen verhoogd gehalte PAK is aangetroffen;
- In de ondergrond is een licht verhoogd gehalte kobalt en nikkel aangetroffen;
- In het grondwater is een licht verhoogd gehalte barium aangetroffen. De overige paramaters zijn niet verhoogd aangetroffen.

[2] De Klinker (2021). Verkennend bodemonderzoek volgens NEN 5740. Doejenburg ong. Maurik. Rapportnummer: K21006961. 24 augustus 2021.

De verhoogde gehalten geven geen aanleiding tot het doen van nader onderzoek. De milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is voldoende voor het beoogde gebruik.

Conclusie
Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.3 Geluid

Algemeen
De mate waarin het geluid onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In het kader van de te verlenen omgevingsvergunning moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies, zoals een woning, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen.

Toetsing
Voor de nieuwe ontsluitingsweg geldt conform de Wet geluidhinder een akoestische aandachtzone van 200 meter. Binnen deze zone is middels een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai[3] getoetst op reeds bestaande en toekomstige geluidsgevoelige (bedrijfs)woningen.

Resultaten
Uit de berekeningen blijkt dat als gevolg van de nieuwe ontsluitingsweg Doejenburg II er een overschrijding plaatsvindt van de voorkeursgrenswaarde op een drietal toetspunten. Dit betreffen drie aangrenzende percelen van toekomstig te ontwikkelen geluidsgevoelige (bedrijfs)woningen. De hoogste geluidbelasting bedraagt 51 dB. Hiervoor zijn maatregelen onderzocht. Voor alle overige toetspunten/adressen wordt de voorkeursgrenswaarde niet overschreden. Daarmee kan worden voldaan aan de Wet geluidhinder.

Hogere grenswaarden
De maatregelen stuiten op bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige, technische en/of financiële aard, waarmee een hogere grenswaarde procedure dient te worden opgestart. Hierbij moet de maximale binnenwaarde van 33 dB conform het Bouwbesluit 2012 worden gewaarborgd. Een hogere grenswaarde zal, zonder te treffen bron- en/of overdrachtsmaatregelen, benodigd zijn voor de aangrenzende (toekomstig te ontwikkelen) (bedrijfs)woningen. De aan te vragen hogere grenswaarde bedraagt 51 dB ten gevolge van de nieuwe ontsluitingsweg Doejenburg II.
.
Conclusie
Met inachtneming van het voorgaande vormt het aspect geluid geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig plan.

[3] SAB (2021). Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai. Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II. projectnummer: 210341. 8 december 2021.

4.4 Luchtkwaliteit

Algemeen

Eisen met betrekking tot luchtkwaliteit zijn verankerd in de Wet milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2 en vormen een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO_2) en zwevende deeltjes als PM_{10} (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor. Vanaf 1 januari 2015 dient het bevoegd gezag de luchtkwaliteit ook te toetsen aan de grenswaarde voor $PM_{2,5.}$ Op basis van onderzoek door het Planbureau voor de Leefomgeving kan worden gesteld dat als aan de grenswaarden voor PM_{10} wordt voldaan, ook aan de grenswaarde voor $PM_{2,5}$ wordt voldaan.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Plannen die in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in een gebiedsgericht programma van het NSL. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Plannen die 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO_2 en PM_{10} betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het project tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM. Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het project op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootstellingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is een aanzienlijk deel van de dag betreft. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen, zoals scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming. Substantiële uitbreiding of nieuwvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

Toetsing
Met het voorliggende bestemmingsplan wordt geen nieuwe planologische ruimte geboden om het aantal milieugevoelige functies ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen te vergroten. Een ontsluitingsweg is immers geen milieugevoelige functie. Tevens is de voorgenomen ontwikkeling niet gericht op activiteiten die in betekende mate bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Dit tezamen maakt dat een onderzoek luchtkwaliteit niet noodzakelijk is. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is daarnaast de NSL-monitoringstool geraadpleegd om te controleren of er sprake is van (dreigende) grenswaardeoverschrijdingen. Uit deze raadpleging blijkt dat er geen sprake is van (dreigende) grenswaarde-overschrijdingen. In de navolgende tabel worden voor de zichtjaren 2019, 2020 en 2030 de concentraties ter hoogte van N320 inzichtelijk gemaakt.

Zichtjaar	Concentraties ter hoogte van de N320		
	stikstofdioxide (NO_2), jaargem. concentratie NSL-monitoringstool	fijn stof (PM_{10}), jaargem. concentratie NSL-monitoringstool	fijn stof ($PM_{2.5}$), jaargem. concentratie NSL-monitoringstool
2019	15,8 µg/m^3	17,9 µg/m^3	10,8 µg/m^3
2020	15,3 µg/m^3	17,7 µg/m^3	11,0 µg/m^3
2030	10,4 µg/m^3	15,2 µg/m^3	8,7 µg/m^3
Grenswaarden	40,0 µg/m^3	40 µg/m^3	25 µg/m^3

Conclusie
Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.5 Bedrijven en milieuzonering

Algemeen
Indien door middel van een ruimtelijke ontwikkeling nieuwe, gevoelige functies mogelijk worden gemaakt, moet worden aangetoond dat een goed leefmilieu mogelijk kan worden gemaakt. Hierbij moet rekening worden gehouden met omliggende functies met een milieuzone. Anderzijds mogen omliggende bedrijven niet in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden aangetast door de realisatie van een nieuwe gevoelige functie.

Wat betreft de aanbevolen richtafstanden tussen bedrijvigheid en gevoelige functies is de VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' (2009) als leidraad voor milieuzonering gebruikt. In de VNG-publicatie zijn richtafstanden voor diverse omgevings- en gebiedstypen opgenomen. Het gaat onder andere om de volgende omgevings- en gebiedstypen: 'rustige woonwijk', 'rustig buitengebied' en 'gemengd gebied'.
In een rustige woonwijk en een rustig buitengebied komen vrijwel geen andere functies dan de woonfunctie voor. Gemengde gebieden betreffen gebieden die langs hoofdinfrastructuur liggen en/of gebieden met matige tot sterke functiemenging. In een dergelijk gebied komen direct naast woningen andere functies voor, zoals winkels, maatschappelijke voorzieningenhoreca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het

buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden worden verminderd. De afstand wordt gemeten vanaf het op de verbeelding aangeduide deel voor de bedrijfsmatige activiteit tot aan de gevel van nieuwe of bestaande gevoelige functies gelegen buiten betreffend perceel.

Toetsing
Met het voorliggende bestemmingsplan wordt geen nieuwe planologische ruimte geboden om het aantal gevoelige functies ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen te vergroten. Een ontsluitingsweg is immers geen milieugevoelige functie en zorgt er dan ook niet voor dat omliggende bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden aangetast. Daarnaast betreft een ontsluitingsweg op een bedrijventerrein geen hinderveroorzakende functie. In dit kader kan een nadere beoordeling voor dit aspect achterwege blijven.

Conclusie
Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project.

4.6 Externe veiligheid

Algemeen
Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire bronnen (chemische fabriek, lpg-vulpunt) en de mobiele bronnen (route gevaarlijke stoffen). Er wordt onderscheid gemaakt tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Er wordt bij externe veiligheid onderscheid gemaakt in plaatsgebonden risico en groepsrisico.

Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}). Dit is de kans dat een denkbeeldig persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend), dodelijk verongelukt door een ongeval. Deze kans mag niet groter zijn dan eens in de miljoen jaar. Elke ruimtelijke ontwikkeling wordt getoetst aan het plaatsgebonden risico van 10^{-6} als grenswaarde.

Het groepsrisico geeft de kans aan dat in één keer een groep mensen die zich in de omgeving van een risicosituatie bevindt, dodelijk door een ongeval wordt getroffen. Groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Bij groepsrisico is het dan ook niet een contour die bepalend is, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen de effectafstand/het invloedsgebied van een risicovolle activiteit ophoudt. Welke kans nog acceptabel geacht wordt, is afhankelijk van de omvang van de ramp.

Toetsing
Op basis van de navolgende kenmerken van de aan te leggen ontsluitingsweg is beoordeeld of de ontwikkeling zorgt voor een verslechtering van de externe veiligheid:
- Een ontsluitingsweg is geen kwetsbare functie in het kader van externe veiligheid;

- De aanleg van een ontsluitingsweg faciliteert de doorstroming van de Doejenburg, met name ook ten aanzien van het vrachtwagenverkeer of van de bedrijfsvoering;
- De hoeveelheid verkeer neemt niet toe door toedoen van de voorliggende ontwikkeling.

Op basis van bovenstaande motivering en kenmerken is het niet aannemelijk dat de externe veiligheid verslechterd door toedoen van dit plan. Het is dan ook niet noodzakelijk nader onderzoek te doen.

Conclusie
Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.7 Water

Rijksbeleid - Het Nationaal Waterplan 2016-2021
Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Het Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen.

In het Nationaal Waterplan 2016-2021 staan de volgende ambities centraal:
- Nederland blijft de veiligste delta in de wereld.
- Nederlandse wateren zijn schoon en gezond en er is genoeg zoetwater.
- Nederland is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht.
- Nederland is en blijft een gidsland voor watermanagement.
- Nederlanders leven waterbewust.

Het kabinet zet de veranderingen in het waterveiligheidsbeleid voort en zal hiertoe een wetsvoorstel met nieuwe normen voor de primaire keringen voorbereiden.

Nieuwe normen zijn nodig, omdat de huidige eisen aan primaire keringen grotendeels uit de jaren zestig van de vorige eeuw dateren. Sindsdien zijn het aantal mensen en de economische waarde achter de dijken toegenomen. Ook is nieuwe kennis beschikbaar gekomen over de werking van de keringen en de gevolgen van overstromingen. De doelen op het gebied van waterveiligheid zijn omgerekend naar normspecificaties voor de keringen. Deze zijn niet meer gebaseerd op dijkringen, maar op dijktrajecten. Elk dijktraject krijgt een norm-specificatie die past bij de gevolgen in dat specifieke gebied. De normspecificaties zijn ingedeeld in zes klassen, waarbij de overstromingskans varieert van 1/300 per jaar tot 1/100.000 per jaar.

Het Rijk onderkent het belang van verbinden van ruimte en water. Bij het aanpakken van wateropgaven en de uitvoering van watermaatregelen vindt daarom afstemming plaats met andere relevante ruimtelijke opgaven en maatregelen in het gebied, zodat scope, programmering en financiering zo veel mogelijk op elkaar aansluiten of, beter nog, elkaar versterken. Het kabinet streeft daarbij ook naar integrale combinaties, waarbij ruimtelijke inrichting een belangrijke rol speelt bij het oplossen van wateropga-

ven. Omgekeerd is het van belang om bij ruimtelijke opgaven vroegtijdig rekening te houden met wateropgaven en de veerkracht van watersystemen. De gewenste betere verbinding tussen water en ruimte geldt voor alle opgaven op het gebied van waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit.

Provinciaal beleid - Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Op 19 december 2018 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland vastgesteld. De hoofdzaken van het provinciaal beleid voor water zijn gericht op een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem. Dit systeem bestaat uit bodem en ondergrond, grondwater en oppervlaktewater en is duurzaam als het ook in de toekomst kan blijven functioneren en in stand kan worden gehouden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

De provincie onderschrijft de ambitie van de Europese Kaderrichtlijn Water dat uiterlijk in 2027 het grond- en oppervlaktewater in Europa schoon en ecologisch gezond moet zijn en dat er voldoende water is voor duurzaam gebruik en voert deze uit. De beschermde gebieden voor grondwater, waterberging, de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 zijn leidend bij de uitwerking van dit beleid in programma's of in kaders in de verordening. Er worden condities gesteld voor effectief en zuinig gebruik van drinkwater, speciale waterecologie (Hoogst Ecologisch Niveau wateren en Specifiek Ecologische Doelstelling wateren), (grond)waterafhankelijke landnatuur plus de beschermingszones natte landnatuur en grondwateronttrekkingen voor drinkwater en industrie, groter dan 150.000 m^3/jaar.

De provincie stelt via uitvoerend beleid de doelen voor de regionale wateren voor de Kaderrichtlijn Water vast en geeft daarbij ook invulling aan de voorzieningenniveaus. Met de Gelderse waterschappen en de landbouw geeft de provincie invulling aan het vasthouden van water in de bodem, het grondwater en de haarvaten van het watersysteem. Bescherming tegen overstromingen vindt primair plaats op basis van preventie, waar nodig aangevuld met maatregelen in de ruimtelijke ordening en evacuatie. Deze bescherming gebeurt bij voorkeur in combinatie met het ontwikkelen en versterken van karakteristieke riviernatuur in Natura 2000-gebieden.

Waterschapbeleid - Waterbeheerprogramma 2022-2027 Rivierenland

Op 26 november 2021 is het waterbeheerprogramma (WBP) van waterschap Rivierenland vastgesteld. In dit plan is beschreven welke doelstellingen het waterschap nastreeft in de periode 2022-2027 en hoe zij die doelstellingen wil gaan halen. Het waterbeheerplan is uitgewerkt in de volgende zeven programma's:

- *Beschermen tegen overstromingen :* Het programma 'Waterveiligheid' draait om de bescherming tegen overstromingen (onder andere de versterking van de dijken) vanuit het primaire en het regionale watersysteem.
- *Water eerlijk verdelen:* Dit programma draait om een goed functionerend watersysteem in normale én in extreem droge en natte situaties: klimaatbestendig, robuust, veerkrachtig en stuurbaar. Daarbij let het waterschap op het tegengaan van de bodemdaling, het bevorderen van biodiversiteit en gezond (grond)water;
- *Voorbereiden op extreem weer:* Dit thema focust zich op de beperkingen van steeds extremer weer, bijvoorbeeld door hittestress. Het waterschap wil verder vroegtijdig meedoen aan projecten en goed samenwerken met partners;

- *Werken aan schoon water:* In het programma 'Schoon Water' speelt het zuiveren van afvalwater een centrale rol, alsmede de kwaliteit van het water (chemisch en ecologisch);
- *Bijdragen aan een fijne leefomgeving voor mens en natuur*: het bevorderen van biodiversiteit, het borgen van de waterkwaliteit voor drinkwater of het faciliteren van recreatief medegebruik zijn thema's die aan bod komen;
- *Toewerken naar klimaat- en energieneutraliteit*: de verduurzaming van de processen en het inspelen op de klimaatadaptativiteit vormen grote uitdagingen voor de komende jaren;
- *Toewerken naar circulariteit*: het waterschap wil onder ander zuinig zijn op grondstoffen en hergebruik stimuleren.

Watervisie 2050 waterschap Rivierenland
Met de watervisie geeft het waterschap Rivierenland we richting aan die kennis en kunde, voor een langere termijn. Onze visie biedt samenhang, duidelijkheid en een helpende hand. Zodat ook andermans besluitvorming sterker wordt: overheden, bedrijven en mensen krijgen handvatten voor de toekomst.

Het waterschap wil naar een toekomstbestendig rivierengebied en ze nemen daarvoor de kenmerken van het gebied als vertrekpunt. Doordachte principes helpen om belangen af te wegen, opgaven te prioriteren en heldere beleidskeuzes te maken. Deze principes zijn leidend voor het waterbeheer, voor nu en de toekomst. Aan de hand van de principes werkt het waterschap rolvast en omgevingsgericht aan de toekomst richting 2050:

1 de natuurlijke kenmerken van de ondergrond vormen het uitgangspunt voor ons werk;
2 water is bepalend voor de inrichting van het gebied;
3 we zijn zuinig op water en grondstoffen;
4 bescherming van het gebied tegen overstromingen is onze focus;
5 we pakken uitdagingen op binnen deze generatie en wentelen niet af;
6 waterbeheer van de toekomst: we maken maatschappelijk verantwoorde keuzes;
7 met elkaar zorgen voor een toekomstbestendig rivierengebied.

Toetsing
Voor deze ontwikkeling is de digitale watertoets[4] doorlopen. Uit de digitale watertoets volgt dat het plan onder de normale procedure valt. Voor het verdere proces is het daarmee van belang het waterschap te betrekken bij het plan.

Door toedoen van de ontwikkeling zal het aandeel verharding toenemen. Het wegtracé wordt immers aangelegd op gronden die in de huidige situatie onbebouwd zijn. Juridisch-planologisch is echter geen sprake van de toevoeging van extra verharding, aangezien de vigerende bedrijventerreinbestemming volledig bebouwd c.q. verhard mag worden. Met het mogelijk maken van het bedrijventerrein als geheel is aandacht geweest voor hemelwaterberging.

[4] Waterschap Rivierenland (2021). Digitale watertoets. Aanleg ontsluitingsweg. Dossiercode: 20210813-9-27370. 13 augustus 2021.

Op 25 mei 2012 is een watervergunning verleend door het Waterschap Rivierenland voor de realisatie van bedrijventerrein Doejenburg II. Als punt 4 van het besluit valt te lezen dat hiermee tevens het lozen van hemelwater afkomstig van nieuw verhard oppervlak op oppervlaktewateren is toegestaan. Als regels behorende bij deze vergunning is op dit onderdeel aangegeven dat nieuwe wateren moeten worden gegraven, waarop het afstromend hemelwater kan worden afgevoerd. Hieraan is beantwoord op verschillende manieren:

- De bestaande A-watergangen aan de oost- en zuidzijde van het plangebied zijn verbreed;
- Aan de westzijde is een nieuwe A-watergang gegraven
- In de middenterreinen en aan de noordwestzijde worden greppels ingericht

Bij de realisatie van deze maatregelen is rekening gehouden met de berging voor het geheel aan m^2 verharding van het bedrijventerrein. Dit geldt zowel voor openbaar als privaat terrein, waarmee geldt dat zelfs bij volledige verharding binnen het plangebied reeds is voldaan aan voldoende waterberging. Voor de aanleg van de nieuwe weg hoeft zodoende geen rekening te houden met extra watercompensatie.

Vasthouden - bergen - afvoeren
Een belangrijk principe is dat een deel van het hemelwater binnen het plangebied wordt vastgehouden en/of geborgen en dus niet direct afgevoerd wordt naar de riolering of het oppervlaktewater. Hiermee wordt bereikt dat de waterzuiveringsinstallatie beter functioneert, verdroging wordt tegen gegaan en piekafvoeren in het oppervlaktewater (met eventueel wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden) wordt voorkomen. Bij lozing op oppervlaktewater zal hiervan een melding gedaan moeten worden bij het waterschap.

Grondwaterneutraal bouwen
Om grondwateroverlast te voorkomen adviseert het waterschap om boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te ontwerpen. Dit betekent dat aspecten zoals ontwateringsdiepte en infiltratie van hemelwater, beschouwd worden ten opzichte van de GHG. Het structureel onttrekken / draineren van grondwater is geen duurzame oplossing en moet worden voorkomen. Het waterschap adviseert de initiatiefnemer dan ook om voorafgaand aan de ontwikkeling een goed beeld te krijgen van de heersende grondwaterstanden en GHG. Eventuele grondwateroverlast is in eerste instantie een zaak voor de betreffende perceeleigenaar.

Schoon houden - scheiden - schoon maken
Om verontreiniging van bodem, grond- en/of oppervlaktewater te voorkomen is het van belang dat het afstromende hemelwater niet verontreinigd raakt. Dit kan door nadere eisen / randvoorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld de toegepaste (bouw)materialen. Het waterschap vraagt de initiatiefnemer om duurzame bouwmaterialen te gebruiken.

Ten slotte ligt er een C-watergang binnen het plangebied. Een dergelijke watergang kent geen beschermingszone.

Conclusie
Met inachtneming van het voorgaande vormt het aspect water geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.8 Natuur

Algemeen
Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Vanaf 1 januari 2017 geldt hiervoor de Wet natuurbescherming. Deze wet beschermt bepaalde plant- en diersoorten, natuurgebieden en bossen. Voordat ontwikkelingen mogen plaatsvinden, moet worden aangetoond dat in het kader van de huidige natuurwet- en regelgeving van een negatief effect geen sprake is, dan wel dat daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing kan worden verkregen.

Toetsing
SAB heeft met een quick scan flora en fauna[5] onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het plangebied. Naast beschermde natuurwaarden in het plangebied is ook nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het plangebied. Navolgend worden kort de conclusies van de quick scan uiteengezet.

Gebiedsbescherming
Uit de quick scan blijkt dat Natura 2000-gebied Rijntakken in de buurt van het plangebied ligt. Echter door een wetswijziging hoeft er voor de aanlegfase geen stikstofberekening uitgevoerd te worden. Ook verandert de omvang van het bedrijventerrein niet, waardoor er niet meer verkeer in het gebied komt. Hierdoor hoeft er ook geen stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de gebruiksfase. Andere verstoringen afkomstig van bijvoorbeeld licht en geluid zijn uitgesloten. De bescherming van Natura 2000 staat de ontwikkeling niet in de weg en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

Verder blijkt uit de quick scan dat in de omgeving van het plangebied geen Natuurnetwerk Nederland of andere provinciaal beschermde natuur aanwezig is. De provinciale bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg en nader onderzoek hiernaar is niet noodzakelijk.

Soortenbescherming
In en rondom het plangebied kunnen in het wild levende planten en dieren aanwezig zijn. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving.

In en nabij het plangebied kunnen ook soorten voorkomen die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar waarvoor een provinciale vrijstelling van de verbo-

[5] SAB (2021). Quick scan natuur. Maurik, Doejenburg ont sluitingsweg. Projectnummer: 210341. 15 juli 2021.

den geldt, voor werkzaamheden die men uitvoert in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Door de provinciale vrijstelling staat de aanwezigheid van deze soorten de geplande ontwikkeling niet in de weg. Daarnaast zijn mogelijk nog enkele essentiële elementen aanwezig, voor soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt. Zo blijkt uit de quick scan dat in en rondom het plangebied vogels kunnen broeden. Om overtreding van de wet te voorkomen wordt geadviseerd om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Essentiële elementen, zoals essentieel leefgebied of verblijfplaatsen, van andere beschermde soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, zijn niet aanwezig. De bescherming van deze categorie soorten staat de ontwikkeling niet in de weg.

Op het moment is het niet waarschijnlijk dat de rugstreeppad in het plangebied voorkomt omdat zanderig terrein en ondiepe poelen ontbreken. Als het plangebied in een later stadium echter uit braakliggend terrein zal bestaan, is het niet onmogelijk dat de soort zich in het plangebied zal vestigen. Aangeraden wordt om ondiepe poelen zo snel mogelijk te dempen en het terrein zo kort mogelijk braak te laten liggen. Hiermee kan vestiging van de rugstreeppad worden voorkomen.

Houtopstanden
Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

Conclusie
Het aspect natuur vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

4.9 Archeologie

Algemeen
Door ondertekening van het verdrag van Valletta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Erfgoedwet is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

Toetsing
In het bestemmingsplan ‘Kernen Buren’ en de verschillende herzieningen is het gemeentelijk archeologiebeleid vertaald in diverse archeologische dubbelbestemmingen. Voor het plangebied geldt dat er geen archeologische dubbelbestemming is opgenomen en dat daardoor de kans op mogelijke archeologische waarden miniem is. Daarmee hoeft er verder geen archeologisch onderzoek plaats te vinden. De aanwezigheid van archeologische vondsten kan echter nooit geheel worden uitgesloten. Wanneer tijdens de uitvoering van werkzaamheden een monument wordt gevonden moet dit op grond van de Erfgoedwet (artikel 5.10 en 5.11) verplicht worden gemeld aan de Minister van OCW en de gemeente Buren.

Conclusie
Met inachtneming van het voorgaande vormt het aspect archeologie geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.10 Cultuurhistorie

Algemeen
Op grond van artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten ook cultuurhistorische waarden worden meegewogen bij het doorlopen van ruimtelijke procedures.

Toetsing
Het plangebied ligt niet in de buurt van rijks- en/of gemeentelijke monumenten. Deze ontwikkeling vormt daarmee geen belemmering voor de instandhouding van de cultuurhistorische waarden.

Conclusie
Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.11 Verkeer en parkeren

Algemeen
Bij de ontwikkeling en uitbreiding van functies moet rekening gehouden worden met de parkeer- en verkeersdruk.

Toetsing
Voorliggend plan voorziet planologisch gezien in de realisatie van een ontsluitingsweg en zal gebruikt worden als efficiënte, toegangsweg voor de bedrijven die zich op de omliggende kavels vestigen. Tevens wordt het beoogde tracé aangesloten op de bestaande Doejenburg. Deze weg zal uitsluitend gebruikt worden voor bestemmingsverkeer. De scheiding tussen het auto- en langzaam verkeer maakt dat de ontsluitingsweg bijdraagt aan de verkeersveiligheid. Deze ontsluitingsweg krijgt een breedte van minimaal 10 meter en voldoet daarmee aan de CROW-richtlijnen. De verkeerssituatie zal door toedoen van deze ontwikkeling positief worden beïnvloed. Het aspect parkeren is in voorliggend plan niet van toepassing.

Conclusie
Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project.

4.12 Kabels, leidingen en straalpaden

Het verrichten van werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningsmasten, hoogspanningslijnen, hoogspanningskabels, warmwaterleidingen en dergelijke kan gevaar met zich meebrengen. Om dit gevaar zoveel mogelijk te beperken, dient de leidingbe-

heerder aan te geven onder welke voorwaarden de werkzaamheden veilig plaats kunnen vinden.

Toetsing
Er zijn geen planologisch relevante kabels, leidingen en straalpaden aanwezig waarmee in de invloedssfeer van het plangebied rekening moet worden gehouden.

Conclusie
Het aspect kabels, leidingen en straalpaden vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

5 Wijze van bestemmen

5.1 Algemeen

5.1.1 Wat is een bestemmingsplan

Het gemeentelijke bestemmingsplan is een middel waarmee functies aan gronden worden toegekend. Het gaat dus om het toekennen van gebruiksmogelijkheden. Vanuit de Wet ruimtelijke ordening volgt een belangrijk principe: het gaat om toelatingsplanologie. Het wordt de grondgebruiker (eigenaar, huurder etc.) toegestaan om de functie die het bestemmingsplan geeft uit te oefenen. Dit houdt in dat:

1 de grondgebruiker niet kan worden verplicht om een in het bestemmingsplan aangewezen bestemming ook daadwerkelijk te realiseren, en
2 de grondgebruiker geen andere functie mag uitoefenen in strijd met de gegeven bestemming (het overgangsrecht is hierbij mede van belang).

Een afgeleide van de gebruiksregels in het bestemmingsplan zijn regels voor bebouwing (bouwvergunning) en regels voor het verrichten van 'werken' (aanlegvergunning).

Een bestemmingsplan regelt derhalve:

- het toegestane gebruik van gronden (en de bouwwerken en gebouwen);
  en een bestemmingsplan kan daarbij regels geven voor:
- het bebouwen van de gronden;
- het verrichten van werken (aanleggen).

Het bestemmingsplan is een belangrijk instrument voor het voeren van ruimtelijk beleid, maar het is zeker niet het enige instrument. Andere ruimtelijke wetten en regels zoals bijvoorbeeld de Woningwet, de Erfgoedwet, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Wet Milieubeheer en de bouwverordening zijn ook erg belangrijk voor het uitoefenen van het ruimtelijke beleid.

5.1.2 Over bestemmen, dubbelbestemmen en aanduiden

Op de verbeelding wordt aangegeven welke bestemming gronden hebben. Dit gebeurt via een bestemmingsvlak. Voor het op de verbeelding aangegeven bestemmingsvlak gelden de gebruiksmogelijkheden zoals die in de bijhorende regel worden gegeven. Die toegekende gebruiksmogelijkheden kunnen op twee manieren nader worden ingevuld:

1 Via een dubbelbestemming. Een dubbelbestemming is, zoals de naam al zegt, een bestemming die óók aan de gronden wordt toegekend. Voor gronden kunnen dus meerdere bestemmingen gelden. Er geldt altijd één 'enkel' bestemming (dat is dé bestemming) en soms geldt er een dubbelbestemming (soms zelfs meerdere). In de regel van de dubbelbestemming wordt omschreven wat er voor de onderliggende gronden geldt aan extra bepalingen in aanvulling, of ter beperking, van de mogelijkheden van de onderliggende bestemmingen.

2 Via een aanduiding. Een aanduiding is een teken op de verbeelding dat betrekking heeft op een vlak op die kaart. Via een aanduiding wordt in de regels 'iets' geregeld. Dat 'iets' kan betrekking hebben op extra mogelijkheden of extra beperkingen voor het gebruik en/of de bebouwing en/of het aanleggen van werken. Aanduidingen kunnen voorkomen in een bestemmingsregel, in meerdere bestemmingsregels en kunnen ook een eigen regel hebben.

5.1.3 Hoofdstukindeling van de regels

De regels zijn verdeeld over 4 hoofdstukken:

1 Inleidende regels. In dit hoofdstuk worden begrippen verklaard die in de regels worden gebruikt (artikel 1). Dit gebeurt om een eenduidige uitleg en toepassing van de regels te waarborgen. Ook is bepaald de wijze waarop gemeten moet worden bij het toepassen van de regels (artikel 2).
2 Bestemmingsregels. In dit tweede hoofdstuk zijn de regels van de bestemmingen opgenomen. Dit gebeurt in alfabetische volgorde. Per bestemming is het toegestane gebruik geregeld en zijn bouwregels en, eventueel, ook bepalingen met betrekking tot het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden opgenomen. Als er dubbelbestemmingen zijn worden die ook in dit hoofdstuk opgenomen. Die komen, ook in alfabetische volgorde, achter de bestemmingsregels. Ieder artikel kent een vaste opzet. Eerst wordt het toegestane gebruik geformuleerd in de bestemmingsomschrijving. Vervolgens zijn bouwregels opgenomen. Aansluitend volgen afwijkingsregels met betrekking tot bouw- en/of gebruiksregels. Ten slotte zijn eventueel bepalingen met betrekking tot het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden en/of wijzigingsbevoegdheden opgenomen.
   Belangrijk om te vermelden is dat naast de bestemmingsregels ook in andere artikelen relevante informatie staat die mede gelezen en geïnterpreteerd moet worden. Alleen zo ontstaat een volledig beeld van hetgeen is geregeld.
3 Algemene regels. In dit hoofdstuk zijn bepalingen opgenomen met een algemeen karakter. Ze gelden dus voor het hele plan. In dit plan is een anti-dubbeltelregel opgenomen.
4 Overgangs- en slotregels. In het laatste hoofdstuk zijn respectievelijk het overgangsrecht en een slotregel opgenomen. Hoewel het hier in wezen ook algemene regels betreft, zijn deze vanwege hun meer bijzondere karakter in een apart hoofdstuk opgenomen.

5.2 Dit bestemmingsplan

5.2.1 Algemeen

Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden bezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld.
De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het be-

stemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan.

5.2.2 Bijzonderheden in dit bestemmingsplan

De regels in dit bestemmingsplan zijn opgezet aan de hand van hetgeen hiervoor is beschreven.

Bedrijventerrein
De voor 'Bedrijventerrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor bedrijven tot en met milieucategorie 3.1 c.q. 3.2 met bijbehorende voorzieningen. 80% van het bouwvlak mag worden bebouwd, waarbij moet worden voldaan aan de maximale goot- en bouwhoogte van respectievelijk 8 en 12 meter. Er gelden separate bouwregels voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Verkeer
De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor wegen, voet- en fietspaden, met bermen, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen, afwateringsdoeleinden, buis- en kabelverbindingen voor riolering, nutsbedrijven en overeenkomstige doeleinden, nutsvoorzieningen en speelvoorzieningen. Er mogen enkel abri's en bouwwerken, geen gebouwen worden gebouwd.

5.2.3 Algemene regels

Naast de bestemmingen bevat het plan een aantal algemene regels over bijvoorbeeld begrippen, de wijze van meten en overgangsrecht. Deze min of meer standaardregels in bestemmingsplannen worden hier verder niet toegelicht.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Op basis van artikel 3.1.6, lid 1, sub f van het Besluit ruimtelijke ordening dient bij de voorbereiding van een bestemmingsplan onderzoek plaats te vinden naar de (economische) uitvoerbaarheid van het plan. De ontwikkelingen die concreet mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan moeten (economisch) uitvoerbaar zijn, omdat er anders sprake is van een oneigenlijke bestemming.

De kosten van het project komen voor rekening van de gemeente Buren die daarvoor budgetten heeft gereserveerd. De economische uitvoerbaarheid is derhalve verzekerd. Het project geeft geen aanleiding tot toepassing van artikel 6,12 Wro (exploitatieplan), aangezien er geen sprake is van een bouwplan conform het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

De economische uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan is hiermee aangetoond.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1 Overleg en inspraak

Op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening voert het college van burgemeester en wethouders, dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan, overleg met andere bestuursorganen van bijvoorbeeld buurgemeenten, het waterschap en de provincie.

Het overleg tussen de bestuurlijke instanties dient in een redelijke verhouding te staan tot de aard en omvang van het bestemmingsplan. Het overleg dient dan ook beperkt te blijven tot die overheidsinstanties waarmee overleg werkelijk noodzakelijk is om te voorkomen dat de taak of verantwoordelijkheid van het andere overheidsorgaan ontoelaatbaar wordt beperkt, of dat het door dat orgaan te behartigen belang aantoonbaar wordt benadeeld.

In deze paragraaf of in een bijlage bij dit bestemmingsplan zullen de resultaten van het overleg worden samengevat en van een antwoord worden voorzien

6.2.2 Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan zal voor een periode van zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Een ieder kan in deze periode zienswijzen indienen. In deze paragraaf of in een bijlage bij dit bestemmingsplan zullen de binnengekomen zienswijzen worden samengevat en van een antwoord worden voorzien.

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Bestemmingsplan | Regels

Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II

Gemeente Buren

Datum: 9 december 2021

Projectnummer: 210341

ID: NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BON1

INHOUD

REGELS

1	**Inleidende regels**	**3**
Artikel 1	**Begrippen**	**3**
Artikel 2	**Wijze van meten**	**8**
2	**Bestemmingsregels**	**10**
Artikel 3	**Bedrijventerrein**	**10**
Artikel 4	**Verkeer**	**15**
3	**Algemene regels**	**17**
Artikel 5	**Anti-dubbeltelregel**	**17**
Artikel 6	**Algemene gebruiksregels**	**17**
Artikel 7	**Algemene afwijkingsregels**	**17**
Artikel 8	**Overige regels**	**20**
4	**Overgangs- en slotregels**	**21**
Artikel 9	**Overgangsrecht**	**21**
Artikel 10	**Slotregel**	**22**

De verbeelding

Verbeelding met legenda

1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II’ met indentificatienummer NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BON1 van de gemeente Buren.

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 ADR:
op 30 september 1957 te Genève tot stand gekomen Europese overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg (Trb.1959,71).

1.6 bebouwd oppervlak:
het totaal van de oppervlakken van bouwwerken voor zover deze een grotere bouwhoogte hebben dan 1,2 m.

1.7 bebouwing:
één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.8 bebouwingspercentage:
een in de regels aangegeven percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van het bouwperceel dat ten hoogste tot het bebouwd oppervlak mag behoren.

1.9 bedrijfsbouwwerk c.q. bedrijfsgebouw:
een bouwwerk c.q. een gebouw dat dient voor de uitoefening van één of meer bedrijfsactiviteiten.

1.10 bedrijfsvloeroppervlak:
de totale vloeroppervlakte van kantoren, winkels of bedrijven met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten.

1.11 bedrijfswoning:
een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk is.

1.12 bestaand:

- bij bouwwerken:
  1 bouwwerken die: op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan legaal bestonden of in uitvoering waren, of;
  2 gebouwd zijn of gebouwd kunnen worden overeenkomstig de Woningwet of Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of krachtens die wetten gegeven voorschriften;
- bij gebruik:
  gebruik dat op het tijdstip van het van kracht worden van het bestemmingsplan, voor zover betrekking hebbend op het desbetreffende gebruik, legaal bestond en was toegestaan.

1.13 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak

1.14 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.15 bevoegd gezag:

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.16 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd op de grond staand gebouw, of ander bouwwerk met een dak.

1.17 bouwen:

plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een bouwwerk.

1.18 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.19 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten. Indien en voor zover twee bouwpercelen middels de aanduiding relatie met elkaar zijn verbonden worden deze aangemerkt als één bouwperceel.

1.20 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.21 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.22 bouwwerk, geen gebouw zijnde:
een bouwwerk, dat niet is aan te merken als gebouw.

1.23 carport / overkapping:
een bouwwerk geen gebouw zijnde, in het bijzonder bedoelt als stallingsgelegenheid voor motorvoertuigen, met ten minste een dak en ten hoogste twee wanden, waarvan 1 wand een bestaande wand van een overig gebouw is.

1.24 dak:
iedere bovenbeëindiging van een gebouw.

1.25 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.26 dienstverlening:
het bedrijfsmatig verlenen van economische en maatschappelijke diensten aan derden.

1.27 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbiedt.

1.28 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.29 gevaarlijke stoffen:
stoffen en voorwerpen, waarvan het vervoer volgens het ADR is verboden of slechts onder daarin opgenomen voorwaarden is toegestaan, dan wel stoffen, materialen en voorwerpen aangeduid in de International Maritime Dangerous Goods Code.

1.30 hoofdgebouw:
een gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.31 kantoor:
een ruimte of bij elkaar horende ruimten die bestemd is/zijn om voornamelijk te worden gebruikt voor administratieve werkzaamheden of dienstverlening.

1.32 kantoor- en praktijkruimte:
een ruimte waarvan de aard en indeling zijn afgestemd op de uitoefening van administratieve, (para)medische, sociaalwetenschappelijke, juridische, therapeutische, kunstzinnige, ontwerptechnische en andere hiermede vergelijkbare beroepen, door de bewoner(s) van de desbetreffende woning.

1.33 maatschappelijke voorzieningen / dienstverlening:
educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke, sport- en recreatieve voorzieningen/dienstverlening en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening.

1.34 nevenactiviteit:
een ander gebruik naast het bestaande gebruik, maar daaraan ondergeschikt en waarbij het bestaande gebruik volwaardig blijft bestaan.

1.35 omgevingsvergunning:
een vergunning als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, zoals deze wet luidde ten tijde van de vaststelling van dit bestemmingsplan.

1.36 open erf:
het deel van een bouwperceel, waarvoor geen bouwvlak is aangegeven, alsmede gronden binnen een bouwvlak die onbebouwd blijven.

1.37 perceelgrens:
de scheiding tussen percelen, die niet aan éénzelfde eigenaar behoren dan wel niet door éénzelfde gebruiker worden benut.

1.38 prostitutie:
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.39 seksinrichting:
een voor publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden en waaronder in elk geval wordt verstaan een prostitutiebedrijf, waaronder begrepen een erotische massagesalon, seksbioscoop, seksautomaat, sekstheater of parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.40 voorgevel:
de lijn die gelijk loopt aan de naar de straat gerichte voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan. Van een hoofdgebouw gelegen op de hoek van meer dan 1 straat moeten alle gevels van het hoofdgebouw, gelegen aan de straatkant, gezien worden als voorgevel.

1.41 webwinkel:
het al dan niet hobbymatig dan wel bedrijfsmatig verkopen van goederen via internet, waarbij de goederen elders worden bezorgd. Er is geen sprake is van een voor publiek toegankelijke winkelruimte of showroom.

1.42 webwinkel bedrijventerrein
het al dan niet hobbymatig dan wel bedrijfsmatig verkopen van goederen via internet. De goederen worden bezorgd of de goederen worden afgehaald en ter plaatse afgerekend. Er is geen sprake is van een voor publiek toegankelijke winkelruimte of showroom.

1.43 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht:
wet van 6 november 2008 (Stb. 496), houdende regels inzake een vergunningstelsel met betrekking tot activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving en inzake handhaving van regelingen op het gebied van de fysieke leefomgeving (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), zoals deze luidt op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan.

1.44 woning:
een (gedeelte van een) gebouw, niet zijnde een woonwagen, dat dient voor de huisvesting van één huishouden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van de regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand tot de bouwperceelgrens
tussen de grenzen van een bouwperceel en enig punt van het op dat bouwperceel voorkomend (hoofd)gebouw, waar die afstand het kortst is;

2.2 de dakhelling
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.3 de goothoogte van een bouwwerk
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

Toelichting bij de goothoogte:

Als gootlijn wordt aangemerkt het snijpunt van het verticale gevelvlak met de bovenzijde van het aansluitende dakvlak.

De te toetsen goothoogte is die hoogte die representatief kan worden geacht voor de hoofdmassa. Onderstaande figuur toont voorbeelden wat onder de representatieve goothoogte wordt verstaan en wat onder ondergeschikte delen wordt verstaan. De ondergeschikte goothoogte mag niet meer dan 1/3e deel van de breedte van het dakvlak bedragen.

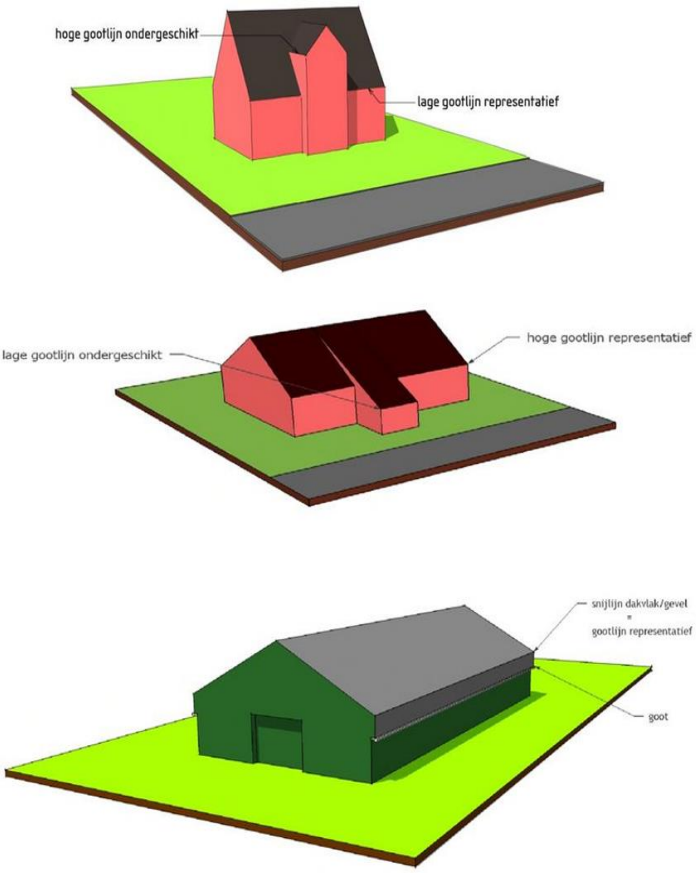

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.5 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.6 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.7 de oppervlakte van een overkapping

tussen de buitenzijde van de afdekking van de overkapping, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van de overkapping.

2.8 peil

a Voor bouwwerken, waarvan de hoofdtoegang of voorgevel zich bevindt binnen een maximale afstand van 5 meter tot de rand van de weg (inclusief stoep), geldt de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van de hoofdtoegang.
b Als aan een dijk wordt gebouwd en indien de voorgevel van een bouwwerk binnen een afstand van maximaal 5 meter uit de grens van de weg (dijk) ligt geldt de kruin van de dijk.
c Als in of op de grens van water wordt gebouwd geldt het Nieuw Amsterdams Peil voor het bouwwerk.
d In andere gevallen voor bouwwerk geldt de gemiddelde hoogte van het aanliggende, afgewerkte terrein, dat gelegen is binnen het desbetreffende bestemmingsvlak.

In algemene zin geldt dat:

e Indien een bouwwerk aan meer dan één weg wordt gebouwd, is het peil van de hoogstgelegen weg maatgevend.
f Plaatselijke ophogingen aan de voet van het bouwwerk, die niet bij het verdere verloop van het terrein passen, blijven buiten beschouwing voor de hoogte van het peil. Ophogingen die noodzakelijk zijn voor de bouw, vallen niet onder deze plaatselijke ophogingen.
g Voor een bouwwerk op een erf- of perceelgrens is het maatgevende peil aan die kant waar het aansluitend afgewerkt terrein het hoogst is.

2.9 Ondergeschikte bouwdelen

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, gevel- en kroonlijsten, regenpijpen, stoeptreden, luifels, balkons en overstekende daken, buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 m bedraagt.

2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijventerrein

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Bedrijventerrein’ aangewezen gronden zijn bestemd voor doeleinden van handel en bedrijf met bijbehorende erven, terreinen, beplanting en bewoning en daarbij behorende doeleinden, waarbij geldt dat:

a ter plaatse van de aanduiding ‘bedrijf tot en met categorie 3.1’ bedrijven zijn toegestaan tot en met categorie 3.1 zoals die op de tot het plan behorende ‘Staat van bedrijfsactiviteiten’ is vermeld, dan wel behoort tot een bedrijf dat, in vergelijking tot bedrijven die wel mogelijk zouden zijn, niet in meerdere mate een blijvende onevenredige afbreuk doet aan het woon- en leefmilieu;

b ter plaatse van de aanduiding ‘bedrijf tot en met categorie 3.2’ bedrijven zijn toegestaan tot en met categorie 3.2 zoals die op de tot het plan behorende ‘Staat van bedrijfsactiviteiten’ is vermeld, dan wel behoort tot een bedrijf dat, in vergelijking tot bedrijven die wel mogelijk zouden zijn, niet in meerdere mate een blijvende onevenredige afbreuk doet aan het woon- en leefmilieu;

met dien verstande dat niet zijn toegestaan bedrijven met een kavelgrootte van meer dan 5.000 m^2, behoudens indien het betreft bestaande bedrijven.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Op gronden met de bestemming ‘Bedrijventerrein’ mogen, mits gesitueerd binnen het bouwvlak, worden gebouwd:

a bedrijfsgebouwen, overkappingen daaronder mede begrepen, en bedrijfsinstallaties ten dienste van de in de bestemmingsomschrijving van dit artikel genoemde functies;

b bedrijfsbouwwerken ten behoeve van in de bestemmingsomschrijving van dit artikel genoemde functies;

c uitsluitend bestaande bedrijfswoningen;

d bij de bedrijfswoning behorende bijbehorende bouwwerken;

e bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de waterhuishouding, de waterberging, de waterzuivering en de hemelwaterinfiltratie;

f vlaggenmasten, licht- en reclamemasten/-zuilen;

g overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals erf- en terreinafscheidingen, tuinmuren, pergola's en beeldhouwwerken en daarmee gelijk te stellen kunstzinnige elementen;

3.2.2 Bouwen buiten bouwvlak

Buiten het bouwvlak mogen portiersloges, weegbruggen, fietsenstallingen, ruimten voor nutsvoorzieningen en daarmee te vergelijken gebouwen worden gebouwd, met dien verstande dat van deze gebouwen de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 6 m en de goothoogte niet meer mag bedragen dan 3 m;

3.2.3 Bebouwingspercentage

Voor het bouwen van de in 3.2.1 sub a t/m d genoemde gebouwen mag het bebouwingspercentage niet meer bedragen dan 80% van het bouwperceel, een en ander mits voldaan wordt aan het gestelde in 3.4.4.

3.2.4 Maatvoering bedrijfsgebouwen

Voor het bouwen van de in 3.2.1 onder a genoemde bedrijfsgebouwen en bedrijfsinstallaties gelden de volgende bepalingen:

a de goothoogte en de bouwhoogte mogen niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding "maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)" is aangegeven, met dien verstande dat, indien de bestaande goothoogte hoger is, deze hogere maat maatgevend is;
b de afstand tot de binnen het bouwvlak vallende bouwperceelgrenzen dient tenminste 5 m te bedragen.

3.2.5 Maatvoering bouwwerken

Voor het bouwen van de in 3.2.1 onder b genoemde bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a voor zover het vrijstaande bouwwerken betreft mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan 4 m;
b indien het bouwwerk deel uitmaakt van een van de bedrijfsgebouwen moet voldaan worden aan het gestelde in 4.4.4.

3.2.6 Bijbehorende bouwwerken bij bedrijfsgebouwen

Voor het bouwen van de in 3.2.1 onder d genoemde bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a de gezamenlijke oppervlakte van alle bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 75 m^2;
b het aantal bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 3;
c de goothoogte van aan het hoofdgebouw aangebouwde bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw plus 0,30 m;
d de goothoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 3 m;
e de bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 6 m.

3.2.7 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van de in 3.2.1 onder e genoemde bouwwerken mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan 1 m.

3.2.8 Vlaggenmasten en reclamezuilen

Voor het bouwen van de in 3.2.1 onder f genoemde bouwwerken mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan 6 m.

3.2.9 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van de in 3.2.1 onder g genoemde bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag:

a de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen vóór de naar de weg gekeerde voorgevel(s) dan wel het verlengde daarvan en één meter daarachter mag niet

meer bedragen dan 1 m, met uitzondering van toegangspoorten, waarvan de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 1,5 m;

b de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de naar de weg gekeerde voorgevel(s) dan wel het verlengde daarvan mag niet meer bedragen dan 2 m, mits deze op minimaal 1 m achter de naar de weg gekeerde voorgevel(s) van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan worden gebouwd;

c de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer dat 2 m bedragen.

3.3 Afwijken van de bouwregels

3.3.1 Afstand perceelgrenzen

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.4 onder b met dien verstande dat, ingeval sprake is van meerdere aaneen gebouwde bedrijven, ter plaatse van de gemeenschappelijke bouwperceelgrens deze afstand 0 m mag bedragen en deze afstand tenminste 2,50 m dient te bedragen, indien de bereikbaarheid (voor bijvoorbeeld de brandweer) van de gebouwen hierdoor niet wordt belemmerd en de bouwhoogte zich verhoudt tot de afstand tot de perceelgrens als 2:1.

3.3.2 Kavelgrootte bedrijven

Burgemeester en wethouders kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1 voor een kavelgrootte van meer dan 5.000 m^2, met dien verstande dat:

1 er sprake is van een aan de gemeente gebonden bedrijf;

2 de bedrijfsvoering een ruimere kavelgrootte noodzakelijk maakt.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Verbodsbepaling geluidzoneringsplichtige inrichtingen

Geluidzoneringsplichtige inrichtingen, waarbij in een bestemmingsplan, op basis van de Wet geluidhinder en krachtens deze wet vastgestelde voorschriften, rondom het terrein van vestiging een geluidzone moet worden vastgesteld, zijn niet toegestaan.

3.4.2 Verbodsbepaling detailhandel

Onder gebruik in strijd met de bestemming ‘Bedrijventerrein’ wordt in ieder geval verstaan het gebruik rechtstreeks ten behoeve van detailhandel, met dien verstande dat wel is toegestaan:

a detailhandel, als ondergeschikte nevenactiviteit van nijverheid en industrie, in ter plaatse vervaardigde goederen, niet zijnde detailhandel in textiel, schoeisel en lederwaren, voedings- en genotmiddelen en huishoudelijke artikelen;

b detailhandel in automobielen, boten en caravans;

c detailhandel in grove bouwmaterialen;

d detailhandel in goederen, welke vanwege het daaraan verbonden gevaar voor brand, explosie en/of milieuverstoring niet op een verantwoorde wijze elders in de dorpsbebouwing in te passen is.

3.4.3 Opslag van goederen

Ten aanzien van het gebruik van het open erf voor de opslag van materialen en goederen de stalling van voertuigen dienen de volgende bepalingen in acht te worden genomen:

a het open erf, gelegen buiten de bouwgrenzen, mag niet voor de opslag of de stalling worden gebruikt;
b indien het betreft het open erf gelegen binnen 5 m vanaf de zijdelingse of achtergelegen bouwperceelgrenzen, mag, door de opslag of de stalling, de brandveiligheid en de bereikbaarheid (bijv. voor de brandweer) van gebouwen niet worden belemmerd;
c van de opslag mag de hoogte, gerekend vanaf peil, niet meer bedragen dan 4 m.

3.4.4 Parkeren

a Op gronden met de bestemming 'Bedrijventerrein' dient, ten behoeve van het parkeren van personenauto's, open erf te blijven met een zodanige omvang dat voorzien kan worden in voldoende parkeergelegenheid;
b Bij een omgevingsvergunning wordt beoordeeld of sprake is van voldoende parkeergelegenheid aan de hand van de normen die zijn neergelegd in CROW-uitgave 2018 'Toekomstbestendig parkeren: van parkeerkencijfers naar parkeernormen', met dien verstande dat indien gedurende de planperiode een nieuwe uitgave verschijnt, met deze nieuwe uitgave rekening wordt gehouden;
c Tot een gebruik strijdig met de bestemming 'Bedrijventerrein' wordt in ieder geval gerekend een functiewijziging van bouwwerken of onbebouwde gronden in een functie met een grotere parkeerbehoefte, zonder dat in voldoende mate ruimte aanwezig is ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's. Deze bepaling geldt niet:
    1 voor bestaand gebruik;
    2 voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingsruimte wordt voorzien.
d Bij de toepassing van het bepaalde onder a en c wordt beoordeeld of sprake is van voldoende parkeergelegenheid aan de hand van de normen die zijn neergelegd in CROW-uitgave 2018 'Toekomstbestendig parkeren: van parkeerkencijfers naar parkeernormen', met dien verstande dat indien gedurende de planperiode een nieuwe uitgave verschijnt, met deze nieuwe uitgave rekening wordt gehouden, waarbij alleen gelet wordt op de toename van de parkeerbehoefte als gevolg van de functiewijziging. Hierbij kunnen nadere eisen worden gesteld aan de situering en omvang van de parkeergelegenheid ten behoeve van het realiseren en in stand houden van parkeergelegenheid op eigen terrein.

3.4.5 BEVI- inrichtingen

Onder gebruik in strijd met de bestemming 'Bedrijventerrein' wordt in ieder geval verstaan:

a een risicovolle bedrijfsactiviteit zoals bedoeld in artikel 2, lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zoals dit geldt ten tijde van de vaststelling van dit bestemmingsplan, behoudens bestaande risicovolle activiteiten, in welk geval geldt dat het (bestaande) plaatsgebonden risico niet mag toenemen;
b de opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk;
c de stalling van tankwagens met ADR-geclassificeerde gevaarlijke stoffen, waaronder worden verstaan stoffen die zijn ingedeeld op basis van hun gevaareigenschappen in het 'Accord européen relatief au transport international de marchandises Dangereuses par Route' (ADR), zoals dit geldt ten tijde van de vaststelling van dit bestemmingsplan.

3.4.6 Kantoren

Op gronden met de bestemming ‘Bedrijventerrein’ zijn nieuwe zelfstandige kantoorvestigingen niet toegestaan.

3.4.7 Verblijf van niet- of verminderd zelfredzame personen

Op gronden met de bestemming ‘Bedrijventerrein’ is het verblijf van een niet- of verminderd zelfredzame groep van personen niet toegestaan voor zover deze gronden zijn gelegen binnen 150 m van de gronden die zijn voorzien van de aanduiding ‘vulpunt lpg’ of binnen 150 m van de gronden die zijn voorzien van de aanduiding ‘specifieke vorm van bedrijf - opslag lpg’.

3.4.8 Webwinkel

Gebruik van ruimten ten behoeve van een webwinkel bedrijventerrein wordt als gebruik overeenkomstig de bestemming aangemerkt voor zover de volgende bepalingen in acht worden genomen:

a het assortiment is alleen te bezichtigen via internet en catalogus en niet ter plaatse;
b het parkeren ten behoeve van het bedrijf moet op eigen terrein plaatsvinden;
c levering van producten vindt hoofdzakelijk plaats via post of pakketservice.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Ander type bedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in de bestemmingsomschrijving van dit artikel voor het vestigen van een bedrijf, dat past binnen het met het plan beoogde karakter van het betreffende deel van het bedrijventerrein en volgens 3.1 niet is toegestaan, indien en voor zover uit een nader onderzoek is gebleken dat voor het betreffende bedrijf, met het oog op de aard, omvang en mate van beïnvloeding van de omgeving, geen grotere afstand tot een rustige woonwijk, dan wel een rustig buitengebied, behoeft te worden aangehouden dan voor de bedrijven die wel zijn toegestaan, geldt.

3.5.2 Bouw bedrijfswoning

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in 3.2.1 onder c voor de bouw van ten hoogste één bedrijfswoning per bedrijf, tot een maximum van 7 extra bedrijfswoningen binnen het plangebied, met dien verstande dat:

a vanuit bedrijfsmatig oogpunt is aangetoond dat behoefte bestaat aan de bedrijfswoning;
b de bedrijfswoning uit milieuhygiënisch oogpunt geen onevenredige belemmering vormt voor de bedrijfsvoering van de omliggende bedrijven;

3.5.3 Grootschalige detailhandel

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in 3.4.2 voor het gebruik rechtstreeks ten behoeve van detailhandel in woninginrichting, meubelen, keukens, sanitair, tegels, (motor)rijwielhandel, detailhandel in dierbenodigdheden, detailhandel in sportartikelen, alsmede bouw- en doe-het-zelfproducten (bouwmarkt), grootschalige detailhandel ten behoeve van de agrarische bedrijfstak en tuincentra, indien het niet mogelijk is deze op een ruimtelijk dan wel stedenbouwkundig verantwoorde wijze in te passen in een dorpskern en door het verle-

nen van de omgevingsvergunning het distributiepatroon niet onevenredig wordt verstoord.

3.5.4 Norm parkeren op eigen terrein

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in 3.4.4 indien strikte toepassing van deze bepaling zou leiden tot reservering van gronden voor een zodanig aantal parkeerplaatsen, dat daardoor de werkelijke behoefte ver zal worden overschreden.

3.5.5 Vestiging van een motorbrandstoffen verkooppunt

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de regels voor de vestiging van een verkooppunt van motorbrandstoffen zonder lpg en daarbij behorende doeleinden, onder voorwaarde dat:

a de overige bepalingen van dit artikel in acht worden genomen met dien verstande dat opslagtanks, pompeilanden en overkappingen met een maximale hoogte van 5 m buiten het bouwvlak gesitueerd mogen worden;
b de nieuwvestiging verkeerskundig inpasbaar is;
c de nieuwvestiging stedenbouwkundig inpasbaar is;
d de nieuwvestiging milieutechnisch inpasbaar is;

3.5.6 Gebruik in relatie tot de veiligheidszones

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in 3.4.6 en 3.4.7 met dien verstande dat:

a het object zich niet mag bevinden binnen gronden ter plaatse van de aanduiding ‘Veiligheidszone - lpg’;
b het toelaten van het object op grond van een verantwoording van het groepsrisico in overeenstemming met het gestelde in artikel 13 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zoals dit geldt ten tijde van de vaststelling van dit bestemmingsplan, verantwoord wordt geacht.

Artikel 4 Verkeer

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Verkeer’ aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a wegen, voet- en fietspaden, met bermen;
b parkeervoorzieningen;
c groenvoorzieningen;
d afwateringsdoeleinden;
e buis- en kabelverbindingen voor riolering, nutsbedrijven en overeenkomstige doeleinden;
f nutsvoorzieningen;
g speelvoorzieningen;

4.2 bouwregels

4.2.1 toegestane bebouwing

Op de gronden met de bestemming ‘Verkeer’ mogen uitsluitend worden gebouwd:

a abri's;
b zitbanken, beeldhouwwerken en daarmee gelijk te stellen kunstzinnige elementen;

c terreinafscheidingen en (keer)muren;
d bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer, zoals lichtmasten en verkeers- en verwijsborden;
e weg- en waterbouwkundige kunstwerken, zoals bruggen en duikers;
f bouwwerken ten behoeve van nutsvoorzieningen, zoals transformatoren, gasvoorzieningen en naar de aard daarmee gelijk te stellen voorzieningen;
g speelvoorzieningen,

4.2.2 bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van de in 4.2.1 onder a t/m g genoemde bouwwerken mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan 2 m, met dien verstande dat:

a de bouwhoogte van de in 4.2.1 onder a genoemde abri's niet meer mag bedragen dan 3 m;
b de bouwhoogte van de in 4.2.1 onder b genoemde beeldhouwwerken en daarmee gelijk te stellen kunstzinnige elementen niet meer mag bedragen dan 4 m;
c de bouwhoogte van de in 4.2.1 onder c genoemde terreinafscheidingen en (keer)muren niet meer mag bedragen dan 1 m;
d de bouwhoogte van de in 4.2.1 onder d genoemde bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer niet meer mag bedragen dan 10 m;
e de bouwhoogte van de in 4.2.1 onder f genoemde bouwwerken mag niet meer bedragen dan 1 m en de oppervlakte daarvan mag niet meer bedragen dan 2 m2;
f de bouwhoogte van de in 4.2.1 onder g genoemde toestellen voor sport en spel niet meer mag bedragen dan 4 m.

3 Algemene regels

Artikel 5 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan, waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 6 Algemene gebruiksregels

Onder gebruik in strijd met de regels van dit plan wordt in ieder geval verstaan:

a gebruik als seksinrichting, zijnde een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch pornografische aard plaatsvinden en waaronder in elk geval wordt verstaan een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

b gebruik als escortbedrijf, zijnde een natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon die bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend;

c gebruik als smartshop, zijnde een ruimte waarin detailhandel plaatsvindt in psychotrope stoffen;

d gebruik als coffeeshop, zijnde een alcoholvrije horecagelegenheid waar handel in en gebruik van softdrugs plaatsvindt;

e gebruik als stort- en/of opslagplaats van grond en/of afval, anders dan als stort- en/of opslagplaats voor normaal gebruik;

f gebruik als woning, waarbij er meer woningen ontstaan dan het bestaande aantal woningen of zijn toegestaan middels deze planregels.

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels

7.1 Maten en maatvoeringen

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijking van de in de regels en op de verbeelding gegeven maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van deze gegeven maten met dien verstande dat er mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan:

a het woon- en leefklimaat;

b de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving;

c de waterhuishouding.

7.2 Erkers

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van het plan ten behoeve van de bouw van erkers buiten een bouwvlak, waarbij aan de volgende voorwaarden moet worden voldaan:

a de breedte mag niet meer bedragen dan 75% van de breedte van de voorgevel van het bijbehorende hoofdgebouw;

b de diepte mag niet meer bedragen dan 1,5 meter vanaf de voorgevel van het bijbehorende hoofdgebouw;
c de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan de hoogte van de begane grondlaag van het hoofdgebouw + 0,25 meter tot een maximum van 4 meter;
d per perceel is maximaal 1 bijbehorend bouwwerk in de vorm van een erker toegestaan aan de voorgevel.

7.3 Evenementen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van het plan voor het gebruik van gronden voor het houden van meerdaagse evenementen, waaronder worden verstaan kermissen, jaarmarkten, tentfeesten en daarmee vergelijkbare evenementen.

7.4 Grenzen en aanduidingen

Het bevoegd gezag kan, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, bij een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van het plan ten behoeve van:
a het afwijken van bestemmingsgrenzen, bouwgrenzen en overige aanduidingen in het horizontale vlak, indien en voor zover afwijking noodzakelijk is in verband met de uitmeting van het terrein en er geen dringende redenen zijn die zich tegen de afwijking verzetten, mits de afwijking ten opzichte van hetgeen in het plan is aangegeven niet meer bedraagt dan 2,5 m;
b het afwijken van bouwgrenzen en overige aanduidingen in het horizontale vlak, niet zijnde bestemmingsgrenzen, indien en voor zover afwijking noodzakelijk is uit een oogpunt van doelmatig gebruik van de grond, mits de afwijking ten opzichte van hetgeen in het plan is aangegeven niet meer bedraagt dan 2,5 m;
c de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 m.

7.5 Nutsvoorzieningen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van het plan ten behoeve van de bouw van bouwwerken voor nutsvoorzieningen zoals pompgemalen, verdeel-, regel- of transformatorruimten, telefooncentrales, geldautomaten en abri's, waarvan de inhoud niet meer mag bedragen dan 50 m^3 en de hoogte niet meer mag bedragen dan 3 m, alsmede voor beeldhouwwerken en daarmee gelijk te stellen kunstzinnige elementen met geen grotere hoogte dan 6 m en lichtmasten en vlaggenmasten met geen grotere hoogte dan 10 m.

7.6 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Burgemeester en Wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van het plan voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, zoals zwembaden, speeltoestellen, geluidsschermen, antennes, lichtmasten, vlaggenmasten, reclame-uitingen, zonnepanelen, pergola's, (beeldende) kunstwerken, verkeersborden met in acht name van het volgende:

a bouwwerken, geen gebouw zijnde niet hoger mogen zijn dan 5 meter, met uitzondering van:
   1 zonnepanelen tot maximaal 2 meter;
   2 pergola's tot maximaal 2,5 meter;
   3 antennes, lichtmasten en vlaggenmasten tot maximaal 10 meter;
b de oppervlakte niet meer bedraagt dan 50 m^2;
c een zwembad mag al dan niet overdekt zijn met een maximale hoogte van 2 meter en moet binnen het erf gelegen zijn;
d er geen (milieu)belemmering plaatsvindt voor omliggende functies en bedrijven;
e er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het woon- en leefmilieu.

7.7 Dakterrassen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van het plan voor het bouwen van dakterrassen met in acht name van het volgende:
a dakterrassen mogen niet gerealiseerd worden op vrijstaande bijgebouwen;
b dakterrassen zijn bereikbaar via een deur vanuit een ruimte op diezelfde verdieping;
c dakterrassen zijn toegestaan op minimaal 1 meter achter de voorgevel;
d er is een afstand van minimaal 2 meter tussen het dakterras en een perceelgrens.

7.8 Bijbehorende bouwwerken

Burgemeester en Wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van het plan voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken met in acht name van het volgende:
a het bouwen van bijbehorende bouwwerken niet tot gevolg heeft dat, het aansluitend terrein dan wel de oppervlakte die op grond van het bestemmingsplan voor bebouwing in aanmerking komt, de maximale oppervlakte in onderstaande tabel wordt overschreden:

Totale perceelsgrootte	**Maximum oppervlak aan bijbehorende bouwwerken**
tot 500 m^2	75 m^2
vanaf 500 m^2 tot 1500 m^2	100 m^2

b de goothoogte van bijbehorende bouwwerken maximaal 3 meter bedraagt en de bouwhoogte maximaal 6 meter;
c bijbehorende bouwwerken op minimaal 1 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw worden gebouwd;
d indien niet op de perceelgrens wordt gebouwd, moet het bijbehorend bouwwerk op minimaal 1 meter van de zijdelingse perceelgrens worden gebouwd;
e voor overkappingen geldt specifiek, dat:
   1 De oppervlakte bedraagt maximaal 30 m^2;
   2 De bouwhoogte bedraagt maximaal 3 meter;
f er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het woon- en leefmilieu;
g er geen (milieu)belemmering plaatsvindt voor omliggende functies en bedrijven;
h er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de verkeersveiligheid.

Artikel 8 Overige regels

8.1 Parkeren

a Een bouwwerk, waarvan een behoefte aan parkeergelegenheid wordt verwacht, mag niet worden gebouwd wanneer voor dit bouwwerk op het bouwperceel of in de omgeving daarvan niet in voldoende parkeergelegenheid is voorzien.

b Bij een omgevingsvergunning wordt beoordeeld of sprake is van voldoende parkeergelegenheid aan de hand van de normen die zijn neergelegd in CROW-uitgave 2018 ‘Toekomstbestendig parkeren; van parkeerkencijfers naar parkeernormen’, met dien verstande dat indien gedurende de planperiode een nieuwe uitgave verschijnt, met deze nieuwe uitgave rekening wordt gehouden. Hierbij kunnen voorschriften worden opgenomen over het realiseren en in stand houden van parkeergelegenheid op eigen terrein.

c Tot een gebruik, strijdig met de gegeven bestemmingen, wordt in ieder geval gerekend een functiewijziging van bouwwerken of onbebouwde gronden in een functie met een grotere parkeerbehoefte, zonder dat in voldoende mate ruimte aanwezig is ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's. Deze bepaling geldt niet:
   1 voor bestaand gebruik;
   2 voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingsruimte wordt voorzien.

d Bij de toepassing van het bepaalde onder c wordt beoordeeld of sprake is van voldoende parkeergelegenheid aan de hand van de normen die zijn neergelegd in CROW-uitgave 2018 ‘Toekomstbestendig parkeren; van parkeerkencijfers naar parkeernormen’, met dien verstande dat indien gedurende de planperiode een nieuwe uitgave verschijnt, met deze nieuwe uitgave rekening wordt gehouden, waarbij alleen gelet wordt op de toename van de parkeerbehoefte als gevolg van de functiewijziging. Hierbij kunnen nadere eisen worden gesteld aan de situering en omvang van de parkeergelegenheid ten behoeve van het realiseren en in stand houden van parkeergelegenheid op eigen terrein.

e Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in sub a en c en worden toegestaan dat in minder dan voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, indien de structuur van de omgeving daartoe aanleiding geeft en geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de bereikbaarheid.

8.2 Voorwaardelijke verplichting Wet natuurbescherming

Ten aanzien van het slopen, bouwen en/of het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden binnen het plangebied geldt dat:

a dit uitsluitend is toegestaan indien uit onderzoek is gebleken dat er geen sprake is van strijdigheid ten aanzien van de Wet natuurbescherming;

b het in lid a bedoelde onderzoek dient voorafgaand aan het slopen, bouwen en/of het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden te worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders.

4 Overgangs- en slotregels

Artikel 9 Overgangsrecht

9.1 Overgangsrecht bouwwerken

9.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,:

a gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

9.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 9.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 9.1.1 met maximaal 10 %.

9.1.3 Uitzondering

Het bepaalde in artikel 9.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

9.2 Overgangsrecht gebruik

9.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

9.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 9.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

9.2.3 Onderbroken gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 9.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

9.2.4 Uitzondering

Het bepaalde in artikel 9.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 10 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan ‘Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II’.

LEGENDA

PLANGEBIED

plangebied

BESTEMMINGEN

BT — Bedrijventerrein

V — Verkeer

AANDUIDINGEN

(b≤3.1) — bedrijf tot en met categorie 3.1

(b≤3.2) — bedrijf tot en met categorie 3.2

bouwvlak

8 / 12 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VERKLARING

35 / 37 — BGT- en kadastrale gegevens

bestemmingsplan **Kernen Buren, vierde herziening**

schaal :	1 : 2000	datum :	09-12-2021
formaat :	A3	datum ondergrond :	15-07-2021
projectnummer :	210341	voorontwerp :	-
bladnummer :	1	ontwerp :	-
aantal bladen :	1	vaststelling :	-
Identificatiecode :	NL.IMRO.0214.MAUDoejenburg-BON1		

gemeente **Buren**

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
Postbus 479, 6800 AL Arnhem I T 026 357 69 11 I www.sab.nl

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Nota zienswijzen

Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II

Gemeente Buren

Datum: 3 mei 2022

Projectnummer: 210341.01

INHOUD

1	**Inleiding**	**3**
1.1	**Aanleiding**	**3**
1.2	**Terinzagelegging**	**3**
1.3	**Zienswijzen**	**3**
2	**Zienswijze**	**4**
2.1	**Zienswijze 1**	**4**
3	**Conclusie**	**5**

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het bedrijfsterrein Doejenburg II in Maurik, gemeente Buren, is in volle ontwikkeling. Ter plaatse van het nieuwe Doejenburg II worden bedrijfskavels mogelijk gemaakt op nog onbebouwde gronden. Om een goede bereikbaarheid te garanderen bestaat het voornemen om een nieuwe ontsluitingsweg aan te leggen in noord-zuidelijke richting.

Ter plaatse van het plangebied geldt de derde herziening van het bestemmingsplan 'Kernen Buren', zoals vastgesteld op 7 februari 2018. Op basis van dit bestemmingsplan hebben de gronden de enkelbestemming 'Bedrijventerrein' met een aangewezen bouwvlak, de functieaanduidingen 'bedrijf tot en met categorie 3.2' en 'specifieke vorm van bedrijf - nieuwe bedrijfswoningen', alsmede een maximale goot- en bouwhoogte van 8 en 12 meter. De gronden zijn niet bestemd voor ontsluitingswegen, waarmee het initiatief niet binnen het geldende bestemmingsplan past.

Om de beoogde ontsluitingsweg juridisch-planologisch mogelijk te maken, is de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk. Het ontwerpbestemmingsplan 'Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II' voorziet hierin.

1.2 Terinzagelegging

Op 4 februari 2022 heeft de gemeente het ontwerpbestemmingsplan 'Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II' gepubliceerd en een ieder uitgenodigd een zienswijze over dit plan in te dienen. De stukken hebben tot en met 18 maart 2022 ter inzage gelegen.

De terinzagelegging is bekend gemaakt in het gemeenteblad van Buren. De stukken hebben ter inzage gelegen op www.ruimtelijkeplannen.nl.

1.3 Zienswijzen

Tijdens de periode van terinzagelegging is één zienswijzen kenbaar gemaakt. De ingekomen zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ontvangen en derhalve ontvankelijk.

2 Zienswijze

In dit onderdeel is de ingekomen zienswijze samengevat en voorzien van een reactie.

2.1 Zienswijze 1

1 Ruimtelijke consequenties

In de toelichting van het bestemmingsplan wordt gesteld dat watercompensatie vooraf gerealiseerd is. Echter ontbreekt verdere informatie hierover. Reclamant verzoekt om de verwijzing naar relevante watervergunningen(en) of andere stukken waaruit dit blijkt toe te voegen aan de waterparagraaf. Verder wordt gevraagd om aan de hand van deze stukken, te controleren of voldoende waterberging is opgenomen in de plannen.

Reactie gemeente

Wij zijn het met reclamant eens dat verder informatie over het vooraf compenseren ontbreekt. Navolgend wordt hier nadere tekst en uitleg over gegeven, welke tevens wordt verwerkt in de toelichting van het bestemmingsplan.

Op 25 mei 2012 is een watervergunning verleend door het Waterschap Rivierenland voor de realisatie van bedrijventerrein Doejenburg II. Als punt 4 van het besluit valt te lezen dat hiermee tevens het lozen van hemelwater afkomstig van nieuw verhard oppervlak op oppervlaktewateren is toegestaan. Als regels behorende bij deze vergunning is op dit onderdeel aangegeven dat nieuwe wateren moeten worden gegraven, waarop het afstromend hemelwater kan worden afgevoerd. Hieraan is beantwoord op verschillende manieren:

- *De bestaande A-watergangen aan de oost- en zuidzijde van het plangebied zijn verbreed;*
- *Aan de westzijde is een nieuwe A-watergang gegraven*
- *In de middenterreinen en aan de noordwestzijde worden greppels ingericht*

Dit tezamen maakt dat er in voldoende mate wordt voorzien in waterberging. Eens temeer aangezien er juridisch-planologisch geen extra verharding wordt mogelijk gemaakt ten opzichte van de geldende situatie. Immers, de vigerende bedrijventerreinbestemming mag volledig worden bebouwd c.q. verhard.

2 Beleid

In de waterparagraaf wordt deels verwezen naar waterschapsbeleid- en visie van Waterschap Rijn en IJssel in plaats van Waterschap Rivierenland. Wij verzoeken u ons beleid en visie op te nemen.

Reactie gemeente

Reclamant stelt terecht dat deels het onjuiste beleid is gehanteerd. Dit zal worden aangepast in de waterparagraaf.

3 Conclusie

Door de zienswijze is de toelichting van het bestemmingsplan aangepast. De paragraaf inzake water is aangevuld met informatie met betrekking tot hemelwaterberging. Daarnaast zijn de juiste beleidsuitgangspunten opgenomen.

Technische vragen m.b.t. Bestemmingsplan Maurik, ontsluitingsweg Doejenburg II.

Portefeuillehouder: J.P. Neven
Domein: Ruimte
Ambtelijke ondersteuning: R. Berends

GB	**Onderwerp + Pagina:**	**Vraag:**	**Antwoord:**
GB-1	**Algemeen**	De werkzaamheden zijn al gestart. Wat gaat er gebeuren als de raad dit voorstel afstemt?	De aanleg van de ontsluitingsweg is in strijd met het geldende bestemmingsplan. Omdat het ontwerpbestemmingsplan voor de nieuwe weg ter inzage heeft gelegen is er concreet zicht op legalisering en konden de werkzaamheden gestart worden. Op het moment dat de raad het bestemmingsplan niet vaststelt vervalt het zicht op legalisering. De werkzaamheden zullen dan stilgelegd moeten worden en de aanleg van de weg is vanwege strijdigheid met de bestemming niet meer mogelijk. Daarbij zijn al percelen verkocht die via de nieuwe weg worden ontsloten. Als de weg niet wordt aangelegd zijn deze percelen niet bereikbaar vanaf de openbare weg.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2314
Extern Zaak ID	Z.037478
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2022
Agendapunt	6.1
Titel	Jaarstukken 2021 Gemeente Buren
Organisatieonderdeel	Domein Bedrijfsvoering
Eigenaar	Endedijk, M.
Portefeuillehouder	K.A. Maier

Bijlagen
Raadsvoorstel Jaarstukken 2021 Gemeente Buren
Raadsbesluit
Bijlage 2 Jaarstukken 2021 - Versie vastgesteld door college 31 mei
Bijlage 3 Herziene grondexploitatie Doejenburg II 2022
Bijlage 4 Herziene grondexploitatie Teisterbant 2022
Beantwoording technische vragen voor aanvang van de Voorbespreking over de Jaarstukken 2021 Gemeente Buren
Accountantsverslag boekjaar 2021 - Gemeente Buren
(aangepaste) beantwoording technische vragen m.b.t. Jaarstukken 2021
Jaarstukken 2021 - Versie inclusief erratum en controleverklaring
Erratum op de P&C documenten geagendeerd op 5 juli 2022

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	31 mei 2022
Agendacommissie	8 juni 2022
Agendacommissie	15 juni 2022
Voorbespreking I	28 juni 2022
Raadsvergadering	**5 juli 2022**

Toelichting

Met het vaststellen van de jaarrekening en het jaarverslag 2021, zetten we de laatste stap in de planning en control cyclus 2021. In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het beleid en de behaalde resultaten in 2021. In de jaarrekening vindt u

daarvan de financiële vertaling. De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat we in 2021 niet alles konden uitvoeren zoals we van tevoren bedachten. Daarom stellen we voor een aantal budgetten voor specifieke projecten over
te hevelen naar 2022. Dit opdat we de afgesproken doelen alsnog kunnen halen. Als gevolg hiervan en na vaststelling van de voorgestelde besluiten (resultaatbestemming) sluiten we 2021 af met een positief resultaat van € 4.094.000 en met een toename van de algemene reserve met € 3.115.000.

Voorgesteld besluit

Het jaarverslag en de jaarrekening 2021 vast te stellen.
2. Het positieve rekeningresultaat van € 4.094.000 als volgt te bestemmen:
a. Een bedrag van € 857.000 aan te wenden ter dekking van de overhevelingen van 2021 naar 2022 die op 26 april door de Raad zijn vastgesteld.
b. Een bedrag van € 122.000 te storten in een nieuwe bestemmingsreserve duurzaamheid.
c. Het restant, zijnde € 3.115.000, ten gunste van de algemene reserve te brengen.
3. De herziene grondexploitaties per 1 januari 2022 vast te stellen en € 1.087.800 beschikbaar te stellen voor uitvoeringskosten en € 2.654.000 te ramen voor opbrengst verkopen

Besluit

Het jaarverslag en de jaarrekening 2021 vast te stellen.
2. Het positieve rekeningresultaat van € 4.094.000 als volgt te bestemmen:
a. Een bedrag van € 857.000 aan te wenden ter dekking van de overhevelingen van 2021 naar 2022 die op 26 april door de Raad zijn vastgesteld.
b. Een bedrag van € 122.000 te storten in een nieuwe bestemmingsreserve duurzaamheid.
c. Het restant, zijnde € 3.115.000, ten gunste van de algemene reserve te brengen.
3. De herziene grondexploitaties per 1 januari 2022 vast te stellen en € 1.087.800 beschikbaar te stellen voor uitvoeringskosten en € 2.654.000 te ramen voor opbrengst verkopen

Toelichting

Het besluit is unaniem zonder stemming (bij hamerslag).

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
5 juli	**D.121953** **Z.037478**

Voorstel ingebracht door	M.H. Endedijk
Portefeuillehouder	P.J.A.M. van den Hurk
Begrotingsprogramma en taakveld	Alle

Onderwerp **Jaarstukken 2021 Gemeente Buren**

Voorgesteld besluit

1. Het jaarverslag en de jaarrekening 2021 vast te stellen.
2. Het positieve rekeningresultaat van € 4.094.000 als volgt te bestemmen:
    a. Een bedrag van € 857.000 aan te wenden ter dekking van de overhevelingen van 2021 naar 2022 die op 26 april door de Raad zijn vastgesteld.
    b. Een bedrag van € 122.000 te storten in een nieuwe bestemmingsreserve duurzaamheid.
    c. Het restant, zijnde € 3.115.000, ten gunste van de algemene reserve te brengen.
3. De herziene grondexploitaties per 1 januari 2022 vast te stellen en € 1.087.800 beschikbaar te stellen voor uitvoeringskosten en € 2.654.000 te ramen voor opbrengst verkopen.

Samenvatting van het voorstel

Met het vaststellen van de jaarrekening en het jaarverslag 2021, zetten we de laatste stap in de planning en control cyclus 2021. In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het beleid en de behaalde resultaten in 2021. In de jaarrekening vindt u daarvan de financiële vertaling. De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat we in 2021 niet alles konden uitvoeren zoals we van tevoren bedachten. Daarom stellen we voor een aantal budgetten voor specifieke projecten over te hevelen naar 2022. Dit opdat we de afgesproken doelen alsnog kunnen halen. Als gevolg hiervan en na vaststelling van de voorgestelde besluiten (resultaatbestemming) sluiten we 2021 af met een positief resultaat van € 4.094.000 en met een toename van de algemene reserve met € 3.115.000.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Op grond van artikel 198 lid 1 van de Gemeentewet stelt u het jaarverslag en de jaarrekening vast. Deze twee documenten vormen samen de jaarstukken. Het jaarverslag bevat de inhoudelijke verantwoording over de uitvoering van beleid en de daarbij gerealiseerde doelen in 2021. De jaarrekening bevat alle baten en lasten en een overzicht van de financiële positie ultimo 2021. Voorafgaand aan deze vaststelling controleert onze accountant de jaarrekening. De accountant controleert alleen de jaarrekening en niet het jaarverslag. Wel gaat de accountant na of de bedragen in het jaarverslag verenigbaar zijn met de bedragen in de jaarrekening. De accountant gaat na of de jaarrekening correct en juist is opgesteld en of zich geen onregelmatigheden voordeden. Daarbij onderzoekt de accountant o.a. of de jaarrekening uitgaven bevat die de geraamde bedragen overschrijden of zijn geboekt op een post waarmee zij niet overeenstemmen. Een oordeel over de wijze waarop wij het bestuur hebben gevoerd, wordt niet door de accountant geveld. Het is aan u om daarover een politiek oordeel te geven. Het rapport van de accountant zal u op een later moment separaat worden toegezonden.

Ook het vaststellen van een (gewijzigde) grondexploitatie is een wettelijke bevoegdheid van de raad. Begin 2022 is een herziening van de grondexploitaties voorbereid. Deze informatie is verwerkt in de jaarstukken 2021, vandaar dat wordt gekozen voor gelijktijdige vaststelling.

2. Doel / meetbaar effect

Wij leggen aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af. Dat doen wij door middel van de jaarrekening en het jaarverslag, samen de jaarstukken. Wij zenden de vastgestelde jaarstukken binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 juli van het jaar, volgend op het begrotingsjaar, aan gedeputeerde staten. Door de vaststelling van de jaarstukken verleent de raad het college decharge voor het in de jaarstukken verantwoorde beleid en gevoerde financieel beheer.

Met het beslispunt 2 over bestemming van het rekeningresultaat wordt beoogd om de reeds besloten overhevelingen (€ 857.000) te voorzien van een financiële dekking. Ook wordt een bestemmingsreserve inzake duurzaamheid voorgesteld (€ 122.000). Het restant van het saldo (€ 3.115.000) komt ten gunste van de algemene reserve.

Ten aanzien van beslispunt 3 is het doel inzicht verschaffen in de gerealiseerde en nog te realiseren uitgaven en inkomsten en de voortgang van de projecten te waarborgen.

Jaarverslag 2021
De jaarstukken van 2021 gaan over het tweede jaar van de corona pandemie. Ook voor dit jaar zijn zaken anders uitgepakt dan we hadden verwacht en de pandemie had nog steeds veel invloed voor Buren en de gemeente Buren. Zo bleef er veel extra werk om de landelijke corona steunmaatregelen en pakketten te kunnen uitvoeren. Een ander effect kwam door de lockdowns en het veelvuldige thuiswerken. Hierdoor hebben de medewerkers elkaar het grootste gedeelte van 2021 niet fysiek kunnen ontmoeten.

Mede door corona en het extra werk dat daardoor kwam, maar ook omdat het moeilijk bleek om ons personeelsbestand op peil te houden (vacatures bleven openstaan), is het in sommige gevallen niet gelukt budgetten geheel te besteden. In enkele gevallen is daarom gekozen om deze over te hevelen. Toch is er wel veel gebeurd op onze strategische opgaven en in onze programma's. Daarnaast is er een ombuigingstraject gestart via zero based budgeting (ZBB) en zijn er in oktober door de Raad keuzes gemaakt wat dit betreft.

3. Argumenten

1 Het vaststellen van de jaarstukken is een wettelijke taak van de raad
Op grond van artikel 198 lid 1 van de Gemeentewet stelt u het jaarverslag en de jaarrekening vast.

2.1 Met de bestemming van € 857.000 voor de overhevelingen kunnen deze werkzaamheden worden voortgezet

2.2 Een reserve duurzaamheid zorgt voor continuïteit in financiële middelen
Voor de strategische opgave duurzaamheid /taakveld milieu(beheer) zijn maar beperkte structurele middelen opgenomen in de begroting, terwijl de opgave structureel en omvangrijk is. Door jaarlijks het restant op de exploitatie van het taakveld milieu(beheer) in de reserve te storten zijn we zeker van financiële middelen.

2.3 Met de bestemming ten gunste van de algemene reserve van het restsaldo (€ 3.115.000) blijft dit beschikbaar ter dekking van toekomstige besluiten en risico's.

3.1 Het vaststellen van een (gewijzigde) grondexploitatie is een wettelijke bevoegdheid van de raad.

3.2 Met de vaststelling van de grondexploitaties is de voortgang inzichtelijk

Bedrijventerrein Doejenburg II Maurik
74% van de beschikbare kavels op het bedrijventerrein is verkocht. Gesprekken met diverse belangstellenden hebben geleid tot een optie op een kavel. Het totaal aan opties is 24%. 2% van de beschikbare kavels is nog vrij te verkopen (standen per 31-12-2021). Om alle kavels te kunnen ontsluiten besteden wij in het 1e kwartaal 2022 de verbindingsweg aan. De verwachting is dat de aanleg in het 2e kwartaal 2022 kan starten. Na de aanleg van deze weg is het bedrijventerrein nagenoeg geheel bouwrijp gemaakt.

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om nog 10 bedrijfswoningen te bouwen. De verwachting is dat niet de volledige planologische ruimte voor de bouw van bedrijfswoningen gebruikt gaat worden.

Teisterbant Kerk Avezaath
De gronden in het plan zijn ons eigendom en van een particulier eigenaar. In 2013 stelde u de ruimtelijke visie vast. U streeft naar een woningbouwprogramma dat rekening houdt met de woonvisie en een woningbehoefteonderzoek. Met deze uitgangspunten overleggen wij sinds medio 2020 met een combinatie van ontwikkelaars over realisatie van het plan. In 2021 is met de combinatie van ontwikkelaars afgesproken om de gemeentelijke gronden as-is te leveren. Alle civiele werken komen hierdoor voor rekening van de ontwikkelaars waardoor het risicoprofiel van de gemeente aanzienlijk verlaagd wordt.

Project	**Resultaat per 1-1-2020**	**Resultaat per 1-1-2022**	**Mutaties 2020 en 2021**
BT Doejenburg II Maurik	€ -7.365.000	€ -7.223.000	€ 142.000
Teisterbant Kerk-Avezaath	€ -181.000	€ -65.000	€ 116.000
Totaal	**€ -7.546.000**	**€ -7.288.000**	**€ 258.000**

De verwachte einddatum van zowel het bedrijventerrein Doejenburg II als het plan Teisterbant is eind 2024. Dit betekent voor beide projecten een verkorting van de looptijd met één jaar. Over de periode 2021 tot en met de einddatum zijn de nog te maken kosten en de verwachte opbrengst grondverkopen geraamd.

Het resultaat op einddatum is:
BT Doejenburg II - € 7.223.000 tekort
Teisterbant - € 65.000 tekort

Voor beide grondexploitaties is, volgens voorschrift van het BBV, een verliesvoorziening gevormd in de jaarrekening 2021.

3.3 Met de vaststelling van de grondexploitaties is budget beschikbaar voor de uitvoering van de projecten en houden we rekening met de grondopbrengsten.

Met het vaststellen van de grondexploitaties stelt de raad budget beschikbaar voor de periode 2022 tot en met de einddatum van het project. Nadat de grondexploitaties zijn vastgesteld worden de jaarschijven in de meerjarenbegroting 2022 - 2025 verwerkt. In de bijlage staat de raming per kostensoort per project per jaar. In onderstaande tabel staat het totaal van de geraamde uitgaven en inkomsten per project.

Project	**Raming**	**2022**	**2023**	**2024**
BT Doejenburg II Maurik	uitgaven	€ 897.000	€ 756.000	€ 50.000
	inkomsten	€ 2.654.000	€ 1.815.800	-
	saldo	€ 1.757.000	€ 1.059.800	€ -50.000
Teisterbant Kerk-Avezaath	uitgaven	€ 190.800	€ 40.000	€ 106.000
	inkomsten	-	€ 1.220.000	-
	saldo	€ 190.800	€ 1.180.000	€ -106.000
Totaal uitgaven		€ 1.087.800	€ 796.000	€ 156.000
Totaal inkomsten		€ 2.654.000	€ 3.035.800	-
Totaal saldo		**€ 1.566.200**	**€ 2.239.800**	**€ -156.000**

4. Kanttekeningen

1 en 2: Geen

3 In een grondexploitatie staan aannames. Deze aannames worden jaarlijks bijgesteld.
Het voeren van een grondexploitatie brengt risico's met zich mee. Een grondexploitatieberekening maakt deze risico's inzichtelijk. In de berekening staat een raming voor de toekomstige perioden. Dit zijn aannames gebaseerd op de meest recente informatie. Tijdens de uitvoering van het project worden de aannames aangepast op basis van de stand van zaken van dat moment. De aanpassingen kunnen zowel voordelige als nadelige gevolgen hebben. De grondexploitatieberekeningen zijn doorgerekend met een kostenstijging van 1,8% voor algemene kosten en 2,5% voor de civiele werken.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Het resultaat van de jaarrekening is € 4.094.000 voordelig. Dit is mede het gevolg een aantal niet bestede budgetten voor specifieke projecten. Door de coronacrisis hebben we niet alles kunnen uitvoeren zoals we bedachten. Om toch de gestelde doelen te kunnen halen, is op 26 april aan de raad voorgesteld om een aantal budgetten tot een totaalbedrag van € 857.000 over te hevelen naar 2022. Voor een gespecificeerd overzicht van de overhevelingsvoorstellen wordt verwezen naar de bijlage in de jaarstukken. Daarnaast treft u daar per voorstel een nadere toelichting aan. Voor een verdere analyse van het resultaat op hoofdlijnen verwijzen wij u naar het onderdeel financiële beschouwingen.

De herzieningen van de grondexploitaties zijn verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2022. De herzieningen zijn tot en met 2023 budgetneutraal. Vanaf 2024 hebben we te maken met een structureel voordeel van € 79.121, omdat er geen rekening meer gehouden hoeft te worden met rente en belastingen. Vanaf 2025 kan geen overhead meer aan de grondexploitaties worden toegerekend. Dit betekent een structureel nadeel van € 27.328.

6. Communicatie

De jaarstukken zijn vanaf eind juni zichtbaar op de website van de gemeente. Daarnaast stellen we een persbericht op om de resultaten te delen van het jaar 2021.

7. Uitvoering en planning

Wij zenden, conform de wettelijke verplichting, de vastgestelde jaarstukken vóór 15 juli 2022 aan gedeputeerde staten van de Provincie Gelderland
.

8. Participatie

N.v.t.

9. Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit
2. Jaarstukken 2021
3. Herziene grondexploitatie Doejenburg II
4. Herziene grondexploitatie Teisterbant

Inlichtingen bij:

Naam	M.H. Endedijk
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
5 juli 2022	**D.121945**	**D.121945** **Z.037478**

Onderwerp **Jaarstukken 2021 Gemeente Buren**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 31 mei 2022;

besluit:
1. Het jaarverslag en de jaarrekening 2021 vast te stellen.
2. Het positieve rekeningresultaat van € 4.094.000 als volgt te bestemmen:
   - Een bedrag van € 857.000 aan te wenden ter dekking van de overhevelingen van 2021 naar 2022 die op 26 april door de Raad zijn vastgesteld.
   - Een bedrag van € 122.000 te storten in een nieuwe bestemmingsreserve duurzaamheid.
   - Het restant, zijnde € 3.115.000, ten gunste van de algemene reserve te brengen.
3. De herziene grondexploitaties per 1 januari 2022 vast te stellen en € 1.087.800 beschikbaar te stellen voor uitvoeringskosten en € 2.654.000 te ramen voor opbrengst verkopen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 5 juli 2022,

De griffier, De voorzitter,

J.J. Rochat J.P.M. Meijers

JAARSTUKKEN 2021

Gemeente Buren
Mei 2022

GEMEENTE BUREN

Inhoudsopgave

Jaarverslag 5

Algemeen 6
- Aanbiedingsbrief 7
- Financiële beschouwingen 9
- Rekening in één oogopslag 12
- Leeswijzer 14

Strategische opgaven 16
- Wat is een strategische opgave? 17
- Wat hebben we bereikt? 17

Programma's 19
- Wat is een programma? 20
- 1. Wonen, werk en recreatie 21
  - Wat wilden we? 23
  - Wat hebben we gedaan? 26
  - Wat heeft het gekost? 29
- 2. Fysieke leefomgeving 30
  - Wat wilden we? 31
  - Wat hebben we gedaan? 33
  - Wat heeft het gekost? 36
- 3. Sociaal domein 37
  - Wat wilden we? 39
  - Wat hebben we gedaan? 42
  - Wat heeft het gekost? 44
- 4. Sport, cultuur en onderwijs 45
  - Wat wilden we? 46
  - Wat hebben we gedaan? 48
  - Wat heeft het gekost? 50
- 5. Inwoners, bestuur en veiligheid 51
  - Wat wilden we? 52
  - Wat hebben we gedaan? 56
  - Wat heeft het gekost? 60
- 6. Bedrijfsvoering 61
  - Wat wilden we? 62
  - Wat hebben we gedaan? 64
  - Wat heeft het gekost? 66

Paragrafen 67
Wat is een paragraaf? 68
Lokale Heffingen 69
Belastingen 70
Heffingen 71
Kwijtschelding 75
Bezwaar en beroep WOZ 76
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 77
Weerstandsvermogen 78
Inventarisatie risico's 79
Weerstandsratio 84
Financiële kengetallen 84
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 87
Baggeren 88
Begraafplaatsen 90
Civieltechnische kunstwerken 92
Gebouwen 94
Groen 95
Riolering en water 98
Wegen 101
Paragraaf Financiering 103
Gemeentefinanciering 104
Treasurybeleid 104
Kasgeldlimiet 105
Rentetoerekening 106
Risicobeheer 107
Paragraaf Bedrijfsvoering 108
Communicatie 109
Huisvesting en facilitaire zaken 109
Informatieveiligheid 110
Informatisering en automatisering 111
Inkoop 111
Personeel en organisatie 112
Planning, control en financiën 116
Griffie 118
Rekenkamer 118
Paragraaf Verbonden partijen 119
Overzicht verbonden partijen 120
Paragraaf Grondbeleid 133
Paragraaf Corona/Covid-19 137

Jaarrekening....138
Wat is een jaarrekening?....139
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling....147
Balans per 31-12-2021....150
Toelichting op de balans....152

Overzicht van incidentele baten en lasten in 2021....176

Incidentele baten....177

Incidentele lasten....178
Verschillenanalyse financiële rechtmatigheid....180
Verschillenanalyse investeringen....181
Wet Normering Topinkomens....182
Gebeurtenissen na balansdatum....184
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)....185

Controleverklaring....194
Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021....195
Controle verklaring rechtmatigheid....196
Controle verklaring conform Ensia 2021, informatiebeveiliging DigiD en Suwiwet....198

Bijlagen....199
Overhevelingen budgetten naar 2022....200

Jaarverslag

Algemeen

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Inleiding
Voor u liggen de jaarstukken 2021 van de gemeente Buren. Via de jaarstukken leggen we verantwoording af over de realisering van het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen. De jaarstukken zijn van belang voor bestuurders, inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden.

Onze jaarstukken bestaan uit de aanbiedingsbrief, de financiële beschouwingen, het jaarverslag en de jaarrekening.

We stonden in 2021 voor veel uitdagingen. Met onder meer de gevolgen van een wereldwijde pandemie. Ondanks dat hebben we met elkaar veel bereikt in het afgelopen jaar. Op alle programma onderdelen is een voordelig saldo gerealiseerd en met elkaar hebben we veel maatschappelijke doelen bereikt voor de Burense samenleving. We werken dagelijks aan de financieel robuuste en zelfstandige gemeente die we willen zijn. Met ruimte voor inwoners en ondernemers. Graag nemen we u mee in een aantal ontwikkelingen.

Coronacrisis
Ook in 2021 heeft de COVID-19 crisis een behoorlijk impact gehad op de samenleving en op de gemeente Buren. Met veel creativiteit, inzet en aanpassingsvermogen hebben we de samenleving én de dienstverlening aan onze inwoners draaiende kunnen houden. Al met al is er veel gevraagd van onze burgers, ondernemers en medewerkers. Hoe langer een crisis duurt, hoe groter de gevolgen ook voor verschillende groepen, zoals onze jeugd en ouderen, kunnen zijn.

Bestuurlijke wissel
Bestuurlijk hebben we op 17 februari 2021 afscheid genomen van burgemeester Jan de Boer. Hij is op 4 maart geïnstalleerd als burgemeester van Den Helder. Met ingang van 9 maart 2021 is Josan Meijers benoemd tot waarnemend burgemeester. In het najaar van 2022 start de zoektocht naar een nieuwe burgemeester.

Sociaal Domein
Op 3 februari 2021 heeft de organisatie u geïnformeerd over het voorlopig resultaat 2020 voor Jeugd en WMO. Aansluitend hebben wij u in de Perspectiefnota gemeld dat de verwachte tekorten op Jeugd en WMO in 2021 ongeveer 4 miljoen euro zouden bedragen. Dit was aanleiding om het geplande integrale beleidsplan Sociaal Domein om te buigen naar het programmaplan Transformatie Sociaal Domein.

Zero Based Budgetting (ZBB)
Aan het begin van het jaar heeft de organisatie het onderzoek gestart naar ombuigingen in de gemeentelijke begroting. Op basis van de ZBB methode heeft het college en de organisatie op een integrale wijze naar haar taken en kosten gekeken en voorstellen voor ombuigingen aan uw raad aangeboden.

U heeft in dit proces de regie genomen. In een raadsbijeenkomst op 23 juni 2021 heeft u als gemeenteraad gekeken naar uw rol in dit ombuigingsproces, zodat u op 26 oktober 2021 uw keuzes voor de ombuigingen hebt kunnen maken. In dit proces hebben college, raad en organisatie goed kunnen samenwerken aan het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting.

Toekomstoriëntatie
De toekomstoriëntatie van de gemeente Buren voor 2040 is gericht op groei en bescheiden bruis. In verschillende bijeenkomsten en fases heeft u nagedacht om dit toekomstprofiel nader uit te werken. Verder vorm en inhoud geven aan de toekomstoriëntatie is een continu proces en vraagt om een zorgvuldige agendering en samenwerking tussen gemeente en provincie. Het sluit nauw aan bij de maatschappelijke opgaven die, in een nieuwe bestuursperiode, gerealiseerd gaan worden. Ook in de nieuwe raadsperiode vraagt de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren om een blijvend samenspel tussen college, raad en organisatie.

Uitvoeringsprogramma
Voor ons als college is het goed om ieder jaar stil te staan bij wat wij al hebben bereikt. We hebben hard gewerkt aan de uitvoering van de strategische opgaven. Een nadere uitwerking staat onder het kopje Strategische Opgaven. Zo hebben we het afgelopen jaar stappen mogen zetten met belangrijk dossiers als het ZBB traject, de start van de bouw van de sporthal, duurzaamheid, het Programmaplan Transformatie sociaal domein (inclusief monitor en preventieplan), Visie op Dienstverlening, Toekomstoriëntatie, GVVP en ontwerp Omgevingsvisie. Hier blijven we in 2022 verder aan werken en ontwikkelen.

Saldo jaarrekening 2021
Het resultaat van de jaarrekening is € 4.094.000 positief. In de financiële beschouwingen lichten we het rekeningresultaat en de belangrijkste trends en afwijkingen van het begrote resultaat over 2021 toe. In de financiële overzichten per programma zijn alle significante afwijkingen opgenomen en wordt aangegeven of deze een incidenteel of structureel karakter hebben.

Bestemming van het resultaat 2021
Het positieve resultaat over 2021 wordt mede veroorzaakt doordat een aantal specifieke budgetten voor incidentele projecten niet in 2021 zijn besteed. Dit omdat deze niet of niet volledig zijn uitgevoerd. Om er voor te kunnen zorgen dat deze projecten alsnog doorgang kunnen vinden, is in de Raad van 26 april besloten tot overheveling van deze budgetten naar het jaar 2022. In de bijlage treft u een overzicht van deze overhevelingen met een totaal bedrag van € 857.000 aan. Daarnaast is per voorstel een format met toelichting vanuit de organisatie toegevoegd.

Ten gevolge van het besluit tot overheveling moet van het totale behaalde resultaat over 2021 ad € 4.094.000 een bedrag van € 857.000 worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Ook wordt een bestemmingsreserve inzake duurzaamheid voorgesteld (€ 122.000). Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van € 3.115.000 resteert, wat ten gunste van de algemene reserve wordt gebracht.

Ontwikkeling weerstandsvermogen
Per eind 2021 bedroeg de ratio van het weerstandsvermogen een factor van 2,17. Per eind 2020 was dit nog 1,06. Hierop besloot u in juli 2021 het beschikbare weerstandsvermogen op te hogen door drie bestemmingsreserves vrij te laten vallen.

Maurik, 31 mei 2022,

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Buren

Financiële beschouwingen

Onderstaand treft u een overzicht aan met daarin opgenomen de werkelijke cijfers per programma afgezet tegen de begrote bedragen. De cijfers van de door de raad vastgestelde begroting 2021 bij de start van het boekjaar staan vermeld in de kolom primitief.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
1. Wonen, werk en recreatie	-3.077	-3.186	-3.327	-2.021	1.307
2. Fysieke leefomgeving	-6.206	-6.417	-6.287	-5.691	596
3. Sociaal domein	-18.526	-17.364	-20.740	-20.436	305
4. Sport, cultuur en onderwijs	-3.204	-3.189	-3.141	-2.820	321
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	-4.861	-4.610	-4.564	-4.311	253
6. Bedrijfsvoering	37.098	34.184	36.156	37.490	1.335
Saldo voor bestemming	**1.225**	**-582**	**- 1.904**	**2.212**	**4.116**
1. Wonen, werk en recreatie	0	829	1.792	1.647	-145
2. Fysieke leefomgeving	0	151	257	275	18
3. Sociaal domein	0	75	125	113	-12
4. Sport, cultuur en onderwijs	0	58	165	130	-35
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	0	53	53	53	
6. Bedrijfsvoering	2.819	-400	-400	-335	65
Totaal mutaties reserves	**2.819**	**765**	**1.991**	**1.882**	**-109**
Saldo na bestemming	**1.225**	**183**	**88**	**4.094**	**4.007**

Analyse resultaat 2021

Het werkelijk resultaat over het jaar 2021 bedraagt Positief € 4.094.000
Begroot was een resultaat voor 2021 van Positief € 88.000

Daarmee is het werkelijk resultaat van de jaarrekening 2021 € 4.007.000 positiever dan verwacht werd.

In onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de belangrijkste afwijking op concernniveau. Daarbij is aangegeven of het gaat om een voordeel (V) of een nadeel (N) en of de afwijking een incidenteel of structureel karakter heeft. In de programma's is steeds een gedetailleerd overzicht opgenomen van de financiële afwijkingen van het betreffende programma.

Onderwerp bedragen x € 1.000)	Afwijking	Aard afwijking
Aangevraagde overheveling budgetten naar 2021	857 V	Incidenteel
Meer aanvragen omgevingsvergunningen in 2021	639 V	Gemengd
Algemene uitkering en decembercirculaire	401 V	Incidenteel
Personeel en inhuur	369 V	Incidenteel
Gecontracteerde zorg Jeugd	355 V	Incidenteel
Afschrijvingen op vaste activa	303 V	Incidenteel
Gecontracteerde zorg WMO	275 N	Incidenteel
Voordeel op OZB	217 V	Incidenteel
Minder uitgaven gemeentehuis	165 V	Incidenteel
Overige afwijkingen < € 150.000	1.150 V	Voornamelijk incidenteel
Mutatie reserves	174 N	Incidenteel
Totaal	**4.007 V**	

Ter toelichting

Aangevraagde overheveling budgetten naar 2022 (857 V)
In het jaar 2021 is een aantal budgetten, beschikbaar gesteld voor incidentele projecten, niet besteed. Dit omdat deze niet of niet volledig zijn uitgevoerd. Om er voor te kunnen zorgen dat deze projecten alsnog doorgang kunnen vinden, is aan de gemeenteraad d.d. 26 april voorgesteld om deze over te hevelen naar het jaar 2022.

Het gaat om 15 aanvragen tot een totaalbedrag € 857.000. In de bijlage treft u een overzicht van alle voorstellen aan. Daarnaast is per voorstel een format met toelichting vanuit het betreffende domein toegevoegd.

Het niet benutten van de hiervoor genoemde budgetten heeft geleid tot een positief effect op het behaalde resultaat van 2021. Doordat de gemeenteraad op 26 april van dit jaar heeft besloten tot overheveling, betekent dit dat van het totale behaalde resultaat over 2021 een bedrag van € 857.000 moet worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van € 3.387.000 resteert. Dit bedrag zal ten laste van de algemene reserve moeten worden gebracht.

Meer aanvragen omgevingsvergunningen in 2021 (639 V)
De opbrengsten voor de omgevingsvergunningen laten per jaar een wisselend beeld zien en variëren met het aantal aanvragen in het betreffende jaar. Uit de afrekening met de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) blijkt dat de opbrengsten voor 2021 € 1,9 mln. zijn (2020: € 0,9 mln.). Er was in de begroting rekening gehouden met een opbrengst van € 1,3 mln., waardoor het voordeel € 0,6 mln. bedraagt (incidenteel).

Algemene uitkering en decembercirculaire (401 V)
Vanuit de decembercirculaire is gebleken dat er voor 2021 meevallers zijn voor wat betreft de algemene uitkering en de coronamiddelen.

Gecontracteerde zorg Jeugd (355 V)
In 2021 is naar aanleiding van de tekorten van 2020 en de laatste inzichten de begroting voor gecontracteerde zorg jeugd bijgesteld met € 2,9 mln. lastenverzwaring. Uiteindelijk was de groei van het aantal aanvragen wat minder hoog dan verwacht, wat resulteert in een voordeel van € 0,5 mln. ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Personeel en inhuur (369 V)
Het voordeel op personeel en inhuur komt mede door een lagere bezetting dan begroot (circa 4,5 FTE). Het was ook in 2021 weer lastig om alle vacatures te kunnen vervullen. Ook waren de personeelslasten begroot op het niveau van de maximumschaal, in plaats van op de daadwerkelijke schaal. Gezamenlijk met de inhuur derden, die hoger was in 2021, resulteert een voordeel van € 0,4 mln. Vanaf 2022 wordt begroot volgens de daadwerkelijke te verwachten loonschaal, waardoor de verwachting is dat dit voordeel niet meer voorkomt.

Afschrijvingen op vaste activa (303 V)
Dit voordeel is verspreid over meerdere programma's en is daarom als zodanig niet zichtbaar in de toelichting per programma. Er is voor 2021 een voordeel van € 0,3 mln. op afschrijvingen vanwege uitgestelde investeringen op ICT, het gemeentehuis en onderhoud wegen. Dit heeft te maken met dat door de lockdowns er minder fysieke aanwezigheid is geweest, waardoor niet al dit werk is uitgevoerd.

Gecontracteerde zorg WMO (270 N)
Net als bij de gecontracteerde zorg Jeugd is voor de WMO in 2021 de begroting bijgesteld voor een bedrag van € 0,6 mln. Uiteindelijk is gebleken dat het aantal aanvragen nog hoger was dan verwacht, met name voor huishoudelijke ondersteuning, waardoor het nadeel € 0,3 mln. groter is dan de bijgestelde begroting.

Voordeel op OZB (217 V)
In 2021 heeft de gemeente een voordeel op de onroerendezaakbelasting (OZB) gerealiseerd van € 0,2 mln. Dit wordt met name veroorzaakt doordat minder bezwaren gegrond zijn geacht dan verwacht en doordat de areaaluitbreiding wat groter was dan begroot.

Minder uitgaven gemeentehuis (165 V)
Vanwege de corona pandemie en daaraan gerelateerde lockdowns is er in 2021 vooral vanuit huis gewerkt. Dit heeft geresulteerd in een voordeel op schoonmaakkosten en onderhoudskosten.

Rekening in één oogopslag

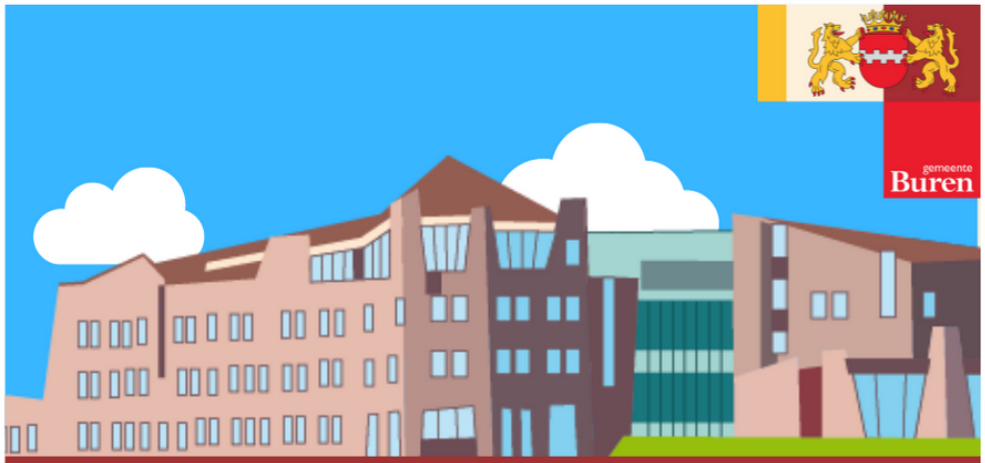

Jaarrekening 2021 in één oogopslag

1. Wonen, werk en recreatie

In dit programma gaat het om wonen, bedrijvigheid, werkgelegenheid, recreatie en toerisme.

Doel: Het zijn van een aantrekkelijke levendige gemeente om in te wonen, werken en recreëren.

2. Fysieke leefomgeving

In dit programma gaat het om beleidsontwikkeling, inrichting en ontwerp, beheer, onderhoud en exploitatie van onze openbare ruimte, zoals verkeer, milieu, duurzaamheid en afval.

Doel: We willen een schone, veilige en toekomstbestendige leefomgeving waar het prettig wonen is.

3. Sociaal domein

In dit programma gaat het om de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugd en participatie.

Doel: We willen de kansen en mogelijkheden van onze inwoners vergroten.

4. Sport, cultuur en onderwijs

Dit programma gaat over sport, kunst en cultuur, het accommodatiebeleid, leesstimulering en onderwijs.

Doel: We willen een gemeente zijn waar inwoners voldoende mogelijkheden hebben om goed onderwijs te volgen, te sporten en te bewegen en waar culturele activiteiten mogelijk zijn.

5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Het programma gaat over de dienstverlening aan inwoners, de bestuurskracht, het functioneren van de organisatie en integrale veiligheid en crisisbeheersing.

Doel: Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

6. Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen

In dit programma gaat het om de bedrijfsvoering, alle activiteiten die ondersteunend zijn aan het bestuur en de organisatie.

Doel: de gemeente Buren is een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Beleid

Inkomsten

Financiën

Inkomsten	Uitgaven	
1. Wonen, werk en recreatie		
€ 5.315.000	€ 7.335.000	
2. Fysieke leefomgeving		
€ 7.064.000	€ 12.755.000	
3. Sociaal domein		
€ 5.146.000	€ 25.581.000	
4. Sport, cultuur en onderwijs		
€ 1.824.000	€ 4.644.000	
5. Inwoners, bestuur en veiligheid		
€ 562.000	€ 4.873.000	
6. Bedrijfsvoering		
€ 48.468.000	€ 10.978.000	

Leeswijzer

Inleiding
De jaarstukken zijn het hulpmiddel voor u als raad om de controlerende rol uit te kunnen voeren. Op basis van deze publicatie kunt u beoordelen of wij uw opdracht goed hebben uitgevoerd. De jaarstukken hebben wij ingericht volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de wensen van de provincie. Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin, in overleg met u, nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de strategische opgaven, programma's en paragrafen. De strategische opgaven geven inzicht in enkele door u benoemde belangrijke thema's. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid van relevante beheeraspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De jaarrekening 2021 gaat in op de financiële positie van onze gemeente.

Jaarverslag
Het jaarverslag bestaat uit de volgende onderdelen:

Strategische opgaven
Strategische opgaven zijn programma overstijgende onderwerpen met een groot bestuurlijk belang. Om deze reden krijgen ze bijzondere aandacht in onze planning en control-cyclus.

Programma's
Voor de indeling bij de programma's volgen wij de voorschriften vanuit het BBV. Wij beginnen met een omschrijving en de binnen dit programma vallende taakvelden. Vervolgens gaan wij in op de drie W-vragen: wat hebben we bereikt, wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

Paragrafen
Het BBV schrijft voor dat in de paragrafen de beleidslijnen worden vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. Het jaarverslag bevat de volgende (verplichte) paragrafen:

Lokale heffingen
Deze paragraaf gaat in op onze belastingen en heffingen. Hier komen tarieven, de gerealiseerde opbrengsten, maar ook de kwijtscheldingen en bezwaar en beroep aan de orde.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In deze paragraaf brengen wij onze risico’s in beeld. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële gezondheid van onze gemeente. Het geeft aan in welke mate wij in staat zijn om financiële risico’s op te vangen. Ook presenteren wij hier de verplichte financiële kengetallen.

Onderhoud kapitaalgoederen
Deze paragraaf geeft inzicht in onze kapitaalgoederen. De kosten van het onderhoud van onze wegen, openbare verlichting, riolering en water, groen en gebouwen hebben een belangrijke financiële, maar ook beleidsmatige impact.

Financiering
In de financieringsparagraaf bespreken wij de resultaten op het gebied van treasury.

Bedrijfsvoering
De bedrijfsvoering betreft de interne processen die wij uitvoeren om op programmaniveau de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen communicatie, informatieveiligheid, informatievoorziening en automatisering, inkoop en aanbesteding, juridische zaken, huisvesting en facilitaire zaken, personeel en organisatie, planning en control en tot slot de griffie en rekenkamercommissie. Hoewel dit nog niet verplicht is, wordt dit jaar als proef de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen en in deze paragraaf toegelicht.

Verbonden partijen
Een gemeente werkt vaak samen met andere partijen om doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm is, spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf lichten wij de behaalde resultaten van deze partijen nader toe.

Grondbeleid
Het grondbeleid heeft een grote samenhang met de realisatie van doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, cultuur, sport en recreatie en economische zaken. Het gaat om grote belangen op verschillende terreinen. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De resultaten op grondexploitaties zijn van groot belang voor de financiële positie van onze gemeente.

Corona/COVID-19
De corona-crisis heeft ingrijpende gevolgen voor de Nederlandse gemeenten. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is een gebeurtenis die niet bij een specifiek programma of taakveld hoort. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in welke maatregelen we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente. Daarom nemen we in dit jaarverslag een paragraaf corona/COVID-19. Deze paragraaf is niet verplicht.

Jaarrekening
In dit deel van de jaarstukken gaan wij in op alle financiële zaken. De financiële resultaten, de grondslagen en de balans zijn hier de belangrijkste onderdelen. Verder komen verplichte onderdelen als de Wet Normering Topinkomens en de SiSa hier aan de orde.

Controleverklaring
Hier presenteren we de verklaringen over de rechtmatigheid en ENSIA. Daarnaast is hier de controleverklaring van de accountant opgenomen volgens het nieuwe format.

Bijlagen
In de bijlagen bieden wij inzicht in de overheveling van incidentele budgetten van 2021 naar 2022.

Strategische opgaven

Wat is een strategische opgave?

Strategische opgaven zijn programma overstijgende onderwerpen met een groot bestuurlijk belang. Om deze reden krijgen ze bijzondere aandacht in onze planning en control-cyclus.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 stonden zes strategische opgaven centraal. Er zijn veel stappen gezet op deze onderdelen. Deze opgaven stelde u eerder vast in 2019:

1. Samen sterk in de regio.
2. Kerngericht werken
3. Duurzaamheid
4. Visie op transformatie sociaal domein
5. Omgevingswet
6. Visie op dienstverlening

In hoofdlijnen beschrijven wij de kernactiviteiten van de strategische opgaven voor 2021. Voor een verdieping verwijzen wij u naar de activiteiten in de verschillende programmaonderdelen.

Samen sterk in de regio
In het kader van de strategische opgave ‘Samen sterk in de regio’ startten we eind 2020 met de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren. Bureau Berenschot onderzocht daarin welke gemeente wij willen zijn en welke bestuurs- en organisatiekracht hiervoor nodig is. In drie verschillende fasen wordt het toekomstbeeld van Buren beschreven. Het einddoel is om dit toekomstprofiel ook realistisch te maken. In 2021 is de toekomstvisie vastgesteld en heeft de raad bepaald wat er nodig is in de toekomst. Op dit moment formuleert de gemeenteraad haar visie op haar opdrachtgevende rol. In 2022 wordt een begin gemaakt met een gezamenlijk gesprek tussen raad, college en organisatie.

Buren werkt samen in verschillende gemeenschappelijke regelingen. De wens van de gemeenteraad is om meer grip en regie op dit proces te krijgen. Er wordt gewerkt aan afstemming, samenwerking en verdieping van de onderling verbonden partijen. Dit leidt tot nieuwe inhoudelijke afspraken. In 2022 volgt de geplande vernieuwing van de nota verbonden partijen.

Kerngericht werken
De relatie tussen inwoners en de gemeente verandert. Inwoners voelen zich betrokken bij hun kern en buurt en denken mee over hun leefomgeving. Waar voorheen de overheid meer bepalend was, willen inwoners nu meer het heft in eigen handen kunnen nemen. De visie op het kerngericht werken is in 2020 vastgesteld. Kort daarna stelden wij een uitvoeringsplan op waarvan we in 2021 het grootste gedeelte hebben afgerond. We werkten hard aan de profilering van kerngericht werken, van onze kernregisseurs en van de kernwethouders. We hebben de samenwerking tussen de gemeente en de inwoners geïntensiveerd. In 2022 richten we ons op de doorontwikkeling van kerngericht werken.

Duurzaamheid
We willen de gemeente zo inrichten dat deze vanuit economisch, ecologisch en menselijk oogpunt gezond, aantrekkelijk en toekomstbestendig is. In 2021 is de klimaatvisie verder uitgewerkt. Zo zijn er voor grootschalige projecten voor zon en wind de ruimtelijke- en participatiekaders bepaald. Initiatiefnemers van grootschalige projecten storten €1,- per opgewekte MWh in een omgevingsfonds. In dat kader is er gewerkt aan de Stichting omgevingsfonds duurzame energie Buren, die in 2022 wordt opgericht. De gemeenteraad heeft de Regionale Klimaat Adaptatie Strategie (RAS) vastgesteld en werkt nu aan het uitvoeringsplan van de lokale klimaat adaptatie.

Visie op transformatie sociaal domein
Wij zijn gestart met het opzetten van de contouren van het integraal beleidsplan sociaal domein. Halverwege het jaar is het Zero Based Budget (ZBB) project uitgevoerd. Het resultaat is een financiële opgave tot kostenbesparing voor het sociaal domein. Het integraal beleidsplan is daarmee gewijzigd in een programmaplan transformatie sociaal domein (inclusief financiële en beleidsmatige indicatoren waarmee we het sociaal domein monitoren). Het programmaplan is op 25 januari 2022 in de gemeenteraad aan de orde geweest.

Omgevingswet
In de ambtelijke organisatie is er hard gewerkt aan de invoering van de Omgevingswet. Ook is er - samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties- een ontwerp-omgevingsvisie opgesteld. In verschillende dorpenronden hebben inwoners digitaal kunnen meedenken over hun fysieke leefomgeving. Vanaf 21 oktober 2021 tot en met 1 december 2021 heeft de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage gelegen en zijn er 130 zienswijzen ingediend. In kwartaal 2 van 2022 zal de gemeenteraad de doelen en de ambities in deze omgevingsvisie vaststellen. Hierna volgt een doorvertaling naar het omgevingsplan, maar ook naar (sectorale) uitvoeringsprogramma's .

Visie op dienstverlening
Wij willen een klantgerichte gemeente zijn en dat legden we vast in de visie op dienstverlening. We spraken de volgende ambitie af: 'Inwoners ervaren een persoonlijke, digitale en toegankelijke dienstverlening bij de gemeente Buren'. De gemeenteraad stelde deze op 25 januari 2022 vast. Momenteel zijn wij druk bezig met het opstellen van een uitvoeringsplan waarin wij beschrijven hoe we tot deze ambitie komen. In 2021 hebben we flinke stappen gezet in onze digitale dienstverlening. Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening om in 2022 dit verder te ontwikkelen.

Programma's

Wat is een programma?

Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden en daarbinnen activiteiten. In de begroting is het programma het niveau waarop de raad de budgetten autoriseert.

De raad bepaalt het aantal programma's en hoe de activiteiten onder een programma worden samengevoegd in de verplichte taakvelden.

In 2021 hebben wij zes programma's:

1. Wonen, werk en recreatie
2. Fysieke leefomgeving
3. Sociaal domein
4. Sport, cultuur en onderwijs
5. Inwoners, bestuur en veiligheid
6. Bedrijfsvoering

Per programma gaan wij in op de drie W-vragen:

1. **Wat hebben wij bereikt?**
   Hier gaan we in op de hoofddoelstelling, externe ontwikkelingen, beleidskaders en risico's. De hoofddoelstelling is een algemene doelstelling en gaat over alle aspecten van het programma. De ontwikkelingen gaan over nieuwe externe ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op het programma, te behalen resultaten en uit te voeren activiteiten. Bij de beleidskaders presenteren wij het door u vastgestelde beleid. Bij de risico's presenteren wij de belangrijkste risico's die voor het programma gelden. Hierbij nemen we ook de (verplichte) BBV-indicatoren en enkele gemeentelijke indicatoren op.

2. **Wat hebben we daarvoor gedaan?**
   In deze paragraaf gaan wij per programma in op de in 2021 uitgevoerde activiteiten, die hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen. In enkele gevallen hebben we ook kengetallen opgenomen. ook nemen wij hier op hoofdlijnen informatie op over de verbonden partijen die een deel van onze taken uitgevoerd hebben. In de paragraaf verbonden partijen is alle relevante informatie opgenomen.

3. **Wat heeft het gekost?**
   Hier presenteren wij de exploitatiekosten behorende bij de programma's.

1. Wonen, werk en recreatie

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de beleidsvelden wonen, bedrijvigheid, werkgelegenheid, recreatie en toerisme.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Het zijn van een aantrekkelijke levendige gemeente om in te wonen, werken en recreëren.

Externe ontwikkelingen

Gasloos wonen
Het is de ambitie van het klimaatakkoord dat er in 2050 geen gebruik gemaakt wordt van fossiele energie. Dat geldt ook voor de energiebehoefte vanuit wonen (warmte, koken etc.).
(Zie programma 2 - Wat doen we? Activiteit 2.3.1 Vaststellen warmtevisie).

Huisvesting arbeidskrachten
Er is steeds meer aandacht voor de gezonde en veilige huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. Daarbij neemt de roep om landelijke richtlijnen voor de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten toe. In de Regio Rivierenland zijn de eerste overleggen hierover georganiseerd en loopt er een traject om oplossingen voor de huisvesting te vinden.

Stikstof
De stikstofproblematiek zorgt voor een beperking van de ontwikkeling waardoor stikstofdepositie ontstaat. De urgentie om maatregelen te treffen om de stikstofdepositie te beperken en natuurherstel in te zetten is groot. Projecten, initiatieven en plannen kunnen, wanneer deze een negatief effect hebben op Natura2000 gebieden, pas doorgaan wanneer er compensatie is. Deze compensatie kan bereikt worden door maatregelen te treffen. De te nemen maatregelen hebben invloed op verschillende sectoren binnen onze gemeente. Landelijk is er een contourennota opgesteld en de Provincies komen met een gebiedsgerichte uitwerking: het gebiedsplan wordt verwacht in 2023.

Bouwen in alle kernen
In 2021 heeft de gemeenteraad het woningprogramma vastgesteld. Op basis hiervan (1400 woningen) gaan we in al onze kernen bouwen. De gemeenteraad heeft besloten geen actief grondbeleid in te zetten maar het over te laten aan de markt. Veel gronden voor woningbouwlocaties zijn ook niet in eigendom van de gemeente. Door het college zijn prioriteiten gesteld voor de woningbouw zodat we onze doelen uit het woningprogramma voorrang geven. Op deze locaties zijn en worden de projectleiders als eerste ingezet. Echter we blijven hier afhankelijk van de eigenaren van de gronden en de projectontwikkelaars. Maar ook het tekort aan bouwvakkers en materialen vormt een risico om snel te kunnen bouwen.

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen is een nieuwe wet die gelijk met de Omgevingswet in 2022/2023 in werking treedt. Dit brengt een verandering in de werkwijze bij de ODR en onze gemeente in de vergunningverlening. In eerste instantie alleen voor eenvoudige bouwwerken, zoals eensgezinswoningen. Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw. De eerste ervaringen bij pilots in 2021 waren positief.

Kwaliteitsborging voor het bouwen is het bewaken van de kwaliteit van ontwerp en uitvoering van het bouwplan, zodat het eindresultaat aan de voorschriften van het bouwbesluit voldoet. In het huidige stelsel toetst de gemeente bouwplannen vooraf en ziet toe op de uitvoering volgens de verleende vergunning. Onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen dragen partijen in de bouw zelf zorg voor het voldoen aan de voorschriften. Ze doen dat op basis van een instrument voor kwaliteitsborging, toegepast door een onafhankelijke kwaliteitsborger. De kans bestaat dat onze gemeente/ODR het toezicht wel of niet anders moet organiseren op de bouw en de omgevingsveiligheid.

Beleidskaders

1. Regionaal programma werklocaties 2020-2024
2. Verordening blijverslening gemeente Buren
3. Woningprogramma 2020-2030
4. Nota Kostenverhaal 2020
5. Erfgoedverordening 2021
6. Samen Dichtbij
7. Nota Grondbeleid
8. Bouwverordening gemeente Buren 2013
9. Exploitatieverordening gemeente Buren 2005
10. Welstandsnota 2021
11. Meerjaren prestatie afspraken

Risico's

Stikstof
De verscherping van de eisen over stikstofdepositie (de neerslag van stikstof op natuurgebieden) kan ertoe leiden dat ontwikkelingen in onze gemeente niet mogelijk zijn of worden beperkt.

Afhankelijkheid derde partijen
Voor het uitvoeren van ons woonbeleid zijn we onder andere afhankelijk van corporaties voor de bouw van huurwoningen en van ontwikkelende partijen voor de bouw van koopwoningen. Waar het gaat om wonen en zorg zijn we afhankelijk van de bereidheid van zorgpartijen om te investeren in voorzieningen in onze gemeente.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

1.1 Inwoners van nu en in de toekomst zijn in staat om in Buren een passende woning te vinden

We zorgen er voor dat de woningvoorraad in onze gemeente zo veel mogelijk aansluit op de behoefte van onze inwoners. Het gaat daarbij niet alleen om de huidige behoefte, maar ook om de toekomstige behoefte. Naast de nieuwbouw van woningen is ook de bestaande voorraad aan woningen in onze gemeente van belang.

1.2 Ondernemers beoordelen het ondernemersklimaat met minimaal een 7,2 en we behouden een plaats in de top 20 van de MKB vriendelijkste Gelderse gemeente

Wij willen een ondernemende gemeente zijn en ondernemers een goed vestigingsklimaat bieden. De beoordeling van het vestigingsklimaat wordt bepaald door begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid.

1.3 Inwoners en bezoekers beoordelen onze recreatieve mogelijkheden minimaal met een 6

De nota economie is in 2021 door de raad vastgesteld. Eind 2021 is een start gemaakt met de visie recreatie en toerisme. In het tweede kwartaal 2022 leggen we de nota ter besluitvorming aan uw gemeenteraad voor. In 2022 pakken we dan de acties uit deze nota op, waarbij de visie Stad Buren speciale aandacht krijgt. In de burgerpeiling 2023 nemen we de recreatieve mogelijkheden mee om te kijken waar we staan.

1.4 Van alle aanvragers voor een omgevingsvergunning is 85% (zeer) tevreden over de gevolgde procedure

Eén van de prestatieindicatoren die de ODR gebruikt om de dienstverlening te meten is de tevredenheid over het geleverde product of de geleverde dienst. In 2021 is de ODR gestart met een nieuw VTH-systeem: OpenWave. In 2021 is gewerkt aan het implementeren van het klanttevredenheidsonderzoek in Open Wave. De implementatie verliep niet vlekkeloos waardoor er over 2021 geen waardevolle gegevens beschikbaar zijn over de klanttevredenheid. In 2022 wordt verder gewerkt aan het technisch meetbaar maken. Vanaf januari wordt het klanttevredenheidsonderzoek hervat. De eerste resultaten zijn naar verwachting na het eerste trimester beschikbaar zijn. In de zienswijze op de kaderbrief van de ODR hebben we als gemeente aangegeven dat het verbeteren van de dienstverlening een belangrijk aandachtpunt blijft.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Demografische druk			68,20	72	73	73,30	74,20
Toelichting indicator De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. Dit percentage geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking.							
Toelichting ontwikkeling De toename van de demografische druk laat zien dat het aantal productieve mensen in onze gemeente afneemt in verhouding tot de niet-productieve mensen. Dat heeft vooral te maken met vergrijzing. De demografische druk voor Nederland is in 2021 70,1%. Het betreft hier een verplichte indicator. We hebben geen streefcijfers geformuleerd.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Functiemenging			45,60	44	45,10	44,70	43
Toelichting indicator Functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De indicator wordt uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling Naar de toekomst toe hebben we geen getallen en ook geen streefgetal. Functiemenging is geen doel op zich, maar geeft wel een indicatie van de verhouding tussen banen en woningen in de gemeente als geheel.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Nieuw gebouwde woningen		2030	23	7,60	21,60	7,20	6,70
Toelichting indicator Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.							
Toelichting ontwikkeling In 2021 zijn 79 nieuwbouwwoningen toegevoegd aan het bestand. Met het huidig aantal woningen (per 1/1/2022) en de doelstelling om tussen 2020 en 2030 1.400 woningen te bouwen is de benodigde streefwaarde per jaar: 12 tot 13							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Vestigingen	159	2024	155,80	168,90	177,90		153
Toelichting indicator Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.							
Toelichting ontwikkeling Realisatie 2021 op waar staat je gemeente is nog niet bekend (21/4/2022).							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
MKB vriendelijkste Gelderse gemeente - plaats ranglijst	20		20	20	18		
Toelichting indicator Elke twee jaar voeren Lexnova en MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit. Door een kwantitatief onderzoek onder ondernemers worden per gemeente de scores op vier pijlers bepaald. Eén van de pijlers is de tevredenheid van ondernemers. Aan alle ondernemers wordt gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. Dit zijn door de gemeente beïnvloedbare factoren. Gemeenten worden gerangschikt op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers.							
Toelichting ontwikkeling In 2018 scoorden wij met plaats 20 binnen onze doelstellingen. De resultaten over 2021 zijn nog niet bekend.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
MKB vriendelijkste gemeente - pijler tevredenheid							
Toelichting indicator Elke twee jaar voeren Lexnova en MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit. Door kwantitatief onderzoek onder ondernemers worden per gemeente de scores op vier pijlers bepaald. Eén van de pijlers is de tevredenheid van ondernemers. Aan alle ondernemers wordt gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. Dit zijn door de gemeente beïnvloedbare factoren. Gemeenten worden gerangschikt op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers.							
Toelichting ontwikkeling							

Wat hebben we gedaan?

1.1.1 Vaststellen woningbouwprogramma

Stand van zaken
Onze raad stelde op 26 januari 2021 het woningprogramma vast. Met het woningprogramma hebben we de kaders gesteld voor de bouw van 1400 woningen in de periode 2020-2030. Wij stellen u voor de activiteit af te sluiten.

1.1.2 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Eind 2021 ondertekenden we de meerjaren prestatie-afspraken 2022-2026 met de corporaties Thius en KleurrijkWonen, de huurdersvereniging de Vooruitgang en de bewonersraad Tiel/Buren. Een belangrijk onderwerp in deze prestatieafspraken is de bouw van 420 sociale huurwoningen in de periode 2020-2030.

In 2021 groeide de woningvoorraad met 83 woningen (voorlopige cijfers CBS Statline) door:

- 79 nieuwbouw woningen (vooral in de projecten Hooghendijck in Beusichem, Oosterweijden in Maurik en Kroonheuvel in Ommeren);
- 11 overige toevoeging (zoals splitsing van monumenten);
- 5 woningen werden gesloopt;
- 3 overige onttrekkingen;
- 1 administratieve correctie.

Van deze woningen waren er vier in de goedkope koopsector. In Buren is een traject gestart voor sociale huurwoningen.

1.2.1 Vaststellen beleid huisvesting buitenlandse arbeidskrachten

Stand van zaken
We stelden een concept-beleid op voor de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. Het gaat om buitenlandse arbeidskrachten die werkzaam zijn bij (agrarische) bedrijven in onze gemeente. Ook loopt er een regionaal traject over de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. We hebben een plan van aanpak opgesteld om die twee trajecten te combineren en de uitkomsten in de vorm van een beleidsvoorstel in april 2022 ter besluitvorming aan te bieden.

1.2.2 Vaststellen Regionaal Economisch Ambitiedocument 2021-2024

Stand van zaken
Met de input vanuit verschillende gemeenten (raad, ambtelijk en bestuurlijk) en vanuit verschillende geledingen uit de speerpuntberaden is het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 (REA) opgesteld. Ook is het Regionaal Investeringsfonds (RIF) als instrument geëvalueerd. Het concept REA is in september 2021 aangeboden, inclusief voorstel voor doorontwikkeling van het RIF. Het voorstel is om deze bijdrage naar beneden bij te stellen van € 3 naar € 2 per inwoner. Begin 2022 is het REA 2022-2025 door het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland vastgesteld. De omvorming van het RIF naar een Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) is gebaseerd op een bijdrage van € 2 per inwoner bij de zeven betrokken gemeenten.

1.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden economie

Stand van zaken
Er zijn verschillende bedrijfsbezoeken georganiseerd, maar vanwege de coronamaatregelen zijn de werkzaamheden voor een groot deel online of via digitale bijeenkomsten geweest. De uitgifte van Doejenburg II is opgepakt en er hebben zich een tiental bedrijven gevestigd op het bedrijventerrein. Met hulp van de klankbordgroep en verschillende bijeenkomsten (intern en extern) is de conceptnota economie opgesteld. Deze is in september 2021 aan u aangeboden. Tegelijkertijd is de regionale economische samenwerking uitgewerkt in het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. U heeft met dit ambitiedocument ingestemd. We zijn ook betrokken bij de verschillende speerpunten, zoals agribusiness, logistiek & werklocaties en recreatie & toerisme. Er is een aantal nieuwsbrieven

gestuurd met een update over de coronamaatregelen. Na de vaststelling van de nota economie maakten we een begin met het uitvoeringsprogramma. De visie recreatie en toerisme en het concept accountplan zijn opgestart. In het concept accountplan staan een uitwerking van de interne en externe organisatie en de verschillende uitvoeringsactiviteiten.

1.3.1 Vaststellen visie recreatie en toerisme

Stand van zaken
Bij het opstellen van de nota economie, het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA) en de concept omgevingsvisie is het onderwerp recreatie en toerisme besproken. Na vaststelling van de nota economie en het REA worden de doelstellingen en ambities voor recreatie en toerisme vertaald naar een visie recreatie en toerisme gericht op de uitvoering. Daarbij worden ook de samenwerkingsafspraken met Bureau Toerisme meegenomen. In het laatste kwartaal van 2021 is in samenspraak met een klankbord groep van recreatieondernemers dit plan verder uitgewerkt. Door de corona beperkingen is de planning van het opstellen van de visie verschoven naar het laatste kwartaal van 2021 en het eerste halfjaar van 2022, omdat we naast virtuele bijeenkomsten ook een aantal gebiedsbijeenkomsten willen organiseren op verschillende recreatielocaties. Deze staan gepland eind maart en begin april. De visie zal in mei/juni 2022 ter bespreking en besluitvorming worden aangeboden aan de raad. Ook de samenwerking met het laanboompact en het fruitpact hebben we in 2021 verder vormgegeven.

1.3.2 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Samen met Bureau Toerisme wordt de regio gepromoot en zijn afspraken gemaakt en uitgevoerd om daarbinnen de verschillende locaties, activiteiten en hotspots in onze gemeente mee te nemen. Dit is onderdeel van de samenwerkingsafspraken met de regio en is ook onderdeel van de verschillende projectfiches waar wij binnen de regio in participeren (Regiopromotie, Agrotoerisme, Rivierbeleving). Daarnaast verzorgen we de dienstverlening en advisering richting ondernemers met recreatieaanbod en plannen. Ook zijn er diverse ondersteunende maatregelen voor ondernemers uitgevoerd in het kader van de corona crisis, waaronder tijdelijke gedoogverklaringen overkappingen, terrasuitbreiding en tijdelijke vergunningen. Na vaststelling van het nieuwe Regionaal Economisch Ambitiedocument zijn ook de samenwerkingsafspraken voor 2022 met Bureau Toerisme uitgewerkt. Na vaststelling van de nota economie worden, op basis van het accountplan en de visie recreatie en toerisme die wordt opgesteld, de reguliere werkzaamheden verder opgepakt. Er zijn in 2021 een tiental aanvragen en verzoeken binnen gekomen van ondernemers met plannen voor recreatieve ontwikkelingen.

1.4.1 Invoeren integrale omgevingstafel

Stand van zaken
Door uitstel van de Omgevingswet hebben we ons beperkt tot het instellen en doorontwikkelen van een regiekamer. In de regiekamer bespreken en beoordelen alle disciplines binnen de gemeente ruimtelijke initiatieven.

De ketenpartners zijn nog niet betrokken. Ketenpartners zijn externe partijen, zoals de GGD en de Veiligheidsregio. De ervaringen met de regiekamer zijn eind december geëvalueerd en waar nodig zijn bevindingen verwerkt. De ervaring met de regiekamer is overigens wel positief. Door het grote aantal verzoeken van inwoners en het bedrijfsleven (thema's: wonen, economie en duurzaamheid), de beperkte ambtelijke capaciteit en de politieke ambities is er in 2021 een achterstand ontstaan bij de afhandeling van de initiatieven. Deze achterstand zijn we inmiddels aan het weg werken.

1.4.2 Ontsluiten digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

Stand van zaken
De regelgeving van de gemeente Buren is ontsloten via het Digitaal stelsel Omgevingswet (https://pre.omgevingswet.overheid.nl/orienteren/). Totdat de Omgevingswet van kracht is, blijft de website https://www.ruimtelijkeplannen.nl de officiële website voor ruimtelijke plannen van de gemeente.

1.4.3 Opstellen heldere protocollen voor complexe procedures

Stand van zaken
Wij hebben het proces voor principeverzoeken ruimtelijke ontwikkeling, bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen met een uitgebreide procedure vastgelegd in een protocol met te doorlopen processtappen.

1.4.4 Vaststellen gemeentedekkend omgevingsplan

Stand van zaken
In 2021 hebben wij een plan van aanpak (routekaart) opgesteld voor het opstellen van het omgevingsplan voor het gehele grondgebied. Dit plan van aanpak is in het najaar 2021 afgerond en door het college vastgesteld. Het omgevingsplan wordt in fasen zowel gebieds- als themagericht ontwikkeld. De ambitie is om eind 2027 een compleet en definitief omgevingsplan te hebben voor de hele gemeente. Wij zijn gestart met een pilot omgevingsplan voor het dorp Ingen en de directe omgeving. Voor het opstellen van het omgevingsplan heeft de gemeenteraad bij de begroting 2022 en verder € 800.000 beschikbaar gesteld. Het budget wordt verspreid over een periode van vier jaar ingezet.

1.4.5 Vaststellen omgevingsvisie

Stand van zaken
We hebben samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan onze omgevingsvisie gewerkt. Najaar 2021 was de concept visie gereed en hebben we inwoners actief benaderd voor een eerste reactie. De concept visie is aangepast naar de ontwerp Omgevingsvisie die door het college is vastgesteld. Vanaf eind oktober lag de ontwerp visie gedurende zes weken ter inzage. Wij hebben ruim honderd zienswijzen ontvangen. Deze worden nu ambtelijk verwerkt en beantwoord. De planning is dat de raad de visie in juni 2022 kan vaststellen.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
3.1 Economische ontwikkeling	-185	-132	-139	-102	37
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	90	-11	-11		11
3.4 Economische promotie	139	116	77	193	116
8.1 Ruimtelijke Ordening	-1.228	-1.497	-1.607	-1.225	382
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	-34	-39	-39	79	118
8.3 Wonen en bouwen	-1.859	-1.623	-1.608	-965	643
Totaal Saldo 1. Wonen, werk en recreatie	**-3.077**	**-3.186**	**-3.327**	**-2.021**	**1.307**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	158
Hogere opbrengsten omgevingsvergunning door meer aanvragen in 2021	I/S	639
Minder ingezette externe adviezen bij anderen dan ODR	I	125
Verlaging verliesvoorziening Teisterbant	I	116
Hogere opbrengsten op ruimtelijke plannen	I	53
Hogere opbrengst toeristenbelasting	S	48
Overige verschillen	I/S	168
Totaal		**1.307**

2. Fysieke leefomgeving

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de beleidsontwikkeling, inrichting en ontwerp, beheer, onderhoud en exploitatie van onze openbare ruimte, zoals verkeer, milieu, duurzaamheid en afval.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Een schone, hele, veilige en toekomstbestendige leefomgeving, waar het prettig leven is.

Externe ontwikkelingen
Plagen en ziektes in de ecologische omgeving
Door de verandering van het klimaat komen ziektes en plagen in de openbare ruimte steeds vaker en heviger voor.

Beleidskaders
1. Klimaatvisie Buren
2. Regionale Energie Strategie
3. Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit
4. Beleidskaders zon, wind en laadpalen
5. Integraal overzicht beheerplannen
6. Artistieke objecten
7. Actualisatie meerjaren onderhoudsplan
8. Begraafplaatsenbeleid
9. Actualisatie Speeltuinenbeleid
10. Startnotitie Omgevingswet
11. Startnotitie Duurzaamheid
12. Algemene verordening ondergrondse infrastructuren
13. Revolverend fonds energiebesparende maatregelen voor verenigingen en stichtingen 2015 - 2024
14. Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Buren
15. VAB beleid 2017
16. Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Buren
17. Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Buren
18. Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Buren

Risico's

Realisatie duurzaamheid
- Kosten en dekking
  Het is deels nog niet helder wat de benodigde beleidsontwikkeling is, hoeveel dat vraagt aan middelen en hoe die gedekt gaan worden vanuit de rijksbijdrage.
- Inzet en bemensing
  De opgave vraagt inzet en technische kennis en de vraag is of die binnen of buiten de gemeente tijdig beschikbaar is. Veel gemeenten hebben die inzet namelijk te zijner tijd nodig.
- De realisatie van de duurzaamheidsopgave staat of valt met lokale betrokkenheid.
  Die lokale betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisaties is niet vanzelfsprekend en vraagt aandacht.

Aanschaf grondstoffen
De prijzen van grondstoffen, vooral van olie, veranderen constant. Hierdoor ontstaat het risico van kostenstijgingen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

2.1 Inwoners waarderen het beheer en onderhoud van onze openbare ruimte met minimaal een 6

Op basis van de door u beschikbaar gestelde middelen denken wij dat een score van een 6,0 haalbaar is. Deze indicator is gebaseerd op verschillende scores uit de Burgerpeiling. Dit zijn:

- Perken en plantsoenen zijn goed onderhouden
- Straten, paden en trottoirs zijn goed begaanbaar
- Weinig tot geen dingen kapot in de buurt
- Buurt is schoon

In 2019 scoorden wij hiervoor qua tevredenheid respectievelijk 49%, 61%, 78% en 66%. Met deze gegevens denken wij dat een 6,0 realistisch is.

2.2 Inwoners beoordelen de verkeersveiligheid minimaal met een 6

Wij willen ons nadrukkelijk richten op de verkeersveiligheid in onze gemeente. Wij streven in dit kader naar een minimale waardering van de verkeersveiligheid door onze inwoners met een 6.

2.3 In 2050 zijn wij energieneutraal, klimaatbestendig en circulair

In 2050 zijn wij een duurzame gemeente zonder gebruik van fossiele brandstoffen, met een circulaire economie en kunnen wij de klimaatveranderingen (hitte, droogte etc.) opvangen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Hernieuwbare elektriciteit	80	2030	52	45,70	51		52
Toelichting indicator Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. De hernieuwbare elektriciteit wordt uitgedrukt in een percentage van de totale elektriciteit.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 en 2021 waren bij afronding van deze jaarrekening nog niet beschikbaar.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Omvang huishoudelijk restafval	14	2024	196,60	118,50	90,80		14
Toelichting indicator Het aantal kilogram huishoudelijk afval per inwoner.							
Toelichting ontwikkeling Cijfers 2021 op waar staat je gemeente nog niet bekend (22-04-2022) Uit de jaarstukken 2021 van de Avri: Verdere daling aanbod restafval. 100 kg in 2019, 82 kg in 2020, 79 kg in 2021.							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Verkeersonveilige situaties	40				56		
Toelichting indicator Als onderdeel van de Burgerpeiling vragen wij inwoners hoe vaak zij in verkeersonveilige situaties verkeren. Het percentage in deze indicator geeft aan welk deel van de respondenten bij deze vraag soms of vaak antwoordden.							
Toelichting ontwikkeling Over 2021 is geen burgerpeiling uitgevoerd. De beoordeling van onze inwoners in 2020 gaf aan dat 50% zich soms of vaak onveilig voelt in het verkeer. In 2019 was dit nog 56%. Dit is een percentage dat wij natuurlijk graag omlaag brengen. Onze invloed hierop is echter beperkt. Enerzijds blijkt dat de meeste ongevallen en onveilige situaties zich voordoen op de provinciale weg en anderzijds is het gevoel afhankelijk van incidenten die wij niet (altijd) kunnen beïnvloeden. Binnen onze mogelijkheden en rekening houdend met de beschikbare budgetten streven wij wel naar een afname van dit percentage. Concrete activiteiten, anders dan onze reguliere werkzaamheden, hebben wij in 2021 niet gedaan.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer onderhoud buurt	6						
Toelichting indicator Vanaf 2021 wordt er in de Burgerpeiling gevraagd om een rapportcijfer voor het onderhoud van de buurt.							
Toelichting ontwikkeling							

Wat hebben we gedaan?

2.1.1 Verduurzamen openbare ruimte

Stand van zaken

- In onze beheerplannen legden wij de verbinding met onze strategische opgave duurzaamheid. De beheerplannen zijn sinds 2021 het kader voor de uitvoeringsplannen.
- In onze uitvoeringsplannen zijn duurzame oplossingen opgenomen die passen binnen het budget. Een voorbeeld hiervan is het toepassen van laag temperatuur asfalt, de rijstvlies verkeersborden en het toepassen van roestvast stalen pompgemalen. Ook gingen we aan de slag met het omvormen van traditionele armaturen naar LED verlichting.
- In 2021 is er een slag gemaakt in het duurzaam vegen en bestrijden van ongewenste kruiden op verhardingen. Specifiek gaat het om de uitvoering van de IBOR-taken.

2.1.2 Vertalen landschapsontwikkelingsplan naar omgevingsvisie

Stand van zaken

- Samen met onze regiogemeenten van Rivierenland zijn we in 2021 gestart met een regionaal project versterken landschap en biodiversiteit. Het resultaat van het project is dat de deelnemende gemeenten hun biodiversiteitsplannen met elkaar hebben afgestemd vanuit een regionale overkoepelende visie op landschap, biodiversiteit en ruimtelijke adaptatie. Dit is inclusief een regionaal uitvoeringsprogramma.
- Met een cofinanciering vanuit de regiodeal konden de deelnemende gemeenten inzetten op de biodiversiteitsplannen, het herijken van hun landschapsbeleid in voorbereiding op de nieuwe omgevingsvisie en –plannen, het afstemmen en van elkaar leren en investeren in het opbouwen van een netwerk.
- Zo ontstaat er meer samenhang in het landschap in de regio en kunnen we meer impact maken op de uitvoering van onze biodiversiteitsplannen en landschapsuitvoeringsprogramma's.

2.1.4 Vaststellen nota dierenwelzijn

Stand van zaken

- In het coalitieakkoord is opgenomen om een dierenwelzijnsnota op te stellen. Er was in 2021 geen formatie en geen budget beschikbaar om de nota te schrijven en structureel uit te gaan voeren. Er wordt in deze bestuursperiode geen dierenwelzijnsnota meer opgesteld.

2.1.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden openbare ruimte

Stand van zaken

- Om in vijf jaar in te lopen op de achterstanden in het groen, is hiervoor in 2021 een financiële voorziening aangelegd. Ook wordt in 2022 gewerkt aan een plan voor een structurele vervanging van het groen, wanneer de bestaande achterstanden zijn weggewerkt. Dit met het oog op het verkrijgen van structureel budget (vanaf 2025/2026) om hier verder invulling aan te geven.
- Voor het inlopen van de achterstanden is een werkaanpak beoogd. Deze moet nog worden omgezet naar een concreet uitvoeringsplan. Door verschuiving van prioriteiten is hiermee enkel een start gemaakt. Een van deze prioriteiten was het ombuigingstraject ZBB.
- Zonder afgerond uitvoeringsplan en duidelijke planning is er geen noodzaak geweest om een projectleider voor het uitvoeringsprogramma aan te trekken. Dit gebeurt zodra het geheel van het uitvoeringsplan duidelijk vorm krijgt. Dit betekent dat in 2021 een aanzet is gemaakt voor dit project. Dit wordt in 2022 verder uitgewerkt. Ook wordt in 2022 gestart met het uitvoeren van de vervangingsopgave.
- Voor de te funderen wegen is er in 2021 een aanbesteding geweest. In 2021 zijn de werkzaamheden voorbereid. Naar verwachting vindt de uitvoering plaats in 2022.

2.2.1 Vaststellen nieuw gemeentelijk verkeer- en vervoersplan

Stand van zaken
We hebben inwoners gevraagd om hun mening te geven over het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (hierna GVVP). Dit deden we via:

- de online tool e-spraak;
- de verkeerstafels bij de kernenronde voor de Omgevingsvisie en de Mobiliteitsvisie; en
- een digitale bijeenkomst voor stakeholders (doelgroepen).

Van de reacties is een notitie gemaakt. In de notitie ‘e-spraak resultaten Buren’ staat een overzicht waarin alle (723) ingediende reacties staan, inclusief het antwoord van de gemeente. Deze input hebben we verwerkt in het ontwerp GVVP. Het GVVP bestaat uit een Mobiliteitsvisie en een uitvoeringsprogramma. Vanaf 5 januari tot 16 februari 2022 lag het ontwerp GVVP ter inzage. Er zijn 19 zienswijzen ingediend, die nu in behandeling zijn. Het GVVP komt in september 2022 naar de gemeenteraad.

2.2.2 Realiseren uitvoeringsplan mobiliteit regio 2019-2022

Stand van zaken
In het regionale uitvoeringsplan mobiliteit 2019-2022 zijn acht opgaven uitgewerkt in acties. Hiermee zetten wij in op robuuste, duurzame en slimme oplossingen (hoofdwegennetwerk als een robuust fietsnetwerk). De uitvoering van de acties wordt gefinancierd uit het mobiliteitsfonds. Elke gemeente draagt hieraan jaarlijks € 1 per inwoner bij voor de periode 2019-2022. Wij investeren gezamenlijk in een betere doorstroming via het MIRT A2 Deil-Vught, verbeteren verkeersveiligheid op de A15 Deil-Ochten en duurzame en slimme oplossingen voor een betere bereikbaarheid. Voor de A15 zetten wij ons lobby traject voort om de aandacht te blijven vragen voor het capaciteitsprobleem op het traject Deil-Ochten. Daarnaast hebben we het project Rijnbrug besproken in de regio.

2.3.4 Vaststellen Warmtevisie

Stand van zaken
Hiermee voldeden we als gemeente aan de verplichting om in 2021 een warmtevisie vast te stellen. Deze visie loopt tot 2024. Het is een nieuwe dynamische ontwikkeling en daarom is het nog niet mogelijk om SMART-doelen te formuleren. Ook staat participatie in deze verandering centraal en daarmee is de uitkomst hierbij niet vooraf te bepalen. Wel maakten we een aanpak voor de eerste kernen en het buitengebied om samen met inwoners de mogelijkheden te bekijken om van het gas af te gaan. Daarbij hoort ook het plan: ‘isoleren, besparen en meer’. Dit als eerste stappen naar een fossielvrij Burens warmtegebruik in 2050.

Via het gemeentefonds decembercirculaire 2019 ontvingen we eind 2019 budget voor de warmtetransitie: € 202.000. We gaven die middelen in 2021 deels uit. Ook werden ze voor een deel bij de Burap overgeheveld voor incidentele uitgaven uit het door uw raad eind 2021 vastgestelde warmteplan 2022. Hiermee maken we de verdere ontwikkeling en uitvoering van de warmteaanpak mogelijk. Bijvoorbeeld door het faciliteren van de eerste warmteprojecten.

2.3.2 Vaststellen beleidsplan circulaire economie

Stand van zaken
Zoals aangegeven, is in 2021 bij de begroting van 2022 extra personele formatie beschikbaar gesteld en kan in 2022 het beleidsplan circulaire economie opgesteld worden.

2.3.3 Uitvoeren Energietransitie

Stand van zaken
De beschikbare ruimte voor initiatieven met zonne-energie:

- 20 ha voor grootschalige initiatieven (groter dan 10 ha per initiatief) in het zoekgebied A15-Oost.
- 10 ha zon in plaats van windmolens. Dit wordt toegevoegd aan het zoekgebied A15-Oost.

Voor de grootschalige ontwikkeling van zonne-energie is zo 30 ha beschikbaar. Daarvoor ligt inmiddels ook een aanvraag.
Verder is er 25 ha beschikbaar voor lokale, innovatieve zonprojecten. Dit zijn projecten die niet groter

zijn dan 10 ha per project. Hierbij is al goedkeuring verleend aan het plan Molenkampen (8 ha). Ook een andere initiatief is (begin 2022) ambtelijk in behandeling. Deze aanvraag bevat al een groot gedeelte van onze beschikbare ha's. We onderzoeken of een combinatie gemaakt kan worden, zodat deze aanvraag doorgang kan vinden.

Verder is richting RES2.0 gestart met regionaal of lokaal onderzoek naar de mogelijkheden wat betreft: zon op grote daken, het Amsterdam-Rijnkanaal en de transport corridor A15/Betuwelijn, waterkracht en opslag.
Begin 2022 leggen we een voorstel voor aan uw raad over een pilot kleine windmolens. Ook starten we met de oprichting van een omgevingsfonds voor duurzame energie.

Bij de jaarrekening doen we ook een overhevelingsvoorstel van resterende middelen over 2021.

2.3.1 Opstellen lokaal realisatieplan Regionale Klimaat Adaptatie Strategie

Stand van zaken
De RAS is als gepland vastgesteld en we werken nu aan onder andere een lokaal uitvoeringsplan, onderverdeeld in verschillende thema's: wonen, natuur, gezondheid, openbare ruimte, recreatie en economie. Communicatie en participatie naar en van inwoners is ook een los onderdeel waar we projecten voor opzetten. Bij de jaarrekening doen we ook een overhevelingsvoorstel van resterende middelen over 2021. Voor een eerste bijdrage aan de benodigde cofinanciering van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) 2021-2027 uit het LAS-voorstel. Voor Buren is € 325.000 aan DPRA-gelden beschikbaar, maar dat vraagt een cofinanciering van 66%. Het gaat dus om € 750.000 voor de jaren 2022 t/m 2027.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

Avri
Omgevingsdienst Rivierenland
Regio Rivierenland

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
2.1 Verkeer en vervoer	-3.731	-4.463	-4.502	-4.480	23
2.2 Parkeren		-22	-22	-22	
2.5 Openbaar vervoer	11	-6	7	7	
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	-2.421	-2.036	-2.050	-1.822	228
7.2 Riolering	290	402	402	336	-66
7.3 Afval	-119	352	552	590	38
7.4 Milieu(beheer)	-242	-586	-616	-338	278
7.5 Begraafplaatsen	6	-58	-58	37	95
Totaal Saldo 2. Fysieke leefomgeving	**-6.206**	**-6.417**	**-6.287**	**-5.691**	**596**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	245
Duurzaamheid	I	125
Gas- en elektriciteitsverbruik openbare verlichting	I	104
Openbare groenvoorziening (voordeel op uitvoering (€ 148k) en nadeel door stormschade (€ 85k))	I	63
Voordeel op de exploitatie van begraafplaatsen t.o.v. begroting	I	95
Lagere legesopbrengsten nutsvoorzieningen (minder glasvezelprojecten dan begroot)	I	-64
Diverse voor- en nadelen op afvalverwijdering en verwerking (voordeel op afrekening 2020 € 197k, nadelen op kosten afvalverwijdering en verwerking 2021 (€ 127k) en afrekening PMD 2020 (€ 41k))	I	29
Nadeel op kostentoerekening riolering door minder bestede uren.	I	-49
Overige verschillen	I/S	48
Totaal		**596**

3. Sociaal domein

Algemeen

Omschrijving
Het sociaal domein bestaat uit de beleidsvelden Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), jeugd en participatie.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Wij willen de kansen en mogelijkheden van onze inwoners vergroten.

Externe ontwikkelingen

Vernieuwingen jeugdstelsel
Het rapport ‘Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd’ heeft geleid tot het voornemen om het jeugdstelsel te vernieuwen. In verschillende kamerbrieven zijn voorstellen gedaan om de organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te verbeteren. De VNG heeft daarop het initiatief genomen tot het opstellen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Het doel van de norm is dat gemeenten hun onderlinge samenwerking verstevigen bij het bieden van passende hulp aan kinderen. Hierbij gaat het onder meer om borging van specialistische (zorg)functies en de transformatie van het zorglandschap naar ‘zo thuis mogelijk'. Alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Het komende jaar gebruiken we om de norm te vertalen naar de(boven) regionale en lokale context. Voor de korte termijn is er afgesproken dat iedere jeugdzorgregio in samenwerking met de gecertificeerde Instellingen met een verbeteragenda komt om knelpunten weg te nemen. In 2021 wordt samen met de zeven Gelderse regio’s hieraan gewerkt.

Beschermd wonen
Vanaf 2015 is Beschermd wonen een gemeentelijke taak, bedoeld voor mensen die door psychische problemen 24 uurs zorg of nabijheid nodig hebben. De gemeente Nijmegen beschikt als centrumgemeente over de financiële middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Vanaf 2022 wordt iedere gemeente zelf verantwoordelijk voor Beschermd wonen en krijgt daar een budget voor. Het gaat om een ingroeipad van 10 jaar dat past bij het uitgangspunt dat elke gemeente verantwoordelijkheid draagt voor het ondersteunen van kwetsbare inwoners met behulp van hun eigen netwerk in de eigen omgeving. Met alle gemeenten in Gelderland-Zuid wordt gewerkt aan het opstellen van een regioplan. Met behulp van dit regioplan wordt overeenstemming bereikt over:

- Spreiding van voorzieningen;
- Inrichting lokaal versus regionaal;
- Verdeling van de kosten;
- Samenwerkingsvorm.

Participatie
Het percentage inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief (heel) laag. We verwachten dat als gevolg van de coronacrisis dat percentage de komende jaren stijgt, maar nog steeds (veel) lager ligt dan (landelijk) gemiddelde.

Wet inburgering
Op 1 juli 2021 zou de nieuwe Wet inburgering ingaan. Deze Wet werd uitgesteld naar 1 januari 2022. In het nieuwe stelsel krijgen gemeenten de regie over de inburgering. Nieuwkomers worden hiermee vanaf het eerste moment intensief begeleid. Het doel is dat zij zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk. Gemeenten worden verantwoordelijk voor deze nieuwe taak.

Vroegsignalering
In 2021 is de gemeente via een wijziging in de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening verplicht om te doen aan vroegsignalering van schulden bij inwoners. Door middel van het ophalen van betalingsachterstanden bij twee of meerdere partijen kunnen schulden vroeg worden opgespoord. Het hebben van schulden kan verstrekkende gevolgen hebben voor de inwoners die hier mee te maken krijgen. Inwoners zijn gebaat bij het voorkomen van het verergeren van schulden.

Beleidskaders

1. Verordening Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen
2. Verordening cliëntenparticipatie werk en inkomen gemeente Buren
3. Verordening verrekening boete bij herhaald misbruik sociale zekerheid gemeente
4. Verordening handhaving Participatiewet, Bbz, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
5. Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Buren
6. Verordening individuele studietoeslag gemeente Buren
7. Verordening tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten gemeente Buren
8. Verordening tegenprestatie Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
9. Verordening afstemming Participatiewet, Bbz, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
10. Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Buren 2016-2020
11. Verordening cliëntenparticipatie Wsw gemeente Buren
12. Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Buren
13. Verordening participatieregeling minima gemeente Buren
14. Verordening re-integratie Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
15. Beleidsplan Schuldhulpverlening 2020–2024 gemeente Buren
16. Beleidsplan Wmo/Jeugd "samen voor kwaliteit" 2017-2020
17. Burense visie op het kind
18. Verordening wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Buren
19. Verordening jeugdhulp gemeente Buren
20. Notitie Ruimte voor sociaal werk 2018-2020

Risico's

Gemeenten lopen risico’s voor de uitgaven binnen het sociaal domein. Met name de uitgaven van de Jeugdzorg zijn hoger dan de vergoeding die wij daarvoor ontvangen via de rijksbijdrage. Het risico is in 2021 verlaagd door een tussentijdse ophoging van het budget voor Jeugd met € 3 miljoen en voor WMO met € 1 miljoen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

3.1 Waardering van onze inwoners voor de goede en passende ondersteuning om ze deel te laten nemen aan de maatschappij

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Banen	450	2030	493,90	482,10	509,60		415
Toelichting indicator Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 74 jaar. Onder baan wordt een vervulde positie verstaan, dit kunnen zowel fulltimers, parttimer als uitzendkrachten zijn.							
Toelichting ontwikkeling Het aantal banen is in 2020 iets gedaald, vermoedelijk door corona. De gegevens voor 2021 zijn nog niet bekend, maar hier verwachten we ook een kleine daling. We verwachten dat op termijn het aantal banen weer zal toenemen. Onze invloed op dit terrein is overigens beperkt. De enige directe invloed betreft de werkgelegenheid die wij als werkgever bieden. Indirecte invloed hebben wij op het gebied van beleid voor economie, ondernemers en het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Cliënten met maatwerkarrangementen Wmo	400	2024		230	350	400	370
Toelichting indicator Het aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo per 10.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is ondersteuning binnen het kader van de Wmo 2015 geleverd in de vorm van een product of dienst die is afgestemd op de wensen, persoonskenmerken, mogelijkheden en behoeften van een individu.							
Toelichting ontwikkeling Op de lange termijn verwachten we door de vergrijzing en langer thuis blijven wonen een hoger aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo. In 2021 zien we een lichte daling.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Jongeren met een delict voor de rechter	1	2024	1	1	1		1
Toelichting indicator Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.							
Toelichting ontwikkeling Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen, is in Buren vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Vergeleken met gemeenten binnen onze regio zijn er geen bijzonderheden. Er is binnen onze gemeente wel een toename zichtbaar in het aantal verwijzingen naar Halt. Hierdoor zou mogelijk een stijging te verwachten kunnen zijn voor het aantal jongeren dat met een delict voor de rechter verschijnt. Om een stijging te voorkomen wordt hier vanuit zorg en veiligheid samen met jongerenwerk aandacht aan besteed.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdbescherming	1	2024		0,80	1		1
Toelichting indicator Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.							
Toelichting ontwikkeling Het aantal jeugdigen met een beschermingsmaatregel is bij ons het afgelopen jaar gestegen (van 1 naar 1,3%) en is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Vanwege het beperkte aantal inwoners binnen onze gemeente kan een enkele casus al voor dit verschil zorgen. We verwachten dat de ontwikkelen binnen onze gemeente de landelijke ontwikkelingen zullen volgen. We zetten in op preventie. Door integraal samen te werken rondom gezinnen waar zorgen toenemen. Met de samenwerkende partners zetten wij ons in op voorkoming van de inzet van een beschermingsmaatregel of het zo spoedig mogelijk weer opheffen van een beschermingsmaatregel.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdhulp	9	2024		9,70	11,10		10
Toelichting indicator							
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.							
Toelichting ontwikkeling							
Het aantal jeugdigen met jeugdhulp is in onze gemeente iets lager dan het landelijk gemiddelde en ook iets lager dan het gemiddelde binnen Gelderland. We willen dit behouden en inzetten op een verlaging van het aantal jeugdigen met jeugdhulp.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdreclassering	0,50	2024		0,30			0,50
Toelichting indicator							
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).							
Toelichting ontwikkeling							
Het aantal jeugdigen met jeugdreclassering is binnen onze gemeente al jaren zeer laag en in aantallen gelijk. Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden. De verwachting is dat dit percentage tussen de 0 en 1% zal blijven.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Kinderen in een uitkeringsgezin			2	3	3		3
Toelichting indicator							
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen ten opzichte van alle kinderen tot 18 jaar.							
Toelichting ontwikkeling							
Het percentage kinderen in uitkeringsgezinnen is binnen onze gemeente structureel lager dan het landelijke en regionale percentage. Binnen Gelderland is het percentage al jaren 5%, binnen onze gemeente is dit al jaren stabiel op 3%.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Lopende re-integratievoorzieningen	125	2024		70,40	81,90		121
Toelichting indicator							
Deze indicator toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 65 jaar. Een re-integratieprogramma is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat de cliënt een directe belemmering heeft die toetreding tot de arbeidsmarkt verhinderd. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is.							
Toelichting ontwikkeling							
Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief laag. We zien wel een lichte stijging, vermoedelijk door corona. Hierdoor groeide het aantal voorzieningen dat we moeten inzetten om inwoners te laten toetreden tot de arbeidsmarkt. In 2021 zien we echter weer een daling van het aantal uitkeringen. We verwachten daarom dat het aantal re-integratievoorzieningen ook af zal nemen. Deze gegevens zijn echter nu nog niet bekend.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Netto arbeidsparticipatie	70	2030	66,50	67,70	69,90		68,70
Toelichting indicator							
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de gehele beroepsbevolking. Des te hoger het percentage, des te hoger is de omvang van de werkzame beroepsbevolking.							
Toelichting ontwikkeling							
De netto arbeidsparticipatie is al jaren stabiel in onze gemeente. Deze ligt hoger dan het gemiddelde van de provincie. Ondanks corona is deze zelfs iets gestegen in 2020. De gegevens van 2021 zijn nog niet bekend.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Personen met een bijstandsuitkering				143,60	109,20	112,90	136
Toelichting indicator							
Het aantal personen dat een uitkering ontvangt in het kader van de bijstandswet of bijstandsgerelateerde wet per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder.							
Toelichting ontwikkeling							
Het percentage inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief (heel) laag. In Nederland hebben ca. 29 op de 1000 inwoners een bijstandsuitkering. In Buren zijn dat ca. 10 op de 1000 inwoners. Als gevolg van de coronacrisis zie we een stijging van het aantal bijstandsuitkeringen in 2020. In 2021 is dit echter weer afgenomen tot het oude niveau.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Werkloze jongeren	1	2030	1	1	1		1,20
Toelichting indicator Het aantal werkloze jongeren (16-22 jaar) ten opzichte van alle jongeren (16-22 jaar) uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling In Nederland bedraagt het aantal werkloze jongeren 2%. In Buren is dit al jaren 1%.							

Wat hebben we gedaan?

3.1.1 Vaststellen integraal beleidsplan sociaal domein

Stand van zaken
In 2021 hebben wij gewerkt aan een programmaplan transformatie sociaal domein dat gericht is op kostenbesparing. We leggen dit programmaplan aan u voor in 2022. Het ontwikkelen van kostenbesparende maatregelen had de hoogste prioriteit, waardoor er geen ruimte was om een integraal beleidsplan te ontwikkelen.

3.1.2 Implementeren uitvoeringsplan

Stand van zaken
We zijn gestart met sociale kernteams. De maatschappelijke partners werken hierin nauw samen. De keten van zorg en veiligheid wordt intensief betrokken. Ook de kernregisseurs zijn actief in sociale kernteams. Hierdoor ontstaat een sluitend netwerk rondom de inwoner. We dragen daarmee bij aan preventie en vroegsignalering. We voorkomen regelmatig zorg en incidenten. De consulenten van de gemeente, de uitvoering sociaal domein, werken nu integraal in één ‘sociaal team’. We hebben daarnaast de toegang geprofessionaliseerd. Onze toegang werkt nauw samen met het voorliggend veld. Dit werkt kostenbesparend omdat we de inzet van dure ondersteuning regelmatig kunnen voorkomen. Dit is mede mogelijk doordat medewerkers in 2021 zijn getraind om te werken met de methode ‘de omgekeerde toets’. We bereiken hiermee dat niet meer de specifieke vraag van inwoners naar ondersteuning centraal staat, maar het ‘effect’ dat de inwoner met het stellen van de ‘vraag’ wil bereiken. Door dit effect centraal te stellen, kunnen we beter aansluiten bij de behoefte van inwoners. Ook draagt dit bij aan een betere ondersteuning van de inwoner en aan kostenbesparing.

3.1.3 Ontwikkelen sturingsinformatie

Stand van zaken
We hebben in het kader van het project van het ombuigingstraject onze sturingsinformatie verbeterd. Daarbij hebben we gebruikgemaakt van het rekenkameronderzoek en een monitor sociaal domein tot stand gebracht. De monitor is besproken in de werkgroep sociaal domein en de werkgroep stemt in met deze monitor. We monitoren zowel op financiële doelen als op beleidsdoelen, die onderdeel zijn van de visie kansen pakken.

3.1.4 Uitvoeren preventieplan

Stand van zaken
U heeft het preventieplan vastgesteld. Dit plan is in overleg met partners tot stand gekomen. In 2022 geven wij uitvoering aan het plan.

3.1.5 Realiseren nieuw aanbod Burense visie op kind

Stand van zaken
Het budget hiervoor is aangewend voor invoering van het JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst). Bij de tweede Bestuursrapportage in 2021 is dan ook voorgesteld om deze taak voor 2022 uit de begroting te halen.

3.1.6 Leveren bijdrage aan het verder verbeteren (inkoop) van de DVO Jeugd/Wmo

Stand van zaken
De dienstverleningsovereenkomst Jeugd/Wmo (DVO) is verlengd tot 1 januari 2023. Verder is de regionale inkoopstrategie voor Wmo en Jeugd vastgesteld. Deze inkoopstrategie bevat de doelen en uitgangspunten voor de inkoop van ondersteuning.

3.1.7 Actualiseren verordening Jeugd/Wmo

Stand van zaken
We wilden in 2021 een integrale verordening Jeugd/Wmo opstellen. Deze doelstelling is niet gehaald. Door het ombuigingstraject was de focus binnen het sociaal domein gericht op het ontwikkelen van een uitvoeringsplan voor de gehele transformatie van het sociaal domein en de kostenbesparing die dat moet opleveren. Hierdoor is een integrale verordening niet gerealiseerd. De verordening staat nu gepland voor het vierde kwartaal van 2022.

3.1.8 Invoeren Wet inburgering

Stand van zaken
Op 1 juli 2021 zou de nieuwe Wet inburgering ingaan. Deze Wet werd uitgesteld naar 1 januari 2022. Door deze wet krijgen gemeenten de regie over de inburgering. Nieuwkomers worden dan vanaf het eerste moment intensief begeleid. Zij moeten zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk. We willen de nieuwe wet én kwalitatief goed én betaalbaar uitvoeren. Daarom besloten alle gemeenten in regio Rivierenland om de Wet inburgering samen regionaal te gaan uitvoeren. Daarvoor hebben alle gemeenten inmiddels een Dienstverleningsovereenkomst afgesloten met Regio Rivierenland. Ook alle regionale aanbestedingen voor de inkoop van de inburgeringsvoorzieningen zijn afgerond.

3.1.9 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken

- In 2021 heeft een evaluatie van de pilot Praktijkondersteuner Huisarts (POH) Jeugd GGZ plaatsgevonden. In december is besloten deze functie structureel in te zetten. Afgelopen jaar heeft er regelmatig overleg plaats gevonden met de huisartsen en POH's. Dit heeft de samenwerking verstevigd en geleid tot een verbeterde afstemming met de POH's over verwijzingen naar jeugdzorg. Ook hebben verschillende accountgesprekken met aanbieders van jeugdzorg bijgedragen aan een betere inzet van jeugdzorg.
- Vanuit de regionale werkgroep 'volumebeheersing jeugd-GGZ' is er onder andere ingezet op normaliseren. In samenwerking met Karakter en de GGD heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden met alle toegangsteams van 6 gemeenten van Rivierenland. Hierbij is aandacht besteed aan 'normaliseren in de praktijk' en is met elkaar kennis en ervaring gedeeld.
- Voor de uitwerking van het actieplan 'Kansrijke Start' heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij we professionals uit het zorgdomein (huisartsen, jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, verloskundige, kraamzorg) en sociaal domein hebben samengebracht. Hierbij is kennis en ervaring gedeeld, is het netwerk van professionals verstrekt en is gezamenlijk gewerkt aan een plan om meer jonge kinderen binnen onze gemeente een Kansrijke Start te bieden.
- In 2021 is verder de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming opgesteld. Het doel is om kinderen en jeugdigen beter te beschermen. Er is gewerkt aan een verbeterde samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen door voorafgaand aan bijvoorbeeld een Onder Toezichtstelling (OTS) samen te kijken naar zorg die moet worden ingezet. Er is gestart met een eenduidige werkwijze in de samenwerking met de beschermingstafel, de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis om zo te bereiken dat jeugdigen veilig en gezond opgroeien.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

GGD Gelderland-Zuid
Werkzaak

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.754	-1.874	-2.052	-1.914	137
6.2 Wijkteams	-968	-561	-561	-555	6
6.3 Inkomensregelingen	376	-907	-521	-550	-29
6.4 Begeleide participatie	-2.549	-2.516	-2.079	-2.109	-30
6.5 Arbeidsparticipatie	-378	-420	-420	-342	78
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-610	-679	-1.163	-1.151	13
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-2.873	-2.597	-3.096	-3.558	-461
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-7.798	-5.610	-8.482	-8.131	351
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-259	-440	-490	-392	98
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-564	-430	-545	-509	37
7.1 Volksgezondheid	-1.151	-1.331	-1.331	-1.225	106
Totaal Saldo 3. Sociaal domein	**-18.526**	**-17.365**	**-20.740**	**-20.436**	**305**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	273
Gecontracteerde zorg Jeugd: de groei van het aantal aanvragen was minder hoog dan verwacht.	I	355
Gecontracteerde zorg Wmo: de groei van het aantal aanvragen was hoger dan verwacht, met name voor huishoudelijke ondersteuning.	I	-275
Eigen bijdrage maatwerk voorzieningen	I	-92
Algemene (jeugd)gezondheidszorg: minder kosten GGD en overige subsidies door verschuiving over jaren	I	92
Extra kosten DVO Regio Rivierenland (jeugd en wmo)	I	-41
Voordeel op uitvoering TOZO: de vergoeding van het Rijk is hoger dan de uitvoeringskosten van onze gemeente.	I	43
Veilig thuis: minder kosten GGD.	I	33
Voordeel op activering en re-integratie door minder inzet voor werkzoekenden	S	30
Overige verschillen	I	-113
Totaal		**305**

4. Sport, cultuur en onderwijs

Algemeen

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, het accommodatiebeleid, leesstimulering en onderwijs.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
We willen een gemeente zijn waar inwoners voldoende mogelijkheden hebben om:
- kwalitatief goed onderwijs te volgen;
- te sporten en te bewegen;
- culturele activiteiten te waarborgen.

Externe ontwikkelingen

Sport en gezondheid
Het Rijk stelt tot en met 2022 budget beschikbaar voor het stimuleren van sport en bewegen. Dat moet leiden tot het verbeteren van de gezondheidssituatie van onze inwoners.

Laaggeletterdheid en taalachterstanden
Op landelijk en regionaal niveau zijn er allerlei ontwikkelingen gaande op het gebied van leesstimulering en laaggeletterdheid, waar onze gemeente mee te maken heeft. Zo heeft het Rijk recentelijk een landelijke Vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024 Tel mee met Taal gepresenteerd. De gemeente Tiel vertaalt, namens de hele regio, de landelijke aanpak laaggeletterdheid door in een regionaal Actieplan Laaggeletterdheid 2020-2024.

Samenwerken onderwijs en zorg
Zowel landelijk als regionaal zijn er veel projecten ingezet om de verbinding tussen onderwijs en zorg te verbeteren. Bijvoorbeeld het regionale transformatiefonds. In het kader van preventie en het vroegtijdig opvangen van signalen om zwaardere (jeugd)zorg op later moment te voorkomen zal een verbetering van de samenwerking tussen onderwijs en zorg de komende jaren een belangrijk onderwerp op de agenda binnen de regio zijn, maar ook binnen onze gemeente.

Beleidskaders
1. Nota onderwijsachterstandenbeleid 2019 - 2022
2. Integrale Visie Transformatie Sociaal Domein 2020
3. Burense Visie op het kind 2017
4. Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020
5. Erfgoedverordening 2013
6. Subsidieverordening monumenten Buren 2015
7. Subsidieverordening maatschappelijke ontwikkeling gemeente Buren 2016
8. Verordening leerlingenvervoer gemeente Buren 2019
9. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Buren 2005

Risico's

Gedateerd maatschappelijke vastgoed
Een aantal accommodaties (scholen, gymzalen, sportaccommodaties en dorpshuizen) zijn gedateerd. Om de accommodaties te laten voldoen aan de eisen van deze tijd (op het gebied van duurzaamheid en functionele eisen) zijn extra investeringen nodig in de toekomst.

Burense Sport Coöperatie U.A. i.o.
De Burense voetbalverenigingen regelen de komende 20 jaar zelf hun onderhoud en willen uitgroeien tot vitale open verenigingen die een belangrijke plek hebben in de samenleving. Indien zij voldoen aan de doelstellingen van vitaliteit zijn zij geen huur verschuldigd aan de gemeente. Samen met de coöperatie monitoren wij de ontwikkelingen. Het is een risico dat een vereniging zijn accommodatie niet goed onderhoudt. Dit kan tot gevolg hebben dat wij het achterstallige onderhoud moeten bekostigen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

4.1 Van onze inwoners is 70% (zeer) tevreden over de lokale sportvoorzieningen

Sport is belangrijk voor ons verenigingsleven, elkaar ontmoeten en onze gezondheid. Dit geldt voor alle leeftijden, maar ook met het oog op mensen met een beperking. Ons aanbod laten wij aansluiten bij de behoefte. Wij streven er in dit verband naar dat minimaal 70% van onze inwoners tevreden is over het aanbod en de kwaliteit van onze sportvoorzieningen.

4.2 Inwoners beoordelen het kunst- en cultuuraanbod met minimaal een 5

Kunst en cultuur zijn zaken waar mensen plezier aan beleven, maar dragen ook bij aan de ontwikkeling van mensen (kinderen) en het imago van onze gemeente en de lokale identiteit.

4.3 Minimaal 90% van onze inwoners vindt het basisonderwijs voldoende dichtbij

Ons doel is om de tevredenheid over de nabijheid van het onderwijs, vooral voor ouders en kinderen, op peil te houden. Inwoners vinden dat er dichtbij voldoende basisonderwijs beschikbaar is. In vergelijking met 2016 is de tevredenheid over de nabijheid van het basisonderwijs gedaald, van 90 naar 81 procent. Onder de groep ouders met kinderen waarvoor de nabijheid van het basisonderwijs relevant is, is de tevredenheid echter niet significant gedaald. Daarnaast is het ons doel dat voor de hele gemeente duidelijk wordt hoe het schoollandschap in onze gemeente voor de toekomst wordt ingericht.

4.4 het percentage laaggeletterden is 8% in 2024

Het gemiddelde percentage laaggeletterden in de gemeente Buren was in 2020 12%. Doelstelling is om dit in 2024 met 4% te laten dalen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Absoluut verzuim	0	2024		5	3,50		1,80
Toelichting indicator Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2021 zijn nog niet beschikbaar, doordat dit per schooljaar berekend wordt. In samenwerking met de regio en de leerplichtambtenaar ligt de focus, naast de reguliere taken, op preventie en waar mogelijk maatwerk. Doel hiervan is om door vroegtijdige en preventieve inzet van de leerplichtambtenaar, mogelijk verzuim te voorkomen. Een aandachtspunt blijft het werkelijke schoolbezoek, gaan de leerplichtigen werkelijk naar school en maken ze hun opleiding af.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Niet-sporters	50	2024					53
Toelichting indicator Deze beleidsindicator geeft het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder aan. Het gaat hierbij om inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doen.							
Toelichting ontwikkeling Door toe te werken naar een aantrekkelijk sport- en beweegklimaat denken wij het percentage niet-sporters te kunnen verminderen. Dit doen wij onder andere door de ambities uit ons lokaal sport- en beweegakkoord en ons lokaal preventieakkoord te realiseren. De opgenomen gegevens komen uit een onderzoek dat elke 4 jaar gehouden wordt.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Relatief verzuim	20	2025		9	11		20

Toelichting indicator
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Toelichting ontwikkeling
Het relatief verzuim in onze gemeente is relatief laag in vergelijking tot het provinciale en landelijke gemiddelde. Dit is niet per definitie positief. Het vermoeden is dat het verzuim niet altijd wordt gemeld. Als bij leerplicht niet bekend is dat leerplichtigen ongeoorloofd afwezig zijn, kunnen zij ook weinig doen om het verzuim te verminderen. Het doel voor de komende jaren is om met leerplicht binnen de regio de focus te leggen op preventie, zodat verzuim en problematiek vroegtijdig gesignaleerd en opgepakt worden. Daarnaast staat een goed contact met de scholen voorop. Niet in eerste instantie handhaving, maar juist samenwerking met de scholen en maatwerk voor kinderen die veel verzuimen staat centraal. De wens van leerplicht is dat het cijfer de komende jaren juist omhoog gaat, omdat dat betekent dat scholen hen beter weten te vinden voor hulp bij leerplichtproblemen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers)	0,70	2023	3	1,20	1,10		1

Toelichting indicator
Voortijdig schoolverlaters zijn personen die:
- Op 1 oktober aan het begin van het voorgaande schooljaar jonger zijn dan 22 jaar en op dat moment zijn ingeschreven aan een bekostigde vo- of mbo-opleiding en door de instelling voor bekostiging zijn aangemeld;
- Per 1 oktober het hierop volgende schooljaar niet meer zijn ingeschreven als bekostiging aangemelde deelnemer in een bekostigde VO-, MBO-, VAVO-, of HBO-opleiding;
  Deelnemers die doorstromen naar niet bekostigd onderwijs worden mogelijk gezien als vsv'er.
- Geen start kwalificerend diploma (HAVO, VWO, MBO-2 diploma of hoger) hebben behaald in het schooljaar of al eerder.

Het aantal wordt uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal deelnemers aan het VO en MBO onderwijs.

Toelichting ontwikkeling
Als gemeente volgen wij het regionale beleid dat gevoerd wordt voor voortijdig schoolverlaten. Dit is in 2020 in het Regionaal programma voortijdig schoolverlaten 2021-2024 vastgesteld. Hierin zetten we zowel in op preventie als begeleiding bij vroegtijdig schoolverlaten. In dit laatste geval is het doel om jongeren weer terug naar school of naar werk te begeleiden.

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Basisonderwijs	90				81		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling is aan inwoners de volgende stelling voorgelegd: 'basisonderwijs is voldoende dichtbij'. De respondenten konden aangeven of ze het hier (helemaal mee) oneens of (helemaal) mee eens waren, ook konden ze aangeven als ze hier neutraal in stonden. Deze indicator toont het percentage van de respondenten dat het met deze stelling (helemaal) eens was.

Toelichting ontwikkeling
Na 2019 is er geen burgerpeiling-meting meer geweest op dit onderwerp. Cijfers vanaf 2020 zijn dus niet bekend.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Percentage laaggeletterden	8						

Toelichting indicator
Betreft het percentage van laaggeletterden ten opzichte van alle inwoners van de gemeente Buren

Toelichting ontwikkeling

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Sportvoorzieningen	75				66		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling is aan inwoners de volgende stelling voorgelegd: 'voldoende aanbod van sportvoorzieningen'. De respondenten konden aangeven of ze het hier (helemaal mee) oneens of (helemaal) mee eens waren, ook konden ze aangeven als ze hier neutraal in stonden. Deze indicator toont het percentage van de respondenten dat het met deze stelling (helemaal) eens was.

Toelichting ontwikkeling
Door het Sport- en Beweegakkoord kan het aanbod aan sportactiviteiten in gemeentelijke sportvoorzieningen toenemen en meer variëren. Hierdoor verwachten we een hogere waardering van de sportvoorzieningen.

Wat hebben we gedaan?

4.1.1 Vaststellen beleidsplan sport en bewegen

Stand van zaken
In 2021 is er geen nieuw beleidsplan sport en bewegen opgesteld. Dit zou onderdeel zijn van het integraal beleidsplan sociaal domein. Er wordt gewerkt aan een apart beleidsplan sport en bewegen. Besluitvorming kan plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2022.

4.1.2 Ontwikkelen maatregelenpakket verduurzamen vastgoed

Stand van zaken

- De routekaart voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt mede bepaald aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het accommodatiebeleid.
- In de routekaart wordt onderscheid gemaakt in af te stoten vastgoed en vastgoed dat bijdraagt aan de gemeentelijke doelstellingen.
- Het MJOP is in januari 2021 vastgesteld. In dit plan is, in afwachting van het accommodatiebeleid, geen budget opgenomen voor (extra) duurzaamheidsmaatregelen van ons gemeentelijk vastgoed.
- Het accommodatiebeleid is door omstandigheden niet gereed in 2021 en wordt doorgeschoven naar 2022. Vanwege de onzekerheid die het ombuigingstraject van november 2021 met zich meebrengt om al het vastgoed af te stoten, is er in de (meerjaren)begroting 2022-2025 nog geen geld vrijgemaakt voor verduurzaming.

4.1.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Lokaal Sport- & Beweegakkoord
In 2021 zijn vanuit het Lokaal Sport- en Beweegakkoord twee aanvraagrondes geweest waarbij twintig aanvragen goedgekeurd zijn. Het doel was om meer Burense inwoners in beweging te brengen. Daarbij werd samengewerkt met sportverenigingen, scholen en zorgpartners.

Lokaal Preventieakkoord
We hebben het Lokaal Preventieakkoord ontwikkeld. We hebben afspraken gemaakt om bij te dragen aan een rookvrij Buren, om gezond eten en bewegen te bevorderen en we zetten in op het tegengaan van (overmatig) alcoholgebruik en mentale eenzaamheid.

JOGG
In 2021 zijn we JOGG-gemeente geworden. JOGG staat voor ‘Gezonde jeugd, gezonde toekomst’. We hebben voor 3 jaar een JOGG-regisseur aangesteld.

WK Volleybal
Samen met Neder-Betuwe hebben wij ons beschikbaar gesteld als gastgemeente voor het WK Volleybal dames dat plaatsvindt in september/oktober 2022.

Buurtsportcoaches
De buurtsportcoaches waren ook in 2021 actief op het gebied van sport en bewegen. Dit doen zij in het kader van de Brede Regeling Combinatiefuncties. Ook is een nieuwe cultuurcoach aangesteld die het cultuuraanbod op scholen en binnen de kinderopvang versterkt.

4.2.1 Vaststellen visie op kunst en cultuur

Stand van zaken
Door het ontbreken van personele capaciteit is het niet gelukt om een visie op cultuur op te stellen.

4.2.2 Vaststellen accommodatiebeleid

Stand van zaken
De accommodaties in de verschillende kernen zijn in beeld gebracht. Ook hebben we gesproken met de besturen van dorpshuizen en andere accommodaties over het gebruik van de aanwezige

voorzieningen. Met inwoners gingen we op straat in gesprek over de bekendheid en het gebruik van de voorzieningen. Op basis van deze inbreng werken we nu aan een rapport dat de basis vormt voor het accommodatiebeleid welke in 2022 aan uw raad zal worden voorgelegd

4.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
In 2021 is er een nieuwe cultuurcoach gestart. Zij is in het schooljaar 2021-2022 in samenwerking met scholen, kinderopvang en culturele instellingen aan de slag gegaan om een goed aanbod van kunst- en cultuureducatie op scholen vorm te geven.

4.3.1 Vaststellen integraal huisvestingsplan (IHP)

Stand van zaken
De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. Daartoe stellen zij eens in de zoveel jaar een nieuw IHP en een onderwijshuisvestingsverordening vast. U heeft in 2021 een nieuw integraal huisvestingsplan vastgesteld.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling op dit programma.

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	-143	-554	-94	-9	85
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.433	-929	-815	-876	-61
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-897	-908	-907	-869	38
5.1 Sportbeleid en activering	-13	-2	-2	-9	-7
5.2 Sportaccommodaties	-209	-263	-748	-571	177
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	-9	-38	-38	-35	3
5.4 Musea	-15	-18	-18	-18	
5.5 Cultureel erfgoed	-244	-189	-198	-182	16
5.6 Media	-241	-289	-321	-251	70
Totaal Saldo 4. Sport, cultuur en onderwijs	**-3.204**	**-3.190**	**-3.141**	**-2.820**	**321**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	161
Verkoop gronden: voordeel door verkoop bedrijfsgrond in december.	I	70
BTW voordeel Burense sportcoöperatie.	S	62
Bibliotheek (wijziging betalingsmoment ivm schooljaar en niet-aangevraagde garantiesubsidie).	I	60
Incidenteel voordeel door budgetoverheveling 2020 naar 2021.	I	55
Lagere huuropbrengsten gymzalen door Corona.	I	-42
Huisvesting Brede School Maurik: bij de tweede bestuursrapportage 2021 waren wel de baten, maar niet de lasten opgenomen.	I	-37
Overige verschillen	I/S	-8
Totaal		**321**

5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Algemeen

Omschrijving
Het programma omvat de dienstverlening aan inwoners, de bestuurskracht, het functioneren van de organisatie en integrale veiligheid en crisisbeheersing.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
1. Voldoende waardering van onze inwoners, bedrijven en instellingen voor de kwaliteit van onze dienstverlening;
2. Voldoende waardering van onze inwoners, bedrijven en instellingen voor ons bestuur en voor de kwalitatief goede besluitvorming;.
3. Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

Externe ontwikkelingen
Niet alle vormen van criminaliteit zijn zichtbaar. Er zijn vormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit waar slechts mondjesmaat zicht op bestaat of over wordt gesproken. Het gaat hierbij om de productie van en handel in cocaïne en synthetische drugs en fraude. Inwoners/bedrijven dragen (soms onbewust) hieraan bij door bijvoorbeeld een pand te verhuren aan een malafide huurder. Deze ontwikkeling werken wij uit in activiteit 5.4.1 Uitvoering Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Samen voor veiligheid.

Beleidskaders
1. Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 Samen voor veiligheid
2. Regionaal beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023
3. Regionaal crisisprofiel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023
4. Nota Verbonden Partijen
5. Toekomstvisie 2030
6. Coalitieakkoord
7. Bestuurlijke richting Buren
8. Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet)
9. Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet)
10. Organisatieverordening van de griffie van de gemeente Buren
11. Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Buren
12. Verordening elektronische kennisgeving Buren
13. Archiefverordening
14. Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Buren
15. Gedragscode integriteit raadsleden gemeente Buren
16. Preventie- en handhavingsplan gemeente Buren 2017-2020 voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet
17. Verordening onderscheidingen gemeente Buren
18. Verordening winkeltijden Buren
19. Klachtenregeling Buren
20. Verordening rechtspositie Raads- en commissieleden 2019 gemeente Buren
21. Reglement van orde gemeenteraad Buren
22. Delegatiebesluit werkgeverscommissie WNRA 2020 Buren
23. Algemene plaatselijke verordening gemeente Buren
24. Inspraak- en participatieverordening Buren
25. Verordening collegeonderzoek van de gemeente Buren
26. Verordening commissie bezwaarschriften
27. Verordening externe klachtbehandeling (ombudscommissie)
28. Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie
29. Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

Risico's
Wij voorzagen in 2021 geen risico’s op het gebied van Dienstverlening.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

5.1 Inwoners beoordelen de dienstverlening met minimaal een 7

De gemeentelijke dienstverlening werd in 2019 door inwoners beoordeeld met een 6,6. We willen de beoordeling over de hele dienstverlening minimaal naar een 7 brengen.

5.2 Inwoners waarderen onze voorlichting en communicatie met minimaal een 7

Onze inwoners waarderen onze communicatie en voorlichting in 2019 met een 6,4. Wij streven op dit gebied minimaal naar een 7. Vooral op het gebied van ontsluiting van de gemeentelijke informatie en het gebruik van heldere taal zijn nog verbeteringen mogelijk.

5.3 Minimaal 30% van de inwoners heeft vertrouwen in het gemeentebestuur

Als bestuur zijn wij er voor onze inwoners. Binnen de grenzen van onze mogelijkheden streven wij ernaar dat minimaal 30% van de inwoners vertrouwen heeft in ons bestuur.

5.4 Wij meten het veiligheidsgevoel van onze inwoners aan de hand van de burgerpeiling

We streven naar sociale en fysieke veiligheid op de terreinen van wonen, werken en recreëren. Het veiligheidsgevoel van onze inwoners gaan we voor het eerst meten bij onze burgerpeiling 2022. Op basis van de uitkomst gaan wij onze ambitie bepalen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Diefstallen uit woningen	1,50			1,50	1,90	1,10	
Toelichting indicator Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling Onze gemeente streeft er naar om het aantal diefstallen uit woningen zo beperkt mogelijk te houden. Onze invloed hierop is echter beperkt. Het gemiddelde aantal inbraken is relatief laag. In 2021 was het gemiddelde in Nederland 1,3.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Geweldsmisdrijven	2,50			2,80	3,20	2,40	2,50
Toelichting indicator Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten, zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).							
Toelichting ontwikkeling Wij zien een dalende trend in het aantal geweldsmisdrijven in onze gemeente. Het gemiddelde per 1000 inwoners in Nederland bedraagt 4.3. Wij scoren aanzienlijk lager.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Vernielingen en beschadigingen	1,50			3,40	3,40	3,10	
Toelichting indicator Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.							
Toelichting ontwikkeling Wij streven naar een zo gering mogelijk aantal vernielingen en beschadigingen in onze openbare ruimte. Gelukkig presteren wij ten opzichte van het gemiddelde in Nederland (6.1) goed. Ook is het aantal vernielingen in onze gemeente de afgelopen jaren sterk teruggelopen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Verwijzingen Halt	64			16	13		
Toelichting indicator Het aantal verwijzingen naar Halt van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.							
Toelichting ontwikkeling Waarstaatjegemeente.nl heeft nog geen gegevens over 2021							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Winkeldiefstallen	0,40			0,40	0,80	0,40	
Toelichting indicator Diefstal van voor verkoop bestemde goederen uit een winkel tijdens de openingstijden. De indicator wordt uitgedrukt in een aantal per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling Wij streven er naar om het aantal winkeldiefstallen zo beperkt mogelijk te houden. De invloed van een gemeente op het aantal winkeldiefstallen is echter minimaal. Wij scoren relatief goed gezien ons aantal ten opzichte van Gelderland (1.9) en Nederland (2.3)							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Beroep op buurtbewoners voor bijdrage leefbaarheid	35				24		
Toelichting indicator Mate van tevredenheid (uitgedrukt in een percentage) van inwoners voor het doen van een beroep op de buurtbewoners om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van de buurt.							
Toelichting ontwikkeling Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit. Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (33%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Betrekken van inwoners	35				20		
Toelichting indicator Tevredenheid over het voldoende betrekken van inwoners bij plannen, activiteiten en voorzieningen. Het percentage inwoners dat deze vraag beantwoordt met (zeer) tevreden.							
Toelichting ontwikkeling Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Betrekt buurt bij aanpak leefbaarheid	30				18		
Toelichting indicator Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het betrekken van de buurt bij de aanpak van de leefbaarheid.							
Toelichting ontwikkeling Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit. Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (28%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte	40				22		

Toelichting indicator
Het percentage inwoners dat de vraag of inwoners en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren beoordeeld met (zeer) tevreden..

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (37%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken, de dienstverlening te verbeteren en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Luisteren naar mening inwoners	30						

Toelichting indicator
De gemeente luistert voldoende naar de mening van de inwoners. Het percentage geeft aan het aantal inwoners dat (zeer) tevreden is.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (29%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken, de dienstverlening te verbeteren en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Ondersteunen buurtinitiatieven leefbaarheid	30				15		

Toelichting indicator
De mate waarin de inwoners (zeer) tevreden zijn over het ondersteunen van initiatieven in de buurt uitgedrukt in een percentage.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (30%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Vertrouwen in het gemeentebestuur	30				22		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling kunnen inwoners aangeven of ze (heel) veel vertrouwen of weinig/geen vertrouwen hebben in de manier waarop onze gemeente wordt bestuurd. Het was ook mogelijk om neutraal te antwoorden. Deze indicator geeft het percentage weer dat (heel) veel vertrouwen in het gemeentebestuur heeft.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Het vertrouwen in ons gemeentebestuur is niet groot. Dit is in veel meer gemeenten zo, dit neemt niet weg dat wij samen met u willen werken aan dit vertrouwen. Onze activiteiten in het kader van het verbeteren van de bestuurscultuur, de bestuurskracht, maar ook kerngericht werken en onze dienstverlening dragen hier aan bij. Het is onze ambitie dat minimaal 30% van onze inwoners aangeeft (heel) veel vertrouwen in ons gemeentebestuur te hebben.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer dienstverlening	7				6,60		
Toelichting indicator Via de Burgerpeiling is dit in 2014, 2016 en 2019 gemeten.							
Toelichting ontwikkeling Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit. De afgelopen jaren was de waardering voor de algemene dienstverlening van onze gemeente als volgt: 2014: 6,6 2016: 6,5 2019: 6,6 We scoren hiermee rond het landelijk gemiddelde, maar onze ambitie is om hier, op alle vlakken, sterk in te verbeteren niet alleen op de dienstverlening aan de balie. Hierop scoren we een 7,7. Het streven is om in 2024 minstens een 7 te scoren voor onze complete dienstverlening. De uitvoering van de huidige strategische opgaven dienstverlening, kerngericht werken' en de Omgevingswet dragen hieraan bij.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer veiligheidsbeleving							
Toelichting indicator Deze indicator geeft het gevoel van veiligheid bij onze inwoners weer.							
Toelichting ontwikkeling Deze indicator gaan wij voor het eerst meten bij de Burgerpeiling in 2022. Op basis van de uitkomst gaan wij de streefwaarde en de te bereiken resultaten voor de komende jaren bepalen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer voorlichting en communicatie	7				6,45		
Toelichting indicator Deze indicator geeft de waardering van onze inwoners voor onze voorlichting en communicatie aan.							
Toelichting ontwikkeling Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit. Op basis van de gerichte inzet van onze communicatiemiddelen streven wij naar een verbetering van de beoordeling door onze inwoners. Wij streven naar een minimale score van een 7.							

Wat hebben we gedaan?

5.1.1 Vereenvoudigen procedures omgevingsvergunning

Stand van zaken
De Omgevingswet is met een half jaar uitgesteld. Dat betekent dat de in te voeren dienstverlening ook in 2022 wordt gedaan. In 2021 hebben we een aantal stappen gezet, zoals de invoering van de regiekamer, waardoor de communicatie met inwoners over aanvragen en procedures is verbeterd.

5.1.2 Opstellen uitvoeringsagenda

Stand van zaken
In 2021 is het ons niet gelukt om de visie op dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Mede door de impact van het ombuigingstraject en de druk op de ambtelijke, bestuurlijke en politieke planning is dit onderdeel vertraagd. De visie op dienstverlening is op 25 januari 2022 vastgesteld in de raad. Later in 2022 volgt het uitvoeringsplan.

5.1.3 Optimaliseren digitale omgeving

Stand van zaken
In 2021 hebben we flinke stappen vooruit gezet met de e-formulieren. Deze gingen in 2021 live. We hebben belangrijke vervolgstappen gezet in de digitale informatie transitie naar de Common Ground. We leverden een eerste versie op van onze OpenPDD (Portal Digitale Diensten) met een veilige DigiD aansluiting en een koppeling naar onze basisregistratie personen (BRP). Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening in 2022 en gaan we samen met de VNG een pilot starten naar een overheidsbrede Track & Trace toepassing.

5.1.4 Optimaliseren fysieke loketfunctie

Stand van zaken
Het optimaliseren van de loketfunctie maakt onderdeel uit van de visie op dienstverlening en vloeit voort uit de businesscase van het gemeentehuis. De visie op dienstverlening ligt op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad. De planning is dat de businesscase voor het gemeentehuis in het eerste kwartaal van 2022 afgerond is. De fysieke optimalisatie van de loketfunctie nemen wij mee in de toekomst van het gemeentehuis

5.1.5 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
In 2021 is het ons niet gelukt om de visie op dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Mede door de impact van het ombuigingstraject en de druk op de ambtelijke, bestuurlijke en politieke planning is dit onderdeel vertraagd. De visie op dienstverlening is op 25 januari 2022 vastgesteld in de raad. Na vaststelling van de visie volgt in 2022 het uitvoeringsplan. Onderdeel van het uitvoeringsplan is het gebruik van de data van het TIC om de effecten van de verbetering van onze dienstverlening te monitoren. In het tweede kwartaal van 2021 zijn we gestart met het project hybride werken. Een van de uitgangspunten van het hybride werken is 50% thuiswerken. Vanaf oktober 2021 zetten wij de eerste stappen om volgens de uitgangspunten van het hybride werken te werken. Dit bouwen wij in 2022 verder uit.

5.2.1. Afstemmen van gerichte communicatiemiddelen

Stand van zaken
In 2021 maakten we elke maand een overzicht van de sociale media statistieken. Tijdens de newsroom-momenten bespraken we wat er leeft bij onze inwoners. Kernregisseurs gaven aan wat zij hoorden in de kernen en de medewerkers van TIC lieten weten waar de meeste telefoontjes over gingen. Op die manier wisten we welke onderwerpen er leefden bij inwoners. Dit verwerkten we in onze communicatiekalender en sociale media planning. Daarnaast gingen we met de betreffende domeinen om de tafel zitten. Met hen gingen we in gesprek over de onderwerpen die speelden en hoe we onze inwoners daarvoor konden informeren. Dit is een doorlopend proces waarbij we elke keer opnieuw kijken wat er leeft onder inwoners. Dit blijven we in 2022 maandelijks doen. We passen onze communicatiemiddelen aan op de opgehaalde informatie.

5.2.2. Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken

Nieuwe huisstijl
Afgelopen jaar besloten we de huisstijl te parkeren tot na de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Vanwege het coronavirus en de zorgen die dit met zich meebracht voor inwoners en ondernemers, vonden we het niet gepast om de nieuwe huisstijl eerder door te voeren. We hebben in 2021 de huisstijl verder ontwikkeld tot een tweetal mogelijke logo's waar we offline en online mee kunnen werken. In 2022 wordt dit project verder opgepakt.

Helder taalgebruik en schrijftrainingen
In 2020 zijn we gestart met een schrijftraining 'Duidelijke taal'. Deze training werd aangeboden aan alle medewerkers. De schrijftraining liep in 2021 door en is nu afgerond. Daarnaast maakten we een schrijfwijzer met tips en voorbeelden voor het schrijven op B1-niveau. Dit is het niveau dat de meeste Nederlanders begrijpen en gebruiken.

Doorontwikkeling website
In 2021 hebben we verschillende pagina's van de strategische opgaven overzichtelijker gemaakt. Hierdoor konden inwoners makkelijker de juiste informatie vinden. In 2022 gaan we verder met het bijwerken van de website.

Doorontwikkeling sociale media
We zijn afgelopen jaar meer gebruik gaan maken van promotie via sociale media. Hierdoor bereikten we een grotere groep inwoners, waaronder meer jongeren in de gemeente. We maakten een overzicht van de verschillende kanalen en doelgroepen. Zo konden we per bericht kijken welk kanaal het meest geschikt was. Daarnaast werkten we aan een sociale mediabeleid. Hiervoor vonden in 2021 verschillende brainstormsessies met andere gemeenten plaats. In 2022 willen we dit beleid verder vormgeven met richtlijnen voor de communicatie op sociale media.

Doorontwikkeling newsroom
In 2021 zochten de domeinen meer de samenwerking op via de newsroom. Met de newsroom brachten domeinen elkaar op de hoogte over bijvoorbeeld werkzaamheden, telefoontjes die binnenkwamen, sociale mediaberichten en inwonersinitiatieven. Zo kregen we een beter beeld van wat er buiten de organisatie leeft. Daar speelden we op in door deze informatie mee te nemen in de advisering aan andere domeinen en bij het maken van het gemeentenieuws en raadsjournaal. Begin 2022 vindt er een evaluatie plaats over het werken met een newsroom.

Communicatiekalender
In 2021 zijn we gaan werken met een communicatiekalender. Op die manier weten we beter wat eraan komt. Belangrijke data, zoals de week van de pleegzorg, de week van respect en de dag van de aarde, waren terug te vinden in de communicatiekalender. Ook vulden we de communicatiekalender met bijeenkomsten die plaatsvonden. Denk aan bijeenkomsten voor de visie op dienstverlening en de omgevingsvisie. Met de kalender weten we wat eraan komt. We kunnen inwoners hierdoor goed informeren. Door alle bijeenkomsten in een kalender te zetten, voorkomen we dat te veel bijeenkomsten in korte tijd plaatsvinden. We gaan ook in 2022 met een communicatiekalender werken.

5.3.1 Voorbereiden verkiezingen gemeenteraad

Stand van zaken
In 2021 zijn er gesprekken gevoerd over de verkiezingscampagnes en integriteit met de besturen van de politieke partijen die mee willen doen aan de verkiezingen. Dit gebeurde door de burgemeester en griffier ter voorbereiding op het opstellen van de kandidatenlijsten. Samen met de griffie is een draaiboek opgesteld ter voorbereiding op de aankomende verkiezingen. In 2021 troffen we maatregelen om de verkiezingen wederom coronaproof te laten verlopen en te voldoen aan de eisen die het Rijk daaraan stelt.

5.3.2 Verbeteren bestuurscultuur

Stand van zaken

Investeren op onderlinge verhoudingen
Investeren op onderlinge verhoudingen is door de raad opgepakt in een cultuurtraject. Vanwege corona is dit verschillende keren uitgesteld. De eerste bijeenkomst was afgelopen november 2021. Vervolgdata zijn gepland in januari en februari 2022. Dit cultuurtraject krijgt vorm in samenhang met het traject van de toekomstoriëntatie. Een eigentijdse vergaderstructuur, passend bij onze gemeente, is afhankelijk van de keuzes die voortvloeien uit het cultuurtraject van de raad en de toekomstoriëntatie. De bevindingen van de raad worden vastgelegd in een overdrachtsdocument. De definitieve keuze wordt overgelaten aan de nieuw te kiezen raad.

Inwonersparticipatie
Het vormgeven van een adequate inwonersparticipatie heeft in 2021 nog niet tot een andere opzet geleid.

Kwaliteitsverbetering
Een eerste stap bij de kwaliteitsverbetering van bestuursvoorstellen is de invoering van een nieuw format voor raadsvoorstellen. Hierdoor krijgt de raad beter inzicht in welk besluit wordt gevraagd en welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen. Het gebruik van dit format, door zowel de schrijver als de lezer, moet nog worden doorontwikkeld.

Rekenkamerfunctie
Over de herijking van de rekenkamerfunctie zijn verkennende gesprekken gevoerd met griffiers en rekenkamers van een aantal buurgemeenten over een regionale rekenkamercommissie. We constateren daaruit verschillende snelheden in de noodzaak en behoefte van de verschillende gemeenten. Samen met de gemeente West-Betuwe wordt gewerkt aan een uitwerking van mogelijkheden. Die volgt naar verwachting in het voorjaar 2022.

5.3.3 Vervolg implementatie kerngericht werken

Stand van zaken
De visie op kerngericht werken is in 2021 vastgesteld. In 2021 stelden we ook het uitvoeringsplan kerngericht werken 2021-2023 vast. In het uitvoeringsplan staat wat inwoners en organisatie nodig hebben om goed kerngericht te werken. We gaven in 2021 uitvoering aan het uitvoeringsplan. Dit zetten we ook in 2022 door. In combinatie met de strategische opgave dienstverlening gaan we kerngericht werken in de organisatie naar het volgende niveau brengen.

5.3.4 Vaststellen Visie op Buren

Stand van zaken
In juli 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de toekomstoriëntatie. De toekomstoriëntatie van de gemeente Buren zet in op groei en bescheiden bruis voor het Buren van 2040. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten te starten met de tweede fase van de toekomstoriëntatie. In deze fase richten we op het in kaart brengen van de gevraagde bestuurs- en organisatiekracht.

5.3.5 Versterken bestuurskracht

Stand van zaken
Na de instemming van de gemeenteraad op de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren is er gestart met het vervolgtraject, oftewel het handelingsperspectief. Dit traject is uitgevoerd en heeft geleid tot een rapportage die overzicht geeft in de huidige situatie. Wat zijn sterkten en zwakten van het bestuur en de organisatie van Buren? Vervolgens is hierover inzicht gegeven via een compacte SWOT-analyse. Het onderzoek geeft inzicht in wat er nodig is richting de toekomst om het toekomstprofiel te realiseren. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de benodigde inhoudelijke vertaalslag (van abstract naar concreet) en de benodigde slag in bestuurs- en organisatiekracht. Het toekomstprofiel is een stip op de horizon en daarmee nog abstract. Deze fase zetten we voort in 2022

door bijeenkomsten te organiseren met de raad, het college en het MT van de ambtelijke organisatie. Deze bijeenkomsten staan in het teken van onderlinge samenwerking, wederzijdse verwachtingen (wat heeft u van elkaar nodig?), en de strategische doelen.

5.3.6 Uitvoeren Nota verbonden partijen

Stand van zaken
Een belangrijk onderdeel van de strategische opgave ‘Samen sterk in de regio’ is het vaststellen van een nieuwe nota verbonden partijen. Doel van deze nota is om als gemeente meer grip te krijgen op de verbonden partijen en specifiek de gemeenschappelijke regelingen. In de nota verbonden partijen zullen werkafspraken worden gemaakt over de samenwerking tussen de ambtelijke organisatie, het college en de raad. Doel is om de kaderstellende en controlerende rol van de raad ten opzichte van de verbonden partijen te versterken.

In de tweede bestuursrapportage 2021 is voorgesteld de planning aan te passen naar 2022. De toekomstoriëntatie zal als uitgangspunt dienen voor de nieuwe nota. Ook worden regionale ontwikkelingen, zoals het informatieprotocol en gezamenlijke begrotingsafspraken, meegenomen in de nieuwe nota. Daarnaast is in de tweede helft van 2021 gewerkt aan het krijgen van meer zicht op de financiële risico’s van de verbonden partijen. Hieruit is ook het idee ontstaan om te gaan werken met zogenaamde toezichtregimes. Deze worden uitgewerkt in de nieuwe nota. In 2022 gaan we werken aan het maken van een nieuwe nota. Het streven is om deze in het derde kwartaal van 2022 voor te leggen aan de raad.

5.4.1 Uitvoeren integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 - Samen voor veiligheid

Stand van zaken
In 2021 is er ondanks de voortdurende coronacrisis met de komst van de verbindingsofficier veiligheid gewerkt aan de prioriteiten, zoals benoemd in het integraal veiligheidsbeleid 2022-2023. De week van de veiligheid heeft ervoor gezorgd dat we veel inwoners hebben bereikt met de campagne Vreemd. Daarnaast is met aansluiting en inzet van veel partners, onder regie van team veiligheid, gestart met het project veilig buitengebied.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

Regionaal Archief Rivierenland
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.1 Bestuur	-2.064	-1.657	-1.657	-1.387	270
0.2 Burgerzaken	-288	-369	-369	-380	-11
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-2.149	-2.235	-2.162	-2.169	-7
1.2 Openbare orde en veiligheid	-360	-349	-375	-374	1
Totaal Saldo 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**-4.861**	**-4.610**	**-4.564**	**-4.311**	**253**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Lagere dotatie van de voorziening pensioenen wethouders dan eerst ingeschat.	I	165
Voordeel op bestuurlijke samenwerking, met name door positieve afrekening Regio Rivierenland.	I	83
Hogere uitgaven op crisisbeheersing en brandweer door een capaciteitstest op brandputten en een hogere bijdrage aan de GR Hulpverlening & Veiligheid Gelderland-Zuid.	I	-34
Gemeenteraad: minder budget ingezet dan geraamd, onder meer door Corona.	I	29
Overige verschillen	I/S	10
Totaal		**253**

6. Bedrijfsvoering

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de bedrijfsvoering, hieronder verstaan we alle activiteiten die ondersteunend zijn aan het bestuur en de organisatie. Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die niet op voorhand verbonden zijn aan bepaalde programma's. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om algemene belastingen en de algemene uitkering (de belangrijkste uitkeringen van het Rijk).

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
- Onze organisatie is een volwaardige partner van ons bestuur;
- Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Externe ontwikkelingen

Herijking Gemeentefonds
Via het Gemeentefonds krijgen we geld van het Rijk om onze taken uit te kunnen voeren. De jaarlijkse bijdrage aan gemeenten via dit fonds bedraagt zo'n € 30 miljard en wordt vanaf 2023 anders verdeeld. De herverdeling sluit beter aan op de kosten van het sociaal domein en is gericht op een betere inkomstenverevening en meer eenvoud. We verwachten in de meicirculaire 2022 helderheid te krijgen over het effect van de herijking. In de begroting 2022-2025 van Buren is al geanticipeerd op de herijking. Het blijft echter afwachten of de herijking ook daadwerkelijk zo wordt vastgesteld in 2023.

Digitalisering overheid
De digitalisering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering is geen vrijblijvende ontwikkeling meer. Zo zijn er 10 wetten en Europese richtlijnen waaraan we moeten voldoen. Hier zitten grote gevolgen aan vast voor onze in- en externe informatievoorziening. Vooral de verplichtingen vanuit de Wet open overheid (Woo) en de Wet elektronisch publiceren (Wep) hebben veel impact op onze bedrijfsvoering. Deze wetten verplichten ons om actief informatie (geanonimiseerd) openbaar beschikbaar te stellen en aan te sluiten op landelijke voorzieningen als het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Platform Open OverheidsInformatie (PLOOI) .

Beleidskaders
1. Diverse verordeningen belastingen en leges (link naar paragraaf)
2. Informatieplan 2021-2025
3. Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet)
4. Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet)
5. Financiële en planning en controlverordening (ex. artikel 212 Gemeentewet)
6. Nota reserves en voorzieningen
7. Nota verbonden partijen
8. Nota waardering- en afschrijvingsbeleid
9. Algemeen belangbesluit Wet Markt en Overheid
10. Verordening precariobelasting kabels en leidingen gemeente Buren 2016
11. Treasurystatuut gemeente Buren 2018
12. Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2017-2020
13. Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Buren 2010

Risico's

Herijking Gemeentefonds
De herijking van het Gemeentefonds is nog niet definitief vastgesteld. Daarom bestaat er een risico dat deze anders wordt vastgesteld dan waar wij in de meerjarenbegroting rekening mee hebben gehouden.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

6.1 Bedrijfsvoering is gericht op het verbeteren van interne processen

De kwaliteit van onze interne dienstverlening is een continu punt van aandacht binnen onze organisatie. Om als gemeente kwaliteit te kunnen leveren aan onze inwoners, bedrijven en instellingen dient de kwaliteit van de interne processen op een permanent hoog niveau te zijn. Onze interne doelstelling hebben wij in de paragraaf bedrijfsvoering verder uitgewerkt.

6.2 Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting

Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarbinnen ruimte is voor financieel noodzakelijke en gewenste veranderingen van beleid en het opvangen van effecten door onvoorziene omstandigheden. Dit betekent dat onze gemeente jaarlijks meer inkomsten genereert dan uitgaven doet.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Apparaatskosten				559	350	321	
Toelichting indicator Apparaatskosten zijn de kosten van onze organisatie per inwoner.							
Toelichting ontwikkeling Apparaatskosten worden berekend door de lasten op het taakveld Overhead te delen door het aantal inwoners.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Bezetting		2021		4,80	4,97	5,56	
Toelichting indicator Deze indicator heeft betrekking op de daadwerkelijke bezetting van de formatie in aantal fte per 1.000 inwoners							
Toelichting ontwikkeling N.B.: deze kengetallen zijn op basis van een eigen berekening							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Externe inhuur		2021			16	17	
Toelichting indicator Kosten als percentage van de totale loonsom en de totale kosten van de inhuur externen.							
Toelichting ontwikkeling Som van de totale inhuur inclusief projecten gedeeld door de totale loonsom							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Formatie		2021		5,15	5,23	5,57	5,13
Toelichting indicator Deze indicator heeft betrekking op de formatie binnen onze organisatie, het aantal fte per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling Totaal aantal FTE per 1.000 inwoners							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden		2021		0	817	1033	1032
Toelichting indicator Deze BBV-indicator geeft het gemiddelde totaalbedrag in € dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten weer.							
Toelichting ontwikkeling Op basis van het coalitieakkoord zijn de lasten gestegen. Daarnaast hebben prijsontwikkelingen invloed op de gemeentelijke woonlasten.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden		2021		786	852	1062	1073
Toelichting indicator Het gaat hierbij om het gemiddelde totaalbedrag in € dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.							
Toelichting ontwikkeling Op basis van het coalitieakkoord zijn de lasten gestegen. Daarnaast hebben prijsontwikkelingen invloed op de gemeentelijke woonlasten.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemiddelde WOZ-waarde		2021		276	301	346	324
Toelichting indicator Deze BBV-indicator geeft gemiddelde WOZ-waarde in onze gemeente weer maal € 1.000. WOZ staat voor Wet waardering onroerende zaken en regelt de waardebepaling van woningen en andere onroerende zaken in Nederland.							
Toelichting ontwikkeling De waarde van woningen (WOZ-waarden) worden hoger in een stijgende markt. De WOZ-waarde is de waarde in het economisch verkeer (dus de marktwaarde).							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Overhead		2021			10,31	11,85	15,37
Toelichting indicator Dit betreft de kosten van onze overhead in relatie tot de totale lasten. De indicator wordt uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling Onze lasten op het taakveld overhead ten opzichte van de totale lasten zijn licht toegenomen in vergelijking met 2020. Verhoudingsgewijs daalt de omvang van de begroting harder dan de overheadkosten. Op andere taakvelden in de begroting komen ook incidentele posten voor die vervallen in latere jaren. Per saldo zorgt dit voor een lichte stijging.							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waardering van onze inwoners voor de hoogte van onze belastingen in relatie tot het voorzieningenniveau is minimaal een 7							
Toelichting indicator Het is belangrijk om een sluitende meerjarenbegroting te hebben, maar de lasten voor onze inwoners moeten wel in verhouding staan tot wat wij onze inwoners bieden op het gebied van voorzieningen en bijvoorbeeld het onderhoudsniveau van wegen en groen.							
Toelichting ontwikkeling							

Wat hebben we gedaan?

6.1.1 Implementeren Wet elektronische publicaties

Stand van zaken
De Wet Elektronische Publicaties kent twee fasen:

- De eerste fase is 1 juli 2021 gestart. De gemeente Buren werkte al volgens de uitgangspunten van de eerste fase. Hierdoor hoefden er geen aanpassingen plaats te vinden.
- De tweede fase treedt 1 juli 2022 in werking. Op dat moment moeten alle geldende beleidsregels digitaal zijn gepubliceerd. De gemeente Buren voldoet hier al aan.
- Vanaf 1-1-2023 moetèn achterliggende stukken van besluiten geanonimiseerd worden gepubliceerd. In 2021 zijn wij samen met de ODR gestart met de voorbereidingen voor deze fase.

6.1.2 Uitvoeren I&A plan

Stand van zaken
In maart 2021 is ons informatiebeleid opnieuw vastgesteld. Hierin zijn de meerjarige transitie naar de Common Ground en onze eigen ambities uitgewerkt. Hiernaast is een uitvoeringsprogramma informatiebeleid 2021-2025 opgesteld. De komende jaren werken we aan de uitvoering van deze plannen.

De uitrol van mobiele telefonie is gerealiseerd en onze telefoniecentrale is verder gedigitaliseerd om deze te kunnen koppelen aan de mobiele telefoons. Hiermee hebben wij onze bereikbaarheid vergoot waardoor onze telefonische dienstverlening is verbeterd.

In 2021 hebben we de werkomgeving van de gemeente Buren veilig en toekomstbestendig ingericht.

We hebben de jaarlijks verplichte uitwijktest succesvol gedaan, waardoor we binnen 48 uur in het geval van een calamiteit snel genoeg weer operationeel kunnen zijn. De dienstverlening van de afgelopen 4 jaar aan de ODR is geëvalueerd. Dit heeft ertoe geleid dat de ODR de intentie heeft uitgesproken om de DVO 4 jaar te verlengen We zijn dan ook begonnen met het opstellen van een nieuw DVO.

We hebben ook in 2021 flink in onze informatiebeveiliging geïnvesteerd. Mede hierdoor hebben wij de Log-4j kwetsbaarheid het hoofd kunnen bieden.

6.1.3 Implementeren proces inkoop

Stand van zaken
De doelstelling van inkoop is het rechtmatig en doelmatig inkopen, zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed. Door de hoge werkdruk van het voortdurend thuiswerken, het uitvoeren van het ombuigingstraject en het vertrek van onze inkoopadviseur is het niet gelukt om verdere invulling te geven aan de beleidskaders. Wel zijn de beleidskaders onderdeel van de inkoopprocedure en adviseert de inkoopondersteuner proactief in het inkooptraject op deze onderdelen. Het nieuwe inkoopbeleid is vastgesteld door het college in 2021. Daarnaast hebben we meerdere themasessies met alle leidinggevenden georganiseerd om het inkoopproces en de wijze van inkoopondersteuning door te nemen. Ook kijken we of we dit nog verder kunnen verbeteren. We voeren een spendanalyse uit en zijn continu in gesprek met de accountant om eventuele rechtmatigheidsvraagstukken voorafgaand aan de controle te bespreken en op te lossen. In 2022 besluiten we hoe we het inkoop en het inkoopproces verder kunnen verbeteren in combinatie met de wijze waarop we de vacature van inkoopadviseur gaan in vullen.

6.1.4 Selecteren en implementeren nieuwe basisapplicaties voor belastingen en financiën

Stand van zaken
Conform het Informatieplan 2021-2025 gaan we hier in 2023 mee aan de slag.

6.2.1 Zorgen voor sluitende begroting

Stand van zaken
Op basis van de afspraken in het coalitieakkoord streven wij naar een sluitende meerjarenbegroting. In 2021 stelde we de meerjarenbegroting 2022-2025 op. In het laatste jaar van deze begroting is er sprake van een structureel overschot. Deze is beoordeeld door de provincie Gelderland en voldoet aan de wettelijke eisen.

6.2.2 Verbeteren kwaliteit budgetbeheer

Stand van zaken
Alle budgetten in de begroting zijn dit jaar onderzocht. Dit was nodig voor het ombuigingstraject (ZBB). Een project dat nodig was om uw gemeenteraad te adviseren over een sluitende meerjarenbegroting 2022. Door dit project is nu duidelijk waarom een budget nodig is en hoe het budget is onderbouwd. Dit is een belangrijke stap in het verbeteren van de kwaliteit van de budgetten.

6.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
De verbetering van het interne proces van risicomanagement is in 2021 opgestart. Dit proces loopt door in 2022 en wordt uiteindelijk onderdeel van onze reguliere planning en control-taken.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

NV Bank Nederlandse Gemeenten
NV Vitens

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.4 Overhead	-8.662	-8.912	-9.622	-9.159	463
0.5 Treasury	37	61	61	64	4
0.61 OZB Woningen	4.347	4.621	4.831	4.954	123
0.62 OZB niet-woningen	2.067	2.036	2.036	2.133	97
0.64 Belastingen overig	1.415	1.293	1.402	1.404	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.143	35.530	37.204	37.605	401
0.8 Overige baten en lasten	-67	-445	245	490	245
Totaal Saldo 6. Bedrijfsvoering	**34.280**	**34.184**	**36.156**	**37.490**	**1.335**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen.	I	20
Meevallers algemene uitkering en coronamiddelen decembercirculaire.	I	401
Minder personeel ingezet (inclusief inhuur) dan begroot.	I	369
Voordeel op OZB door minder gegronde bezaren en meer areaaluitbreiding dan begroot.	I	217
Minder uitgaven aan onderhoud en schoonmaak gemeentehuis door Corona.	I	165
Afboeking oninbare debiteuren.	I	-104
Voordeel op BTW. In 2021 zijn er onderzoeken gedaan naar de suppleties over voorgaande jaren. Dit heeft meer opgeleverd dan vooraf was begroot.	I	81
Uitstel aankoop hardware: verschuiving naar I&A-plan 2021-2025.	I	66
Overige verschillen	I	120
Totaal		**1.335**

Paragrafen

Wat is een paragraaf?

Naast de programma's is het verplicht om zeven paragrafen in de jaarstukken op te nemen. De informatie over deze onderwerpen is vaak versnipperd in de jaarrekening opgenomen. De paragrafen beogen deze informatie gebundeld aan te bieden.

De onderwerpen van de paragrafen zijn onder andere belangrijk voor het vergroten van het inzicht in de financiële positie en het risicoprofiel van de gemeente.

De op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zeven verplichte paragrafen zijn in onderstaand overzicht weergegeven.

In 2021 hebben we bovendien, net als in 2020, een speciale Corona/COVID-19 paragraaf toegevoegd. De Coronacrisis heeft ingrijpende gevolgen. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is een gebeurtenis die we niet aan een specifiek programma toe kunnen rekenen. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in de maatregelen die we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente.

Lokale Heffingen

Inleiding
De opbrengsten uit de lokale heffingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van onze gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen van de verschillende heffingen. De heffingen bestaan uit algemene heffingen en bestemmingsheffingen (retributies). De opbrengsten van de algemene heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Onder de algemene heffingen verstaan we onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting en toeristenbelasting (vanaf 2022 verblijfsbelasting). Bij bestemmingsheffingen en retributies, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties. Onder bestemmingsheffingen en retributies verstaan we de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid(skaders)
U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2021 golden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het te hanteren inflatiepercentage voor 2021 is 1,7% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene heffingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken;

In september 2020 hebben wij de notitie Belastingen 2021 besproken. In deze notitie hebben we alle mogelijke gemeentelijke belastingen op een rijtje gezet. Hierin gaven we aan welke mogelijkheden er zijn om deze belastingen in te voeren of uit te breiden. Onze conclusie op basis hiervan was dat we geen nieuwe heffingen in gaan voeren. We hebben afgesproken de arbeidsmigranten in de toeristenbelasting te betrekken. In juni 2021 vond er een onderzoek plaats naar arbeidsmigranten in onze gemeente. Wij hebben het aangifteformulier in december 2021 verzonden. Een andere actie die wij hebben uitgevoerd, is een onderzoek naar de kostendekkendheid van de rioolheffing. We hopen de resultaten van dit onderzoek in de programmabegroting 2022 te kunnen verwerken. In 2022 gaan wij het forfait van de toeristenbelasting actualiseren.

Externe ontwikkelingen
Met ingang van 2022 mogen wij geen precariobelasting meer heffen. In 2022 heffen we verblijfsbelasting in plaats van toeristenbelasting. Bij de andere belastingen en leges is geen sprake van externe ontwikkelingen.

Risico's
Er zijn geen risico's te melden.

Conclusie
Er zijn betreffende de lokale heffingen geen bijzonderheden te melden.

Belastingen

Inleiding
Op grond van de Gemeentewet kan de gemeente belastingen heffen. Bij een belasting mag de gemeente het tarief en de opbrengst zelf bepalen. De onroerendezaakbelastingen (OZB) is in onze gemeente de belangrijkste lokale belasting. Daarnaast kent onze gemeente hondenbelasting, precariobelasting (tot en met 2021) en toeristenbelasting (in 2022 verblijfsbelasting).

Hondenbelasting

Inleiding
De hondenbelasting is gebaseerd op artikel 226 van de Gemeentewet. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. De hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
Bij het vaststellen van de tarieven voor 2021 golden de uitgangspunten uit het coalitieakkoord. Dit houdt in dat de opbrengst hondenbelasting jaarlijks met € 20.000 wordt verlaagd tot nul en de tarieven hierop worden aangepast.

Beleidskaders
U stelt de verordeningen hondenbelasting vast.

Risico's
Er is geen sprake van risico's.

Onroerende zaakbelastingen

Inleiding
De onroerende-zaakbelastingen (OZB) worden geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:
- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag
De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de wet waardering onroerende zaken (WOZ). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Aan het begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen, gecombineerd met de OZB-aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingsstelsel
De WOZ-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het woningwaarderingsstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. De jaarlijkse huurverhoging kan beïnvloed worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde. Zij ontvangen dus eveneens een WOZ-beschikking.

Ontwikkelingen
In verband met het coronavirus bestaat de mogelijkheid dat een aantal bedrijfstakken het moeilijk hebben om hun belasting te betalen.

Beleidskaders
U stelt de verordening onroerende-zaakbelastingen (OZB) vast. In deze verordening is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is.

Risico's
Los van financiële risico's als gevolg van de economische ontwikkelingen, zijn er geen specifieke risico's. Het risico is het niet kunnen innen en/of het extra moeten kwijtschelden van de belastingen.

Precariobelasting

Inleiding
Op grond van artikel 228 van de Gemeentewet wordt precario geheven. Deze rechten zijn een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
Het tarief mocht wettelijk gezien niet meer verhoogd worden en 2021 was het laatste jaar dat we precario mochten heffen.

Beleidskaders
U stelt de verordening precario vast.

Risico's
Er zijn geen risico's.

Toeristenbelasting

Inleiding
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels, pensions, op campings en vakantieparken. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
In 2021 werden voor het eerst de aangifteformulieren voor arbeidsmigranten verstuurd. Deze belasting wordt in 2022 de verblijfsbelasting.

Beleidskaders
U stelt de verordeningen vast voor de toeristenbelasting.

Risico's
De opbrengst voor de arbeidsmigranten in 2021 is nog niet duidelijk. De aangiftes zijn nog niet allemaal binnen.

Heffingen

Inleiding
Op basis van de Gemeentewet kan de gemeente naast belastingen ook rechten heffen. Bij de rechten zijn wij in tegenstelling tot de belastingen niet helemaal vrij in het bepalen van het tarief. Het tarief van een recht mag maximaal kostendekkend zijn. Tegenover de betaling van rechten staan rechtstreekse diensten. Hier mogen wij geen winst op maken. De kostendekkendheid wordt beoordeeld op basis van de begrote inkomsten en uitgaven. Wij kennen een afvalstoffenheffing (via de AVRI), begraafrechten, rioolheffing en de leges voor bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen en vergunningen.

Bij de leges passen wij op verordeningenniveau kruissubsidiëring toe. De genoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen leges. Een verwacht overschot bij de ene activiteit gebruiken we voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Afvalstoffenheffing (via AVRI)

Inleiding
Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer. De heffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen, waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.
Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden, een bedrag per lediging van de afvalcontainer/zak in rekening brengen. Uitgangspunt bij de tariefsbepaling is 100% kostendekkendheid.

Ontwikkelingen
Er waren geen bijzondere externe ontwikkelingen te melden in 2021.

Beleidskaders
Onze gemeente laat de afvalstoffenheffing door een gemeenschappelijke regeling over aan Avri. De tarieven worden door het bestuur van Avri bepaald. Er is sinds 2019 sprake van een vast tarief en een variabel (per afvalzak) tarief. Meer informatie vindt u op de website van Avri.

Risico's
Deelname aan een gemeenschappelijke regeling levert altijd een risico op. Voor meer informatie over de actuele risico's bij de Avri wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en de paragraaf verbonden partijen.

Begraafrechten

Inleiding
Op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet kunnen lijkbezorgingsrechten worden geheven.

Ontwikkelingen
Er waren geen externe ontwikkelingen die van invloed waren op de begraafrechten.

Beleidskaders
U stelt de verordening lijkbezorgingsrechten vast.

Risico's
Er zijn geen bijzondere risico's.

Leges

Inleiding
Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn. Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene voor wie de dienst is verleend.

Ontwikkelingen
In 2021 is de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld. Deze wet treedt naar verwachting in werking op 1 juli 2022.

Beleidskaders
U stelt de verordening vast voor de leges.

Risico's
Er zijn geen bijzondere risico's.

Rioolheffing

Inleiding
De heffing is gebaseerd op de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. Op basis van deze wet gaat de rioolheffing over het verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen voor hemelwater en grondwater. Het gaat hierbij om de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Ontwikkelingen
Wij hebben in 2021 een onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van deze heffing. Wij hebben de aanbevelingen uit dit onderzoek overgenomen. De mogelijke extra opbrengsten zullen pas in 2022 te zien zijn.

Beleidskaders
U stelt de verordening rioolheffing vast. In deze verordening is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is

Risico's
Er zijn geen specifieke risico's.

Overzicht tarieven

Soort belasting of heffing in €	Werkelijk 2019	 2020	 2021	% Verschil 2021-2020
Belastingen				
Hondenbelasting				
- per hond	64,65	64,65	57,75	-10,67%
- kennel	353,95	353,95	289	-18,35%
Onroerende zaakbelastingen				
- woningen	0,1280%	0,1401%	0,1464%	4,50%
- niet woningen (eigendom)	0,2333%	0,2691%	0,2912%	8,21%
- niet-woningen (gebruik)	0,1755%	0,2041%	0,2081%	1,96%
Precariobelasting	5,00	5,00	5,00	0,00%
Toeristenbelasting	1,24	1,25	1,26	0,80%
Heffingen				
Afvalstoffenheffing (via Avri)	169,00	211,00	270,00	27,96%
Jaarlijks onderhoudsrecht				
- graf vanaf 12 jaar	128,51	130,30	132,50	1,69%
- kindergraf 1 tot 12 jaar	64,26	65,15	66,25	1,69%
- kindergraf tot 1 jaar	32,15	32,60	33,10	1,53%
Rioolheffing				
- woningen	225,00	230,00	235,00	2,17%
- niet woningen (eigendom)	450,00	460,00	470,00	2,17%

Opbrengsten

Soort belasting of heffing (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2020	2021	Begroting 2021	Verschil
Belastingen				
Baten hondenbelasting	199	186	184	2
Baten OZB eigenaren niet-won.	1.316	1.356	1.311	46
Baten OZB eigenaren Woningen	4.785	5.365	5.177	188
Baten OZB gebruikers	784	855	804	51
Baten precariobelasting	1.343	1.342	1.342	
Baten toeristenbelasting	249	305	240	65
Totaal belastingen	**8.676**	**9.410**	**9.058**	**352**
Heffingen				
Afvalverwijdering en verwerking	2.518	2.968	2.982	-15
Baten rioolheffing	2.815	2.915	2.844	72
Baten secretarieleges burgerzaken	53	54	70	-16
Begraafplaatsrechten	176	174	171	3
Totaal heffingen	**5.562**	**6.112**	**6.067**	**45**

Lokale lastendruk

Inleiding

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door verschillende organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in een andere worden verschillende standaard profielen onderscheiden of wordt alleen een aantal geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en niet voor bedrijven.
Informatie over lastendruk is o.a. te vinden bij het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) en op Waar staat je gemeente.

Hierna vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling lasten per huishouden

Soort	2019	2020	2021
Afvalstoffenheffing	240	289	302
Onroerende-zaakbelastingen	385	451	506
Rioolrecht	225	230	235
Totaal lokale lasten	**850**	**970**	**1.043**

Kwijtschelding

Inleiding

Als inwoners de gebruikersaanslagen voor gemeentelijke belasting niet kunnen betalen, kunnen zij de gemeente vragen om kwijtschelding. Om te bepalen of zij voor kwijtschelding in aanmerking komen, kijken wij o.a. naar het vermogen en de inkomsten en uitgaven van inwoners. Wij kennen de mogelijkheid voor kwijtschelding bij de afvalstoffenheffing en de begrafenisrechten. Omdat de kwijtscheldingen voor de afvalstoffenheffing behandeld en afgewikkeld worden door Avri is het aantal hier vermelde kwijtscheldingen erg laag in verhouding met andere gemeenten.
Ontwikkelingen

Overzicht verzoeken

Aantallen	2017	2018	2019	2020	2021
Verzoeken	3	2	2	2	4
Toegekende verzoeken	1	0	0	1	0

Conclusie

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen.

Bezwaar en beroep WOZ

Inleiding
Naar aanleiding van de aanslagen gemeentelijke belastingen ontvangt de gemeente bezwaarschriften en kwijtscheldingsverzoeken. Als een inwoner het niet eens is met de uitspraak op het bezwaarschrift dan kan hij beroep aantekenen bij de rechtbank of hoger beroep bij het gerechtshof.

Ontwikkelingen
Door dat no cure no pay bureau's steeds meer bezwaar gaan maken, loopt het aantal bezwaren en beroepen de laatste jaren op. Deze bezwaren kosten veel meer tijd dan een bezwaarschrift van een inwoner. Wij geven onze inwoner sinds 2019 de gelegenheid om binnen de zes weken na de dagtekening van de beschikking/de aanslag de mogelijkheid om contact met ons op te nemen. Deze informele aanpak heeft ervoor gezorgd dat we ondanks de stijging van het tarief en de stijging van de WOZ-waarde niet veel extra formele bezwaren hebben ontvangen.

Overzicht bezwaar- en beroepschriften

Aantallen	2017	2018	2019	2020	2021
Bezwaarschriften	212	153	244	289	298
Beroepschriften	6	12	17	19	11
Hoger beroepschriften	0	0	2	1	0

Conclusie
Wat hebben we gedaan om het aantal bezwaren te beperken?
- We hebben een folder bij onze aanslagen gedaan met de vraag om ons eerst te bellen als inwoners vragen hebben over de WOZ-waarde;
- We hebben informatie aan onze inwoners verstrekt door middel van stukjes in de krant en teksten op onze website;
- We hebben de inwoners waarvan de WOZ-waarde met meer dan 20% was gestegen een brief gestuurd om bij vragen om contact met ons op te nemen.

De no cure no pay bedrijven zijn gemeenten qua communicatie een stapje voor en maken ook folders en sturen huis aan huis brieven. Zij adverteren landelijk op radio en televisie. We hebben in 2020 veel meer bezwaren ontvangen van deze bedrijven. Het aantal gegronde bezwaren van deze bezwaarmakers is wel laag. We hebben gekeken wat de oorzaken waren van deze verlaging van de WOZ-waarde. De grootste oorzaak voor een verlaging is dat de voorzieningen in de woning (keuken, badkamer en toilet) verouderd zijn. Dit heeft gevolgen voor de WOZ-waarde. Deze oorzaak kunnen we niet makkelijk oplossen. De huidige taxatiesystematiek (die elke gemeente gebruikt) kijkt alleen naar de objectkenmerken die geregistreerd zijn. Alle woningen worden geautomatiseerd gewaardeerd. De inpandige kenmerken zijn niet bekend. We passen deze gegevens na bezwaar natuurlijk aan. Deze objecten worden dus niet nog een keer verlaagd om deze reden.

De bezwaren en beroepen van de no cure no pay bureaus zijn een landelijk probleem. De Vereniging Nederlandse Gemeente en de Waarderingskamer zijn bezig met een onderzoek hoe we deze bureaus kunnen aanpakken.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft aan hoe onze financiële positie zich verhoudt tot de risico's die we voorzien. We maken een inschatting van de grootte van de risico’s en brengen in beeld welke ruimte er is om de risico’s te kunnen betalen als ze zich voordoen. Het inschatten van risico’s met als rekenuitkomst de weerstandsratio heeft een subjectief karakter. Dit maakt dat hier vooral een indicatief signaal van uit dient te gaan en geen absolute waarheid.

De paragraaf uit de jaarstukken 2020 is het vertrekpunt voor deze paragraaf, omdat dit laatste bijstelling voor het jaar 2021 is geweest. Wanneer u de jaarstukken 2021 vaststelt, is deze paragraaf de bijstelling op de begroting 2022.

Beleid(skaders)

Eind 2022 wordt de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en risicomanagement aan u aangeboden. In juni 2022 bespraken we de concept nota voor het eerst met de auditcommissie. Naast het actualiseren van kaders en uitgangspunten staat in deze nota het risicomanagementproces centraal. In de nota beschrijven we hoe we dit proces optimaal willen borgen in de ambtelijke organisatie.

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:
- het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico’s;
- het vergroten van het risicobewustzijn;
- het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1,0.

Weerstandsvermogen

Algemeen
De definitie van weerstandsvermogen is:
Het vermogen van de gemeente Buren om ook in ongunstige tijden de incidentele financiële risico's op te kunnen vangen om zo haar taken ongewijzigd te kunnen voortzetten.

Schematisch ziet het onderscheid tussen benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen er als volgt uit:

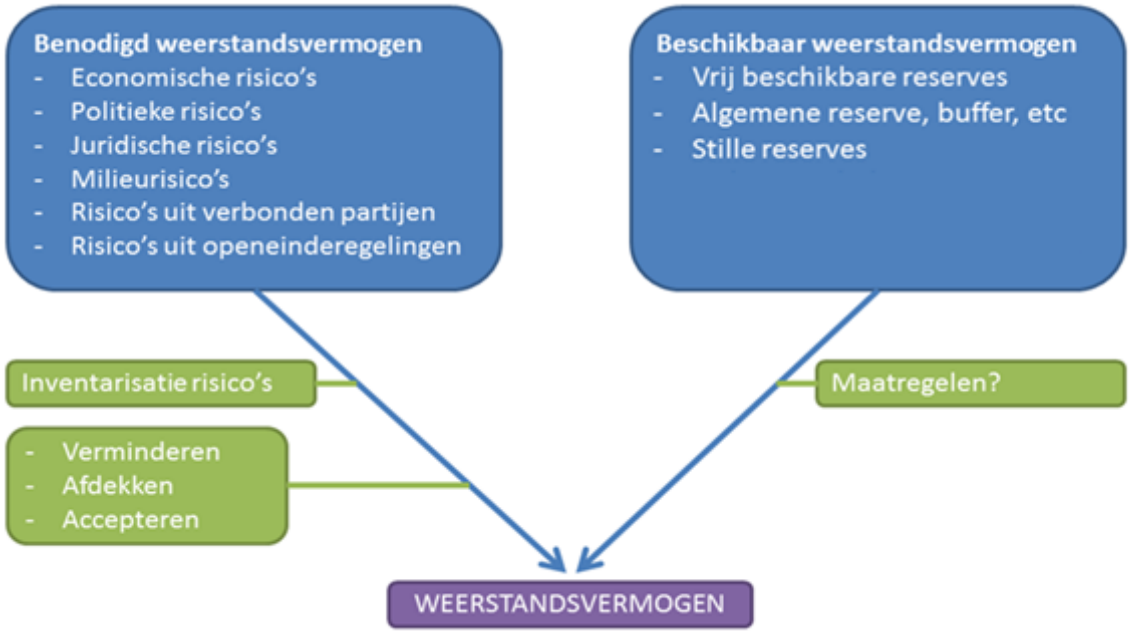

Voldoende weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie bij de uitvoering van het vastgestelde beleid te waarborgen. Het geeft een indicatie van de mate waarin we in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt.

Benodigd weerstandsvermogen
Het benodigd weerstandsvermogen bestaat uit de financiële omvang van de risico's die we opnemen in de alinea Risico's.

Beschikbaar weerstandsvermogen
Het beschikbaar weerstandsvermogen bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover we beschikken om de niet begrote kosten te dekken. Het weerstandsvermogen is onder te verdelen in:
- incidenteel weerstandsvermogen (eigen vermogen);
- structurele weerstandsvermogen (belastingcapaciteit, begrotingsruimte en kostenreductie).

In deze paragraaf beperken we ons primair tot de incidentele weerstandscapaciteit.

Nr	Naam	Saldo 1-1-2021	Saldo 31-12-2021
1	Algemene vrije reserve	1.955	5.888
2	Weerstandsvermogen (geblokkeerd)	2.660	3.565
Totaal incidenteel weerstandsvermogen		4.615	9.453

Ter toelichting:

Algemene vrije reserve
De algemene vrije reserve is beschikbaar voor de reguliere bedrijfsvoering. Dit houdt concreet in dat de omvang van deze reserve in zijn geheel vrij beschikbaar is voor het opvangen van onverwachte risico's zonder dat dit van invloed is op de lopende exploitatie.

Weerstandsvermogen (geblokkeerd)
Een gedeelte van de algemene vrije reserve is in het verleden apart gezet om aan te geven welk deel van de algemene reserve overeenkomt met het bedrag van de jaarlijkse risico inventarisatie (benodigd weerstandsvermogen).

Inventarisatie risico's

Inleiding

Onder een risico verstaan we het gevaar voor (financiële) schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft dan betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade).

We beginnen deze alinea met een melding van ontwikkelingen, waarvoor we op dit moment geen risicobedrag opnemen in het weerstandsvermogen. We signaleren een bepaald risico, maar deze ontwikkeling maakt nog geen onderdeel uit van de risicogroepen die we kennen.

Na de ontwikkelingen gaan we in op de risicogroepen en de financiële duiding van de risico's. Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de financiële omvang van de risico's. Deze risico's duiden we als het benodigde weerstandsvermogen. Het gaat om de risico's waarvoor we bijvoorbeeld geen beheersmaatregel zoals een verzekering kunnen treffen en waar we financieel geen rekening mee houden in de begroting. We hebben bij de risico inventarisatie bekeken of het risico zich voordeed in 2021 en zo ja, heeft dit invloed op het weerstandsvermogen? Daarnaast gaat het om nieuwe risico's die ontstaan zijn in 2021.

Tot slot is de kans dat de risico's zich gelijktijdig voordoen klein. Mede daardoor proberen we bij elk risico zo goed mogelijk aan te geven welk financieel gevolg dat risico kan inhouden. We houden daarbij rekening met de kans dat het risico zich voordoet (risico = kans x gevolg).

Ontwikkelingen

Coronavirus
Ruim twee jaar hebben we nu te maken met de coronapandemie. Het coronavirus is daarom geen ontwikkeling meer. Hoewel het einde in zicht lijkt, blijven de onzekere financiële langetermijngevolgen van de coronamaatregelen op verschillende organisatieonderdelen en beleidsterreinen onzeker. Vanaf nu valt het coronavirus onder de risicogroep 'Opvang bij rampen en calamiteiten'. Een onderdeel van deze groep gaat over besmettelijke ziektes die de volksgezondheid bedreigen.

Invoering Omgevingswet
De geplande invoeringsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld tot januari 2023. We hebben de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet gerealiseerd. De effecten van de kwaliteitsborging bouw worden momenteel verwerkt in de legesverordening. Door deze effecten kunnen we minder (vaak) leges heffen. Het uitgangspunt blijft dat het heffen van leges kostendekkend blijft. We kunnen besluiten om het verminderen van de leges deels te betalen uit algemene middelen. In dat geval ontstaat er een structurele kostenpost. In 2021 lieten we onderzoeken wat de kosten zijn van het opstellen van een gemeentedekkend omgevingsplan. De totale kosten hiervan hebben we opgenomen in de meerjarenbegroting. Komende periode versterken we onze dienstverlening rond de invoering van de Omgevingswet. Deze kosten zijn ook begroot.

Invoering vennootschapsbelasting
Deze ontwikkeling komt te vervallen. Sinds 2016 vallen wij voor onze economische activiteiten onder de belastingplicht van de vennootschapsbelasting. Het is daarom geen ontwikkeling meer. We bepalen ondertussen of we jaarlijks vennootschapsbelasting moeten betalen. Als we al een bedrag moeten betalen dan verwachten wij dat het nooit zal gaan om grote bedragen. Als de aangifte leidt tot een betaling nemen we hiervoor een bedrag op in de begroting.

Herijking gemeentefonds
Over de herijking gemeentefonds is dit jaar meer bekend geworden. Het ministerie BZK heeft in 2021 een viertal publicaties uitgebracht met daarin de effecten van het nieuwe verdeelstelsel gemeentefonds per gemeente. De laatste versie was 23 december 2021, met 2019 als peiljaar. Onze gemeente gaat er in de nieuwe verdeling (peiljaar 2019) € 762.377 op vooruit. Dat is € 29 per inwoner. Met deze indicatie houden we rekening in de meerjarenbegroting 2022-2025.

Risico Waarborgfonds sociale woningbouw
In juli 2021 stemde het college in met de ondertekening van een vernieuwde achtervangovereenkomst met het WSW. Deze nieuwe overeenkomst zorgt ervoor dat er een andere verdeling van de achtervang-positie ontstaat voor nieuwe leningen. Voor ons een grotere achtervang positie en daarmee een groter risico. Daarbij regelt het WSW een aantal extra zekerheden, zoals de nieuwe obligo-lening en de aanscherping van de borgbare doelen. Hierdoor wordt de algemene kans dat we hierop worden aangesproken kleiner. Ons risicoprofiel wijzigt daardoor niet.

Duurzaam meerjarenonderhoudsplan en accommodatiebeleid
Het accommodatiebeleid is niet vastgesteld in 2021 vanwege capaciteitsgebrek. De bedoeling was om een financiële reserve te vormen en daarmee risico’s af te dekken. We hebben namelijk twee verenigingsgebouwen die op gemeentegrond staan en waarvoor contractueel (nog) niets geregeld is. Ook zijn er drie dorpshuizen die niet ons eigendom zijn, maar waarvoor we in het verleden contractuele afspraken maakten over het onderhoud en eventuele teruglevering van het pand aan de gemeente. Binnen de risicogroep Maatschappelijke risico's en veiligheid reserveren we hiervoor een bedrag en komt deze ontwikkeling te vervallen.

Economische ontwikkelingen
Ondanks de uitbraak van het coronavirus sinds 2020 is de vraag naar bedrijfslocaties en arbeid in veel sectoren toegenomen. Er is daarbij een duidelijk onderscheid (ook regionaal te zien) in sectoren. Bij industrie, bouw, logistiek, en agribusiness is er sprake van groei en krapte op de arbeidsmarkt en tekort aan ruimte. Bij de horeca, recreatie en evenementensector zijn daarentegen grote verliezen geleden of is er sprake van stagnatie en afvloeien van personeel. We verwachten dat in 2022 geleidelijk economisch herstel plaatsvindt, maar dat ondanks het versoepelen van de maatregelen vooral de getroffen sectoren moeite zullen hebben om weer op hetzelfde niveau te komen als voor de crisis. Een volledig economisch herstel is pas mogelijk wanneer er naast de versoepelingen ook aandacht is voor deze krapte op de arbeidsmarkt.

Op dit moment zijn er kandidaten voor alle kavels op bedrijventerrein Doejenburg II. Inmiddels is meer dan 70% echt verkocht en verwachten we in 2022 de laatste kavels te verkopen. Ook op de andere bedrijventerreinen in de gemeente zijn de laatste kavels verkocht en worden leegstaande panden voor een groot deel weer gebruikt.

Voor Doejenburg II moeten we in het kader van parkmanagement nog goede afspraken maken over beheer en onderhoud in relatie tot mogelijke overdracht van de gronden aan de hiervoor opgerichte coöperatie. Hiervoor is nog geen bedrag voorzien. We verwachten in 2022 een advies en voorstel over de verdeling van kosten voor beheer en onderhoud tussen gemeente en de parkmanagement-organisatie in relatie tot mogelijke overdracht van de openbare ruimte en de wegen.

Netcapaciteit
De toename van de vraag naar elektriciteit en de snelle opkomst van duurzame energie zorgen ervoor dat het druk is op het elektriciteitsnet. Zelfs zo druk dat er gebieden zijn waar het elektriciteitsnet vol raakt. Effectief betekent dit vertraging in verschillende ontwikkelingen met maatschappelijke schade tot gevolg. De problematiek als bij de Veldsteeg in Lienden waar nu een transportbeperking geldt, kan zich ook voor andere gebieden in Buren voor doen. We zetten ons in op het monitoren van de netcapaciteit via een inventarisatie van relevante initiatieven op terreinen als woningbouw, bedrijfsontwikkeling en duurzaamheid. Ook zetten we in op afstemming met Liander rondom effecten, mogelijke anticiperende maatregelen en de planning van de verzwaring van het netwerk.

Didam arrest
De Hoge Raad oordeelde op 26 november 2021 dat een overheidslichaam dat een onroerende zaak wil verkopen, gelegenheid moet bieden aan (potentiele) gegadigden om mee te dingen naar deze onroerende zaak. Dit speelt indien er meer gegadigden zijn voor de aankoop van de desbetreffende

onroerende zaak of redelijkerwijs te verwachten is. Dat is bijna altijd het geval. Als we de onroerende zaak toch een-op-een verkopen, moeten we dat voorafgaand aan de verkoop publiceren.
We verwachten dat dit arrest geen gevolgen heeft voor de al verkochte en geleverde onroerende zaken (van voor 26 november 2021). Dit hangt steeds mede af van specifieke omstandigheden. Alle lopende en nieuwe grondtransacties moeten we langs deze nieuwe meetlat leggen. Dit onderwerp gaat ook spelen bij de verkoop van objecten uit de vastgoedportefeuille.

Risico's
Bij de samenstelling van de jaarstukken 2021 voerden we wederom de halfjaarlijkse risico-inventarisatie uit. Als vertrekpunt hanteren we de vastgestelde jaarstukken 2020. In juli 2021 was dit het laatste bijstelmoment in het begrotingsjaar 2021. Onderstaand treft u een totaaloverzicht van de risicobedragen per gecategoriseerde groep aan.

Overzicht berekening risico's

Bedragen x € 1.000	Jaarstukken 2020	Bijstelling	Jaarstukken 2021
1) Aansprakelijkheid	350	Geen	350
2) Rampen en calamiteiten	125	+ 300	425
3) Verbonden partijen	1.200	Geen	1.200
4) Open einde regelingen	1.875	- 1.000	875
5) Grondexploitaties	0	Geen	0
6) Maatschappelijke risico's en veiligheid	0	+ 200	200
7) Stikstofbesluit	200	Geen	200
8) Verzekeringen	100	Geen	100
9) Overige risico's	500	+ 500	1.000
Totaal	**4.350**	**Geen**	**4.350**

Toelichting:

1) Aansprakelijkheid
We voeren veel taken uit en lopen daarbij risico's. Bij het uitvoeren van taken zijn we aansprakelijk voor een tijdige en correcte uitvoering. Inwoners en belanghebbenden kunnen ons aansprakelijk stellen als we deze taken niet goed uitvoeren. De wettelijke regelingen, zoals de Wet dwangsom, de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten en het burgerlijk wetboek (onrechtmatige daad) zijn belangrijke grondslagen voor het aansprakelijk stellen.
De risico's van de organisatie beperken we door het beschrijven van de processen en daarin maatregelen op te nemen. Verder zijn (aansprakelijkheids)verzekeringen afgesloten tegen de financiële consequenties van mogelijke gebreken in de uitvoering van een taak.
Andere aansprakelijkheidsrisico's komen voor bij de grondexploitaties. Om de risico's zo klein mogelijk te houden sluiten we overeenkomsten met de ontwikkelaars van gronden om bijvoorbeeld planschade af te dekken.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 690.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 350.000. Op dit moment speelt een aansprakelijkheidsstelling door een calamiteit (hevige regenbui) in Lienden. Dit krijgt zijn vervolg in 2022. In 2021 hoeven we geen aanspraak te maken op dit bedrag. We handhaven het gereserveerde bedrag.

2) Opvang bij rampen en calamiteiten
Landelijk is de Handreiking "regionaal risicoprofiel" opgesteld. De Wet op de veiligheidsregio's verplicht de uitwerking van verschillende risicoprofielen. Dit profiel brengt de risico's van alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid duidelijk in kaart. Het gaat hierbij om risico's vanwege rampen, calamiteiten, klimaatveranderingen en besmettelijke ziektes die de volksgezondheid bedreigen.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 410.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 125.000. Hoewel het coronavirus een enorme financiële impact heeft, hoeven we in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. De gemaakte kosten worden gecompenseerd door het Rijk. De toekomstige maatschappelijke gevolgen van het coronavirus blijven onzeker. Naast het

coronavirus speelt nu de situatie in Oekraïne. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de wereldmarkt. Alles wordt duurder. Er ligt dan ook een relatie met risicogroep 'overige risico's'. We verhogen de reservering naar € 425.000.

3) Verbonden partijen
Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin we een bestuurlijk en/of financieel belang hebben. We noemen in de paragraaf verbonden partijen een aantal risico's daarvoor. De deelnemende gemeenten delen de financiële gevolgen van de verbonden partijen.

Om een indicatie te krijgen of gemeenschappelijke regelingen zelf risico's op kunnen vangen presenteren wij het samenvattende beeld in onderstaande tabel. De gegevens komen uit de jaarstukken van de gemeenschappelijke regelingen.

Gemeenschappelijke regeling	Jaarstukken 2020		Jaarstukken 2021	
	Ratio	Kwalificatie	Ratio	Kwalificatie
Avri	0,00	Ruim onvoldoende	0,50	Ruim onvoldoende
GGD Gelderland-Zuid	0,56	Ruim onvoldoende	0,45	Ruim onvoldoende
Werkzaak rivierenland	0,54	Ruim onvoldoende	1,00	Voldoende
Omgevingsdienst rivierenland	1,00	Voldoende	1,13	Voldoende
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	0,64	Onvoldoende	0,50	Ruim onvoldoende
Regio rivierenland	1,00	Voldoende	1,00	Voldoende
Regionaal archief Rivierenland	1,81	Ruim voldoende	2,22	Ruim voldoende

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 110.000. Door het toekomstig risico bij de overdracht van de stortplaats van Avri verhoogden we midden 2021 het totale risicobedrag tot € 1.200.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Verder blijkt uit bovenstaande tabel dat de ontwikkeling van het gemiddelde risicoprofiel over alle gemeenschappelijke regelingen licht verbeterd is. Ondanks deze lichte verbetering en rekening houdend met de reeds genomen besluiten over de stortplaats Avri vinden wij het nog niet verstandig om het gereserveerde bedrag aan te passen.

4) Open-einde-regelingen
Het gaat bij deze regelingen vooral om regelingen als de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. Hierdoor kregen wij een veel groter takenpakket met daardoor meer risico's.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 550.000. Mede op basis van de cijfers uit 2020 werden in 2021 grote tekorten verwacht op de begroting. Daarom verhoogden wij midden 2021 het gereserveerde bedrag tot € 1.875.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Na deze ophoging is namelijk de begroting Wmo en jeugd structureel vanaf 2021 met respectievelijk € 1 en € 3 miljoen opgehoogd. Aangezien de begroting structureel is opgehoogd reserveren we een lager bedrag van € 875.000.

5) Grondexploitaties
Bij het opstellen van de grondexploitaties worden de risico's voor dat specifieke project geschat en nemen we deze in de grondexploitatie mee. Daarnaast kunnen zich externe ontwikkelingen voordoen, die niet project-specifiek zijn en buiten onze invloed liggen. Denk hierbij aan onverwachte en onvoorziene kostenstijging over de nog te maken kosten voor bouw- en woonrijp maken. Met de aanstaande verkoop van project Teisterbant en de voortgang van het project Doejenburg II stelde u midden juli vast geen bedrag meer te reserveren

6) Maatschappelijke risico's en veiligheid
Als eigenaar zijn we verantwoordelijk voor het in stand houden van onze eigendommen. Bijvoorbeeld voor gebouwen, groenvoorzieningen, wegen en bruggen. Als door gebrekkig of achterstallig onderhoud (letsel-)schade ontstaat, worden we daarvoor aansprakelijk gesteld. Dit risico is niet verzekerbaar. Op termijn heeft een aanpassing van het onderhoudsniveau vrijwel altijd een effect op de bijbehorende risico's: hoe hoger het niveau, hoe lager de risico's en omgekeerd.

Vanwege het uitstel gepland onderhoud in 2021, de extra eenmalige verlaging onderhoud wegen in 2023 en het uitstel accommodatiebeleid reserveren we een bedrag van € 200.000.

7) Stikstofbesluit

Het stikstofbesluit van de Raad van State van mei 2019 heeft aanzienlijke gevolgen voor de uitvoering van bouwprojecten. Dit kan leiden tot vertragingen binnen de uitvoering van gemeentelijke projecten (grondexploitatie), maar ook binnen de particuliere sector. In deze laatste situaties zullen de legesopbrengsten omgevingsvergunningen geraakt worden en (tijdelijk) dalen.

Op 1 januari 2021 was er geen bedrag gereserveerd. Midden 2021 is een reservering opgenomen van € 200.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Bij de begroting 2023 beoordelen we opnieuw of we deze risicogroep moeten handhaven.

8) Verzekeringen

Vanaf 2020 zijn we ‘anders gaan verzekeren’. Gebaseerd op een doelmatigheidsonderzoek naar het verzekeringspakket en de historie van schadegevallen, dekken we de meer middelgrote schades via het weerstandsvermogen.

Op 1 januari 2021 was er een bedrag gereserveerd van € 110.000. Nagenoeg alle aanpassingen zijn doorgevoerd, behalve de cyberriskverzekering. Gelet op de grote risico's, handhaven we deze verzekering. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 100.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Een bijstelling is daarom niet nodig.

9) Overige risico's

Het gaat hierbij om een verscheidenheid aan risico's van calamiteiten, kwetsbaarheid of uitval van automatisering (privacy, datalekken, hacks), stagnering economie, personeelsrisico's, vergrijzing en het niet tijdig actualiseren van bestemmingsplannen. Zulke risico's worden waarschijnlijker, aangezien de samenleving hogere eisen stelt en complexer wordt. Verder valt de ontwikkeling van de rente en de algemene uitkering hier ook onder.

Het uitdagende vraagstuk op het gebied van de bedrijfsvoering, namelijk een groeiend tekort aan gekwalificeerd personeel, is niet veranderd. Veel gemeenteambtenaren gaan de komende jaren met pensioen. Ook kiest de nieuwe generatie medewerkers vaak voor een maatschappelijke opgave in plaats van te gaan werken bij een gemeente. Een voorbeeld hiervan is duurzaamheid.
Dit zal leiden tot extra kosten voor werving en selectie. Ook zorgt het mogelijk voor een opwaartse druk binnen het loongebouw. We hebben het budget voor werving en selectie in 2022 opgehoogd naar € 50.000, maar of dat voldoende is, moet nog blijken.

Op 1 januari 2021 was er een bedrag gereserveerd van € 530.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 500.000. In 2021 is er geen aanspraak gemaakt op dit bedrag. De financiële gevolgen van de ransomware aanval zijn nog onduidelijk. We verdubbelen het gereserveerde bedrag naar € 1 miljoen.

Weerstandsratio

Het weerstandsvermogen wordt landelijk uitgedrukt in een verhoudingsgetal, de weerstandsratio. De ratio bepalen we door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen (het totaal aan verwachte risico's). Hiervoor is landelijk de volgende tabel samengesteld:

Waarderingstabel	Score
Score < 0,6	Ruim onvoldoende
Score 0,6 – 0,8	Onvoldoende
Score 0.8 – 1.0	Matig
Score 1.0 – 1.4	Voldoende
Score 1.4 – 2.0	Ruim voldoende
Score > 2.0	Uitstekend

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{9.453.000}{4.350.000} = 2,17$$

Eind 2019 bedroeg de ratio van het weerstandsvermogen een factor van 1,98. Eind 2020 was de ratio teruggelopen en met een score van 1,06 nog net voldoende. Dit kwam vooral door een forse toename van de risico's bij de onderdelen verbonden partijen en open-einde regelingen binnen het sociaal domein. Hierop besloot u in juli 2021 het beschikbare weerstandsvermogen op te hogen door drie bestemmingsreserves vrij te laten vallen.

Het benodigde weerstandsvermogen blijft gelijk. Wel vindt er een vershcuiving plaats tussen de verschillende risicogroepen.De ratio eind 2021 komt daarmee uit op 2,17, uitstekend.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basis-set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de jaarrekening. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote en deze gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

Doel van deze kengetallen is om u op eenvoudige wijze inzicht te geven in onze financiële positie.

Sturen met financiële kengetallen

Financiële situatie gemeente / provincie

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Verloop van de kengetallen				
Kengetallen	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Netto schuldquote	28%	13%	27%	0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	27%	13%	27%	0%
Solvabiliteitsratio	34%	30%	30%	27%
Structurele exploitatieruimte	3,9%	0,8%	1,6%	31,2%
Grondexploitatie	15%	3%	17%	6%
Belastingcapaciteit	118%	137%	142%	142%

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een normale netto schuldenlast ligt tussen de 0% en 90%. Voor onze gemeente ligt dit kengetal ruim binnen de veilige marge.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Dit cijfer ligt doorgaans rond de 30% bij gemeenten.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Hoe hoger dit percentage, hoe beter.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Belastingcapaciteit
Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Daarbij valt op dat onze belastingdruk relatief hoog is.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben een groot deel van ons vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze goederen is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgelegd in beleids- en beheerplannen. In deze paragraaf gaan wij per kapitaalgoed in op het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid(skaders)

Het beleidskader is vastgelegd in:

- Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020;
- Beleidsplan Begraafplaatsen 2020;
- Beleidsplan Openbare verlichting 2020;
- Beleidsplan Groen 2020;
- Beheerplan MJOP gemeentelijk vastgoed 2021 t/m 2035 (vastgesteld in de raadsvergadering van 26 januari 2021).

Externe ontwikkelingen

In mei 2020 stelde u het beleidskader en de integrale beheerplannen openbare ruimte vast. De beheerplannen zijn gericht op een effectieve inzet van onze middelen om onze leefomgeving en het gemeentelijk vastgoed in de toekomst duurzaam en efficiënt te onderhouden. Naast de kwantiteit van het areaal geeft het ook inzicht in de kwaliteit, de kosten en hoe en wanneer we het onderhoud uitvoeren.

We zien een ontwikkeling om lichtmasten en andere gemeentelijk objecten in de buitenruimte te gebruiken om het 5G netwerk op uit te rollen. Vanuit de telecomwetgeving is er de wens om minder antennes te plaatsen en toch een goede netwerkdichtheid te hebben. Momenteel ligt er een wetsvoorstel om hiervoor gebruik te maken van gemeentelijke objecten, zoals lichtmasten. Gevolg is dat wij minder zeggenschap hebben over de lichtmast. Andere partijen kunnen dan besluiten nemen die wijzigingen geeft in onze buitenruimte.

In het buitengebied worden er sinds 2019 de nodige werkzaamheden uitgevoerd in de bermen door de aanleg van glasvezel. Om de wegen en bermen op een goede manier in stand te houden, is het denkbaar dat we meer beschoeiingen moeten plaatsen. Dit kan extra uitgaven in aanleg en onderhoud met zich meebrengen.

Momenteel worden op de armaturen van onze lichtmasten steeds vaker connectoren gebouwd. Hierop kunnen verschillende zaken worden aangesloten, zoals bewegingsmelders, verkeerstellers, en camera's. Vooralsnog maken we geen gebruik van extra zaken aan de lichtmast, maar de armaturen worden deels al wel (standaard) van een zogenaamde Zhaga connector voorzien.

Het plaatsen van kunststof beschoeiing is goed bevallen. De extra kosten zijn minimaal, maar uitvoeringstechnisch kunnen wij zaken nog verbeteren. In de toekomst plaatsen wij bij lagere beschoeiingen de kunststof variant. Doorontwikkeling is denkbaar om de hogere beschoeiingen in kunststof uit te gaan voeren.

In de startnotitie klimaatvisie gemeente Buren staan de internationale afspraken over de vermindering van de CO2-uitstoot. In de uitvoering moet blijken hoe wij die invullen en wat daar de financiële gevolgen van zijn.
In het kader van de energietransitie vraagt de regie op het beheer van de ondergrond (kabels, leidingen, riolering, etc.) in de toekomst extra en mogelijk andere aandacht.

Risico's
Binnen de vastgoedportefeuille constateren we een aantal risico's:

- Eén verenigingsgebouw dat op gemeentegrond staat en waarvoor contractueel (nog) niets geregeld is. Strikt juridisch gezien is de gemeente door natrekking eigenaar van de gebouwen. Feitelijk gedraagt de vereniging zich nu als eigenaar. Afhankelijk van de uitkomsten van het op te stellen accommodatiebeleid en de gesprekken met het verenigingsbestuur wordt hier nader invulling aan gegeven. Op dat moment worden ook de financiële gevolgen voor de gemeente inzichtelijk.
- Drie dorpshuizen die niet in eigendom zijn van de gemeente maar waarvoor in het verleden contractuele afspraken zijn gemaakt over het onderhoud en eventuele teruglevering van het pand aan de gemeente. Deze afspraken moeten worden geactualiseerd en worden meegenomen in het accommodatiebeleid.

Conclusie

Met het vaststellen van de beheerplannen in mei 2020 en het meerjarenonderhoudsplan in december 2020 voldoen we aan de laatste actualisatie van de begrotingsrichtlijnen. Er is voldoende budget beschikbaar om onze kapitaalgoederen op het juiste kwaliteitsniveau te onderhouden.

Baggeren

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we onderhoudswerkzaamheden uit aan de watergangen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan openbare ruimte.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2021 tot en met 2025. Het uitvoeringsplan 2016-2032 is een van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau B. Kwaliteitsniveau B houdt in dat we baggerspecie in de watergangen accepteren. De watergangen zijn daarmee niet altijd bagger schoon. Deze acceptatie geldt tot het moment dat het waterschap gaat controleren, op grond van de Keur. Dan baggeren we het hele gebied, ook de watergangen die nog aan de Keur voldoen. Hiermee houden we gebiedsgewijs een gelijkmatig beeld en voorkomen we dat we incidenteel op basis van klachten moeten baggeren.

Financiële middelen

- Structureel is € 171.250 beschikbaar voor het baggeren van de watergangen. De uitvoering van het onderhoud bekostigen we uit de voorziening baggeren watergangen.
- We baggeren niet jaarlijks, waardoor de uitgaven per jaar sterk fluctueren. Daarom gebruiken we de voorziening baggeren watergangen als egalisatievoorziening.
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
- In 2021 zijn geen watergangen gebaggerd.

Risico's
In de praktijk lijken de vastgestelde ontwerpuitgangspunten van het beleid voor met name C-watergangen toch tot hinder te leiden. Er zijn incidentele klachten van inwoners. Omdat we niet ieder jaar baggeren, kunnen we deze klachten niet altijd snel oplossen. Daarnaast lijken incidentele knelpunten te ontstaan. De voorgeschreven leggerdiepte is soms onvoldoende waardoor varend onderhoud moeilijker wordt of niet meer mogelijk is. (met name bij de stadsgracht Buren.) Dit houden we in de gaten.

Ontwikkelingen 2020

Ontwikkelingen meerjarig

Voorziening baggeren watergangen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	383.576	148.811	300.909	472.159	643.409	814.659

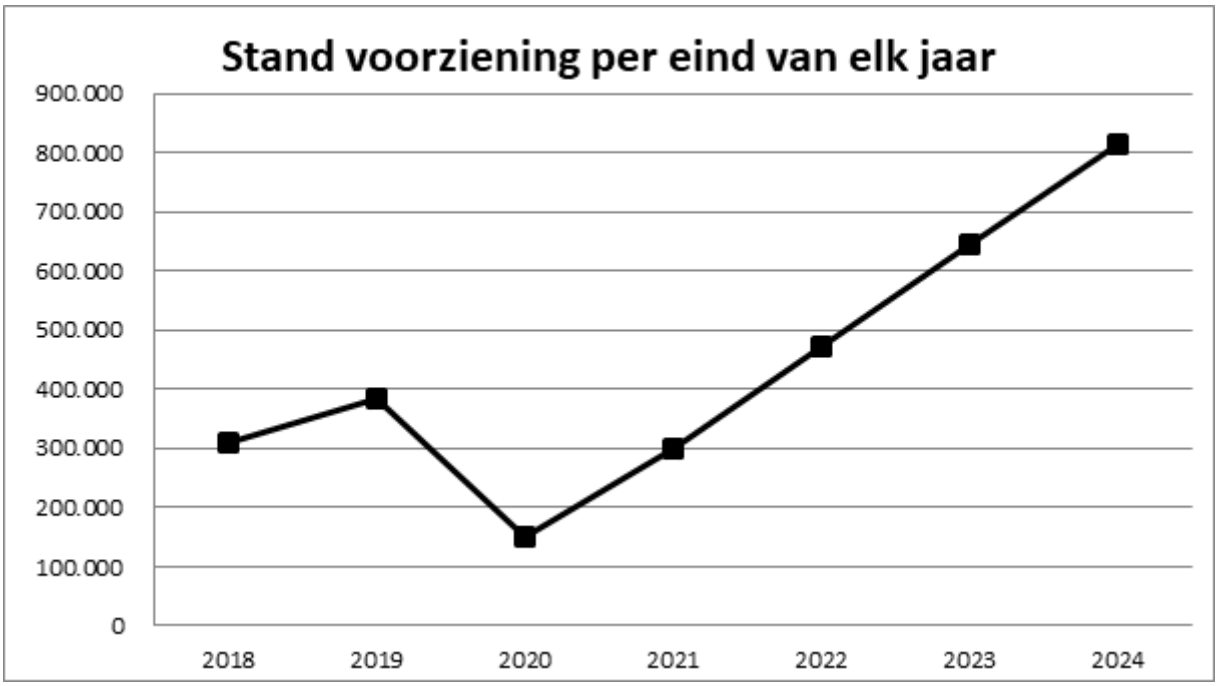

Begraafplaatsen

Algemeen
We willen ruimte bieden voor invulling van individuele wensen zonder de collectieve betekenis van de begraafplaatsen uit het oog te verliezen. De indeling van de gemeentelijke begraafplaatsen is overzichtelijk, maar wel voor iedere kern uniek. Op elke begraafplaats komen dezelfde onderdelen van inrichting voor, zoals een afsluitbare toegangspoort, begrenzende beplanting om de begraafplaats heen en lagere beplantingsvormen op de begraafplaats. De begraafplaats bestaat daardoor uit verschillende vakken. De rust is op elke begraafplaats merkbaar. De functie begraven en gedenken vormt duidelijk de hoofdfunctie. De uitstraling van de begraafplaatsen is eenvoud en rust. Deze uitstraling dient ook in de toekomst bewaard te blijven.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het Beleidsplan begraafplaatsen 2020-2030. Het beheer van de begraafplaatsen voeren wij op kwaliteitsniveau A uit volgens de vastgestelde beheerplannen. Dit houdt in dat wij het onderhoud uitvoeren op het hoogste niveau. De hagen worden strak geknipt en de gazons vaak gemaaid. Ook wordt de onkruidbestrijding veelvuldig uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat de begraafplaatsen er schoon en netjes bij liggen en het beeld strak is. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
In juli 2020 stelde u het beleidsplan vast. Uitgangspunt is, dat op termijn de begraafplaatsen kostendekkend zijn door het genereren van meer inkomsten door een hoger percentages grafuitgiftes, urnen nissen, urnengraven en as verstrooiingen. Daarvoor voeren we de vastgestelde verbeterplannen uit.

Risico's
- We hebben geen invloed op het aantal uit te geven graven en de bijbehorende inkomsten. Dit aantal fluctueert per jaar;
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat de keuze voor cremeren toe neemt. Gemiddeld zijn er 100 bijzettingen per jaar, waarvan slechts 40-45 nieuwe graven betreffen;
- Om op termijn kostendekkend te kunnen werken is het noodzakelijk, dat het uitgiftepercentage van nieuwe graven van 45% tot 55% stijgt. Dit kan ook worden bereikt door een groter aandeel in urn bijzettingen. Ook in onze gemeente neemt het aantal crematies toe.;
- Door de verlaging van tarieven voor as bestemmingen verwachten wij dat er op termijn meer gebruik gemaakt wordt van deze voorzieningen.

Voorziening afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	118.844	136.640	122.117	109.731	92.510	70.289

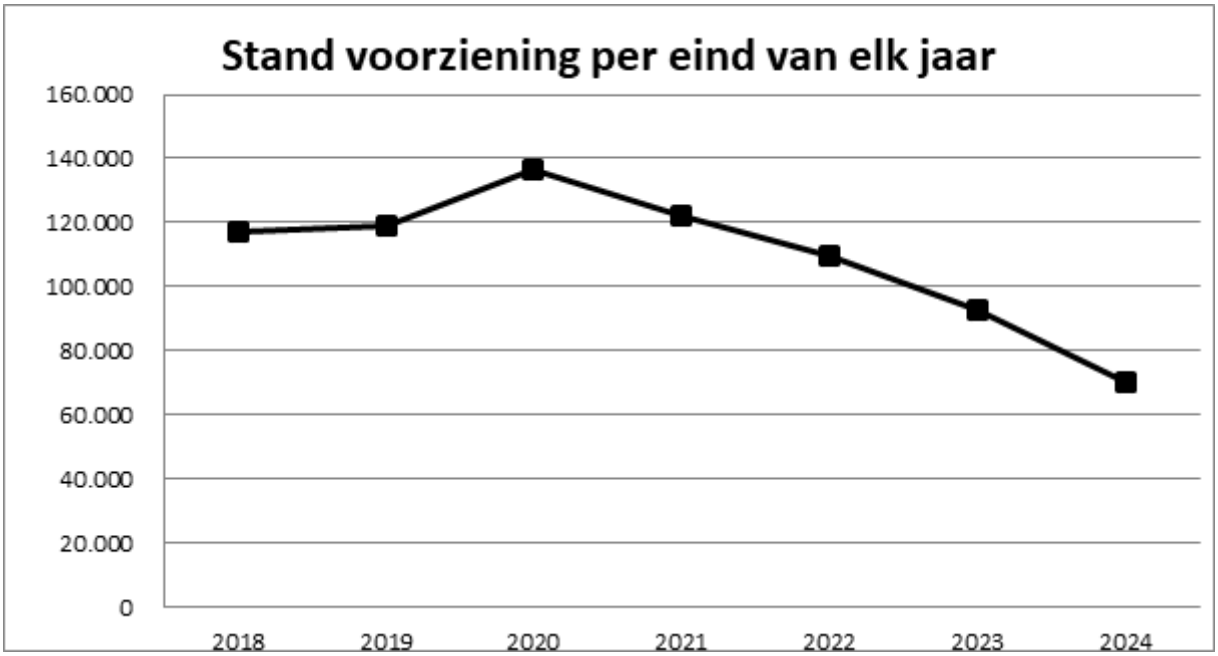

Voorziening afkoopsommen grafrechten begraafplaatsen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	42.494	57.174	73.565	84.467	95.369	106.271

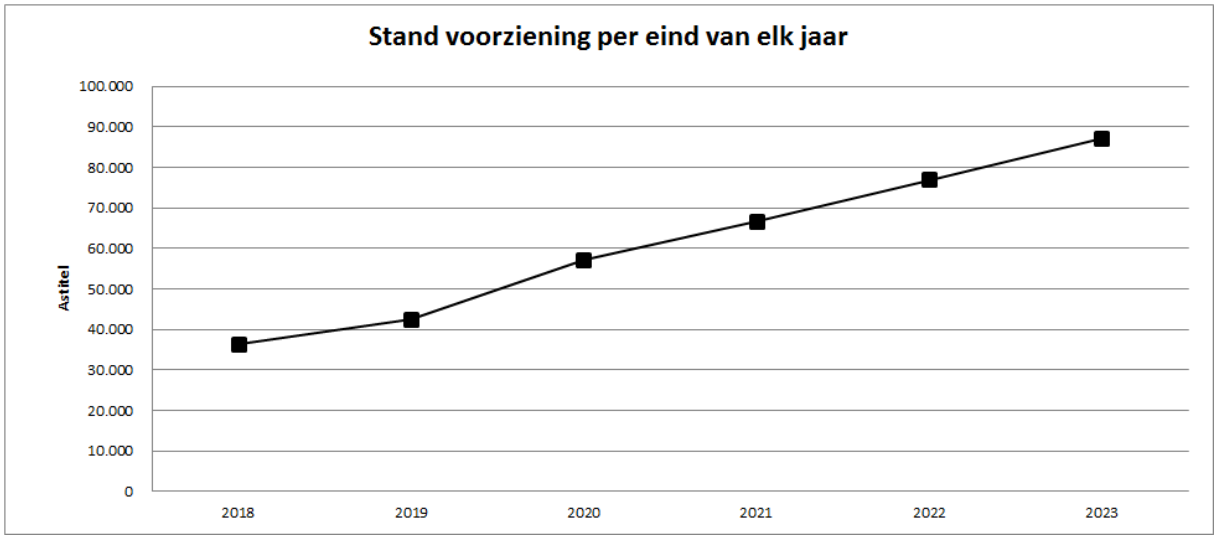

Civieltechnische kunstwerken

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de civieltechnische kunstwerken. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan Civieltechnische kunstwerken 2020 t/m 2025. Wij beheren een areaal van 556 civieltechnische kunstwerken. Hieronder vallen:
1. Beschoeiingen;
2. Bruggen - fiets/voetbruggen, verkeersbruggen en duikerbruggen;
3. Duikers - rechthoekige en buisvormige duikers;
4. Overige civiele kunstwerken - keermuur, veerstoep, vijverbak en steigers.

Behaalde resultaten (hoogtepunten)
In 2021 zijn er vier duikers vervangen. Hiervoor is een collegebesluit genomen om af te mogen wijken van het inkoopbeleid. Dit was nodig omdat wij geen lopend contract hadden met een aannemer. Op dit moment hebben we wel een contract met een aannemer. Wij hebben een bestek op de markt gezet voor de onderhoudswerkzaamheden en deze aanbesteed. Ook hebben we een beheersysteem aangeschaft om de civieltechnische kunstwerken in te kunnen beheren. Dit zoals beschreven staat in het beheerplan.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020'. De oplegnotitie dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Civiele Kunstwerken 2020 t/m 2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Aandacht. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Budget klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor inspectie, reinigen en kleine herstelmaatregelen. Het gaat hier om jaarlijks terugkerende kosten;
- Budget groot onderhoud. Groot onderhoud is o.a. het vervangen van voegovergangen of grootschalig herstel van betonconstructies (bruggen) en het grootschalig herstellen van duikers (relinen). Groot onderhoud bekostigen we uit de voorziening. Deze kosten komen periodiek (niet jaarlijks) voor;
- Budget vervanging. Dit budget is bedoeld voor het vervangen van duikers;
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.

Risico's
- Door zwaarder en breder verkeer op de wegen wordt de berm zwaarder belast, wat een verzakking van het talud (de berm) van de watergangen kan betekenen. Om de fundatie van de wegen in stand te houden moet er meer en hogere beschoeiing worden geplaatst. Dit brengt extra aanleg- en beheerkosten met zich mee;
- Door onderhoudswerkzaamheden aan watergangen (baggeren) storten steeds vaker bermen in. Dit ondervangen we door het plaatsen van beschoeiingen. Dit brengt extra aanleg- en beheerkosten met zich mee;
- Bij vervanging van duikers wordt door het Waterschap een grotere diameter geëist, wat extra aanleg- en beheerkosten met zich meebrengt.

Voorziening civiele kunstwerken	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	590.589	155.566	220.459	281.059	317.759	353.959

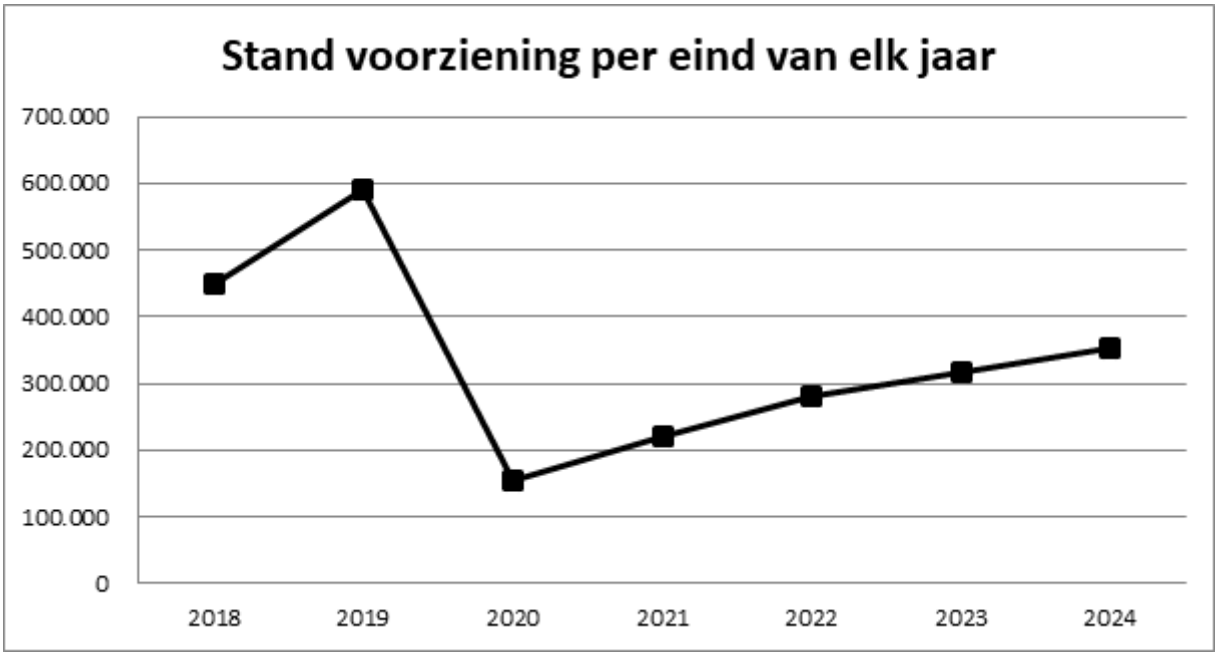

Gebouwen

Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed is vastgesteld in de raad van 26 januari 2021. Daarmee is de basis gelegd voor het professioneel beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed voor de komende vier jaar. Elke vier jaar stellen we een nieuw MJOP op.

Bij de besluitvorming rondom het ombuigingstraject in het najaar van 2021, heeft uw raad onder andere besloten het vastgoed af te stoten. Begin 2022 geven we een extern bureau opdracht om een haalbaarheidsstudie uit te voeren. Deze studie moet leiden tot een plan van aanpak voor de (mogelijke) afstoting van ons vastgoed.

Eind 2021 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan in een andere gemeente waarbij is bepaald dat transparantie en gelijke kansen voor potentiële kopers bij verkoop van gemeentelijk vastgoed voorop moet staan. Alleen in uitzonderlijke gevallen is eventuele onderhandse verkoop nog toegestaan. Begin 2022, in combinatie met voornoemde haalbaarheidsstudie, wordt beoordeeld of deze uitspraak consequenties heeft voor ons uitgiftebeleid. Zo nodig zal dit beleid worden aangepast.

Risico's

- In de onderhoudsvoorziening is geen dekking opgenomen voor renovatie, vervanging, uitbreiding van de panden en eventuele nieuwbouw. Ook is er geen dekking opgenomen voor extra (bovenwettelijke) duurzaamheidsmaatregelen;
- In het MJOP is geen onderhoudsvoorziening aanwezig voor dorpshuizen die geen eigendom zijn van de gemeente. Dit mag namelijk niet volgens onze begrotingsvoorschriften.
- Eind 2021 heeft de HR in een private zaak een uitspraak gedaan over huurcompensatie door eigenaren aan (commerciële) huurders vanwege de coronamaatregelen overheid. De uitspraak houdt in dat ‘de pijn’ eerlijk moet worden verdeeld tussen eigenaren en huurders. Begin 2022 wordt het (financiële) effect van deze uitspraak voor onze gemeente beoordeeld.

Voorziening onderhoud gebouwen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	905.380	1.219.020	1.501.762	1.645.828	1.724.343	1.802.858

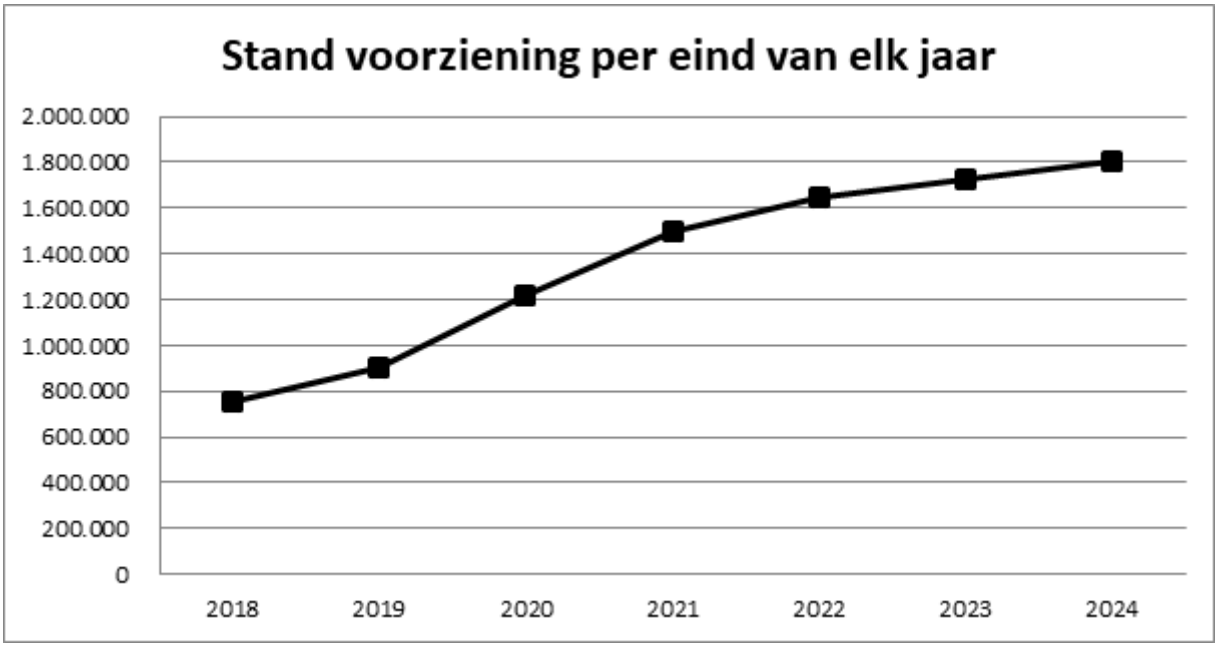

Groen

Algemeen
Op basis van het beheerplan groen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan ons openbaar groen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan Groen 2020-2025.
Openbaar groen is een belangrijke schakel bij de inrichting van de openbare ruimte. Het groen zorgt er niet alleen voor dat onze inwoners een prettige woonomgeving hebben, maar het draagt ook bij aan het behalen van onze ambities op het gebied van het vergroten van de biodiversiteit en opgaven zoals duurzaamheid en kerngericht werken. Goed beheer van het openbaar groen is daarbij essentieel. Een doelmatige en efficiënte werkwijze zorgt ervoor dat het groenareaal een verzorgde uitstraling heeft en langdurig in stand wordt gehouden.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het 'Beleidsplan Groen 2020 t/m 2025'. Het beleidsplan is één van de onderdelen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Groen 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Basis. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Voor onderhoud is structureel ruim € 1,6 miljoen beschikbaar. Dit budget is bedoeld voor o.a. dagelijks groenonderhoud en ingrijpend onderhoud (snoeien en maaien);
- We maken voor groot onderhoud geen gebruik van een voorziening. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen fluctueren op te vangen. Het onderhoud bij groen is gelijkmatig over de jaren verdeeld. Het werken met een voorziening is daarom niet nodig;
- Er is sprake van achterstallig onderhoud. Door u als raad is in mei 2020 € 382.000 beschikbaar gesteld om het achterstallig onderhoud op te pakken. Dit bedrag is gestort in een voorziening. Op dit moment is nog niet bekend wanneer de uitgaven plaatsvinden. Hiervoor vindt eerst onderzoek plaats.

Risico's
Algemeen groen:
- Uiteindelijke kosten voor het groenonderhoud kunnen afwijken van de exploitatiekosten door o.a. weersveranderingen. Indien we met grote afwijkingen te maken krijgen dan melden we dit in een bestuursrapportage;
- Mogelijk verlies kwaliteit, kapitaalvernietiging en beleidsuitgangspunten (zoals biodiversiteit) bij (langdurige) bezuinigingen.

Ziekten en plagen:
- In de bestrijding van de invasieve exoten, zoals de duizendknoop, volgen we de regio in het op te stellen beleid. Deze exoten zijn in onze gemeente nog geen urgent probleem. We monitoren de aanwezige locaties, mogelijke uitbreiding kan leiden tot extra kosten;
- De eikenprocessierups kende een explosieve groei vanaf 2018. Voor de bestrijding hebben wij extra budget ingezet. Risico is een verhoging van de huidige plaag druk, waardoor er nog meer budget nodig is om de volksgezondheid te waarborgen.

Openbare verlichting

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan onze openbare verlichting. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte 2020 t/m 2025'. Het areaal in onze gemeente bestaat eind 2021 uit:
- Circa 3.800 lichtmasten;
- Circa 3.900 armaturen.

Behaalde resultaten (hoogtepunten)
In 2020 hebben we een vervanging en onderhoudsbestek op de markt gezet en deze aanbesteed. We hebben nu een contract met een aannemer die het werk naar tevredenheid uitvoert. In 2021 is de achterstand van de vervanging weggewerkt. Hiervoor is het eenmalige investeringsbudget gebruikt. Ook is gebleken na onderzoek dat een aantal klassieke lichtmasten in het centrum van Buren niet meer voldoen aan de technische eisen en deze vervangen moeten worden. Hiervoor is een raadsvoorstel gemaakt, waar de Raad mee heeft ingestemd in januari 2022.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het Beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte 2020 t/m 2025'. Het beleidsplan is één van de onderdelen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Openbare verlichting 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Aandacht. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Structureel is € 280.000 beschikbaar. Dit bedrag is bedoeld voor o.a. klein onderhoud, energie en netwerkkosten, schilderen, reinigen en remplaceren;
- In 2020 maakten we voor groot onderhoud het laatst gebruik van een voorziening. Vanaf 2021 is dit niet meer nodig. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen fluctueren op te vangen. Het onderhoud is inmiddels gelijkmatig over de jaren verdeeld.
- Het budget voor vervanging wordt onderverdeeld in de vervanging van masten en armaturen. Dit gebeurt aan het eind van de theoretische levensduur. Van een mast is dit na 40 jaar en van armaturen na 20 jaar. Het aantal te vervangen armaturen en masten wisselt per jaar. Om deze vervanging te realiseren is een investeringsbudget voor 5 jaar beschikbaar gesteld.

Risico's
- De stijging van de prijzen van o.a. staal en aluminium kan een toename van de kosten tot gevolg hebben.

Voorziening openbare verlichting	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	499.717	698.523	0	0	0	0

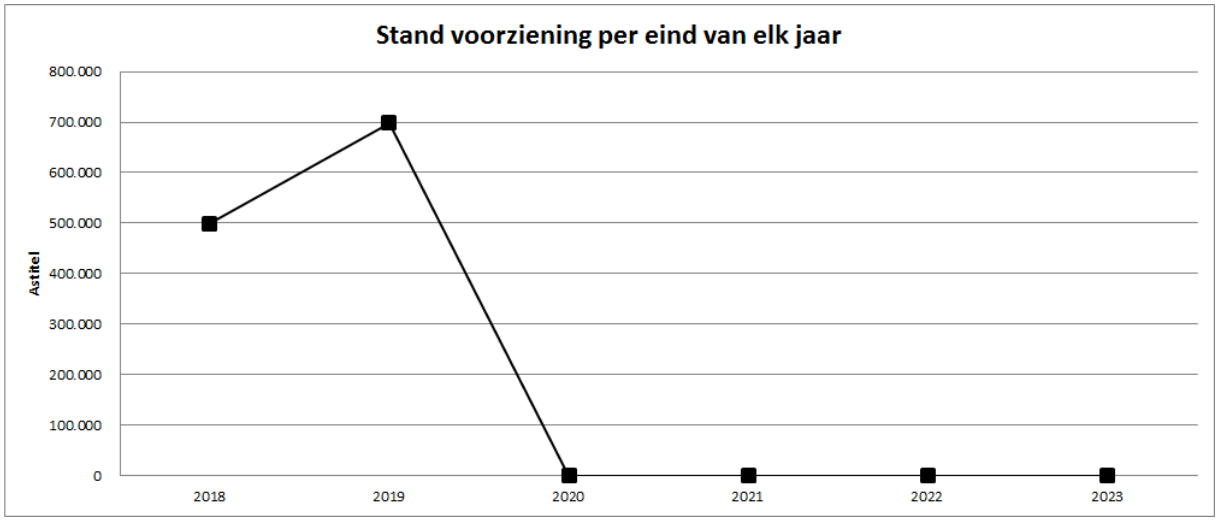

Riolering en water

Algemeen
Riolering omvat meer dan alleen buizen onder de grond. Het gaat om het geheel aan voorzieningen, waarmee de gemeente zorgt voor de volksgezondheid en droge voeten. Hiervoor hebben we drie wettelijke zorgplichten, namelijk voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan het gehele systeem van stedelijk water (o.a. riolen, gemalen en wadi's). Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beheerplan riool 2020-2025.

Beleid
De actuele beleidskaders zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en deze dient als voortgezet kader voor de periode 2021 tot en met 2025. Het beheerplan riool 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie.

Financiële middelen
- Klein onderhoud bestaat uit correctief onderhoud, uitgevoerd door Avri en het preventief onderhoud. Preventief onderhoud bestaat uit het inspecteren en bij gemalen het vervangen van kleine onderdelen. Op basis van de inspecties plannen we groot onderhoud in. Daarbij vervangen we zo'n 50 pompen per jaar;
- Riolering betalen we kostendekkend uit de rioolheffing. Het gaat om een jaarlijks bedrag van ruim € 2,8 miljoen. Naast de exploitatie voeden we hiermee de volgende drie voorzieningen:
  1. Voorziening GRP: met deze voorziening zorgen we voor een gelijkmatige ontwikkeling van het tarief van de rioolheffing (op grond van artikel 44, lid 2 BBV);
  2. Voorziening Vervanging Riolering: met deze voorziening sparen we voor toekomstige rioolvervanging. We verwachten dat we pas vanaf 2021 uit deze voorziening hoeven te putten. Door te sparen voor toekomstige rioolvervangingen voorkomen we rentelasten (op grond van artikel 44, lid 1d BBV);
  3. Voorziening Onderhoud Riolering (gemalen): deze voorziening gebruiken we voor groot onderhoud aan de rioolgemalen. Hiermee verevenen we de jaarlijkse lasten voor de begroting (op grond van artikel 44, lid 1c BBV).
- Alle voorzieningen zijn toereikend om het vereiste onderhoud uit te voeren;
- Het taakveld riolering sluit met een batig saldo van € 336.012. Hiervan is € 200.000 het gevolg van uw besluit in 2017 om BTW op de exploitatiekosten van het riool te verrekenen in het riooltarief. € 136.012 is de bijdrage in de overheadkosten.

Risico's
We voorzien richting de toekomst geen specifieke risico's. Wel moeten we de kosten voor de nog te bepalen maatregelen in het kader van klimaatadaptatie (wateroverlast) nog verwerken.

Voorziening onderhoud riolering (gemalen)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	867.818	995.679	1.255.993	1.165.089	1.192.118	1.104.929

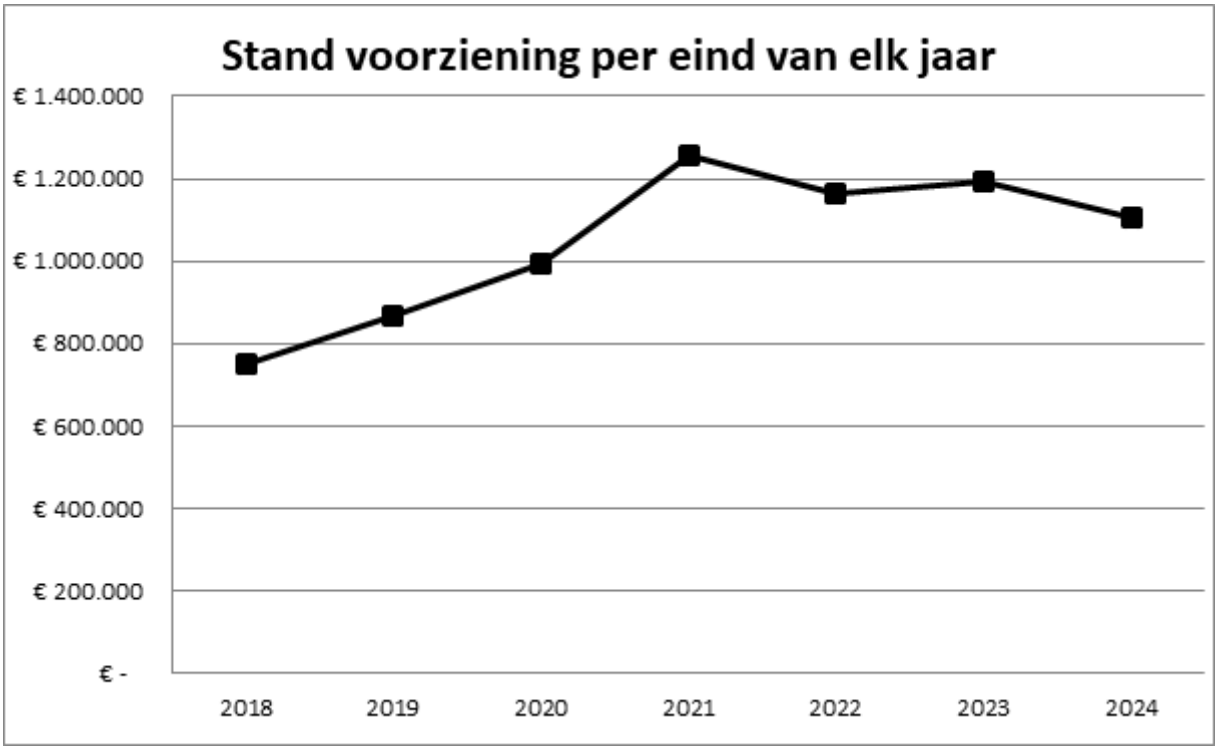

Voorziening vervanging riolering (vrij verval)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	1.000.000	1.200.000	1.796.072	1.801.801	1.738.166	1.712.469

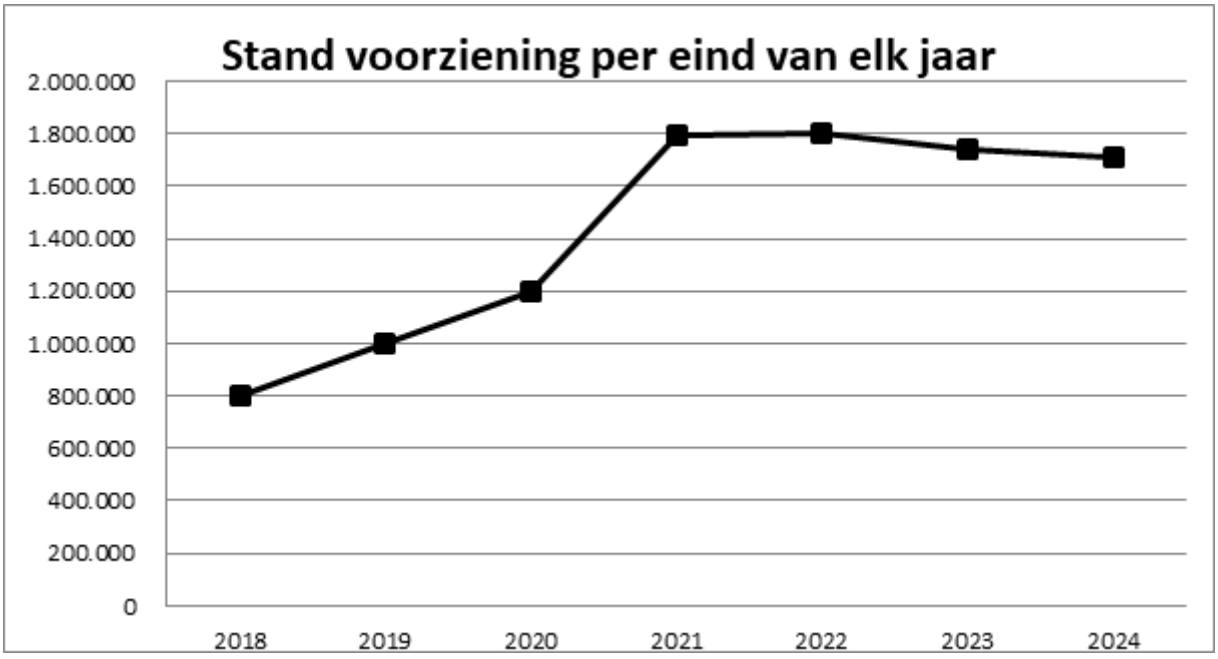

Voorziening GRP	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	4.195.996	4.500.761	4.382.287	4.163.817	4.025.827	3.799.440

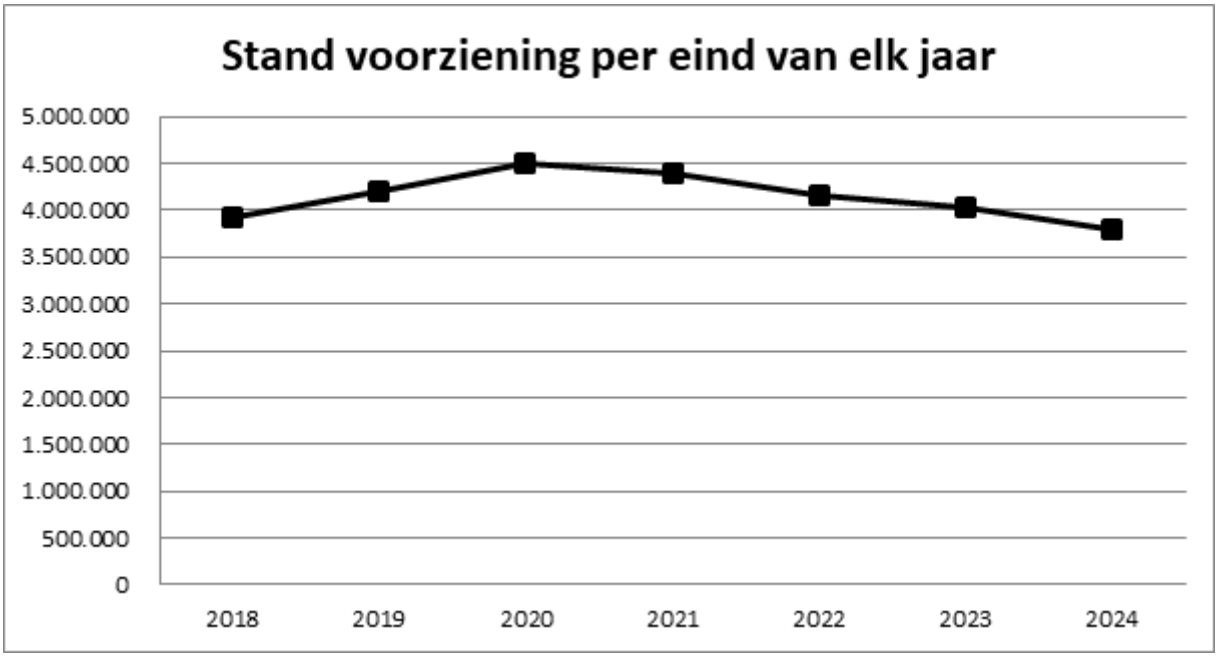

Wegen

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de wegen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan wegen 2020-2025. Via een jaarlijkse inspectie van de wegen bepalen we aan welke wegen onderhoudswerkzaamheden moeten plaatsvinden.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dienen als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan wegen 2020 t/m 2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het vastgestelde kwaliteitsniveau voor de jaren 2021, 2022 en 2023 is 'laag'. Vanaf 2024 is het kwaliteitsniveau weer vastgesteld op 'Basis'. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Uitgevoerde werkzaamheden 2021
In 2021 hebben we uitvoering gegeven aan de planning groot onderhoud wegen. Op tal van wegen buiten de kom zijn asfaltreparaties uitgevoerd, er zijn asfaltlagen aangebracht en op een aantal wegen is er een slijtlaag aangebracht. Een aantal klinker wegen is opnieuw herstraat net als een aantal voetpaden.

- Alle wegvakken zijn geïnspecteerd en de globale planning is gemaakt voor 2022 en 2023.
- De geplande rehabilitaties zijn wel in voorbereiding genomen (vooronderzoek, berekeningen en opstellen werkomschrijving) maar nog niet uitgevoerd. Door Corona, de late opstart van de werkvoorbereiding, de inpassingen van duurzaamheid en het gebrek aan mankracht hebben als gevolg dat de uitvoering in 2022 plaats gaat vinden.
- De niet uitgevoerde werkzaamheden zijn opgenomen in de nieuwe planning. Zowel de werkzaamheden als de benodigde financiën zijn geborgd in de voorziening.
- Door het uitgevoerde groot onderhoud in 2021 voldoen we aan de door de raad vastgestelde onderhoudsniveau 'Laag'.
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële middelen

- Budget klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor herstelwerkzaamheden aan de verhardingen in de openbare ruimte. Deze werkzaamheden bestaan uit het repareren van gaten in het wegdek, herstellen van tegelwerk in het voetpad of het rechtzetten van verkeerspalen e.d.;
- Budget Groot onderhoud bekostigen we uit de voorziening. Deze kosten komen periodiek (niet jaarlijks) voor. Omdat de uitgaven per jaar fluctueren, gebruiken we de voorziening wegen als egalisatievoorziening. Groot onderhoud betreft onder andere het geheel of gedeeltelijk herstraten van een rijbaan of parkeerstrook, het asfalteren van rijbanen of het aanbrengen van een slijtlaag.

Risico's

- De prijzen van grondstoffen, waaronder olie, fluctueren sterk.
- Door veranderingen in het klimaat staan we voor nieuwe uitdagingen. Bij een te veel aan regenwater verzadigt de fundering en bij langdurige droogte gaat de ondergrond van klei scheuren. Nieuwe schadebeelden treden op, zoals het reflecteren van verzakkingen en/of scheurvorming.
- De voorziening is toereikend. Wij monitoren jaarlijks of dat ook zo blijft. Verlaging van de storting betekent een in het rood lopende voorziening.

Voorziening wegen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	3.251.452	3.525.476	4.386.270	4.693.270	4.708.348	4.410.242

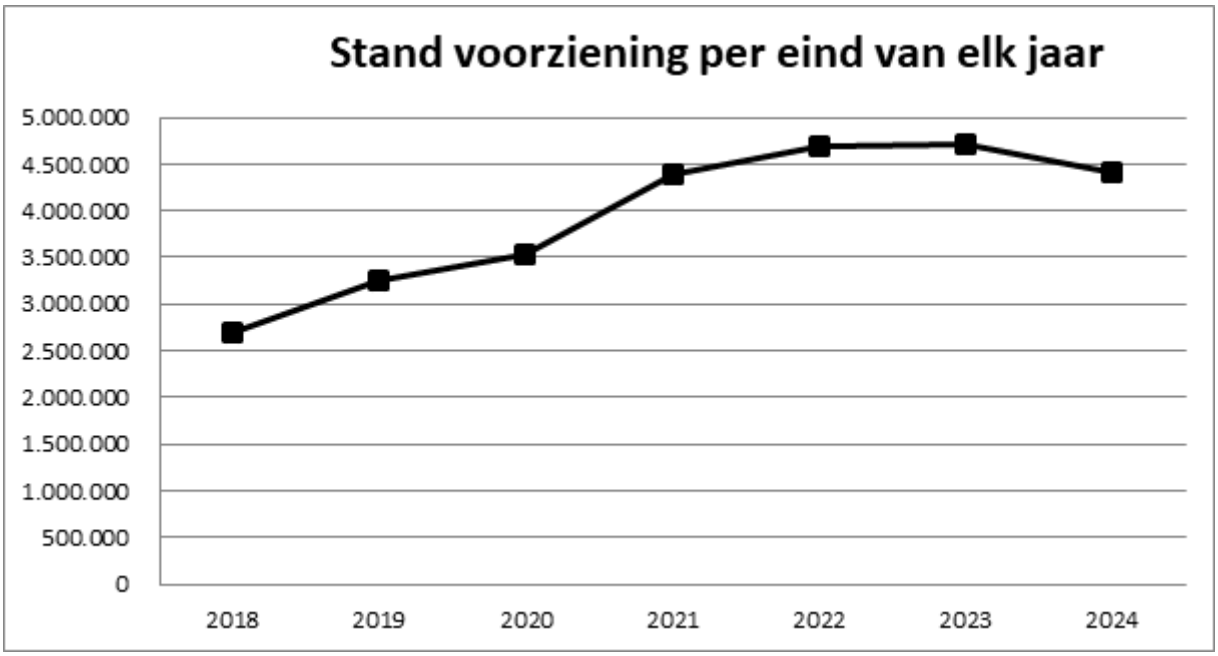

Paragraaf Financiering

Inleiding

Het vermijden en beheersen van risico's op het gebied van financiering vormen een verplicht begrotingsonderdeel op basis van de Wet fido. De nadruk ligt op het bieden van inzicht in de uitvoering van de treasuryfunctie. De treasuryfunctie van de gemeente omvat alle activiteiten die voorzien in de vermogensbehoefte van de gemeente. De gemeente moet altijd over voldoende geld beschikken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen: Het op tijd betalen van uitkeringen, subsidies, salarissen en facturen van derden. Hiervoor trekt de gemeente korte geldleningen (kasgeld) aan. Om investeringen in de gemeente mogelijk te maken, trekken we geldleningen aan met een langere looptijd. Het financieringsbeleid is nodig om de rente die we moeten betalen op de aangetrokken leningen te beheersen en de daarmee samenhangende risico’s te beperken. Een laatste aandachtsveld binnen de treasuryfunctie is het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties in het kader van de publieke taak.

Beleid(skaders)

De wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's uit de Wet fido zijn verder uitgewerkt in het treasurystatuut gemeente Buren 2018. Daarnaast geldt de verplichting uit het besluit begroting en verantwoording (BVV) om alle rentebaten en lasten te presenteren onder het taakveld treasury. Ook gelden de regels uit de notitie rente 2017 van de commissie BBV.

Externe ontwikkelingen

Rentetarieven

De rentestand in 2022 is voorlopig erg onzeker. De impact van de oorlog in Oekraïne kan van grote invloed zijn. De laatste berichtgeving geeft aan dat men verwacht dat de Europese Centrale Bank de rente in het derde kwartaal van 2022 zal gaan verhogen. In 2021 hebben we een langlopende geldlening aangetrokken tegen het destijds gunstige tarief van 0%

Risico's

Renterisico

Het grootste risico op het gebied van financiering is het renterisico. Het renterisico lopen we als we langlopende leningen aantrekken (en eventueel uitzetten) bij veranderingen in de hoogte van de rente. Rente is de prijs voor het lenen van geld. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van langlopende leningen te beheersen. Hoe meer de aflossing van de leningen in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij de herfinanciering.

Liquiditeitsrisico

We lopen geen liquiditeitsrisico omdat we als gemeente voldoende leningen aan kunnen trekken waarmee we tijdig aan onze betalingsverplichtingen voldoen.

Conclusie

In de komende jaren blijven de financieringsrisico's van onze gemeente beperkt, zolang wij alert blijven opereren in de markt.

Gemeentefinanciering

De gemeente Buren werkt vanuit totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat de aangetrokken leningen niet één op één gekoppeld zijn aan de investeringsprojecten of verstrekte leningen. We bundelen schulden en tegoeden. We salderen alle gemeentelijke kastekorten en -overschotten voordat we ons op de kapitaalmarkt begeven.

Het omslagrentepercentage wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa, zie: BBV Notitie Rente 2017. Dit rentepercentage mag een afronding van 0,5% hebben. Voor de berekening van het omslagpercentage wordt gekeken naar een mix van de (voor)gecalculeerde kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld Treasury tot uitdrukking. In 2021 is de uitkomst van deze berekening zodanig laag dat we rekenen met een omslagrente van 0%.

De Commissie BBV adviseert vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en de transparantie om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen niet meer toe te passen. Dit advies hebben wij vanaf 2017 overgenomen.

In de begroting 2021 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een omslagrente van 0,00%;
- Bij grondexploitaties hanteren we een omslagrente van 0,20%;
- In het BBV wordt er aanbevolen om geen rente toe te rekenen aan het eigen vermogen en de voorzieningen. Daarom rekenen wij geen rentevergoeding over de reserves (eigen vermogen) en ook niet aan de voorzieningen (vreemd vermogen).

Treasurybeleid

Eind 2018 is het treasurybeleid vastgesteld volgens het treasurystatuut. In het statuut werkten we de wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's volgens de Wet fido verder uit. We hebben de gemeentelijke doelstellingen, de verantwoordelijkheden, de bevoegdheden en de administratieve organisatie van het beheer van liquiditeiten op korte en lange termijn beschreven.

Met het vernieuwde besluit begroting en verantwoording (BBV) staan in de notitie rente 2017 de nieuwe gemeentelijke verantwoordingsregels voor het taakveld treasury. Het treasurystatuut gemeente Buren 2018 sluit nog aan op deze notitie. In de inleiding zijn de belangrijkste treasuryfuncties aangegeven: De financiering van het gemeentebeleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De Wet fido heeft deze functies aan strenge regels gebonden door de invoering van het schatkistbankieren in 2013.

Kasgeldlimiet

Een belangrijke doelstelling van de treasuryfunctie is het voeren van een risicomijdend treasurybeleid. Om dit te realiseren is in het treasurystatuut vastgelegd dat de gemeente alleen leningen aan derden mag verstrekken voor de uitoefening van haar publieke taak. Ook het aantrekken van gelden moet risicomijdend zijn.

Naast risicomijdend gedrag bij het aantrekken en uitzetten van gelden is het van belang dat we renteschommelingen (oftewel renterisico's) voorkomen. Het renterisico wordt in beeld gebracht met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten gebruikt de provincie bij het uitoefenen van haar toezichthoudende taak.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal door kort geld mag financieren. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De gemeente Buren heeft de afgelopen jaren het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet in € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begrotingstotaal	54.776	57.520	64.556	64.173
Vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	4.656	4.889	5.487	5.455
Benodigd kortlopend krediet	4.000	2.950	5.000	5.000

Renterisiconorm

Renterisiconorm
De renterisiconorm stelt dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is bedoeld om door de jaren heen tot een goede opbouw van de leningenportefeuille te komen. Hierdoor wordt het renterisico als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering van de leningen van jaar tot jaar voldoende beperkt. Het renterisico wordt bepaald op basis van de aflossingsbedragen van onze leningen in de toekomstige jaren. Deze moeten (her-)gefinancierd worden tegen het geldende rentepercentage.

De renterisiconorm is gebaseerd op de verwachte meerjarige begrotingscijfers. Door maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar af te lossen, vermijden we te grote renteschommelingen op de langlopende leningen. De rentelasten leggen beslag op de begrotingsruimte en zijn nadelig voor onze gemeentelijke financiële positie. De afgelopen jaren heeft de gemeente de renterisiconorm niet overschreden.

De rente op langlopende leningen staat voor langere tijd vast en daarmee wordt het renterisico sterk beperkt.

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden per 1-1 in € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begrotingstotaal	54.776	59.842	64.556	64.173
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	10.955	11.968	12.911	12.835
Aflossing op vaste schulden	1.716	1.100	1.850	2.600
Ruimte onder risiconorm	9.239	10.868	11.061	10.235

Rentetoerekening

Het omslagrentepercentage berekenen we door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Dit rentepercentage mag een afronding van 0,5% hebben. Voor de afronding wordt gekeken naar een mix van de (voor)gecalculeerde kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld treasury tot uitdrukking.

Het BBV biedt de mogelijkheid om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en door te belasten aan de taakvelden. De commissie BBV adviseert deze systematiek niet meer toe te passen. Dit doet de commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie. Dit advies namen we in 2017 over.

In 2021 betekende dit voor onze exploitatie, rekening houdende met de BBV-regelgeving:

- Een omslagrente van 0,00%;
- Bij grondexploitaties hanteren we een omslagrente van 0,25%;
- In het besluit begroting vastlegging wordt er aanbevolen om geen rente toe te rekenen aan het eigen vermogen en de voorzieningen. Daarom rekenen wij geen rentevergoeding over de reserves (eigen vermogen) en ook niet over de voorzieningen (vreemd vermogen).

Renteschema		Begroting 2021	Rekening 2021
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		37.841	41.031
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	5.000	5.412
Totaal toe te rekenen externe rente		*32.841*	*35.619*
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	35.426	40.712
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen, indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		*35.426*	*40.712*
d1. Rente over eigen vermogen		0	0
d2. Rente over voorzieningen		0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen interne rente		*0*	*0*
e. De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-35.426	
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		32.841	76.331
Berekende omslagrente (afgerond)		0,00%	0,00%

Risicobeheer

Saldobeheer
Sinds 2013 zijn alle decentrale overheden verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Schatkistbankieren wordt door het ministerie van Financiën uitgevoerd. Dit houdt in dat het overschotsaldo (geld en vermogen) dagelijks wordt afgeroomd naar deze rekening bij het Rijk. Dit gebeurt via een rekening courant bij de BNG.

Langlopende leningen

Dit onderdeel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

Overzicht langlopende geldleningen In €	2021	2022
Stand per 1 januari	5.000.000	18.150.000
Opnamen	15.000.000	0
Aflossing	-1.850.000	-2.600.000
Stand per 31 december	18.150.000	15.550.000
Rente	37.841	28.826
Nieuwe leningen	0	0

Relatiebeheer
De huisbankier van onze gemeente is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze relatie is vastgelegd in een zogenaamde raamovereenkomst. In deze overeenkomst zijn onder andere afspraken vastgelegd over de rentepercentages van in rekening-courant geleende gelden. De raamovereenkomst is in 2020 voor het laatst geactualiseerd. Bij de Rabobank loopt een bankrekening die uitsluitend bestemd is voor het afstorten van liquide middelen van de afdeling publiekszaken.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering bestaat uit de diensten (communicatie, facilitaire en huisvestingszaken, informatievoorziening en automatisering, informatieveiligheid, inkoop, juridische zaken, personeel en organisatie en planning & control) ter ondersteuning van de uitvoering van de programma's (het primaire proces). In deze paragraaf hebben wij ook de griffie en de rekenkamercommissie opgenomen.
De bedrijfsvoering is ondersteunend aan en mede bepalend voor de kwaliteit van het primaire proces en de realisatie van de beoogde maatschappelijke effecten. Dit betekent dat de kwaliteit en omvang van de gemeentelijke organisatie, maar ook faciliteiten als bijvoorbeeld huisvesting en automatisering indirect van grote invloed zijn op het behalen van de gewenste doelen.
In deze paragraaf worden de verschillende onderdelen verder uitgewerkt. We beschrijven de ontwikkelingen en activiteiten binnen de bedrijfsvoering van onze gemeente. In een goed functionerende bedrijfsvoering organiseren we de interne dienstverlening efficiënt en ondersteunen we de realisatie van beleidsinhoudelijke doelstellingen effectief.

Beleid(skaders)

- Informatie & Automatiseringsplan 2020-2024 (2021)
- Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet) (2012)
- Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet) (2011)
- Financiële en planning en controlverordening (ex. artikel 212 Gemeentewet) (2018)
- Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (2022)

Externe ontwikkelingen

De ontwikkelingen op het vakgebied van bedrijfsvoering hebben ook te maken met de coronacrisis. Dit heeft effect op de stijl van leidinggeven, het binden en boeien van medewerkers, het integraal samenwerken en het gebruik van het kantoor. In 2022 gaan we verder met elkaar uitvinden hoe we deze aspecten gaan oppakken, uitwerken en borgen.

Vanaf 2022 legt het college naar verwachting zelf een rechtmatigheidsverantwoording af in de jaarstukken. Hoewel de wet nog in afwachting is van parlementaire goedkeuring, zijn we in 2021 verder gegaan met de voorbereiding.

Risico's

De risico's liggen op het managen van de gevolgen van de coronacrisis en het krijgen en houden van een kwalitatief goed personeelsbestand.

Conclusie

Wij hebben onze bedrijfsvoering op orde. We moeten continu alert zijn om onze informatieveiligheid op orde te houden. Hier gaan we ons ook in 2022 extra voor inzetten.

Communicatie

In 2021 bleven we de gehele organisatie ondersteunen bij de interne en externe communicatie. We adviseerden en ondersteunden de beleidsmedewerkers over de participatie voor onder andere de omgevingsvisie, duurzaamheid, kerngericht werken en het gemeenschappelijk verkeer- en vervoerplan. Zo groeide in 2021 communicatie steeds meer uit tot een onderdeel van de hele organisatie, waarbij we advies gaven voordat er actie werd ondernomen of projecten werden gestart.

Afgelopen jaar kwam een grotere groep inwoners met eigen ideeën en onderwerpen waarover ze meer wilden horen via onze online en offline kanalen. Deze ideeën namen we mee in de communicatiekalender en in de advisering van de domeinen. We hielden contact met deze inwoners, zodat zij wisten wat wij met hun ideeën deden. Op die manier willen we laten zien dat we een gemeente zijn waar inwoners van op aan kunnen.

Met betere promoties via onze sociale media en berichten in het gemeentenieuws, sloot de communicatie aan op de beleving en behoeften van inwoners. Door voorafgaand te kijken via welk kanaal een bericht werd verspreid, bereikten we meer inwoners en konden we beter inspelen op de doelgroep. Zo leerden we hoe we het beste welke doelgroep konden bereiken. Daardoor vinden we bijvoorbeeld steeds meer contact met jongeren in de gemeente.

We legden in 2021 de focus op de nieuwswaarde van een bericht. Door gebruik te maken van de kracht van een persbericht, groeide het contact met de lokale media. Steeds vaker stonden berichten over Buren in de lokale krant. Er ontstond meer contact met de pers, wat zorgde voor meer interviews over de ontwikkelingen in Buren. Zo pakten we met de lokale omroep de boomplantdag op, waren verschillende lokale media aanwezig tijdens de huldiging van inwoners die een bijzondere prestatie hebben verricht, betrokken we de lokale omroep bij de dodenherdenking en kregen we regelmatig verzoeken voor interviews over ruimtelijke ontwikkelingen.

Huisvesting en facilitaire zaken

Ook in 2021 heeft corona ervoor gezorgd dat we veel thuiswerkten. Mede door dit vele thuiswerken, hebben we gezien dat onze dienstverlening en de huisvesting van het gemeentehuis efficiënter kan. Daarom zijn we in 2021 gestart met het project hybride werken. Een van de uitgangspunten van het hybride werken is 50% thuiswerken. Vanaf oktober 2021 zetten wij de eerste stappen om volgens de uitgangspunten van het hybride werken te werken. Het hybride werken maakt onderdeel uit van de visie op dienstverlening die op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad ligt. In het ombuigingstraject is een bezuiniging voor de huisvesting van het gemeentehuis vastgesteld. Een externe partij is in november 2021 gestart met het opstellen van een businesscase. Zij onderzoekt de verschillende mogelijkheden voor huisvesting van de organisatie en verschillende openbare ruimtes (zoals raadzaal en trouwzaal). Ook brengen zij het herontwikkelingspotentieel van het huidige gemeentehuis in beeld. Afhankelijk van de visie op dienstverlening en de visie op het gemeentehuis gaan wij aan de slag met de fysieke optimalisatie van de loketfunctie. Het MJOP van het gemeentehuis is geactualiseerd. Grote investeringen voor het vervangen van elektronische installaties zijn doorgeschoven tot na het onderzoek van de huisvesting van het gemeentehuis.

Informatieveiligheid

Ook in 2021 hebben we weer een goedkeurende verklaring gekregen van de IT-auditor voor de ENSIA-toetsing op DigiD en Suwinet over 2020. Dit met de complimenten van de auditor voor de Suwinet-beheerder. Nieuw is de audit op de Wet Politiegegevens. De pre-audit hebben we in 2021 gedaan en de audit zelf volgt in 2022. Deze audit kijkt hoe we in de gemeente omgaan met politiegegevens en focust daarbij op de BOA. Elk vierde jaar moeten we hiervoor een externe audit laten doen.

Het jaar 2021 hebben we afgesloten met veel werk rondom de wereldwijde Apache log4j kwetsbaarheid. In december2021 hebben we op hele korte termijn intensief gewerkt om alle systemen te beschermen. De veiligheid van onze systemen hebben we in dat kader ook laten uitdagen door een ethical hacker. Die moest flink moeite doen om door onze netwerkbeveiliging heen te komen. Ook die gaatjes in de verdediging zijn nu gedicht. Daardoor is ons systeem nu wel weer optimaal beveiligd.

We hebben in 2021 geen schade geleden door deze en andere kwetsbaarheden of hackpogingen. De Informatiebeveiligsdienst adviseert extra alert te blijven vanwege de Apache log4j kwetsbaarheid. We blijven alert op gebruikersbewustzijn en hebben daarvoor in december 2021 een succesvolle namaak-phishingmail in de organisatie uitgezet. Die heeft voor veel aandacht en bewustwording gezorgd bij onze collega's. Ten slotte zijn er enkele datalekken gemeld in 2021. Het betroffen geen grote bestanden en vormden geen gevaar voor de persoonlijke levenssfeer. Ook hier houden we de vinger aan de pols.

Ransomware aanval 2022
Op 1 april 2022 is de gemeente Buren getroffen door een ransomware-aanval door criminelen. De gemeente heeft diverse noodprocedures vrijwel direct ingeschakeld. Dankzij adequaat handelen van de organisatie en met behulp van een specialistische externe partij is het gelukt om de dienstverlening van de gemeente binnen enkele dagen weer op niveau te krijgen en zijn er geen bestanden vernietigd of verdwenen. Wel is een deel van de gegevens versleuteld en gestolen. Ook is er data gepubliceerd in een poging om de gemeente af te persen voor geld en is er sprake van een datalek, dat gemeld is.

Informatisering en automatisering

Gemeenten maken deel uit van een sterk veranderende samenleving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een van de belangrijkste ontwikkelingen is. Voor het functioneren van de gemeente is een goede informatievoorziening en automatisering (I&A) van cruciaal belang. In alle gemeentelijke processen speelt I&A een belangrijke rol. Onze inzet is er op gericht de primaire processen optimaal te ondersteunen met een goede informatievoorziening.

Juist het vlak van de informatievoorziening kwamen er in 2021 grote veranderingen op ons af, zoals de start van de implementatie van de nieuwe informatiekundige visie van de VNG (Common Ground). Ook de gevolgen voor onze informatievoorziening vanwege nieuwe wetgeving werden steeds beter zichtbaar. Door wetgeving, zoals de Omgevingswet, de Wet open overheid en deWet elektronisch publiceren gaat er veel veranderen. In 2021 hebben we ons informatiebeleid hierop bijgesteld en is het informatiebeleidsplan 2021-2025 'Dit is de kern' in maart 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Met het vaststellen van het informatieplan 2021-2025 hebben we ook een nieuw uitvoeringsprogramma vastgesteld. In 2021 hebben we een start gemaakt met de uitvoering van deze plannen. Zo hebben we onder andere de uitrol van mobiele telefonie gerealiseerd en hebben we ons voorbereid op de mogelijkheden onze telefoniecentrale verder te digitaliseren en te koppelen aan mobiele telefoons. Ook hebben we de online virtuele werkomgeving uitgebreid en opnieuw ingericht met de meest recente software. Hiermee zijn we weer voorzien van een veilige en toekomstbestendige werkomgeving.

Vanuit de informatievoorziening hebben we in 2021 belangrijke vervolgstappen gezet in de digitale informatie transitie naar de Common Ground. Zo hebben we een eerste versie van onze OpenPDD (Portal Digitale Diensten) opgeleverd met een veilige DigiD aansluiting en een koppeling naar onze basisregistratie personen (BRP). Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening in 2022. We gaan samen met de VNG een pilot starten naar een overheidsbrede Track & Trace toepassing.

Inkoop

In 2019 is begonnen met de professionalisering van de inkoopfunctie. Aanleiding was een rapport van de rekenkamercommissie. Deze professionalisering heeft in 2021 verder vorm gekregen door het neerzetten van een inkooporganisatie, een inkoopsysteem en het geven van opleidingen en trainingen voor medewerkers. Daarnaast hebben we in 2021 onderzoek gedaan naar toetreding tot de Bedrijfsvoerings-organisatie West-Betuwe. Voor wat betreft de inhuur derden zal die toetreding plaatsvinden in 2022.

Personeel en organisatie

De vakgroep personeel en organisatie adviseert en ondersteunt de directie, de managers en de medewerkers op het gebied van personeel en organisatie. De vakgroep is onder meer verantwoordelijk voor het opstellen van het strategische personeelsbeleid, processen van organisatie- en personeelsontwikkeling en verzorgt de salarissen. Het gaat hierbij onder andere om werving- en selectievraagstukken, loopbaanbegeleiding, ontslagprocedures, coaching en opleidingen.

Doelstelling
Wij willen voldoen aan de ambities, verwoord in het coalitieakkoord 'daadkrachtig en kerngericht'. We willen een gemeentelijke organisatie zijn die wendbaar en robuust genoeg is om de uitdagingen aan te gaan waar wij voor staan.

Voor 2021 hadden we de volgende activiteiten voorgenomen:

Trainingsprogramma rolvastheid en eigenaarschap
We hadden niet bedacht dat we in 2021 overwegend thuis zouden werken. Een van de bijeffecten was dat medewerkers meer eigenaarschap en rolvastheid lieten zien. Hierdoor hebben we geconstateerd dat een training voor deze onderwerpen niet nodig was. Individuen waar dit wel een punt bij is, worden door hun leidinggevende begeleid. We hebben wel geïnvesteerd in workshops personal branding in het kader van het Huis van Buren. Bij organisatieontwikkeling vertellen we hierover meer.

Verbeteren kwaliteit college- en raadsvoorstellen
Eind 2020 en doorlopend in 2021 hebben we bij Bureau Taal een e-learning duidelijke taal georganiseerd. In alle eerlijkheid is deze training niet helemaal goed bevallen. In deze coronatijd is het voor medewerkers lastig om alle ballen in de lucht te houden. Vooral jonge mensen met gezinnen waarbij de kinderen ook thuis waren, gaven aan hun werk net aan te kunnen. Een extra training werd als erg belastend ervaren en het management heeft dit ook teruggeven. Vanuit het onderdeel Communicatie is oa. een schrijfwijzer op intranet geplaatst. Medewerkers weten wat de bedoeling is met Duidelijke taal. Het enthousiasme ontbreekt echter om hier echt mee te werken. Er wordt nog onderzocht wat er voor nodig is om betere college- en raadsvoorstellen in procedure te brengen. Ook de bestuursadviseurs en het management spelen hier een rol in.

Organisatieontwikkeling
Onze gemeentelijke organisatie is op 1 januari 2020 formeel van start gegaan met vier nieuwe domeinen: Ruimte, Sociaal domein, Dienstverlening en Bedrijfsvoering. Ook is er een team Staf. In 2021 vroeg een aantal strategische opgaven een nieuwe manier van kijken naar het werk en de samenwerking met ‘buiten’. De ontwikkelingen binnen onder andere de strategische opgaven Omgevingswet, kerngericht werken en visie op dienstverlening vragen van de ambtelijke organisatie een andere houding en gedrag. Hierop is het Huis van Buren, waarin klantgerichtheid centraal staat, verder uitgewerkt.

Strategische personeelsplanning
Wij streven naar een medewerkersbestand passend bij onze ambities en onze wettelijke taken. Met de huidige arbeidsmarkt hebben we 2,5 keer zo veel vacatures moeten invullen als bijvoorbeeld vier jaar terug. We staan voor de kwaliteit van onze medewerkers en dit betekent dat we op zoek blijven naar de beste kandidaat, ook als dit betekent dat we vaker een procedure moeten volgen. Het is ons goed gelukt om ook jong talent aan ons te binden. Het inwerkprogramma is geëvalueerd. Dit is een prima programma (geven twintig nieuwe medewerkers aan) maar het is niet in alle gevallen goed doorlopen. Hier moeten HR, het management en de nieuwe medewerker zelf voor waken.
Tot slot zijn we in 2021 gestart met het voeren van exitgesprekken, zodat we ook zicht hebben waarom medewerkers vertrekken en dat we hiervan eventueel kunnen leren. Door deze extra activiteiten en doordat managers aangaven dat leiding geven in coronatijd best ingewikkeld is, hebben we de strategische personeelsplanning in overleg met het management doorgeschoven naar 2022. In dit jaar zullen we conform het strategisch personeelsbeleid 2007-2022 de strategische personeelsplanning gaan uitvoeren.

Vitaliteit en preventie
We willen een aantrekkelijke werkgever zijn die aandacht heeft voor haar medewerkers. Daarom

wilden we medewerkers trainingen aanbieden over vitaliteit (over beweging, voeding en ontspanning) voor onze medewerkers. Deze preventieve trainingen kunnen onder andere helpen bij het terugdringen van het ziekteverzuim. We hebben i.v.m. Corona andere accenten gelegd. Zo hebben we de inpandige rookruimte per 1 juli 2021 gesloten en zijn we als organisatie aangesloten bij de Rookvrije Generatie. Daarnaast hebben we vaak aandacht besteed aan een goede thuiswerkomgeving en hebben we medewerkers de ruimte gegeven om in overleg op kantoor te werken als dat thuis ingewikkeld was.

Garantiebanen
We hebben dit jaar ruim aan het streefcijfer van 2,8 fte voldaan. We hebben 4 fte aan medewerkers met een Garantiebaan. Hierbij gaan we uit van 25 uur per week = 1 fte, conform de landelijke afspraak bij garantiebanen.

Arbeidsmarktcommunicatie
We streven ernaar om jonge goed opgeleide mensen aan ons te binden. Daarvoor gaan we onderzoeken hoe en waar we deze groep mensen kunnen werven. Een hbo-stagiaire deed haar eindonderzoek en adviseerde vooral maatwerk per vacature. We hebben met succes geëxperimenteerd met bijvoorbeeld trainee-ship op het sociaal domein, het maken van een filmpje in plaats van een vacaturetekst etc. Het lukt ons nog steeds om goede mensen te vinden, we hebben mooie brede takenpakketten. We blijven aan onze arbeidsmarktcommunicatie verder werken.

Inhuur derden
In 2021 is dit budget bij de domeinmanagers belegd, bij integrale verantwoordelijkheid hoort immers ook de bevoegdheid om zelf inhuur te kunnen inzetten. Hierbij adviseren financiën en HR vooraf. We zien dat we de regels die we met o.a. inkoop en de accountant afspraken niet altijd nagekomen worden. Het goed beheren/in control zijn van inhuur moet verder opgepakt worden in 2022.

Het gemiddelde ziekteverzuimcijfer over 2021 was 6,11%!
Doel was om voor 2021 toe te werken naar een reëel verzuimcijfer van 7%,
In 2020 was het ziekteverzuim 6,45% en het streefcijfer 7,8%. Daarmee hebben we het toch al ambitieuze ziekteverzuimstreefpercentage voor het tweede jaar op rij ruimschoots gehaald en daar zijn we blij mee en trots op. We zitten nu onder het haalbare verzuimcijfer voor gemeenten van onze omvang van 6,7%. Het ziekteverzuim over 2021 was 6,11% !

N..B. in 2018 was ons ziekteverzuim nog 10,5%, in 2019 was het 7,8%. We komen van ver, maar het gaat boven verwachting goed. Ook landelijk zien we dat in Coronatijd het ziekteverzuim gedaald is. Dit komt vermoedelijk in het meer zelf kunnen indelen van de tijd en het grote verantwoordelijkheidsgevoel van mensen om zaken toch gedaan te krijgen. Daarnaast besteden de HR adviseurs en de managers meer tijd en aandacht aan individuele ziektesituaties. Punt van aandacht blijft wel de werkdruk, HR ontvangt regelmatig signalen dat de werkdruk te hoog is.
Medewerkers konden vanaf januari 2021 gebruik maken van het bedrijfsomstandighedenspreekuur. 12 medewerkers hebben hier gebruik van gemaakt. Medewerkers kunnen de bedrijfsarts dan spreken in het gemeentehuis of daarbuiten. HR of het management krijgt geen terugkoppeling van dit gesprek, het gesprek is preventief ter voorkoming van ziekteverzuim.
HR heeft op verschillende momenten medewerkers voorgelicht over deze mogelijkheid, en daarbij uitgelegd hoe medewerkers een afspraak bij de bedrijfsarts kunnen maken. Dit zullen we in 2022 onder de aandacht blijven brengen.

Integriteit
Voor alle medewerkers die in 2021 nieuw in dienst kwamen, is een VOG verklaring gevraagd. Voor alle nieuwe medewerkers in 2021 zijn deze ook afgegeven. We hebben in 2021 voor het eerst de ambtsbelofte of ambtseed afgenomen. We hechten er aan om deze bijeenkomsten fysiek te kunnen doen. Hierbij maakten de collegeleden en de nieuwe medewerkers vooraf kennis met elkaar tijdens een informele lunch. We stonden stil wat integriteit in de functie van medewerker van de gemeente Buren betekent, waarna de ambtseed of –belofte door de gemeentesecretaris werd afgenomen.

Er zijn drie meldingen binnen gekomen bij de vertrouwenspersonen en bij HR. Medewerkers gaven aan dat het fijn en genoeg was om hun hart te luchten, zij gaven aan nu geen vervolgstappen te willen zetten maar het wel gemeld te willen hebben. Ook ging het in één situatie om grensoverschrijdend gedrag. Er zijn gesprekken geweest, er hebben interventies plaatsgevonden en we hebben met

elkaar onderzocht welke stappen er genomen moesten worden en nog moeten worden. We doen dit met inachtneming van alle belangen van betrokkenen. Daarbij realiseren we ons dat dit een heel precair en emotioneel proces is voor alle betrokkenen.

Daarnaast is er een melding binnen gekomen van een medewerker waarbij er sprake was van intimiderende bejegening door een inwoner. De betreffende inwoner heeft een brief ontvangen dat gemeente Buren grenzen stelt aan intimiderend gedrag. Op dit moment worden er trainingen omgaan met emotie en agressief gedrag georganiseerd. Het uitgangspunt is daarbij: emotie mag, agressie nooit. We willen deze trainingen fysiek in het gemeentehuis organiseren. Er is geen melding vermoeden van een misstand gedaan.

Naam kengetal	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2018	2019	2020	2021	Begroting 2021
P&O - fte's			132,57	137,49	144,90	156,03	

Toelichting kengetal

Bij dit kengetal wordt het verloop van het aantal fte in het verleden en de verwachting in de toekomst weergegeven.
Opmerking: de weergegeven cijfers zijn exclusief de griffie.

Toelichting ontwikkeling

In 2021 zijn er ongeveer 12 fte bijgekomen. De verwachting is dat het verloop groot blijft in deze arbeidsmarkt. We investeren in een goed inwerkprogramma, maar zeker in Coronatijd is het inwerken een lastige zaak.

P&O - mobiliteit - instroom			26	26	29	35	

Toelichting kengetal

Het aantal personen dat onze organisatie binnenkomt.

Toelichting ontwikkeling

Er zijn in 2021 35 mensen ingestroomd. Het verloop in onze gemeente is groot. Het lukt niet altijd om zelf vacatures in te vullen, soms moeten we een bureau inzetten.

P&O - mobiliteit - uitstroom			15	16	22	30	

Toelichting kengetal

Het aantal personen dat de organisatie verlaat.

Toelichting ontwikkeling

In 2021 zijn er 30 mensen uit dienst gegaan.

P&O - ziekteverzuim			10,50	7,80	6,45	6,11	

Toelichting kengetal

Het percentage ziekteverzuim

Toelichting ontwikkeling

Het gemiddelde ziekteverzuimcijfer over 2021 is 6,11%. Onze inzet is er op gericht het ziekteverzuim structureel terug te brengen. Op basis van de analyse van de ziekteverzuimcijfers is een plan van aanpak opgesteld om tot een verlaging van het ziekteverzuim te komen. Meer regie, meer rendement, wordt onze aanpak voor ziekteverzuimbeheersing. We gaan de uitdaging aan om meer verantwoordelijkheid bij leidinggevenden en werknemers neer te leggen. Een duidelijke communicatie tussen leidinggevenden en werknemers op het gebied van verzuim is van groot belang en er ontstaat meer wederzijds begrip. Als duidelijk is wat het verzuim inhoudt kan de leidinggevende samen met de werknemer hiervoor de verantwoordelijkheid nemen. Een preventiemedewerker helpt de leidinggevenden om meer regie op verzuim te voeren en gaat leidinggevenden hierin doorlopend ondersteunen.

Planning, control en financiën

Planning en control is het geheel van activiteiten die uitgevoerd moeten worden voor het plannen en beheersen van de gemeentelijke activiteiten. Planning en control is daarmee een van de belangrijkste hulpmiddelen voor het uitvoeren van uw volks vertegenwoordigende, kader stellende en controlerende rol. Dit vertaalt zich in de bestuurlijke planning en control-cyclus. In onze gemeente bestaat deze uit een kadernota, programmabegroting, bestuurlijke rapportages en jaarstukken. De eerste twee instrumenten passen vooral bij de volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol (planning), de laatste twee bij de controlerende rol (control). Uiteraard kunt u op basis van de bestuurlijke rapportages en ook de jaarstukken wel bijsturen.

De doelstelling van planning en control is het sturen en beheersen van de gemeentelijke processen. Dit betekent in de praktijk het bieden van tijdig, volledig en juist inzicht in de beoogde maatschappelijke effecten (doelstellingen), de activiteiten die bijdragen aan het realiseren van deze doelstellingen en de middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Het uiteindelijke doel is u als raad in staat te stellen juiste beslissingen te nemen in het belang van onze inwoners, bedrijven en instellingen.

De volgende activiteiten waren in 2021 gepland:

- Kwaliteit van de planning & control cyclus

  Het financiële perspectief in de programmabegroting 2021 was niet goed. Dit was de reden voor een Zero Based Budgeting traject (ZBB). De organisatie heeft in 2021 hard gewerkt om alle budgetten te analyseren en de bezuinigingsmogelijkheden in beeld te brengen. U was hierdoor in staat om in november de Programmabegroting 2022-2025 vast te stellen waarin de laatste twee jaar structureel in evenwicht zijn.

- Verbeteren kwaliteit budgetbeheer

  Het hierboven beschreven ZBB traject heeft veel tijd van de organisatie gevraagd. Daarom pakken we het voornemen om de kwaliteit van het budgetbeheer te verbeteren verder op in 2022.

Rechtmatigheidsverantwoording
Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie belangrijk: wij moeten voldoen aan wet- en regelgeving. De accountant geeft hier jaarlijks een verklaring over af als ook over het getrouwe beeld (zijn de jaarstukken conform realiteit). Er is een wetswijziging in voorbereiding om de rechtmatigheids-verantwoording voortaan door het college van burgemeester en wethouders af te laten leggen. Dit is naar verwachting voor het eerst bij de jaarstukken 2022. Dit jaar nemen wij de verantwoording al wel op in het jaarverslag en zien wij dus als een proef.

Op 30 maart 2021 nam u het volgende besluit:
1. Vanaf 2021, onafhankelijk van wettelijke goedkeuring, de rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad af te laten leggen.
2. De grens voor de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 1% van het totaal aan lasten inclusief toevoeging reserves (variant 1 - wettelijke norm).
3. Na een jaar het proces tot de verantwoording en de uitkomst met de auditcommissie evalueren.
4. In de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag in ieder geval in te gaan op:
   a. bevindingen die boven de afgesproken grens vallen;
   b. bevindingen die onder de verantwoordingsgrens blijven, maar wel relevant zijn om te melden;
   c. de te nemen beheersmaatregelen;
   d. bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden;
   e. overige zaken die relevant zijn om de gemeenteraad over te informeren.

De rechtmatigheidsverantwoording vindt u in de jaarrekening onderdeel controle verklaring. In de paragraaf bedrijfsvoering gaan we nader in op de door u besloten onderdelen. Dit doen we mede aan de hand van drie criteria waarover we verantwoording moeten afleggen:
- Begroting: passen de financiële handelingen binnen het kader van de geautoriseerde begroting?

- Voorwaarden: voldoen we aan de eisen bij de uitvoering van financiële beheershandelingen (o.a. het normenkader)?
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: zijn de gegevens die door derden zijn verstrekt juist en volledigheid en worden de gelden gebruikt in overeenstemming met het doel?

In de auditcommissie van juni jl. is een terugkoppeling gegeven hoe het proces van de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarstukken 2021 is ervaren.

Ad. 4a Bevindingen die boven de afgesproken grens vallen.
Er zijn geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd die boven de afgesproken grens vallen.

Ad. 4b Bevindingen die onder de verantwoordingsgrens blijven, maar wel relevant zijn om te melden.
- Begroting: per programma overschrijden de werkelijk lasten de begroting niet. Zie verder het onderdeel financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.
- Voorwaarden:
  - Fouten: rechtmatigheidsfouten treden op bij financiële beheershandelingen, waarbij de in het normenkader beschreven wet- en regelgeving niet is nageleefd. De omvang van de rechtmatigheidsfout bedraagt € 369.000 en ziet voor € 310.500 toe op lasten en aangegane verplichtingen in 2021 welke niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen. Qua bedrag is dit meer dan een halvering vergeleken met vorig jaar. Het aantal onrechtmatige dossiers is 80% lager dan vorig jaar. Alle onrechtmatige dossiers zijn gestopt per eind april 2022. De fout in 2022 nemen we mee bij de jaarstukken 2021. De onrechtmatigheid ronden we daarmee in 2021 af.
  - Onduidelijkheden: hiervan is sprake indien we in het kader van de verslaggeving niet kunnen aangeven of er sprake is van een rechtmatigheidsfout of niet. De omvang van de onduidelijkheid bedraagt € 43.500 en gaat over betalingen binnen het sociaal domein.
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: Dit onderzoek nemen we zijdelings mee in onze verbijzonderde interne controle. U kunt hierbij denken aan bijstandsfraude of aan fraude met vergunningen. Als we bij de onderzoeken hier tegenaan lopen dan pakken we dit op. In 2021 zijn geen gevallen ontdekt.

Ad. 4c De te nemen beheersmaatregelen.
Tot 2020 deden we alleen na afloop van het jaar onderzoek naar aanbestedingen en of deze binnen de vastgestelde kaders vallen. We noemen dit de spendanalyse. In 2021 hebben we de spendanalyse driemaal uitgevoerd. Daarnaast zijn de kritische dossiers uit 2020 per kwartaal beoordeeld. De risico's op het niet voldoen aan de aanbestedingswetgeving zitten onder andere bij inhuur van personeel en op verouderde contractafspraken ten aanzien van ICT (o.a. onderhoud). Niet alle aanbestedingen konden we direct beëindigen. We ondernamen direct actie, zodra het mogelijk was.

We hebben eind 2021 een mooie stap gezet ten opzicht van 20202, maar we zijn er nog niet. In 2022 gaan we de (nieuwe) risicovolle dossiers weer monitoren. Dit doen we door de spendanalyse elk half jaar uit te voeren. Daarnaast is besloten om voor het onderdeel inhuur derden toe te treden tot de Bedrijfsvoering organisatie West-Betuwe (BWB). De kerncompetentie bij BWB is het inhuren van mensen en via BWB huren we rechtmatig in. We zijn hierover in gesprek met BWB en de planning is dat we eind dit jaar/ begin volgende jaar toe kunnen treden. De huidige inkoopondersteuners kunnen zich meer verdiepen op hun domein en focussen op overige strategische inkopen naast inhuur.

Ad. 4d Bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden.
Binnen één team kozen we er bewust voor om een inhuurcontract niet te beëindigen. Het team was niet stabiel door ziektes. Ook is een aantal keuzes neergelegd in het ZBB traject over de uitvoering die effect kunnen hebben op de samenstelling van het team. Het was simpelweg niet verstandig om eerder te stoppen vanwege de continuïteit en complexiteit van het werk die dan in het geding komt. Ongeveer de helft van de rechtmatigheidsfout 2021 was dus voorzien en bewust voor gekozen.
De huidige raamovereenkomst liep per 1 maart 2022 af. Op dit moment zijn drie vacatures opengesteld om zo vaste formatie te creëren voor de reguliere werkzaamheden.

Ad. 4e Overige zaken die relevant zijn om de gemeenteraad over te informeren.
Wat hebben we gedaan in 2021 voor de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording:
- De uitgangspunten en randvoorwaarden voor het vastleggen van processen zijn vastgesteld.
- Planning met het beschrijven/ actualiseren van processen is vastgesteld.
- De eerste processen inclusief de beheersmaatregelen zijn beschreven/ geactualiseerd.

- De verbijzonderde interne controle voeren we uit op basis van een risicogerichte aanpak in plaats van een statistische steekproef.
- We hebben de verbeteragenda verder vorm gegeven. Deze agenda bevat niet alleen de opmerkingen van de accountant, maar ook bijvoorbeeld aanbevelingen vanuit de domeinen (processen) en de verbijzonderde interne controle. Per kwartaal monitoren we de voortgang van de aanbevelingen in het MT en het college. De auditcommissie informeren we tweemaal per jaar.

Wat moeten we nog doen in 2022 voor de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording:
- We gaan verder met het beschrijven/ actualiseren van processen met de vastgestelde uitgangspunten en randvoorwaarden.
- Het actualiseren van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen en de nota door u vast te laten stellen.
- Het opstellen van een nota Misbruik en oneigenlijk gebruik en de nota door u vast te laten stellen. In de diverse regelingen zijn de maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke middelen tegen te gaan wel geregeld, maar wij hebben hier nog geen overkoepelend beleid op.
- Het uitvoeren van een frauderisicoanalyse.
- Nadere afspraken met u maken over (niet) financiële rechtmatigheden in relatie met de paragraaf bedrijfsvoering. Dit pakken we op bij het actualiseren van de financiële verordening.

Griffie

In 2021 stond de griffie in de steigers. Op alle functies binnen de griffie zijn nieuwe medewerkers aangenomen.

Rekenkamer

Over de herijking van de rekenkamerfunctie zijn verkennende gesprekken gevoerd met griffiers en rekenkamers van een aantal buurgemeenten over een regionale rekenkamercommissie. We constateren daaruit verschillende snelheden in de noodzaak en behoefte van de verschillende gemeenten. Samen met gemeente West-Betuwe wordt gewerkt aan een uitwerking van mogelijkheden. Die volgt naar verwachting in het voorjaar 2022.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Gemeenten werken steeds vaker samen in regionaal verband. Voor kleine gemeenten is de noodzaak om samen te werken vaak groot. Dit komt doordat de complexiteit van gemeentelijke taken toeneemt. Kennisdeling en schaalvoordelen kunnen bijdragen aan efficiënter bestuur en betere dienstverlening.

Een verbonden partij is een samenwerkingsvorm waarbij de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Verbonden partijen kunnen we onderscheiden in gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. We nemen deel aan zeven gemeenschappelijke regelingen en drie vennootschappen. Een gemeenschappelijke regeling (GR) is een publiekrechtelijke constructie op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), dit is de meest gebruikte vorm voor intergemeentelijke samenwerking in Nederland. Vennootschappen bestaan uit naamloze vennootschappen (NV) en besloten vennootschappen (BV).

Beleid(skaders)

- Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr)
- Nota verbonden partijen gemeente Buren
- Regionaal informatieprotocol Rivierenland

Externe ontwikkelingen

Een belangrijk onderdeel van de strategische opgave van de gemeente Buren ‘Samen sterk in de regio’ is het vaststellen van een nieuwe nota verbonden partijen. Doel van deze nota is om als gemeente meer grip te krijgen op de verbonden partijen en specifiek de gemeenschappelijke regelingen. In de tweede helft van 2021 werkten we aan het krijgen van meer zicht op de financiële risico’s van de verbonden partijen. Hieruit ontstond het idee om te gaan werken met zogenaamde toezichtregimes. Dit idee werken we uit in de nieuwe nota 2022. We willen dit in het derde kwartaal van 2022 aan u voorleggen.

Ambtelijk vonden er in 2021 regionaal gesprekken plaats met de controllers en regiocoördinatoren om tot duidelijke begrotingsrichtlijnen te komen voor de gemeenschappelijke regelingen. Het doel van deze richtlijnen is meer grip op de financiële risico’s. In 2022 geven we verder vorm aan de uniforme begrotingsrichtlijnen.

Eind 2021 stemde de Eerste Kamer in met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze wet versterkt de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking.

Risico's

We hebben een bestuurlijk en een financieel belang bij alle verbonden partijen. Dat betekent ook dat we te maken kunnen krijgen met bestuurlijke en financiële risico's. Bestuurlijke risico’s gaan over de mate waarin we aangesproken kunnen worden op het functioneren van de verbonden partij. Het financiële risico gaat over de mate waarin de verbonden partij in staat is de eigen risico’s op te kunnen vangen. Als de partij daar niet toe in staat is, ligt het risico bij de deelnemende gemeenten. Voor het in kaart brengen van de financiële risico’s maken we gebruik van de begroting 2022 van de verbonden partijen. De concept jaarrekening 2021 van de verbonden partijen krijgt de gemeente in april 2022. Deze wordt definitief in juni 2022. De bijdragen aan de verbonden partijen in deze paragraaf zijn op basis van onze eigen financiële administratie. We nemen de jaarrekening 2021 van de verbonden partijen mee in de komende begroting van de gemeente Buren. Verderop in deze paragraaf hebben we per verbonden partij het volgende in beeld gebracht:

- wat de financiële risico’s zijn voor de verbonden partij;
- of het weerstandvermogen van de verbonden partij voldoende is om eventuele risico’s op te vangen;
- er aanleiding is om in het risicoprofiel van de gemeente Buren rekening te houden met het financiële risico van de verbonden partij (gekwantificeerd in de paragraaf ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing’).

Overzicht verbonden partijen

Naam verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage Begroting 2021	Bijdrage Realisatie 2021	Eigen vermogen
Gemeenschappelijke regelingen			
Avri	2.854	2.770	1.388
GGD Gelderland-Zuid	1.070	1.010	2.081
Omgevingsdienst Rivierenland	2.677	2.818	1.500
Regio Rivierenland	234	226	2.787
Regionaal Archief Rivierenland	269	282	591
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	2.211	2.180	7.071
Werkzaak	2.116	2.088	4.503

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen zijn samenwerkingsverbanden tussen gemeenten ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten. Voor alle gemeenschappelijke regelingen geldt dat de gemeente Buren een financieel en bestuurlijk belang heeft. De gemeente Buren neemt deel aan zeven gemeenschappelijke regelingen:

- Avri
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD)
- Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)
- Regio Rivierenland
- Regionaal Archief Rivierenland (RAR)
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)
- Werkzaak Rivierenland

Avri	
Openbaar belang en doel	Het verwijderen van het huishoudelijk afval voor alle deelnemende gemeenten. Voor vier van de acht gemeenten, waaronder de gemeente Buren, doet Avri het onderhoud van de openbare ruimte.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder J. P. Neven. Iedere gemeente heeft één stem in het algemeen bestuur. De IBOR-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• In 2021 is gewerkt aan het realiseren van de landelijke doelstelling om in 2050 volledig circulair te werken. Dit betekent bijvoorbeeld dat we afvalstromen als nieuwe grondstof zien. • In 2021 heeft Avri initiatief genomen tot het oprichten van een coöperatie, genaamd CIRTEX. Dit staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. Hier wordt in 2022 een definitief besluit over genomen. Doel van CIRTEX is om ingezameld textiel een tweede leven te geven of als herbruikbare grondstof in te zetten. • In 2021 is besloten dat er voor 2034 geen overdracht aan de provincie plaatsvindt. Het huidige zonnepark (geïnstalleerde zonnepanelen) op de afgesloten stortplaats, heeft een technische levensduur tot 2044. Uitstel van overdracht betekent een maximaal te behalen rendement van het zonnepark. • Er is in 2021 invulling gegeven aan een vervolgonderzoek over de invulling van de IBOR-taken. De uitkomsten van dit onderzoek zijn al gepresenteerd aan het college. In samenspraak met het college bepalen we hoe hier verder een vervolg aan te geven. Het doel is om ook de in 2022 nieuw te installeren gemeenteraad hierbij te betrekken.
Risico's	**Omvang risico's:** € 9,2 miljoen **Grootste risico's:** *Doelvermogen nazorg stortplaats* Bijna € 5 miljoen houdt verband met de stortplaats. De berekening van dit risico is gebaseerd op een overdracht van de stortplaats aan de provincie Gelderland in 2034. Op dat moment moet er voldoende vermogen beschikbaar zijn voor die overdracht. *Grondstofprijzen* De afgelopen jaren staan de markttarieven van verschillende grondstofstromen onder druk. Deze trend zorgt voor toegenomen financiële risico's en stijgende tarieven van de afvalstoffenheffing. **Weerstandsvermogen:** € 4,6 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,5. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	2. Fysieke leefomgeving

Financiële informatie (x € 1.000)	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2021	Verschil
Bijdrage gemeente	2.645	2.465	2.770	2.854	84
Eigen vermogen	1.072	550	1.388	543	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In bovenstaande tabel is de DVO bijdrage voor de IBOR taken weergegeven. Primaire taak van de Avri is om invulling te geven aan de afvalzorgplicht. Het verschil tussen de opbrengst afvalstoffenheffing en de kosten voor het verwijderen en verwerken van afval is:
Realisatie 2019: € 249.789
Realisatie 2020: € 299.530
Realisatie 2021: € 340.249
Begroting 2021: € 354.731
Verschil: € 14.482

Avri-IBOR:

- De schouwen tonen aan dat Avri aan een gedeelte van de kwaliteitseisen voldoet en aan een gedeelte niet. Vooral op het gebied van onkruidbeheersing op verharding en het maaien grasveld is regelmatig niet aan de gestelde normen voldaan. Hierop heeft Avri zo snel mogelijk actie ondernomen. Opgemerkt wordt dat de uitgevoerde schouwen momentopnames en steekproeven zijn. Op andere momenten of andere locaties kan de kwaliteit afwijken van die uit de schouwrondes. Buiten deze schouwen toetsen medewerkers van Avri dagelijks de kwaliteit van de openbare ruimte en worden meldingen (o.a. door bewoners) gedaan. Ook dan springt Avri in op onvolkomenheden.

GGD Gelderland-Zuid

Openbaar belang en doel	De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van iedereen, met speciale aandacht voor risicogroepen. Dit doet ze door risico's voor de gezondheid te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te verbeteren.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder H. N. G. Wiendels. Het stemgewicht in het algemeen bestuur wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten. Buren heeft twee van de zesendertig stemmen.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• De GGD speelde in 2021 een belangrijke rol in de bestrijding van het coronavirus. De inzet die dit van de GGD vroeg, had gevolgen voor de mate waarin de GGD uitvoering kon geven aan de reguliere werkzaamheden. • In 2021 is de Wet verplichte GGZ geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat de GGD deze taak naar behoren uitvoert. Vanaf 2023 valt de Wvggz onder de uniforme taak van de GGD. • De GGD onderzocht samen met gemeenten welke rol zij heeft binnen de Omgevingswet.
Risico's	**Omvang risico's:** € 3,7 miljoen **Grootste risico's:** *Trajecten bijzondere zorg* Het aantal trajecten bij Meldpunt Bijzondere Zorg is in de afgelopen jaren sterk gestegen. Politie, zorgaanbieders en inwoners weten het Meldpunt Bijzondere Zorg steeds beter te vinden. Hierdoor groeide het aantal trajecten in de afgelopen jaren sterk. Een goede schatting van het aantal consultatie/advies- en MBZ-trajecten is nog niet te maken. **Weerstandsvermogen:** € 1,7 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,45. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	3. Sociaal domein

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	965	957	1.010	1.070	60
Eigen vermogen	1.290	1.992	2.081	1.122	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
De bijdrage aan de GGD lag in 2021 € 60.000 lager dan in de begroting opgenomen. Dit komt met name door de uniforme bijdrage, welke lager uitvalt dan in de begroting opgenomen.					

Omgevingsdienst Rivierenland

Openbaar belang en doel	Uitvoering van de gemeentelijke milieu- en bouwtaken. De Omgevingsdienst Rivierenland is voor bedrijven en inwoners van de gemeente Buren de uitvoeringsorganisatie voor vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Deelname aan deze gemeenschappelijke regeling voor de milieutaken is verplicht. De gemeente Buren heeft ervoor gekozen de bouwtaken (Wabo-taken) uit te laten voeren door de ODR. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder P. J. A. M. van den Hurk. De gemeente Tiel bracht alleen milieutaken in. . Zij hebben één stem in het algemeen bestuur, de overige deelnemers hebben twee stemmen. De VTH-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• In samenwerking met de gemeenten in Rivierenland, met ketenpartners en met andere omgevingsdiensten heeft ODR zich in 2021 voorbereid op de invoering van de nieuwe Omgevingswet. • In 2021 heeft ODR zich ook voorbereid op de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). • In 2021 stelden de gemeenteraden in de regio Rivierenland de nieuwe Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart vast. Het resultaat hiervan is de Bodeminformatieviewer Rivierenland. Met deze viewer verandert onze dienstverlening voor het geven van bodeminformatie. • De gemeente West Betuwe gaf aan de vergunningverleningstaken bij de ODR weg te halen. Dit kan financiële consequenties hebben voor de hele ODR. Het is nog niet duidelijk wat de financiële consequenties zullen zijn. • Het werven van (tijdelijk) personeel was in 2021 voor de ODR lastig. Het gevolg is een groeiende werkdruk en werkvoorraad bij de gemeente Buren. Ook de ambtelijke organisatie in Buren ervaart de gevolgen van de groeiende werkdruk en werkvoorraad bij de ODR. Als de krapte op de arbeidsmarkt aanhoudt, heeft dit gevolgen voor de werkdruk en de werkvoorraad bij de ODR. Dit brengt financiële en bestuurlijke risico's met zich mee voor de gemeente Buren.
Risico's	**Omvang risico's:** € 646.000 **Grootste risico's:** • De invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). • Onduidelijkheid rondom invoering nieuwe Omgevingswet. • Overschrijding van het aantal diensten die zijn afgesproken in de dienstverleningsovereenkomsten die niet worden gedekt door extra legesinkomsten. **Weerstandsvermogen**: € 728.000 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 1,13. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio voldoende. We houden hier geen rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	2. Fysieke leefomgeving

Financiële informatie (x € 1.000)	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2021	Verschil
Bijdrage gemeente	2.471	2.630	2.863	2.677	-186
Eigen vermogen	1.398	2.390	1.500	1.051	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In 2021 zijn er 3.660 uren meer afgenomen van de ODR dan begroot. Door het jaar heen is de urenproductie en bijsturing continu op een constructieve manier onderwerp van gesprek geweest. De extra vraag kostte € 138.000 en was nodig op de productgroepen omgevingsvergunning bouw (+ 3.417 uur) en juridische advisering (+ 1.815 uur). De extra kosten voor omgevingsvergunning bouw werden gedekt door extra leges inkomsten. De extra vraag voor juridische advisering komt voor een groot deel door bezwaar en beroep rondom de laanboomteelt.

Regio Rivierenland	
Openbaar belang en doel	Ondersteunt de gemeenten in bestuurlijk, beleidsmatig en strategisch opzicht. De Regio Rivierenland zorgt voor de regionale bestuurlijke afstemming bij regionale vraagstukken. Hiervoor wordt samengewerkt met overheden, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partners. Verder voert de gemeenschappelijke regeling taken uit voor verschillende gemeenten op basis van dienstverleningsovereenkomsten.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers. Het stemgewicht in het algemeen bestuur wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten. Buren heeft elf van de honderd stemmen. De gemeente Buren draagt op basis van het inwoneraantal bij aan het programma regionale samenwerking. Daarnaast zijn verschillende taken vastgelegd in zeven afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten, namelijk (1) Leerplicht, (2) Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters (RMC), (3) Inkoop, (4) Sociale Recherche, (5) Basismobiliteit, (6) Wmo/Jeugd en (7) Regionaal Werkbedrijf (RW-POA). De bijdrage aan het programma contractgestuurde dienstverlening is op basis van realisatie.
Aandeel Ontwikkelingen	• De gemeenteraden van de regio Rivierenland stelde in 2021 het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2020-2024 vast. Hierbij hoort ook het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF), deze vervangt het Regionaal Investeringsfonds (RIF). • Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking getreden. De gemeenten in de regio Rivierenland hebben ervoor gekozen deze taken uit te besteden aan Regio Rivierenland. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Risico's	**Omvang risico's:** € 474.000 **Grootste risico's:** De risico's van de Regio Rivierenland zijn op dit moment beperkt. **Weerstandsvermogen:** Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemen resreve die tenminste gelijk is aan het geschatte risico. Voor Regio Rivierenland dus €474.000 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstadnsratio bedraagt 1.0 en is daarmee voldoende. Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de Regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2021	Verschil
Bijdrage gemeente	214	223	226	234	8
Eigen vermogen	3.086	2.927	2.787	2.255	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland is een voordeel voor Buren gerealiseerd van € 8.993.
Dit voordeel vloeit voort uit lagere lasten op o.a. de volgende onderdelen:

- vervoerskosten;
- betaalde RIF subsidies zijn lager dan begroot;
- vertraging op de RMC projecten.

Regionaal Archief Rivierenland

Openbaar belang en doel	Samenwerking voor het beheer van de archieven van zeven gemeenten. Basis van de regeling is de uitvoering van de Archiefwet waarin het beheer en de beschikbaarstelling van openbare archieven is geregeld.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• De Archiefwet 1995 wordt herzien. De invoeringsdatum van de nieuwe wet is nog niet bekend. De belangrijkste wijziging is dat de overbrengingstermijn voor permanent te bewaren archieven wijzigt naar tien jaar in plaats van twintig jaar zoals dat nu is. Dit betekent dat deelnemende gemeenten hun archieven eerder overdragen aan het Regionaal Archief Rivierenland.
Risico's	**Omvang risico's:** € 211.000 **Grootste risico's:** De risico's van de Regionaal Archief Rivierenland zijn op dit moment beperkt. **Weerstandsvermogen:** € 468.606 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 2.22. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim voldoende. We houden hier dan ook geen rekening mee in het risicoprofiel van Buren.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	273	284	289	269	-20
Eigen vermogen	535	499	591	307	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

Bestemming van batig saldo.
Er wordt voorgesteld om het batig saldo van € 122.291,- als volgt te bestemmen:
1. een bedrag van € 25.000,- toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor de realisatie van de nieuwe website die in 2024/2025 gepland is;
2. een bedrag van € 40.938,- toe te voegen aan de algemene reserve, opdat hiermee versneld tegemoet gekomen wordt aan de eis die gesteld is met betrekking tot het weerstandsvermogen. En daarnaast het hernoemen van de algemene reserve naar weerstandsvermogen. Daar deze naam het doel van deze reserve beter duiding geeft;
3. een bedrag van € 56.353,- totaal of wel op afgerond € 0,25 per inwoner uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2021.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Openbaar belang en doel	Het samen behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan voor de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Deelname aan deze gemeenschappelijke regeling is verplicht. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• Alle vijfentwintig veiligheidsregio's zijn bezig met de ontwikkeling van een realtime omgevingsbeeld. Het doel is het krijgen van meer zicht op actuele (fysieke) risico's in de regio. De komst van de Omgevingswet vraagt om nieuwe werkwijzen voor het informatiemanagement.
Risico's	**Omvang risico's:** € 9 miljoen **Grootste risico's:** Wijziging overeenkomsten brandweervrijwilligers De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) kan leiden tot een hogere vergoeding voor de brandweervrijwilligers. **Weerstandsvermogen:** € 4,3 miljoen De reserves bij de VRGZ bedragen €4.303.000 en dit wordt beoordeeld als het weerstandsvermogen. Het programma RAV heeft een reserve van €1.621.000 en het programma Crisis en Rampenbestrijding is goed voor €2.682.000. **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,5. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van Buren. Het risico bij programma Crisis en Rampenbestrijding is € 1.668.000 hoger dan de resreves. Dit resulteert in een risico voor Buren van € 88.998.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	1.986	2.087	2.207	2.211	4
Eigen vermogen	3.285	7.007	7.071	2.885	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					

Werkzaak

Openbaar belang en doel	Begeleiden van mensen bij het vinden en behouden van werk. Voor de gemeente Buren en Neder-Betuwe voert Werkzaak alleen de Wet sociale werkvoorziening uit. Buren en Neder-Betuwe voeren zelf de taken onder de Participatiewet uit.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder H. N. G. Wiendels.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• Werkzaak hield in 2021 de Sociale Werkvoorziening open tijdens de corona pandemie. • Bij oprichting van Werkzaak in 2016 is afgesproken dat we de gemeenschappelijke regeling na vier jaar evalueren. Eén van die uitkomsten was dat er een nieuwe financiële verdeelsleutel kwam voor alle deelnemers vanaf 2021. Die nieuwe verdeelsleutel geeft financiële voordelen voor de gemeente Buren.
Risico's	**Omvang risico's:** € 2,1 miljoen **Grootste risico's:** *Omzetdoelstellingen* De mogelijkheden om omzet te maken, staan onder druk doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van de doelgroep van nu groeien. Het gevolg is dat de kwaliteit van de dienstverlening (groepsdetacheringen en schoonmaak) onder druk staat. De gecontracteerde diensten kunnen niet geleverd worden. **Weerstandsvermogen:** € 2,1 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 1,0. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio voldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van Buren.
Programma's	3. Sociaal domein

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	2.506	2.508	2.088	2.116	28
Eigen vermogen	1.798	5.504	4.503		N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

Zoals in de 2e bestuurapportage vermeld is de bijdrage aan de Werkzaak lager geworden dan voorgaande jaren. Dit komt met name door een andere verdeling van de bedrijfsvoeringskosten. De jaarrekening 2021 van Werkzaak laat een positief verschil zien van € 27.766 ten opzichte van onze begroting 2021.

Vennootschappen

Een vennootschap is een organisatievorm met als hoofddoel het realiseren van winst voor de eigenaars van de vennootschap. Voorbeelden zijn de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap en de vennootschap onder firma.
Wij participeren in de volgende vennootschappen:

- BV Recreatiemaatschappij Uiterwaarde
- NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- NV Vitens

BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde	
Omschrijving	Vanaf 1999 kwamen de deelnemende gemeenten, in hun nieuwe rol van aandeelhouder, meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald voor toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Kernactiviteit: het duurzaam in standhouden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur- en) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Over-Betuwe ten behoeve van een breed publiek in het Rivierengebied
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Het duurzaam in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur- en) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Over-Betuwe voor een breed publiek in het Rivierengebied.
Bestuurlijk belang	De gemeenten zijn vertegenwoordigd in de Raad van Commissarissen. Wethouder K. A. Maier is betrokken bij de bestuurlijke overleggen rondom deze BV.
Aandeel	
Ontwikkelingen	N.v.t.
Risico's	Het onroerend goed is eigendom van de BV. De deelnemende gemeenten hebben een afkoopsom betaald voor toekomstig beheer.
Activiteiten	
Website	Uit®waarde

NV Bank Nederlandse Gemeenten	
Omschrijving	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Den Haag
Beleidskaders	Er zijn talloze (wettelijke) beleidskaders waar de BNG aan moet voldoen zoals de Nederlandse of Europese fiscale en financiële regelgeving, beloningsbeleid voor instellingen en het dividendbeleid. De aandeelhouders hebben geen bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen de bank. Jaarlijks wordt in de algemene vergadering van aandeelhouders een besluit genomen over de hoogte van de dividenduitkering.
Openbaar belang en doel	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is aandeelhouder met 23.953 aandelen. Dit is 0,04% van het totaal aan aandelen. Wethouder P. A. J. M. van den Hurk is met de portefeuille financiën betrokken bij deze NV.
Aandeel Ontwikkelingen	• Eind juli 2021 kondigde de Europese Centrale Bank aan de dividendbeperkingen te laten vervallen vanaf 1 oktober 2021. De BNG Bank keerde in oktober het overgebleven dividendbedrag (over 2021 en 2020) van 148 miljoen uit.
Risico's	Risicobeheer is gericht op het beheersen van mogelijke risico's in de bedrijfsvoering. Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel. Het proces van het accepteren en beheersen van risico's is onderdeel van de dagelijkse activiteiten van de BNG. Om activiteiten uit te kunnen voeren, moet een bepaald niveau van krediet-, markt-, liquiditeits-, operationele en strategische risico's worden geaccepteerd. Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel. Het strikte kapitalisatiebeleid, de beperking van diensten en tegenpartijen zoals vastgelegd in statuten en beleid en het feit dat de bank geen trading book heeft, bepalen de reikwijdte, omvang en sfeer van de risicobereidheid van de bank.
Activiteiten	Het risico voor Buren beperkt zich tot het niet of minder uitkeren van dividend.
Website	BNG

NV Vitens	
Omschrijving	Vitens is onze drinkwaterleverancier en het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater.
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Beleidskaders	• 24/7 betrouwbaar en betaalbaar drinkwater • Meer gemak voor de klant • Sterk in je werk • Voldoende beschikbare schone bronnen
Openbaar belang en doel	Vitens is onze drinkwaterleverancier en het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is aandeelhouder met 5.777.247 aandelen. Dit is 0,416% van het totaal aan aandelen. De aandelen van Vitens zijn voor 100% in handen van lokale en regionale overheden. Wethouder P. A. J. M. van den Hurk is met de portefeuille financiën verantwoordelijk voor deze NV.
Aandeel Ontwikkelingen	• De financierbaarheid van Vitens staat onder druk. Dit heeft impact op de solvabiliteit en kan gevolgen hebben voor het uit te keren dividend.
Risico's	Het risico voor Buren beperkt zich tot het niet of minder uitkeren van dividend.
Activiteiten	Vitens keert over 2021 geendividend uit.
Website	Vitens

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van woningbouw, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. Het ruimtelijk beleid is vastgelegd in de structuurvisie, beleidsnota's en bestemmingsplannen. In deze paragraaf gaan we in op de lopende bouwgrondexploitaties, de realisatie hiervan, de prognose van de te verwachten resultaten, bijbehorende reserves en voorzieningen en de stand van zaken rondom vennootschapsbelasting.

Beleid(skaders)
Het grondbeleid is vastgelegd in de Nota grondbeleid. In de huidige nota staan de kaders waarbinnen wij het grondbeleid uitvoeren. Wij kopen slechts in uitzonderingsgevallen zelf grond aan om plannen te kunnen realiseren. Facilitair grondbeleid heeft de voorkeur. Zie ook het Woningprogramma 2020-2030. Indien initiatieven van derden passen binnen het beleid, verlenen wij medewerking hieraan. De structuurvisie (straks Omgevingsvisie) en het bestemmingsplan (straks Omgevingsplan) zijn instrumenten waarin voorwaarden zijn opgenomen. Wij spelen hierin een faciliterende rol en wij sluiten een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar waarin onder andere het kostenverhaal is geregeld. In de structuurvisie staat een uitvoeringsprogramma voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wij vragen initiatiefnemers een bijdrage om deze ontwikkelingen uit te kunnen voeren.

Zijn wij grondeigenaar? Dan betalen wij de gemaakte kosten uit de grondopbrengst. Het grondprijsbeleid werkten wij uit in een grondprijzenbrief. U ontvangt de grondprijzenbrief elk jaar ter kennisname.

De uitgifte van grond gaat via:
- eigendomsoverdracht;
- erfpacht (voor bedrijventerreinen en beperkt mogelijk voor woningbouw);
- pacht;
- in gebruikgeving;
- verhuur.

Nota grondbeleid 2017 - 2020
De raad stelde in januari 2017 de nota grondbeleid 2017 -2020 vast. De nota grondbeleid is een strategische nota die op hoofdlijnen kaders schetst voor het grondbeleid van de gemeente. Op basis van deze nota voeren wij een transparant grondbeleid. Uitgangspunt is een faciliterend grondbeleid. In uitzonderingssituaties is actief grondbeleid mogelijk.

Als we kosten moeten verhalen, doen we dat op basis van anterieure overeenkomsten. Dit is het zogenaamde private spoor van de Wro (Wet Ruimtelijke Ordening) Volgens de gedachte achter de Wro zet de gemeente Buren in eerste instantie in op een samenwerkingsovereenkomst of grondexploitatieovereenkomst met de initiatiefnemer van een ontwikkellocatie.

Grondverwerving
Het uitgangspunt is dat wij gronden minnelijk verwerven. Wanneer dat niet lukt, zetten we het instrument van onteigening in. De mogelijkheden die de Wet Voorkeursrecht Gemeenten biedt, zetten we optimaal in. Voordat we gronden verwerven, stellen we een verwervingsplan op.

Tussentijdse winstneming
Bij het Stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten, en het daaruit vloeiende resultaat, moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze, maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

In 2021 zijn er geen projecten die aan de voorwaarden voor tussentijdse winstneming voldoen.

Beleidskaders:
- Structuurvisie Gemeente Buren
- Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- Woningprogramma 2020-2030
- Beleidsnotitie Grondprijsbeleid Doejenburg II definitieve versie 2017
- Beleidsnotitie Verkaveling Doejenburg II definitieve versie 2017
- Notitie Bouwen voor behoefte
- Regionaal Programma Werklocaties 2020
- Omgevingswet vanaf 1 juli 2022 (ingangsdatum is nog niet definitief)

Bouwgrondexploitatie

Bedrijventerrein Doejenburg II Maurik
74% van de beschikbare kavels op het bedrijventerrein is verkocht. Gesprekken met diverse belangstellenden hebben geleid tot een optie op een kavel. Het totaal aan opties is 24%. 2% van de beschikbare kavels is nog vrij te verkopen (standen per 31-12-2021). Om alle kavels te kunnen ontsluiten besteden wij in het 1e kwartaal 2022 de verbindingsweg aan. De verwachting is dat de aanleg in het 2e kwartaal 2022 kan starten. Na de aanleg van deze weg is het bedrijventerrein nagenoeg geheel bouwrijp gemaakt.

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om nog 10 bedrijfswoningen te bouwen. De verwachting is dat niet de volledige planologische ruimte voor de bouw van bedrijfswoningen gebruikt gaat worden.

Teisterbant Kerk Avezaath
De gronden in het plan zijn ons eigendom en van een particulier eigenaar. In 2013 stelde u de ruimtelijke visie vast. U streeft naar een woningbouwprogramma dat rekening houdt met de woonvisie en een woningbehoefteonderzoek. Met deze uitgangspunten overleggen wij sinds medio 2020 met een combinatie van ontwikkelaars over realisatie van het plan. In 2021 is met de combinatie van ontwikkelaars afgesproken om de gemeentelijke gronden as-is te leveren. Alle civiele werken komen hierdoor voor rekening van de ontwikkelaars waardoor het risicoprofiel van de gemeente aanzienlijk verlaagd wordt. De afspraken en overeenkomsten zijn in een ver gevorderd stadium.

Prognose

De verwachte einddatum van zowel plan Teisterbant als het bedrijventerrein Doejenburg II is eind 2024. Dit betekent voor beide projecten een verkorting van de looptijd met één jaar. Over de periode 2021 tot en met de einddatum zijn de nog te maken kosten en de verwachte opbrengst grondverkopen geraamd.

Het resultaat op einddatum is:
Teisterbant - € 65.000 tekort
BT Doejenburg II - € 7.223.000 tekort

Voor beide grondexploitaties is, volgens voorschrift van het BBV, een verliesvoorziening gevormd.

Realisatie

In onderstaand overzicht staat de gerealiseerde gronduitgifte en het aantal gerealiseerde woningen voor woningbouwlocatie Teisterbant Kerk-Avezaath en bedrijventerrein Doejenburg II.

Ten opzichte van 01-01-2021 is er in Doejenburg II circa 35.000 m2 aan gronden uitgegeven.

Naam	2017	2018	2019	2020	2021
Bedrijventerrein Doejenburg II					
- Uitgifte in m2	16.114	29.114	32.614	55.500	35.000
- Uitgifte aantal bedrijfswoningen	0	0	0	5	1
Teisterbant					
- Uitgifte aantal woningen	0	0	0	0	0

Winst- en verliesneming

Voor winst- en verliesneming van de grondexploitaties worden de regels zoals het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ze stelt uitgevoerd. Voor verliezen wordt een voorziening gevormd op het moment dat het verlies berekend wordt. Winsten worden genomen nadat zij gerealiseerd zijn.

Dit jaar zijn geen grondexploitaties afgesloten. De verwachte einddatum van beide exploitaties is eind 2024.

Naam	Voorziening verlies 1-1-2021	Voorziening verlies 31-12-2021	Vrijval t.g.v. resultaat
Bedrijventerrein Doejenburg II	7.223	7.223	0
Teisterbant	181	65	116
Totaal	7.404	7.288	116

Reserves en voorzieningen

Voorziening voor verlies
Naar verwachting sluit de grondexploitatie Bedrijventerrein Doejenburg II met een verlies. Voor dit bedrag is een voorziening gevormd van € 7,2 miljoen.
De grondexploitatie Teisterbant sluit met een verwacht verlies van € 65.000. Voor dat bedrag is een voorziening gevormd.
In de grondexploitatie zijn de risico's verwerkt waar een directe relatie bestaat tussen het risico en het project. Voorbeelden van deze risico's zijn:

- de raming is op basis van een globaal plan;
- de uit te voeren werkzaamheden zijn nog niet in detail bekend;
- de aanbesteding valt hoger uit;
- extra onderzoeken zijn nodig.

Reserve grondexploitaties
Voor het Bedrijventerrein Doejenburg II zijn vooruitlopend op de grondverkoop kosten gemaakt. Het was een risico of binnen de geplande looptijd van het project voldoende belangstelling voor de kavels is. Verkopen wij tot en met 2025 wel alle kavels? Voor dit risico is een reserve gevormd. Het saldo van deze reserve loopt af met het berekende risico. Eind 2020 is dit risico berekend op afgerond € 3 miljoen.

Gezien het positief verloop van de verkoop van kavels binnen het project Doejenburg is deze extra buffer niet langer noodzakelijk. In de kadernota 2022 is deze reserve vrijgevallen en toegevoegd aan de algemene reserve. Immers de algemene reserve kan prima dienen om ook (nieuwe) toekomstige risico’s binnen de grondexploitatie af te dekken.

In de geactualiseerde grondexploitatie is de verwachting dat we in 2023 alle kavels hebben verkocht en geleverd. Enige risico is wellicht het moeten bijdragen aan het toekomstige parkmanagement. Hiermee is in de grondexploitatie geen rekening gehouden.

Paragraaf Corona/Covid-19

In 2021 speelde corona nog steeds een grote rol. Er was sprake van een aantal lock-downs waarvan de effecten voelbaar waren voor onze inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en medewerkers.

In deze paragraaf geven we inzicht in de gemaakte corona lasten 2021 en de compensatie die we voor corona ontvangen hebben van het Rijk. We maken onderscheid tussen de gemeentelijke lasten en de uitvoering van de wet Tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers (TOZO).

De compensatie die we van het Rijk ontvingen voor de gemeentelijke lasten is niet gelabeld. Dat houdt in dat niet bestede compensatie niet terugbetaald moet worden. In 2021 ging het om € 568.504. Dit voordeel is onderdeel van het rekeningresultaat.

Lasten en compensatie 2021 in €	Lasten
Compensatie dorpshuizen en overige instellingen	143.811
Toezicht en handhaving	90.582
Jeugd en WMO voorzieningen	80.615
Communicatie	36.567
Overige diverse lasten	47.603
Totaal gemeentelijke lasten	**399.178**
Compensatie vanuit het Rijk	967.682
Saldo	**568.504**

Compensatie dorpshuizen en overige instellingen
We ondersteunden culturele voorzieningen zoals musea, dorpshuizen, vrijwilligersorganisaties en monumenten, aangezien zij inkomsten misliepen uit kaartverkoop en horeca.

Toezicht en handhaving
Op dit taakveld maakten we kosten voor de inzet van de boa en de vervanging van de ambtenaar openbare orde en veiligheid vanwege regionale inzet. Daarnaast betaalden we aan ondernemers, commerciële sportorganisaties, sportverenigingen en buurthuizen een vergoeding van € 750,00 voor de verplichte controle op de corona toegangsbewijzen (CTB)

Jeugd en WMO voorzieningen
Om de continuïteit van zorg voor cliënten op grond van de Jeugdwet en de Wmo te blijven garanderen, hebben we zorginstellingen gecompenseerd.

Communicatie
We betaalden de extra inzet van een medewerker, extra berichten in het gemeentenieuws en de campagne #datkaninBuren.

Overige diverse lasten
Het gaat hier om diverse kosten, waaronder inrichting van thuiswerkplekken, balieschermen en desinfectiemiddelen.

Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO)
De uitvoering van TOZO lag bij de gemeenten. De verstrekte vergoedingen (€ 518.133) werden vergoed door het Rijk. Daarnaast ontvingen we € 40.000 als een bijdrage in de administratieve lasten.

Jaarrekening

Wat is een jaarrekening?

Met de jaarrekening leggen wij verantwoording aan u af over de uitvoering van de exploitatiebegroting. De jaarrekening geeft daarnaast een beeld van de bezittingen en schulden van onze gemeente en de wijzigingen daarin tijdens het afgelopen jaar.

Overzicht baten en lasten op taakveld

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
Baten	65.729	62.409	65.842	68.379	2.536
Programma 1. Wonen, werk en recreatie					
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.034	1.624	1.624	2.520	897
3.4 Economische promotie	249	240	240	305	65
8.1 Ruimtelijke Ordening	254	211	211	224	14
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	29	796	796	145	-652
8.3 Wonen en bouwen	1.016	1.155	1.312	2.121	809
Totaal programma 1. Wonen, werk en recreatie	**3.583**	**4.025**	**4.182**	**5.315**	**1.132**
Programma 2. Fysieke leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	1.339	226	226	151	-75
2.2 Parkeren	0	1	1	0	-1
2.5 Openbaar vervoer	17	17	17	17	0
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	45	30	30	67	37
7.2 Riolering	2.851	3.186	3.186	3.101	-85
7.3 Afval	2.522	2.982	2.982	3.169	187
7.4 Milieu(beheer)	0	5	5	50	45
7.5 Begraafplaatsen	404	418	418	510	92
Totaal programma 2. Fysieke leefomgeving	**7.177**	**6.864**	**6.864**	**7.064**	**200**

Programma 3. Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15	0	0	35	35
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	7.336	4.541	4.587	4.859	272
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	97	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	15	15	3	-11
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	207	295	295	203	-91
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	36	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	102	0	0	15	15
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	20	30	10
Totaal programma 3. Sociaal domein	**7.794**	**4.851**	**4.917**	**5.146**	**229**
Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs					
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	733	147	797	951	153
4.2 Onderwijshuisvesting	69	51	95	121	26
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	521	570	570	568	-2
5.1 Sportbeleid en activering	24	0	85	85	0
5.2 Sportaccommodaties	53	1	1	1	0
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	0	0	0	5	5
5.4 Musea	2	2	2	1	0
5.5 Cultureel erfgoed	75	84	84	77	-7
5.6 Media	10	0	8	15	7
Totaal programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	**1.486**	**855**	**1.642**	**1.824**	**182**
Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid					
0.1 Bestuur	329	99	99	121	22
0.2 Burgerzaken	280	335	335	327	-8
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	20	20	27	7
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	44	25	87	62
Totaal programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**629**	**499**	**480**	**562**	**82**

Programma 6. Bedrijfsvoering					
0.4 Overhead	1.338	1.077	1.129	1.205	75
0.5 Treasury	37	67	67	59	-8
0.61 OZB Woningen	4.804	5.100	5.195	5.385	190
0.62 OZB niet-woningen	2.100	2.114	2.114	2.212	97
0.64 Belastingen overig	1.542	1.417	1.526	1.529	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.164	35.539	37.323	37.595	272
0.8 Overige baten en lasten	74	0	403	484	81
Totaal programma 6. Bedrijfsvoering	**45.060**	**45.315**	**47.758**	**48.468**	**711**

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
Lasten	67.322	62.991	67.746	66.167	1.579
Programma 1. Wonen, werk en recreatie					
3.1 Economische ontwikkeling	185	132	139	102	37
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.944	1.635	1.635	2.520	-885
3.4 Economische promotie	110	124	163	112	51
8.1 Ruimtelijke Ordening	1.482	1.707	1.817	1.449	368
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	63	836	836	66	770
8.3 Wonen en bouwen	2.875	2.778	2.920	3.086	-167
Totaal programma 1. Wonen, werk en recreatie	**6.660**	**7.211**	**7.510**	**7.335**	**174**
Programma 2. Fysieke leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	5.070	4.689	4.728	4.630	98
2.2 Parkeren	0	23	23	22	1
2.5 Openbaar vervoer	6	23	9	9	0
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	2.466	2.066	2.080	1.890	191
7.2 Riolering	2.561	2.784	2.784	2.765	19
7.3 Afval	2.641	2.631	2.431	2.579	-149
7.4 Milieu(beheer)	242	591	621	387	233
7.5 Begraafplaatsen	398	476	476	473	3
Totaal programma 2. Fysieke leefomgeving	**13.383**	**13.281**	**13.151**	**12.755**	**396**
Programma 3. Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.769	1.874	2.052	1.949	102
6.2 Wijkteams	968	561	561	555	6
6.3 Inkomensregelingen	6.960	5.449	5.108	5.410	-301
6.4 Begeleide participatie	2.549	2.516	2.079	2.109	-30
6.5 Arbeidsparticipatie	475	420	420	342	78
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	610	693	1.178	1.154	24
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.079	2.891	3.391	3.761	-370
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.834	5.610	8.482	8.131	351
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	361	440	490	407	83
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	564	430	545	509	37
7.1 Volksgezondheid	1.151	1.331	1.351	1.254	96
Totaal programma 3. Sociaal domein	**26.320**	**22.215**	**25.657**	**25.581**	**76**

Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs					
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	875	701	891	960	-69
4.2 Onderwijshuisvesting	1.501	979	910	997	-87
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.417	1.478	1.477	1.437	40
5.1 Sportbeleid en activering	37	2	87	94	-7
5.2 Sportaccommodaties	262	264	750	572	178
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	9	38	38	40	-2
5.4 Musea	17	20	20	19	0
5.5 Cultureel erfgoed	319	273	282	260	23
5.6 Media	251	289	329	266	62
Totaal programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	**4.689**	**4.044**	**4.783**	**4.644**	**139**
Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid					
0.1 Bestuur	2.393	1.756	1.756	1.509	248
0.2 Burgerzaken	568	705	705	707	-3
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	2.149	2.255	2.182	2.196	-14
1.2 Openbare orde en veiligheid	379	393	401	461	-60
Totaal programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**5.489**	**5.109**	**5.043**	**4.873**	**171**
Programma 6. Bedrijfsvoering					
0.4 Overhead	10.001	9.989	10.752	10.364	388
0.5 Treasury	1	6	6	-5	11
0.61 OZB Woningen	457	479	364	431	-68
0.62 OZB niet-woningen	33	79	79	79	0
0.64 Belastingen overig	127	124	124	124	0
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	22	9	119	-10	129
0.8 Overige baten en lasten	140	445	158	-5	163
Totaal programma 6. Bedrijfsvoering	**10.781**	**11.131**	**11.602**	**10.978**	**624**
Saldo	-1.593	-582	-1.904	2.212	-4.116
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	10.640	2.150	3.953	8.887	4.934
Toevoegingen	7.821	1.385	1.962	7.005	-5.043
Saldo mutatie reserves	2.819	765	1.991	1.882	-109
Saldo na bestemming	1.225	183	88	4.094	4.007

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen - baten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
0.5 Treasury	37	67	59	-8
0.61 OZB Woningen	4.804	5.195	5.385	190
0.62 OZB niet-woningen	2.100	2.114	2.212	97
0.64 Belastingen overig	1.542	1.526	1.529	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.164	37.323	37.595	272
Totaal baten Algemene dekkingsmiddelen	43.648	46.779	46.225	554

Overzicht onvoorzien uitgaven begroting 2021
In de primitieve begroting is geen bedrag voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Overzicht overhead

Overhead (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
Baten	1.338	1.129	1.205	75
Lasten	10.001	10.752	10.364	388
Saldo taakveld 0.4 Overhead	-8.662	-9.622	-9.159	463

Met ingang van 2017 stelt het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) striktere eisen aan het in beeld brengen van de overhead. Om aan die eisen te voldoen hebben we op het taakveld overhead alle lasten en baten gecentraliseerd. Wat op het taakveld echter ontbreekt, is een specificatie van de onderverdeling per PIOFACH taken. PIOFACH staat voor:

- Personeel
- Informatievoorziening
- Organisatie
- Financiën
- Automatisering
- Communicatie
- Huisvesting

De taken zijn ondergebracht binnen de diverse domeinen. Voor een verdere specificatie verwijzen we daarom naar onderstaande tabel. De totalen zijn afgerond op hele duizenden:

Specificatie Overhead	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
Salarissen	5.531	5.947	5.946	1
Archief	276	270	289	-19
Communicatie	76	53	76	-23
Financiën	-17	84	201	-117
Huisvesting en facilitaire zaken	620	712	526	186
Informatievoorziening en automatisering	857	833	823	10
Informatieveiligheid	22	32	24	8
Inkoop	331	209	226	-17
Vastgoed	95	85	94	-9
Overige overhead	179	988	620	368
Personeel en organisatie	479	410	332	71
Totaal (Saldo: uitgaven -/- inkomsten)	8.662	9.622	9.159	463

Overzicht vennootschapsbelasting

Sinds 2016 geldt de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen. Voor zover de gemeente een onderneming drijft, vanuit de optiek van de vennootschapsbelasting, moet over gerealiseerde winsten maximaal 25% (tot € 200.000: 20%) vennootschapsbelasting worden betaald. Veel activiteiten van gemeente Buren worden niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt omdat niet aan het (fiscale) winstvereiste wordt voldaan. Voor zover wel sprake is van een onderneming geldt in het algemeen een vrijstelling. Bijvoorbeeld omdat sprake is van een overheidstaak.

Tot nu toen gaan we niet door de 'ondernemingspoort'. Over 2016 tot en met 2020 is een nihil aangifte gedaan. In 2022 doen we aangifte over 2021. Ook voor 2021 en de jaren daarna verwachten we een nihil aangifte.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vormen het kader voor de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. De jaarrekening stellen we op met inachtneming van deze voorschriften. Alle aanpassingen en aanvullingen van het BBV tot en met 31 december 2021 verwerkten we in deze grondslagen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken etc.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting of voorziening gevormd te worden.

Balans
Hierna leest u een nadere toelichting per onderdeel van de balans.

Vaste activa

Investeringen met economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.
Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Waardering gemeentehuis.

Taxatie 2015
In 2015 is de boekwaarde van het gemeentehuis verlaagd van afgerond € 8 miljoen naar € 4 miljoen. Dit is gerealiseerd door € 4 miljoen vanuit de bestede bestemmingsreserve gemeentehuis te storten in een voorziening afwaardering gemeentehuis. Deze voorziening is een correctie op de boekwaarde van het gemeentehuis. In juni 2015 heeft de raad besloten om het bestemmingsplan van het gebied waarop gemeentehuis staat te wijzigen. Vervolgens heeft de raad op 9 november 2015 bij de behandeling van de begroting 2016 besloten om de functie van het gemeentehuis te wijzigen van maatschappelijk naar bedrijfseconomisch, met als beoogd doel om delen van het gemeentehuis te gaan verhuren.
Volgens artikel 59 lid 2 BBV wordt het gemeentehuis door het besluit van de raad en de wijziging van het bestemmingsplan nu aangemerkt als materiële vaste activa met een economische functie, want het gemeentehuis kan nu bijdragen aan het genereren van middelen. Hierdoor is er sprake van een duurzame waardevermindering.

Taxatie 2021
Begin 2022 is het gemeentehuis opnieuw getaxeerd met peildatum 31 december 2021. De getaxeerde marktwaarde is met bijna € 0,4 miljoen toegenomen ten opzichte van 2015. De huidige wijze van verwerken via een voorziening, staat volgens de BBV toe om naar aanleiding van een nieuwe taxatie een correctie op de voorziening toe te passen. Gezien de onduidelijkheid rondom de toekomst van het gemeentehuis wordt de omvang van de voorziening in de jaarrekening 2021 niet gecorrigeerd. Als de resultaten van het onderzoek naar de toekomst van het gemeentehuis als onderdeel van het ZBB-traject bekend zijn, dan wordt een correctie van de voorziening opnieuw overwogen.

Vlottende activa

Voorraden
De als “onderhanden werken” opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
De als "gereed productie en handelsgoederen" opgenomen bouwgronden Hooghendijck zijn gewaardeerd, zoals overeengekomen in de verkoopovereenkomst.
Het verlies is verwerkt in 2015 toen we de grond verkochten.

Tussentijdse winstneming (voorraden)
Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten, en het daaruit vloeiende resultaat, moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord.
Het verantwoorden van tussentijdse winst (de POC-methode) is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.
Zowel het realisatiebeginsel als het voorzichtigheidsbeginsel komen tot uitdrukking in de vereiste voorwaarden voor de POC-methode:
- het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voorziening verwachte verliezen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid is een voorziening opgenomen die in de balanstelling in mindering gebracht is op de vorderingen. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De van Europese Unie, het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, zijn verantwoord onder de overlopende activa.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

De onderhoudsvoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden, met een rente-typische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Balans per 31-12-2021

Balans per 31 december 2021

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2021	PASSIVA	31-12-2020	31-12-2021
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Kosten geldleningen /saldo agio en disagio	0	0	Algemene reserve	4.615.734	9.452.520
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0	Bestemmingsreserves:	8.868.904	3.375.283
Bijdrage aan activa van derden	0	0	Gerealiseerde resultaat	1.225.368	4.094.110
Totaal immateriële vaste activa	*0*	*0*	*Totaal eigen vermogen*	*14.710.006*	*16.921.913*
Investeringen met economisch nut:	18.248.731	21.367.397	Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	2.992.834	2.744.727
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding kosten een heffing kan worden geheven	6.473.607	5.728.925	Door derden beklemde middelen (specifieke aanwending)	7.111.175	7.838.059
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut:	2.344.008	2.875.305	Onderhoudsegalisatievoorzieningen	5.589.877	6.950.402
Totaal materiele vaste activa	*27.066.346*	*29.971.627*	*Totaal voorzieningen*	*15.693.886*	*17.533.188*
Kapitaalverstrekkingen aan:			Obligatieleningen	0	0
- deelnemingen	95.687	95.687	Onderhandse leningen van:		
- gemeenschappelijke regelingen	0	0	- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.000.000	18.150.000
Leningen aan:			- binnenlandse bedrijven	0	0
- openbare lichamen (artikel 1 wet Fido)	0	0	- openbare lichamen (artikel 1 wet Fido)	0	0
- woningbouwcorporaties	0	0	- overige binnenlandse sectoren	0	0
- deelnemingen	0	0	- buitenlandse instellingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	Door derden belegde gelden	0	0
Overige langlopende geldleningen u/g	199.222	24.997	Waarborgsommen	70.889	81.339
Uitzettingen 's Rijks schatkist >= 1 jaar	0	0	*Vaste schulden met loopt. langer dan 1 jr.*	*5.070.889*	*18.231.339*
Uitzettingen van Nederlands schuldpapier >= 1 jaar	0	0			
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	185.772	41.970			
Totaal financiele vaste activa	*480.681*	*162.654*			
Totaal vaste activa	**27.547.027**	**30.134.281**	**Totaal vaste passiva**	**35.474.781**	**52.686.440**

Vlottende activa			Vlottende passiva		
Grond- en hulpstoffen	0	0	Kasgeldleningen bij openbare lichamen	0	0
Onderhanden werk: gronden in exploitatie	8.880.730	4.046.475	Overige kasgeldleningen	0	0
Gereed product en handelsgoederen	1.488.961	483.953	Banksaldi	0	0
Vooruitbetalingen	0	0	Overige schulden	4.290.661	4.560.144
Totaal voorraden	*10.369.691*	*4.530.428*	*Totaal netto-vlottende schulden met rente looptijd < 1 jr*	*4.290.661*	*4.560.144*
Vorderingen op openbare lichamen	5.929.417	5.098.172			
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0			
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0			
Uitzettingen 's Rijks schatkist >= 1 jaar	0	0			
Rekening-courantverhouding met het Rijk	741.756	18.748.181			
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen	0	0			
Uitzettingen van Nederlands schuldpapier >= 1 jaar	0	0			
Overige vorderingen	2.767.639	2.283.442			
Overige uitzettingen	0	0			
Totaal uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jr	*9.438.812*	*26.129.795*			
Kassaldi	3.986	9.013			
Banksaldi	453.878	433.307			
Totaal liquide middelen	*457.864*	*442.320*			
Voorschotbedragen door voorfinanciering uitkering met specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:			Voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0	- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	0	0	- het Rijk	5.842.581	2.969.823
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	0	- overige Nederlandse overheidslichamen	472.908	40.253
Overige nog te ontvangen bedragen en 'vooruit-betaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	778.675	1.658.210	Overige vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	2.511.137	2.638.374
Totaal overlopende activa	*778.675*	*1.658.210*	*Totaal overlopende passiva*	*8.826.626*	*5.648.450*
Totaal vlottende activa	**21.045.042**	**32.760.753**	**Totaal vlottende passiva**	**13.117.288**	**10.208.594**
Totaal activa	**48.592.069**	**62.895.034**	**Totaal passiva**	**48.592.069**	**62.895.034**

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Er zijn geen Immateriële vaste activa geactiveerd. De boekwaarde is nihil.

Materiële vaste activa

Door gewijzigde regelgeving in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) van de afgelopen jaren, zijn de materiële vaste activa steeds verder uitgesplitst.De specificatie van deze uitsplitsing wordt hierna gepresenteerd, waarbij in eerste instantie een totaaloverzicht is gemaakt en daarna een uitsplitsing per onderdeel.

De post materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Soort vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening afwaardering	Balanswaarde 31-12-2021
Overige investeringen met economisch nut	20.401	20.880	3.901	16.979
Investeringen, waarvoor we ter bestrijding van de kosten een heffing kunnen heffen	6.474	5.729		5.729
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	2.344	2.875		2.875
Gronden uitgegeven in erfpacht.	1.748	4.389		4.389
Totaal vaste activa	30.967	33.873	3.901	29.972

Er zijn niet veel grote investeringen geweest in 2021, hetgeen ook blijkt uit de beperkte toename van de balanswaarde. De toename van gronden uitgegeven in erfpacht is het gevolg van de uitgifte van meerdere kavels op bedrijventerrein Doejenburg.

Investeringen per categorie	Boekwaarde zonder heffing		Boekwaarde met heffing	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021
Gronden en terreinen	4.445	7.086	19	19
Woonruimten	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	16.756	17.436	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.246	2.719	6.438	5.697
Vervoermiddelen	14	11	0	0
Machines, apparaten en installaties	342	257	0	0
Overige materiële vaste activa	690	675	17	13
Totaal investeringen	24.493	28.184	6.474	5.729

In de categorie "investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven", is er bijna geen sprake van nieuwe investeringen.Wel wordt er afgeschreven, waardoor de boekwaarde in 2021 alleen maar afneemt.

Investeringen per categorie	Met economisch nut		Met maatschappelijk nut	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021
Gronden en terreinen	4.464	7.105	0	0
Woonruimten	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	16.756	17.436	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.449	5.707	2.235	2.668
Vervoermiddelen	14	11	0	0
Machines, apparaten en installaties	342	257	0	0
Overige materiële vaste activa	598	481	109	207
Totaal investeringen	28.623	30.997	2.344	2.875

In de categorie "investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut", vinden er vooral investeringen plaats bij de grond-, weg- en waterbouwkundige werken. De grootste post betreft de vervanging van openbare verlichting.

Investeringen per categorie (bedragen x € 1.000)	Balans waarde 31-12-2020	Boek waarde 31-12-2020	Vermeer dering	Vermin dering	Af-schrijving	Bijdragen derden	Boek waarde 31-12-2021	Voorziening afwaardering	Balans waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	4.464	4.464	2.641	-	-	-	7.105	-	7.105
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	12.856	16.757	1.141	-	462	-	17.436	3.901	13.535
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.683	8.683	514	-	821	-	8.376	-	8.376
Vervoermiddelen	14	14	-	-	3	-	11		11
Machines, apparaten en installaties	342	342	-	-	85		257		257
Overige materiële vaste activa	707	707	108	-	127	-	688		688
Totaal investeringen	27.066	30.967	4.404	-	1.498	-	33.873	3.901	29.972

De kolom afschrijving heeft betrekking op de normale en de eventuele extra afschrijvingen in het lopende jaar.

De grootste mutaties uit de kolom vermeerderingen hierboven in het boekjaar staan in onderstaand overzicht vermeld. Zoals eerder aangegeven, is de vermeerdering voor gronden en terreinen een bijzondere. Het betreft hier geen investering maar een overboeking van de voorraad onder handen werk bouwgrondcomplexen (Doejenburg) naar de voorraad grond uitgegeven in erfpacht. Wat in dit hoofdstuk (vaste activa) als vermeerdering wordt opgenomen, is in het hoofdstuk "vlottende activa" als vermindering opgenomen.

Investeringen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Sporthal Lignum Maurik	3.546	974	974
Openbare verlichting armaturen	281	131	177
Openbare verlichting masten	289	116	140
Totaal	4.116	1.221	1.291

Financiële vaste activa
De post financiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2021	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing/ afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	96					96
Overige langlopende leningen	199			174		25
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	186	45	189			42
Totaal	481	45	189	174	0	163

De grootste mutatie in de financiële vaste activa over 2021 betreft de reguliere aflossing van Vitens (ruim € 107.000,-) op de uitstaande geldlening die in 2021 ook afliep.Bij de mutaties van de overige uitzettingen gaat het vooral om correcties op de diverse stimuleringsregelingen die we bij de SvN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting).hebben uitstaan.

Vlottende activa

Voorraden
De in de balans opgenomen voorraden zijn:

Onderhanden werken (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Boekwaarde	16.285	11.334
- Voorziening voor verlies	7.404	7.288
Balanswaarde onderhanden werk	*8.881*	*4.046*
Gereed product en handelsgoederen	1.489	484
Totaal	10.370	4.530

Wat opvalt in bovenstaande tabel is dat de boekwaarde van het onderhanden werk is afgenomen. Dit was overigens vorig jaar ook al het geval. De verschuiving die daar aan ten grondslag ligt is al besproken bij het onderdeel “materiële vaste activa” in de toelichting op de balans. Het betreft hier de uitgegeven gronden in erfpacht op Bedrijventerrein Doejenburg die van onderhanden werk grondexploitaties naar gronden in erfpacht van de "materiële vaste activa" zijn geboekt.

De afname van de voorraad gereed product wordt veroorzaakt door het daadwerkelijke juridische transport van gronden die zijn verkocht in het voormalige complex Hooghendijck.

Het verloop van de bouwgronden is in onderstaand overzicht opgenomen.

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Balans waarde 01-01-2021	Boek waarde 01-01-2021	Investering- en netto	Inkomst- en netto	Vermin dering	Resultaat	Boek- waarde 31-12-2021	Verwacht verlies	Balans- waarde 31-12-2021
BT Doejenburg II	7.867	15.090	130	2.641		-2.437	10.142	7.223	2.919
Teisterbant Kerk-Avez.	1.014	1.195	26	29		0	1.192	65	1.127
*Subtotaal iegg *)*	*8.881*	*16.285*	*156*	*2.670*	*0*	*-2.437*	*11.334*	*7.288*	*4.046*
Totaal	8.881	16.285	156	2.670	0	-2.437	11.334	7.288	4.046

** De kolom resultaat is deze keer gebruikt om de voorraadafname, die het gevolg is van de overboeking naar de materiële vaste activa (gronden uitgegeven in erfpacht), buiten de reguliere investeringen en inkomsten te houden.*

In onderstaande tabel het verloop van de boekwaarde per 31 -12-2021 naar verwacht verlies met de nog te maken kosten en nog te ontvangen opbrengsten.

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen	Verwacht verlies complex
BT Doejenburg II	10.142	1.743	4.662	7.223
Teisterbant Kerk-Avez.	1.192	341	1.468	65
Subtotaal iegg *)	11.334	2.084	6.130	7.288
Totaal	22.668	4.168	12.260	14.576

De nog te maken kosten en nog te ontvangen baten zijn geraamd op basis van:
- adviezen van extern deskundigen
- taxaties
- ervaringscijfers
- vergelijkende cijfers.

De voorziening voor verwachte verliezen is per saldo met € 116.000 afgenomen. Zie de tabel hieronder:

Project (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	Mutatie 2021	31-12-2022
BT Doejenburg II	-7.223	0	-7.223
Teisterbant Kerk-Avezaath	-181	116	-65
Totaal	-7.404	116	-7.288

Kostenontwikkeling bouwgrondcomplexen
Hieronder staat een overzicht van de onderhanden projecten, het berekende resultaat per 31 december 2020 en 2021 en de geplande einddatum. In de paragraaf grondbeleid staat een korte toelichting per project. De grondexploitaties zijn per 1 januari 2022 herzien. Negatieve resultaten worden met een '-' teken aangegeven. Voor deze berekende verliezen is een voorziening gevormd.

Project	Resultaat op eindwaarde		Verschil	Geplande einddatum
(bedragen x € 1.000)	per 31-12-2020	per 31-12-2021		
BT Doejenburg II	-7.223	-7.223	0	31-12-2024
Teisterbant Kerk-Avez.	-181	-65	116	31-12-2024
Totaal	-7.404	-7.288	116	

Ten opzichte van vorig jaar is het verlies voor Teisterbant met € 116.000 afgenomen. In 2021 is de anterieure overeenkomst ondertekend waarin wordt bepaald dat de gemeente de grond in de huidige staat verkoopt en de ontwikkelaar alle kosten voor zijn rekening neemt.

Jaarlijks maken we per 1 januari een integrale herziening van de grondexploitaties. Deze herziening sluit aan bij de jaarrekening. De herziening grondexploitaties per 1 januari 2022 wordt gelijktijdig met de jaarrekening 2021 vastgesteld in de raad.

BT Doejenburg II	0,00%	1,80%	2,50%	0,25%
Teisterbant Kerk-Avez.	0,00%	1,80%	2,50%	0,25%

Uitzettingen korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Vorderingen op openbare lichamen	5.929	5.098
Rekening courant verhouding met het Rijk	742	18.748
Overige vorderingen	2.768	2.284
Totaal	9.439	26.130

De splitsing tussen vorderingen op openbare lichamen, rekening courant verhouding met het Rijk en overige vorderingen vloeit voort uit de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Op de balans is het saldo van schatkistbankieren met het rijk verantwoord onder "Rekening courant verhouding met het Rijk". Het saldo is per 31-12-2021 € 18.748.000. Dit saldo fluctueert mee met de behoefte aan liquide middelen en is mede gestegen door de aangetrokken financiering in 2021 van € 15 miljoen (zie ook de toelichting onder vaste schulden). Voor een gedetailleerde uitleg en een verloopoverzicht van het schatkistbankieren verwijzen wij naar de toelichting onder liquide middelen.

De post “Vorderingen op openbare lichamen” kan als volgt worden gespecificeerd:

Vorderingen openbare lichamen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
a. BTW compensatiefonds	4.411	3.892
b. Gemeente Neder-Betuwe	750	549
c. Ministerie van financiën	76	257
d. Omgevingsdienst Rivierenland	165	173
e. Belastingdienst	464	156
f. Ministerie SZW	10	10
g. Provincie Gelderland	39	6
h. Diversen	14	55
Totaal	5.929	5.098

Ad b. Dit bedrag betreft nota’s aan de gemeente Neder-Betuwe voor de uitvoering van de participatie wet door de gemeente Buren.

De post “Overige vorderingen” kan als volgt worden gespecificeerd:

Overige vorderingen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
i. Debiteuren algemene dienst	1.719	1.241
j. Voorziening dubieuze debiteuren algemene dienst	-374	-246
k. Debiteuren Inwonerszaken Werk en inkomen	1.456	1.442
l. Voorziening dubieuze debiteuren Werk en Inkomen	-442	-619
m. Debiteuren belastingen	408	466
n. Overige	1	0
Totaal	2.768	2.284

Ad i. Debiteuren algemene dienst
De openstaande posten van de algemene dienst bedragen per 11-04-2021 nog € 540.000.

Ad j. Voorziening dubieuze debiteuren
Deze voorziening dient om eventuele verliezen op oninbare vorderingen van de debiteuren van de Algemene Dienst op te vangen. Jaarlijks wordt een actuele berekening gemaakt voor het risico dat we lopen met de openstaande debiteuren. Van deze debiteuren wordt beoordeeld of ze dubieus zijn. Alle openstaande debiteuren zijn afzonderlijk beoordeeld op basis van invorderbaarheid en ouderdom van de vorderingen. Het saldo van de voorziening is op 31-12-2021 € 246.000. Dat is € 128.000 lager dan voorgaand jaar, hetgeen kan worden verklaard door het lagere saldo debiteuren algemene dienst. De hoogte van de voorziening bedraagt voor beide jaren circa 20% van de vorderingen.

Ad k. Debiteuren Inwonerszaken Werk en Inkomen
Het debiteurenbestand voor de diverse uitvoeringsregelingen is op 31-12-2021 doorgelicht en gewogen voor terugbetaling van de vorderingen. Hiervoor is het voor Buren ontwikkelde doorrekenmodel met regelbevindingen gebruikt. Op basis van deze waardering gaat de gemeente

Buren er van uit dat een gedeelte niet wordt ontvangen. Hiervoor is een aparte voorziening debiteuren Werk en Inkomen ingesteld. In 2021 bleef het uitstaande bedrag aan vorderingen nagenoeg gelijk.

Ad l. Voorziening Dubieuze Debiteuren Werk en Inkomen
Deze voorziening dient om eventuele verliezen op oninbare vorderingen van de debiteuren van Werk en Inkomen op te vangen. Het saldo van de voorziening is op 31-12-2021 € 619.000, € 177.000 hoger dan voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemiddelde ouderdom van de vorderingen is toegenomen.

Ad m. Debiteuren belastingen
Hierna volgt een specificatie van het verloop van de nog openstaande belasting debiteuren:

Jaar (bedragen x € 1.000)	Kohierbedrag	2021
2017	8.362	12
2018	8.463	17
2019	8.791	35
2020	9.979	70
2021	10.843	332
Totaal	46.438	466

Voor de belasting debiteuren 2021 zijn de aanmaningen en dwangbevelen in 2021 verzonden. Het kohierbedrag in 2021 bedroeg € 10,8 miljoen. Van dit bedrag staat per 31-12-2021 nog € 332.000 open.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Kassaldi	4	9
Banksaldi	454	433
Totaal	458	442

Schatkistbankieren
Het verplichte schatkistbankieren is eind 2013 opgenomen in de Wet Fido. Vanaf dat moment zijn wij verplicht om onze overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Gemeente Buren heeft met de BNG de afspraak dat de overtollige middelen boven het drempelbedrag van 0,75% van de primitieve begrotingslast (€ 420.000) dagelijks automatisch worden afgeroomd naar een bankrekening van het Rijk. Hierdoor voldoen wij automatisch aan onze verplichting om af te romen. Voor overige informatie zie ook de paragraaf financiering in het jaarverslag. Het BBV verplicht ons om in een overzicht per kwartaal van het verloop van het banksaldo te maken. Daarmee wordt zichtbaar of er al dan niet sprake is van overtollige middelen en over- of onderschrijding van het drempelbedrag.

Dit wordt in de volgende tabel weergegeven:

Berekening benutting drempelbedragen schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
			Verslagjaar 2021		
(1)	Drempelbedrag	484	484	1000	1000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	279	275	232	159
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	205	209	768	841
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				

(1) Berekening drempelbedrag					
			Verslagjaar 2021		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	64.530	64.530	64.530	64.530
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	64.530	64.530	64.530	64.530
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0	0	0	0
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	484	484	1.000	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	25.108	25.022	21.376	14.663
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	279	275	232	159

Overlopende activa

De post overlopende activa ziet er als volgt uit:

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	2020	2021
	779	1.658
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen.		
Overlopende activa: nog te ontvangen bijdragen van overige overheidslichamen (EU + rijk)	0	0
Totaal	779	1.658

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Reserve (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Algemene reserve	4.616	9.453
Resultaat na bestemming	1.225	4.094
Bestemmingsreserves	8.869	3.375
Totaal incl. saldo na bestemming	14.710	16.922

Het verloop presenteren wij in onderstaand overzicht per reserve:

Reserves (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021 excl. saldo 2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2020	Onttreking i.v.m. kapitaallasten	Saldo per 31-12-2021
Algemene reserve	**5.841**	**10.171**	**2.465**	**0**	**0**	**13.547**
- Algemene reserve	1.956	5.172	2.465	1.225		5.888
- AR weerstandsvermogen	2.660	905				3.565
Nog te bestemmen resultaat						
- Resultaat 2021	1.225	4.094		-1.225		4.094
BESTEMMINGSRESERVES:						
1. Bestemmingsreserve overige:	**6.952**	**929**	**6.234**	**0**	**0**	**1.647**
- Omgevingsgerichte uitgaven	600	146	100			646
- Beheer en onderh. Tollewaard	30		20			10
- Deelfonds sociaal domein	729	102	767			64
- I&A-plan 2017-2021	44		44			0
- Frictiekosten organisatie	159		65			94
- Kapitaalgoederen beheer	598		598			0
- Risico grondexploitaties	4.317		4.232			85
- Overlopende posten	475	681	408			748
2.Bestemmingsres. besteed:	**1.917**	**0**	**0**	**0**	**189**	**1.728**
- Gemeentehuis	144				16	128
- Heractivering riolering	816				113	703
- Afbouw verplichtingen sport & dorpshuizen	26				17	9
- Kapitaallasten IHP '07-'16	600				25	575
- Onderdreef Buren	331				18	313
Totaal	14.710	11.100	8.699	0	189	16.922

De Algemene Reserve bevat een geblokkeerd gedeelte als buffer voor het weerstandsvermogen. Het saldo van het geblokkeerde gedeelte bedraagt per 31-12-2021 € 3.565.000.

Onder “Bestemming resultaat” staat de toevoeging of onttrekking van de bestemming van het resultaat van het voorgaande jaar. Onder de kolom “onttrekking in verband met kapitaallasten” staan de verminderingen die betrekking hebben op de bestede bestemmingsreserves. Deze verminderingen worden aangewend ter dekking van kapitaallasten.

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen	Algemene reserve	Algemene reserve weerstandsvermogen
Algemene reserve per 01-01-2021 (excl. saldo jaarrekening 2019)	1.955.733	
Algemene reserve per 01-01-2021 (weerstandsvermogen)		2.660.000
Saldo jaarrekening 2020 (zie raadsbesluit D.089794)	1.225.368	
Algemene reserve per 01-01-2021 (incl. saldo jaarrekening 2020)	**3.181.101**	**2.660.000**
Toevoegingen uit andere reserves		
Vrijval reserve Doejenburg II conform perspectiefnota	3.459.500	
Vrijval reserve kapitaalgoederen beheer conform perspectiefnota	598.022	
Vrijval reserve Deelfonds sociaal domein conform perspectiefnota	654.000	
Primitieve begroting 2021: reservering correctie precariobelasting 2021	460.000	
Versterken weerstandsvermogen		905.000
Totaal toevoegingen 2021	*5.171.522*	*905.000*
Onttrekkingen ten gunste van andere reserves		
Versterken weerstandvermogen	-905.000	
Transitoria jr 2020 Ambulantisering GGZ	-102.000	
Onttrekkingen ten gunste van exploitatie		
Algemene transitoria jr 2020	-1.458.103	
Totaal onttrekkingen 2021	*-2.465.103*	*-*
Stand algemene reserve per 31-12-2021	**5.887.520**	**3.565.000**
Verplichtingen ten laste van de algemene reserve per 31-12-2021		
Bijdrage brug Rhenen (jaar onttrekking onbekend)	-100.000	
Toekomstige onttrekkingen		
Bouwen voor behoefte 2022 (D.093316)	-150.000	
Bouwen voor behoefte 2023 (D.093316)	-150.000	
Invoering omgevingswet 2022 (D.093271)	-100.000	
Invoering omgevingswet 2023 (D.093271)	-300.000	
Invoering omgevingswet 2024 (D.093271)	-300.000	
Invoering omgevingswet 2025 (D.093271)	-100.000	
Saldo algemene reserve na correctie met lopende verplichtingen en toekomstige onttrekkingen/toevoegingen	**4.687.520**	**3.565.000**

Ontwikkeling algemene reserve in 2021 (incl. het geblokkeerde gedeelte)

Bestemmingsreserves

Algemene opmerking: hieronder is per reserve informatie opgenomen over het verloop en het doel van de reserve. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de Notitie reserves en voorzieningen 2015.

OBR Omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	€ 1.000.000
Saldo 31-12-2020: € 600.000		Saldo 31-12-2021: € 646.000	
Doel: de reserve is bedoeld voor de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen zoals opgenomen in de Structuurvisie Buren 2009-2019 en de nota kostenverhaal. In 2021 is € 146.000 in de reserve gestort aan bijdragen ruimtelijke ontwikkelingen en bovenplanse verevening. Het betreft o.a. bijdragen vanuit Het Binnen te Lienden, Scharenburg 3e fase Zoelen en bestemmingsplan Tielseweg Eck en Wiel. Er is een bedrag van € 100.000 ingezet voor de Kersentuin in Maurik.			

OBR Beheer en onderhoud Tollewaard

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 30.000		Saldo 31-12-2021: € 10.000	
Doel: Voor het toekomstige beheer en onderhoud van de brug Tollewaard (met uitzondering van de vervanging) hebben we een eenmalige afkoopsom van Rijkswaterstaat ontvangen van afgerond € 1,4 miljoen. Het grootste gedeelte van dit bedrag € 1.247.000 is in 2019 onttrokken aan deze reserve en toegevoegd aan de Algemene Reserve (RV/18/008925). In 2021 is conform de primitieve begroting € 20.000 van deze reserve ingezet			

OBR Deelfonds sociaal domein

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Sociaal domein	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 729.000		Saldo 31-12-2021: € 64.000	
Doel: Eventuele jaarlijkse overschotten / tekorten binnen het sociaal domein te egaliseren. In 2021 is € 102.000 gestort vanuit de algemene reserve in het kader van de overlopende posten ambulantisering GGZ. Naast de onttrekking van € 75.000 die begroot was is er bij de perspectiefnota € 654.000 onttrokken ter versterking van de algemene reserve en is € 38.000 onttrokken ten behoeve van de regisseur dak- en thuislozen.			

OBR I&A-beleidsplan 2017-2021

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Dienstverlening	31-12-2021	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 44.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: de overschotten en tekorten van het I&A-beleidsplan 2017 t/m 2021 egaliseren. Uitgangspunt is dat over deze periode alle kosten binnen deze reserve worden opgevangen. In 2021 is conform de primitieve begroting 2021 aan deze reserve € 44.000 onttrokken. Hiermee is deze bestemmingsreserve geheel vrijgevallen.			

OBR Frictiekosten organisatie 2017-2021

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Onderdeel P&O	31-12-2020	€ 0	€ 627.000
Saldo 31-12-2020: € 159.000		Saldo 31-12-2021: € 94.000	
Doel: Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is besloten om een bestemmingsreserve van € 627.000 te vormen voor de frictiekosten die voortvloeien uit de reorganisatie in 2018 (12e wijziging 2019/D33100). In 2021 is € 65.000 aan deze reserve onttrokken. Dit bedrag is gelijk aan de gemaakte kosten in 2021. Het restant van € 94.000 wordt ingezet voor de komende jaren. Indien dit niet nodig is valt het bedrag vrij.			

OBR Kapitaalgoederen beheer

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 598.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: Deze bestemmingsreserve is gevormd voor het opvangen van eventuele negatieve consequenties van het nieuwe beleid voortvloeiende uit het integraal beheerplan openbare ruimte Bij het vaststellen van het integraal beheerplan Openbare ruimte (D.049356/Z.018771) is besloten om een bestemmingsreserve kapitaalgoederen beheer te vormen van € 598.000. In de perspectiefnota 2022-2025 is op basis van de toenmalige inzichten besloten om de reserve vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. Dit is gebeurd in verband met het versterken van de algemene reserve.			

OBR Risico grondexploitaties

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 4.316.500		Saldo 31-12-2021: € 85.000	
Doel: het afdekken van de financiële risico’s die we lopen bij de verdere uitgifte van de kavels op Doejenburg II Deze reserve is op 14 juli 2020 gevormd bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 (D.060910). Dit bedrag is een gedeelte van de vrijgevallen voorziening Doejenburg on hold. Deze reserve heeft als doel risicoafdekking boven op de actuele voorziening voor Doejenburg vanuit de grondexploitatie. Gezien het positief verloop van de verkoop van de kavels binnen het project Doejenburg is besloten deze reserve te laten vervallen ten gunste van de algemene reserve. Dit besluit is genomen in de perspectiefnota 2022-2025. Het restant van € 85.000 in de reserve is voor de dekking van de voorbereidingskosten van de sporthal "Lignum" in Maurik. Dit is conform het raadsbesluit van 3 november 2020 (Z.004887).			

OBR overlopende posten jaarrekening

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Bedrijfsvoering	n.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 474.000		Saldo 31-12-2021: € 748.000	

Doel: Niet uitgegeven middelen in het ene jaar, hevelen we over naar het jaar waarin we de kosten maken. Bij een tussenrapportage en de jaarrekening beslist de gemeenteraad of de restantbudgetten in het nieuwe jaar weer beschikbaar worden gesteld.

In 2021 is € 699.000 toegevoegd en € 425.000 onttrokken.

Hieronder is een specificatie van het saldo van deze reserve per 31-12-2021 opgenomen:

Tweede burap 2021: duurzaamheid	200.000
Tweede burap 2021: overhevelen budget ruimtelijke ordening	305.000
Tweede burap 2021: invoeren omgevingswet	50.000
Tweede burap 2021: opstellen ruimtelijke plannen	40.000
Tweede burap 2021: Stichting Landschap Gelderlander	54.000
Tweede burap 2021: uitstel sloop gymzaal Eck en Wiel	30.000
Overig	69.000
Totaal	**748.000**

Bestemmingsreserves - afschrijvingslasten

Deze reeds besteedde bestemmingsreserves hebben het doel de afschrijvingslasten van de betreffende investering geheel of gedeeltelijk te dekken. Als de reserve zou worden opgeheven is er (meerjarig) geen dekking meer voor de afschrijvingslasten in de exploitatie.

De bestemmingsreserves besteed hebben allemaal als doel om de kapitaallasten van de desbetreffende investering geheel of gedeeltelijk af te dekken. Als de reserve zou worden opgeheven is er (meerjarig) geen dekking meer voor de kapitaallasten in de exploitatie.

OBRB Gemeentehuis Maurik

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Dienstverlening	t/m 31-12-2064	€ 0	€ 13.015.000
Saldo 31-12-2020: € 144.000		Saldo 31-12-2021: € 128.000	

Doel: dekking kapitaallasten (afschrijving) gemeentehuis Maurik
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 16.000,- onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.
Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.

OBRB Heractivering riolering

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met div. investeringen	€ 0	€ 5.300.000
Saldo 31-12-2020: € 816.000		Saldo 31-12-2021: € 703.000	

Doel: dekking kapitaallasten (afschrijvingen) oude investeringen riolering.
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 113.000 onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.
Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.

OBRB afbouw verplichtingen sport en dorpshuizen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met de investering	€ 0	€ 612.176
Saldo 31-12-2020: € 25.000		Saldo 31-12-2021: € 9.000	

Doel: dekking van een gedeelte van de kapitaallasten (afschrijving) voor sportaccommodaties, dorpshuizen en het kunstgrasveld van BZS.
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten (afschrijving) € 17.000 onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.

OBRB Kapitaallasten IHP 2007-2016

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met div. investeringen	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 600.000		Saldo 31-12-2021: € 575.000	
Doel: dekking van de kapitaallasten (afschrijving) vanaf 2010 van het IHP 2007-2016. In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 25.000 onttrokken aan deze reserve. Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen. Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.			

OBRB Onderdreef Buren

Team	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met de investering	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 331.000		Saldo 31-12-2021: € 313.000	
Doel: dekking van de kapitaallasten (afschrijving) van de renovatie van de Onderdreef in Buren. In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 18.000 onttrokken aan deze reserve.			

Voorzieningen

Hierna presenteren wij per voorziening informatie over het verloop en het doel van de voorziening.

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Toevoeging	Onttrekking	Directe aanwending	Saldo per 31-12-2021
Verplichtingen, verliezen en risico's	**2.993**	**100**	**170**	**179**	**2.744**
Pensioenen wethouders	2.679	100	170	68	2.541
Wachtgelden wethouders	79			79	0
Nog te maken kosten afgesloten complex	**235**	**0**	**0**	**32**	**203**
Bedrijventerrein Buren III	18			3	15
Scharenburg Zoelen	123				123
Hooghendijck Beusichem	86			29	57
BBZ 2020	8				8
Door derden beklemde middelen	**7.111**	**1.324**	**437**	**160**	**7.839**
Afkoop onderhoud begraafplaats 2010	137	265	292		110
Afkoop grafrechten begraafplaats 2010	57	43	27		74
Beheer rioolgemalen	996	390		130	1.256
Vervanging riolering (vrij verval)	1.200	626		30	1.796
Gemeentelijk Riolerings Plan	4.500		118		4.382
Goedkope woningbouw	221				221
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	**5.590**	**3.070**	**0**	**1.710**	**6.951**
Onderhoud gebouwen	1.219	408		126	1.502
Wegen	3.525	2.406		1.545	4.386
Civiele kunstwerken	156	85		20	221
Baggeren watergangen	149	171		19	301
Achterstand groen	382				382
Achterstand verkeerstekens en straatmeubilair	159				159
					0
Totaal	15.694	4.494	607	2.049	17.533

Toelichting voorzieningen

Verplichtingen, verliezen en risico's

Bij deze voorzieningen gaat het om onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden of om voorzieningen die een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met bedrijfsvoering.

VZ Pensioenen wethouders

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
P&O	Doorlopend	€ 0	Niet vastgesteld
Saldo 31-12-2020: € 2.679.000		Saldo 31-12-2021: € 2.541.000	
Doel: dekking van (toekomstige) pensioenverplichtingen van de gewezen wethouders. Wij hebben RAET/Visma een actuele berekening laten maken voor alle pensioenverplichtingen per 31-12-2021 van de huidige en voormalige wethouders. Naar aanleiding van deze berekening is de voorziening bijgesteld.			

VZ wachtgelden wethouders

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
P&O	Doorlopend	€ 0,-	Niet vastgesteld
Saldo 31-12-2020: € 79.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: dekking van de wachtgeldverplichtingen van in 2019 vertrokken wethouders. In 2019 is het college gevallen. De vertrokken wethouders hadden recht op wachtgeld. De totale verplichting over 2019 en later is in 2019 ineens gestort in deze voorziening. In 2021 is er € 79.000 uit de voorziening onttrokken voor uitbetaalde wachtgeldverplichtingen. Hiermee is de voorziening alsmede de resterende wachtgeldverplichting nihil.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Bedrijventerrein Buren III

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2022	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 18.000		Saldo 31-12-2021: € 15.000	
Besluit/grondslag RV/13/00346 Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2013 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn er geen uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht. Wel is in december 2021 een collegebesluit genomen over de verkoop van het laatste kavel. De kosten voor het woonrijp maken van het openbaar gebied worden betaald uit de voorziening. Daarna kan de voorziening worden afgesloten.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Scharenburg Zoelen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2023	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 123.000		Saldo 31-12-2021: € 123.000	
Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2017 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn er geen uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht. Wel is een kostenonderbouwing gemaakt voor de werkzaamheden, die nog moeten gebeuren. Het betreft het asfalt herstellen en verbreden, extra parkeervakken aanleggen en het verbeteren/realiseren van de fiets en voetverbinding. De werkzaamheden kunnen naar verwachting in 2023 worden afgerond.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Hooghendijck Beusichem

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2022	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 86.000		Saldo 31-12-2021: € 57.000	
Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2018 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn geen uitgaven gedaan ten laste van deze voorziening. Wel is een kostenonderbouwing opgesteld van de werkzaamheden, die nog moeten gebeuren. Dit betreft het aanpassen van de bestrating, het verbinden van voetpaden, het aanpassen van een drempel en inrichting van een straat en het opknappen van het asfalt en parkeervakken. De verwachting is dat de werkzaamheden in 2023 worden afgerond.			

VZ BBZ 2020

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Sociaal Domein	t/m 31-12-2020	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 7.500		Saldo 31-12-2021: € 7.500	
Doel: opvangen extra kosten BBZ-verplichting Met ingang van 1 januari 2020 geldt er voor de BBBZ-kapitaalverstrekking een nieuwe, vereenvoudigde financieringssystematiek, waarin het financiële risico van het verstrekken van BBZ-kapitaal gedeeltelijk is verlegd van het Rijk naar de verstrekkende gemeente. Dit financiële risico gaat de komende jaren verder oplopen. In 2020 is het eerste risicobedrag van € 7.500 gestort in deze voorziening.			

Door derden beklemde middelen

VZ Afkoopsommen onderhoud begraafplaats 2010

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 137.000		Saldo 31-12-2021: € 110.000	
Doel: Deze voorziening is gevormd om het onderhoud van de begraafplaatsen nu en in de toekomst te kunnen dekken en fluctuaties in de uitgaven op te vangen. In 2021 is € 265.000 gestort (afkoopsommen) en € 292.000 (gemaakte kosten) onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Afkoopsommen grafrechten begraafplaats 2010

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 57.000		Saldo 31-12-2021: € 74.000	
Doel: Deze voorziening wordt gevormd met de afkoop(sommen) van de grafrechten begraafplaatsen. Met deze financiële middelen waarborgen we de capaciteit van begraven in de toekomst. In 2021 is € 43.000 gestort (afkoopsommen) en € 27.000 (gemaakte kosten) onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Onderhoud riolering (gemalen)

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 996.000		Saldo 31-12-2021: € 1.256.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: Deze voorziening is gevormd om de kosten van langjarig beheer van de rioolgemalen te dekken. In 2021 is conform de primitieve begroting 2021 € 390.000 gestort. De direct ten laste van deze voorziening gemaakte kosten zijn € 130.000. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ vervanging riolering (vrij verval)

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 1.200.000		Saldo 31-12-2021: € 1.796.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen vervangingsinvesteringen riolering. Tot en met 2020 zijn er geen onttrekkingen uit deze voorziening. In 2021 is conform de primitieve begroting € 626.000 gestort in deze voorziening. De direct ten laste van deze voorziening gemaakte kosten zijn € 30.000. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Gemeentelijk Riolering Plan

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 4.500.000		Saldo 31-12-2021: € 4.382.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: het op lange termijn egaliseren van de kosten en opbrengsten uit het gemeentelijk rioleringsplan voor een stabiele tariefontwikkeling. In 2021 is € 118.000 onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ goedkope woningbouw

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Onbekend	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 221.000		Saldo 31-12-2021: € 221.000	
Besluit/grondslag RV/14/00551 Doel: stimulering van goedkope woningbouw In de jaren 2009 t/m 2014 is van de provincie geld ontvangen voor de stimulering van goedkope woningbouw. Met de provincie is afgestemd dat dit geld wordt ingezet voor "wonen in de breedste zin van het woord". In 2021 zijn er geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening. N.B.: conform de BBV worden deze ontvangen gelden vanaf 2014 gerubriceerd onder voorzieningen.			

Onderhoudsegalisatievoorzieningen
Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten. Het gaat dan over (toekomstige) lasten waar de gemeente niet ‘onderuit’ kan. Hierbij valt te denken aan de terugkerende onderhoudswerkzaamheden.

VZ Onderhoud gebouwen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	T/m 31-12-2024	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 1.219.000		Saldo 31-12-2020: € 1.502.000	
Besluit/grondslag: MJOP januari 2020 Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud aan onze gebouwen. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 408.000 gestort en € 151.000 onttrokken aan deze voorziening voor gemaakte kosten. We hebben ook in 2021 € 26.000 aan bijdragen voor monumenten onderhoud ontvangen. De voorziening “onderhoud gebouwen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Wegen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Egalisatievoorziening
Saldo 31-12-2020: € 3.525.000		Saldo 31-12-2021: € 4.386.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 2.406.000 gestort en € 1.545.000 onttrokken aan deze voorziening. De voorziening “wegen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Civiele kunstwerken

Domein Ruimte	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Beheer	Planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 156.000		Saldo 31-12-2021: € 221.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 85.000 gestort en € 20.000 onttrokken aan deze voorziening voor gemaakte kosten. De voorziening “civiele kunstwerken” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Baggeren watergangen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 149.000		Saldo 31-12-2021: € 301.000	
Besluit/grondslag: RV/15/00583 Doel: bekostigen van (incidentele) baggerwerkzaamheden. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 171.000 gestort en € 19.000 onttrokken aan deze voorziening. De uitgaven op deze voorziening wisselen per jaar. De voorziening “baggeren watergangen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Achterstand groen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	2025	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 382.000		Saldo 31-12-2021: € 382.000	
Besluit/grondslag: In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om de voorziening Achterstand groen te vormen voor een bedrag van € 382.000. Doel: Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor het groen is deze voorziening ingesteld voor de periode 2021-2025. Het doel hiervan is om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen. In 2021 zijn geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening.			

VZ Achterstand verkeerstekens en Straatmeubilair

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	2025	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 159.000		Saldo 31-12-2021: € 159.000	
Besluit/grondslag: In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om de voorziening Achterstand verkeerstekens en straatmeubilair te vormen voor een bedrag van € 159.000. Doel: Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor de verkeerstekens en het straatmeubilair is deze voorziening ingesteld voor de periode 2021-2025. Het doel hiervan is om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen. In 2021 zijn geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening.			

Vaste schulden

In het volgende overzicht bieden wij inzicht in het verloop van de vaste schulden in 2020.

Onderhandse leningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Vermeerdering	Aflossing	Saldo per 31-12-2021
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.000	15.000	1.850	18.150
Waarborgsommen	71	10	0	81
Totaal	5.071	15.010	1.850	18.231

In 2021 is er een nieuwe lening afgesloten van € 15.000.000. met een looptijd van 10 jaar tegen 0,00 % rente.

Onze langlopende leningen zijn allemaal afgesloten bij de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). De totale rentelast in 2021 van bovenstaande leningen bedraagt afgerond € 38.000. Een verdere specificatie van de langlopende leningen wordt hieronder in een tabel weergegeven.

Overzicht van langlopende geldleningen

Lening nummer (bedragen x € 1.000)	Rente percentage	Laatste jaar aflossing	Saldo 31-12-2020	Nieuwe lening	Aflossing	Saldo 31-12-2021
40.109.531	0,930	2024	3.200		800	2.400
40.110.486	0,525	2026	1.800		300	1.500
40.114.824	0,000	2031	0	15.000	750	14.250
Totaal			5.000	15.000	1.850	18.150

Er is in 2021 nog een anterieure overeenkomst afgesloten waarvoor een waarborgsommen is ontvangen van € 10.000.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Kasgeldlening	0	0
Banksaldi (negatief)	0	0
Overige schulden (crediteuren en vooruit ontvangen van afnemers)	4.291	4.560
Overlopende passiva	8.827	5.649
Totaal	13.118	10.209

Net zoals in 2020, zijn de banksaldi positief en worden ze gepresenteerd aan de activa kant. Er zijn geen kasgeldleningen opgenomen in 2021.

In onderstaande tabel is een specificatie van overige schulden (inclusief crediteuren) weer gegeven.

Crediteuren (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Crediteuren 2018	-2	0
Crediteuren 2019	-12	-1
Crediteuren 2020	3.972	50
Crediteuren 2021	0	4.511
Vooruit ontvangen van afnemers	333	0
Totaal	4.291	4.560

Van het bovenstaande crediteurensaldo is:

- € 186.000 een schuld aan het pensioenfonds;
- € 945.000 een schuld aan de belastingdienst; en
- staat 29-03-2021 nog € 415.000 open, dat voor het grootste gedeelte bestaat uit de inschatting van terugbetalingsverplichtingen aan het ministerie van BBZ gelden.

Hieronder staat de specificatie van de in de balans opgenomen overige vooruit ontvangen bedragen en nog te betalen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Nog te betalen bedragen	1.123	645
Overlopende posten (crediteuren)	453	580
Uitkeringen sociaal domein (WMO Jeugd)	666	1.066
Financiële tussenrekeningen	22	5
Overlopende passiva bijdragen overheidslichamen	6.316	3.010
Rekening courant administratie gemeente Neder Betuwe	247	342
Diverse nog te betalen bedragen	0	1
Totaal	8.827	5.649

Het bedrag van € 645.000 op de post "Nog te betalen bedragen" is in 2022 afgelopen naar nihil. Verder valt de afname van de post "Overlopende passiva bijdragen overheidslichamen" t.o.v. vorig jaar op. Het grootste bedrag dat hiervoor verantwoordelijk is, betreft de terugbetaling van de TOZO regeling. De verwachting tot terugbetaling werd vorig jaar al uitgesproken. Een specificatie van alle overlopende passiva overheidsbijdragen staat in onderstaand overzicht weergegeven:

Overheidsbijdragen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Toevoeging	Naar exploitatie	Saldo per 01-01-2021
Steengoed benutten de Kersentuin Maurik	400		400	0
Gemeentelijke monumenten 2020	22		22	0
SPUK sport 2020	499		499	0
SPUK sport 2021	0	523		523
Onderwijsachterstandenbeleid 2019	184			184
Onderwijsachterstandenbeleid 2020	88			88
Onderwijsachterstandenbeleid 2021	0	118		118
Spuk gem. hulp gedupeerden toeslagenaffaire	13	6	9	10
Subsidie kinderdagverblijven	19		19	0
Landschap en biodiversiteit	51		45	6
Tozo 2020	5.040		5.040	0
Tozo 2021	0	1.548		1.548
Coronatoegangsbewijs	0	69	65	4
Sportakkoord	0	63		63
Preventieakkoord	0	16		16
Suvis subsidie	0	187		187
Npo-gelden	0	54		54
Reductie energieverbruik woningen	0	175		175
Joodse begraafplaatsen	0	20		20
Energieverbruik bedrijven	0	14		14
Totaal	6.316	2.793	6.099	3.010

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leasecontracten

In juni 2017 is de aanbesteding voor het leasecontract voor print- en scanfaciliteiten afgerond. Hierbij is Ricoh wederom als economisch meest voordelig aangemerkt. Er is een nieuw contract gesloten voor 60 maanden. De jaarlijkse kosten voor de huur inclusief afdrukken zijn ongeveer € 21.500 per jaar.

Om te voldoen aan de wens van het bestuur om raadsvergaderingen live te streamen, is er een meervoudig onderhandse aanbesteding geweest voor de levering en installatie van de benodigde apparatuur. Er is per 1 juni 2018 een managed service overeenkomst afgesloten met NFGD voor het leasen van de apparatuur. Dit contract loopt 48 maanden. De kosten van dit contract zijn € 24.000 per jaar.

Verder verleent de Gemeente Buren diensten op het gebied van ICT aan de Omgevingsdienst Rivierenland. Wij schaffen onder andere de apparatuur aan, waaronder laptops en servers. Deze zijn ondergebracht in een leasecontract bij Econocom. De kosten van dit contract worden doorbelast aan de Omgevingsdienst. Het huidige contract ging in op 1 oktober 2018 en loopt 48 maanden. Jaarlijks betalen we € 91.000 aan rente afhankelijk van de geïnvesteerde waarde.

Tenslotte is een contract afgesloten met Hilterman Lease voor het huren van koffiemachines. Het contract is ingegaan op 1 maart 2019 en loopt 60 maanden. De kosten per jaar zijn € 5.880.

Eigen bijdrage CAK
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, begeleiding of een financiële tegemoetkoming hiervoor is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is met ingang van 1 januari 2020 vastgesteld op € 19 per maand (abonnementstarief). In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente maar door het CAK. Op basis van privacy overwegingen is de gegevens verstrekking van het CAK aan de gemeente Buren beperkt door het CAK. De wetgever heeft gekozen om het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK te laten uitvoeren. Hiermee geeft de wetgever aan dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Het CAK is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen. Jaarlijks geeft het CAK een mededeling af over de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen (Third party mededeling). Bij het afgeven van deze mededeling betrekt het CAK niet de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de gegevens van andere ketenpartners. In de jaarrekening 2021 is een (aanvullende) vordering op het CAK opgenomen van € 33.500. De gemeente heeft echter geen mededeling ontvangen over de volledigheid van de eigen bijdragen bij de jaarrekening 2021. Hierdoor is er beperkte zekerheid over de eigen bijdragen WMO door het CAK in de jaarrekening 2021. De Third Party mededeling is nog niet ontvangen over 2021.

Gewaarborgde geldleningen
Door het wegvallen van de waarborg aan Vitens is het oorspronkelijk bedrag enorm afgenomen (189 miljoen).

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Aard/ omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Woningstichting	woningbouw	3.578	100	1.801	1.728
Sportverenigingen	sportaccommodatie	379	100	289	275
Groene Kruis	gebouw	23	100	16	15
RAR	gebouw	10.000	13	1.048	1.019
Totaal		13.980		3.154	3.037

Hieronder het overzicht van verstrekte leningen waarvoor Gemeente Buren garant staat als achtervang:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Aard/ omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Stichting Kleurrijk wonen	woningbouw	22.900	50	11.450	11.450
Stichting Thius	woningbouw	30.964	50	20.682	19.982
Totaal		53.864		32.132	31.432

Meerjarige verplichtingen
In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren gebonden is.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Laatste contractjaar	Contractwaarde (volledig - incl. verlengingsopties)*	(Restserende) verplichting	Toelichting
Bibby Financial Services BV - Onderhoud	2025	600	600	A
Pelle Markeringen B.V. - Belijning	2022	300	75	B
Stichting 3xwerk - Individuele reïntegratie-trajecten	2023*	288	140	*
Econocom Public B.V. - Lease-/huurovereenkomst van apparatuur	2022	270	75	B
PinkRoccade Local Government BV - Digitale oplossingen	2023*	1.700	1.100	C
Greenchoice - Elektra	2022**	1.230	290	A
Coffee@work - Koffiemachines inclusief ingrediënten	2024	210	150	B
Van Kessel Raamovereenkomst asfaltonderhoud	2023	3.300	1.650	B
Koninklijke Post BV Portokosten	Jaarlijkse verlenging	240	80	A
Marsh BV Brandverzekeringen	2023	694	300	A
Marsh BV glas- en opstalverzekering	2023	100	30	A
BAM Bouw E-installaties	2024	150	110	A
KIN installaties W-installaties	2024	250	210	A
Kwakernaak, pompen en pomponderdelen	2024	200	160	A
Direct Infra, vullen scheuren en naden	2025	250	250	A
Van Gelder Verkeerstechniek, raamovereenkomst onderhoud en vervanging OV	2024	1.100	950	A
Totaal		10.882	6.170	

*Er is gerekend met een resterende looptijd van 48 maanden bij contracten voor onbepaalde tijd en contracten waarvan telkens verlengen voor de hand ligt.
**Europese aanbesteding opgestart in 2022. Nieuwe raamovereenkomst vanaf 2023.

Nadere toelichting
A) Betreft (raam)overeenkomst zonder vast bedrag (per jaar). Waarde van de verleende opdracht is gebaseerd op het uitgavenniveau van 2018/2019.

B) Gebaseerd op de meest recente overeenkomst (bedrag wijzigt halfjaarlijks).
C) Gebaseerd op de begroting 2019 voor inkoop/ICT met betrekking tot PinkRoccade.

Overzicht van incidentele baten en lasten in 2021

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo
1. Wonen, werken en recreatie	494	1.285	-791
2. Fysieke leefomgeving	717	556	161
3. Sociaal domein	1.508	1.712	-204
4. Sport, cultuur en onderwijs	1.115	372	743
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	145	401	-256
6. Bedrijfsvoering	1.827	285	1.542
Totaal	5.806	4.611	1.195

Bedragen x € 1.000

Structureel saldo	Bedrag 2021
Saldo van baten en lasten voor bestemming	2.386
Mutaties reserves	1.817
Saldo na bestemming	*4.203*
Waarvan incidentele baten en lasten	1.195
Structureel saldo	5.398

Incidentele baten

Incidentele baten (bedragen x € 1.000)	Bedrag 2021
Programma 1 - Wonen, werken en recreatie	
Bijdragen uit ruimtelijke plannen	174
Herziening grex Teisterbant vrijval deel verliesvoorziening	116
Vrijval OBR omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening als bijdrage aan de Kersentuin Maurik	100
Vrijval OBR overlopende posten voor ruimtelijke plannen	99
Overig	5
Totaal programma 1	*494*
Programma 2 - Fysieke leefomgeving	
Nafacturatie BTW gescheiden inzamelen glas e.d. 2016 tm 2019	308
Voordeel op bijdrage in exploitatietekort Avri 2020	199
Onttrekking OBR overlopende posten voor renovatie van 't Klokhuis	190
Overig	20
Totaal programma 2	*717*
Programma 3 - Sociaal domein	
Vrijval OBR sociaal domein tbv versterken algemene reserve	654
Bijdrage vanuit het rijk en uitvoering van diverse inkomensregelingen mbt corona (TOZO, TONK).	600
Onttrekking algemene reserve tbv ambulantisering GGZ (budgetoverheveling 2020)	102
Onttrekking OBR Sociaal domein conform begroting	75
Overig	77
Totaal programma 3	*1.508*
Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	
Opbrengst grondverkopen (inclusief restgroen enexclusief grondexploitaties)	799
Uitvoering sportakkoord	85
Onttrekking OBR risico grondexploitatie (22k) en OBR overlopende posten (50k) voor dekking van voorbereidingskosten sporthal Lignum	72
Subsidie vanuit het rijk voor verbetering ventilatie in scholen	68
Voordeel op nog te betalen kosten uit 2020 voor de Burense Sport Cooperatie i.v.m. compensabele BTW	55
Overig	36
Totaal programma 4	*1.115*

Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	
Bijdrage vanuit het rijk controle corona toegangsbewijzen	69
Onttrekking OB overlopende posten 2021	53
Overig	24
Totaal programma 5	*145*
6. Bedrijfsvoering	
Baten precario belasting. Deze belasting is wordt vanaf 2022 niet meer opgelegd	1.342
Inkomsten uit onderzoek naar BTW suppleties 2015 t/m 2020	484
Totaal programma 6	*1.827*
Totaal	5.806

Incidentele lasten

Incidentele lasten (bedragen x € 1.000)	Bedrag 2021
Programma 1 - Wonen, werken en recreatie	
Onderbesteding budget omgevingswet toegevoegd aan de OBR overlopende posten	355
Projectkosten omgevingswet 2021	301
Onderbesteding budget duurzaamheid toegevoegd aan de OBR overlopende posten	156
Storting in de OBR omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening vanuit Het Binnen Lienden, Scharenburg 3e fase en ruimtelijke plannen	145
Onderbesteding budget ruimtelijke plannen toegevoegd aan de OBR overlopende posten om achterstanden in te halen	110
Bijdrage aan de Kersentuin Maurik	100
Onderbesteding budget recreatie en toerisme toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor voetveer, nota recreatie en toerisme (inclusief koepelvisie Buren)	60
Overig	58
Totaal programma 1	*1.285*
Programma 2 - Fysieke leefomgeving	
Bijdrage voor renovatie van 't Klokhuis	190
Onderbesteding budgetten milieu (beheer) toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor strategische opgave duurzaamheid	156
Meerwerkkosten Avri voor stormschade	85
Onderbesteding budget nutsvoorzieningen toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor inhuur toezicht glasvezel	74
Overig	51
Totaal programma 2	*556*

Programma 3 - Sociaal domein	
Vrijval OBR sociaal domein tbv versterken algemene reserve	654
Uitvoering van diverse inkomensregeling mbt corona (TOZO, TONK)	583
Extra kosten ivm corona, waaronder compensatie voor cultuur, dorpshuizen en meerkosten (jeugd)zorg	220
Storting in OBR sociaal domein tbv ambulantisering GGZ (budgetoverheveling 2020)	102
Uitvoer van 2 pilots met betrekking tot kerngerichte zorg	50
Overig	103
Totaal programma 3	*1.712*
Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	
Onderbesteding budgetten sporthal Lignum toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor voorbereidingskosten bouw sporthal	*99*
Uitvoering sportakkoord	*85*
Verbetering van ventilatie in scholen	*68*
Overig	120
Totaal programma 4	*372*
Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	
Corona lasten ivm handhaving en toezicht	91
Extra inhuur om onze ambitie op het gebied van openbare orde en veiligheid vastgesteld in het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 'Samen voor veiligheid' waar te maken	70
Uitgaven controle corona toegangsbewijzen	65
Overig	175
Totaal programma 5	*401*
6. Bedrijfsvoering	
Aanpassing voorziening dubieuze dibiteuren 2021	93
Lasten m.b.t. corona zoals; Realiseren thuiswerkplekken i.v.m. corona, inhuur, desinfectiemiddelen, voorlichting en communicatie gemeentenieuws	69
Extra inzet Lias ondersteuning 2021	52
Overig	71
Totaal programma 6	*285*
Totaal	4.611

Verschillenanalyse financiële rechtmatigheid

Inleiding
Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door u zijn vastgesteld. Om de voorgenomen programmadoelstellingen te bereiken geven we geld uit. De uitgaven die we gedurende het jaar doen, moeten binnen de vastgestelde programmakaders blijven.

Bij de rechtmatigheidsbeoordeling van de overschrijdingen maken we gebruik van de volgende categorieën:
1. Kostenoverschrijdingen die niet passen binnen het bestaand beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen bestaand beleid, maar waarvan de accountant vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd;
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door niet direct gerelateerde opbrengsten;
4. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten;
5. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid;
6. Kostenoverschrijdingen bij open einde regelingen.

Formeel zijn alle overschrijdingen onrechtmatig. De overschrijdingen die vallen in de categorieën 4 t/m 6 tellen alleen niet mee in de oordeelsvorming (fouten) van de accountant. Reden hiervan is dat we deze overschrijdingen niet altijd kunnen voorkomen en ze niet in strijd zijn met het vastgestelde beleid. Bijvoorbeeld een kostenstijging als gevolg van meer aanvragen paspoorten.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
1. Wonen, werk en recreatie	7.510	7.335	174
2. Fysieke leefomgeving	13.151	12.755	396
3. Sociaal domein	25.657	25.581	76
4. Sport, cultuur en onderwijs	4.783	4.644	139
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	5.043	4.873	171
6. Bedrijfsvoering	11.602	10.978	624
Totaal lasten (excl. saldo Jaarstukken en mutaties reserves)	67.746	66.167	1.579

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er in 2021 geen overschrijdingen van de begrote lasten per programma hebben plaatsgevonden.

Verschillenanalyse investeringen

Belangrijkste verschillen afgesloten investeringen.

Bedragen x € 1.000

Investering	Begroting	Werkelijk	Verschil
1. Houten brug Pippelinghof	30.000	15.000	15.000
2. Reconstructie kern Ingen	650.000	683.000	-33.000
3. Investeringen afkoppelplan	220.000	118.000	102.000
Totaal	900.000	816.000	84.000

Toelichting investeringen:
Van de afgesloten investeringen in 2020 nemen we een verschillenanalyse op:
- bij een investering onder € 250.000 bij een afwijking van meer dan € 10.000.
- bij een investering hoger dan € 250.000 bij een afwijking van meer is dan € 25.000.

In 2021 zijn er beperkt investeringskredieten afgesloten. In het beheerplan Wegen 2020-2025 zijn vervangingen opgenomen ten bedrage van € 1,1 mln.

Toelichting nog lopende investeringskredieten 2021
De informatie over de nog lopende investeringen is bij het samenstellen van de jaarrekening verzameld binnen de organisatie. Hieruit blijkt dat alle restantkredieten toereikend zijn voor de nog te maken kosten. Deze informatie is beschikbaar op financiën.

Wet Normering Topinkomens

De Wet normering topinkomens ('WNT') is van toepassing op gemeente Buren. Het voor gemeente Buren toepasselijke bezoldigingsmaximum is het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum. Het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2021 (bedragen x €1)	M. van Dalen	E.E. Weijenberg
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/02 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.292	82.571
Beloningen betaalbaar op termijn	19.999	14.660
Subtotaal	*132.291*	*97.231*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	191.249
Af: Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**132.291**	**97.231**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 (bedragen x €1)	**M. van Dalen**	**E.E. Weijenberg**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.108	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	19.123	N.v.t.
Subtotaal	*125.231*	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201	
Bezoldiging	**125.231**	**-**

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

bedragen X € 1	P.P. Moors	
Functiegegevens	Interim-griffier	
Kalenderjaar	**2021**	**2020**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01/01 - 10/02	10/08 -31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2	5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	202,75	658
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	199	193
Maxima op basis van normbedragen per maand	48.700	134.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		167.341
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	18.045	58.562
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		76.607
Af: Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging		**76.607**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 1 april 2022 is de gemeente Buren getroffen door een ransomware-aanval door criminelen. De gemeente heeft diverse noodprocedures vrijwel direct ingeschakeld. Dankzij adequaat handelen van de organisatie en met behulp van een specialistische externe partij is het gelukt om de dienstverlening van de gemeente binnen enkele dagen weer op niveau te krijgen en zijn er geen bestanden vernietigd of verdwenen.

Wel is een deel van de gegevens versleuteld en gestolen. Ook is er data gepubliceerd in een poging om de gemeente af te persen voor geld en is er sprake van een datalek, dat gemeld is.

Op het moment van schrijven van deze jaarrekening is nog niet in te schatten welke gevolgen er op korte en middellange termijn precies zullen zijn voor de gemeente. Het is in ieder geval zeker dat deze aanval de gemeente geld gaat kosten in de vorm van extra inhuur van specialistische bureaus voor onderzoek en voor de vergoeding van nieuwe paspoorten, ID-kaarten en rijbewijzen voor getroffen inwoners en werknemers.

Er wordt nog overwogen welke stappen ondernomen kunnen worden om ergens de schade te verhalen. Ook is de gemeente in overleg met de verzekeraar om te bepalen welk gedeelte van de extra kosten gedekt wordt vanuit de verzekering.

Vanwege de genoemde onzekerheden is er via het weerstandsvermogen € 500.000 extra geoormerkt voor deze gebeurtenis.

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Gelderland-Zuid	€ 65.461	Ja	€ 65.461	Ja	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	24	24	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Nee	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 9.120	€ 9.120	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 0	€ 0				
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01133562 (de Blinker)	€ 33.966	€ 33.966	Ja		Nee
		2	SUVIS21-01137875 (den Aldenhaag)	€ 33.600	€ 33.600	Ja		Nee
		3	SUVIS21-01137880 (de Wiekslag)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		4	SUVIS21-00744697 (Beatrixschool)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		5						
		6						
		7						
		8						
		9						
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00454079	€ 0	€ 0	0		Nee
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslage naffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			23	€ 3.450	€ 0	Nee		

OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindoentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 363.715	€ 58.644	€ 0	€ 271.992	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
		1					
		2					
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
		1					
		2					
		3					
		4					
		5					
		6					
		7					
		8					
		9					
		10					

EZK	F9	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
		1	EAW-20-01138236	€ 25.000	€ 25.000	Ja		
		2						
		3						
		4						
		5						
		6						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 2.597.949	€ 107.632	€ 218.112	€ 17	€ 69.421	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 37.877	€ 6.162	€ 0	€ 147.163	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*	
			€ 0	€ 1.784	€ 98.874	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 454	€ 0	€ 3.728	€ 7.796	€ 317	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-€ 347	€ 0	€ 3.989	€ 248	€ 34	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 311.149	€ 15.157	€ 0	€ 1.002	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 130.104	€ 0	€ 17.665	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 72.318	€ 0	€ 769	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*			

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	79	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	46	1	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	22	0	Ja		
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*		
				€ 0	€ 0	€ 0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
				€ 4.068	€ 0	2			

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 523.391	€ 1.576.277				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Nieuwbouw - krediet 1.1	€ 973.622	€ 973.622			
		2	Nieuwbouw - voorbereidingskosten 1.1	€ 91.248	€ 91.248			
		3	Exploitatie 1.3	€ 356.870	€ 356.870			
		4	Voorziening 1.3	€ 21.127	€ 21.127			
		5	Stelpost 1.3	€ 0	€ 0			
		6	Exploitatie 2.1	€ 41.656		€ 41.656		
		7	Exploitatie 2.2	€ 47.313		€ 47.313		
		8	Exploitatie 2.3	€ 18.699		€ 18.699		
		9	Stelpost 2.3	€ 0		€ 0		
		10	Mengpercentage 3.1	€ 25.742			€ 25.742	
		11	Stelpost 3.3	€ 0			€ 0	
		12						
		13						
		14						
		15						
		16						
		17						
		18						
		19						
		20						
		21						
		22						
		23						
		24						
		25						

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1034427	€ 85.142	€ 0	€ 21.641	€ 0	€ 21.786
		2	1016547	€ 20.000	€ 0	€ 145	€ 0	€ 20.000
		3						
		4						

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*
		1	1034427	Nee
		2	1016547	Ja
		3		
		4		

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 4.379	Ja	Nee			
LNV	L5B	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/01*	Kenmerk/beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	Besteding per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/05*	
		1	060214 Gemeente Buren	20.0001732	Delta	€ 0	€ 62.822	
		2						
		3						
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/09*		
		1	*060214 Gemeente Buren*	€ 0	€ 62.822			
		2						
		3						
		4						
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/12*			
			€ 0	€ 1.565	Nee			

Controleverklaring

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Zodra we de verklaring van de accountant hebben ontvangen wordt hij hier toegevoegd.

Controle verklaring rechtmatigheid

OUD: Verklaring van het bestuur over de rechtmatigheid 2021

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het u ar opgedragen taken en werkzaamheden op een rechtmatige en betrouwbare

De belangrijkste taken van het college zijn:
- het houden van toezicht op de werkzaamheden en de verwerking v ;
- het juist omgaan met risico's;
- het rapporteren over de werkzaamheden en het afleggen van verantwoording hierover.

Essentieel voor het college van burgemeester en wethouders is hierbij dat de administratie een goede mate van zekerheid biedt. Om dit te borgen kent onze administratie bijvoorbeeld geautomatiseerde controles en (interne) controlerende en corrigerende werkzaamheden. Hiermee worden afwijkingen gesignaleerd. Op basis daarvan nemen we maatregelen om onvolkomenheden te corrigeren en/of te reduceren.

Een systeem van (interne) controlerende en corrigerende werkzaamheden biedt geen absolute zekerheid dat we onvolkomenheden vermijden. Het draagt bij aan het ontdekken van onvolkomenheden en het structureel verbeteren van de uitvoering. Daarnaast doen we in overleg met onze accountant jaarlijks onderzoeken naar de rechtmatigheid van onze uitvoerende werkzaamheden.

Op basis van de uitgevoerde rechtmatigheid onderzoeken over 2021 zijn we overtuigd van de goede werking als het gaat om de rechtmatigheid van onze processen inclusief de (interne) controlerende en corrigerende maatregelen van de processen. Dit doen we op basis van de conclusies in de rapportage "Eindrapportage verbijzonderde interne controle". Hierbij hielden we rekening met de uitgangspunten in het controleprotocol 2021.

Op grond daarvan verklaren wij dat we gedurende 2021 voldoen aan de, wat betreft rechtmatigheid, gestelde eisen.

Buren, 31 mei 2022

Het college van Burgemeester en wethouders

De gemeentesecretaris
M. van Dalen MSc.

Waarnemend burgemeester
J.P.M. Meijers

NIEUW: Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders
In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het College van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, evenals de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 7 december 2022 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald op 30 maart 2021 en bedraagt 1% (maximaal 3%) van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 697.000.

Conclusie
Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten evenals de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Op het gebied van Europese aanbestedingen zijn fouten geconstateerd, maar deze overstijgen de grens van 1% niet. In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijft het college welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Controle verklaring conform Ensia 2021, informatiebeveiliging DigiD en Suwiwet

Gemeente Buren

Doel en achtergrond verklaring
Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate de gemeente Buren voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet.
Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA1en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.
De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring
De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet op 31 december 2020.
De beheersingsmaatregelen inzake DigiD en Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD en Suwinet af. Het overzicht van normen en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:
Bijlage 1 DigiD met kenmerk D.080734
Bijlage 2 Suwinet met kenmerk D.080735

Verklaring college
Het college verklaart dat bij gemeente Buren op 31 december 2020 de beheersingsmaatregelen (in opzet en bestaan) voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet.

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in verbeterplannen opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD (1) 1002555	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor niet-SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing

Maurik, d.d. 16 februari 2021

College van B en W gemeente Buren

1 *ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).*

Bijlagen

Overhevelingen budgetten naar 2022

Totaaloverzicht aanvragen overheveling budget van 2021 naar 2022

Nr.	Taakveld	Project	Over te hevelen bedrag €
01	8.1 ruimtelijke ordening	Achterstanden ruimtelijke plannen	€ 70.000
02	2.1 Verkeer en vervoer	Inhuur budget glasvezel	€ 74.000
03	2.1 Verkeer en vervoer	Laadpalen	€ 15.000
04	0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	Woonrijp maken woningbouwkavel Zoelmond	€ 18.000
05	0.4 Overhead	Route van verduurzamen gemeentelijke panden	€ 34.306
06	7.4 Milieu(beheer)	Strategische opgave Duurzaamheid	€ 156.000
07	3.1 Economische ontwikkeling	Accountplan n.a.v. visie op economie	€ 27.500
08	3.4 Economische promotie	Recreatie en toerisme (voetveer, nog recreatie en toerisme en koepelvisie Buren)	€ 60.000
09	5.2 Sportaccommodaties	Zakelijk recht van opstal voor hoofdkunstgrasveld vv BZS	€ 10.000
10	5.2 Sportaccommodaties	Voorbereidingskosten sporthal Lignum	€ 98.801
11	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Verschuiving aanpak dakloosheid	€ 46.000
12	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Incidenteel transformatiebudget sociaal domein	€ 65.000
13	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Invoering wet inburgering	€ 46.946
14	Dienstverlening	Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening	€ 115.000
15	0.4 Overhead	Trainingen omgaan met emotie en agressie	€ 20.000
	Totaal		**€ 856.553**

Gehanteerde uitgangspunten bij toetsing voorstellen tot overheveling budget naar het volgende jaar:

1. *Alleen overschotten op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten (dus specifieke projecten) kunnen worden overgeheveld naar 2022.*
2. *Een overschot mag maximaal twee maal worden overgeheveld.*
3. *Het project moet nog niet zijn afgerond.*
4. *De overheveling moet betrekking hebben op het niet-afgeronde project (geen nieuw beleid).*
5. *Voor overheveling budget wordt een minimum van € 10.000 gehanteerd.*
6. *De aanvraag is voorzien van een onderbouwing:*
    - *De reden dat het project nog niet is afgerond.*
    - *Een uitleg wat wordt overgeheveld.*

01 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 70.000 Wonen, werk en recreatie Ruimte 8.1 ruimtelijke ordening 68100105/4380551

Onderwerp:	Externe adviezen ruimtelijke plannen

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is een achterstand bij het afhandelen van principeverzoeken ruimtelijke ontwikkeling en het beoordelen van ruimtelijke plannen. Deze achterstand is voor een deel ingehaald in 2021, maar door personele knelpunten (moeilijk personeel te vinden) is nog niet alles gerealiseerd. We hebben een extern bureau (Ruimtemeesters) ingehuurd om principeverzoeken af te handelen. De resultaten en voortgang zijn in 2021 goed geweest. Daarom willen we de inzet van het bureau in 2022 continueren. Vanaf 2022 is het beschikbare budget maar € 20.750 wat onvoldoende is om de achterstand weg te werken.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Er blijven achterstanden bestaan bij het afhandelen en beoordelen van principeverzoeken en ruimtelijke plannen.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

02 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 74.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 2.1 Verkeer en vervoer 62100505.4351005 (nutsvoorzieningen, inhuur projecten)

Onderwerp:	Inhuur budget glasvezel

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In de primitieve begroting 2021 is een budget voor inhuur van een toezichthouder op glasvezelprojecten beschikbaar van € 85.000. Omdat er in 2021 bijna geen projecten waren is er maar beperkt uitgegeven. Het restant is nodig in 2022 omdat er in 2022 geen budget beschikbaar is en er wel glasvezelprojecten worden uitgevoerd.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Budgetaanvraag in 2022

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

03 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 15.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 2.1 Verkeer en vervoer 62100630/4380999 (Laadpalen/overige goederen en diensten)

Onderwerp:	Laadpalen

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het geld om laadpalen te plaatsen is nog in 2022 nodig. Eerst is de aanbesteding geweest en nu kunnen de klassieke laadlantaarnpalen aangeschaft worden en geplaatst. Dit om vooruitlopend op de provinciale aanbesteding laadgelegenheden aan te bieden aan de inwoners zoals in beleid en visie is opgenomen. De afspraken voor de klassieke laadpalen zijn al gemaakt en worden begin 2022 geëffectueerd. Ook moeten voor de provinciale aanbesteding plankaarten opgesteld worden waar kosten voor gemaakt worden. Deze plankaarten zijn niet in 2021 beschikbaar gesteld zoals de provinciale planning was maar begin 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Het te overhevelen bedrag is nodig om de start te maken. Het structurele budget in 2022 is voor onderhoud, kosten provinciale aanbesteding en dergelijke en daar voor nodig. Structurele budget is ontoereikend om de palen te plaatsen.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

04 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 18.000 Wonen, werken en recreatie Ruimte 0.3 Beheer ov. gebouwen/gronden 60300205/4380356

Onderwerp:	Woonrijp maken woningbouwkavel Zoelmond

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is € 18.000 begroot voor het woonrijp maken van de verkochte woningbouwkavel in Zoelmond. De woning wordt begin 2022 opgeleverd. De oorspronkelijke planning van de kopers van de bouwkavel was om de woning eerder te realiseren. Dit is om diverse redenen niet gelukt. De uitvoering van het woonrijp maken kan worden gestart zodra de woning gereed is. Onder woonrijp maken wordt in dit geval verstaan: diverse grondwerkzaamheden, het verleggen van het trottoir, de aanleg van een parkeerplaats en een straatkolk en het realiseren van een fysieke aansluiting tussen de bouwkavel en de openbare ruimte.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022 van € 18.000

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

05 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 34.306 Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 0.4 Overhead 60408165/4351005

Onderwerp:	Route van verduurzamen gemeentelijke panden

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het opstellen van de route verduurzamen hangt onder andere samen met het accommodatiebeleid. Dit beleid is door omstandigheden niet gereed gekomen in 2021. Daarnaast zijn er in het ZBB traject (november 2021) besluiten genomen ten aanzien van het wel- of niet afstoten van vastgoed. Hierdoor kan pas in 2022 de route verder uitgewerkt worden.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Budgetaanvraag in 2022 voor het opstellen van de route. Nadat duidelijk is wat nodig is voor het verduurzamen van de gemeentelijke panden komt hiervoor een aparte budgetaanvraag.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

06 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 156.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 7.4 Milieu(beheer) Het betreft de kostenplaatsen duurzaamheid onder 7.4 zoals 67400140 Warmte transitie, 67400135 Circulaire economie, 67400130 Duurzaamheid en milieu, 67400125 Klimaat adaptatie, 6740120 Energie en 67400110 Milieujaarprogramma)

Onderwerp:	Overhevelingen voor de strategische opgave Duurzaamheid

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het budget voor de strategische opgave kenmerkt zich door een beperkt structureel budget en hoge ambities qua uitvoering voor de diverse opgaven. Voor 2023 zullen een aantal voorstellen nieuw beleid gedaan worden voor de meer structurele dekking. Met de overheveling van € 156.000,- kan incidenteel voorzien worden in aanvullende inzet voor de ontwikkeling van beleidsvoorstellen en eerste uitvoeringswerkzaamheden. Dit in plaats van een anders noodzakelijk

	incidentele middelen vraag bij Burap of raadsvoorstellen. Concreet gaat het om:

Incidenteel 2022 Projecten en div:	
1. Pilotproject warmte Zoelmond	35.000
2. Communicatie en participatie. Het betreft communicatie en participatie als werkbudget voor campagnes, participatietrajecten, duurzaamheidsmarkt, nieuwsbrief en een eventuele tegemoetkoming voor bijdragen aan vrijwilligers of inwonersgroepen. Dit laatste als stimulans voor participatie.	10.000
Incidenteel 2022 Externe ondersteuning	
1. Externe algemene inzet voor beleidsontwikkeling en dan met name begeleiding van verduurzamen monumenten, het oprichten van de stichting omgevingsfonds en andere uitvoeringselementen.	66.000
2. Externe ondersteuning voor de ontwikkeling van beleidsplannen energiearmoede waarvan het belang ook door de raad is aangegeven. Dit gedurende een periode van 5 maanden(5*4*36*55) met wat aanvullende uitvoeringskosten.	45.000
Totaal	156.000

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	De effecten zouden zijn: - noodzakelijke incidentele budgetaanvragen gedurende het jaar bij Burap of raadsvoorstellen. - Er zijn verplichtingen aangegaan in verband met continuïteit van de ontwikkelingen - Projecten worden niet gerealiseerd. - Beleidsontwikkelingen of uitvoering komt niet tot stand en beleidsambities worden niet gerealiseerd.

Toelichting Financiën	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

07 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 27.500 Wonen, werk en recreatie Ruimte 3.1 Economische ontwikkeling 63100105/4380999

Onderwerp:	Accountplan n.a.v. visie op economie

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	De Nota Economie is opgesteld, maar deze moet nog verder uitgewerkt worden in een uitvoeringsplan (accountplan) voor het team Economie. Dit is niet in 2021 gebeurd, omdat de Nota Economie vertraagd is vastgesteld in de raad. September 2021 is de Nota vastgesteld, waarna we als team aan de slag is gegaan met de economische invulling van de Visie Recreatie en Toerisme. Vanaf december 2021 ondersteunt Stichting CLOK het team, waardoor we nu extra capaciteit hebben om in het eerste kwartaal van 2022 het Accountplan Economie uit te werken.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Er is wel een visie op Economie, maar er kunnen n.a.v. de visie geen maatregelen worden uitgevoerd.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

08 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 60.000 Wonen, werk en recreatie Ruimte 3.4 Economische promotie 63100105/4380999 63100105/4380551

Onderwerp:	Recreatie en toerisme (voetveer, nota recreatie en toerisme en koepelvisie Buren)

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Voor het voetveer is een voorlopige factuur over 2021 ontvangen. Door verduurzaming van het veer is er € 13.725 bij de begroting 2021 incidenteel extra opgenomen om de extra kosten van verduurzaming te kunnen dekken. Uiterwaarde stuurt nog een aanvullende rekening over 2021 nadat duidelijk is welke bijdrage van derden zij nog meer ontvangen. De nota en koepelvisie zijn niet in 2021 opgesteld in verband met de aangescherpte coronamaatregelen. In 2021 zijn we aan de slag gegaan met de economische invulling van de Visie Recreatie en Toerisme, aan de hand van een aantal themabijeenkomsten met ondernemers (digitaal). Het economische deel van de visie wordt gekoppeld een aan gebiedsgerichte uitwerking met de ruimtelijke randvoorwaarden voor Eiland van Maurik (1), Stad Buren (2) en het Buitengebied en recreatieplassen (3). Bij de gebiedsbijeenkomsten is de insteek een interactieve, fysieke bijeenkomst. Tijdens deze sessies willen we namelijk in gesprek met ondernemers, bewoners en belangenorganisaties. Daarom hebben we ervoor gekozen de gebiedsbijeenkomsten uit te stellen en te organiseren wanneer dit weer mogelijk is. Dit wordt na de verkiezingen in 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Toezegging aan Uiterwaarde kan niet worden nagekomen. Er komen geen visie recreatie en toerisme en koepelvisie Buren. Hiermee voldoen we niet aan de wensen van de gemeenteraad voor het opstellen van beide documenten. Daarnaast kunnen n.a.v. de visie dan geen maatregelen worden uitgevoerd gericht op recreatie en toerisme.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

09 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 10.000,- Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 5.2 Sportaccommodaties Oude kostenplaats 2021: 65200510 / 4380358 nieuwe kostenplaats 2022: 65200105 / 4380358

Onderwerp:	Zakelijk recht van opstal voor hoofdkunstgrasveld voetbalvereniging BZS

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is € 10.000 begroot voor de kosten die verband houden met de vestiging van een zakelijk recht van opstal voor het hoofdkunstgrasveld van voetbalvereniging BZS in Beusichem. Te denken valt aan notariskosten, kadastrale kosten en overdrachtsbelasting. De vestiging van dit zakelijk recht van opstal kon niet in 2021 worden afgerond vanwege de Corona-maatregelen en een bestuurswisseling (voorzitter) bij BZS. Het vereiste instemmingbesluit van de Algemene Ledenvergadering van BZS is genomen op 10 januari 2022. De notaris zal een en ander definitief afronden in het eerste kwartaal van 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022 van € 10.000

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

10 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 98.801 Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 5.2 Sportaccommodaties Sporthal Lignum in Maurik 65200505

Onderwerp:	Voorbereidingskosten Sporthal Lignum

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	De voorbereidingskosten zijn beschikbaar gesteld door de raad om de sporthal te kunnen realiseren. Het project loopt door tot in ieder geval de oplevering in augustus 2022. Zolang is ook projectleiding nodig.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022. Bouw van de sporthal zou stopgezet moeten worden omdat er geen budget is voor projectleiding. Dit is niet realistisch omdat het door de Raad beschikbaar is gesteld voor de projectperiode en niet alleen voor 2021.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

11 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 46.000 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ 66810510 Maatschappelijke opvang & beschermd wonen

Onderwerp:	Verschuiving aanpak daklоosheid

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Met het budget moet de doelgroep in beeld worden gebracht en aandachtspunten en mogelijke knelpunten in de toekomst .als het gaat om de aanpak van daklоosheid. In 2026 worden we als gemeente financieel verantwoordelijk voor de aanpak van daklоosheid. Tot die tijd is dat de centrumgemeente Nijmegen. Het budget voor de overgang van verantwoordelijkheid is alleen in de 2020 en 2021 door het rijk beschikbaar gesteld. Aangezien dit traject nog niet is afgerond hevelen we het over. De projectleider dak- en thuisloosheid is een aantal maanden later gestart dan verondersteld. Hierdoor is dit jaar nog minder budget besteed dan voorzien.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Dan kunnen we niet verder met het opstellen van een plan en het regelen van de overgang van de verantwoordelijkheid voor dak- en thuisloosheid tussen Nijmegen en Buren. De projectleider is aangesteld op basis van het beschikbaar gestelde budget en het is op basis van gedane toezeggingen niet mogelijk dit project nu te stoppen. Er bestaat een relatie met het collegevoorstel over de Evaluatie van het Beleidsplan Samen Dichtbij. Hierin staan kaders beschreven voor Beschermd Wonen, de Maatschappelijke Opvang en de sluitende aanpak verwarde personen. Aan de hand van deze kaders is vorig jaar het regioplan geschreven. De DVO gaat over de uitvoeringsafspraken met betrekking tot dit regioplan.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling; vorig jaar voor het eerst overgeheveld via de *reserve sociaal domein*.

12 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 65.000 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- 66720160 innovatiebudget (4380389)

Onderwerp:	Incidenteel transformatiebudget sociaal domein

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In het coalitieakkoord is een bedrag opgenomen voor de transformatie van het sociaal domein. Dit budget is opgenomen om de transformatie uit te kunnen voeren. Hierbij moet gedacht worden aan kosten voor opleiding, training en bijvoorbeeld aanschaf van software. Het grootste gedeelte van dit budget is in 2020 en 2021 uitgegeven. Door het ZBB-traject is uitvoer van het oorspronkelijke transformatieproces bijgesteld. Hierdoor zijn de beschikbare budgetten herschikt, waardoor nog niet alles is uitgegeven. Voor het nog beschikbare budget is vanaf 2022 een inhuurverplichting aangegaan, waarvoor dit budget ingezet wordt.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Als het budget niet overgeheveld wordt kan het transformatieplan zoals het er nu ligt niet volledig doorgaan. Het transformatieplan zal dan herzien moeten worden.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

13 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 46.946 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 66100605 Nieuwkomers

Onderwerp:	Uitvoering wet inburgering

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe wet inburgering ingegaan. Deze voeren wij samen uit met de andere gemeentes in de regio Rivierenland. De uitvoer vindt plaats binnen de budgetten die we vanuit het rijk hiervoor krijgen. De kosten lopen echter niet in hetzelfde jaar als de inkomsten, hierdoor is het nodig om een deel van het beschikbare budget uit 2021 over te hevelen naar 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	We kunnen niet (volledig) voldoen aan de verplichtingen die we al (in regionaal verband) zijn aangegaan.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

14 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 115.000 Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening Dienstverlening - 66100370 / 4380389 Kerngericht Werken / overige uitbesteden werkzaamheden

Onderwerp:	Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In de eerste helft van 2021 hadden wij in de planning voor het einde van het jaar de visie op Dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Vlak voor de zomer werden wij in de gemeente Buren genoodzaakt een Zero Based Budgetting traject op te starten om te zorgen voor een gezonde financiële toekomst van onze gemeente. Dit ingrijpende traject heeft zowel ambtelijk als bestuurlijk druk op de planning van de visie op Dienstverlening gezet. Het is ons daardoor ambtelijk niet gelukt de visie op tijd af te ronden. Daarnaast was de impact van het ZBB-traject dusdanig groot dat ook de politieke planning flink onder druk is komen te staan. In oktober/november van dit jaar is de bestuurlijke planning aangepast, waardoor het onhaalbaar werd om de visie op dienstverlening in 2021 vast te stellen. Zowel de visie als de uitvoeringsplannen zullen daarom pas in Q1 en Q2 2022 ter besluitvorming aangeboden kunnen worden. De visie op Dienstverlening ligt op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad. Na vaststelling van de visie volgt het uitvoeringsplan. Het budget is bedoeld voor het opstellen van het uitvoeringsplan en voor de uitvoering van de visie op Dienstverlening. De raad heeft voor 2021 incidenteel €115.000 aan middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de visie op dienstverlening. Echter beginnen wij dus in 2022 met het opstellen van het uitvoeringsplan en de uitvoering daarvan. Het overhevelen van het budget is noodzakelijk om te komen tot uitvoering van de visie op dienstverlening.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Zonder dit budget komt er geen uitvoeringsplan Dienstverlening en kunnen wij onze dienstverlening niet ontwikkelen. De ambities gesteld in de Visie op Dienstverlening worden dan niet gehaald.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

15 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 20.000,- Paragraaf bedrijfsvoering team Staf 0.4 Overhead HR, Arbo en Preventie 60405005, 4380552

Onderwerp:	Trainingen omgaan met emotie en agressie

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Gemeente Buren kent een protocol omgaan met agressie. Er ligt een verplichting vanuit de Arbowet om medewerkers (met o.a. klantcontacten) te trainen in het omgaan met agressie. In 2021 is dit protocol opnieuw tegen het licht gehouden. De inzichten nu zijn net anders: emotie mag, agressie nooit. We willen ook een andere manier van trainen: niet eens in de twee jaar een goede vuurwerkshow, maar langere leerlijnen, gespecificeerd naar de verschillende doelgroepen, waarbij eventueel per kwartaal aandacht besteed wordt aan omgaan met emotie en agressie in de dagelijkse praktijk. Zo wordt continu trainen meer geïntegreerd in de praktijk en zijn (ook nieuwe en ingehuurde) medewerkers beter op de hoogte van het herkennen van emotie of agressie en kunnen zij beter hierop handelen. We willen met e-learnings werken waarbij de theorie van het protocol wat in Buren geldt, wordt uitgelegd. Daarnaast willen we eerst een goede aftrap doen, waarbij we o.a. met een app gaan werken om collega's te alarmeren bij incidenten. Daar hebben we eenmalig meer geld voor nodig. We willen zo veel mogelijk fysiek trainen, vandaar dat we niet in 2021 zijn gestart.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Medewerkers zijn al een lange tijd niet getraind en weten niet hoe zij moeten handelen bij emoties of agressie. Gemeente Buren is hier als werkgever verantwoordelijk voor. Het gaat om de veiligheid van medewerkers. We voldoen nu niet aan de Arbowet (t.a.v. de Risico Inventarisatie en – Evaluatie).

Toelichting Financiën.	Er is structureel geld beschikbaar op dit budget. De introductie en de e-learnings zorgen ervoor dat het budget voor 2022 niet toereikend is. Zonder overheveling zal het budget in 2022 worden overschreden en zonder deze uitvoering voldoen we niet aan de eisen van de arbowet. Verzoek voldoet aan alle overige voorwaarden tot overheveling.

Beantwoording van de technische vragen m.b.t. agendapunt 4.1. - Jaarstukken 2021 Gemeente Buren

Portefeuillehouder: K.A. Maier
Domein: Bedrijfsvoering
Ambtelijke ondersteuning: M. Endedijk

GB	Pagina:	Vraag:	Antwoord:
GB-1	Blz. 8	Er wordt aan de raad gevraagd om een bedrag van € 122.000,00 te storten in de nieuwe bestemmingsreserve t.b.v. duurzaamheid. Waarvoor is dit bedrag bestemd en hoe verhoudt zich dit tot eerder gedane investeringen?	Het gaat hier om incidentele inkomsten uit het gemeentefonds. Omdat bij de decemberbrief pas budgetten beschikbaar kwamen, zijn deze nog niet benut. Het restant 2021 en de nieuwe budgetten storten we in de bestemmingsreserve. Dus alle middelen voor duurzaamheid worden bij elkaar gebracht.
GB-2	Blz. 33 Uitvoeringsprogramma Landschap en *Biodiversiteit* 2020-2024 (gemeente Buren)	Wat is de status van dit programma Uitvoeringsprogramma is klaar, waar kunnen we dat vinden?	Dit programma loopt tot 2024. We lopen volgens planning. Er zijn afgelopen jaar hoogstamfruitbomen verstrekt, vrijwilligersnetwerk opgezet en nu wordt een klompenpad opgericht. Het uitvoeringsprogramma staat onder agendapunt 9.1 van onderstaande raadsvergadering: Raadsvergadering - 3 maart 2020 - Gemeente Buren (ibabsonline.eu)
GB-3	Blz. 33	Regionaal uitvoeringsprogramma (versterken landschap, biodiversiteit en ruimtelijke adaptie). Wordt hier Gonzend Rivierenland mee bedoeld? Het manifest voor biodiversiteit en aantrekkelijk landschap?	Dit is inderdaad Gonzend Rivierenland en maakt onderdeel uit van de Regiodeal. Hierin wordt gezamenlijk een biodiversiteitsnotitie opgesteld.
GB-4	Blz. 33	Gonzend Rivierenland. Er zijn twee handtekeningen (twee gemeenten) voor een mooier rivierenlandschap gezet, namelijk gemeente Buren en gemeente West-Betuwe. Wanneer volgen de andere gemeenten? (graag indicatie hiervan).	Op dit moment is niet bekend welke andere gemeenten nog gaan meedoen.
GB-5	Blz. 37	In 2021 is de gemeente via een wijziging in de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening verplicht om te doen aan vroeg signalering van schulden bij inwoners. Wat geven de eerste ervaringen aan?	Met de vroegsignalering Schuldhulpverlening krijgen we meldingen van o.a. woningbouwverenigingen, energieleveranciers en ziektekostenverzekeraars over betalingsachterstanden van inwoners. Belangrijkste onderdeel van de vroegsignalering is het onaangekondigd op huisbezoek gaan bij inwoners van wie we (soms meerdere /

			meervoudige) signalen hebben gekregen van een betalingsachterstand. I.v.m. Corona zijn we pas gestart met die huisbezoeken in de tweede helft van 2021. Gemiddeld verrichten we i.h.k.v. de vroegsignalering ca. 6 huisbezoeken per maand. Daarbij geven de meeste inwoners dan aan dat of zij zelf al actie ondernomen hebben om een betalingsregeling te treffen. Of zij geven aan geen bemoeienis te willen vanuit de gemeente. Tot nu hebben de huisbezoeken geleid tot (slechts) de inzet van 2 nieuwe trajecten schuldhulpverlening vanuit de gemeente.
GB-6	Blz. 40	Het percentage inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief (heel) laag. Het college verwacht dat als gevolg van de coronacrisis dat percentage de komende jaren stijgt. Graag een nadere toelichting hierop nu de gevolgen van de coronacrisis blijken mee te vallen.	De beantwoording van deze vraag nemen we mee in de 2e ronde van schriftelijke vragen.
GB-7	Blz. 40	Het aantal jeugdigen met jeugdhulp is iets lager dan het landelijk gemiddelde en ook lager dan het Gelders gemiddelde. Hoe moet dit worden gezien in relatie tot de steeds maar stijgende kosten. Deze toelichting kan ook naar voren komen bij een algemene informatiebijeenkomst voor fractie of gemeenteraad.	Veel gemeenten in Nederland hebben een tekort op Jeugdhulp. Dit geldt ook voor gemeente Buren. Dit blijkt vooral te komen doordat het Rijk niet voldoende budget beschikbaar stelt aan gemeenten. Voor gemeente Buren blijkt het tekort in 2021 wat gedaald. Omliggende gemeenten laten daarin een wisselend beeld zien. E.e.a. staat ook toegelicht in een memo die u in april als raad heeft ontvangen.
GB-8	Blz. 42	Realiseren nieuw aanbod Burense visie op kind. Het budget hiervoor is aangewend voor invoering van het JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst). Wanneer komt een tussenstand voor wat betreft de uitvoering van de Burense visie op het kind?	In Q1 van 2023 voorzien wij in een evaluatie van de Burense visie op het kind.
GB-9	Blz. 44	Gecontracteerde zorg Wmo: de groei van het aantal aanvragen was hoger dan verwacht, met name voor huishoudelijke ondersteuning. (275000 euro). Graag een korte nader toelichting op de onderliggende oorzaken.	Dit wordt veroorzaakt door vergrijzing, extramuralisering en het abonnementstarief. E.e.a. staat ook toegelicht in een memo die u in april als raad heeft ontvangen.

GB-10	Blz. 50:	Graag een korte toelichting op het BTW-voordeel Burense sport coöperatie.	Aanvankelijk was niet duidelijk of de BTW op de bijdragen aan de Burense sport coöperatie compensabel was. Er is in de begroting toe een bedrag opgenomen inclusief BTW. Uit schrijven van de belastingdienst blijkt dat de gemeente de BTW kan compenseren bij het BTW compensatiefonds. Hiermee is het begrote bedrag te hoog en kan structureel een voordeel gemeld worden
GB-11	Blz. 50:	Huisvesting Brede School Maurik: bij de tweede bestuursrapportage 2021 waren wel de baten, maar niet de lasten opgenomen. Ook hier graag een nadere toelichting.	Bij de tweede bestuursrapportage 2021 zijn de ontvangen baten voor het verhuren van een ruimte in de brede school opgenomen in de begroting. Daarbij is verzuimd om ook de lasten op te hogen. De huur moet namelijk doorbetaald worden aan de beheerstichting van de brede school. Dit betekent een incidenteel nadeel van € 36.500,-.
GB-12	Blz 95: Groen	In mei 2020 is door de raad een bedrag van € 382.000,00 beschikbaar gesteld om het achterstallig onderhoud op te pakken. Dit bedrag is nog niet uitgegeven; eerst dient er een onderzoek plaats te vinden. Wanneer wordt dit onderzoek afgerond? Wordt ook op blz. 33 benoemd; Stand van zaken, graag een concreter antwoord.	Het onderzoek is afgerond en in het aankomend plantseizoen (najaar 2022, voorjaar 2023) wordt, gezamenlijk met de Avri, gestart met de uitvoering van dit project.
GB-13	Blz 95: Groen	Op het voormalige woonwagengebied te Ingen heeft de Reuzenberenklauw het behoorlijk naar zijn zin, heeft de gemeente hier goed zicht op?	De gemeente heeft de gemeentelijke locaties digitaal in beeld en vult dit aan waar nodig. Genoemde locatie staat op deze kaart en wordt 1 x per jaar gemaaid en geruimd.
GB-14	Blz 95: Groen	Op meerdere plekken in de uiterwaarden heeft de Reuzenberenklauw het behoorlijk naar zijn zin, monitort de gemeente dat?	De gemeente monitort uitsluitend de gemeentelijke eigendommen.
GB-15	Blz 95: Groen	Onder punt Groen wordt gesproken over ziekten en plagen, er wordt melding gemaakt van de eikenprocessierups. De afspraak is toch dat er niet meer onder eiken gemaaid zou worden, waarom lukt dat niet?	Afspraak met Avri is gemaakt dat er niet gemaaid wordt onder de Eiken structuren (lanen); dit is ook gerealiseerd.

GB-16	Blz 95: Groen	Onder punt Groen wordt gesproken over risico's, bezuinigingen kunnen een mogelijk verlies aan biodiversiteit geven. Hoe ziet u dat? Kunt u een aantal voorbeelden geven?	Klepelen van bermen versus maaien en ruimen. Klepelen is goedkoop maar zeer slecht voor de biodiversiteit. Biodiversiteit gaat gepaard met flexibiliteit in beheer om de juiste doelstelling te behalen. Met bezuinigingen is dit niet mogelijk. Ruimen van slootvuil kost veel geld en gebeurt nu niet. Slootvuil wordt geklepeld en is zeer slecht voor de biodiversiteit.
GB-17	Blz 95: Groen	Onder punt Groen wordt gesproken over ziekten en plagen, hier wordt melding gemaakt van invasieve exoten en dat het in de gemeente nog geen urgent probleem is. Op gronden van Staatsbosbeheer heeft de Reuzenberenklauw het behoorlijk naar zijn zin, monitort de gemeente dat?	De gemeente monitort alleen gemeentelijke eigendommen.
GB-18	Blz 96: Openbare verlichting 2.2.1 verduurzamen – Omzetten verlichting richting LED verlichting	Wat is de stand van zaken?	Op dit moment is 1/3 van het areaal van de openbare verlichting LED verlichting.
GB-19		Hoever zijn we met het vervangen van naar LED?	Zie GB-18
GB-20	Blz 98: Riolering en water, Wateroverlast.	Er verdwijnen steeds meer sloten en greppels in onze gemeente en in een aantal gevallen worden sloten smaller. Wiens verantwoording is dat?	Dat is primair de verantwoordelijkheid van het waterschap.
GB-21	Blz 98: Riolering en water, Wateroverlast.	Levert dit problemen op?	Ja, er valt steeds vaker veel neerslag in korte tijd. Deze sloten zijn belangrijk in de waterberging.
GB-22	Blz 98: Riolering en water, Wateroverlast.	Wat betekent dit voor het loskoppelen regenpijpen (hwa) van het riool?	Per saldo niet heel veel. Omdat riool overstorten op het watersysteem uitkomen.

PCG	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
PCG-1	Raadsvoorstel Punt 2b	Waar is het bedrag van 122K op gebaseerd?	Zie antwoord bij vraag GB-1
PCG-2	Raadsvoorstel Punt 2b	Hoe is dit bedrag tot stand gekomen wat wordt gestort in het bestemmingsreserve inzake duurzaamheid?	Zie antwoord bij vraag GB-1
PCG-3	Jaarstukken 2021 – Pag. 80	Er wordt geschreven dat verschillende ontwikkelingen worden vertraagd door de beperkte netcapaciteit. Welke ontwikkelingen zijn dit?	Het gaat dan om alle nieuwe ontwikkelingen die nu nog niet bekend zijn. Op de website Liander zijn de knelpunten opgenomen. Verder bent u geïnformeerd via 3 RI-brieven over de netwerkcapaciteit. Dit ging over netcapaciteit Zwarte Paard, transport beperking elektriciteits-verdeelstation Buurmalsen en Veldsteeg Lienden. https://www.liander.nl/sites/default/files/Overzicht%20knelpunten%20-%20Gelderland%20-%20Rivierenland.pdf
PCG-4	Jaarstukken 2021	Welke invloed heeft de ontwikkeling van energieparken op de netcapaciteit (en dus indirect op andere ontwikkelingen in de gemeente)?	Alles wat op het net zit gebruikt stroom en heeft dus effect op de netcapaciteit.
PCG-5	Jaarstukken 2021	Woningbouw, bedrijfsontwikkelingen en duurzaamheid: welke van de drie krijgt prioriteit als het gaat om prioriteitsbepaling voor toegang tot het energienet?	We willen dit samen met de regiogemeenten gaan oppakken. Dit omdat we mede afhankelijk zijn van de netwerkbeheerder Liander en dat energievraagstukken van verschillende gemeenten binnen een verdeelstation lopen en dus gezamenlijk opgepakt moeten worden. Als gemeente gaan we niet over de prioriteitsbepaling bij Liander.
PCG-6	Jaarstukken 2021	Heeft er voor de ontwikkeling van het energiepark in Lienden capaciteitsreservering plaatsgevonden wat invloed heeft op de capaciteit van het energienet?	Door de aanvrager van het energiepark moet dit zelf worden opgepakt. Er is geen inzicht wat dit betekent voor de capaciteit van het energienet.

VVD	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
VVD-1		Wat betreft het overschot van 4,1 miljoen wordt aangeven dat de aard van de afwijking gelet op ‘meer aanvragen omgevingsvergunning’ gemengd is. Kan u daar een specificatie van geven? Kan er worden aangeven welk deel van de € 639.000 een incidentele meevaller betreft en welk deel gaat over een structurele meevaller?	Van sommige afwijkingen is het moeilijk te bepalen of ze incidenteel of structureel zijn. Zo ook voor leges omgevingsvergunningen. Er is sprake van meer aangevraagde omgevingsvergunningen dan vooraf was begroot. In eerste instantie geeft dat geen doorwerking in de begrotingen 2022 en verder. In 2022 monitoren we hoeveel aanvragen er worden gedaan en hoeveel producten we afnemen van de ODR. Tegelijkertijd monitoren we de leges-inkomsten. Als in 2022 weer meer aanvragen worden gedaan dan verwacht, dan moet de bijdrage aan de ODR in de begroting 2023 worden verhoogt als mede extra leges-inkomsten. De afwijking van € 639.000 is vooralsnog een incidentele meevaller.
VVD-2		Bovenstaande vraag geldt ook voor de ‘overige afwijkingen < €150.000?	Dit betreft zeer veel posten. Hiervan hebben wij de grotere geanalyseerd, die allen incidenteel waren en geen doorwerking hebben in de jaren 2022 en verder. Omdat we niet alle kleine afwijkingen hebben geanalyseerd, bestaat het risico dat daar ergens een post is die structureel doorwerkt. Vandaar dat we ervoor gekozen hebben om de overige afwijkingen als ‘voornamelijk incidenteel’ te labelen.
VVD-3		Hoe kan het dat onze netto schuldquote daalt naar 0% terwijl het afgelopen jaar, door het afsluiten van een lening van €15.000.000, onze schuld enorm is toegenomen?	Dat komt doordat de nieuw afgesloten lening voor een groot deel nog niet is ingezet. Dit tegoed staat op de rekening courant verhouding met het Rijk.
VVD-4		Wat is de verklaring voor forse stijging van het kengetal ‘structurele exploitatieruimte’?	In het kengetal ‘structurele exploitatieruimte’ is een rekenfout geconstateerd. Het juiste percentage moet zijn 4,24% (2020: 0,8%). We zullen dit middels een addendum herstellen eind deze week (als ook de accountantsverklaring wordt verstrekt).
VVD-5		Klopt het dat de gemeente slechts een drietal langlopende schulden in het bezit heeft? Was de gemeente voorafgaand aan het sluiten van deze drietal leningen in staat te financieren uit eigen middelen?	Dat klopt. Er zijn momenteel drie langlopende leningen. Voorafgaand daaraan waren er andere langlopende leningen. Het is ons niet bekend vanaf welk punt in het verleden de gemeente Buren, of haar voorgangers, niet meer uit eigen middelen kon financieren.
VVD-6		Zijn de leningen die we nu nog in het bezit hebben te herfinancieren? Of te wel, is het door	Het rentepercentage van de nieuwe lening is 0%, dus het is niet meer te verlagen. Bij herfinanciering van de twee oudere leningen zouden we

		herfinanciering mogelijk het rentepercentage te verlagen?	sowieso de verschuldigde rente moeten betalen.

PvdA-GL	**Onderwerp + Pagina:**	**Vraag:**	**Antwoord:**
PvdA-GL-1	M.b.t. de Financiële beschouwingen	Klopt het dat, naast een hogere algemene uitkering, het gerealiseerde resultaat van ca. 4 miljoen vooral voorkomt uit het niet maken van kosten a.g.v. het (door omstandigheden) uitstellen of niet vervullen van taken, onderhoud, investeringen en invulling van vacatures?	Er is sprake van het niet maken van kosten door uitstel of niet vervullen van taken, zoals de overhevelingen, personeel en inhuur, afschrijvingen en onderhoud. Maar er zijn ook afwijkingen die een ander karakter hebben, zoals de omgevingsvergunningen, OZB, de algemene uitkering en het sociaal domein.
PvdA-GL-2	M.b.t. de Financiële beschouwingen	Tussen het begrote resultaat (na wijziging) en het werkelijke resultaat zit eveneens ca. 4 miljoen verschil. Betekent dit dat het hiervoor genoemde uitstellen resp. niet uitvoeren van zaken niet of pas op een laat moment onderkend werd?	De gewijzigde begroting is in 2021 relatief vroeg vastgesteld, op basis van gegevens van het eerste halfjaar. Alle beschikbare informatie is toen meegenomen. De € 4 mln. afwijking van de gewijzigde begroting is in het tweede halfjaar ontstaan en soms pas in 2022 duidelijk geworden (bij afrekeningen van verbonden partijen en het sociaal domein).
PvdA-GL-3	M.b.t. de Financiële beschouwingen	Zo ja, wat is hiervan de achterliggende oorzaak?	Zie hierboven.
PvdA-GL-4	M.b.t. de Financiële beschouwingen	Hoe vindt de prioriteitstelling plaats als tot uitstel resp. niet uitvoeren moet worden besloten (bijv wegens personeelskrapte)?	De prioriteitstelling vindt in eerste instantie plaats in overleg met het MT en College.
PvdA-GL-5	M.b.t. de Financiële beschouwingen	Wat is de gedachte achter de duurzaamheidsreserve van 122.000 euro?	Zie antwoord bij vraag GB-1
PvdA-GL-6	M.b.t. de Financiële beschouwingen	Waarop is het bedrag gebaseerd?	Zie antwoord bij vraag GB-1
PvdA-GL-7	M.b.t. de Strategische opgaven	Zijn er voor de strategische opgaven ook meetbare doelstellingen geformuleerd?	De strategische opgaven zijn benoemd in het vorige coalitieakkoord 2020-2022. Voor dit coalitieakkoord is een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarbij ook de strategische opgaven zijn verwerkt tot (concrete) afspraken. Het uitvoeringsprogramma is twee keer geëvalueerd op de bereikte doelen.

PvdA-GL-8	M.b.t. de Strategische opgaven	Zo ja, waar zijn die beschreven en in hoeverre zijn die gehaald?	In het uitvoeringsprogramma van het vorige coalitieakkoord. Daarnaast is het coalitieakkoord - en daarmee tot op zekere hoogte ook de strategische opgaven - geëvalueerd. Uw raad is daarover geïnformeerd via een raadsinformatie van 23 februari 2022. In het nieuwe coalitieakkoord hebben we daarnaast afgesproken (afspraak 1.2) om de strategische opgaven te evalueren en daar waar nodig bij te werken.
PvdA-GL-9	M.b.t. de programma's	Onder het kopje "wat wilden we" worden veelal meetbare doelstellingen genoemd. Er wordt echter geen beoogde datum voor het behalen van deze doelen genoemd. Was het de bedoeling dat deze (sub)doelstellingen in 2021 gerealiseerd zouden worden?	De doelstellingen in de begroting zijn in veel gevallen niet specifiek voor een begrotingsjaar. Ze zijn vaak doorlopend en hebben grote ambities. Jaarlijks rapporteren we in de jaarrekening over de activiteiten die hebben bijgedragen aan de realisatie van die doelstellingen.
PvdA-GL-10	M.b.t. de programma's	Zo ja, in hoeverre is dit gelukt?	Zie PvdA-GL-9
PvdA-GL-11	M.b.t. de programma's	In hoeverre hebben de activiteiten onder het kopje "Wat hebben we gedaan?" bijgedragen aan het realiseren van deze doelstellingen? M.a.w. welke activiteit heeft waaraan bijgedragen?	Op het niveau van activiteiten beschrijven we zowel de resultaten van bestaan beleid, nieuw beleid en de doelen uit de begroting. Daarmee is het niet mogelijk om de activiteiten te koppelen aan een specifieke doelstelling. In 2023 streven we er naar om die relatie beter in beeld te brengen.
PvdA-GL-12	M.b.t. de programma's	Wat is de relatie tussen de taakvelden onder het kopje "Wat heeft het gekost?" en de eerder genoemde activiteiten en doelstellingen?	Op kosten niveau is deze relatie niet een op een weer te geven. We brengen de lasten en baten op het niveau van taakveld in beeld.
PvdA-GL-13	Overig Overig	Waarom ontbreekt de accountantsverklaring? Wanneer wordt deze verwacht?	De accountant heeft de auditcommissie mondeling mede gedeeld dat hij een goedkeurende verklaring af zal geven. De officiële controleverklaring ontbreekt nog omdat deze nog niet is afgegeven. Dat heeft te maken met de ransomware aanval. De accountant wil zo veel mogelijk informatie over deze aanval en de bijbehorende gevolgen meenemen in zijn oordeel.

CDA	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
CDA-1	Algemeen	Waarom is er een bestemmingsreserve opgenomen?	Zie antwoord bij vraag GB-1
CDA-2	Algemeen	Waarom is het opgenomen bedrag € 122.000?	Zie antwoord bij vraag GB-1

D66	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
D66-1	Wonen, werk en recreatie, pag. 24	Indicatoren. Streefwaarde nieuw te bouwen woningen is in 2021 achtergebleven 7.20 i.p.v. 12 tot 13 p.j. In 2019 was dat 21.6. Wat betekent dit voor onze doelstelling m.b.t. nieuw te bouwen woningen?	Met de streefwaarde voor het aantal nieuw te bouwen woningen drukken we uit dat we streven naar een continue bouwstroom. Een continue bouwstroom heeft een meerwaarde omdat de vraag naar woningen ook verspreid is over de tijd. Een afwijking van de streefwaarde betekent dus dat we wat meer of minder woningen opleverden dan we zouden willen om in dat jaar te voorzien in de vraag. Het aantal opgeleverde woningen kan uiteraard van jaar tot jaar afwijken en is afhankelijk van de daadwerkelijke oplevering van woningen door de ontwikkelaars van de verschillende plannen. Dit zegt dus niet direct wat over onze doelstelling met betrekking tot nieuw te bouwen woningen. Als we naar het totaal op te leveren woningen kijken, zien we dat het van belang is wel voldoende nieuwe plancapaciteit te ontwikkelen. Daarbij is het vooral van belang dat er wat grotere plannen ontwikkeld worden waar voldoende en een divers aanbod van woningen wordt gerealiseerd. Omdat we geen actief grondbeleid hebben, zijn we daarvoor afhankelijk van de corporaties en marktpartijen. Komende periode willen we gebruiken om het aantal nieuwe plannen aan te jagen. Daarnaast spreken we in het kader van de Nationale Woon- en Bouwagenda met de regio en de provincie over de ambitie om snel woningen toe te voegen. Daarbij betrekken we dan ook de uitdagingen die er bij de verschillende partijen liggen (geld, capaciteit, locaties, regelgeving).
D66-2	ODR pag. 27	De ervaringen met het werken met de regiekamer zijn in december 2021 geëvalueerd. Wat zijn de resultaten van deze evaluatie? en hoe staat het met de achterstand in afhandeling van initiatieven?	Uit de evaluatie bleek dat communicatie rondom en proces van de verbeterd konden worden. De volgende verbeterpunten zijn uitgevoerd: - De communicatie is verbeterd, onder meer door een pagina op de gemeentelijke website met informatie over principeverzoek en indieningsformulier. - De gemeente stuurt pro-actief op intakegesprekken om onvolledige of onhaalbare verzoeken te voorkomen; - Er heeft afstemming met ODR plaats gevonden, waardoor rollen en taken duidelijker zijn en verzoeken op de juiste plek terecht

			komen. - De ODR is deelnemer en adviseur van de regiekamer geworden. - De interne rollen zijn vastgelegd en toebedeeld: voorzitter en secretaris regiekamer en casemanager voor elk verzoek.
D66-3	ODR pag. 27	Hoe staat het met de achterstand in afhandeling van initiatieven?	Op dit moment zijn de grootste achterstanden ingehaald. In de maandelijkse regiekamer worden principeverzoeken behandeld die in de voorgaande maand zijn ingediend. Uitwerking na de regiekamer en besluitvorming door het college neemt daarna ongeveer een maand in beslag. In de praktijk is de doorlooptijd van een verzoek nu ongeveer drie maanden.
D66-4	Taakvelden, pag. 29	Economische promotie. Er is in 2021 2,5 x meer uitgegeven aan economische promotie dan begroot. Wat is daarvan de reden?	Hier is geen sprake hogere lasten, maar van meer baten. Dit heeft te maken met een verlaging van de verliesvoorziening Teisterband.
D66-5	Taakvelden, pag. 29	Kunt u toelichten wat onder economische promotie verstaan wordt?	Economische promotie is het budget van recreatie en toerisme. Hieruit wordt onder andere de bijdrage voor het Bureau toerisme en het voetveer betaald en incidentele projecten. Door het uitstellen van de visie recreatie en toerisme is het budget overgeheveld. Dit budget kunnen we straks inzetten voor het uitvoeringprogramma recreatie en toerisme.
D66-6	Riolering voorziening, pag. 98	U verwacht nog niet uit de voorziening vervanging riolering te hoeven putten. In hoeverre hebben de i.v.m. klimaatadaptatie noodzakelijke aanpassingen van het riool (vervanging gemende riolering) hierop invloed?	Klimaatadaptie heeft vooral betrekking op bovengrondse voorzieningen. Dus het heeft nauwelijks gevolgen voor de noodzakelijke aanpassingen van het riool.
D66-7	Riolering voorziening, pag. 98	Kunnen we tussentijdse aanpassingen naar voren halen?	Met de financiering van de GRP kunnen we schuiven om de bekostiging van de bekostiging van de klimaat adaptie eerder uit te voeren.
D66-8	Riolering voorziening, pag. 98	U voorziet geen specifieke risico´s richting de toekomst. Is dit geen gekleurd plaatje als je bewust de aanpassingen van ons rioleringsstelsel op klimaatadaptatie buiten beschouwing laat?	Voor de instandhouding van het huidige areaal voorzien wij geen specifieke risico's. De aanpassingen voor de klimaatadaptie bieden wij in oktober 2022 aan de gemeenteraad aan.
D66-9	Reductie energieverbruik	€ 175.000 is niet gebruikt. Wat is hiervoor niet gedaan? Hoe kan dat?	Samen met de regio is een aanvraag gedaan voor een landelijke subsidie in het kader van de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen. Dit

	woningen, pag. 172		bedrag is op 8 november 2021 ontvangen. Het eindsaldo op 31 december 2021 was € 175.000. De uitvoering is in mei 2022 opgepakt. Inmiddels is het bedrag als subsidie uitgekeerd aan Coöperatie Energie Samen Rivierenland en zijn de acties opgepakt. Dit met als tot doel het treffen van eenvoudige energiebesparende maatregelen en het geven van advies over energiebesparing in woningen.

(Aangepaste) beantwoording technische vragen m.b.t. Jaarstukken 2021

De volgende vraag was nog niet beantwoord:

Fractie:	Pagina:	Vraag:	Antwoord:
GB-6	Blz. 40	Het percentage inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief (heel) laag. Het college verwacht dat als gevolg van de coronacrisis dat percentage de komende jaren stijgt. Graag een nadere toelichting hierop nu de gevolgen van de coronacrisis blijken mee te vallen.	Het Rijk verhoogt voorlopig het Rijksbudget voor uitkeringen de komende jaren omdat zij (landelijk) een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden verwacht. Het college volgt hierin de verwachting van het Rijk. Mogelijk stelt het Rijk die verwachting bij. In dat geval volgt het college ook het Rijk en meldt dit in de Burap.

Het antwoord op de vraag van D66 inzake economische promotie is aangepast:

Fractie:	Pagina:	Vraag:	Juiste antwoord:
D66-4	Blz. 29	Economische promotie. Er is in 2021 2,5 keer meer uitgegeven aan economische promotie dan begroot. Wat is daarvan de reden?	Op dit taakveld wordt de toeristenbelasting geraamd en verantwoord. De baten zijn zowel in de begroting als in de jaarrekening 2021 hoger dan de lasten. Het daadwerkelijke voordeel is 2,5 keer zo groot als begroot. Dit komt door een hogere opbrengst van de toeristenbelasting (€ 60.000) en de uitgestelde besluitvorming rond de visie op recreatie en toerisme (€ 60.000). Dit in verband met vertraagde participatie en corona.

JAARSTUKKEN 2021

Gemeente Buren
Mei 2022

GEMEENTE BUREN

Inhoudsopgave

Jaarverslag 5

Algemeen 6
- Aanbiedingsbrief 7
- Financiële beschouwingen 9
- Rekening in één oogopslag 12
- Leeswijzer 14

Strategische opgaven 16
- Wat is een strategische opgave? 17
- Wat hebben we bereikt? 17

Programma's 19
- Wat is een programma? 20
- 1. Wonen, werk en recreatie 21
  - Wat wilden we? 23
  - Wat hebben we gedaan? 26
  - Wat heeft het gekost? 29
- 2. Fysieke leefomgeving 30
  - Wat wilden we? 31
  - Wat hebben we gedaan? 33
  - Wat heeft het gekost? 36
- 3. Sociaal domein 37
  - Wat wilden we? 39
  - Wat hebben we gedaan? 42
  - Wat heeft het gekost? 44
- 4. Sport, cultuur en onderwijs 45
  - Wat wilden we? 46
  - Wat hebben we gedaan? 48
  - Wat heeft het gekost? 50
- 5. Inwoners, bestuur en veiligheid 51
  - Wat wilden we? 52
  - Wat hebben we gedaan? 56
  - Wat heeft het gekost? 60
- 6. Bedrijfsvoering 61
  - Wat wilden we? 62
  - Wat hebben we gedaan? 64
  - Wat heeft het gekost? 66

Paragrafen 67
Wat is een paragraaf? 68
Lokale Heffingen 69
Belastingen 70
Heffingen 71
Kwijtschelding 75
Bezwaar en beroep WOZ 76
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 77
Weerstandsvermogen 78
Inventarisatie risico's 79
Weerstandsratio 84
Financiële kengetallen 84
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 87
Baggeren 88
Begraafplaatsen 90
Civieltechnische kunstwerken 92
Gebouwen 94
Groen 95
Riolering en water 98
Wegen 101
Paragraaf Financiering 103
Gemeentefinanciering 104
Treasurybeleid 104
Kasgeldlimiet 105
Rentetoerekening 106
Risicobeheer 107
Paragraaf Bedrijfsvoering 108
Communicatie 109
Huisvesting en facilitaire zaken 109
Informatieveiligheid 110
Informatisering en automatisering 111
Inkoop 111
Personeel en organisatie 112
Planning, control en financiën 116
Griffie 118
Rekenkamer 118
Paragraaf Verbonden partijen 119
Overzicht verbonden partijen 120
Paragraaf Grondbeleid 133
Paragraaf Corona/Covid-19 137

Jaarrekening 138
Wat is een jaarrekening? 139
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 147
Balans per 31-12-2021 150
Toelichting op de balans 152

Overzicht van incidentele baten en lasten in 2021 176

Incidentele baten 177

Incidentele lasten 178
Verschillenanalyse financiële rechtmatigheid 180
Verschillenanalyse investeringen 181
Wet Normering Topinkomens 182
Gebeurtenissen na balansdatum 184
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage) 185

Controleverklaring 194
Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021 195
Controle verklaring rechtmatigheid 199
Controle verklaring conform Ensia 2021, informatiebeveiliging DigiD en Suwiwet 200

Bijlagen 201
Overhevelingen budgetten naar 2022 202

Jaarverslag

Algemeen

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Inleiding
Voor u liggen de jaarstukken 2021 van de gemeente Buren. Via de jaarstukken leggen we verantwoording af over de realisering van het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen. De jaarstukken zijn van belang voor bestuurders, inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden.

Onze jaarstukken bestaan uit de aanbiedingsbrief, de financiële beschouwingen, het jaarverslag en de jaarrekening.

We stonden in 2021 voor veel uitdagingen. Met onder meer de gevolgen van een wereldwijde pandemie. Ondanks dat hebben we met elkaar veel bereikt in het afgelopen jaar. Op alle programma onderdelen is een voordelig saldo gerealiseerd en met elkaar hebben we veel maatschappelijke doelen bereikt voor de Burense samenleving. We werken dagelijks aan de financieel robuuste en zelfstandige gemeente die we willen zijn. Met ruimte voor inwoners en ondernemers. Graag nemen we u mee in een aantal ontwikkelingen.

Coronacrisis
Ook in 2021 heeft de COVID-19 crisis een behoorlijk impact gehad op de samenleving en op de gemeente Buren. Met veel creativiteit, inzet en aanpassingsvermogen hebben we de samenleving én de dienstverlening aan onze inwoners draaiende kunnen houden. Al met al is er veel gevraagd van onze burgers, ondernemers en medewerkers. Hoe langer een crisis duurt, hoe groter de gevolgen ook voor verschillende groepen, zoals onze jeugd en ouderen, kunnen zijn.

Bestuurlijke wissel
Bestuurlijk hebben we op 17 februari 2021 afscheid genomen van burgemeester Jan de Boer. Hij is op 4 maart geïnstalleerd als burgemeester van Den Helder. Met ingang van 9 maart 2021 is Josan Meijers benoemd tot waarnemend burgemeester. In het najaar van 2022 start de zoektocht naar een nieuwe burgemeester.

Sociaal Domein
Op 3 februari 2021 heeft de organisatie u geïnformeerd over het voorlopig resultaat 2020 voor Jeugd en WMO. Aansluitend hebben wij u in de Perspectiefnota gemeld dat de verwachte tekorten op Jeugd en WMO in 2021 ongeveer 4 miljoen euro zouden bedragen. Dit was aanleiding om het geplande integrale beleidsplan Sociaal Domein om te buigen naar het programmaplan Transformatie Sociaal Domein.

Zero Based Budgetting (ZBB)
Aan het begin van het jaar heeft de organisatie het onderzoek gestart naar ombuigingen in de gemeentelijke begroting. Op basis van de ZBB methode heeft het college en de organisatie op een integrale wijze naar haar taken en kosten gekeken en voorstellen voor ombuigingen aan uw raad aangeboden.

U heeft in dit proces de regie genomen. In een raadsbijeenkomst op 23 juni 2021 heeft u als gemeenteraad gekeken naar uw rol in dit ombuigingsproces, zodat u op 26 oktober 2021 uw keuzes voor de ombuigingen hebt kunnen maken. In dit proces hebben college, raad en organisatie goed kunnen samenwerken aan het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting.

Toekomstoriëntatie
De toekomstoriëntatie van de gemeente Buren voor 2040 is gericht op groei en bescheiden bruis. In verschillende bijeenkomsten en fases heeft u nagedacht om dit toekomstprofiel nader uit te werken. Verder vorm en inhoud geven aan de toekomstoriëntatie is een continu proces en vraagt om een zorgvuldige agendering en samenwerking tussen gemeente en provincie. Het sluit nauw aan bij de maatschappelijke opgaven die, in een nieuwe bestuursperiode, gerealiseerd gaan worden. Ook in de nieuwe raadsperiode vraagt de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren om een blijvend samenspel tussen college, raad en organisatie.

Uitvoeringsprogramma
Voor ons als college is het goed om ieder jaar stil te staan bij wat wij al hebben bereikt. We hebben hard gewerkt aan de uitvoering van de strategische opgaven. Een nadere uitwerking staat onder het kopje Strategische Opgaven. Zo hebben we het afgelopen jaar stappen mogen zetten met belangrijk dossiers als het ZBB traject, de start van de bouw van de sporthal, duurzaamheid, het Programmaplan Transformatie sociaal domein (inclusief monitor en preventieplan), Visie op Dienstverlening, Toekomstoriëntatie, GVVP en ontwerp Omgevingsvisie. Hier blijven we in 2022 verder aan werken en ontwikkelen.

Saldo jaarrekening 2021
Het resultaat van de jaarrekening is € 4.094.000 positief. In de financiële beschouwingen lichten we het rekeningresultaat en de belangrijkste trends en afwijkingen van het begrote resultaat over 2021 toe. In de financiële overzichten per programma zijn alle significante afwijkingen opgenomen en wordt aangegeven of deze een incidenteel of structureel karakter hebben.

Bestemming van het resultaat 2021
Het positieve resultaat over 2021 wordt mede veroorzaakt doordat een aantal specifieke budgetten voor incidentele projecten niet in 2021 zijn besteed. Dit omdat deze niet of niet volledig zijn uitgevoerd. Om er voor te kunnen zorgen dat deze projecten alsnog doorgang kunnen vinden, is in de Raad van 26 april besloten tot overheveling van deze budgetten naar het jaar 2022. In de bijlage treft u een overzicht van deze overhevelingen met een totaal bedrag van € 857.000 aan. Daarnaast is per voorstel een format met toelichting vanuit de organisatie toegevoegd.

Ten gevolge van het besluit tot overheveling moet van het totale behaalde resultaat over 2021 ad € 4.094.000 een bedrag van € 857.000 worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Ook wordt een bestemmingsreserve inzake duurzaamheid voorgesteld (€ 122.000). Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van € 3.115.000 resteert, wat ten gunste van de algemene reserve wordt gebracht.

Ontwikkeling weerstandsvermogen
Per eind 2021 bedroeg de ratio van het weerstandsvermogen een factor van 2,17. Per eind 2020 was dit nog 1,06. Hierop besloot u in juli 2021 het beschikbare weerstandsvermogen op te hogen door drie bestemmingsreserves vrij te laten vallen.

Maurik, 31 mei 2022,

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Buren

Financiële beschouwingen

Onderstaand treft u een overzicht aan met daarin opgenomen de werkelijke cijfers per programma afgezet tegen de begrote bedragen. De cijfers van de door de raad vastgestelde begroting 2021 bij de start van het boekjaar staan vermeld in de kolom primitief.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
1. Wonen, werk en recreatie	-3.077	-3.186	-3.327	-2.021	1.307
2. Fysieke leefomgeving	-6.206	-6.417	-6.287	-5.691	596
3. Sociaal domein	-18.526	-17.364	-20.740	-20.436	305
4. Sport, cultuur en onderwijs	-3.204	-3.189	-3.141	-2.820	321
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	-4.861	-4.610	-4.564	-4.311	253
6. Bedrijfsvoering	37.098	34.184	36.156	37.490	1.335
Saldo voor bestemming	**1.225**	**-582**	**- 1.904**	**2.212**	**4.116**
1. Wonen, werk en recreatie	0	829	1.792	1.647	-145
2. Fysieke leefomgeving	0	151	257	275	18
3. Sociaal domein	0	75	125	113	-12
4. Sport, cultuur en onderwijs	0	58	165	130	-35
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	0	53	53	53	
6. Bedrijfsvoering	2.819	-400	-400	-335	65
Totaal mutaties reserves	**2.819**	**765**	**1.991**	**1.882**	**-109**
Saldo na bestemming	**1.225**	**183**	**88**	**4.094**	**4.007**

Analyse resultaat 2021

Het werkelijk resultaat over het jaar 2021 bedraagt Positief € 4.094.000
Begroot was een resultaat voor 2021 van Positief € 88.000

Daarmee is het werkelijk resultaat van de jaarrekening 2021 € 4.007.000 positiever dan verwacht werd.

In onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de belangrijkste afwijking op concernniveau. Daarbij is aangegeven of het gaat om een voordeel (V) of een nadeel (N) en of de afwijking een incidenteel of structureel karakter heeft. In de programma's is steeds een gedetailleerd overzicht opgenomen van de financiële afwijkingen van het betreffende programma.

Onderwerp bedragen x € 1.000)	Afwijking	Aard afwijking
Aangevraagde overheveling budgetten naar 2021	857 V	Incidenteel
Meer aanvragen omgevingsvergunningen in 2021	639 V	Gemengd
Algemene uitkering en decembercirculaire	401 V	Incidenteel
Personeel en inhuur	369 V	Incidenteel
Gecontracteerde zorg Jeugd	355 V	Incidenteel
Afschrijvingen op vaste activa	303 V	Incidenteel
Gecontracteerde zorg WMO	275 N	Incidenteel
Voordeel op OZB	217 V	Incidenteel
Minder uitgaven gemeentehuis	165 V	Incidenteel
Overige afwijkingen < € 150.000	1.150 V	Voornamelijk incidenteel
Mutatie reserves	174 N	Incidenteel
Totaal	**4.007 V**	

Ter toelichting

Aangevraagde overheveling budgetten naar 2022 (857 V)
In het jaar 2021 is een aantal budgetten, beschikbaar gesteld voor incidentele projecten, niet besteed. Dit omdat deze niet of niet volledig zijn uitgevoerd. Om er voor te kunnen zorgen dat deze projecten alsnog doorgang kunnen vinden, is aan de gemeenteraad d.d. 26 april voorgesteld om deze over te hevelen naar het jaar 2022.

Het gaat om 15 aanvragen tot een totaalbedrag € 857.000. In de bijlage treft u een overzicht van alle voorstellen aan. Daarnaast is per voorstel een format met toelichting vanuit het betreffende domein toegevoegd.

Het niet benutten van de hiervoor genoemde budgetten heeft geleid tot een positief effect op het behaalde resultaat van 2021. Doordat de gemeenteraad op 26 april van dit jaar heeft besloten tot overheveling, betekent dit dat van het totale behaalde resultaat over 2021 een bedrag van € 857.000 moet worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Ook wordt een bestemmingsreserve inzake duurzaamheid voorgesteld (€ 122.000). Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van € 3.115.000 resteert. Dit bedrag zal ten gunste van de algemene reserve moeten worden gebracht.

Meer aanvragen omgevingsvergunningen in 2021 (639 V)
De opbrengsten voor de omgevingsvergunningen laten per jaar een wisselend beeld zien en variëren met het aantal aanvragen in het betreffende jaar. Uit de afrekening met de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) blijkt dat de opbrengsten voor 2021 € 1,9 mln. zijn (2020: € 0,9 mln.). Er was in de begroting rekening gehouden met een opbrengst van € 1,3 mln., waardoor het voordeel € 0,6 mln. bedraagt (incidenteel).

Algemene uitkering en decembercirculaire (401 V)
Vanuit de decembercirculaire is gebleken dat er voor 2021 meevallers zijn voor wat betreft de algemene uitkering en de coronamiddelen.

Gecontracteerde zorg Jeugd (355 V)
In 2021 is naar aanleiding van de tekorten van 2020 en de laatste inzichten de begroting voor gecontracteerde zorg jeugd bijgesteld met € 2,9 mln. lastenverzwaring. Uiteindelijk was de groei van het aantal aanvragen wat minder hoog dan verwacht, wat resulteert in een voordeel van € 0,5 mln. ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Personeel en inhuur (369 V)
Het voordeel op personeel en inhuur komt mede door een lagere bezetting dan begroot (circa 4,5 FTE). Het was ook in 2021 weer lastig om alle vacatures te kunnen vervullen. Ook waren de personeelslasten begroot op het niveau van de maximumschaal, in plaats van op de daadwerkelijke schaal. Gezamenlijk met de inhuur derden, die hoger was in 2021, resulteert een voordeel van € 0,4 mln. Vanaf 2022 wordt begroot volgens de daadwerkelijke te verwachten loonschaal, waardoor de verwachting is dat dit voordeel niet meer voorkomt.

Afschrijvingen op vaste activa (303 V)
Dit voordeel is verspreid over meerdere programma's en is daarom als zodanig niet zichtbaar in de toelichting per programma. Er is voor 2021 een voordeel van € 0,3 mln. op afschrijvingen vanwege uitgestelde investeringen op ICT, het gemeentehuis en onderhoud wegen. Dit heeft te maken met dat door de lockdowns er minder fysieke aanwezigheid is geweest, waardoor niet al dit werk is uitgevoerd.

Gecontracteerde zorg WMO (270 N)
Net als bij de gecontracteerde zorg Jeugd is voor de WMO in 2021 de begroting bijgesteld voor een bedrag van € 0,6 mln. Uiteindelijk is gebleken dat het aantal aanvragen nog hoger was dan verwacht, met name voor huishoudelijke ondersteuning, waardoor het nadeel € 0,3 mln. groter is dan de bijgestelde begroting.

Voordeel op OZB (217 V)
In 2021 heeft de gemeente een voordeel op de onroerendezaakbelasting (OZB) gerealiseerd van € 0,2 mln. Dit wordt met name veroorzaakt doordat minder bezwaren gegrond zijn geacht dan verwacht en doordat de areaaluitbreiding wat groter was dan begroot.

Minder uitgaven gemeentehuis (165 V)
Vanwege de corona pandemie en daaraan gerelateerde lockdowns is er in 2021 vooral vanuit huis gewerkt. Dit heeft geresulteerd in een voordeel op schoonmaakkosten en onderhoudskosten.

Rekening in één oogopslag

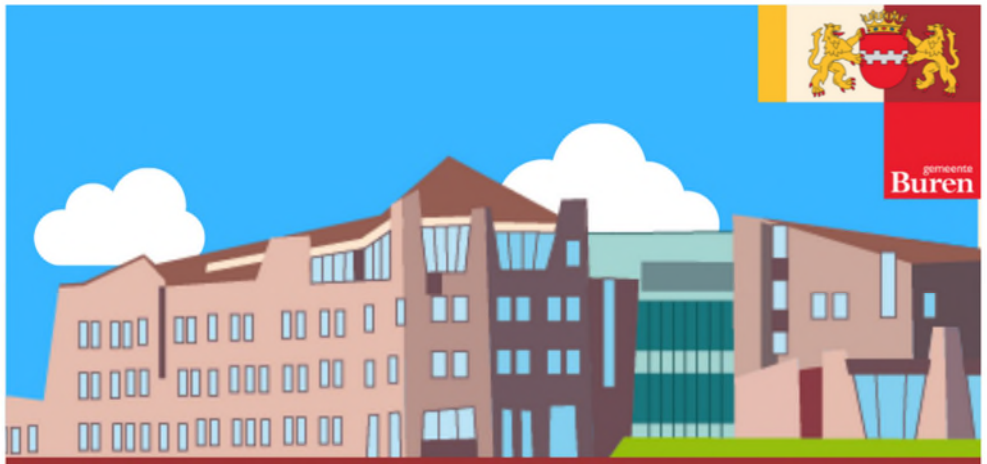

Jaarrekening 2021 in één oogopslag

1. Wonen, werk en recreatie

In dit programma gaat het om wonen, bedrijvigheid, werkgelegenheid, recreatie en toerisme.

Doel: Het zijn van een aantrekkelijke levendige gemeente om in te wonen, werken en recreëren.

2. Fysieke leefomgeving

In dit programma gaat het om beleidsontwikkeling, inrichting en ontwerp, beheer, onderhoud en exploitatie van onze openbare ruimte, zoals verkeer, milieu, duurzaamheid en afval.

Doel: We willen een schone, veilige en toekomstbestendige leefomgeving waar het prettig wonen is.

3. Sociaal domein

In dit programma gaat het om de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugd en participatie.

Doel: We willen de kansen en mogelijkheden van onze inwoners vergroten.

4. Sport, cultuur en onderwijs

Dit programma gaat over sport, kunst en cultuur, het accommodatiebeleid, leesstimulering en onderwijs.

Doel: We willen een gemeente zijn waar inwoners voldoende mogelijkheden hebben om goed onderwijs te volgen, te sporten en te bewegen en waar culturele activiteiten mogelijk zijn.

5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Het programma gaat over de dienstverlening aan inwoners, de bestuurskracht, het functioneren van de organisatie en integrale veiligheid en crisisbeheersing.

Doel: Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

6. Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen

In dit programma gaat het om de bedrijfsvoering, alle activiteiten die ondersteunend zijn aan het bestuur en de organisatie.

Doel: de gemeente Buren is een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Beleid

Financiën

Inkomsten

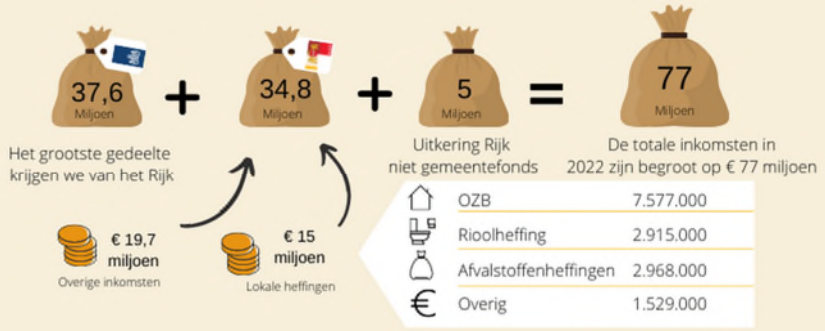

Inkomsten	Uitgaven
1. Wonen, werk en recreatie	
€ 5.315.000	€ 7.335.000
2. Fysieke leefomgeving	
€ 7.064.000	€ 12.755.000
3. Sociaal domein	
€ 5.146.000	€ 25.581.000
4. Sport, cultuur en onderwijs	
€ 1.824.000	€ 4.644.000
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	
€ 562.000	€ 4.873.000
6. Bedrijfsvoering	
€ 48.468.000	€ 10.978.000

Leeswijzer

Inleiding
De jaarstukken zijn het hulpmiddel voor u als raad om de controlerende rol uit te kunnen voeren. Op basis van deze publicatie kunt u beoordelen of wij uw opdracht goed hebben uitgevoerd. De jaarstukken hebben wij ingericht volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de wensen van de provincie. Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin, in overleg met u, nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de strategische opgaven, programma's en paragrafen. De strategische opgaven geven inzicht in enkele door u benoemde belangrijke thema's. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid van relevante beheeraspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De jaarrekening 2021 gaat in op de financiële positie van onze gemeente.

Jaarverslag
Het jaarverslag bestaat uit de volgende onderdelen:

Strategische opgaven
Strategische opgaven zijn programma overstijgende onderwerpen met een groot bestuurlijk belang. Om deze reden krijgen ze bijzondere aandacht in onze planning en control-cyclus.

Programma's
Voor de indeling bij de programma's volgen wij de voorschriften vanuit het BBV. Wij beginnen met een omschrijving en de binnen dit programma vallende taakvelden. Vervolgens gaan wij in op de drie W-vragen: wat hebben we bereikt, wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

Paragrafen
Het BBV schrijft voor dat in de paragrafen de beleidslijnen worden vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. Het jaarverslag bevat de volgende (verplichte) paragrafen:

Lokale heffingen
Deze paragraaf gaat in op onze belastingen en heffingen. Hier komen tarieven, de gerealiseerde opbrengsten, maar ook de kwijtscheldingen en bezwaar en beroep aan de orde.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In deze paragraaf brengen wij onze risico’s in beeld. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële gezondheid van onze gemeente. Het geeft aan in welke mate wij in staat zijn om financiële risico’s op te vangen. Ook presenteren wij hier de verplichte financiële kengetallen.

Onderhoud kapitaalgoederen
Deze paragraaf geeft inzicht in onze kapitaalgoederen. De kosten van het onderhoud van onze wegen, openbare verlichting, riolering en water, groen en gebouwen hebben een belangrijke financiële, maar ook beleidsmatige impact.

Financiering
In de financieringsparagraaf bespreken wij de resultaten op het gebied van treasury.

Bedrijfsvoering
De bedrijfsvoering betreft de interne processen die wij uitvoeren om op programmaniveau de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen communicatie, informatieveiligheid, informatievoorziening en automatisering, inkoop en aanbesteding, juridische zaken, huisvesting en facilitaire zaken, personeel en organisatie, planning en control en tot slot de griffie en rekenkamercommissie. Hoewel dit nog niet verplicht is, wordt dit jaar als proef de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen en in deze paragraaf toegelicht.

Verbonden partijen
Een gemeente werkt vaak samen met andere partijen om doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm is, spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf lichten wij de behaalde resultaten van deze partijen nader toe.

Grondbeleid
Het grondbeleid heeft een grote samenhang met de realisatie van doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, cultuur, sport en recreatie en economische zaken. Het gaat om grote belangen op verschillende terreinen. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De resultaten op grondexploitaties zijn van groot belang voor de financiële positie van onze gemeente.

Corona/COVID-19
De corona-crisis heeft ingrijpende gevolgen voor de Nederlandse gemeenten. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is een gebeurtenis die niet bij een specifiek programma of taakveld hoort. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in welke maatregelen we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente. Daarom nemen we in dit jaarverslag een paragraaf corona/COVID-19. Deze paragraaf is niet verplicht.

Jaarrekening
In dit deel van de jaarstukken gaan wij in op alle financiële zaken. De financiële resultaten, de grondslagen en de balans zijn hier de belangrijkste onderdelen. Verder komen verplichte onderdelen als de Wet Normering Topinkomens en de SiSa hier aan de orde.

Controleverklaring
Hier presenteren we de verklaringen over de rechtmatigheid en ENSIA. Daarnaast is hier de controleverklaring van de accountant opgenomen volgens het nieuwe format.

Bijlagen
In de bijlagen bieden wij inzicht in de overheveling van incidentele budgetten van 2021 naar 2022.

Strategische opgaven

Wat is een strategische opgave?

Strategische opgaven zijn programma overstijgende onderwerpen met een groot bestuurlijk belang. Om deze reden krijgen ze bijzondere aandacht in onze planning en control-cyclus.

Wat hebben we bereikt?

In 2021 stonden zes strategische opgaven centraal. Er zijn veel stappen gezet op deze onderdelen. Deze opgaven stelde u eerder vast in 2019:

1. Samen sterk in de regio.
2. Kerngericht werken
3. Duurzaamheid
4. Visie op transformatie sociaal domein
5. Omgevingswet
6. Visie op dienstverlening

In hoofdlijnen beschrijven wij de kernactiviteiten van de strategische opgaven voor 2021. Voor een verdieping verwijzen wij u naar de activiteiten in de verschillende programmaonderdelen.

Samen sterk in de regio
In het kader van de strategische opgave ‘Samen sterk in de regio’ startten we eind 2020 met de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren. Bureau Berenschot onderzocht daarin welke gemeente wij willen zijn en welke bestuurs- en organisatiekracht hiervoor nodig is. In drie verschillende fasen wordt het toekomstbeeld van Buren beschreven. Het einddoel is om dit toekomstprofiel ook realistisch te maken. In 2021 is de toekomstvisie vastgesteld en heeft de raad bepaald wat er nodig is in de toekomst. Op dit moment formuleert de gemeenteraad haar visie op haar opdrachtgevende rol. In 2022 wordt een begin gemaakt met een gezamenlijk gesprek tussen raad, college en organisatie.

Buren werkt samen in verschillende gemeenschappelijke regelingen. De wens van de gemeenteraad is om meer grip en regie op dit proces te krijgen. Er wordt gewerkt aan afstemming, samenwerking en verdieping van de onderling verbonden partijen. Dit leidt tot nieuwe inhoudelijke afspraken. In 2022 volgt de geplande vernieuwing van de nota verbonden partijen.

Kerngericht werken
De relatie tussen inwoners en de gemeente verandert. Inwoners voelen zich betrokken bij hun kern en buurt en denken mee over hun leefomgeving. Waar voorheen de overheid meer bepalend was, willen inwoners nu meer het heft in eigen handen kunnen nemen. De visie op het kerngericht werken is in 2020 vastgesteld. Kort daarna stelden wij een uitvoeringsplan op waarvan we in 2021 het grootste gedeelte hebben afgerond. We werkten hard aan de profilering van kerngericht werken, van onze kernregisseurs en van de kernwethouders. We hebben de samenwerking tussen de gemeente en de inwoners geïntensiveerd. In 2022 richten we ons op de doorontwikkeling van kerngericht werken.

Duurzaamheid
We willen de gemeente zo inrichten dat deze vanuit economisch, ecologisch en menselijk oogpunt gezond, aantrekkelijk en toekomstbestendig is. In 2021 is de klimaatvisie verder uitgewerkt. Zo zijn er voor grootschalige projecten voor zon en wind de ruimtelijke- en participatiekaders bepaald. Initiatiefnemers van grootschalige projecten storten €1,- per opgewekte MWh in een omgevingsfonds. In dat kader is er gewerkt aan de Stichting omgevingsfonds duurzame energie Buren, die in 2022 wordt opgericht. De gemeenteraad heeft de Regionale Klimaat Adaptatie Strategie (RAS) vastgesteld en werkt nu aan het uitvoeringsplan van de lokale klimaat adaptatie.

Visie op transformatie sociaal domein
Wij zijn gestart met het opzetten van de contouren van het integraal beleidsplan sociaal domein. Halverwege het jaar is het Zero Based Budget (ZBB) project uitgevoerd. Het resultaat is een financiële opgave tot kostenbesparing voor het sociaal domein. Het integraal beleidsplan is daarmee gewijzigd in een programmaplan transformatie sociaal domein (inclusief financiële en beleidsmatige indicatoren waarmee we het sociaal domein monitoren). Het programmaplan is op 25 januari 2022 in de gemeenteraad aan de orde geweest.

Omgevingswet
In de ambtelijke organisatie is er hard gewerkt aan de invoering van de Omgevingswet. Ook is er - samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties- een ontwerp-omgevingsvisie opgesteld. In verschillende dorpenronden hebben inwoners digitaal kunnen meedenken over hun fysieke leefomgeving. Vanaf 21 oktober 2021 tot en met 1 december 2021 heeft de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage gelegen en zijn er 130 zienswijzen ingediend. In kwartaal 2 van 2022 zal de gemeenteraad de doelen en de ambities in deze omgevingsvisie vaststellen. Hierna volgt een doorvertaling naar het omgevingsplan, maar ook naar (sectorale) uitvoeringsprogramma's .

Visie op dienstverlening
Wij willen een klantgerichte gemeente zijn en dat legden we vast in de visie op dienstverlening. We spraken de volgende ambitie af: 'Inwoners ervaren een persoonlijke, digitale en toegankelijke dienstverlening bij de gemeente Buren'. De gemeenteraad stelde deze op 25 januari 2022 vast. Momenteel zijn wij druk bezig met het opstellen van een uitvoeringsplan waarin wij beschrijven hoe we tot deze ambitie komen. In 2021 hebben we flinke stappen gezet in onze digitale dienstverlening. Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening om in 2022 dit verder te ontwikkelen.

Programma's

Wat is een programma?

Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden en daarbinnen activiteiten. In de begroting is het programma het niveau waarop de raad de budgetten autoriseert.

De raad bepaalt het aantal programma's en hoe de activiteiten onder een programma worden samengevoegd in de verplichte taakvelden.

In 2021 hebben wij zes programma's:

1. Wonen, werk en recreatie
2. Fysieke leefomgeving
3. Sociaal domein
4. Sport, cultuur en onderwijs
5. Inwoners, bestuur en veiligheid
6. Bedrijfsvoering

Per programma gaan wij in op de drie W-vragen:

1. **Wat hebben wij bereikt?**
   Hier gaan we in op de hoofddoelstelling, externe ontwikkelingen, beleidskaders en risico's. De hoofddoelstelling is een algemene doelstelling en gaat over alle aspecten van het programma. De ontwikkelingen gaan over nieuwe externe ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op het programma, te behalen resultaten en uit te voeren activiteiten. Bij de beleidskaders presenteren wij het door u vastgestelde beleid. Bij de risico's presenteren wij de belangrijkste risico's die voor het programma gelden. Hierbij nemen we ook de (verplichte) BBV-indicatoren en enkele gemeentelijke indicatoren op.

2. **Wat hebben we daarvoor gedaan?**
   In deze paragraaf gaan wij per programma in op de in 2021 uitgevoerde activiteiten, die hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen. In enkele gevallen hebben we ook kengetallen opgenomen. ook nemen wij hier op hoofdlijnen informatie op over de verbonden partijen die een deel van onze taken uitgevoerd hebben. In de paragraaf verbonden partijen is alle relevante informatie opgenomen.

3. **Wat heeft het gekost?**
   Hier presenteren wij de exploitatiekosten behorende bij de programma's.

1. Wonen, werk en recreatie

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de beleidsvelden wonen, bedrijvigheid, werkgelegenheid, recreatie en toerisme.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Het zijn van een aantrekkelijke levendige gemeente om in te wonen, werken en recreëren.

Externe ontwikkelingen

Gasloos wonen
Het is de ambitie van het klimaatakkoord dat er in 2050 geen gebruik gemaakt wordt van fossiele energie. Dat geldt ook voor de energiebehoefte vanuit wonen (warmte, koken etc.).
(Zie programma 2 - Wat doen we? Activiteit 2.3.1 Vaststellen warmtevisie).

Huisvesting arbeidskrachten
Er is steeds meer aandacht voor de gezonde en veilige huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. Daarbij neemt de roep om landelijke richtlijnen voor de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten toe. In de Regio Rivierenland zijn de eerste overleggen hierover georganiseerd en loopt er een traject om oplossingen voor de huisvesting te vinden.

Stikstof
De stikstofproblematiek zorgt voor een beperking van de ontwikkeling waardoor stikstofdepositie ontstaat. De urgentie om maatregelen te treffen om de stikstofdepositie te beperken en natuurherstel in te zetten is groot. Projecten, initiatieven en plannen kunnen, wanneer deze een negatief effect hebben op Natura2000 gebieden, pas doorgaan wanneer er compensatie is. Deze compensatie kan bereikt worden door maatregelen te treffen. De te nemen maatregelen hebben invloed op verschillende sectoren binnen onze gemeente. Landelijk is er een contourennota opgesteld en de Provincies komen met een gebiedsgerichte uitwerking: het gebiedsplan wordt verwacht in 2023.

Bouwen in alle kernen
In 2021 heeft de gemeenteraad het woningprogramma vastgesteld. Op basis hiervan (1400 woningen) gaan we in al onze kernen bouwen. De gemeenteraad heeft besloten geen actief grondbeleid in te zetten maar het over te laten aan de markt. Veel gronden voor woningbouwlocaties zijn ook niet in eigendom van de gemeente. Door het college zijn prioriteiten gesteld voor de woningbouw zodat we onze doelen uit het woningprogramma voorrang geven. Op deze locaties zijn en worden de projectleiders als eerste ingezet. Echter we blijven hier afhankelijk van de eigenaren van de gronden en de projectontwikkelaars. Maar ook het tekort aan bouwvakkers en materialen vormt een risico om snel te kunnen bouwen.

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen is een nieuwe wet die gelijk met de Omgevingswet in 2022/2023 in werking treedt. Dit brengt een verandering in de werkwijze bij de ODR en onze gemeente in de vergunningverlening. In eerste instantie alleen voor eenvoudige bouwwerken, zoals eensgezinswoningen. Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw. De eerste ervaringen bij pilots in 2021 waren positief.

Kwaliteitsborging voor het bouwen is het bewaken van de kwaliteit van ontwerp en uitvoering van het bouwplan, zodat het eindresultaat aan de voorschriften van het bouwbesluit voldoet. In het huidige stelsel toetst de gemeente bouwplannen vooraf en ziet toe op de uitvoering volgens de verleende vergunning. Onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen dragen partijen in de bouw zelf zorg voor het voldoen aan de voorschriften. Ze doen dat op basis van een instrument voor kwaliteitsborging, toegepast door een onafhankelijke kwaliteitsborger. De kans bestaat dat onze gemeente/ODR het toezicht wel of niet anders moet organiseren op de bouw en de omgevingsveiligheid.

Beleidskaders

1. Regionaal programma werklocaties 2020-2024
2. Verordening blijverslening gemeente Buren
3. Woningprogramma 2020-2030
4. Nota Kostenverhaal 2020
5. Erfgoedverordening 2021
6. Samen Dichtbij
7. Nota Grondbeleid
8. Bouwverordening gemeente Buren 2013
9. Exploitatieverordening gemeente Buren 2005
10. Welstandsnota 2021
11. Meerjaren prestatie afspraken

Risico's

Stikstof
De verscherping van de eisen over stikstofdepositie (de neerslag van stikstof op natuurgebieden) kan ertoe leiden dat ontwikkelingen in onze gemeente niet mogelijk zijn of worden beperkt.

Afhankelijkheid derde partijen
Voor het uitvoeren van ons woonbeleid zijn we onder andere afhankelijk van corporaties voor de bouw van huurwoningen en van ontwikkelende partijen voor de bouw van koopwoningen. Waar het gaat om wonen en zorg zijn we afhankelijk van de bereidheid van zorgpartijen om te investeren in voorzieningen in onze gemeente.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

1.1 Inwoners van nu en in de toekomst zijn in staat om in Buren een passende woning te vinden

We zorgen er voor dat de woningvoorraad in onze gemeente zo veel mogelijk aansluit op de behoefte van onze inwoners. Het gaat daarbij niet alleen om de huidige behoefte, maar ook om de toekomstige behoefte. Naast de nieuwbouw van woningen is ook de bestaande voorraad aan woningen in onze gemeente van belang.

1.2 Ondernemers beoordelen het ondernemersklimaat met minimaal een 7,2 en we behouden een plaats in de top 20 van de MKB vriendelijkste Gelderse gemeente

Wij willen een ondernemende gemeente zijn en ondernemers een goed vestigingsklimaat bieden. De beoordeling van het vestigingsklimaat wordt bepaald door begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid.

1.3 Inwoners en bezoekers beoordelen onze recreatieve mogelijkheden minimaal met een 6

De nota economie is in 2021 door de raad vastgesteld. Eind 2021 is een start gemaakt met de visie recreatie en toerisme. In het tweede kwartaal 2022 leggen we de nota ter besluitvorming aan uw gemeenteraad voor. In 2022 pakken we dan de acties uit deze nota op, waarbij de visie Stad Buren speciale aandacht krijgt. In de burgerpeiling 2023 nemen we de recreatieve mogelijkheden mee om te kijken waar we staan.

1.4 Van alle aanvragers voor een omgevingsvergunning is 85% (zeer) tevreden over de gevolgde procedure

Eén van de prestatieindicatoren die de ODR gebruikt om de dienstverlening te meten is de tevredenheid over het geleverde product of de geleverde dienst. In 2021 is de ODR gestart met een nieuw VTH-systeem: OpenWave. In 2021 is gewerkt aan het implementeren van het klanttevredenheidsonderzoek in Open Wave. De implementatie verliep niet vlekkeloos waardoor er over 2021 geen waardevolle gegevens beschikbaar zijn over de klanttevredenheid. In 2022 wordt verder gewerkt aan het technisch meetbaar maken. Vanaf januari wordt het klanttevredenheidsonderzoek hervat. De eerste resultaten zijn naar verwachting na het eerste trimester beschikbaar zijn. In de zienswijze op de kaderbrief van de ODR hebben we als gemeente aangegeven dat het verbeteren van de dienstverlening een belangrijk aandachtpunt blijft.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Demografische druk			68,20	72	73	73,30	74,20
Toelichting indicator De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. Dit percentage geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking.							
Toelichting ontwikkeling De toename van de demografische druk laat zien dat het aantal productieve mensen in onze gemeente afneemt in verhouding tot de niet-productieve mensen. Dat heeft vooral te maken met vergrijzing. De demografische druk voor Nederland is in 2021 70,1%. Het betreft hier een verplichte indicator. We hebben geen streefcijfers geformuleerd.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Functiemenging			45,60	44	45,10	44,70	43
Toelichting indicator Functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De indicator wordt uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling Naar de toekomst toe hebben we geen getallen en ook geen streefgetal. Functiemenging is geen doel op zich, maar geeft wel een indicatie van de verhouding tussen banen en woningen in de gemeente als geheel.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Nieuw gebouwde woningen		2030	23	7,60	21,60	7,20	6,70
Toelichting indicator Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.							
Toelichting ontwikkeling In 2021 zijn 79 nieuwbouwwoningen toegevoegd aan het bestand. Met het huidig aantal woningen (per 1/1/2022) en de doelstelling om tussen 2020 en 2030 1.400 woningen te bouwen is de benodigde streefwaarde per jaar: 12 tot 13							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Vestigingen	159	2024	155,80	168,90	177,90		153
Toelichting indicator Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.							
Toelichting ontwikkeling Realisatie 2021 op waar staat je gemeente is nog niet bekend (21/4/2022).							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
MKB vriendelijkste Gelderse gemeente - plaats ranglijst	20		20	20	18		
Toelichting indicator Elke twee jaar voeren Lexnova en MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit. Door een kwantitatief onderzoek onder ondernemers worden per gemeente de scores op vier pijlers bepaald. Eén van de pijlers is de tevredenheid van ondernemers. Aan alle ondernemers wordt gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. Dit zijn door de gemeente beïnvloedbare factoren. Gemeenten worden gerangschikt op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers.							
Toelichting ontwikkeling In 2018 scoorden wij met plaats 20 binnen onze doelstellingen. De resultaten over 2021 zijn nog niet bekend.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
MKB vriendelijkste gemeente - pijler tevredenheid							
Toelichting indicator Elke twee jaar voeren Lexnova en MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit. Door kwantitatief onderzoek onder ondernemers worden per gemeente de scores op vier pijlers bepaald. Eén van de pijlers is de tevredenheid van ondernemers. Aan alle ondernemers wordt gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. Dit zijn door de gemeente beïnvloedbare factoren. Gemeenten worden gerangschikt op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers.							
Toelichting ontwikkeling							

Wat hebben we gedaan?

1.1.1 Vaststellen woningbouwprogramma

Stand van zaken
Onze raad stelde op 26 januari 2021 het woningprogramma vast. Met het woningprogramma hebben we de kaders gesteld voor de bouw van 1400 woningen in de periode 2020-2030. Wij stellen u voor de activiteit af te sluiten.

1.1.2 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Eind 2021 ondertekenden we de meerjaren prestatie-afspraken 2022-2026 met de corporaties Thius en KleurrijkWonen, de huurdersvereniging de Vooruitgang en de bewonersraad Tiel/Buren. Een belangrijk onderwerp in deze prestatieafspraken is de bouw van 420 sociale huurwoningen in de periode 2020-2030.

In 2021 groeide de woningvoorraad met 83 woningen (voorlopige cijfers CBS Statline) door:

- 79 nieuwbouw woningen (vooral in de projecten Hooghendijck in Beusichem, Oosterweijden in Maurik en Kroonheuvel in Ommeren);
- 11 overige toevoeging (zoals splitsing van monumenten);
- 5 woningen werden gesloopt;
- 3 overige onttrekkingen;
- 1 administratieve correctie.

Van deze woningen waren er vier in de goedkope koopsector. In Buren is een traject gestart voor sociale huurwoningen.

1.2.1 Vaststellen beleid huisvesting buitenlandse arbeidskrachten

Stand van zaken
We stelden een concept-beleid op voor de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. Het gaat om buitenlandse arbeidskrachten die werkzaam zijn bij (agrarische) bedrijven in onze gemeente. Ook loopt er een regionaal traject over de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. We hebben een plan van aanpak opgesteld om die twee trajecten te combineren en de uitkomsten in de vorm van een beleidsvoorstel in april 2022 ter besluitvorming aan te bieden.

1.2.2 Vaststellen Regionaal Economisch Ambitiedocument 2021-2024

Stand van zaken
Met de input vanuit verschillende gemeenten (raad, ambtelijk en bestuurlijk) en vanuit verschillende geledingen uit de speerpuntberaden is het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 (REA) opgesteld. Ook is het Regionaal Investeringsfonds (RIF) als instrument geëvalueerd. Het concept REA is in september 2021 aangeboden, inclusief voorstel voor doorontwikkeling van het RIF. Het voorstel is om deze bijdrage naar beneden bij te stellen van € 3 naar € 2 per inwoner. Begin 2022 is het REA 2022-2025 door het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland vastgesteld. De omvorming van het RIF naar een Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) is gebaseerd op een bijdrage van € 2 per inwoner bij de zeven betrokken gemeenten.

1.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden economie

Stand van zaken
Er zijn verschillende bedrijfsbezoeken georganiseerd, maar vanwege de coronamaatregelen zijn de werkzaamheden voor een groot deel online of via digitale bijeenkomsten geweest. De uitgifte van Doejenburg II is opgepakt en er hebben zich een tiental bedrijven gevestigd op het bedrijventerrein. Met hulp van de klankbordgroep en verschillende bijeenkomsten (intern en extern) is de conceptnota economie opgesteld. Deze is in september 2021 aan u aangeboden. Tegelijkertijd is de regionale economische samenwerking uitgewerkt in het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. U heeft met dit ambitiedocument ingestemd. We zijn ook betrokken bij de verschillende speerpunten, zoals agribusiness, logistiek & werklocaties en recreatie & toerisme. Er is een aantal nieuwsbrieven

gestuurd met een update over de coronamaatregelen. Na de vaststelling van de nota economie maakten we een begin met het uitvoeringsprogramma. De visie recreatie en toerisme en het concept accountplan zijn opgestart. In het concept accountplan staan een uitwerking van de interne en externe organisatie en de verschillende uitvoeringsactiviteiten.

1.3.1 Vaststellen visie recreatie en toerisme

Stand van zaken
Bij het opstellen van de nota economie, het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA) en de concept omgevingsvisie is het onderwerp recreatie en toerisme besproken. Na vaststelling van de nota economie en het REA worden de doelstellingen en ambities voor recreatie en toerisme vertaald naar een visie recreatie en toerisme gericht op de uitvoering. Daarbij worden ook de samenwerkingsafspraken met Bureau Toerisme meegenomen. In het laatste kwartaal van 2021 is in samenspraak met een klankbord groep van recreatieondernemers dit plan verder uitgewerkt. Door de corona beperkingen is de planning van het opstellen van de visie verschoven naar het laatste kwartaal van 2021 en het eerste halfjaar van 2022, omdat we naast virtuele bijeenkomsten ook een aantal gebiedsbijeenkomsten willen organiseren op verschillende recreatielocaties. Deze staan gepland eind maart en begin april. De visie zal in mei/juni 2022 ter bespreking en besluitvorming worden aangeboden aan de raad. Ook de samenwerking met het laanboompact en het fruitpact hebben we in 2021 verder vormgegeven.

1.3.2 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Samen met Bureau Toerisme wordt de regio gepromoot en zijn afspraken gemaakt en uitgevoerd om daarbinnen de verschillende locaties, activiteiten en hotspots in onze gemeente mee te nemen. Dit is onderdeel van de samenwerkingsafspraken met de regio en is ook onderdeel van de verschillende projectfiches waar wij binnen de regio in participeren (Regiopromotie, Agrotoerisme, Rivierbeleving). Daarnaast verzorgen we de dienstverlening en advisering richting ondernemers met recreatieaanbod en plannen. Ook zijn er diverse ondersteunende maatregelen voor ondernemers uitgevoerd in het kader van de corona crisis, waaronder tijdelijke gedoogverklaringen overkappingen, terrasuitbreiding en tijdelijke vergunningen. Na vaststelling van het nieuwe Regionaal Economisch Ambitiedocument zijn ook de samenwerkingsafspraken voor 2022 met Bureau Toerisme uitgewerkt. Na vaststelling van de nota economie worden, op basis van het accountplan en de visie recreatie en toerisme die wordt opgesteld, de reguliere werkzaamheden verder opgepakt. Er zijn in 2021 een tiental aanvragen en verzoeken binnen gekomen van ondernemers met plannen voor recreatieve ontwikkelingen.

1.4.1 Invoeren integrale omgevingstafel

Stand van zaken
Door uitstel van de Omgevingswet hebben we ons beperkt tot het instellen en doorontwikkelen van een regiekamer. In de regiekamer bespreken en beoordelen alle disciplines binnen de gemeente ruimtelijke initiatieven.

De ketenpartners zijn nog niet betrokken. Ketenpartners zijn externe partijen, zoals de GGD en de Veiligheidsregio. De ervaringen met de regiekamer zijn eind december geëvalueerd en waar nodig zijn bevindingen verwerkt. De ervaring met de regiekamer is overigens wel positief. Door het grote aantal verzoeken van inwoners en het bedrijfsleven (thema's: wonen, economie en duurzaamheid), de beperkte ambtelijke capaciteit en de politieke ambities is er in 2021 een achterstand ontstaan bij de afhandeling van de initiatieven. Deze achterstand zijn we inmiddels aan het weg werken.

1.4.2 Ontsluiten digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

Stand van zaken
De regelgeving van de gemeente Buren is ontsloten via het Digitaal stelsel Omgevingswet (https://pre.omgevingswet.overheid.nl/orienteren/). Totdat de Omgevingswet van kracht is, blijft de website https://www.ruimtelijkeplannen.nl de officiële website voor ruimtelijke plannen van de gemeente.

1.4.3 Opstellen heldere protocollen voor complexe procedures

Stand van zaken
Wij hebben het proces voor principeverzoeken ruimtelijke ontwikkeling, bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen met een uitgebreide procedure vastgelegd in een protocol met te doorlopen processtappen.

1.4.4 Vaststellen gemeentedekkend omgevingsplan

Stand van zaken
In 2021 hebben wij een plan van aanpak (routekaart) opgesteld voor het opstellen van het omgevingsplan voor het gehele grondgebied. Dit plan van aanpak is in het najaar 2021 afgerond en door het college vastgesteld. Het omgevingsplan wordt in fasen zowel gebieds- als themagericht ontwikkeld. De ambitie is om eind 2027 een compleet en definitief omgevingsplan te hebben voor de hele gemeente. Wij zijn gestart met een pilot omgevingsplan voor het dorp Ingen en de directe omgeving. Voor het opstellen van het omgevingsplan heeft de gemeenteraad bij de begroting 2022 en verder € 800.000 beschikbaar gesteld. Het budget wordt verspreid over een periode van vier jaar ingezet.

1.4.5 Vaststellen omgevingsvisie

Stand van zaken
We hebben samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan onze omgevingsvisie gewerkt. Najaar 2021 was de concept visie gereed en hebben we inwoners actief benaderd voor een eerste reactie. De concept visie is aangepast naar de ontwerp Omgevingsvisie die door het college is vastgesteld. Vanaf eind oktober lag de ontwerp visie gedurende zes weken ter inzage. Wij hebben ruim honderd zienswijzen ontvangen. Deze worden nu ambtelijk verwerkt en beantwoord. De planning is dat de raad de visie in juni 2022 kan vaststellen.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
3.1 Economische ontwikkeling	-185	-132	-139	-102	37
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	90	-11	-11		11
3.4 Economische promotie	139	116	77	193	116
8.1 Ruimtelijke Ordening	-1.228	-1.497	-1.607	-1.225	382
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	-34	-39	-39	79	118
8.3 Wonen en bouwen	-1.859	-1.623	-1.608	-965	643
Totaal Saldo 1. Wonen, werk en recreatie	**-3.077**	**-3.186**	**-3.327**	**-2.021**	**1.307**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	158
Hogere opbrengsten omgevingsvergunning door meer aanvragen in 2021	I/S	639
Minder ingezette externe adviezen bij anderen dan ODR	I	125
Verlaging verliesvoorziening Teisterbant	I	116
Hogere opbrengsten op ruimtelijke plannen	I	53
Hogere opbrengst toeristenbelasting	S	48
Overige verschillen	I/S	168
Totaal		**1.307**

2. Fysieke leefomgeving

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de beleidsontwikkeling, inrichting en ontwerp, beheer, onderhoud en exploitatie van onze openbare ruimte, zoals verkeer, milieu, duurzaamheid en afval.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Een schone, hele, veilige en toekomstbestendige leefomgeving, waar het prettig leven is.

Externe ontwikkelingen
Plagen en ziektes in de ecologische omgeving
Door de verandering van het klimaat komen ziektes en plagen in de openbare ruimte steeds vaker en heviger voor.

Beleidskaders
1. Klimaatvisie Buren
2. Regionale Energie Strategie
3. Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit
4. Beleidskaders zon, wind en laadpalen
5. Integraal overzicht beheerplannen
6. Artistieke objecten
7. Actualisatie meerjaren onderhoudsplan
8. Begraafplaatsenbeleid
9. Actualisatie Speeltuinenbeleid
10. Startnotitie Omgevingswet
11. Startnotitie Duurzaamheid
12. Algemene verordening ondergrondse infrastructuren
13. Revolverend fonds energiebesparende maatregelen voor verenigingen en stichtingen 2015 - 2024
14. Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Buren
15. VAB beleid 2017
16. Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Buren
17. Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Buren
18. Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Buren

Risico's

Realisatie duurzaamheid
- Kosten en dekking
  Het is deels nog niet helder wat de benodigde beleidsontwikkeling is, hoeveel dat vraagt aan middelen en hoe die gedekt gaan worden vanuit de rijksbijdrage.
- Inzet en bemensing
  De opgave vraagt inzet en technische kennis en de vraag is of die binnen of buiten de gemeente tijdig beschikbaar is. Veel gemeenten hebben die inzet namelijk te zijner tijd nodig.
- De realisatie van de duurzaamheidsopgave staat of valt met lokale betrokkenheid.
  Die lokale betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisaties is niet vanzelfsprekend en vraagt aandacht.

Aanschaf grondstoffen
De prijzen van grondstoffen, vooral van olie, veranderen constant. Hierdoor ontstaat het risico van kostenstijgingen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

2.1 Inwoners waarderen het beheer en onderhoud van onze openbare ruimte met minimaal een 6

Op basis van de door u beschikbaar gestelde middelen denken wij dat een score van een 6,0 haalbaar is. Deze indicator is gebaseerd op verschillende scores uit de Burgerpeiling. Dit zijn:

- Perken en plantsoenen zijn goed onderhouden
- Straten, paden en trottoirs zijn goed begaanbaar
- Weinig tot geen dingen kapot in de buurt
- Buurt is schoon

In 2019 scoorden wij hiervoor qua tevredenheid respectievelijk 49%, 61%, 78% en 66%. Met deze gegevens denken wij dat een 6,0 realistisch is.

2.2 Inwoners beoordelen de verkeersveiligheid minimaal met een 6

Wij willen ons nadrukkelijk richten op de verkeersveiligheid in onze gemeente. Wij streven in dit kader naar een minimale waardering van de verkeersveiligheid door onze inwoners met een 6.

2.3 In 2050 zijn wij energieneutraal, klimaatbestendig en circulair

In 2050 zijn wij een duurzame gemeente zonder gebruik van fossiele brandstoffen, met een circulaire economie en kunnen wij de klimaatveranderingen (hitte, droogte etc.) opvangen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Hernieuwbare elektriciteit	80	2030	52	45,70	51		52
Toelichting indicator Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. De hernieuwbare elektriciteit wordt uitgedrukt in een percentage van de totale elektriciteit.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 en 2021 waren bij afronding van deze jaarrekening nog niet beschikbaar.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Omvang huishoudelijk restafval	14	2024	196,60	118,50	90,80		14
Toelichting indicator Het aantal kilogram huishoudelijk afval per inwoner.							
Toelichting ontwikkeling Cijfers 2021 op waar staat je gemeente nog niet bekend (22-04-2022) Uit de jaarstukken 2021 van de Avri: Verdere daling aanbod restafval. 100 kg in 2019, 82 kg in 2020, 79 kg in 2021.							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Verkeersonveilige situaties	40				56		
Toelichting indicator Als onderdeel van de Burgerpeiling vragen wij inwoners hoe vaak zij in verkeersonveilige situaties verkeren. Het percentage in deze indicator geeft aan welk deel van de respondenten bij deze vraag soms of vaak antwoordden.							
Toelichting ontwikkeling Over 2021 is geen burgerpeiling uitgevoerd. De beoordeling van onze inwoners in 2020 gaf aan dat 50% zich soms of vaak onveilig voelt in het verkeer. In 2019 was dit nog 56%. Dit is een percentage dat wij natuurlijk graag omlaag brengen. Onze invloed hierop is echter beperkt. Enerzijds blijkt dat de meeste ongevallen en onveilige situaties zich voordoen op de provinciale weg en anderzijds is het gevoel afhankelijk van incidenten die wij niet (altijd) kunnen beïnvloeden. Binnen onze mogelijkheden en rekening houdend met de beschikbare budgetten streven wij wel naar een afname van dit percentage. Concrete activiteiten, anders dan onze reguliere werkzaamheden, hebben wij in 2021 niet gedaan.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer onderhoud buurt	6						
Toelichting indicator Vanaf 2021 wordt er in de Burgerpeiling gevraagd om een rapportcijfer voor het onderhoud van de buurt.							
Toelichting ontwikkeling							

Wat hebben we gedaan?

2.1.1 Verduurzamen openbare ruimte

Stand van zaken

- In onze beheerplannen legden wij de verbinding met onze strategische opgave duurzaamheid. De beheerplannen zijn sinds 2021 het kader voor de uitvoeringsplannen.
- In onze uitvoeringsplannen zijn duurzame oplossingen opgenomen die passen binnen het budget. Een voorbeeld hiervan is het toepassen van laag temperatuur asfalt, de rijstvlies verkeersborden en het toepassen van roestvast stalen pompgemalen. Ook gingen we aan de slag met het omvormen van traditionele armaturen naar LED verlichting.
- In 2021 is er een slag gemaakt in het duurzaam vegen en bestrijden van ongewenste kruiden op verhardingen. Specifiek gaat het om de uitvoering van de IBOR-taken.

2.1.2 Vertalen landschapsontwikkelingsplan naar omgevingsvisie

Stand van zaken

- Samen met onze regiogemeenten van Rivierenland zijn we in 2021 gestart met een regionaal project versterken landschap en biodiversiteit. Het resultaat van het project is dat de deelnemende gemeenten hun biodiversiteitsplannen met elkaar hebben afgestemd vanuit een regionale overkoepelende visie op landschap, biodiversiteit en ruimtelijke adaptatie. Dit is inclusief een regionaal uitvoeringsprogramma.
- Met een cofinanciering vanuit de regiodeal konden de deelnemende gemeenten inzetten op de biodiversiteitsplannen, het herijken van hun landschapsbeleid in voorbereiding op de nieuwe omgevingsvisie en –plannen, het afstemmen en van elkaar leren en investeren in het opbouwen van een netwerk.
- Zo ontstaat er meer samenhang in het landschap in de regio en kunnen we meer impact maken op de uitvoering van onze biodiversiteitsplannen en landschapsuitvoeringsprogramma's.

2.1.4 Vaststellen nota dierenwelzijn

Stand van zaken

- In het coalitieakkoord is opgenomen om een dierenwelzijnsnota op te stellen. Er was in 2021 geen formatie en geen budget beschikbaar om de nota te schrijven en structureel uit te gaan voeren. Er wordt in deze bestuursperiode geen dierenwelzijnsnota meer opgesteld.

2.1.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden openbare ruimte

Stand van zaken

- Om in vijf jaar in te lopen op de achterstanden in het groen, is hiervoor in 2021 een financiële voorziening aangelegd. Ook wordt in 2022 gewerkt aan een plan voor een structurele vervanging van het groen, wanneer de bestaande achterstanden zijn weggewerkt. Dit met het oog op het verkrijgen van structureel budget (vanaf 2025/2026) om hier verder invulling aan te geven.
- Voor het inlopen van de achterstanden is een werkaanpak beoogd. Deze moet nog worden omgezet naar een concreet uitvoeringsplan. Door verschuiving van prioriteiten is hiermee enkel een start gemaakt. Een van deze prioriteiten was het ombuigingstraject ZBB.
- Zonder afgerond uitvoeringsplan en duidelijke planning is er geen noodzaak geweest om een projectleider voor het uitvoeringsprogramma aan te trekken. Dit gebeurt zodra het geheel van het uitvoeringsplan duidelijk vorm krijgt. Dit betekent dat in 2021 een aanzet is gemaakt voor dit project. Dit wordt in 2022 verder uitgewerkt. Ook wordt in 2022 gestart met het uitvoeren van de vervangingsopgave.
- Voor de te funderen wegen is er in 2021 een aanbesteding geweest. In 2021 zijn de werkzaamheden voorbereid. Naar verwachting vindt de uitvoering plaats in 2022.

2.2.1 Vaststellen nieuw gemeentelijk verkeer- en vervoersplan

Stand van zaken
We hebben inwoners gevraagd om hun mening te geven over het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (hierna GVVP). Dit deden we via:

- de online tool e-spraak;
- de verkeerstafels bij de kernenronde voor de Omgevingsvisie en de Mobiliteitsvisie; en
- een digitale bijeenkomst voor stakeholders (doelgroepen).

Van de reacties is een notitie gemaakt. In de notitie 'e-spraak resultaten Buren' staat een overzicht waarin alle (723) ingediende reacties staan, inclusief het antwoord van de gemeente. Deze input hebben we verwerkt in het ontwerp GVVP. Het GVVP bestaat uit een Mobiliteitsvisie en een uitvoeringsprogramma. Vanaf 5 januari tot 16 februari 2022 lag het ontwerp GVVP ter inzage. Er zijn 19 zienswijzen ingediend, die nu in behandeling zijn. Het GVVP komt in september 2022 naar de gemeenteraad.

2.2.2 Realiseren uitvoeringsplan mobiliteit regio 2019-2022

Stand van zaken
In het regionale uitvoeringsplan mobiliteit 2019-2022 zijn acht opgaven uitgewerkt in acties. Hiermee zetten wij in op robuuste, duurzame en slimme oplossingen (hoofdwegennetwerk als een robuust fietsnetwerk). De uitvoering van de acties wordt gefinancierd uit het mobiliteitsfonds. Elke gemeente draagt hieraan jaarlijks € 1 per inwoner bij voor de periode 2019-2022. Wij investeren gezamenlijk in een betere doorstroming via het MIRT A2 Deil-Vught, verbeteren verkeersveiligheid op de A15 Deil-Ochten en duurzame en slimme oplossingen voor een betere bereikbaarheid. Voor de A15 zetten wij ons lobby traject voort om de aandacht te blijven vragen voor het capaciteitsprobleem op het traject Deil-Ochten. Daarnaast hebben we het project Rijnbrug besproken in de regio.

2.3.4 Vaststellen Warmtevisie

Stand van zaken
Hiermee voldeden we als gemeente aan de verplichting om in 2021 een warmtevisie vast te stellen. Deze visie loopt tot 2024. Het is een nieuwe dynamische ontwikkeling en daarom is het nog niet mogelijk om SMART-doelen te formuleren. Ook staat participatie in deze verandering centraal en daarmee is de uitkomst hierbij niet vooraf te bepalen. Wel maakten we een aanpak voor de eerste kernen en het buitengebied om samen met inwoners de mogelijkheden te bekijken om van het gas af te gaan. Daarbij hoort ook het plan: 'isoleren, besparen en meer'. Dit als eerste stappen naar een fossielvrij Burens warmtegebruik in 2050.

Via het gemeentefonds decembercirculaire 2019 ontvingen we eind 2019 budget voor de warmtetransitie: € 202.000. We gaven die middelen in 2021 deels uit. Ook werden ze voor een deel bij de Burap overgeheveld voor incidentele uitgaven uit het door uw raad eind 2021 vastgestelde warmteplan 2022. Hiermee maken we de verdere ontwikkeling en uitvoering van de warmteaanpak mogelijk. Bijvoorbeeld door het faciliteren van de eerste warmteprojecten.

2.3.2 Vaststellen beleidsplan circulaire economie

Stand van zaken
Zoals aangegeven, is in 2021 bij de begroting van 2022 extra personele formatie beschikbaar gesteld en kan in 2022 het beleidsplan circulaire economie opgesteld worden.

2.3.3 Uitvoeren Energietransitie

Stand van zaken
De beschikbare ruimte voor initiatieven met zonne-energie:

- 20 ha voor grootschalige initiatieven (groter dan 10 ha per initiatief) in het zoekgebied A15-Oost.
- 10 ha zon in plaats van windmolens. Dit wordt toegevoegd aan het zoekgebied A15-Oost.

Voor de grootschalige ontwikkeling van zonne-energie is zo 30 ha beschikbaar. Daarvoor ligt inmiddels ook een aanvraag.
Verder is er 25 ha beschikbaar voor lokale, innovatieve zonprojecten. Dit zijn projecten die niet groter

zijn dan 10 ha per project. Hierbij is al goedkeuring verleend aan het plan Molenkampen (8 ha). Ook een andere initiatief is (begin 2022) ambtelijk in behandeling. Deze aanvraag bevat al een groot gedeelte van onze beschikbare ha's. We onderzoeken of een combinatie gemaakt kan worden, zodat deze aanvraag doorgang kan vinden.

Verder is richting RES2.0 gestart met regionaal of lokaal onderzoek naar de mogelijkheden wat betreft: zon op grote daken, het Amsterdam-Rijnkanaal en de transport corridor A15/Betuwelijn, waterkracht en opslag.
Begin 2022 leggen we een voorstel voor aan uw raad over een pilot kleine windmolens. Ook starten we met de oprichting van een omgevingsfonds voor duurzame energie.

Bij de jaarrekening doen we ook een overhevelingsvoorstel van resterende middelen over 2021.

2.3.1 Opstellen lokaal realisatieplan Regionale Klimaat Adaptatie Strategie

Stand van zaken
De RAS is als gepland vastgesteld en we werken nu aan onder andere een lokaal uitvoeringsplan, onderverdeeld in verschillende thema's: wonen, natuur, gezondheid, openbare ruimte, recreatie en economie. Communicatie en participatie naar en van inwoners is ook een los onderdeel waar we projecten voor opzetten. Bij de jaarrekening doen we ook een overhevelingsvoorstel van resterende middelen over 2021. Voor een eerste bijdrage aan de benodigde cofinanciering van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) 2021-2027 uit het LAS-voorstel. Voor Buren is € 325.000 aan DPRA-gelden beschikbaar, maar dat vraagt een cofinanciering van 66%. Het gaat dus om € 750.000 voor de jaren 2022 t/m 2027.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

Avri
Omgevingsdienst Rivierenland
Regio Rivierenland

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
2.1 Verkeer en vervoer	-3.731	-4.463	-4.502	-4.480	23
2.2 Parkeren		-22	-22	-22	
2.5 Openbaar vervoer	11	-6	7	7	
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	-2.421	-2.036	-2.050	-1.822	228
7.2 Riolering	290	402	402	336	-66
7.3 Afval	-119	352	552	590	38
7.4 Milieu(beheer)	-242	-586	-616	-338	278
7.5 Begraafplaatsen	6	-58	-58	37	95
Totaal Saldo 2. Fysieke leefomgeving	**-6.206**	**-6.417**	**-6.287**	**-5.691**	**596**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	245
Duurzaamheid	I	125
Gas- en elektriciteitsverbruik openbare verlichting	I	104
Openbare groenvoorziening (voordeel op uitvoering (€ 148k) en nadeel door stormschade (€ 85k))	I	63
Voordeel op de exploitatie van begraafplaatsen t.o.v. begroting	I	95
Lagere legesopbrengsten nutsvoorzieningen (minder glasvezelprojecten dan begroot)	I	-64
Diverse voor- en nadelen op afvalverwijdering en verwerking (voordeel op afrekening 2020 € 197k, nadelen op kosten afvalverwijdering en verwerking 2021 (€ 127k) en afrekening PMD 2020 (€ 41k))	I	29
Nadeel op kostentoerekening riolering door minder bestede uren.	I	-49
Overige verschillen	I/S	48
Totaal		**596**

3. Sociaal domein

Algemeen

Omschrijving
Het sociaal domein bestaat uit de beleidsvelden Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), jeugd en participatie.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
Wij willen de kansen en mogelijkheden van onze inwoners vergroten.

Externe ontwikkelingen

Vernieuwingen jeugdstelsel
Het rapport ‘Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd’ heeft geleid tot het voornemen om het jeugdstelsel te vernieuwen. In verschillende kamerbrieven zijn voorstellen gedaan om de organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te verbeteren. De VNG heeft daarop het initiatief genomen tot het opstellen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Het doel van de norm is dat gemeenten hun onderlinge samenwerking verstevigen bij het bieden van passende hulp aan kinderen. Hierbij gaat het onder meer om borging van specialistische (zorg)functies en de transformatie van het zorglandschap naar ‘zo thuis mogelijk'. Alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Het komende jaar gebruiken we om de norm te vertalen naar de(boven) regionale en lokale context. Voor de korte termijn is er afgesproken dat iedere jeugdzorgregio in samenwerking met de gecertificeerde Instellingen met een verbeteragenda komt om knelpunten weg te nemen. In 2021 wordt samen met de zeven Gelderse regio’s hieraan gewerkt.

Beschermd wonen
Vanaf 2015 is Beschermd wonen een gemeentelijke taak, bedoeld voor mensen die door psychische problemen 24 uurs zorg of nabijheid nodig hebben. De gemeente Nijmegen beschikt als centrumgemeente over de financiële middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Vanaf 2022 wordt iedere gemeente zelf verantwoordelijk voor Beschermd wonen en krijgt daar een budget voor. Het gaat om een ingroeipad van 10 jaar dat past bij het uitgangspunt dat elke gemeente verantwoordelijkheid draagt voor het ondersteunen van kwetsbare inwoners met behulp van hun eigen netwerk in de eigen omgeving. Met alle gemeenten in Gelderland-Zuid wordt gewerkt aan het opstellen van een regioplan. Met behulp van dit regioplan wordt overeenstemming bereikt over:

- Spreiding van voorzieningen;
- Inrichting lokaal versus regionaal;
- Verdeling van de kosten;
- Samenwerkingsvorm.

Participatie
Het percentage inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief (heel) laag. We verwachten dat als gevolg van de coronacrisis dat percentage de komende jaren stijgt, maar nog steeds (veel) lager ligt dan (landelijk) gemiddelde.

Wet inburgering
Op 1 juli 2021 zou de nieuwe Wet inburgering ingaan. Deze Wet werd uitgesteld naar 1 januari 2022. In het nieuwe stelsel krijgen gemeenten de regie over de inburgering. Nieuwkomers worden hiermee vanaf het eerste moment intensief begeleid. Het doel is dat zij zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk. Gemeenten worden verantwoordelijk voor deze nieuwe taak.

Vroegsignalering
In 2021 is de gemeente via een wijziging in de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening verplicht om te doen aan vroegsignalering van schulden bij inwoners. Door middel van het ophalen van betalingsachterstanden bij twee of meerdere partijen kunnen schulden vroeg worden opgespoord. Het hebben van schulden kan verstrekkende gevolgen hebben voor de inwoners die hier mee te maken krijgen. Inwoners zijn gebaat bij het voorkomen van het verergeren van schulden.

Beleidskaders

1. Verordening Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen
2. Verordening cliëntenparticipatie werk en inkomen gemeente Buren
3. Verordening verrekening boete bij herhaald misbruik sociale zekerheid gemeente
4. Verordening handhaving Participatiewet, Bbz, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
5. Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Buren
6. Verordening individuele studietoeslag gemeente Buren
7. Verordening tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten gemeente Buren
8. Verordening tegenprestatie Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
9. Verordening afstemming Participatiewet, Bbz, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
10. Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Buren 2016-2020
11. Verordening cliëntenparticipatie Wsw gemeente Buren
12. Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Buren
13. Verordening participatieregeling minima gemeente Buren
14. Verordening re-integratie Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Buren
15. Beleidsplan Schuldhulpverlening 2020–2024 gemeente Buren
16. Beleidsplan Wmo/Jeugd "samen voor kwaliteit" 2017-2020
17. Burense visie op het kind
18. Verordening wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Buren
19. Verordening jeugdhulp gemeente Buren
20. Notitie Ruimte voor sociaal werk 2018-2020

Risico's

Gemeenten lopen risico’s voor de uitgaven binnen het sociaal domein. Met name de uitgaven van de Jeugdzorg zijn hoger dan de vergoeding die wij daarvoor ontvangen via de rijksbijdrage. Het risico is in 2021 verlaagd door een tussentijdse ophoging van het budget voor Jeugd met € 3 miljoen en voor WMO met € 1 miljoen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

3.1 Waardering van onze inwoners voor de goede en passende ondersteuning om ze deel te laten nemen aan de maatschappij

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Banen	450	2030	493,90	482,10	509,60		415
Toelichting indicator Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 74 jaar. Onder baan wordt een vervulde positie verstaan, dit kunnen zowel fulltimers, parttimer als uitzendkrachten zijn.							
Toelichting ontwikkeling Het aantal banen is in 2020 iets gedaald, vermoedelijk door corona. De gegevens voor 2021 zijn nog niet bekend, maar hier verwachten we ook een kleine daling. We verwachten dat op termijn het aantal banen weer zal toenemen. Onze invloed op dit terrein is overigens beperkt. De enige directe invloed betreft de werkgelegenheid die wij als werkgever bieden. Indirecte invloed hebben wij op het gebied van beleid voor economie, ondernemers en het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Cliënten met maatwerkarrangementen Wmo	400	2024		230	350	400	370
Toelichting indicator Het aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo per 10.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is ondersteuning binnen het kader van de Wmo 2015 geleverd in de vorm van een product of dienst die is afgestemd op de wensen, persoonskenmerken, mogelijkheden en behoeften van een individu.							
Toelichting ontwikkeling Op de lange termijn verwachten we door de vergrijzing en langer thuis blijven wonen een hoger aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo. In 2021 zien we een lichte daling.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Jongeren met een delict voor de rechter	1	2024	1	1	1		1
Toelichting indicator Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.							
Toelichting ontwikkeling Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen, is in Buren vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Vergeleken met gemeenten binnen onze regio zijn er geen bijzonderheden. Er is binnen onze gemeente wel een toename zichtbaar in het aantal verwijzingen naar Halt. Hierdoor zou mogelijk een stijging te verwachten kunnen zijn voor het aantal jongeren dat met een delict voor de rechter verschijnt. Om een stijging te voorkomen wordt hier vanuit zorg en veiligheid samen met jongerenwerk aandacht aan besteed.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdbescherming	1	2024		0,80	1		1
Toelichting indicator Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.							
Toelichting ontwikkeling Het aantal jeugdigen met een beschermingsmaatregel is bij ons het afgelopen jaar gestegen (van 1 naar 1,3%) en is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Vanwege het beperkte aantal inwoners binnen onze gemeente kan een enkele casus al voor dit verschil zorgen. We verwachten dat de ontwikkelen binnen onze gemeente de landelijke ontwikkelingen zullen volgen. We zetten in op preventie. Door integraal samen te werken rondom gezinnen waar zorgen toenemen. Met de samenwerkende partners zetten wij ons in op voorkoming van de inzet van een beschermingsmaatregel of het zo spoedig mogelijk weer opheffen van een beschermingsmaatregel.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdhulp	9	2024		9,70	11,10		10
Toelichting indicator Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.							
Toelichting ontwikkeling Het aantal jeugdigen met jeugdhulp is in onze gemeente iets lager dan het landelijk gemiddelde en ook iets lager dan het gemiddelde binnen Gelderland. We willen dit behouden en inzetten op een verlaging van het aantal jeugdigen met jeugdhulp.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Jongeren met jeugdreclassering	0,50	2024		0,30			0,50
Toelichting indicator Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).							
Toelichting ontwikkeling Het aantal jeugdigen met jeugdreclassering is binnen onze gemeente al jaren zeer laag en in aantallen gelijk. Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden. De verwachting is dat dit percentage tussen de 0 en 1% zal blijven.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Kinderen in een uitkeringsgezin			2	3	3		3
Toelichting indicator Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen ten opzichte van alle kinderen tot 18 jaar.							
Toelichting ontwikkeling Het percentage kinderen in uitkeringsgezinnen is binnen onze gemeente structureel lager dan het landelijke en regionale percentage. Binnen Gelderland is het percentage al jaren 5%, binnen onze gemeente is dit al jaren stabiel op 3%.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Lopende re-integratievoorzieningen	125	2024		70,40	81,90		121
Toelichting indicator Deze indicator toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 65 jaar. Een re-integratieprogramma is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat de cliënt een directe belemmering heeft die toetreding tot de arbeidsmarkt verhinderd. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is.							
Toelichting ontwikkeling Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief laag. We zien wel een lichte stijging, vermoedelijk door corona. Hierdoor groeide het aantal voorzieningen dat we moeten inzetten om inwoners te laten toetreden tot de arbeidsmarkt. In 2021 zien we echter weer een daling van het aantal uitkeringen. We verwachten daarom dat het aantal re-integratievoorzieningen ook af zal nemen. Deze gegevens zijn echter nu nog niet bekend.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Netto arbeidsparticipatie	70	2030	66,50	67,70	69,90		68,70
Toelichting indicator Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de gehele beroepsbevolking. Des te hoger het percentage, des te hoger is de omvang van de werkzame beroepsbevolking.							
Toelichting ontwikkeling De netto arbeidsparticipatie is al jaren stabiel in onze gemeente. Deze ligt hoger dan het gemiddelde van de provincie. Ondanks corona is deze zelfs iets gestegen in 2020. De gegevens van 2021 zijn nog niet bekend.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Personen met een bijstandsuitkering				143,60	109,20	112,90	136
Toelichting indicator Het aantal personen dat een uitkering ontvangt in het kader van de bijstandswet of bijstandsgerelateerde wet per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder.							
Toelichting ontwikkeling Het percentage inwoners met een bijstandsuitkering in onze gemeente is relatief (heel) laag. In Nederland hebben ca. 29 op de 1000 inwoners een bijstandsuitkering. In Buren zijn dat ca. 10 op de 1000 inwoners. Als gevolg van de coronacrisis zie we een stijging van het aantal bijstandsuitkeringen in 2020. In 2021 is dit echter weer afgenomen tot het oude niveau.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	2017	2019	2021	Begroting 2021
Werkloze jongeren	1	2030	1	1	1		1,20
Toelichting indicator Het aantal werkloze jongeren (16-22 jaar) ten opzichte van alle jongeren (16-22 jaar) uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling In Nederland bedraagt het aantal werkloze jongeren 2%. In Buren is dit al jaren 1%.							

Wat hebben we gedaan?

3.1.1 Vaststellen integraal beleidsplan sociaal domein

Stand van zaken
In 2021 hebben wij gewerkt aan een programmaplan transformatie sociaal domein dat gericht is op kostenbesparing. We leggen dit programmaplan aan u voor in 2022. Het ontwikkelen van kostenbesparende maatregelen had de hoogste prioriteit, waardoor er geen ruimte was om een integraal beleidsplan te ontwikkelen.

3.1.2 Implementeren uitvoeringsplan

Stand van zaken
We zijn gestart met sociale kernteams. De maatschappelijke partners werken hierin nauw samen. De keten van zorg en veiligheid wordt intensief betrokken. Ook de kernregisseurs zijn actief in sociale kernteams. Hierdoor ontstaat een sluitend netwerk rondom de inwoner. We dragen daarmee bij aan preventie en vroegsignalering. We voorkomen regelmatig zorg en incidenten. De consulenten van de gemeente, de uitvoering sociaal domein, werken nu integraal in één ‘sociaal team’. We hebben daarnaast de toegang geprofessionaliseerd. Onze toegang werkt nauw samen met het voorliggend veld. Dit werkt kostenbesparend omdat we de inzet van dure ondersteuning regelmatig kunnen voorkomen. Dit is mede mogelijk doordat medewerkers in 2021 zijn getraind om te werken met de methode ‘de omgekeerde toets’. We bereiken hiermee dat niet meer de specifieke vraag van inwoners naar ondersteuning centraal staat, maar het ‘effect’ dat de inwoner met het stellen van de ‘vraag’ wil bereiken. Door dit effect centraal te stellen, kunnen we beter aansluiten bij de behoefte van inwoners. Ook draagt dit bij aan een betere ondersteuning van de inwoner en aan kostenbesparing.

3.1.3 Ontwikkelen sturingsinformatie

Stand van zaken
We hebben in het kader van het project van het ombuigingstraject onze sturingsinformatie verbeterd. Daarbij hebben we gebruikgemaakt van het rekenkameronderzoek en een monitor sociaal domein tot stand gebracht. De monitor is besproken in de werkgroep sociaal domein en de werkgroep stemt in met deze monitor. We monitoren zowel op financiële doelen als op beleidsdoelen, die onderdeel zijn van de visie kansen pakken.

3.1.4 Uitvoeren preventieplan

Stand van zaken
U heeft het preventieplan vastgesteld. Dit plan is in overleg met partners tot stand gekomen. In 2022 geven wij uitvoering aan het plan.

3.1.5 Realiseren nieuw aanbod Burense visie op kind

Stand van zaken
Het budget hiervoor is aangewend voor invoering van het JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst). Bij de tweede Bestuursrapportage in 2021 is dan ook voorgesteld om deze taak voor 2022 uit de begroting te halen.

3.1.6 Leveren bijdrage aan het verder verbeteren (inkoop) van de DVO Jeugd/Wmo

Stand van zaken
De dienstverleningsovereenkomst Jeugd/Wmo (DVO) is verlengd tot 1 januari 2023. Verder is de regionale inkoopstrategie voor Wmo en Jeugd vastgesteld. Deze inkoopstrategie bevat de doelen en uitgangspunten voor de inkoop van ondersteuning.

3.1.7 Actualiseren verordening Jeugd/Wmo

Stand van zaken
We wilden in 2021 een integrale verordening Jeugd/Wmo opstellen. Deze doelstelling is niet gehaald. Door het ombuigingstraject was de focus binnen het sociaal domein gericht op het ontwikkelen van een uitvoeringsplan voor de gehele transformatie van het sociaal domein en de kostenbesparing die dat moet opleveren. Hierdoor is een integrale verordening niet gerealiseerd. De verordening staat nu gepland voor het vierde kwartaal van 2022.

3.1.8 Invoeren Wet inburgering

Stand van zaken
Op 1 juli 2021 zou de nieuwe Wet inburgering ingaan. Deze Wet werd uitgesteld naar 1 januari 2022. Door deze wet krijgen gemeenten de regie over de inburgering. Nieuwkomers worden dan vanaf het eerste moment intensief begeleid. Zij moeten zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk. We willen de nieuwe wet én kwalitatief goed én betaalbaar uitvoeren. Daarom besloten alle gemeenten in regio Rivierenland om de Wet inburgering samen regionaal te gaan uitvoeren. Daarvoor hebben alle gemeenten inmiddels een Dienstverleningsovereenkomst afgesloten met Regio Rivierenland. Ook alle regionale aanbestedingen voor de inkoop van de inburgeringsvoorzieningen zijn afgerond.

3.1.9 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken

- In 2021 heeft een evaluatie van de pilot Praktijkondersteuner Huisarts (POH) Jeugd GGZ plaatsgevonden. In december is besloten deze functie structureel in te zetten. Afgelopen jaar heeft er regelmatig overleg plaats gevonden met de huisartsen en POH's. Dit heeft de samenwerking verstevigd en geleid tot een verbeterde afstemming met de POH's over verwijzingen naar jeugdzorg. Ook hebben verschillende accountgesprekken met aanbieders van jeugdzorg bijgedragen aan een betere inzet van jeugdzorg.
- Vanuit de regionale werkgroep 'volumebeheersing jeugd-GGZ' is er onder andere ingezet op normaliseren. In samenwerking met Karakter en de GGD heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden met alle toegangsteams van 6 gemeenten van Rivierenland. Hierbij is aandacht besteed aan 'normaliseren in de praktijk' en is met elkaar kennis en ervaring gedeeld.
- Voor de uitwerking van het actieplan 'Kansrijke Start' heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij we professionals uit het zorgdomein (huisartsen, jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, verloskundige, kraamzorg) en sociaal domein hebben samengebracht. Hierbij is kennis en ervaring gedeeld, is het netwerk van professionals verstrekt en is gezamenlijk gewerkt aan een plan om meer jonge kinderen binnen onze gemeente een Kansrijke Start te bieden.
- In 2021 is verder de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming opgesteld. Het doel is om kinderen en jeugdigen beter te beschermen. Er is gewerkt aan een verbeterde samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen door voorafgaand aan bijvoorbeeld een Onder Toezichtstelling (OTS) samen te kijken naar zorg die moet worden ingezet. Er is gestart met een eenduidige werkwijze in de samenwerking met de beschermingstafel, de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis om zo te bereiken dat jeugdigen veilig en gezond opgroeien.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

GGD Gelderland-Zuid
Werkzaak

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.754	-1.874	-2.052	-1.914	137
6.2 Wijkteams	-968	-561	-561	-555	6
6.3 Inkomensregelingen	376	-907	-521	-550	-29
6.4 Begeleide participatie	-2.549	-2.516	-2.079	-2.109	-30
6.5 Arbeidsparticipatie	-378	-420	-420	-342	78
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-610	-679	-1.163	-1.151	13
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-2.873	-2.597	-3.096	-3.558	-461
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-7.798	-5.610	-8.482	-8.131	351
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-259	-440	-490	-392	98
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-564	-430	-545	-509	37
7.1 Volksgezondheid	-1.151	-1.331	-1.331	-1.225	106
Totaal Saldo 3. Sociaal domein	**-18.526**	**-17.365**	**-20.740**	**-20.436**	**305**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	273
Gecontracteerde zorg Jeugd: de groei van het aantal aanvragen was minder hoog dan verwacht.	I	355
Gecontracteerde zorg Wmo: de groei van het aantal aanvragen was hoger dan verwacht, met name voor huishoudelijke ondersteuning.	I	-275
Eigen bijdrage maatwerk voorzieningen	I	-92
Algemene (jeugd)gezondheidszorg: minder kosten GGD en overige subsidies door verschuiving over jaren	I	92
Extra kosten DVO Regio Rivierenland (jeugd en wmo)	I	-41
Voordeel op uitvoering TOZO: de vergoeding van het Rijk is hoger dan de uitvoeringskosten van onze gemeente.	I	43
Veilig thuis: minder kosten GGD.	I	33
Voordeel op activering en re-integratie door minder inzet voor werkzoekenden	S	30
Overige verschillen	I	-113
Totaal		**305**

4. Sport, cultuur en onderwijs

Algemeen

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, het accommodatiebeleid, leesstimulering en onderwijs.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
We willen een gemeente zijn waar inwoners voldoende mogelijkheden hebben om:
- kwalitatief goed onderwijs te volgen;
- te sporten en te bewegen;
- culturele activiteiten te waarborgen.

Externe ontwikkelingen

Sport en gezondheid
Het Rijk stelt tot en met 2022 budget beschikbaar voor het stimuleren van sport en bewegen. Dat moet leiden tot het verbeteren van de gezondheidssituatie van onze inwoners.

Laaggeletterdheid en taalachterstanden
Op landelijk en regionaal niveau zijn er allerlei ontwikkelingen gaande op het gebied van leesstimulering en laaggeletterdheid, waar onze gemeente mee te maken heeft. Zo heeft het Rijk recentelijk een landelijke Vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024 Tel mee met Taal gepresenteerd. De gemeente Tiel vertaalt, namens de hele regio, de landelijke aanpak laaggeletterdheid door in een regionaal Actieplan Laaggeletterdheid 2020-2024.

Samenwerken onderwijs en zorg
Zowel landelijk als regionaal zijn er veel projecten ingezet om de verbinding tussen onderwijs en zorg te verbeteren. Bijvoorbeeld het regionale transformatiefonds. In het kader van preventie en het vroegtijdig opvangen van signalen om zwaardere (jeugd)zorg op later moment te voorkomen zal een verbetering van de samenwerking tussen onderwijs en zorg de komende jaren een belangrijk onderwerp op de agenda binnen de regio zijn, maar ook binnen onze gemeente.

Beleidskaders
1. Nota onderwijsachterstandenbeleid 2019 - 2022
2. Integrale Visie Transformatie Sociaal Domein 2020
3. Burense Visie op het kind 2017
4. Nota lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020
5. Erfgoedverordening 2013
6. Subsidieverordening monumenten Buren 2015
7. Subsidieverordening maatschappelijke ontwikkeling gemeente Buren 2016
8. Verordening leerlingenvervoer gemeente Buren 2019
9. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Buren 2005

Risico's

Gedateerd maatschappelijke vastgoed
Een aantal accommodaties (scholen, gymzalen, sportaccommodaties en dorpshuizen) zijn gedateerd. Om de accommodaties te laten voldoen aan de eisen van deze tijd (op het gebied van duurzaamheid en functionele eisen) zijn extra investeringen nodig in de toekomst.

Burense Sport Coöperatie U.A. i.o.
De Burense voetbalverenigingen regelen de komende 20 jaar zelf hun onderhoud en willen uitgroeien tot vitale open verenigingen die een belangrijke plek hebben in de samenleving. Indien zij voldoen aan de doelstellingen van vitaliteit zijn zij geen huur verschuldigd aan de gemeente. Samen met de coöperatie monitoren wij de ontwikkelingen. Het is een risico dat een vereniging zijn accommodatie niet goed onderhoudt. Dit kan tot gevolg hebben dat wij het achterstallige onderhoud moeten bekostigen.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

4.1 Van onze inwoners is 70% (zeer) tevreden over de lokale sportvoorzieningen

Sport is belangrijk voor ons verenigingsleven, elkaar ontmoeten en onze gezondheid. Dit geldt voor alle leeftijden, maar ook met het oog op mensen met een beperking. Ons aanbod laten wij aansluiten bij de behoefte. Wij streven er in dit verband naar dat minimaal 70% van onze inwoners tevreden is over het aanbod en de kwaliteit van onze sportvoorzieningen.

4.2 Inwoners beoordelen het kunst- en cultuuraanbod met minimaal een 5

Kunst en cultuur zijn zaken waar mensen plezier aan beleven, maar dragen ook bij aan de ontwikkeling van mensen (kinderen) en het imago van onze gemeente en de lokale identiteit.

4.3 Minimaal 90% van onze inwoners vindt het basisonderwijs voldoende dichtbij

Ons doel is om de tevredenheid over de nabijheid van het onderwijs, vooral voor ouders en kinderen, op peil te houden. Inwoners vinden dat er dichtbij voldoende basisonderwijs beschikbaar is. In vergelijking met 2016 is de tevredenheid over de nabijheid van het basisonderwijs gedaald, van 90 naar 81 procent. Onder de groep ouders met kinderen waarvoor de nabijheid van het basisonderwijs relevant is, is de tevredenheid echter niet significant gedaald. Daarnaast is het ons doel dat voor de hele gemeente duidelijk wordt hoe het schoollandschap in onze gemeente voor de toekomst wordt ingericht.

4.4 het percentage laaggeletterden is 8% in 2024

Het gemiddelde percentage laaggeletterden in de gemeente Buren was in 2020 12%. Doelstelling is om dit in 2024 met 4% te laten dalen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Absoluut verzuim	0	2024		5	3,50		1,80
Toelichting indicator Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2021 zijn nog niet beschikbaar, doordat dit per schooljaar berekend wordt. In samenwerking met de regio en de leerplichtambtenaar ligt de focus, naast de reguliere taken, op preventie en waar mogelijk maatwerk. Doel hiervan is om door vroegtijdige en preventieve inzet van de leerplichtambtenaar, mogelijk verzuim te voorkomen. Een aandachtspunt blijft het werkelijke schoolbezoek, gaan de leerplichtigen werkelijk naar school en maken ze hun opleiding af.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Werkelijk 2013	Werkelijk 2017	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Begroting 2021
Niet-sporters	50	2024					53
Toelichting indicator Deze beleidsindicator geeft het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder aan. Het gaat hierbij om inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doen.							
Toelichting ontwikkeling Door toe te werken naar een aantrekkelijk sport- en beweegklimaat denken wij het percentage niet-sporters te kunnen verminderen. Dit doen wij onder andere door de ambities uit ons lokaal sport- en beweegakkoord en ons lokaal preventieakkoord te realiseren. De opgenomen gegevens komen uit een onderzoek dat elke 4 jaar gehouden wordt.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Relatief verzuim	20	2025		9	11		20

Toelichting indicator
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Toelichting ontwikkeling
Het relatief verzuim in onze gemeente is relatief laag in vergelijking tot het provinciale en landelijke gemiddelde. Dit is niet per definitie positief. Het vermoeden is dat het verzuim niet altijd wordt gemeld. Als bij leerplicht niet bekend is dat leerplichtigen ongeoorloofd afwezig zijn, kunnen zij ook weinig doen om het verzuim te verminderen. Het doel voor de komende jaren is om met leerplicht binnen de regio de focus te leggen op preventie, zodat verzuim en problematiek vroegtijdig gesignaleerd en opgepakt worden. Daarnaast staat een goed contact met de scholen voorop. Niet in eerste instantie handhaving, maar juist samenwerking met de scholen en maatwerk voor kinderen die veel verzuimen staat centraal. De wens van leerplicht is dat het cijfer de komende jaren juist omhoog gaat, omdat dat betekent dat scholen hen beter weten te vinden voor hulp bij leerplichtproblemen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers)	0,70	2023	3	1,20	1,10		1

Toelichting indicator
Voortijdig schoolverlaters zijn personen die:
- Op 1 oktober aan het begin van het voorgaande schooljaar jonger zijn dan 22 jaar en op dat moment zijn ingeschreven aan een bekostigde vo- of mbo-opleiding en door de instelling voor bekostiging zijn aangemeld;
- Per 1 oktober het hierop volgende schooljaar niet meer zijn ingeschreven als bekostiging aangemelde deelnemer in een bekostigde VO-, MBO-, VAVO-, of HBO-opleiding;
  Deelnemers die doorstromen naar niet bekostigd onderwijs worden mogelijk gezien als vsv'er.
- Geen start kwalificerend diploma (HAVO, VWO, MBO-2 diploma of hoger) hebben behaald in het schooljaar of al eerder.

Het aantal wordt uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal deelnemers aan het VO en MBO onderwijs.

Toelichting ontwikkeling
Als gemeente volgen wij het regionale beleid dat gevoerd wordt voor voortijdig schoolverlaten. Dit is in 2020 in het Regionaal programma voortijdig schoolverlaten 2021-2024 vastgesteld. Hierin zetten we zowel in op preventie als begeleiding bij vroegtijdig schoolverlaten. In dit laatste geval is het doel om jongeren weer terug naar school of naar werk te begeleiden.

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Basisonderwijs	90				81		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling is aan inwoners de volgende stelling voorgelegd: 'basisonderwijs is voldoende dichtbij'. De respondenten konden aangeven of ze het hier (helemaal mee) oneens of (helemaal) mee eens waren, ook konden ze aangeven als ze hier neutraal in stonden. Deze indicator toont het percentage van de respondenten dat het met deze stelling (helemaal) eens was.

Toelichting ontwikkeling
Na 2019 is er geen burgerpeiling-meting meer geweest op dit onderwerp. Cijfers vanaf 2020 zijn dus niet bekend.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Percentage laaggeletterden	8						

Toelichting indicator
Betreft het percentage van laaggeletterden ten opzichte van alle inwoners van de gemeente Buren

Toelichting ontwikkeling

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Sportvoorzieningen	75				66		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling is aan inwoners de volgende stelling voorgelegd: 'voldoende aanbod van sportvoorzieningen'. De respondenten konden aangeven of ze het hier (helemaal mee) oneens of (helemaal) mee eens waren, ook konden ze aangeven als ze hier neutraal in stonden. Deze indicator toont het percentage van de respondenten dat het met deze stelling (helemaal) eens was.

Toelichting ontwikkeling
Door het Sport- en Beweegakkoord kan het aanbod aan sportactiviteiten in gemeentelijke sportvoorzieningen toenemen en meer variëren. Hierdoor verwachten we een hogere waardering van de sportvoorzieningen.

Wat hebben we gedaan?

4.1.1 Vaststellen beleidsplan sport en bewegen

Stand van zaken
In 2021 is er geen nieuw beleidsplan sport en bewegen opgesteld. Dit zou onderdeel zijn van het integraal beleidsplan sociaal domein. Er wordt gewerkt aan een apart beleidsplan sport en bewegen. Besluitvorming kan plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2022.

4.1.2 Ontwikkelen maatregelenpakket verduurzamen vastgoed

Stand van zaken

- De routekaart voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt mede bepaald aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het accommodatiebeleid.
- In de routekaart wordt onderscheid gemaakt in af te stoten vastgoed en vastgoed dat bijdraagt aan de gemeentelijke doelstellingen.
- Het MJOP is in januari 2021 vastgesteld. In dit plan is, in afwachting van het accommodatiebeleid, geen budget opgenomen voor (extra) duurzaamheidsmaatregelen van ons gemeentelijk vastgoed.
- Het accommodatiebeleid is door omstandigheden niet gereed in 2021 en wordt doorgeschoven naar 2022. Vanwege de onzekerheid die het ombuigingstraject van november 2021 met zich meebrengt om al het vastgoed af te stoten, is er in de (meerjaren)begroting 2022-2025 nog geen geld vrijgemaakt voor verduurzaming.

4.1.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
Lokaal Sport- & Beweegakkoord
In 2021 zijn vanuit het Lokaal Sport- en Beweegakkoord twee aanvraagrondes geweest waarbij twintig aanvragen goedgekeurd zijn. Het doel was om meer Burense inwoners in beweging te brengen. Daarbij werd samengewerkt met sportverenigingen, scholen en zorgpartners.

Lokaal Preventieakkoord
We hebben het Lokaal Preventieakkoord ontwikkeld. We hebben afspraken gemaakt om bij te dragen aan een rookvrij Buren, om gezond eten en bewegen te bevorderen en we zetten in op het tegengaan van (overmatig) alcoholgebruik en mentale eenzaamheid.

JOGG
In 2021 zijn we JOGG-gemeente geworden. JOGG staat voor ‘Gezonde jeugd, gezonde toekomst’. We hebben voor 3 jaar een JOGG-regisseur aangesteld.

WK Volleybal
Samen met Neder-Betuwe hebben wij ons beschikbaar gesteld als gastgemeente voor het WK Volleybal dames dat plaatsvindt in september/oktober 2022.

Buurtsportcoaches
De buurtsportcoaches waren ook in 2021 actief op het gebied van sport en bewegen. Dit doen zij in het kader van de Brede Regeling Combinatiefuncties. Ook is een nieuwe cultuurcoach aangesteld die het cultuuraanbod op scholen en binnen de kinderopvang versterkt.

4.2.1 Vaststellen visie op kunst en cultuur

Stand van zaken
Door het ontbreken van personele capaciteit is het niet gelukt om een visie op cultuur op te stellen.

4.2.2 Vaststellen accommodatiebeleid

Stand van zaken
De accommodaties in de verschillende kernen zijn in beeld gebracht. Ook hebben we gesproken met de besturen van dorpshuizen en andere accommodaties over het gebruik van de aanwezige

voorzieningen. Met inwoners gingen we op straat in gesprek over de bekendheid en het gebruik van de voorzieningen. Op basis van deze inbreng werken we nu aan een rapport dat de basis vormt voor het accommodatiebeleid welke in 2022 aan uw raad zal worden voorgelegd

4.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
In 2021 is er een nieuwe cultuurcoach gestart. Zij is in het schooljaar 2021-2022 in samenwerking met scholen, kinderopvang en culturele instellingen aan de slag gegaan om een goed aanbod van kunst- en cultuureducatie op scholen vorm te geven.

4.3.1 Vaststellen integraal huisvestingsplan (IHP)

Stand van zaken
De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. Daartoe stellen zij eens in de zoveel jaar een nieuw IHP en een onderwijshuisvestingsverordening vast. U heeft in 2021 een nieuw integraal huisvestingsplan vastgesteld.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling op dit programma.

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	-143	-554	-94	-9	85
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.433	-929	-815	-876	-61
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-897	-908	-907	-869	38
5.1 Sportbeleid en activering	-13	-2	-2	-9	-7
5.2 Sportaccommodaties	-209	-263	-748	-571	177
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	-9	-38	-38	-35	3
5.4 Musea	-15	-18	-18	-18	
5.5 Cultureel erfgoed	-244	-189	-198	-182	16
5.6 Media	-241	-289	-321	-251	70
Totaal Saldo 4. Sport, cultuur en onderwijs	**-3.204**	**-3.190**	**-3.141**	**-2.820**	**321**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen	I	161
Verkoop gronden: voordeel door verkoop bedrijfsgrond in december.	I	70
BTW voordeel Burense sportcoöperatie.	S	62
Bibliotheek (wijziging betalingsmoment ivm schooljaar en niet-aangevraagde garantiesubsidie).	I	60
Incidenteel voordeel door budgetoverheveling 2020 naar 2021.	I	55
Lagere huuropbrengsten gymzalen door Corona.	I	-42
Huisvesting Brede School Maurik: bij de tweede bestuursrapportage 2021 waren wel de baten, maar niet de lasten opgenomen.	I	-37
Overige verschillen	I/S	-8
Totaal		**321**

5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Algemeen

Omschrijving
Het programma omvat de dienstverlening aan inwoners, de bestuurskracht, het functioneren van de organisatie en integrale veiligheid en crisisbeheersing.

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
1. Voldoende waardering van onze inwoners, bedrijven en instellingen voor de kwaliteit van onze dienstverlening;
2. Voldoende waardering van onze inwoners, bedrijven en instellingen voor ons bestuur en voor de kwalitatief goede besluitvorming;.
3. Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

Externe ontwikkelingen
Niet alle vormen van criminaliteit zijn zichtbaar. Er zijn vormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit waar slechts mondjesmaat zicht op bestaat of over wordt gesproken. Het gaat hierbij om de productie van en handel in cocaïne en synthetische drugs en fraude. Inwoners/bedrijven dragen (soms onbewust) hieraan bij door bijvoorbeeld een pand te verhuren aan een malafide huurder. Deze ontwikkeling werken wij uit in activiteit 5.4.1 Uitvoering Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Samen voor veiligheid.

Beleidskaders
1. Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 Samen voor veiligheid
2. Regionaal beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023
3. Regionaal crisisprofiel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2020-2023
4. Nota Verbonden Partijen
5. Toekomstvisie 2030
6. Coalitieakkoord
7. Bestuurlijke richting Buren
8. Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet)
9. Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet)
10. Organisatieverordening van de griffie van de gemeente Buren
11. Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Buren
12. Verordening elektronische kennisgeving Buren
13. Archiefverordening
14. Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Buren
15. Gedragscode integriteit raadsleden gemeente Buren
16. Preventie- en handhavingsplan gemeente Buren 2017-2020 voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet
17. Verordening onderscheidingen gemeente Buren
18. Verordening winkeltijden Buren
19. Klachtenregeling Buren
20. Verordening rechtspositie Raads- en commissieleden 2019 gemeente Buren
21. Reglement van orde gemeenteraad Buren
22. Delegatiebesluit werkgeverscommissie WNRA 2020 Buren
23. Algemene plaatselijke verordening gemeente Buren
24. Inspraak- en participatieverordening Buren
25. Verordening collegeonderzoek van de gemeente Buren
26. Verordening commissie bezwaarschriften
27. Verordening externe klachtbehandeling (ombudscommissie)
28. Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie
29. Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

Risico's
Wij voorzagen in 2021 geen risico’s op het gebied van Dienstverlening.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

5.1 Inwoners beoordelen de dienstverlening met minimaal een 7

De gemeentelijke dienstverlening werd in 2019 door inwoners beoordeeld met een 6,6. We willen de beoordeling over de hele dienstverlening minimaal naar een 7 brengen.

5.2 Inwoners waarderen onze voorlichting en communicatie met minimaal een 7

Onze inwoners waarderen onze communicatie en voorlichting in 2019 met een 6,4. Wij streven op dit gebied minimaal naar een 7. Vooral op het gebied van ontsluiting van de gemeentelijke informatie en het gebruik van heldere taal zijn nog verbeteringen mogelijk.

5.3 Minimaal 30% van de inwoners heeft vertrouwen in het gemeentebestuur

Als bestuur zijn wij er voor onze inwoners. Binnen de grenzen van onze mogelijkheden streven wij ernaar dat minimaal 30% van de inwoners vertrouwen heeft in ons bestuur.

5.4 Wij meten het veiligheidsgevoel van onze inwoners aan de hand van de burgerpeiling

We streven naar sociale en fysieke veiligheid op de terreinen van wonen, werken en recreëren. Het veiligheidsgevoel van onze inwoners gaan we voor het eerst meten bij onze burgerpeiling 2022. Op basis van de uitkomst gaan wij onze ambitie bepalen.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Diefstallen uit woningen	1,50			1,50	1,90	1,10	
Toelichting indicator Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling Onze gemeente streeft er naar om het aantal diefstallen uit woningen zo beperkt mogelijk te houden. Onze invloed hierop is echter beperkt. Het gemiddelde aantal inbraken is relatief laag. In 2021 was het gemiddelde in Nederland 1,3.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Geweldsmisdrijven	2,50			2,80	3,20	2,40	2,50
Toelichting indicator Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten, zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).							
Toelichting ontwikkeling Wij zien een dalende trend in het aantal geweldsmisdrijven in onze gemeente. Het gemiddelde per 1000 inwoners in Nederland bedraagt 4.3. Wij scoren aanzienlijk lager.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Vernielingen en beschadigingen	1,50			3,40	3,40	3,10	
Toelichting indicator Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.							
Toelichting ontwikkeling Wij streven naar een zo gering mogelijk aantal vernielingen en beschadigingen in onze openbare ruimte. Gelukkig presteren wij ten opzichte van het gemiddelde in Nederland (6.1) goed. Ook is het aantal vernielingen in onze gemeente de afgelopen jaren sterk teruggelopen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Verwijzingen Halt	64			16	13		
Toelichting indicator Het aantal verwijzingen naar Halt van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.							
Toelichting ontwikkeling Waarstaatjegemeente.nl heeft nog geen gegevens over 2021							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Winkeldiefstallen	0,40			0,40	0,80	0,40	
Toelichting indicator Diefstal van voor verkoop bestemde goederen uit een winkel tijdens de openingstijden. De indicator wordt uitgedrukt in een aantal per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling Wij streven er naar om het aantal winkeldiefstallen zo beperkt mogelijk te houden. De invloed van een gemeente op het aantal winkeldiefstallen is echter minimaal. Wij scoren relatief goed gezien ons aantal ten opzichte van Gelderland (1.9) en Nederland (2.3)							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Beroep op buurtbewoners voor bijdrage leefbaarheid	35				24		
Toelichting indicator Mate van tevredenheid (uitgedrukt in een percentage) van inwoners voor het doen van een beroep op de buurtbewoners om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van de buurt.							
Toelichting ontwikkeling Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit. Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (33%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Betrekken van inwoners	35				20		
Toelichting indicator Tevredenheid over het voldoende betrekken van inwoners bij plannen, activiteiten en voorzieningen. Het percentage inwoners dat deze vraag beantwoordt met (zeer) tevreden.							
Toelichting ontwikkeling Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Betrekt buurt bij aanpak leefbaarheid	30				18		
Toelichting indicator Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het betrekken van de buurt bij de aanpak van de leefbaarheid.							
Toelichting ontwikkeling Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit. Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (28%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte	40				22		

Toelichting indicator
Het percentage inwoners dat de vraag of inwoners en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren beoordeeld met (zeer) tevreden..

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (37%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken, de dienstverlening te verbeteren en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Luisteren naar mening inwoners	30						

Toelichting indicator
De gemeente luistert voldoende naar de mening van de inwoners. Het percentage geeft aan het aantal inwoners dat (zeer) tevreden is.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (29%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken, de dienstverlening te verbeteren en de procedures rondom de Omgevingswet te vereenvoudigen en verduidelijken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Ondersteunen buurtinitiatieven leefbaarheid	30				15		

Toelichting indicator
De mate waarin de inwoners (zeer) tevreden zijn over het ondersteunen van initiatieven in de buurt uitgedrukt in een percentage.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Gezien de relatief lage score is de eerste stap om meer te komen richting het percentage van de benchmarkgemeenten (30%). Uiteraard streven we naar meer. Door kerngericht te gaan werken denken wij de komende jaren een betere score te kunnen behalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Vertrouwen in het gemeentebestuur	30				22		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling kunnen inwoners aangeven of ze (heel) veel vertrouwen of weinig/geen vertrouwen hebben in de manier waarop onze gemeente wordt bestuurd. Het was ook mogelijk om neutraal te antwoorden. Deze indicator geeft het percentage weer dat (heel) veel vertrouwen in het gemeentebestuur heeft.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Het vertrouwen in ons gemeentebestuur is niet groot. Dit is in veel meer gemeenten zo, dit neemt niet weg dat wij samen met u willen werken aan dit vertrouwen. Onze activiteiten in het kader van het verbeteren van de bestuurscultuur, de bestuurskracht, maar ook kerngericht werken en onze dienstverlening dragen hier aan bij. Het is onze ambitie dat minimaal 30% van onze inwoners aangeeft (heel) veel vertrouwen in ons gemeentebestuur te hebben.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer dienstverlening	7				6,60		

Toelichting indicator
Via de Burgerpeiling is dit in 2014, 2016 en 2019 gemeten.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.

De afgelopen jaren was de waardering voor de algemene dienstverlening van onze gemeente als volgt:
2014: 6,6
2016: 6,5
2019: 6,6
We scoren hiermee rond het landelijk gemiddelde, maar onze ambitie is om hier, op alle vlakken, sterk in te verbeteren niet alleen op de dienstverlening aan de balie. Hierop scoren we een 7,7. Het streven is om in 2024 minstens een 7 te scoren voor onze complete dienstverlening. De uitvoering van de huidige strategische opgaven dienstverlening, kerngericht werken' en de Omgevingswet dragen hieraan bij.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer veiligheidsbeleving							

Toelichting indicator
Deze indicator geeft het gevoel van veiligheid bij onze inwoners weer.

Toelichting ontwikkeling
Deze indicator gaan wij voor het eerst meten bij de Burgerpeiling in 2022. Op basis van de uitkomst gaan wij de streefwaarde en de te bereiken resultaten voor de komende jaren bepalen.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waarderingscijfer voorlichting en communicatie	7				6,45		

Toelichting indicator
Deze indicator geeft de waardering van onze inwoners voor onze voorlichting en communicatie aan.

Toelichting ontwikkeling
Voor het laatst in 2019 gemeten. In 2022 voeren we een nieuwe burgerpeiling uit.
Op basis van de gerichte inzet van onze communicatiemiddelen streven wij naar een verbetering van de beoordeling door onze inwoners. Wij streven naar een minimale score van een 7.

Wat hebben we gedaan?

5.1.1 Vereenvoudigen procedures omgevingsvergunning

Stand van zaken
De Omgevingswet is met een half jaar uitgesteld. Dat betekent dat de in te voeren dienstverlening ook in 2022 wordt gedaan. In 2021 hebben we een aantal stappen gezet, zoals de invoering van de regiekamer, waardoor de communicatie met inwoners over aanvragen en procedures is verbeterd.

5.1.2 Opstellen uitvoeringsagenda

Stand van zaken
In 2021 is het ons niet gelukt om de visie op dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Mede door de impact van het ombuigingstraject en de druk op de ambtelijke, bestuurlijke en politieke planning is dit onderdeel vertraagd. De visie op dienstverlening is op 25 januari 2022 vastgesteld in de raad. Later in 2022 volgt het uitvoeringsplan.

5.1.3 Optimaliseren digitale omgeving

Stand van zaken
In 2021 hebben we flinke stappen vooruit gezet met de e-formulieren. Deze gingen in 2021 live. We hebben belangrijke vervolgstappen gezet in de digitale informatie transitie naar de Common Ground. We leverden een eerste versie op van onze OpenPDD (Portal Digitale Diensten) met een veilige DigiD aansluiting en een koppeling naar onze basisregistratie personen (BRP). Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening in 2022 en gaan we samen met de VNG een pilot starten naar een overheidsbrede Track & Trace toepassing.

5.1.4 Optimaliseren fysieke loketfunctie

Stand van zaken
Het optimaliseren van de loketfunctie maakt onderdeel uit van de visie op dienstverlening en vloeit voort uit de businesscase van het gemeentehuis. De visie op dienstverlening ligt op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad. De planning is dat de businesscase voor het gemeentehuis in het eerste kwartaal van 2022 afgerond is. De fysieke optimalisatie van de loketfunctie nemen wij mee in de toekomst van het gemeentehuis

5.1.5 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
In 2021 is het ons niet gelukt om de visie op dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Mede door de impact van het ombuigingstraject en de druk op de ambtelijke, bestuurlijke en politieke planning is dit onderdeel vertraagd. De visie op dienstverlening is op 25 januari 2022 vastgesteld in de raad. Na vaststelling van de visie volgt in 2022 het uitvoeringsplan. Onderdeel van het uitvoeringsplan is het gebruik van de data van het TIC om de effecten van de verbetering van onze dienstverlening te monitoren. In het tweede kwartaal van 2021 zijn we gestart met het project hybride werken. Een van de uitgangspunten van het hybride werken is 50% thuiswerken. Vanaf oktober 2021 zetten wij de eerste stappen om volgens de uitgangspunten van het hybride werken te werken. Dit bouwen wij in 2022 verder uit.

5.2.1. Afstemmen van gerichte communicatiemiddelen

Stand van zaken
In 2021 maakten we elke maand een overzicht van de sociale media statistieken. Tijdens de newsroom-momenten bespraken we wat er leeft bij onze inwoners. Kernregisseurs gaven aan wat zij hoorden in de kernen en de medewerkers van TIC lieten weten waar de meeste telefoontjes over gingen. Op die manier wisten we welke onderwerpen er leefden bij inwoners. Dit verwerkten we in onze communicatiekalender en sociale media planning. Daarnaast gingen we met de betreffende domeinen om de tafel zitten. Met hen gingen we in gesprek over de onderwerpen die speelden en hoe we onze inwoners daarvoor konden informeren. Dit is een doorlopend proces waarbij we elke keer opnieuw kijken wat er leeft onder inwoners. Dit blijven we in 2022 maandelijks doen. We passen onze communicatiemiddelen aan op de opgehaalde informatie.

5.2.2. Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken

Nieuwe huisstijl
Afgelopen jaar besloten we de huisstijl te parkeren tot na de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Vanwege het coronavirus en de zorgen die dit met zich meebracht voor inwoners en ondernemers, vonden we het niet gepast om de nieuwe huisstijl eerder door te voeren. We hebben in 2021 de huisstijl verder ontwikkeld tot een tweetal mogelijke logo's waar we offline en online mee kunnen werken. In 2022 wordt dit project verder opgepakt.

Helder taalgebruik en schrijftrainingen
In 2020 zijn we gestart met een schrijftraining 'Duidelijke taal'. Deze training werd aangeboden aan alle medewerkers. De schrijftraining liep in 2021 door en is nu afgerond. Daarnaast maakten we een schrijfwijzer met tips en voorbeelden voor het schrijven op B1-niveau. Dit is het niveau dat de meeste Nederlanders begrijpen en gebruiken.

Doorontwikkeling website
In 2021 hebben we verschillende pagina's van de strategische opgaven overzichtelijker gemaakt. Hierdoor konden inwoners makkelijker de juiste informatie vinden. In 2022 gaan we verder met het bijwerken van de website.

Doorontwikkeling sociale media
We zijn afgelopen jaar meer gebruik gaan maken van promotie via sociale media. Hierdoor bereikten we een grotere groep inwoners, waaronder meer jongeren in de gemeente. We maakten een overzicht van de verschillende kanalen en doelgroepen. Zo konden we per bericht kijken welk kanaal het meest geschikt was. Daarnaast werkten we aan een sociale mediabeleid. Hiervoor vonden in 2021 verschillende brainstormsessies met andere gemeenten plaats. In 2022 willen we dit beleid verder vormgeven met richtlijnen voor de communicatie op sociale media.

Doorontwikkeling newsroom
In 2021 zochten de domeinen meer de samenwerking op via de newsroom. Met de newsroom brachten domeinen elkaar op de hoogte over bijvoorbeeld werkzaamheden, telefoontjes die binnenkwamen, sociale mediaberichten en inwonersinitiatieven. Zo kregen we een beter beeld van wat er buiten de organisatie leeft. Daar speelden we op in door deze informatie mee te nemen in de advisering aan andere domeinen en bij het maken van het gemeentenieuws en raadsjournaal. Begin 2022 vindt er een evaluatie plaats over het werken met een newsroom.

Communicatiekalender
In 2021 zijn we gaan werken met een communicatiekalender. Op die manier weten we beter wat eraan komt. Belangrijke data, zoals de week van de pleegzorg, de week van respect en de dag van de aarde, waren terug te vinden in de communicatiekalender. Ook vulden we de communicatiekalender met bijeenkomsten die plaatsvonden. Denk aan bijeenkomsten voor de visie op dienstverlening en de omgevingsvisie. Met de kalender weten we wat eraan komt. We kunnen inwoners hierdoor goed informeren. Door alle bijeenkomsten in een kalender te zetten, voorkomen we dat te veel bijeenkomsten in korte tijd plaatsvinden. We gaan ook in 2022 met een communicatiekalender werken.

5.3.1 Voorbereiden verkiezingen gemeenteraad

Stand van zaken
In 2021 zijn er gesprekken gevoerd over de verkiezingscampagnes en integriteit met de besturen van de politieke partijen die mee willen doen aan de verkiezingen. Dit gebeurde door de burgemeester en griffier ter voorbereiding op het opstellen van de kandidatenlijsten. Samen met de griffie is een draaiboek opgesteld ter voorbereiding op de aankomende verkiezingen. In 2021 troffen we maatregelen om de verkiezingen wederom coronaproof te laten verlopen en te voldoen aan de eisen die het Rijk daaraan stelt.

5.3.2 Verbeteren bestuurscultuur

Stand van zaken

Investeren op onderlinge verhoudingen
Investeren op onderlinge verhoudingen is door de raad opgepakt in een cultuurtraject. Vanwege corona is dit verschillende keren uitgesteld. De eerste bijeenkomst was afgelopen november 2021. Vervolgdata zijn gepland in januari en februari 2022. Dit cultuurtraject krijgt vorm in samenhang met het traject van de toekomstoriëntatie. Een eigentijdse vergaderstructuur, passend bij onze gemeente, is afhankelijk van de keuzes die voortvloeien uit het cultuurtraject van de raad en de toekomstoriëntatie. De bevindingen van de raad worden vastgelegd in een overdrachtsdocument. De definitieve keuze wordt overgelaten aan de nieuw te kiezen raad.

Inwonersparticipatie
Het vormgeven van een adequate inwonersparticipatie heeft in 2021 nog niet tot een andere opzet geleid.

Kwaliteitsverbetering
Een eerste stap bij de kwaliteitsverbetering van bestuursvoorstellen is de invoering van een nieuw format voor raadsvoorstellen. Hierdoor krijgt de raad beter inzicht in welk besluit wordt gevraagd en welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen. Het gebruik van dit format, door zowel de schrijver als de lezer, moet nog worden doorontwikkeld.

Rekenkamerfunctie
Over de herijking van de rekenkamerfunctie zijn verkennende gesprekken gevoerd met griffiers en rekenkamers van een aantal buurgemeenten over een regionale rekenkamercommissie. We constateren daaruit verschillende snelheden in de noodzaak en behoefte van de verschillende gemeenten. Samen met de gemeente West-Betuwe wordt gewerkt aan een uitwerking van mogelijkheden. Die volgt naar verwachting in het voorjaar 2022.

5.3.3 Vervolg implementatie kerngericht werken

Stand van zaken
De visie op kerngericht werken is in 2021 vastgesteld. In 2021 stelden we ook het uitvoeringsplan kerngericht werken 2021-2023 vast. In het uitvoeringsplan staat wat inwoners en organisatie nodig hebben om goed kerngericht te werken. We gaven in 2021 uitvoering aan het uitvoeringsplan. Dit zetten we ook in 2022 door. In combinatie met de strategische opgave dienstverlening gaan we kerngericht werken in de organisatie naar het volgende niveau brengen.

5.3.4 Vaststellen Visie op Buren

Stand van zaken
In juli 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de toekomstoriëntatie. De toekomstoriëntatie van de gemeente Buren zet in op groei en bescheiden bruis voor het Buren van 2040. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten te starten met de tweede fase van de toekomstoriëntatie. In deze fase richten we op het in kaart brengen van de gevraagde bestuurs- en organisatiekracht.

5.3.5 Versterken bestuurskracht

Stand van zaken
Na de instemming van de gemeenteraad op de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren is er gestart met het vervolgtraject, oftewel het handelingsperspectief. Dit traject is uitgevoerd en heeft geleid tot een rapportage die overzicht geeft in de huidige situatie. Wat zijn sterkten en zwakten van het bestuur en de organisatie van Buren? Vervolgens is hierover inzicht gegeven via een compacte SWOT-analyse. Het onderzoek geeft inzicht in wat er nodig is richting de toekomst om het toekomstprofiel te realiseren. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de benodigde inhoudelijke vertaalslag (van abstract naar concreet) en de benodigde slag in bestuurs- en organisatiekracht. Het toekomstprofiel is een stip op de horizon en daarmee nog abstract. Deze fase zetten we voort in 2022

door bijeenkomsten te organiseren met de raad, het college en het MT van de ambtelijke organisatie. Deze bijeenkomsten staan in het teken van onderlinge samenwerking, wederzijdse verwachtingen (wat heeft u van elkaar nodig?), en de strategische doelen.

5.3.6 Uitvoeren Nota verbonden partijen

Stand van zaken
Een belangrijk onderdeel van de strategische opgave ‘Samen sterk in de regio’ is het vaststellen van een nieuwe nota verbonden partijen. Doel van deze nota is om als gemeente meer grip te krijgen op de verbonden partijen en specifiek de gemeenschappelijke regelingen. In de nota verbonden partijen zullen werkafspraken worden gemaakt over de samenwerking tussen de ambtelijke organisatie, het college en de raad. Doel is om de kaderstellende en controlerende rol van de raad ten opzichte van de verbonden partijen te versterken.

In de tweede bestuursrapportage 2021 is voorgesteld de planning aan te passen naar 2022. De toekomstoriëntatie zal als uitgangspunt dienen voor de nieuwe nota. Ook worden regionale ontwikkelingen, zoals het informatieprotocol en gezamenlijke begrotingsafspraken, meegenomen in de nieuwe nota. Daarnaast is in de tweede helft van 2021 gewerkt aan het krijgen van meer zicht op de financiële risico’s van de verbonden partijen. Hieruit is ook het idee ontstaan om te gaan werken met zogenaamde toezichtregimes. Deze worden uitgewerkt in de nieuwe nota. In 2022 gaan we werken aan het maken van een nieuwe nota. Het streven is om deze in het derde kwartaal van 2022 voor te leggen aan de raad.

5.4.1 Uitvoeren integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 - Samen voor veiligheid

Stand van zaken
In 2021 is er ondanks de voortdurende coronacrisis met de komst van de verbindingsofficier veiligheid gewerkt aan de prioriteiten, zoals benoemd in het integraal veiligheidsbeleid 2022-2023. De week van de veiligheid heeft ervoor gezorgd dat we veel inwoners hebben bereikt met de campagne Vreemd. Daarnaast is met aansluiting en inzet van veel partners, onder regie van team veiligheid, gestart met het project veilig buitengebied.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

Regionaal Archief Rivierenland
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.1 Bestuur	-2.064	-1.657	-1.657	-1.387	270
0.2 Burgerzaken	-288	-369	-369	-380	-11
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-2.149	-2.235	-2.162	-2.169	-7
1.2 Openbare orde en veiligheid	-360	-349	-375	-374	1
Totaal Saldo 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**-4.861**	**-4.610**	**-4.564**	**-4.311**	**253**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Lagere dotatie van de voorziening pensioenen wethouders dan eerst ingeschat.	I	165
Voordeel op bestuurlijke samenwerking, met name door positieve afrekening Regio Rivierenland.	I	83
Hogere uitgaven op crisisbeheersing en brandweer door een capaciteitstest op brandputten en een hogere bijdrage aan de GR Hulpverlening & Veiligheid Gelderland-Zuid.	I	-34
Gemeenteraad: minder budget ingezet dan geraamd, onder meer door Corona.	I	29
Overige verschillen	I/S	10
Totaal		**253**

6. Bedrijfsvoering

Algemeen

Omschrijving
Dit programma omvat de bedrijfsvoering, hieronder verstaan we alle activiteiten die ondersteunend zijn aan het bestuur en de organisatie. Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die niet op voorhand verbonden zijn aan bepaalde programma's. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om algemene belastingen en de algemene uitkering (de belangrijkste uitkeringen van het Rijk).

Wat willen we (hoofddoelstelling)?
- Onze organisatie is een volwaardige partner van ons bestuur;
- Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Externe ontwikkelingen

Herijking Gemeentefonds
Via het Gemeentefonds krijgen we geld van het Rijk om onze taken uit te kunnen voeren. De jaarlijkse bijdrage aan gemeenten via dit fonds bedraagt zo'n € 30 miljard en wordt vanaf 2023 anders verdeeld. De herverdeling sluit beter aan op de kosten van het sociaal domein en is gericht op een betere inkomstenverevening en meer eenvoud. We verwachten in de meicirculaire 2022 helderheid te krijgen over het effect van de herijking. In de begroting 2022-2025 van Buren is al geanticipeerd op de herijking. Het blijft echter afwachten of de herijking ook daadwerkelijk zo wordt vastgesteld in 2023.

Digitalisering overheid
De digitalisering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering is geen vrijblijvende ontwikkeling meer. Zo zijn er 10 wetten en Europese richtlijnen waaraan we moeten voldoen. Hier zitten grote gevolgen aan vast voor onze in- en externe informatievoorziening. Vooral de verplichtingen vanuit de Wet open overheid (Woo) en de Wet elektronisch publiceren (Wep) hebben veel impact op onze bedrijfsvoering. Deze wetten verplichten ons om actief informatie (geanonimiseerd) openbaar beschikbaar te stellen en aan te sluiten op landelijke voorzieningen als het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Platform Open OverheidsInformatie (PLOOI) .

Beleidskaders
1. Diverse verordeningen belastingen en leges (link naar paragraaf)
2. Informatieplan 2021-2025
3. Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet)
4. Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet)
5. Financiële en planning en controlverordening (ex. artikel 212 Gemeentewet)
6. Nota reserves en voorzieningen
7. Nota verbonden partijen
8. Nota waardering- en afschrijvingsbeleid
9. Algemeen belangbesluit Wet Markt en Overheid
10. Verordening precariobelasting kabels en leidingen gemeente Buren 2016
11. Treasurystatuut gemeente Buren 2018
12. Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2017-2020
13. Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Buren 2010

Risico's

Herijking Gemeentefonds
De herijking van het Gemeentefonds is nog niet definitief vastgesteld. Daarom bestaat er een risico dat deze anders wordt vastgesteld dan waar wij in de meerjarenbegroting rekening mee hebben gehouden.

Wat wilden we?

Subdoelstellingen

6.1 Bedrijfsvoering is gericht op het verbeteren van interne processen

De kwaliteit van onze interne dienstverlening is een continu punt van aandacht binnen onze organisatie. Om als gemeente kwaliteit te kunnen leveren aan onze inwoners, bedrijven en instellingen dient de kwaliteit van de interne processen op een permanent hoog niveau te zijn. Onze interne doelstelling hebben wij in de paragraaf bedrijfsvoering verder uitgewerkt.

6.2 Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting

Het zijn van een financieel solide gemeente met een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarbinnen ruimte is voor financieel noodzakelijke en gewenste veranderingen van beleid en het opvangen van effecten door onvoorziene omstandigheden. Dit betekent dat onze gemeente jaarlijks meer inkomsten genereert dan uitgaven doet.

BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Apparaatskosten				559	350	321	
Toelichting indicator Apparaatskosten zijn de kosten van onze organisatie per inwoner.							
Toelichting ontwikkeling Apparaatskosten worden berekend door de lasten op het taakveld Overhead te delen door het aantal inwoners.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Bezetting		2021		4,80	4,97	5,56	
Toelichting indicator Deze indicator heeft betrekking op de daadwerkelijke bezetting van de formatie in aantal fte per 1.000 inwoners							
Toelichting ontwikkeling N.B.: deze kengetallen zijn op basis van een eigen berekening							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Externe inhuur		2021			16	17	
Toelichting indicator Kosten als percentage van de totale loonsom en de totale kosten van de inhuur externen.							
Toelichting ontwikkeling Som van de totale inhuur inclusief projecten gedeeld door de totale loonsom							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Formatie		2021		5,15	5,23	5,57	5,13
Toelichting indicator Deze indicator heeft betrekking op de formatie binnen onze organisatie, het aantal fte per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling Totaal aantal FTE per 1.000 inwoners							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden		2021		0	817	1033	1032
Toelichting indicator Deze BBV-indicator geeft het gemiddelde totaalbedrag in € dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten weer.							
Toelichting ontwikkeling Op basis van het coalitieakkoord zijn de lasten gestegen. Daarnaast hebben prijsontwikkelingen invloed op de gemeentelijke woonlasten.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden		2021		786	852	1062	1073
Toelichting indicator Het gaat hierbij om het gemiddelde totaalbedrag in € dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.							
Toelichting ontwikkeling Op basis van het coalitieakkoord zijn de lasten gestegen. Daarnaast hebben prijsontwikkelingen invloed op de gemeentelijke woonlasten.							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Gemiddelde WOZ-waarde		2021		276	301	346	324
Toelichting indicator Deze BBV-indicator geeft gemiddelde WOZ-waarde in onze gemeente weer maal € 1.000. WOZ staat voor Wet waardering onroerende zaken en regelt de waardebepaling van woningen en andere onroerende zaken in Nederland.							
Toelichting ontwikkeling De waarde van woningen (WOZ-waarden) worden hoger in een stijgende markt. De WOZ-waarde is de waarde in het economisch verkeer (dus de marktwaarde).							

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Overhead		2021			10,31	11,85	15,37
Toelichting indicator Dit betreft de kosten van onze overhead in relatie tot de totale lasten. De indicator wordt uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling Onze lasten op het taakveld overhead ten opzichte van de totale lasten zijn licht toegenomen in vergelijking met 2020. Verhoudingsgewijs daalt de omvang van de begroting harder dan de overheadkosten. Op andere taakvelden in de begroting komen ook incidentele posten voor die vervallen in latere jaren. Per saldo zorgt dit voor een lichte stijging.							

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	2013	Werkelijk 2017	2019	2021	Begroting 2021
Waardering van onze inwoners voor de hoogte van onze belastingen in relatie tot het voorzieningenniveau is minimaal een 7							
Toelichting indicator Het is belangrijk om een sluitende meerjarenbegroting te hebben, maar de lasten voor onze inwoners moeten wel in verhouding staan tot wat wij onze inwoners bieden op het gebied van voorzieningen en bijvoorbeeld het onderhoudsniveau van wegen en groen.							
Toelichting ontwikkeling							

Wat hebben we gedaan?

6.1.1 Implementeren Wet elektronische publicaties

Stand van zaken
De Wet Elektronische Publicaties kent twee fasen:

- De eerste fase is 1 juli 2021 gestart. De gemeente Buren werkte al volgens de uitgangspunten van de eerste fase. Hierdoor hoefden er geen aanpassingen plaats te vinden.
- De tweede fase treedt 1 juli 2022 in werking. Op dat moment moeten alle geldende beleidsregels digitaal zijn gepubliceerd. De gemeente Buren voldoet hier al aan.
- Vanaf 1-1-2023 moetèn achterliggende stukken van besluiten geanonimiseerd worden gepubliceerd. In 2021 zijn wij samen met de ODR gestart met de voorbereidingen voor deze fase.

6.1.2 Uitvoeren I&A plan

Stand van zaken
In maart 2021 is ons informatiebeleid opnieuw vastgesteld. Hierin zijn de meerjarige transitie naar de Common Ground en onze eigen ambities uitgewerkt. Hiernaast is een uitvoeringsprogramma informatiebeleid 2021-2025 opgesteld. De komende jaren werken we aan de uitvoering van deze plannen.

De uitrol van mobiele telefonie is gerealiseerd en onze telefoniecentrale is verder gedigitaliseerd om deze te kunnen koppelen aan de mobiele telefoons. Hiermee hebben wij onze bereikbaarheid vergoot waardoor onze telefonische dienstverlening is verbeterd.

In 2021 hebben we de werkomgeving van de gemeente Buren veilig en toekomstbestendig ingericht.

We hebben de jaarlijks verplichte uitwijktest succesvol gedaan, waardoor we binnen 48 uur in het geval van een calamiteit snel genoeg weer operationeel kunnen zijn. De dienstverlening van de afgelopen 4 jaar aan de ODR is geëvalueerd. Dit heeft ertoe geleid dat de ODR de intentie heeft uitgesproken om de DVO 4 jaar te verlengen We zijn dan ook begonnen met het opstellen van een nieuw DVO.

We hebben ook in 2021 flink in onze informatiebeveiliging geïnvesteerd. Mede hierdoor hebben wij de Log-4j kwetsbaarheid het hoofd kunnen bieden.

6.1.3 Implementeren proces inkoop

Stand van zaken
De doelstelling van inkoop is het rechtmatig en doelmatig inkopen, zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed. Door de hoge werkdruk van het voortdurend thuiswerken, het uitvoeren van het ombuigingstraject en het vertrek van onze inkoopadviseur is het niet gelukt om verdere invulling te geven aan de beleidskaders. Wel zijn de beleidskaders onderdeel van de inkoopprocedure en adviseert de inkoopondersteuner proactief in het inkooptraject op deze onderdelen. Het nieuwe inkoopbeleid is vastgesteld door het college in 2021. Daarnaast hebben we meerdere themasessies met alle leidinggevenden georganiseerd om het inkoopproces en de wijze van inkoopondersteuning door te nemen. Ook kijken we of we dit nog verder kunnen verbeteren. We voeren een spendanalyse uit en zijn continu in gesprek met de accountant om eventuele rechtmatigheidsvraagstukken voorafgaand aan de controle te bespreken en op te lossen. In 2022 besluiten we hoe we het inkoop en het inkoopproces verder kunnen verbeteren in combinatie met de wijze waarop we de vacature van inkoopadviseur gaan in vullen.

6.1.4 Selecteren en implementeren nieuwe basisapplicaties voor belastingen en financiën

Stand van zaken
Conform het Informatieplan 2021-2025 gaan we hier in 2023 mee aan de slag.

6.2.1 Zorgen voor sluitende begroting

Stand van zaken
Op basis van de afspraken in het coalitieakkoord streven wij naar een sluitende meerjarenbegroting. In 2021 stelde we de meerjarenbegroting 2022-2025 op. In het laatste jaar van deze begroting is er sprake van een structureel overschot. Deze is beoordeeld door de provincie Gelderland en voldoet aan de wettelijke eisen.

6.2.2 Verbeteren kwaliteit budgetbeheer

Stand van zaken
Alle budgetten in de begroting zijn dit jaar onderzocht. Dit was nodig voor het ombuigingstraject (ZBB). Een project dat nodig was om uw gemeenteraad te adviseren over een sluitende meerjarenbegroting 2022. Door dit project is nu duidelijk waarom een budget nodig is en hoe het budget is onderbouwd. Dit is een belangrijke stap in het verbeteren van de kwaliteit van de budgetten.

6.2.3 Uitvoeren reguliere werkzaamheden

Stand van zaken
De verbetering van het interne proces van risicomanagement is in 2021 opgestart. Dit proces loopt door in 2022 en wordt uiteindelijk onderdeel van onze reguliere planning en control-taken.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstelling op dit programma:

NV Bank Nederlandse Gemeenten
NV Vitens

Wat heeft het gekost?

Taakvelden (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2021	Verschil
0.4 Overhead	-8.662	-8.912	-9.622	-9.159	463
0.5 Treasury	37	61	61	64	4
0.61 OZB Woningen	4.347	4.621	4.831	4.954	123
0.62 OZB niet-woningen	2.067	2.036	2.036	2.133	97
0.64 Belastingen overig	1.415	1.293	1.402	1.404	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.143	35.530	37.204	37.605	401
0.8 Overige baten en lasten	-67	-445	245	490	245
Totaal Saldo 6. Bedrijfsvoering	**34.280**	**34.184**	**36.156**	**37.490**	**1.335**

Verschilverklaring	I/S	Bedrag
Budgetoverhevelingen.	I	20
Meevallers algemene uitkering en coronamiddelen decembercirculaire.	I	401
Minder personeel ingezet (inclusief inhuur) dan begroot.	I	369
Voordeel op OZB door minder gegronde bezaren en meer areaaluitbreiding dan begroot.	I	217
Minder uitgaven aan onderhoud en schoonmaak gemeentehuis door Corona.	I	165
Afboeking oninbare debiteuren.	I	-104
Voordeel op BTW. In 2021 zijn er onderzoeken gedaan naar de suppleties over voorgaande jaren. Dit heeft meer opgeleverd dan vooraf was begroot.	I	81
Uitstel aankoop hardware: verschuiving naar I&A-plan 2021-2025.	I	66
Overige verschillen	I	120
Totaal		**1.335**

Paragrafen

Wat is een paragraaf?

Naast de programma's is het verplicht om zeven paragrafen in de jaarstukken op te nemen. De informatie over deze onderwerpen is vaak versnipperd in de jaarrekening opgenomen. De paragrafen beogen deze informatie gebundeld aan te bieden.

De onderwerpen van de paragrafen zijn onder andere belangrijk voor het vergroten van het inzicht in de financiële positie en het risicoprofiel van de gemeente.

De op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zeven verplichte paragrafen zijn in onderstaand overzicht weergegeven.

In 2021 hebben we bovendien, net als in 2020, een speciale Corona/COVID-19 paragraaf toegevoegd. De Coronacrisis heeft ingrijpende gevolgen. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is een gebeurtenis die we niet aan een specifiek programma toe kunnen rekenen. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in de maatregelen die we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente.

Lokale Heffingen

Inleiding
De opbrengsten uit de lokale heffingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van onze gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen van de verschillende heffingen. De heffingen bestaan uit algemene heffingen en bestemmingsheffingen (retributies). De opbrengsten van de algemene heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Onder de algemene heffingen verstaan we onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting en toeristenbelasting (vanaf 2022 verblijfsbelasting). Bij bestemmingsheffingen en retributies, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties. Onder bestemmingsheffingen en retributies verstaan we de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid(skaders)
U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2021 golden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het te hanteren inflatiepercentage voor 2021 is 1,7% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene heffingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken;

In september 2020 hebben wij de notitie Belastingen 2021 besproken. In deze notitie hebben we alle mogelijke gemeentelijke belastingen op een rijtje gezet. Hierin gaven we aan welke mogelijkheden er zijn om deze belastingen in te voeren of uit te breiden. Onze conclusie op basis hiervan was dat we geen nieuwe heffingen in gaan voeren. We hebben afgesproken de arbeidsmigranten in de toeristenbelasting te betrekken. In juni 2021 vond er een onderzoek plaats naar arbeidsmigranten in onze gemeente. Wij hebben het aangifteformulier in december 2021 verzonden. Een andere actie die wij hebben uitgevoerd, is een onderzoek naar de kostendekkendheid van de rioolheffing. We hopen de resultaten van dit onderzoek in de programmabegroting 2022 te kunnen verwerken. In 2022 gaan wij het forfait van de toeristenbelasting actualiseren.

Externe ontwikkelingen
Met ingang van 2022 mogen wij geen precariobelasting meer heffen. In 2022 heffen we verblijfsbelasting in plaats van toeristenbelasting. Bij de andere belastingen en leges is geen sprake van externe ontwikkelingen.

Risico's
Er zijn geen risico's te melden.

Conclusie
Er zijn betreffende de lokale heffingen geen bijzonderheden te melden.

Belastingen

Inleiding
Op grond van de Gemeentewet kan de gemeente belastingen heffen. Bij een belasting mag de gemeente het tarief en de opbrengst zelf bepalen. De onroerendezaakbelastingen (OZB) is in onze gemeente de belangrijkste lokale belasting. Daarnaast kent onze gemeente hondenbelasting, precariobelasting (tot en met 2021) en toeristenbelasting (in 2022 verblijfsbelasting).

Hondenbelasting

Inleiding
De hondenbelasting is gebaseerd op artikel 226 van de Gemeentewet. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. De hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
Bij het vaststellen van de tarieven voor 2021 golden de uitgangspunten uit het coalitieakkoord. Dit houdt in dat de opbrengst hondenbelasting jaarlijks met € 20.000 wordt verlaagd tot nul en de tarieven hierop worden aangepast.

Beleidskaders
U stelt de verordeningen hondenbelasting vast.

Risico's
Er is geen sprake van risico's.

Onroerende zaakbelastingen

Inleiding
De onroerende-zaakbelastingen (OZB) worden geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:
- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag
De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de wet waardering onroerende zaken (WOZ). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Aan het begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen, gecombineerd met de OZB-aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingsstelsel
De WOZ-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het woningwaarderingsstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. De jaarlijkse huurverhoging kan beïnvloed worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde. Zij ontvangen dus eveneens een WOZ-beschikking.

Ontwikkelingen
In verband met het coronavirus bestaat de mogelijkheid dat een aantal bedrijfstakken het moeilijk hebben om hun belasting te betalen.

Beleidskaders
U stelt de verordening onroerende-zaakbelastingen (OZB) vast. In deze verordening is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is.

Risico's
Los van financiële risico's als gevolg van de economische ontwikkelingen, zijn er geen specifieke risico's. Het risico is het niet kunnen innen en/of het extra moeten kwijtschelden van de belastingen.

Precariobelasting

Inleiding
Op grond van artikel 228 van de Gemeentewet wordt precario geheven. Deze rechten zijn een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
Het tarief mocht wettelijk gezien niet meer verhoogd worden en 2021 was het laatste jaar dat we precario mochten heffen.

Beleidskaders
U stelt de verordening precario vast.

Risico's
Er zijn geen risico's.

Toeristenbelasting

Inleiding
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels, pensions, op campings en vakantieparken. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
In 2021 werden voor het eerst de aangifteformulieren voor arbeidsmigranten verstuurd. Deze belasting wordt in 2022 de verblijfsbelasting.

Beleidskaders
U stelt de verordeningen vast voor de toeristenbelasting.

Risico's
De opbrengst voor de arbeidsmigranten in 2021 is nog niet duidelijk. De aangiftes zijn nog niet allemaal binnen.

Heffingen

Inleiding
Op basis van de Gemeentewet kan de gemeente naast belastingen ook rechten heffen. Bij de rechten zijn wij in tegenstelling tot de belastingen niet helemaal vrij in het bepalen van het tarief. Het tarief van een recht mag maximaal kostendekkend zijn. Tegenover de betaling van rechten staan rechtstreekse diensten. Hier mogen wij geen winst op maken. De kostendekkendheid wordt beoordeeld op basis van de begrote inkomsten en uitgaven. Wij kennen een afvalstoffenheffing (via de AVRI), begraafrechten, rioolheffing en de leges voor bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen en vergunningen.

Bij de leges passen wij op verordeningenniveau kruissubsidiëring toe. De genoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen leges. Een verwacht overschot bij de ene activiteit gebruiken we voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Afvalstoffenheffing (via AVRI)

Inleiding
Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer. De heffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen, waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.
Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden, een bedrag per lediging van de afvalcontainer/zak in rekening brengen. Uitgangspunt bij de tariefsbepaling is 100% kostendekkendheid.

Ontwikkelingen
Er waren geen bijzondere externe ontwikkelingen te melden in 2021.

Beleidskaders
Onze gemeente laat de afvalstoffenheffing door een gemeenschappelijke regeling over aan Avri. De tarieven worden door het bestuur van Avri bepaald. Er is sinds 2019 sprake van een vast tarief en een variabel (per afvalzak) tarief. Meer informatie vindt u op de website van Avri.

Risico's
Deelname aan een gemeenschappelijke regeling levert altijd een risico op. Voor meer informatie over de actuele risico's bij de Avri wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en de paragraaf verbonden partijen.

Begraafrechten

Inleiding
Op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet kunnen lijkbezorgingsrechten worden geheven.

Ontwikkelingen
Er waren geen externe ontwikkelingen die van invloed waren op de begraafrechten.

Beleidskaders
U stelt de verordening lijkbezorgingsrechten vast.

Risico's
Er zijn geen bijzondere risico's.

Leges

Inleiding
Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn. Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene voor wie de dienst is verleend.

Ontwikkelingen
In 2021 is de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld. Deze wet treedt naar verwachting in werking op 1 juli 2022.

Beleidskaders
U stelt de verordening vast voor de leges.

Risico's
Er zijn geen bijzondere risico's.

Rioolheffing

Inleiding
De heffing is gebaseerd op de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. Op basis van deze wet gaat de rioolheffing over het verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen voor hemelwater en grondwater. Het gaat hierbij om de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Ontwikkelingen
Wij hebben in 2021 een onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van deze heffing. Wij hebben de aanbevelingen uit dit onderzoek overgenomen. De mogelijke extra opbrengsten zullen pas in 2022 te zien zijn.

Beleidskaders
U stelt de verordening rioolheffing vast. In deze verordening is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is

Risico's
Er zijn geen specifieke risico's.

Overzicht tarieven

Soort belasting of heffing in €	Werkelijk 2019	 2020	 2021	% Verschil 2021-2020
Belastingen				
Hondenbelasting				
- per hond	64,65	64,65	57,75	-10,67%
- kennel	353,95	353,95	289	-18,35%
Onroerende zaakbelastingen				
- woningen	0,1280%	0,1401%	0,1464%	4,50%
- niet woningen (eigendom)	0,2333%	0,2691%	0,2912%	8,21%
- niet-woningen (gebruik)	0,1755%	0,2041%	0,2081%	1,96%
Precariobelasting	5,00	5,00	5,00	0,00%
Toeristenbelasting	1,24	1,25	1,26	0,80%
Heffingen				
Afvalstoffenheffing (via Avri)	169,00	211,00	270,00	27,96%
Jaarlijks onderhoudsrecht				
- graf vanaf 12 jaar	128,51	130,30	132,50	1,69%
- kindergraf 1 tot 12 jaar	64,26	65,15	66,25	1,69%
- kindergraf tot 1 jaar	32,15	32,60	33,10	1,53%
Rioolheffing				
- woningen	225,00	230,00	235,00	2,17%
- niet woningen (eigendom)	450,00	460,00	470,00	2,17%

Opbrengsten

Soort belasting of heffing (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2020	2021	Begroting 2021	Verschil
Belastingen				
Baten hondenbelasting	199	186	184	2
Baten OZB eigenaren niet-won.	1.316	1.356	1.311	46
Baten OZB eigenaren Woningen	4.785	5.365	5.177	188
Baten OZB gebruikers	784	855	804	51
Baten precariobelasting	1.343	1.342	1.342	
Baten toeristenbelasting	249	305	240	65
Totaal belastingen	**8.676**	**9.410**	**9.058**	**352**
Heffingen				
Afvalverwijdering en verwerking	2.518	2.968	2.982	-15
Baten rioolheffing	2.815	2.915	2.844	72
Baten secretarieleges burgerzaken	53	54	70	-16
Begraafplaatsrechten	176	174	171	3
Totaal heffingen	**5.562**	**6.112**	**6.067**	**45**

Lokale lastendruk

Inleiding

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door verschillende organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in een andere worden verschillende standaard profielen onderscheiden of wordt alleen een aantal geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en niet voor bedrijven.
Informatie over lastendruk is o.a. te vinden bij het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) en op Waar staat je gemeente.

Hierna vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling lasten per huishouden

Soort	2019	2020	2021
Afvalstoffenheffing	240	289	302
Onroerende-zaakbelastingen	385	451	506
Rioolrecht	225	230	235
Totaal lokale lasten	**850**	**970**	**1.043**

Kwijtschelding

Inleiding

Als inwoners de gebruikersaanslagen voor gemeentelijke belasting niet kunnen betalen, kunnen zij de gemeente vragen om kwijtschelding. Om te bepalen of zij voor kwijtschelding in aanmerking komen, kijken wij o.a. naar het vermogen en de inkomsten en uitgaven van inwoners. Wij kennen de mogelijkheid voor kwijtschelding bij de afvalstoffenheffing en de begrafenisrechten. Omdat de kwijtscheldingen voor de afvalstoffenheffing behandeld en afgewikkeld worden door Avri is het aantal hier vermelde kwijtscheldingen erg laag in verhouding met andere gemeenten.
Ontwikkelingen

Overzicht verzoeken

Aantallen	2017	2018	2019	2020	2021
Verzoeken	3	2	2	2	4
Toegekende verzoeken	1	0	0	1	0

Conclusie

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen.

Bezwaar en beroep WOZ

Inleiding
Naar aanleiding van de aanslagen gemeentelijke belastingen ontvangt de gemeente bezwaarschriften en kwijtscheldingsverzoeken. Als een inwoner het niet eens is met de uitspraak op het bezwaarschrift dan kan hij beroep aantekenen bij de rechtbank of hoger beroep bij het gerechtshof.

Ontwikkelingen
Door dat no cure no pay bureau's steeds meer bezwaar gaan maken, loopt het aantal bezwaren en beroepen de laatste jaren op. Deze bezwaren kosten veel meer tijd dan een bezwaarschrift van een inwoner. Wij geven onze inwoner sinds 2019 de gelegenheid om binnen de zes weken na de dagtekening van de beschikking/de aanslag de mogelijkheid om contact met ons op te nemen. Deze informele aanpak heeft ervoor gezorgd dat we ondanks de stijging van het tarief en de stijging van de WOZ-waarde niet veel extra formele bezwaren hebben ontvangen.

Overzicht bezwaar- en beroepschriften

Aantallen	2017	2018	2019	2020	2021
Bezwaarschriften	212	153	244	289	298
Beroepschriften	6	12	17	19	11
Hoger beroepschriften	0	0	2	1	0

Conclusie
Wat hebben we gedaan om het aantal bezwaren te beperken?
- We hebben een folder bij onze aanslagen gedaan met de vraag om ons eerst te bellen als inwoners vragen hebben over de WOZ-waarde;
- We hebben informatie aan onze inwoners verstrekt door middel van stukjes in de krant en teksten op onze website;
- We hebben de inwoners waarvan de WOZ-waarde met meer dan 20% was gestegen een brief gestuurd om bij vragen om contact met ons op te nemen.

De no cure no pay bedrijven zijn gemeenten qua communicatie een stapje voor en maken ook folders en sturen huis aan huis brieven. Zij adverteren landelijk op radio en televisie. We hebben in 2020 veel meer bezwaren ontvangen van deze bedrijven. Het aantal gegronde bezwaren van deze bezwaarmakers is wel laag. We hebben gekeken wat de oorzaken waren van deze verlaging van de WOZ-waarde. De grootste oorzaak voor een verlaging is dat de voorzieningen in de woning (keuken, badkamer en toilet) verouderd zijn. Dit heeft gevolgen voor de WOZ-waarde. Deze oorzaak kunnen we niet makkelijk oplossen. De huidige taxatiesystematiek (die elke gemeente gebruikt) kijkt alleen naar de objectkenmerken die geregistreerd zijn. Alle woningen worden geautomatiseerd gewaardeerd. De inpandige kenmerken zijn niet bekend. We passen deze gegevens na bezwaar natuurlijk aan. Deze objecten worden dus niet nog een keer verlaagd om deze reden.

De bezwaren en beroepen van de no cure no pay bureaus zijn een landelijk probleem. De Vereniging Nederlandse Gemeente en de Waarderingskamer zijn bezig met een onderzoek hoe we deze bureaus kunnen aanpakken.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft aan hoe onze financiële positie zich verhoudt tot de risico's die we voorzien. We maken een inschatting van de grootte van de risico’s en brengen in beeld welke ruimte er is om de risico’s te kunnen betalen als ze zich voordoen. Het inschatten van risico’s met als rekenuitkomst de weerstandsratio heeft een subjectief karakter. Dit maakt dat hier vooral een indicatief signaal van uit dient te gaan en geen absolute waarheid.

De paragraaf uit de jaarstukken 2020 is het vertrekpunt voor deze paragraaf, omdat dit laatste bijstelling voor het jaar 2021 is geweest. Wanneer u de jaarstukken 2021 vaststelt, is deze paragraaf de bijstelling op de begroting 2022.

Beleid(skaders)

Eind 2022 wordt de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en risicomanagement aan u aangeboden. In juni 2022 bespraken we de concept nota voor het eerst met de auditcommissie. Naast het actualiseren van kaders en uitgangspunten staat in deze nota het risicomanagementproces centraal. In de nota beschrijven we hoe we dit proces optimaal willen borgen in de ambtelijke organisatie.

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:
- het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico’s;
- het vergroten van het risicobewustzijn;
- het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1,0.

Weerstandsvermogen

Algemeen
De definitie van weerstandsvermogen is:
Het vermogen van de gemeente Buren om ook in ongunstige tijden de incidentele financiële risico's op te kunnen vangen om zo haar taken ongewijzigd te kunnen voortzetten.

Schematisch ziet het onderscheid tussen benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen er als volgt uit:

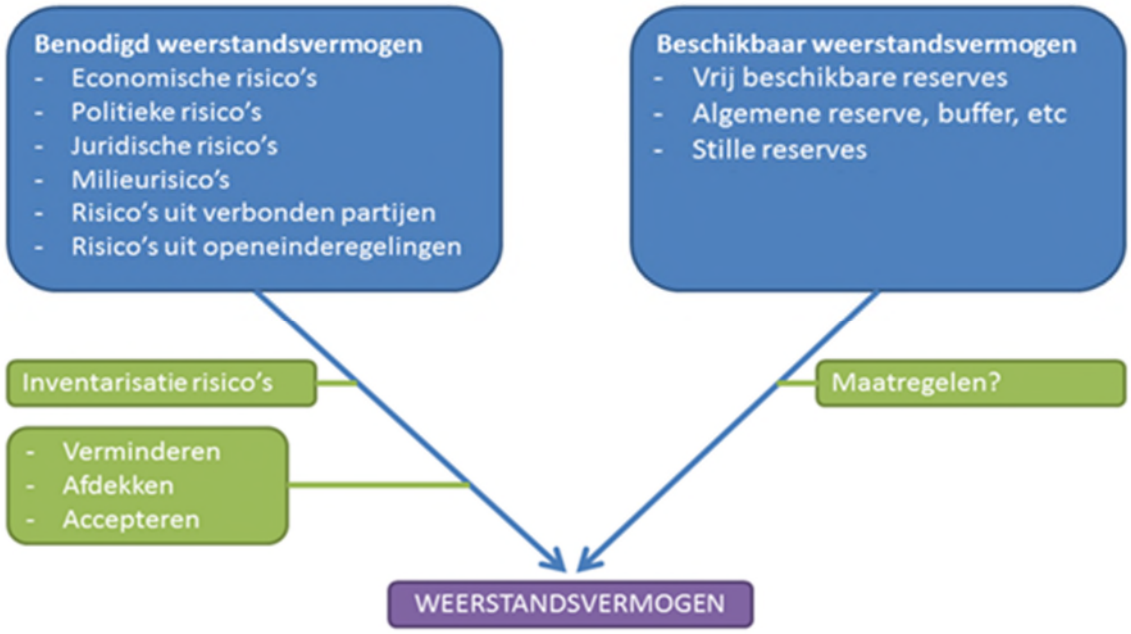

Voldoende weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie bij de uitvoering van het vastgestelde beleid te waarborgen. Het geeft een indicatie van de mate waarin we in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt.

Benodigd weerstandsvermogen
Het benodigd weerstandsvermogen bestaat uit de financiële omvang van de risico's die we opnemen in de alinea Risico's.

Beschikbaar weerstandsvermogen
Het beschikbaar weerstandsvermogen bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover we beschikken om de niet begrote kosten te dekken. Het weerstandsvermogen is onder te verdelen in:
- incidenteel weerstandsvermogen (eigen vermogen);
- structurele weerstandsvermogen (belastingcapaciteit, begrotingsruimte en kostenreductie).

In deze paragraaf beperken we ons primair tot de incidentele weerstandscapaciteit.

Nr	Naam	Saldo 1-1-2021	Saldo 31-12-2021
1	Algemene vrije reserve	1.955	5.888
2	Weerstandsvermogen (geblokkeerd)	2.660	3.565
Totaal incidenteel weerstandsvermogen		4.615	9.453

Ter toelichting:

Algemene vrije reserve
De algemene vrije reserve is beschikbaar voor de reguliere bedrijfsvoering. Dit houdt concreet in dat de omvang van deze reserve in zijn geheel vrij beschikbaar is voor het opvangen van onverwachte risico's zonder dat dit van invloed is op de lopende exploitatie.

Weerstandsvermogen (geblokkeerd)
Een gedeelte van de algemene vrije reserve is in het verleden apart gezet om aan te geven welk deel van de algemene reserve overeenkomt met het bedrag van de jaarlijkse risico inventarisatie (benodigd weerstandsvermogen).

Inventarisatie risico's

Inleiding

Onder een risico verstaan we het gevaar voor (financiële) schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft dan betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade).

We beginnen deze alinea met een melding van ontwikkelingen, waarvoor we op dit moment geen risicobedrag opnemen in het weerstandsvermogen. We signaleren een bepaald risico, maar deze ontwikkeling maakt nog geen onderdeel uit van de risicogroepen die we kennen.

Na de ontwikkelingen gaan we in op de risicogroepen en de financiële duiding van de risico's. Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de financiële omvang van de risico's. Deze risico's duiden we als het benodigde weerstandsvermogen. Het gaat om de risico's waarvoor we bijvoorbeeld geen beheersmaatregel zoals een verzekering kunnen treffen en waar we financieel geen rekening mee houden in de begroting. We hebben bij de risico inventarisatie bekeken of het risico zich voordeed in 2021 en zo ja, heeft dit invloed op het weerstandsvermogen? Daarnaast gaat het om nieuwe risico's die ontstaan zijn in 2021.

Tot slot is de kans dat de risico's zich gelijktijdig voordoen klein. Mede daardoor proberen we bij elk risico zo goed mogelijk aan te geven welk financieel gevolg dat risico kan inhouden. We houden daarbij rekening met de kans dat het risico zich voordoet (risico = kans x gevolg).

Ontwikkelingen

Coronavirus
Ruim twee jaar hebben we nu te maken met de coronapandemie. Het coronavirus is daarom geen ontwikkeling meer. Hoewel het einde in zicht lijkt, blijven de onzekere financiële langetermijngevolgen van de coronamaatregelen op verschillende organisatieonderdelen en beleidsterreinen onzeker. Vanaf nu valt het coronavirus onder de risicogroep 'Opvang bij rampen en calamiteiten'. Een onderdeel van deze groep gaat over besmettelijke ziektes die de volksgezondheid bedreigen.

Invoering Omgevingswet
De geplande invoeringsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld tot januari 2023. We hebben de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet gerealiseerd. De effecten van de kwaliteitsborging bouw worden momenteel verwerkt in de legesverordening. Door deze effecten kunnen we minder (vaak) leges heffen. Het uitgangspunt blijft dat het heffen van leges kostendekkend blijft. We kunnen besluiten om het verminderen van de leges deels te betalen uit algemene middelen. In dat geval ontstaat er een structurele kostenpost. In 2021 lieten we onderzoeken wat de kosten zijn van het opstellen van een gemeentedekkend omgevingsplan. De totale kosten hiervan hebben we opgenomen in de meerjarenbegroting. Komende periode versterken we onze dienstverlening rond de invoering van de Omgevingswet. Deze kosten zijn ook begroot.

Invoering vennootschapsbelasting
Deze ontwikkeling komt te vervallen. Sinds 2016 vallen wij voor onze economische activiteiten onder de belastingplicht van de vennootschapsbelasting. Het is daarom geen ontwikkeling meer. We bepalen ondertussen of we jaarlijks vennootschapsbelasting moeten betalen. Als we al een bedrag moeten betalen dan verwachten wij dat het nooit zal gaan om grote bedragen. Als de aangifte leidt tot een betaling nemen we hiervoor een bedrag op in de begroting.

Herijking gemeentefonds
Over de herijking gemeentefonds is dit jaar meer bekend geworden. Het ministerie BZK heeft in 2021 een viertal publicaties uitgebracht met daarin de effecten van het nieuwe verdeelstelsel gemeentefonds per gemeente. De laatste versie was 23 december 2021, met 2019 als peiljaar. Onze gemeente gaat er in de nieuwe verdeling (peiljaar 2019) € 762.377 op vooruit. Dat is € 29 per inwoner. Met deze indicatie houden we rekening in de meerjarenbegroting 2022-2025.

Risico Waarborgfonds sociale woningbouw
In juli 2021 stemde het college in met de ondertekening van een vernieuwde achtervangovereenkomst met het WSW. Deze nieuwe overeenkomst zorgt ervoor dat er een andere verdeling van de achtervang-positie ontstaat voor nieuwe leningen. Voor ons een grotere achtervang positie en daarmee een groter risico. Daarbij regelt het WSW een aantal extra zekerheden, zoals de nieuwe obligo-lening en de aanscherping van de borgbare doelen. Hierdoor wordt de algemene kans dat we hierop worden aangesproken kleiner. Ons risicoprofiel wijzigt daardoor niet.

Duurzaam meerjarenonderhoudsplan en accommodatiebeleid
Het accommodatiebeleid is niet vastgesteld in 2021 vanwege capaciteitsgebrek. De bedoeling was om een financiële reserve te vormen en daarmee risico's af te dekken. We hebben namelijk twee verenigingsgebouwen die op gemeentegrond staan en waarvoor contractueel (nog) niets geregeld is. Ook zijn er drie dorpshuizen die niet ons eigendom zijn, maar waarvoor we in het verleden contractuele afspraken maakten over het onderhoud en eventuele teruglevering van het pand aan de gemeente. Binnen de risicogroep Maatschappelijke risico's en veiligheid reserveren we hiervoor een bedrag en komt deze ontwikkeling te vervallen.

Economische ontwikkelingen
Ondanks de uitbraak van het coronavirus sinds 2020 is de vraag naar bedrijfslocaties en arbeid in veel sectoren toegenomen. Er is daarbij een duidelijk onderscheid (ook regionaal te zien) in sectoren. Bij industrie, bouw, logistiek, en agribusiness is er sprake van groei en krapte op de arbeidsmarkt en tekort aan ruimte. Bij de horeca, recreatie en evenementensector zijn daarentegen grote verliezen geleden of is er sprake van stagnatie en afvloeien van personeel. We verwachten dat in 2022 geleidelijk economisch herstel plaatsvindt, maar dat ondanks het versoepelen van de maatregelen vooral de getroffen sectoren moeite zullen hebben om weer op hetzelfde niveau te komen als voor de crisis. Een volledig economisch herstel is pas mogelijk wanneer er naast de versoepelingen ook aandacht is voor deze krapte op de arbeidsmarkt.

Op dit moment zijn er kandidaten voor alle kavels op bedrijventerrein Doejenburg II. Inmiddels is meer dan 70% echt verkocht en verwachten we in 2022 de laatste kavels te verkopen. Ook op de andere bedrijventerreinen in de gemeente zijn de laatste kavels verkocht en worden leegstaande panden voor een groot deel weer gebruikt.

Voor Doejenburg II moeten we in het kader van parkmanagement nog goede afspraken maken over beheer en onderhoud in relatie tot mogelijke overdracht van de gronden aan de hiervoor opgerichte coöperatie. Hiervoor is nog geen bedrag voorzien. We verwachten in 2022 een advies en voorstel over de verdeling van kosten voor beheer en onderhoud tussen gemeente en de parkmanagement-organisatie in relatie tot mogelijke overdracht van de openbare ruimte en de wegen.

Netcapaciteit
De toename van de vraag naar elektriciteit en de snelle opkomst van duurzame energie zorgen ervoor dat het druk is op het elektriciteitsnet. Zelfs zo druk dat er gebieden zijn waar het elektriciteitsnet vol raakt. Effectief betekent dit vertraging in verschillende ontwikkelingen met maatschappelijke schade tot gevolg. De problematiek als bij de Veldsteeg in Lienden waar nu een transportbeperking geldt, kan zich ook voor andere gebieden in Buren voor doen. We zetten ons in op het monitoren van de netcapaciteit via een inventarisatie van relevante initiatieven op terreinen als woningbouw, bedrijfsontwikkeling en duurzaamheid. Ook zetten we in op afstemming met Liander rondom effecten, mogelijke anticiperende maatregelen en de planning van de verzwaring van het netwerk.

Didam arrest
De Hoge Raad oordeelde op 26 november 2021 dat een overheidslichaam dat een onroerende zaak wil verkopen, gelegenheid moet bieden aan (potentiele) gegadigden om mee te dingen naar deze onroerende zaak. Dit speelt indien er meer gegadigden zijn voor de aankoop van de desbetreffende

onroerende zaak of redelijkerwijs te verwachten is. Dat is bijna altijd het geval. Als we de onroerende zaak toch een-op-een verkopen, moeten we dat voorafgaand aan de verkoop publiceren.
We verwachten dat dit arrest geen gevolgen heeft voor de al verkochte en geleverde onroerende zaken (van voor 26 november 2021). Dit hangt steeds mede af van specifieke omstandigheden. Alle lopende en nieuwe grondtransacties moeten we langs deze nieuwe meetlat leggen. Dit onderwerp gaat ook spelen bij de verkoop van objecten uit de vastgoedportefeuille.

Risico's
Bij de samenstelling van de jaarstukken 2021 voerden we wederom de halfjaarlijkse risico-inventarisatie uit. Als vertrekpunt hanteren we de vastgestelde jaarstukken 2020. In juli 2021 was dit het laatste bijstelmoment in het begrotingsjaar 2021. Onderstaand treft u een totaaloverzicht van de risicobedragen per gecategoriseerde groep aan.

Overzicht berekening risico's

Bedragen x € 1.000	Jaarstukken 2020	Bijstelling	Jaarstukken 2021
1) Aansprakelijkheid	350	Geen	350
2) Rampen en calamiteiten	125	+ 300	425
3) Verbonden partijen	1.200	Geen	1.200
4) Open einde regelingen	1.875	- 1.000	875
5) Grondexploitaties	0	Geen	0
6) Maatschappelijke risico's en veiligheid	0	+ 200	200
7) Stikstofbesluit	200	Geen	200
8) Verzekeringen	100	Geen	100
9) Overige risico's	500	+ 500	1.000
Totaal	**4.350**	**Geen**	**4.350**

Toelichting:

1) Aansprakelijkheid
We voeren veel taken uit en lopen daarbij risico's. Bij het uitvoeren van taken zijn we aansprakelijk voor een tijdige en correcte uitvoering. Inwoners en belanghebbenden kunnen ons aansprakelijk stellen als we deze taken niet goed uitvoeren. De wettelijke regelingen, zoals de Wet dwangsom, de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten en het burgerlijk wetboek (onrechtmatige daad) zijn belangrijke grondslagen voor het aansprakelijk stellen.
De risico's van de organisatie beperken we door het beschrijven van de processen en daarin maatregelen op te nemen. Verder zijn (aansprakelijkheids)verzekeringen afgesloten tegen de financiële consequenties van mogelijke gebreken in de uitvoering van een taak.
Andere aansprakelijkheidsrisico's komen voor bij de grondexploitaties. Om de risico's zo klein mogelijk te houden sluiten we overeenkomsten met de ontwikkelaars van gronden om bijvoorbeeld planschade af te dekken.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 690.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 350.000. Op dit moment speelt een aansprakelijkheidsstelling door een calamiteit (hevige regenbui) in Lienden. Dit krijgt zijn vervolg in 2022. In 2021 hoeven we geen aanspraak te maken op dit bedrag. We handhaven het gereserveerde bedrag.

2) Opvang bij rampen en calamiteiten
Landelijk is de Handreiking "regionaal risicoprofiel" opgesteld. De Wet op de veiligheidsregio's verplicht de uitwerking van verschillende risicoprofielen. Dit profiel brengt de risico's van alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid duidelijk in kaart. Het gaat hierbij om risico's vanwege rampen, calamiteiten, klimaatveranderingen en besmettelijke ziektes die de volksgezondheid bedreigen.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 410.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 125.000. Hoewel het coronavirus een enorme financiële impact heeft, hoeven we in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. De gemaakte kosten worden gecompenseerd door het Rijk. De toekomstige maatschappelijke gevolgen van het coronavirus blijven onzeker. Naast het

coronavirus speelt nu de situatie in Oekraïne. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de wereldmarkt. Alles wordt duurder. Er ligt dan ook een relatie met risicogroep 'overige risico's'. We verhogen de reservering naar € 425.000.

3) Verbonden partijen
Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin we een bestuurlijk en/of financieel belang hebben. We noemen in de paragraaf verbonden partijen een aantal risico's daarvoor. De deelnemende gemeenten delen de financiële gevolgen van de verbonden partijen.

Om een indicatie te krijgen of gemeenschappelijke regelingen zelf risico's op kunnen vangen presenteren wij het samenvattende beeld in onderstaande tabel. De gegevens komen uit de jaarstukken van de gemeenschappelijke regelingen.

Gemeenschappelijke regeling	Jaarstukken 2020		Jaarstukken 2021	
	Ratio	Kwalificatie	Ratio	Kwalificatie
Avri	0,00	Ruim onvoldoende	0,50	Ruim onvoldoende
GGD Gelderland-Zuid	0,56	Ruim onvoldoende	0,45	Ruim onvoldoende
Werkzaak rivierenland	0,54	Ruim onvoldoende	1,00	Voldoende
Omgevingsdienst rivierenland	1,00	Voldoende	1,13	Voldoende
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	0,64	Onvoldoende	0,50	Ruim onvoldoende
Regio rivierenland	1,00	Voldoende	1,00	Voldoende
Regionaal archief Rivierenland	1,81	Ruim voldoende	2,22	Ruim voldoende

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 110.000. Door het toekomstig risico bij de overdracht van de stortplaats van Avri verhoogden we midden 2021 het totale risicobedrag tot € 1.200.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Verder blijkt uit bovenstaande tabel dat de ontwikkeling van het gemiddelde risicoprofiel over alle gemeenschappelijke regelingen licht verbeterd is. Ondanks deze lichte verbetering en rekening houdend met de reeds genomen besluiten over de stortplaats Avri vinden wij het nog niet verstandig om het gereserveerde bedrag aan te passen.

4) Open-einde-regelingen
Het gaat bij deze regelingen vooral om regelingen als de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. Hierdoor kregen wij een veel groter takenpakket met daardoor meer risico's.

Op 1 januari 2021 was een bedrag gereserveerd van € 550.000. Mede op basis van de cijfers uit 2020 werden in 2021 grote tekorten verwacht op de begroting. Daarom verhoogden wij midden 2021 het gereserveerde bedrag tot € 1.875.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Na deze ophoging is namelijk de begroting Wmo en jeugd structureel vanaf 2021 met respectievelijk € 1 en € 3 miljoen opgehoogd. Aangezien de begroting structureel is opgehoogd reserveren we een lager bedrag van € 875.000.

5) Grondexploitaties
Bij het opstellen van de grondexploitaties worden de risico's voor dat specifieke project geschat en nemen we deze in de grondexploitatie mee. Daarnaast kunnen zich externe ontwikkelingen voordoen, die niet project-specifiek zijn en buiten onze invloed liggen. Denk hierbij aan onverwachte en onvoorziene kostenstijging over de nog te maken kosten voor bouw- en woonrijp maken. Met de aanstaande verkoop van project Teisterbant en de voortgang van het project Doejenburg II stelde u midden juli vast geen bedrag meer te reserveren

6) Maatschappelijke risico's en veiligheid
Als eigenaar zijn we verantwoordelijk voor het in stand houden van onze eigendommen. Bijvoorbeeld voor gebouwen, groenvoorzieningen, wegen en bruggen. Als door gebrekkig of achterstallig onderhoud (letsel-)schade ontstaat, worden we daarvoor aansprakelijk gesteld. Dit risico is niet verzekerbaar. Op termijn heeft een aanpassing van het onderhoudsniveau vrijwel altijd een effect op de bijbehorende risico's: hoe hoger het niveau, hoe lager de risico's en omgekeerd.

Vanwege het uitstel gepland onderhoud in 2021, de extra eenmalige verlaging onderhoud wegen in 2023 en het uitstel accommodatiebeleid reserveren we een bedrag van € 200.000.

7) Stikstofbesluit
Het stikstofbesluit van de Raad van State van mei 2019 heeft aanzienlijke gevolgen voor de uitvoering van bouwprojecten. Dit kan leiden tot vertragingen binnen de uitvoering van gemeentelijke projecten (grondexploitatie), maar ook binnen de particuliere sector. In deze laatste situaties zullen de legesopbrengsten omgevingsvergunningen geraakt worden en (tijdelijk) dalen.

Op 1 januari 2021 was er geen bedrag gereserveerd. Midden 2021 is een reservering opgenomen van € 200.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Bij de begroting 2023 beoordelen we opnieuw of we deze risicogroep moeten handhaven.

8) Verzekeringen
Vanaf 2020 zijn we ‘anders gaan verzekeren’. Gebaseerd op een doelmatigheidsonderzoek naar het verzekeringspakket en de historie van schadegevallen, dekken we de meer middelgrote schades via het weerstandsvermogen.

Op 1 januari 2021 was er een bedrag gereserveerd van € 110.000. Nagenoeg alle aanpassingen zijn doorgevoerd, behalve de cyberriskverzekering. Gelet op de grote risico's, handhaven we deze verzekering. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 100.000. We hoeven in 2021 geen aanspraak te doen op dit bedrag. Een bijstelling is daarom niet nodig.

9) Overige risico's
Het gaat hierbij om een verscheidenheid aan risico's van calamiteiten, kwetsbaarheid of uitval van automatisering (privacy, datalekken, hacks), stagnering economie, personeelsrisico's, vergrijzing en het niet tijdig actualiseren van bestemmingsplannen. Zulke risico's worden waarschijnlijker, aangezien de samenleving hogere eisen stelt en complexer wordt. Verder valt de ontwikkeling van de rente en de algemene uitkering hier ook onder.

Het uitdagende vraagstuk op het gebied van de bedrijfsvoering, namelijk een groeiend tekort aan gekwalificeerd personeel, is niet veranderd. Veel gemeenteambtenaren gaan de komende jaren met pensioen. Ook kiest de nieuwe generatie medewerkers vaak voor een maatschappelijke opgave in plaats van te gaan werken bij een gemeente. Een voorbeeld hiervan is duurzaamheid.
Dit zal leiden tot extra kosten voor werving en selectie. Ook zorgt het mogelijk voor een opwaartse druk binnen het loongebouw. We hebben het budget voor werving en selectie in 2022 opgehoogd naar € 50.000, maar of dat voldoende is, moet nog blijken.

Op 1 januari 2021 was er een bedrag gereserveerd van € 530.000. Midden 2021 is de reservering verlaagd naar € 500.000. In 2021 is er geen aanspraak gemaakt op dit bedrag. De financiële gevolgen van de ransomware aanval zijn nog onduidelijk. We verdubbelen het gereserveerde bedrag naar € 1 miljoen.

Weerstandsratio

Het weerstandsvermogen wordt landelijk uitgedrukt in een verhoudingsgetal, de weerstandsratio. De ratio bepalen we door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen (het totaal aan verwachte risico's). Hiervoor is landelijk de volgende tabel samengesteld:

Waarderingstabel	Score
Score < 0,6	Ruim onvoldoende
Score 0,6 – 0,8	Onvoldoende
Score 0.8 – 1.0	Matig
Score 1.0 – 1.4	Voldoende
Score 1.4 – 2.0	Ruim voldoende
Score > 2.0	Uitstekend

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{9.453.000}{4.350.000} = 2,17$$

Eind 2019 bedroeg de ratio van het weerstandsvermogen een factor van 1,98. Eind 2020 was de ratio teruggelopen en met een score van 1,06 nog net voldoende. Dit kwam vooral door een forse toename van de risico's bij de onderdelen verbonden partijen en open-einde regelingen binnen het sociaal domein. Hierop besloot u in juli 2021 het beschikbare weerstandsvermogen op te hogen door drie bestemmingsreserves vrij te laten vallen.

Het benodigde weerstandsvermogen blijft gelijk. Wel vindt er een vershcuiving plaats tussen de verschillende risicogroepen.De ratio eind 2021 komt daarmee uit op 2,17, uitstekend.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basis-set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de jaarrekening. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote en deze gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

Doel van deze kengetallen is om u op eenvoudige wijze inzicht te geven in onze financiële positie.

Sturen met financiële kengetallen

Financiële situatie gemeente / provincie

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Verloop van de kengetallen				
Kengetallen	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Netto schuldquote	28%	13%	27%	0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	27%	13%	27%	0%
Solvabiliteitsratio	34%	30%	30%	27%
Structurele exploitatieruimte	3,9%	0,8%	1,6%	4,2%
Grondexploitatie	15%	3%	17%	6%
Belastingcapaciteit	118%	137%	142%	137%

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een normale netto schuldenlast ligt tussen de 0% en 90%. Voor onze gemeente ligt dit kengetal ruim binnen de veilige marge.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Dit cijfer ligt doorgaans rond de 30% bij gemeenten.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Hoe hoger dit percentage, hoe beter.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Belastingcapaciteit
Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Daarbij valt op dat onze belastingdruk relatief hoog is.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben een groot deel van ons vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze goederen is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgelegd in beleids- en beheerplannen. In deze paragraaf gaan wij per kapitaalgoed in op het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid(skaders)

Het beleidskader is vastgelegd in:

- Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020;
- Beleidsplan Begraafplaatsen 2020;
- Beleidsplan Openbare verlichting 2020;
- Beleidsplan Groen 2020;
- Beheerplan MJOP gemeentelijk vastgoed 2021 t/m 2035 (vastgesteld in de raadsvergadering van 26 januari 2021).

Externe ontwikkelingen

In mei 2020 stelde u het beleidskader en de integrale beheerplannen openbare ruimte vast. De beheerplannen zijn gericht op een effectieve inzet van onze middelen om onze leefomgeving en het gemeentelijk vastgoed in de toekomst duurzaam en efficiënt te onderhouden. Naast de kwantiteit van het areaal geeft het ook inzicht in de kwaliteit, de kosten en hoe en wanneer we het onderhoud uitvoeren.

We zien een ontwikkeling om lichtmasten en andere gemeentelijk objecten in de buitenruimte te gebruiken om het 5G netwerk op uit te rollen. Vanuit de telecomwetgeving is er de wens om minder antennes te plaatsen en toch een goede netwerkdichtheid te hebben. Momenteel ligt er een wetsvoorstel om hiervoor gebruik te maken van gemeentelijke objecten, zoals lichtmasten. Gevolg is dat wij minder zeggenschap hebben over de lichtmast. Andere partijen kunnen dan besluiten nemen die wijzigingen geeft in onze buitenruimte.

In het buitengebied worden er sinds 2019 de nodige werkzaamheden uitgevoerd in de bermen door de aanleg van glasvezel. Om de wegen en bermen op een goede manier in stand te houden, is het denkbaar dat we meer beschoeiingen moeten plaatsen. Dit kan extra uitgaven in aanleg en onderhoud met zich meebrengen.

Momenteel worden op de armaturen van onze lichtmasten steeds vaker connectoren gebouwd. Hierop kunnen verschillende zaken worden aangesloten, zoals bewegingsmelders, verkeerstellers, en camera's. Vooralsnog maken we geen gebruik van extra zaken aan de lichtmast, maar de armaturen worden deels al wel (standaard) van een zogenaamde Zhaga connector voorzien.

Het plaatsen van kunststof beschoeiing is goed bevallen. De extra kosten zijn minimaal, maar uitvoeringstechnisch kunnen wij zaken nog verbeteren. In de toekomst plaatsen wij bij lagere beschoeiingen de kunststof variant. Doorontwikkeling is denkbaar om de hogere beschoeiingen in kunststof uit te gaan voeren.

In de startnotitie klimaatvisie gemeente Buren staan de internationale afspraken over de vermindering van de CO2-uitstoot. In de uitvoering moet blijken hoe wij die invullen en wat daar de financiële gevolgen van zijn.
In het kader van de energietransitie vraagt de regie op het beheer van de ondergrond (kabels, leidingen, riolering, etc.) in de toekomst extra en mogelijk andere aandacht.

Risico's
Binnen de vastgoedportefeuille constateren we een aantal risico's:

- Eén verenigingsgebouw dat op gemeentegrond staat en waarvoor contractueel (nog) niets geregeld is. Strikt juridisch gezien is de gemeente door natrekking eigenaar van de gebouwen. Feitelijk gedraagt de vereniging zich nu als eigenaar. Afhankelijk van de uitkomsten van het op te stellen accommodatiebeleid en de gesprekken met het verenigingsbestuur wordt hier nader invulling aan gegeven. Op dat moment worden ook de financiële gevolgen voor de gemeente inzichtelijk.
- Drie dorpshuizen die niet in eigendom zijn van de gemeente maar waarvoor in het verleden contractuele afspraken zijn gemaakt over het onderhoud en eventuele teruglevering van het pand aan de gemeente. Deze afspraken moeten worden geactualiseerd en worden meegenomen in het accommodatiebeleid.

Conclusie

Met het vaststellen van de beheerplannen in mei 2020 en het meerjarenonderhoudsplan in december 2020 voldoen we aan de laatste actualisatie van de begrotingsrichtlijnen. Er is voldoende budget beschikbaar om onze kapitaalgoederen op het juiste kwaliteitsniveau te onderhouden.

Baggeren

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we onderhoudswerkzaamheden uit aan de watergangen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan openbare ruimte.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2021 tot en met 2025. Het uitvoeringsplan 2016-2032 is een van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau B. Kwaliteitsniveau B houdt in dat we baggerspecie in de watergangen accepteren. De watergangen zijn daarmee niet altijd bagger schoon. Deze acceptatie geldt tot het moment dat het waterschap gaat controleren, op grond van de Keur. Dan baggeren we het hele gebied, ook de watergangen die nog aan de Keur voldoen. Hiermee houden we gebiedsgewijs een gelijkmatig beeld en voorkomen we dat we incidenteel op basis van klachten moeten baggeren.

Financiële middelen

- Structureel is € 171.250 beschikbaar voor het baggeren van de watergangen. De uitvoering van het onderhoud bekostigen we uit de voorziening baggeren watergangen.
- We baggeren niet jaarlijks, waardoor de uitgaven per jaar sterk fluctueren. Daarom gebruiken we de voorziening baggeren watergangen als egalisatievoorziening.
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
- In 2021 zijn geen watergangen gebaggerd.

Risico's
In de praktijk lijken de vastgestelde ontwerpuitgangspunten van het beleid voor met name C-watergangen toch tot hinder te leiden. Er zijn incidentele klachten van inwoners. Omdat we niet ieder jaar baggeren, kunnen we deze klachten niet altijd snel oplossen. Daarnaast lijken incidentele knelpunten te ontstaan. De voorgeschreven leggerdiepte is soms onvoldoende waardoor varend onderhoud moeilijker wordt of niet meer mogelijk is. (met name bij de stadsgracht Buren.) Dit houden we in de gaten.

Ontwikkelingen 2020

Ontwikkelingen meerjarig

Voorziening baggeren watergangen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	383.576	148.811	300.909	472.159	643.409	814.659

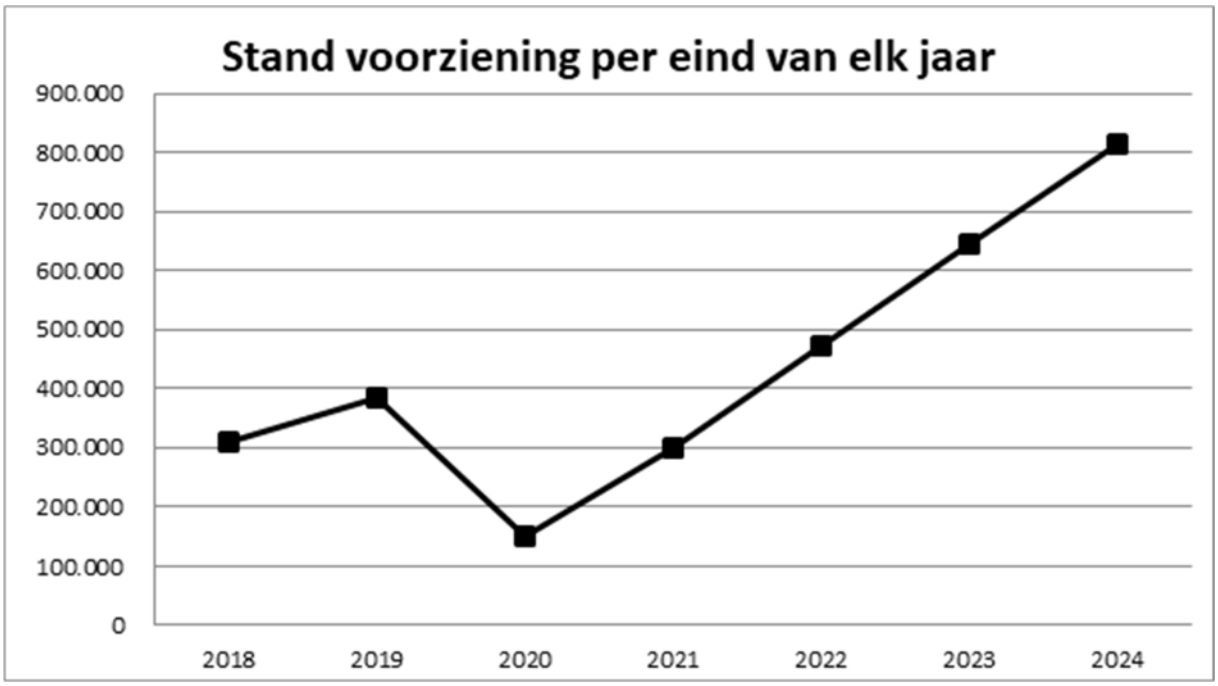

Begraafplaatsen

Algemeen
We willen ruimte bieden voor invulling van individuele wensen zonder de collectieve betekenis van de begraafplaatsen uit het oog te verliezen. De indeling van de gemeentelijke begraafplaatsen is overzichtelijk, maar wel voor iedere kern uniek. Op elke begraafplaats komen dezelfde onderdelen van inrichting voor, zoals een afsluitbare toegangspoort, begrenzende beplanting om de begraafplaats heen en lagere beplantingsvormen op de begraafplaats. De begraafplaats bestaat daardoor uit verschillende vakken. De rust is op elke begraafplaats merkbaar. De functie begraven en gedenken vormt duidelijk de hoofdfunctie. De uitstraling van de begraafplaatsen is eenvoud en rust. Deze uitstraling dient ook in de toekomst bewaard te blijven.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het Beleidsplan begraafplaatsen 2020-2030. Het beheer van de begraafplaatsen voeren wij op kwaliteitsniveau A uit volgens de vastgestelde beheerplannen. Dit houdt in dat wij het onderhoud uitvoeren op het hoogste niveau. De hagen worden strak geknipt en de gazons vaak gemaaid. Ook wordt de onkruidbestrijding veelvuldig uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat de begraafplaatsen er schoon en netjes bij liggen en het beeld strak is. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
In juli 2020 stelde u het beleidsplan vast. Uitgangspunt is, dat op termijn de begraafplaatsen kostendekkend zijn door het genereren van meer inkomsten door een hoger percentages grafuitgiftes, urnen nissen, urnengraven en as verstrooiingen. Daarvoor voeren we de vastgestelde verbeterplannen uit.

Risico's
- We hebben geen invloed op het aantal uit te geven graven en de bijbehorende inkomsten. Dit aantal fluctueert per jaar;
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat de keuze voor cremeren toe neemt. Gemiddeld zijn er 100 bijzettingen per jaar, waarvan slechts 40-45 nieuwe graven betreffen;
- Om op termijn kostendekkend te kunnen werken is het noodzakelijk, dat het uitgiftepercentage van nieuwe graven van 45% tot 55% stijgt. Dit kan ook worden bereikt door een groter aandeel in urn bijzettingen. Ook in onze gemeente neemt het aantal crematies toe.;
- Door de verlaging van tarieven voor as bestemmingen verwachten wij dat er op termijn meer gebruik gemaakt wordt van deze voorzieningen.

Voorziening afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	118.844	136.640	122.117	109.731	92.510	70.289

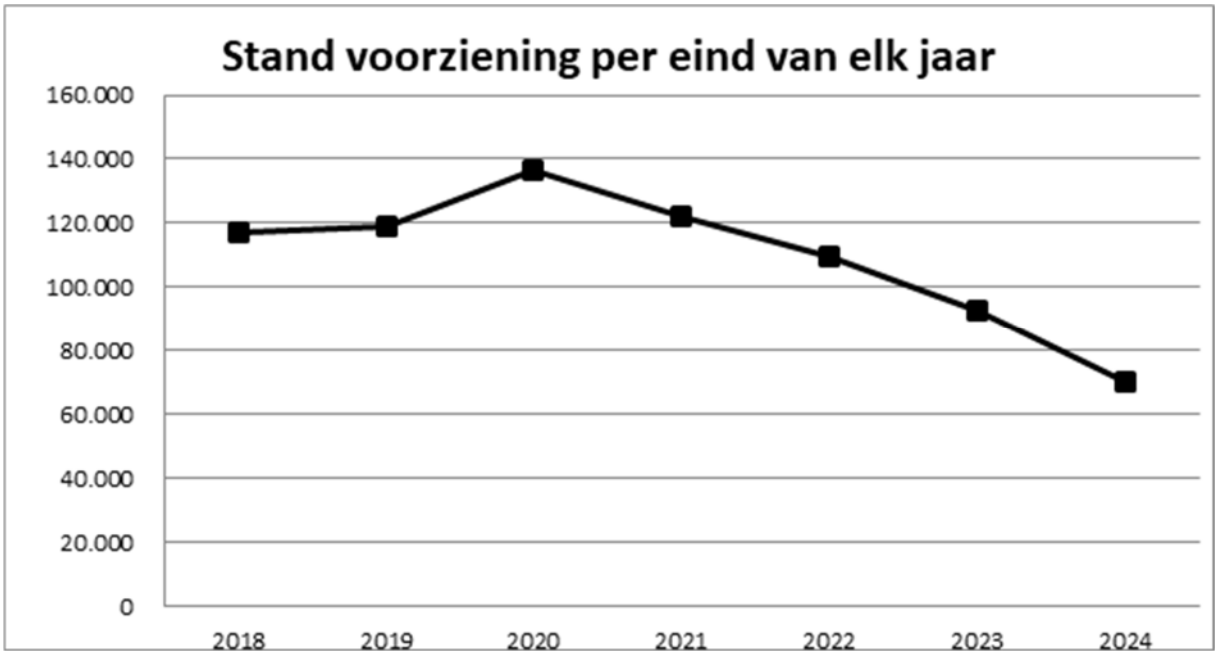

Voorziening afkoopsommen grafrechten begraafplaatsen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	42.494	57.174	73.565	84.467	95.369	106.271

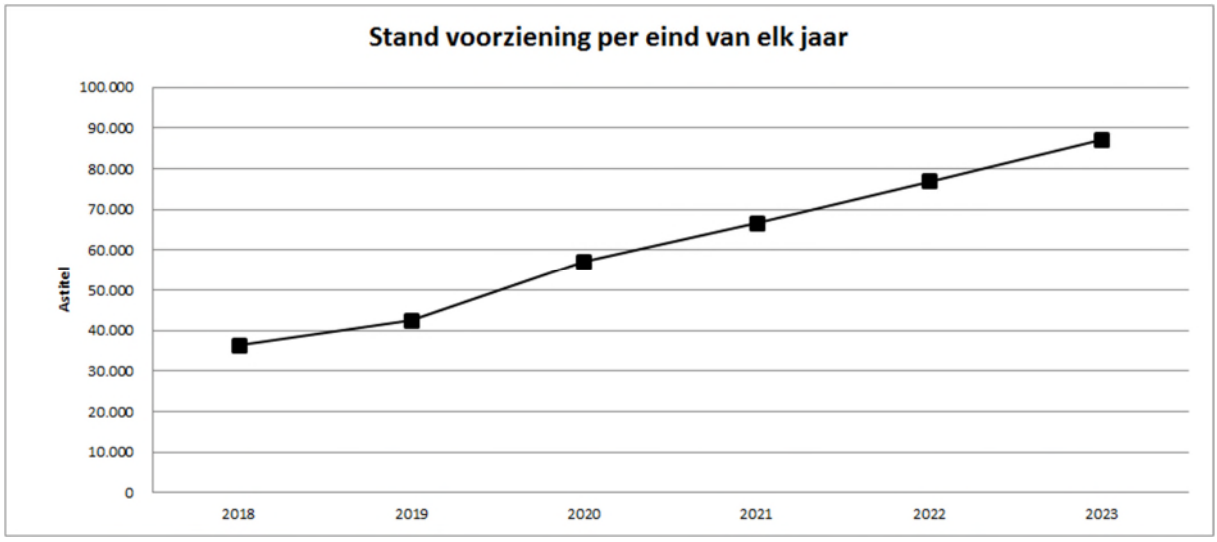

Civieltechnische kunstwerken

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de civieltechnische kunstwerken. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan Civieltechnische kunstwerken 2020 t/m 2025. Wij beheren een areaal van 556 civieltechnische kunstwerken. Hieronder vallen:
1. Beschoeiingen;
2. Bruggen - fiets/voetbruggen, verkeersbruggen en duikerbruggen;
3. Duikers - rechthoekige en buisvormige duikers;
4. Overige civiele kunstwerken - keermuur, veerstoep, vijverbak en steigers.

Behaalde resultaten (hoogtepunten)
In 2021 zijn er vier duikers vervangen. Hiervoor is een collegebesluit genomen om af te mogen wijken van het inkoopbeleid. Dit was nodig omdat wij geen lopend contract hadden met een aannemer. Op dit moment hebben we wel een contract met een aannemer. Wij hebben een bestek op de markt gezet voor de onderhoudswerkzaamheden en deze aanbesteed. Ook hebben we een beheersysteem aangeschaft om de civieltechnische kunstwerken in te kunnen beheren. Dit zoals beschreven staat in het beheerplan.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020'. De oplegnotitie dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Civiele Kunstwerken 2020 t/m 2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Aandacht. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Budget klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor inspectie, reinigen en kleine herstelmaatregelen. Het gaat hier om jaarlijks terugkerende kosten;
- Budget groot onderhoud. Groot onderhoud is o.a. het vervangen van voegovergangen of grootschalig herstel van betonconstructies (bruggen) en het grootschalig herstellen van duikers (relinen). Groot onderhoud bekostigen we uit de voorziening. Deze kosten komen periodiek (niet jaarlijks) voor;
- Budget vervanging. Dit budget is bedoeld voor het vervangen van duikers;
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.

Risico's
- Door zwaarder en breder verkeer op de wegen wordt de berm zwaarder belast, wat een verzakking van het talud (de berm) van de watergangen kan betekenen. Om de fundatie van de wegen in stand te houden moet er meer en hogere beschoeiing worden geplaatst. Dit brengt extra aanleg- en beheerkosten met zich mee;
- Door onderhoudswerkzaamheden aan watergangen (baggeren) storten steeds vaker bermen in. Dit ondervangen we door het plaatsen van beschoeiingen. Dit brengt extra aanleg- en beheerkosten met zich mee;
- Bij vervanging van duikers wordt door het Waterschap een grotere diameter geëist, wat extra aanleg- en beheerkosten met zich meebrengt.

Voorziening civiele kunstwerken	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	590.589	155.566	220.459	281.059	317.759	353.959

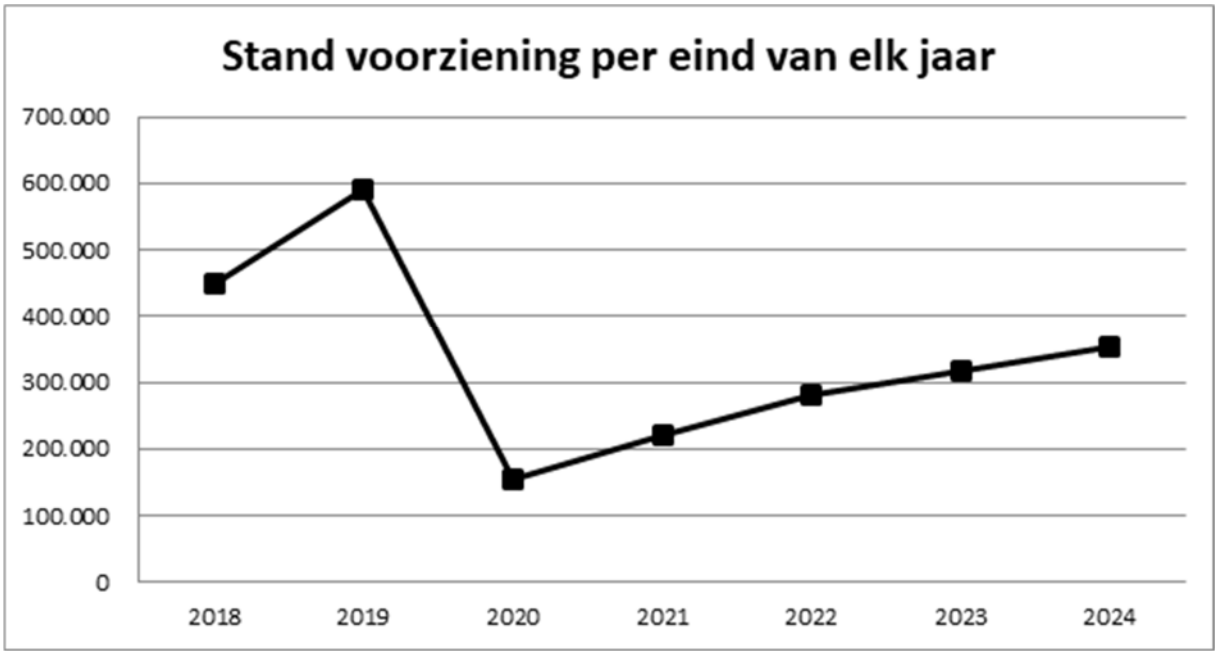

Gebouwen

Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed is vastgesteld in de raad van 26 januari 2021. Daarmee is de basis gelegd voor het professioneel beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed voor de komende vier jaar. Elke vier jaar stellen we een nieuw MJOP op.

Bij de besluitvorming rondom het ombuigingstraject in het najaar van 2021, heeft uw raad onder andere besloten het vastgoed af te stoten. Begin 2022 geven we een extern bureau opdracht om een haalbaarheidsstudie uit te voeren. Deze studie moet leiden tot een plan van aanpak voor de (mogelijke) afstoting van ons vastgoed.

Eind 2021 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan in een andere gemeente waarbij is bepaald dat transparantie en gelijke kansen voor potentiële kopers bij verkoop van gemeentelijk vastgoed voorop moet staan. Alleen in uitzonderlijke gevallen is eventuele onderhandse verkoop nog toegestaan. Begin 2022, in combinatie met voornoemde haalbaarheidsstudie, wordt beoordeeld of deze uitspraak consequenties heeft voor ons uitgiftebeleid. Zo nodig zal dit beleid worden aangepast.

Risico's

- In de onderhoudsvoorziening is geen dekking opgenomen voor renovatie, vervanging, uitbreiding van de panden en eventuele nieuwbouw. Ook is er geen dekking opgenomen voor extra (bovenwettelijke) duurzaamheidsmaatregelen;
- In het MJOP is geen onderhoudsvoorziening aanwezig voor dorpshuizen die geen eigendom zijn van de gemeente. Dit mag namelijk niet volgens onze begrotingsvoorschriften.
- Eind 2021 heeft de HR in een private zaak een uitspraak gedaan over huurcompensatie door eigenaren aan (commerciële) huurders vanwege de coronamaatregelen overheid. De uitspraak houdt in dat ‘de pijn’ eerlijk moet worden verdeeld tussen eigenaren en huurders. Begin 2022 wordt het (financiële) effect van deze uitspraak voor onze gemeente beoordeeld.

Voorziening onderhoud gebouwen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	905.380	1.219.020	1.501.762	1.645.828	1.724.343	1.802.858

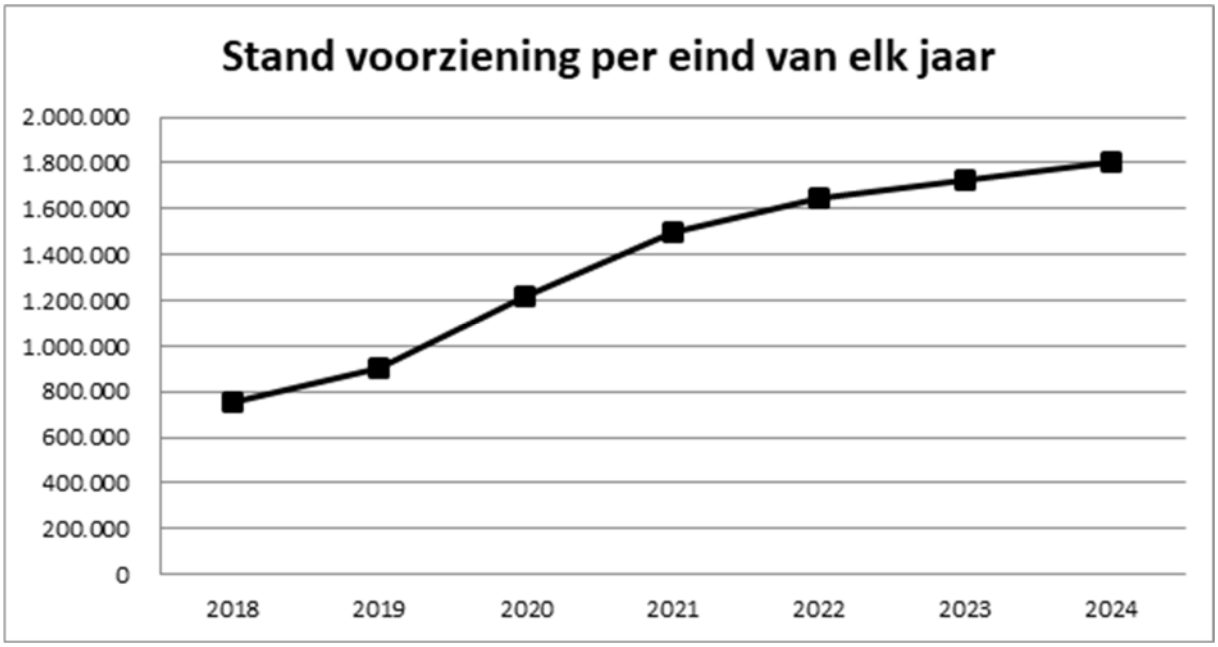

Groen

Algemeen
Op basis van het beheerplan groen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan ons openbaar groen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan Groen 2020-2025.
Openbaar groen is een belangrijke schakel bij de inrichting van de openbare ruimte. Het groen zorgt er niet alleen voor dat onze inwoners een prettige woonomgeving hebben, maar het draagt ook bij aan het behalen van onze ambities op het gebied van het vergroten van de biodiversiteit en opgaven zoals duurzaamheid en kerngericht werken. Goed beheer van het openbaar groen is daarbij essentieel. Een doelmatige en efficiënte werkwijze zorgt ervoor dat het groenareaal een verzorgde uitstraling heeft en langdurig in stand wordt gehouden.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het 'Beleidsplan Groen 2020 t/m 2025'. Het beleidsplan is één van de onderdelen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Groen 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Basis. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Voor onderhoud is structureel ruim € 1,6 miljoen beschikbaar. Dit budget is bedoeld voor o.a. dagelijks groenonderhoud en ingrijpend onderhoud (snoeien en maaien);
- We maken voor groot onderhoud geen gebruik van een voorziening. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen fluctueren op te vangen. Het onderhoud bij groen is gelijkmatig over de jaren verdeeld. Het werken met een voorziening is daarom niet nodig;
- Er is sprake van achterstallig onderhoud. Door u als raad is in mei 2020 € 382.000 beschikbaar gesteld om het achterstallig onderhoud op te pakken. Dit bedrag is gestort in een voorziening. Op dit moment is nog niet bekend wanneer de uitgaven plaatsvinden. Hiervoor vindt eerst onderzoek plaats.

Risico's
Algemeen groen:
- Uiteindelijke kosten voor het groenonderhoud kunnen afwijken van de exploitatiekosten door o.a. weersveranderingen. Indien we met grote afwijkingen te maken krijgen dan melden we dit in een bestuursrapportage;
- Mogelijk verlies kwaliteit, kapitaalvernietiging en beleidsuitgangspunten (zoals biodiversiteit) bij (langdurige) bezuinigingen.

Ziekten en plagen:
- In de bestrijding van de invasieve exoten, zoals de duizendknoop, volgen we de regio in het op te stellen beleid. Deze exoten zijn in onze gemeente nog geen urgent probleem. We monitoren de aanwezige locaties, mogelijke uitbreiding kan leiden tot extra kosten;
- De eikenprocessierups kende een explosieve groei vanaf 2018. Voor de bestrijding hebben wij extra budget ingezet. Risico is een verhoging van de huidige plaag druk, waardoor er nog meer budget nodig is om de volksgezondheid te waarborgen.

Openbare verlichting

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan onze openbare verlichting. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte 2020 t/m 2025'. Het areaal in onze gemeente bestaat eind 2021 uit:

- Circa 3.800 lichtmasten;
- Circa 3.900 armaturen.

Behaalde resultaten (hoogtepunten)
In 2020 hebben we een vervanging en onderhoudsbestek op de markt gezet en deze aanbesteed. We hebben nu een contract met een aannemer die het werk naar tevredenheid uitvoert. In 2021 is de achterstand van de vervanging weggewerkt. Hiervoor is het eenmalige investeringsbudget gebruikt. Ook is gebleken na onderzoek dat een aantal klassieke lichtmasten in het centrum van Buren niet meer voldoen aan de technische eisen en deze vervangen moeten worden. Hiervoor is een raadsvoorstel gemaakt, waar de Raad mee heeft ingestemd in januari 2022.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het Beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte 2020 t/m 2025'. Het beleidsplan is één van de onderdelen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Openbare verlichting 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Aandacht. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Structureel is € 280.000 beschikbaar. Dit bedrag is bedoeld voor o.a. klein onderhoud, energie en netwerkkosten, schilderen, reinigen en remplaceren;
- In 2020 maakten we voor groot onderhoud het laatst gebruik van een voorziening. Vanaf 2021 is dit niet meer nodig. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen fluctueren op te vangen. Het onderhoud is inmiddels gelijkmatig over de jaren verdeeld.
- Het budget voor vervanging wordt onderverdeeld in de vervanging van masten en armaturen. Dit gebeurt aan het eind van de theoretische levensduur. Van een mast is dit na 40 jaar en van armaturen na 20 jaar. Het aantal te vervangen armaturen en masten wisselt per jaar. Om deze vervanging te realiseren is een investeringsbudget voor 5 jaar beschikbaar gesteld.

Risico's
- De stijging van de prijzen van o.a. staal en aluminium kan een toename van de kosten tot gevolg hebben.

Voorziening openbare verlichting	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	499.717	698.523	0	0	0	0

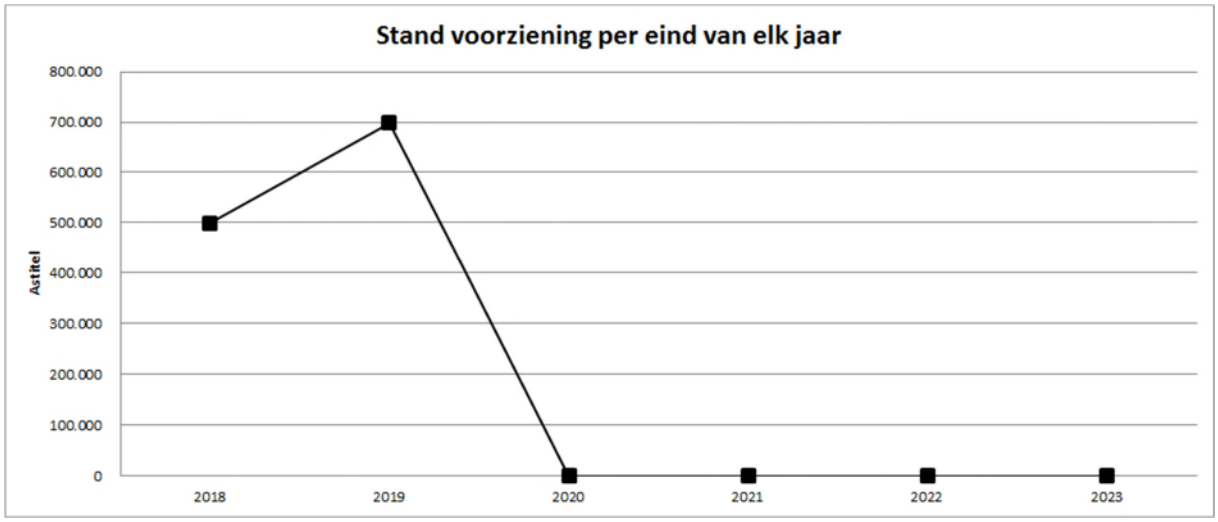

Riolering en water

Algemeen
Riolering omvat meer dan alleen buizen onder de grond. Het gaat om het geheel aan voorzieningen, waarmee de gemeente zorgt voor de volksgezondheid en droge voeten. Hiervoor hebben we drie wettelijke zorgplichten, namelijk voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan het gehele systeem van stedelijk water (o.a. riolen, gemalen en wadi's). Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beheerplan riool 2020-2025.

Beleid
De actuele beleidskaders zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en deze dient als voortgezet kader voor de periode 2021 tot en met 2025. Het beheerplan riool 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie.

Financiële middelen
- Klein onderhoud bestaat uit correctief onderhoud, uitgevoerd door Avri en het preventief onderhoud. Preventief onderhoud bestaat uit het inspecteren en bij gemalen het vervangen van kleine onderdelen. Op basis van de inspecties plannen we groot onderhoud in. Daarbij vervangen we zo'n 50 pompen per jaar;
- Riolering betalen we kostendekkend uit de rioolheffing. Het gaat om een jaarlijks bedrag van ruim € 2,8 miljoen. Naast de exploitatie voeden we hiermee de volgende drie voorzieningen:
  1. Voorziening GRP: met deze voorziening zorgen we voor een gelijkmatige ontwikkeling van het tarief van de rioolheffing (op grond van artikel 44, lid 2 BBV);
  2. Voorziening Vervanging Riolering: met deze voorziening sparen we voor toekomstige rioolvervanging. We verwachten dat we pas vanaf 2021 uit deze voorziening hoeven te putten. Door te sparen voor toekomstige rioolvervangingen voorkomen we rentelasten (op grond van artikel 44, lid 1d BBV);
  3. Voorziening Onderhoud Riolering (gemalen): deze voorziening gebruiken we voor groot onderhoud aan de rioolgemalen. Hiermee verevenen we de jaarlijkse lasten voor de begroting (op grond van artikel 44, lid 1c BBV).
- Alle voorzieningen zijn toereikend om het vereiste onderhoud uit te voeren;
- Het taakveld riolering sluit met een batig saldo van € 336.012. Hiervan is € 200.000 het gevolg van uw besluit in 2017 om BTW op de exploitatiekosten van het riool te verrekenen in het riooltarief. € 136.012 is de bijdrage in de overheadkosten.

Risico's
We voorzien richting de toekomst geen specifieke risico's. Wel moeten we de kosten voor de nog te bepalen maatregelen in het kader van klimaatadaptatie (wateroverlast) nog verwerken.

Voorziening onderhoud riolering (gemalen)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	867.818	995.679	1.255.993	1.165.089	1.192.118	1.104.929

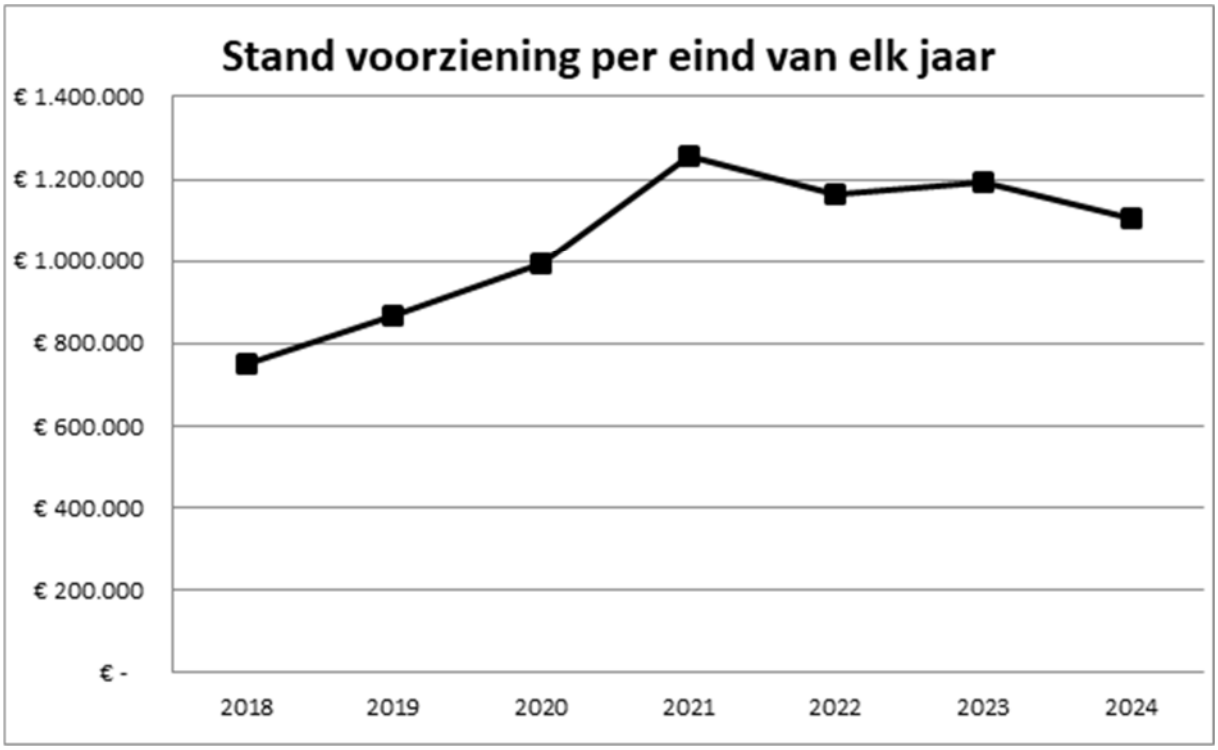

Voorziening vervanging riolering (vrij verval)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	1.000.000	1.200.000	1.796.072	1.801.801	1.738.166	1.712.469

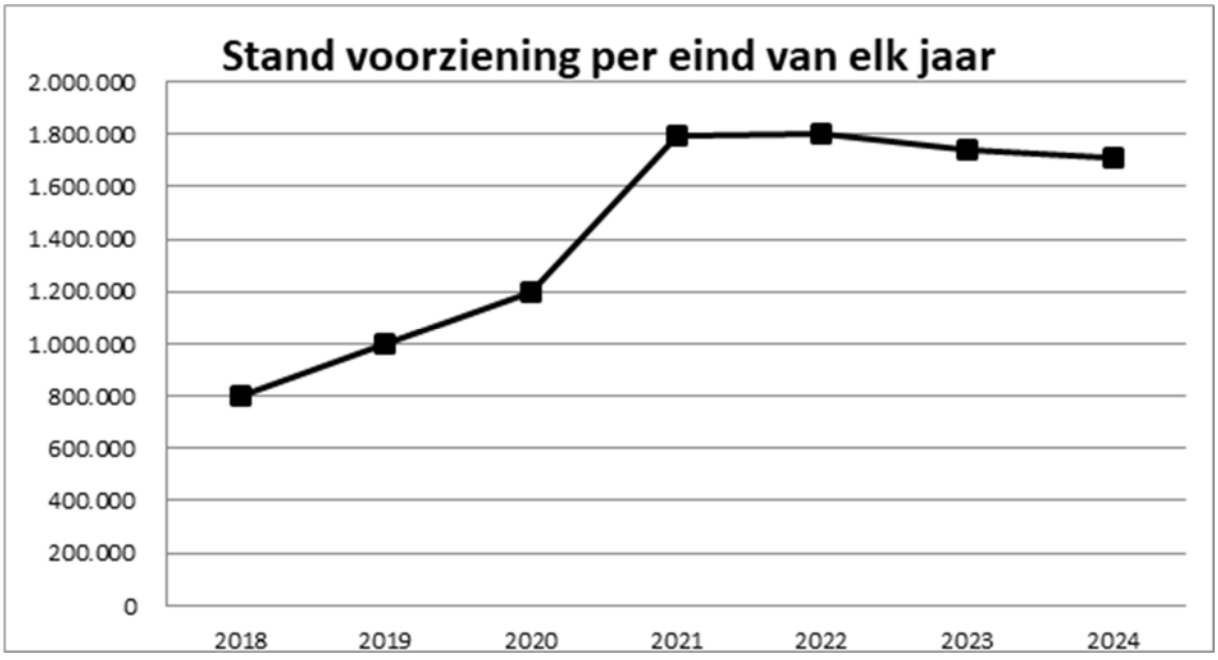

Voorziening GRP	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	4.195.996	4.500.761	4.382.287	4.163.817	4.025.827	3.799.440

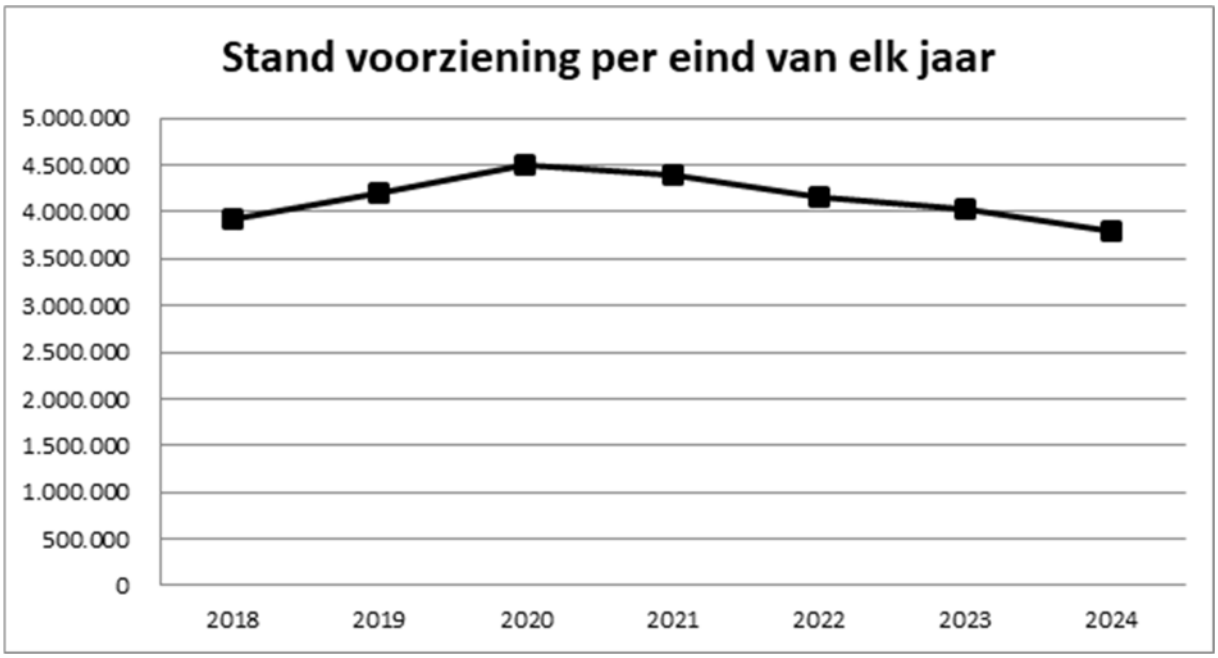

Wegen

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de wegen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan wegen 2020-2025. Via een jaarlijkse inspectie van de wegen bepalen we aan welke wegen onderhoudswerkzaamheden moeten plaatsvinden.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dienen als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan wegen 2020 t/m 2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het vastgestelde kwaliteitsniveau voor de jaren 2021, 2022 en 2023 is 'laag'. Vanaf 2024 is het kwaliteitsniveau weer vastgesteld op 'Basis'. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Uitgevoerde werkzaamheden 2021
In 2021 hebben we uitvoering gegeven aan de planning groot onderhoud wegen. Op tal van wegen buiten de kom zijn asfaltreparaties uitgevoerd, er zijn asfaltlagen aangebracht en op een aantal wegen is er een slijtlaag aangebracht. Een aantal klinker wegen is opnieuw herstraat net als een aantal voetpaden.

- Alle wegvakken zijn geïnspecteerd en de globale planning is gemaakt voor 2022 en 2023.
- De geplande rehabilitaties zijn wel in voorbereiding genomen (vooronderzoek, berekeningen en opstellen werkomschrijving) maar nog niet uitgevoerd. Door Corona, de late opstart van de werkvoorbereiding, de inpassingen van duurzaamheid en het gebrek aan mankracht hebben als gevolg dat de uitvoering in 2022 plaats gaat vinden.
- De niet uitgevoerde werkzaamheden zijn opgenomen in de nieuwe planning. Zowel de werkzaamheden als de benodigde financiën zijn geborgd in de voorziening.
- Door het uitgevoerde groot onderhoud in 2021 voldoen we aan de door de raad vastgestelde onderhoudsniveau 'Laag'.
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële middelen

- Budget klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor herstelwerkzaamheden aan de verhardingen in de openbare ruimte. Deze werkzaamheden bestaan uit het repareren van gaten in het wegdek, herstellen van tegelwerk in het voetpad of het rechtzetten van verkeerspalen e.d.;
- Budget Groot onderhoud bekostigen we uit de voorziening. Deze kosten komen periodiek (niet jaarlijks) voor. Omdat de uitgaven per jaar fluctueren, gebruiken we de voorziening wegen als egalisatievoorziening. Groot onderhoud betreft onder andere het geheel of gedeeltelijk herstraten van een rijbaan of parkeerstrook, het asfalteren van rijbanen of het aanbrengen van een slijtlaag.

Risico's

- De prijzen van grondstoffen, waaronder olie, fluctueren sterk.
- Door veranderingen in het klimaat staan we voor nieuwe uitdagingen. Bij een te veel aan regenwater verzadigt de fundering en bij langdurige droogte gaat de ondergrond van klei scheuren. Nieuwe schadebeelden treden op, zoals het reflecteren van verzakkingen en/of scheurvorming.
- De voorziening is toereikend. Wij monitoren jaarlijks of dat ook zo blijft. Verlaging van de storting betekent een in het rood lopende voorziening.

Voorziening wegen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VZ eind van elk jaar	3.251.452	3.525.476	4.386.270	4.693.270	4.708.348	4.410.242

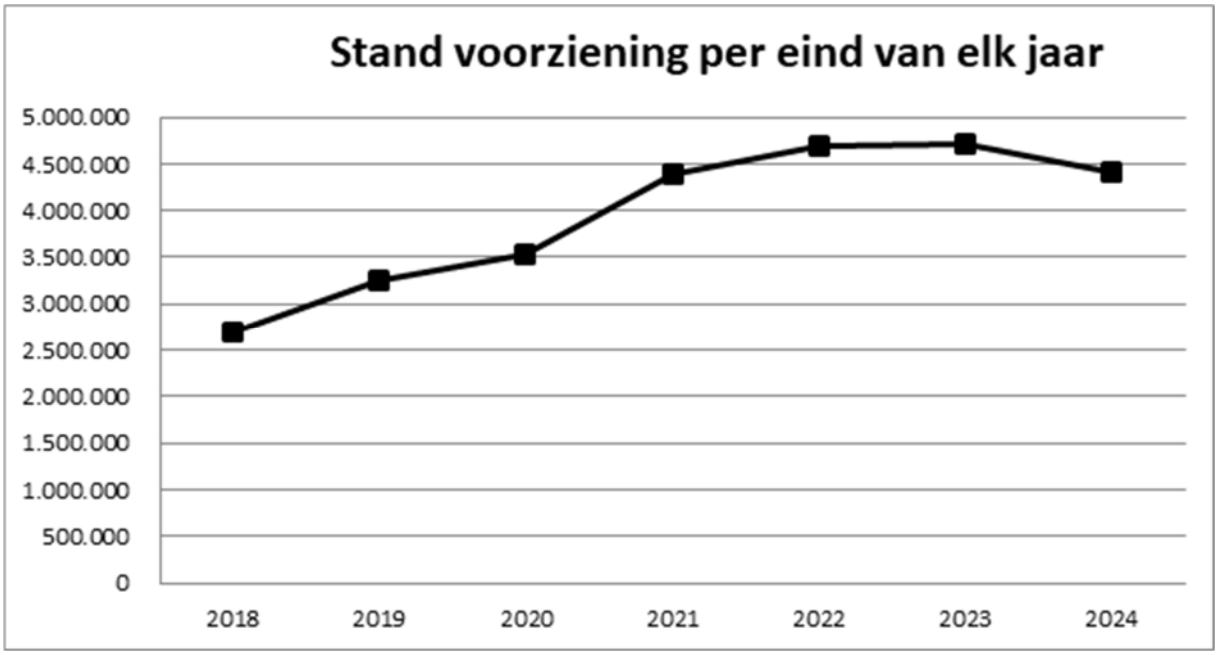

Paragraaf Financiering

Inleiding

Het vermijden en beheersen van risico's op het gebied van financiering vormen een verplicht begrotingsonderdeel op basis van de Wet fido. De nadruk ligt op het bieden van inzicht in de uitvoering van de treasuryfunctie. De treasuryfunctie van de gemeente omvat alle activiteiten die voorzien in de vermogensbehoefte van de gemeente. De gemeente moet altijd over voldoende geld beschikken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen: Het op tijd betalen van uitkeringen, subsidies, salarissen en facturen van derden. Hiervoor trekt de gemeente korte geldleningen (kasgeld) aan. Om investeringen in de gemeente mogelijk te maken, trekken we geldleningen aan met een langere looptijd. Het financieringsbeleid is nodig om de rente die we moeten betalen op de aangetrokken leningen te beheersen en de daarmee samenhangende risico's te beperken. Een laatste aandachtsveld binnen de treasuryfunctie is het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties in het kader van de publieke taak.

Beleid(skaders)

De wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's uit de Wet fido zijn verder uitgewerkt in het treasurystatuut gemeente Buren 2018. Daarnaast geldt de verplichting uit het besluit begroting en verantwoording (BVV) om alle rentebaten en lasten te presenteren onder het taakveld treasury. Ook gelden de regels uit de notitie rente 2017 van de commissie BBV.

Externe ontwikkelingen

Rentetarieven

De rentestand in 2022 is voorlopig erg onzeker. De impact van de oorlog in Oekraïne kan van grote invloed zijn. De laatste berichtgeving geeft aan dat men verwacht dat de Europese Centrale Bank de rente in het derde kwartaal van 2022 zal gaan verhogen. In 2021 hebben we een langlopende geldlening aangetrokken tegen het destijds gunstige tarief van 0%

Risico's

Renterisico

Het grootste risico op het gebied van financiering is het renterisico. Het renterisico lopen we als we langlopende leningen aantrekken (en eventueel uitzetten) bij veranderingen in de hoogte van de rente. Rente is de prijs voor het lenen van geld. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van langlopende leningen te beheersen. Hoe meer de aflossing van de leningen in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij de herfinanciering.

Liquiditeitsrisico

We lopen geen liquiditeitsrisico omdat we als gemeente voldoende leningen aan kunnen trekken waarmee we tijdig aan onze betalingsverplichtingen voldoen.

Conclusie

In de komende jaren blijven de financieringsrisico's van onze gemeente beperkt, zolang wij alert blijven opereren in de markt.

Gemeentefinanciering

De gemeente Buren werkt vanuit totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat de aangetrokken leningen niet één op één gekoppeld zijn aan de investeringsprojecten of verstrekte leningen. We bundelen schulden en tegoeden. We salderen alle gemeentelijke kastekorten en -overschotten voordat we ons op de kapitaalmarkt begeven.

Het omslagrentepercentage wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa, zie: BBV Notitie Rente 2017. Dit rentepercentage mag een afronding van 0,5% hebben. Voor de berekening van het omslagpercentage wordt gekeken naar een mix van de (voor)gecalculeerde kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld Treasury tot uitdrukking. In 2021 is de uitkomst van deze berekening zodanig laag dat we rekenen met een omslagrente van 0%.

De Commissie BBV adviseert vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en de transparantie om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen niet meer toe te passen. Dit advies hebben wij vanaf 2017 overgenomen.

In de begroting 2021 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een omslagrente van 0,00%;
- Bij grondexploitaties hanteren we een omslagrente van 0,20%;
- In het BBV wordt er aanbevolen om geen rente toe te rekenen aan het eigen vermogen en de voorzieningen. Daarom rekenen wij geen rentevergoeding over de reserves (eigen vermogen) en ook niet aan de voorzieningen (vreemd vermogen).

Treasurybeleid

Eind 2018 is het treasurybeleid vastgesteld volgens het treasurystatuut. In het statuut werkten we de wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's volgens de Wet fido verder uit. We hebben de gemeentelijke doelstellingen, de verantwoordelijkheden, de bevoegdheden en de administratieve organisatie van het beheer van liquiditeiten op korte en lange termijn beschreven.

Met het vernieuwde besluit begroting en verantwoording (BBV) staan in de notitie rente 2017 de nieuwe gemeentelijke verantwoordingsregels voor het taakveld treasury. Het treasurystatuut gemeente Buren 2018 sluit nog aan op deze notitie. In de inleiding zijn de belangrijkste treasuryfuncties aangegeven: De financiering van het gemeentebeleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De Wet fido heeft deze functies aan strenge regels gebonden door de invoering van het schatkistbankieren in 2013.

Kasgeldlimiet

Een belangrijke doelstelling van de treasuryfunctie is het voeren van een risicomijdend treasurybeleid. Om dit te realiseren is in het treasurystatuut vastgelegd dat de gemeente alleen leningen aan derden mag verstrekken voor de uitoefening van haar publieke taak. Ook het aantrekken van gelden moet risicomijdend zijn.

Naast risicomijdend gedrag bij het aantrekken en uitzetten van gelden is het van belang dat we renteschommelingen (oftewel renterisico's) voorkomen. Het renterisico wordt in beeld gebracht met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten gebruikt de provincie bij het uitoefenen van haar toezichthoudende taak.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal door kort geld mag financieren. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De gemeente Buren heeft de afgelopen jaren het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet in € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begrotingstotaal	54.776	57.520	64.556	64.173
Vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	4.656	4.889	5.487	5.455
Benodigd kortlopend krediet	4.000	2.950	5.000	5.000

Renterisiconorm

Renterisiconorm
De renterisiconorm stelt dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is bedoeld om door de jaren heen tot een goede opbouw van de leningenportefeuille te komen. Hierdoor wordt het renterisico als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering van de leningen van jaar tot jaar voldoende beperkt. Het renterisico wordt bepaald op basis van de aflossingsbedragen van onze leningen in de toekomstige jaren. Deze moeten (her-)gefinancierd worden tegen het geldende rentepercentage.

De renterisiconorm is gebaseerd op de verwachte meerjarige begrotingscijfers. Door maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar af te lossen, vermijden we te grote renteschommelingen op de langlopende leningen. De rentelasten leggen beslag op de begrotingsruimte en zijn nadelig voor onze gemeentelijke financiële positie. De afgelopen jaren heeft de gemeente de renterisiconorm niet overschreden.

De rente op langlopende leningen staat voor langere tijd vast en daarmee wordt het renterisico sterk beperkt.

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden per 1-1 in € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begrotingstotaal	54.776	59.842	64.556	64.173
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	10.955	11.968	12.911	12.835
Aflossing op vaste schulden	1.716	1.100	1.850	2.600
Ruimte onder risiconorm	9.239	10.868	11.061	10.235

Rentetoerekening

Het omslagrentepercentage berekenen we door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Dit rentepercentage mag een afronding van 0,5% hebben. Voor de afronding wordt gekeken naar een mix van de (voor)gecalculeerde kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld treasury tot uitdrukking.

Het BBV biedt de mogelijkheid om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en door te belasten aan de taakvelden. De commissie BBV adviseert deze systematiek niet meer toe te passen. Dit doet de commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie. Dit advies namen we in 2017 over.

In 2021 betekende dit voor onze exploitatie, rekening houdende met de BBV-regelgeving:

- Een omslagrente van 0,00%;
- Bij grondexploitaties hanteren we een omslagrente van 0,25%;
- In het besluit begroting vastlegging wordt er aanbevolen om geen rente toe te rekenen aan het eigen vermogen en de voorzieningen. Daarom rekenen wij geen rentevergoeding over de reserves (eigen vermogen) en ook niet over de voorzieningen (vreemd vermogen).

Renteschema		Begroting 2021	Rekening 2021
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		37.841	41.031
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	5.000	5.412
Totaal toe te rekenen externe rente		*32.841*	*35.619*
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	35.426	40.712
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen, indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		*35.426*	*40.712*
d1. Rente over eigen vermogen		0	0
d2. Rente over voorzieningen		0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen interne rente		*0*	*0*
e. De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-35.426	
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		32.841	76.331
Berekende omslagrente (afgerond)		0,00%	0,00%

Risicobeheer

Saldobeheer
Sinds 2013 zijn alle decentrale overheden verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Schatkistbankieren wordt door het ministerie van Financiën uitgevoerd. Dit houdt in dat het overschotsaldo (geld en vermogen) dagelijks wordt afgeroomd naar deze rekening bij het Rijk. Dit gebeurt via een rekening courant bij de BNG.

Langlopende leningen

Dit onderdeel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

Overzicht langlopende geldleningen In €	2021	2022
Stand per 1 januari	5.000.000	18.150.000
Opnamen	15.000.000	0
Aflossing	-1.850.000	-2.600.000
Stand per 31 december	18.150.000	15.550.000
Rente	37.841	28.826
Nieuwe leningen	0	0

Relatiebeheer
De huisbankier van onze gemeente is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze relatie is vastgelegd in een zogenaamde raamovereenkomst. In deze overeenkomst zijn onder andere afspraken vastgelegd over de rentepercentages van in rekening-courant geleende gelden. De raamovereenkomst is in 2020 voor het laatst geactualiseerd. Bij de Rabobank loopt een bankrekening die uitsluitend bestemd is voor het afstorten van liquide middelen van de afdeling publiekszaken.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering bestaat uit de diensten (communicatie, facilitaire en huisvestingszaken, informatievoorziening en automatisering, informatieveiligheid, inkoop, juridische zaken, personeel en organisatie en planning & control) ter ondersteuning van de uitvoering van de programma's (het primaire proces). In deze paragraaf hebben wij ook de griffie en de rekenkamercommissie opgenomen.
De bedrijfsvoering is ondersteunend aan en mede bepalend voor de kwaliteit van het primaire proces en de realisatie van de beoogde maatschappelijke effecten. Dit betekent dat de kwaliteit en omvang van de gemeentelijke organisatie, maar ook faciliteiten als bijvoorbeeld huisvesting en automatisering indirect van grote invloed zijn op het behalen van de gewenste doelen.
In deze paragraaf worden de verschillende onderdelen verder uitgewerkt. We beschrijven de ontwikkelingen en activiteiten binnen de bedrijfsvoering van onze gemeente. In een goed functionerende bedrijfsvoering organiseren we de interne dienstverlening efficiënt en ondersteunen we de realisatie van beleidsinhoudelijke doelstellingen effectief.

Beleid(skaders)

- Informatie & Automatiseringsplan 2020-2024 (2021)
- Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet) (2012)
- Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet) (2011)
- Financiële en planning en controlverordening (ex. artikel 212 Gemeentewet) (2018)
- Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (2022)

Externe ontwikkelingen

De ontwikkelingen op het vakgebied van bedrijfsvoering hebben ook te maken met de coronacrisis. Dit heeft effect op de stijl van leidinggeven, het binden en boeien van medewerkers, het integraal samenwerken en het gebruik van het kantoor. In 2022 gaan we verder met elkaar uitvinden hoe we deze aspecten gaan oppakken, uitwerken en borgen.

Vanaf 2022 legt het college naar verwachting zelf een rechtmatigheidsverantwoording af in de jaarstukken. Hoewel de wet nog in afwachting is van parlementaire goedkeuring, zijn we in 2021 verder gegaan met de voorbereiding.

Risico's

De risico's liggen op het managen van de gevolgen van de coronacrisis en het krijgen en houden van een kwalitatief goed personeelsbestand.

Conclusie

Wij hebben onze bedrijfsvoering op orde. We moeten continu alert zijn om onze informatieveiligheid op orde te houden. Hier gaan we ons ook in 2022 extra voor inzetten.

Communicatie

In 2021 bleven we de gehele organisatie ondersteunen bij de interne en externe communicatie. We adviseerden en ondersteunden de beleidsmedewerkers over de participatie voor onder andere de omgevingsvisie, duurzaamheid, kerngericht werken en het gemeenschappelijk verkeer- en vervoerplan. Zo groeide in 2021 communicatie steeds meer uit tot een onderdeel van de hele organisatie, waarbij we advies gaven voordat er actie werd ondernomen of projecten werden gestart.

Afgelopen jaar kwam een grotere groep inwoners met eigen ideeën en onderwerpen waarover ze meer wilden horen via onze online en offline kanalen. Deze ideeën namen we mee in de communicatiekalender en in de advisering van de domeinen. We hielden contact met deze inwoners, zodat zij wisten wat wij met hun ideeën deden. Op die manier willen we laten zien dat we een gemeente zijn waar inwoners van op aan kunnen.

Met betere promoties via onze sociale media en berichten in het gemeentenieuws, sloot de communicatie aan op de beleving en behoeften van inwoners. Door voorafgaand te kijken via welk kanaal een bericht werd verspreid, bereikten we meer inwoners en konden we beter inspelen op de doelgroep. Zo leerden we hoe we het beste welke doelgroep konden bereiken. Daardoor vinden we bijvoorbeeld steeds meer contact met jongeren in de gemeente.

We legden in 2021 de focus op de nieuwswaarde van een bericht. Door gebruik te maken van de kracht van een persbericht, groeide het contact met de lokale media. Steeds vaker stonden berichten over Buren in de lokale krant. Er ontstond meer contact met de pers, wat zorgde voor meer interviews over de ontwikkelingen in Buren. Zo pakten we met de lokale omroep de boomplantdag op, waren verschillende lokale media aanwezig tijdens de huldiging van inwoners die een bijzondere prestatie hebben verricht, betrokken we de lokale omroep bij de dodenherdenking en kregen we regelmatig verzoeken voor interviews over ruimtelijke ontwikkelingen.

Huisvesting en facilitaire zaken

Ook in 2021 heeft corona ervoor gezorgd dat we veel thuiswerkten. Mede door dit vele thuiswerken, hebben we gezien dat onze dienstverlening en de huisvesting van het gemeentehuis efficiënter kan. Daarom zijn we in 2021 gestart met het project hybride werken. Een van de uitgangspunten van het hybride werken is 50% thuiswerken. Vanaf oktober 2021 zetten wij de eerste stappen om volgens de uitgangspunten van het hybride werken te werken. Het hybride werken maakt onderdeel uit van de visie op dienstverlening die op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad ligt. In het ombuigingstraject is een bezuiniging voor de huisvesting van het gemeentehuis vastgesteld. Een externe partij is in november 2021 gestart met het opstellen van een businesscase. Zij onderzoekt de verschillende mogelijkheden voor huisvesting van de organisatie en verschillende openbare ruimtes (zoals raadzaal en trouwzaal). Ook brengen zij het herontwikkelingspotentieel van het huidige gemeentehuis in beeld. Afhankelijk van de visie op dienstverlening en de visie op het gemeentehuis gaan wij aan de slag met de fysieke optimalisatie van de loketfunctie. Het MJOP van het gemeentehuis is geactualiseerd. Grote investeringen voor het vervangen van elektronische installaties zijn doorgeschoven tot na het onderzoek van de huisvesting van het gemeentehuis.

Informatieveiligheid

Ook in 2021 hebben we weer een goedkeurende verklaring gekregen van de IT-auditor voor de ENSIA-toetsing op DigiD en Suwinet over 2020. Dit met de complimenten van de auditor voor de Suwinet-beheerder. Nieuw is de audit op de Wet Politiegegevens. De pre-audit hebben we in 2021 gedaan en de audit zelf volgt in 2022. Deze audit kijkt hoe we in de gemeente omgaan met politiegegevens en focust daarbij op de BOA. Elk vierde jaar moeten we hiervoor een externe audit laten doen.

Het jaar 2021 hebben we afgesloten met veel werk rondom de wereldwijde Apache log4j kwetsbaarheid. In december2021 hebben we op hele korte termijn intensief gewerkt om alle systemen te beschermen. De veiligheid van onze systemen hebben we in dat kader ook laten uitdagen door een ethical hacker. Die moest flink moeite doen om door onze netwerkbeveiliging heen te komen. Ook die gaatjes in de verdediging zijn nu gedicht. Daardoor is ons systeem nu wel weer optimaal beveiligd.

We hebben in 2021 geen schade geleden door deze en andere kwetsbaarheden of hackpogingen. De Informatiebeveiligsdienst adviseert extra alert te blijven vanwege de Apache log4j kwetsbaarheid. We blijven alert op gebruikersbewustzijn en hebben daarvoor in december 2021 een succesvolle namaak-phishingmail in de organisatie uitgezet. Die heeft voor veel aandacht en bewustwording gezorgd bij onze collega's. Ten slotte zijn er enkele datalekken gemeld in 2021. Het betroffen geen grote bestanden en vormden geen gevaar voor de persoonlijke levenssfeer. Ook hier houden we de vinger aan de pols.

Ransomware aanval 2022
Op 1 april 2022 is de gemeente Buren getroffen door een ransomware-aanval door criminelen. De gemeente heeft diverse noodprocedures vrijwel direct ingeschakeld. Dankzij adequaat handelen van de organisatie en met behulp van een specialistische externe partij is het gelukt om de dienstverlening van de gemeente binnen enkele dagen weer op niveau te krijgen en zijn er geen bestanden vernietigd of verdwenen. Wel is een deel van de gegevens versleuteld en gestolen. Ook is er data gepubliceerd in een poging om de gemeente af te persen voor geld en is er sprake van een datalek, dat gemeld is.

Informatisering en automatisering

Gemeenten maken deel uit van een sterk veranderende samenleving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een van de belangrijkste ontwikkelingen is. Voor het functioneren van de gemeente is een goede informatievoorziening en automatisering (I&A) van cruciaal belang. In alle gemeentelijke processen speelt I&A een belangrijke rol. Onze inzet is er op gericht de primaire processen optimaal te ondersteunen met een goede informatievoorziening.

Juist het vlak van de informatievoorziening kwamen er in 2021 grote veranderingen op ons af, zoals de start van de implementatie van de nieuwe informatiekundige visie van de VNG (Common Ground). Ook de gevolgen voor onze informatievoorziening vanwege nieuwe wetgeving werden steeds beter zichtbaar. Door wetgeving, zoals de Omgevingswet, de Wet open overheid en deWet elektronisch publiceren gaat er veel veranderen. In 2021 hebben we ons informatiebeleid hierop bijgesteld en is het informatiebeleidsplan 2021-2025 'Dit is de kern' in maart 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Met het vaststellen van het informatieplan 2021-2025 hebben we ook een nieuw uitvoeringsprogramma vastgesteld. In 2021 hebben we een start gemaakt met de uitvoering van deze plannen. Zo hebben we onder andere de uitrol van mobiele telefonie gerealiseerd en hebben we ons voorbereid op de mogelijkheden onze telefoniecentrale verder te digitaliseren en te koppelen aan mobiele telefoons. Ook hebben we de online virtuele werkomgeving uitgebreid en opnieuw ingericht met de meest recente software. Hiermee zijn we weer voorzien van een veilige en toekomstbestendige werkomgeving.

Vanuit de informatievoorziening hebben we in 2021 belangrijke vervolgstappen gezet in de digitale informatie transitie naar de Common Ground. Zo hebben we een eerste versie van onze OpenPDD (Portal Digitale Diensten) opgeleverd met een veilige DigiD aansluiting en een koppeling naar onze basisregistratie personen (BRP). Hiermee hebben we een basis neergezet voor de uitbreiding van onze digitale dienstverlening in 2022. We gaan samen met de VNG een pilot starten naar een overheidsbrede Track & Trace toepassing.

Inkoop

In 2019 is begonnen met de professionalisering van de inkoopfunctie. Aanleiding was een rapport van de rekenkamercommissie. Deze professionalisering heeft in 2021 verder vorm gekregen door het neerzetten van een inkooporganisatie, een inkoopsysteem en het geven van opleidingen en trainingen voor medewerkers. Daarnaast hebben we in 2021 onderzoek gedaan naar toetreding tot de Bedrijfsvoerings-organisatie West-Betuwe. Voor wat betreft de inhuur derden zal die toetreding plaatsvinden in 2022.

Personeel en organisatie

De vakgroep personeel en organisatie adviseert en ondersteunt de directie, de managers en de medewerkers op het gebied van personeel en organisatie. De vakgroep is onder meer verantwoordelijk voor het opstellen van het strategische personeelsbeleid, processen van organisatie- en personeelsontwikkeling en verzorgt de salarissen. Het gaat hierbij onder andere om werving- en selectievraagstukken, loopbaanbegeleiding, ontslagprocedures, coaching en opleidingen.

Doelstelling
Wij willen voldoen aan de ambities, verwoord in het coalitieakkoord 'daadkrachtig en kerngericht'. We willen een gemeentelijke organisatie zijn die wendbaar en robuust genoeg is om de uitdagingen aan te gaan waar wij voor staan.

Voor 2021 hadden we de volgende activiteiten voorgenomen:

Trainingsprogramma rolvastheid en eigenaarschap
We hadden niet bedacht dat we in 2021 overwegend thuis zouden werken. Een van de bijeffecten was dat medewerkers meer eigenaarschap en rolvastheid lieten zien. Hierdoor hebben we geconstateerd dat een training voor deze onderwerpen niet nodig was. Individuen waar dit wel een punt bij is, worden door hun leidinggevende begeleid. We hebben wel geïnvesteerd in workshops personal branding in het kader van het Huis van Buren. Bij organisatieontwikkeling vertellen we hierover meer.

Verbeteren kwaliteit college- en raadsvoorstellen
Eind 2020 en doorlopend in 2021 hebben we bij Bureau Taal een e-learning duidelijke taal georganiseerd. In alle eerlijkheid is deze training niet helemaal goed bevallen. In deze coronatijd is het voor medewerkers lastig om alle ballen in de lucht te houden. Vooral jonge mensen met gezinnen waarbij de kinderen ook thuis waren, gaven aan hun werk net aan te kunnen. Een extra training werd als erg belastend ervaren en het management heeft dit ook teruggeven. Vanuit het onderdeel Communicatie is oa. een schrijfwijzer op intranet geplaatst. Medewerkers weten wat de bedoeling is met Duidelijke taal. Het enthousiasme ontbreekt echter om hier echt mee te werken. Er wordt nog onderzocht wat er voor nodig is om betere college- en raadsvoorstellen in procedure te brengen. Ook de bestuursadviseurs en het management spelen hier een rol in.

Organisatieontwikkeling
Onze gemeentelijke organisatie is op 1 januari 2020 formeel van start gegaan met vier nieuwe domeinen: Ruimte, Sociaal domein, Dienstverlening en Bedrijfsvoering. Ook is er een team Staf. In 2021 vroeg een aantal strategische opgaven een nieuwe manier van kijken naar het werk en de samenwerking met ‘buiten’. De ontwikkelingen binnen onder andere de strategische opgaven Omgevingswet, kerngericht werken en visie op dienstverlening vragen van de ambtelijke organisatie een andere houding en gedrag. Hierop is het Huis van Buren, waarin klantgerichtheid centraal staat, verder uitgewerkt.

Strategische personeelsplanning
Wij streven naar een medewerkersbestand passend bij onze ambities en onze wettelijke taken. Met de huidige arbeidsmarkt hebben we 2,5 keer zo veel vacatures moeten invullen als bijvoorbeeld vier jaar terug. We staan voor de kwaliteit van onze medewerkers en dit betekent dat we op zoek blijven naar de beste kandidaat, ook als dit betekent dat we vaker een procedure moeten volgen. Het is ons goed gelukt om ook jong talent aan ons te binden. Het inwerkprogramma is geëvalueerd. Dit is een prima programma (geven twintig nieuwe medewerkers aan) maar het is niet in alle gevallen goed doorlopen. Hier moeten HR, het management en de nieuwe medewerker zelf voor waken.
Tot slot zijn we in 2021 gestart met het voeren van exitgesprekken, zodat we ook zicht hebben waarom medewerkers vertrekken en dat we hiervan eventueel kunnen leren. Door deze extra activiteiten en doordat managers aangaven dat leiding geven in coronatijd best ingewikkeld is, hebben we de strategische personeelsplanning in overleg met het management doorgeschoven naar 2022. In dit jaar zullen we conform het strategisch personeelsbeleid 2007-2022 de strategische personeelsplanning gaan uitvoeren.

Vitaliteit en preventie
We willen een aantrekkelijke werkgever zijn die aandacht heeft voor haar medewerkers. Daarom

wilden we medewerkers trainingen aanbieden over vitaliteit (over beweging, voeding en ontspanning) voor onze medewerkers. Deze preventieve trainingen kunnen onder andere helpen bij het terugdringen van het ziekteverzuim. We hebben i.v.m. Corona andere accenten gelegd. Zo hebben we de inpandige rookruimte per 1 juli 2021 gesloten en zijn we als organisatie aangesloten bij de Rookvrije Generatie. Daarnaast hebben we vaak aandacht besteed aan een goede thuiswerkomgeving en hebben we medewerkers de ruimte gegeven om in overleg op kantoor te werken als dat thuis ingewikkeld was.

Garantiebanen
We hebben dit jaar ruim aan het streefcijfer van 2,8 fte voldaan. We hebben 4 fte aan medewerkers met een Garantiebaan. Hierbij gaan we uit van 25 uur per week = 1 fte, conform de landelijke afspraak bij garantiebanen.

Arbeidsmarktcommunicatie
We streven ernaar om jonge goed opgeleide mensen aan ons te binden. Daarvoor gaan we onderzoeken hoe en waar we deze groep mensen kunnen werven. Een hbo-stagiaire deed haar eindonderzoek en adviseerde vooral maatwerk per vacature. We hebben met succes geëxperimenteerd met bijvoorbeeld trainee-ship op het sociaal domein, het maken van een filmpje in plaats van een vacaturetekst etc. Het lukt ons nog steeds om goede mensen te vinden, we hebben mooie brede takenpakketten. We blijven aan onze arbeidsmarktcommunicatie verder werken.

Inhuur derden
In 2021 is dit budget bij de domeinmanagers belegd, bij integrale verantwoordelijkheid hoort immers ook de bevoegdheid om zelf inhuur te kunnen inzetten. Hierbij adviseren financiën en HR vooraf. We zien dat we de regels die we met o.a. inkoop en de accountant afspraken niet altijd nagekomen worden. Het goed beheren/in control zijn van inhuur moet verder opgepakt worden in 2022.

Het gemiddelde ziekteverzuimcijfer over 2021 was 6,11%!
Doel was om voor 2021 toe te werken naar een reëel verzuimcijfer van 7%,
In 2020 was het ziekteverzuim 6,45% en het streefcijfer 7,8%. Daarmee hebben we het toch al ambitieuze ziekteverzuimstreefpercentage voor het tweede jaar op rij ruimschoots gehaald en daar zijn we blij mee en trots op. We zitten nu onder het haalbare verzuimcijfer voor gemeenten van onze omvang van 6,7%. Het ziekteverzuim over 2021 was 6,11% !

N..B. in 2018 was ons ziekteverzuim nog 10,5%, in 2019 was het 7,8%. We komen van ver, maar het gaat boven verwachting goed. Ook landelijk zien we dat in Coronatijd het ziekteverzuim gedaald is. Dit komt vermoedelijk in het meer zelf kunnen indelen van de tijd en het grote verantwoordelijkheidsgevoel van mensen om zaken toch gedaan te krijgen. Daarnaast besteden de HR adviseurs en de managers meer tijd en aandacht aan individuele ziektesituaties. Punt van aandacht blijft wel de werkdruk, HR ontvangt regelmatig signalen dat de werkdruk te hoog is.
Medewerkers konden vanaf januari 2021 gebruik maken van het bedrijfsomstandighedenspreekuur. 12 medewerkers hebben hier gebruik van gemaakt. Medewerkers kunnen de bedrijfsarts dan spreken in het gemeentehuis of daarbuiten. HR of het management krijgt geen terugkoppeling van dit gesprek, het gesprek is preventief ter voorkoming van ziekteverzuim.
HR heeft op verschillende momenten medewerkers voorgelicht over deze mogelijkheid, en daarbij uitgelegd hoe medewerkers een afspraak bij de bedrijfsarts kunnen maken. Dit zullen we in 2022 onder de aandacht blijven brengen.

Integriteit
Voor alle medewerkers die in 2021 nieuw in dienst kwamen, is een VOG verklaring gevraagd. Voor alle nieuwe medewerkers in 2021 zijn deze ook afgegeven. We hebben in 2021 voor het eerst de ambtsbelofte of ambtseed afgenomen. We hechten er aan om deze bijeenkomsten fysiek te kunnen doen. Hierbij maakten de collegeleden en de nieuwe medewerkers vooraf kennis met elkaar tijdens een informele lunch. We stonden stil wat integriteit in de functie van medewerker van de gemeente Buren betekent, waarna de ambtseed of –belofte door de gemeentesecretaris werd afgenomen.

Er zijn drie meldingen binnen gekomen bij de vertrouwenspersonen en bij HR. Medewerkers gaven aan dat het fijn en genoeg was om hun hart te luchten, zij gaven aan nu geen vervolgstappen te willen zetten maar het wel gemeld te willen hebben. Ook ging het in één situatie om grensoverschrijdend gedrag. Er zijn gesprekken geweest, er hebben interventies plaatsgevonden en we hebben met

elkaar onderzocht welke stappen er genomen moesten worden en nog moeten worden. We doen dit met inachtneming van alle belangen van betrokkenen. Daarbij realiseren we ons dat dit een heel precair en emotioneel proces is voor alle betrokkenen.

Daarnaast is er een melding binnen gekomen van een medewerker waarbij er sprake was van intimiderende bejegening door een inwoner. De betreffende inwoner heeft een brief ontvangen dat gemeente Buren grenzen stelt aan intimiderend gedrag. Op dit moment worden er trainingen omgaan met emotie en agressief gedrag georganiseerd. Het uitgangspunt is daarbij: emotie mag, agressie nooit. We willen deze trainingen fysiek in het gemeentehuis organiseren. Er is geen melding vermoeden van een misstand gedaan.

Naam kengetal	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2018	2019	2020	2021	Begroting 2021
P&O - fte's			132,57	137,49	144,90	156,03	

Toelichting kengetal

Bij dit kengetal wordt het verloop van het aantal fte in het verleden en de verwachting in de toekomst weergegeven.
Opmerking: de weergegeven cijfers zijn exclusief de griffie.

Toelichting ontwikkeling

In 2021 zijn er ongeveer 12 fte bijgekomen. De verwachting is dat het verloop groot blijft in deze arbeidsmarkt. We investeren in een goed inwerkprogramma, maar zeker in Coronatijd is het inwerken een lastige zaak.

P&O - mobiliteit - instroom			26	26	29	35	

Toelichting kengetal

Het aantal personen dat onze organisatie binnenkomt.

Toelichting ontwikkeling

Er zijn in 2021 35 mensen ingestroomd. Het verloop in onze gemeente is groot. Het lukt niet altijd om zelf vacatures in te vullen, soms moeten we een bureau inzetten.

P&O - mobiliteit - uitstroom			15	16	22	30	

Toelichting kengetal

Het aantal personen dat de organisatie verlaat.

Toelichting ontwikkeling

In 2021 zijn er 30 mensen uit dienst gegaan.

P&O - ziekteverzuim			10,50	7,80	6,45	6,11	

Toelichting kengetal

Het percentage ziekteverzuim

Toelichting ontwikkeling

Het gemiddelde ziekteverzuimcijfer over 2021 is 6,11%. Onze inzet is er op gericht het ziekteverzuim structureel terug te brengen. Op basis van de analyse van de ziekteverzuimcijfers is een plan van aanpak opgesteld om tot een verlaging van het ziekteverzuim te komen. Meer regie, meer rendement, wordt onze aanpak voor ziekteverzuimbeheersing. We gaan de uitdaging aan om meer verantwoordelijkheid bij leidinggevenden en werknemers neer te leggen. Een duidelijke communicatie tussen leidinggevenden en werknemers op het gebied van verzuim is van groot belang en er ontstaat meer wederzijds begrip. Als duidelijk is wat het verzuim inhoudt kan de leidinggevende samen met de werknemer hiervoor de verantwoordelijkheid nemen. Een preventiemedewerker helpt de leidinggevenden om meer regie op verzuim te voeren en gaat leidinggevenden hierin doorlopend ondersteunen.

Planning, control en financiën

Planning en control is het geheel van activiteiten die uitgevoerd moeten worden voor het plannen en beheersen van de gemeentelijke activiteiten. Planning en control is daarmee een van de belangrijkste hulpmiddelen voor het uitvoeren van uw volks vertegenwoordigende, kader stellende en controlerende rol. Dit vertaalt zich in de bestuurlijke planning en control-cyclus. In onze gemeente bestaat deze uit een kadernota, programmabegroting, bestuurlijke rapportages en jaarstukken. De eerste twee instrumenten passen vooral bij de volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol (planning), de laatste twee bij de controlerende rol (control). Uiteraard kunt u op basis van de bestuurlijke rapportages en ook de jaarstukken wel bijsturen.

De doelstelling van planning en control is het sturen en beheersen van de gemeentelijke processen. Dit betekent in de praktijk het bieden van tijdig, volledig en juist inzicht in de beoogde maatschappelijke effecten (doelstellingen), de activiteiten die bijdragen aan het realiseren van deze doelstellingen en de middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Het uiteindelijke doel is u als raad in staat te stellen juiste beslissingen te nemen in het belang van onze inwoners, bedrijven en instellingen.

De volgende activiteiten waren in 2021 gepland:

- Kwaliteit van de planning & control cyclus

  Het financiële perspectief in de programmabegroting 2021 was niet goed. Dit was de reden voor een Zero Based Budgeting traject (ZBB). De organisatie heeft in 2021 hard gewerkt om alle budgetten te analyseren en de bezuinigingsmogelijkheden in beeld te brengen. U was hierdoor in staat om in november de Programmabegroting 2022-2025 vast te stellen waarin de laatste twee jaar structureel in evenwicht zijn.

- Verbeteren kwaliteit budgetbeheer

  Het hierboven beschreven ZBB traject heeft veel tijd van de organisatie gevraagd. Daarom pakken we het voornemen om de kwaliteit van het budgetbeheer te verbeteren verder op in 2022.

Rechtmatigheidsverantwoording
Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie belangrijk: wij moeten voldoen aan wet- en regelgeving. De accountant geeft hier jaarlijks een verklaring over af als ook over het getrouwe beeld (zijn de jaarstukken conform realiteit). Er is een wetswijziging in voorbereiding om de rechtmatigheids-verantwoording voortaan door het college van burgemeester en wethouders af te laten leggen. Dit is naar verwachting voor het eerst bij de jaarstukken 2022. Dit jaar nemen wij de verantwoording al wel op in het jaarverslag en zien wij dus als een proef.

Op 30 maart 2021 nam u het volgende besluit:
1. Vanaf 2021, onafhankelijk van wettelijke goedkeuring, de rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad af te laten leggen.
2. De grens voor de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 1% van het totaal aan lasten inclusief toevoeging reserves (variant 1 - wettelijke norm).
3. Na een jaar het proces tot de verantwoording en de uitkomst met de auditcommissie evalueren.
4. In de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag in ieder geval in te gaan op:
   a. bevindingen die boven de afgesproken grens vallen;
   b. bevindingen die onder de verantwoordingsgrens blijven, maar wel relevant zijn om te melden;
   c. de te nemen beheersmaatregelen;
   d. bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden;
   e. overige zaken die relevant zijn om de gemeenteraad over te informeren.

De rechtmatigheidsverantwoording vindt u in de jaarrekening onderdeel controle verklaring. In de paragraaf bedrijfsvoering gaan we nader in op de door u besloten onderdelen. Dit doen we mede aan de hand van drie criteria waarover we verantwoording moeten afleggen:
- Begroting: passen de financiële handelingen binnen het kader van de geautoriseerde begroting?

- Voorwaarden: voldoen we aan de eisen bij de uitvoering van financiële beheershandelingen (o.a. het normenkader)?
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: zijn de gegevens die door derden zijn verstrekt juist en volledigheid en worden de gelden gebruikt in overeenstemming met het doel?

In de auditcommissie van juni jl. is een terugkoppeling gegeven hoe het proces van de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarstukken 2021 is ervaren.

Ad. 4a Bevindingen die boven de afgesproken grens vallen.
Er zijn geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd die boven de afgesproken grens vallen.

Ad. 4b Bevindingen die onder de verantwoordingsgrens blijven, maar wel relevant zijn om te melden.
- Begroting: per programma overschrijden de werkelijk lasten de begroting niet. Zie verder het onderdeel financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.
- Voorwaarden:
  - Fouten: rechtmatigheidsfouten treden op bij financiële beheershandelingen, waarbij de in het normenkader beschreven wet- en regelgeving niet is nageleefd. De omvang van de rechtmatigheidsfout bedraagt € 369.000 en ziet voor € 310.500 toe op lasten en aangegane verplichtingen in 2021 welke niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen. Qua bedrag is dit meer dan een halvering vergeleken met vorig jaar. Het aantal onrechtmatige dossiers is 80% lager dan vorig jaar. Alle onrechtmatige dossiers zijn gestopt per eind april 2022. De fout in 2022 nemen we mee bij de jaarstukken 2021. De onrechtmatigheid ronden we daarmee in 2021 af.
  - Onduidelijkheden: hiervan is sprake indien we in het kader van de verslaggeving niet kunnen aangeven of er sprake is van een rechtmatigheidsfout of niet. De omvang van de onduidelijkheid bedraagt € 43.500 en gaat over betalingen binnen het sociaal domein.
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: Dit onderzoek nemen we zijdelings mee in onze verbijzonderde interne controle. U kunt hierbij denken aan bijstandsfraude of aan fraude met vergunningen. Als we bij de onderzoeken hier tegenaan lopen dan pakken we dit op. In 2021 zijn geen gevallen ontdekt.

Ad. 4c De te nemen beheersmaatregelen.
Tot 2020 deden we alleen na afloop van het jaar onderzoek naar aanbestedingen en of deze binnen de vastgestelde kaders vallen. We noemen dit de spendanalyse. In 2021 hebben we de spendanalyse driemaal uitgevoerd. Daarnaast zijn de kritische dossiers uit 2020 per kwartaal beoordeeld. De risico's op het niet voldoen aan de aanbestedingswetgeving zitten onder andere bij inhuur van personeel en op verouderde contractafspraken ten aanzien van ICT (o.a. onderhoud). Niet alle aanbestedingen konden we direct beëindigen. We ondernamen direct actie, zodra het mogelijk was.

We hebben eind 2021 een mooie stap gezet ten opzicht van 20202, maar we zijn er nog niet. In 2022 gaan we de (nieuwe) risicovolle dossiers weer monitoren. Dit doen we door de spendanalyse elk half jaar uit te voeren. Daarnaast is besloten om voor het onderdeel inhuur derden toe te treden tot de Bedrijfsvoering organisatie West-Betuwe (BWB). De kerncompetentie bij BWB is het inhuren van mensen en via BWB huren we rechtmatig in. We zijn hierover in gesprek met BWB en de planning is dat we eind dit jaar/ begin volgende jaar toe kunnen treden. De huidige inkoopondersteuners kunnen zich meer verdiepen op hun domein en focussen op overige strategische inkopen naast inhuur.

Ad. 4d Bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden.
Binnen één team kozen we er bewust voor om een inhuurcontract niet te beëindigen. Het team was niet stabiel door ziektes. Ook is een aantal keuzes neergelegd in het ZBB traject over de uitvoering die effect kunnen hebben op de samenstelling van het team. Het was simpelweg niet verstandig om eerder te stoppen vanwege de continuïteit en complexiteit van het werk die dan in het geding komt. Ongeveer de helft van de rechtmatigheidsfout 2021 was dus voorzien en bewust voor gekozen.
De huidige raamovereenkomst liep per 1 maart 2022 af. Op dit moment zijn drie vacatures opengesteld om zo vaste formatie te creëren voor de reguliere werkzaamheden.

Ad. 4e Overige zaken die relevant zijn om de gemeenteraad over te informeren.
Wat hebben we gedaan in 2021 voor de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording:
- De uitgangspunten en randvoorwaarden voor het vastleggen van processen zijn vastgesteld.
- Planning met het beschrijven/ actualiseren van processen is vastgesteld.
- De eerste processen inclusief de beheersmaatregelen zijn beschreven/ geactualiseerd.

- De verbijzonderde interne controle voeren we uit op basis van een risicogerichte aanpak in plaats van een statistische steekproef.
- We hebben de verbeteragenda verder vorm gegeven. Deze agenda bevat niet alleen de opmerkingen van de accountant, maar ook bijvoorbeeld aanbevelingen vanuit de domeinen (processen) en de verbijzonderde interne controle. Per kwartaal monitoren we de voortgang van de aanbevelingen in het MT en het college. De auditcommissie informeren we tweemaal per jaar.

Wat moeten we nog doen in 2022 voor de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording:
- We gaan verder met het beschrijven/ actualiseren van processen met de vastgestelde uitgangspunten en randvoorwaarden.
- Het actualiseren van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen en de nota door u vast te laten stellen.
- Het opstellen van een nota Misbruik en oneigenlijk gebruik en de nota door u vast te laten stellen. In de diverse regelingen zijn de maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke middelen tegen te gaan wel geregeld, maar wij hebben hier nog geen overkoepelend beleid op.
- Het uitvoeren van een frauderisicoanalyse.
- Nadere afspraken met u maken over (niet) financiële rechtmatigheden in relatie met de paragraaf bedrijfsvoering. Dit pakken we op bij het actualiseren van de financiële verordening.

Griffie

In 2021 stond de griffie in de steigers. Op alle functies binnen de griffie zijn nieuwe medewerkers aangenomen.

Rekenkamer

Over de herijking van de rekenkamerfunctie zijn verkennende gesprekken gevoerd met griffiers en rekenkamers van een aantal buurgemeenten over een regionale rekenkamercommissie. We constateren daaruit verschillende snelheden in de noodzaak en behoefte van de verschillende gemeenten. Samen met gemeente West-Betuwe wordt gewerkt aan een uitwerking van mogelijkheden. Die volgt naar verwachting in het voorjaar 2022.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Gemeenten werken steeds vaker samen in regionaal verband. Voor kleine gemeenten is de noodzaak om samen te werken vaak groot. Dit komt doordat de complexiteit van gemeentelijke taken toeneemt. Kennisdeling en schaalvoordelen kunnen bijdragen aan efficiënter bestuur en betere dienstverlening.

Een verbonden partij is een samenwerkingsvorm waarbij de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Verbonden partijen kunnen we onderscheiden in gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. We nemen deel aan zeven gemeenschappelijke regelingen en drie vennootschappen. Een gemeenschappelijke regeling (GR) is een publiekrechtelijke constructie op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), dit is de meest gebruikte vorm voor intergemeentelijke samenwerking in Nederland. Vennootschappen bestaan uit naamloze vennootschappen (NV) en besloten vennootschappen (BV).

Beleid(skaders)

- Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr)
- Nota verbonden partijen gemeente Buren
- Regionaal informatieprotocol Rivierenland

Externe ontwikkelingen

Een belangrijk onderdeel van de strategische opgave van de gemeente Buren ‘Samen sterk in de regio’ is het vaststellen van een nieuwe nota verbonden partijen. Doel van deze nota is om als gemeente meer grip te krijgen op de verbonden partijen en specifiek de gemeenschappelijke regelingen. In de tweede helft van 2021 werkten we aan het krijgen van meer zicht op de financiële risico’s van de verbonden partijen. Hieruit ontstond het idee om te gaan werken met zogenaamde toezichtregimes. Dit idee werken we uit in de nieuwe nota 2022. We willen dit in het derde kwartaal van 2022 aan u voorleggen.

Ambtelijk vonden er in 2021 regionaal gesprekken plaats met de controllers en regiocoördinatoren om tot duidelijke begrotingsrichtlijnen te komen voor de gemeenschappelijke regelingen. Het doel van deze richtlijnen is meer grip op de financiële risico’s. In 2022 geven we verder vorm aan de uniforme begrotingsrichtlijnen.

Eind 2021 stemde de Eerste Kamer in met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze wet versterkt de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking.

Risico's

We hebben een bestuurlijk en een financieel belang bij alle verbonden partijen. Dat betekent ook dat we te maken kunnen krijgen met bestuurlijke en financiële risico's. Bestuurlijke risico’s gaan over de mate waarin we aangesproken kunnen worden op het functioneren van de verbonden partij. Het financiële risico gaat over de mate waarin de verbonden partij in staat is de eigen risico’s op te kunnen vangen. Als de partij daar niet toe in staat is, ligt het risico bij de deelnemende gemeenten. Voor het in kaart brengen van de financiële risico’s maken we gebruik van de begroting 2022 van de verbonden partijen. De concept jaarrekening 2021 van de verbonden partijen krijgt de gemeente in april 2022. Deze wordt definitief in juni 2022. De bijdragen aan de verbonden partijen in deze paragraaf zijn op basis van onze eigen financiële administratie. We nemen de jaarrekening 2021 van de verbonden partijen mee in de komende begroting van de gemeente Buren. Verderop in deze paragraaf hebben we per verbonden partij het volgende in beeld gebracht:

- wat de financiële risico’s zijn voor de verbonden partij;
- of het weerstandvermogen van de verbonden partij voldoende is om eventuele risico’s op te vangen;
- er aanleiding is om in het risicoprofiel van de gemeente Buren rekening te houden met het financiële risico van de verbonden partij (gekwantificeerd in de paragraaf ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing’).

Overzicht verbonden partijen

Naam verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage Begroting 2021	Bijdrage Realisatie 2021	Eigen vermogen
Gemeenschappelijke regelingen			
Avri	2.854	2.770	1.388
GGD Gelderland-Zuid	1.070	1.010	2.081
Omgevingsdienst Rivierenland	2.677	2.818	1.500
Regio Rivierenland	234	226	2.787
Regionaal Archief Rivierenland	269	282	591
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	2.211	2.180	7.071
Werkzaak	2.116	2.088	4.503

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen zijn samenwerkingsverbanden tussen gemeenten ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten. Voor alle gemeenschappelijke regelingen geldt dat de gemeente Buren een financieel en bestuurlijk belang heeft. De gemeente Buren neemt deel aan zeven gemeenschappelijke regelingen:

- Avri
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD)
- Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)
- Regio Rivierenland
- Regionaal Archief Rivierenland (RAR)
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)
- Werkzaak Rivierenland

Avri	
Openbaar belang en doel	Het verwijderen van het huishoudelijk afval voor alle deelnemende gemeenten. Voor vier van de acht gemeenten, waaronder de gemeente Buren, doet Avri het onderhoud van de openbare ruimte.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder J. P. Neven. Iedere gemeente heeft één stem in het algemeen bestuur. De IBOR-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• In 2021 is gewerkt aan het realiseren van de landelijke doelstelling om in 2050 volledig circulair te werken. Dit betekent bijvoorbeeld dat we afvalstromen als nieuwe grondstof zien. • In 2021 heeft Avri initiatief genomen tot het oprichten van een coöperatie, genaamd CIRTEX. Dit staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. Hier wordt in 2022 een definitief besluit over genomen. Doel van CIRTEX is om ingezameld textiel een tweede leven te geven of als herbruikbare grondstof in te zetten. • In 2021 is besloten dat er voor 2034 geen overdracht aan de provincie plaatsvindt. Het huidige zonnepark (geïnstalleerde zonnepanelen) op de afgesloten stortplaats, heeft een technische levensduur tot 2044. Uitstel van overdracht betekent een maximaal te behalen rendement van het zonnepark. • Er is in 2021 invulling gegeven aan een vervolgonderzoek over de invulling van de IBOR-taken. De uitkomsten van dit onderzoek zijn al gepresenteerd aan het college. In samenspraak met het college bepalen we hoe hier verder een vervolg aan te geven. Het doel is om ook de in 2022 nieuw te installeren gemeenteraad hierbij te betrekken.
Risico's	**Omvang risico's:** € 9,2 miljoen **Grootste risico's:** *Doelvermogen nazorg stortplaats* Bijna € 5 miljoen houdt verband met de stortplaats. De berekening van dit risico is gebaseerd op een overdracht van de stortplaats aan de provincie Gelderland in 2034. Op dat moment moet er voldoende vermogen beschikbaar zijn voor die overdracht. *Grondstofprijzen* De afgelopen jaren staan de markttarieven van verschillende grondstofstromen onder druk. Deze trend zorgt voor toegenomen financiële risico's en stijgende tarieven van de afvalstoffenheffing. **Weerstandsvermogen:** € 4,6 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,5. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	2. Fysieke leefomgeving

Financiële informatie (x € 1.000)	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2021	Verschil
Bijdrage gemeente	2.645	2.465	2.770	2.854	84
Eigen vermogen	1.072	550	1.388	543	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In bovenstaande tabel is de DVO bijdrage voor de IBOR taken weergegeven. Primaire taak van de Avri is om invulling te geven aan de afvalzorgplicht. Het verschil tussen de opbrengst afvalstoffenheffing en de kosten voor het verwijderen en verwerken van afval is:
Realisatie 2019: € 249.789
Realisatie 2020: € 299.530
Realisatie 2021: € 340.249
Begroting 2021: € 354.731
Verschil: € 14.482

Avri-IBOR:

- De schouwen tonen aan dat Avri aan een gedeelte van de kwaliteitseisen voldoet en aan een gedeelte niet. Vooral op het gebied van onkruidbeheersing op verharding en het maaien grasveld is regelmatig niet aan de gestelde normen voldaan. Hierop heeft Avri zo snel mogelijk actie ondernomen. Opgemerkt wordt dat de uitgevoerde schouwen momentopnames en steekproeven zijn. Op andere momenten of andere locaties kan de kwaliteit afwijken van die uit de schouwrondes. Buiten deze schouwen toetsen medewerkers van Avri dagelijks de kwaliteit van de openbare ruimte en worden meldingen (o.a. door bewoners) gedaan. Ook dan springt Avri in op onvolkomenheden.

GGD Gelderland-Zuid

Openbaar belang en doel	De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van iedereen, met speciale aandacht voor risicogroepen. Dit doet ze door risico's voor de gezondheid te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te verbeteren.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder H. N. G. Wiendels. Het stemgewicht in het algemeen bestuur wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten. Buren heeft twee van de zesendertig stemmen.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• De GGD speelde in 2021 een belangrijke rol in de bestrijding van het coronavirus. De inzet die dit van de GGD vroeg, had gevolgen voor de mate waarin de GGD uitvoering kon geven aan de reguliere werkzaamheden. • In 2021 is de Wet verplichte GGZ geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat de GGD deze taak naar behoren uitvoert. Vanaf 2023 valt de Wvggz onder de uniforme taak van de GGD. • De GGD onderzocht samen met gemeenten welke rol zij heeft binnen de Omgevingswet.
Risico's	**Omvang risico's:** € 3,7 miljoen **Grootste risico's:** *Trajecten bijzondere zorg* Het aantal trajecten bij Meldpunt Bijzondere Zorg is in de afgelopen jaren sterk gestegen. Politie, zorgaanbieders en inwoners weten het Meldpunt Bijzondere Zorg steeds beter te vinden. Hierdoor groeide het aantal trajecten in de afgelopen jaren sterk. Een goede schatting van het aantal consultatie/advies- en MBZ-trajecten is nog niet te maken. **Weerstandsvermogen:** € 1,7 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,45. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	3. Sociaal domein

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	965	957	1.010	1.070	60
Eigen vermogen	1.290	1.992	2.081	1.122	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
De bijdrage aan de GGD lag in 2021 € 60.000 lager dan in de begroting opgenomen. Dit komt met name door de uniforme bijdrage, welke lager uitvalt dan in de begroting opgenomen.					

Omgevingsdienst Rivierenland

Openbaar belang en doel	Uitvoering van de gemeentelijke milieu- en bouwtaken. De Omgevingsdienst Rivierenland is voor bedrijven en inwoners van de gemeente Buren de uitvoeringsorganisatie voor vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Deelname aan deze gemeenschappelijke regeling voor de milieutaken is verplicht. De gemeente Buren heeft ervoor gekozen de bouwtaken (Wabo-taken) uit te laten voeren door de ODR. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder P. J. A. M. van den Hurk. De gemeente Tiel bracht alleen milieutaken in. . Zij hebben één stem in het algemeen bestuur, de overige deelnemers hebben twee stemmen. De VTH-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• In samenwerking met de gemeenten in Rivierenland, met ketenpartners en met andere omgevingsdiensten heeft ODR zich in 2021 voorbereid op de invoering van de nieuwe Omgevingswet. • In 2021 heeft ODR zich ook voorbereid op de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). • In 2021 stelden de gemeenteraden in de regio Rivierenland de nieuwe Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart vast. Het resultaat hiervan is de Bodeminformatieviewer Rivierenland. Met deze viewer verandert onze dienstverlening voor het geven van bodeminformatie. • De gemeente West Betuwe gaf aan de vergunningverleningstaken bij de ODR weg te halen. Dit kan financiële consequenties hebben voor de hele ODR. Het is nog niet duidelijk wat de financiële consequenties zullen zijn. • Het werven van (tijdelijk) personeel was in 2021 voor de ODR lastig. Het gevolg is een groeiende werkdruk en werkvoorraad bij de gemeente Buren. Ook de ambtelijke organisatie in Buren ervaart de gevolgen van de groeiende werkdruk en werkvoorraad bij de ODR. Als de krapte op de arbeidsmarkt aanhoudt, heeft dit gevolgen voor de werkdruk en de werkvoorraad bij de ODR. Dit brengt financiële en bestuurlijke risico's met zich mee voor de gemeente Buren.
Risico's	**Omvang risico's:** € 646.000 **Grootste risico's:** • De invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). • Onduidelijkheid rondom invoering nieuwe Omgevingswet. • Overschrijding van het aantal diensten die zijn afgesproken in de dienstverleningsovereenkomsten die niet worden gedekt door extra legesinkomsten. **Weerstandsvermogen**: € 728.000 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 1,13. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio voldoende. We houden hier geen rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.
Programma's	2. Fysieke leefomgeving

Financiële informatie (x € 1.000)	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2021	Verschil
Bijdrage gemeente	2.471	2.630	2.863	2.677	-186
Eigen vermogen	1.398	2.390	1.500	1.051	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In 2021 zijn er 3.660 uren meer afgenomen van de ODR dan begroot. Door het jaar heen is de urenproductie en bijsturing continu op een constructieve manier onderwerp van gesprek geweest. De extra vraag kostte € 138.000 en was nodig op de productgroepen omgevingsvergunning bouw (+ 3.417 uur) en juridische advisering (+ 1.815 uur). De extra kosten voor omgevingsvergunning bouw werden gedekt door extra leges inkomsten. De extra vraag voor juridische advisering komt voor een groot deel door bezwaar en beroep rondom de laanboomteelt.

Regio Rivierenland	
Openbaar belang en doel	Ondersteunt de gemeenten in bestuurlijk, beleidsmatig en strategisch opzicht. De Regio Rivierenland zorgt voor de regionale bestuurlijke afstemming bij regionale vraagstukken. Hiervoor wordt samengewerkt met overheden, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partners. Verder voert de gemeenschappelijke regeling taken uit voor verschillende gemeenten op basis van dienstverleningsovereenkomsten.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers. Het stemgewicht in het algemeen bestuur wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten. Buren heeft elf van de honderd stemmen. De gemeente Buren draagt op basis van het inwoneraantal bij aan het programma regionale samenwerking. Daarnaast zijn verschillende taken vastgelegd in zeven afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten, namelijk (1) Leerplicht, (2) Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters (RMC), (3) Inkoop, (4) Sociale Recherche, (5) Basismobiliteit, (6) Wmo/Jeugd en (7) Regionaal Werkbedrijf (RW-POA). De bijdrage aan het programma contractgestuurde dienstverlening is op basis van realisatie.
Aandeel Ontwikkelingen	• De gemeenteraden van de regio Rivierenland stelde in 2021 het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2020-2024 vast. Hierbij hoort ook het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF), deze vervangt het Regionaal Investeringsfonds (RIF). • Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking getreden. De gemeenten in de regio Rivierenland hebben ervoor gekozen deze taken uit te besteden aan Regio Rivierenland. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.
Risico's	**Omvang risico's:** € 474.000 **Grootste risico's:** De risico's van de Regio Rivierenland zijn op dit moment beperkt. **Weerstandsvermogen:** Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemen resreve die tenminste gelijk is aan het geschatte risico. Voor Regio Rivierenland dus €474.000 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstadnsratio bedraagt 1.0 en is daarmee voldoende. Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de Regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2021	Verschil
Bijdrage gemeente	214	223	226	234	8
Eigen vermogen	3.086	2.927	2.787	2.255	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

In de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland is een voordeel voor Buren gerealiseerd van € 8.993.
Dit voordeel vloeit voort uit lagere lasten op o.a. de volgende onderdelen:

- vervoerskosten;
- betaalde RIF subsidies zijn lager dan begroot;
- vertraging op de RMC projecten.

Regionaal Archief Rivierenland

Openbaar belang en doel	Samenwerking voor het beheer van de archieven van zeven gemeenten. Basis van de regeling is de uitvoering van de Archiefwet waarin het beheer en de beschikbaarstelling van openbare archieven is geregeld.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• De Archiefwet 1995 wordt herzien. De invoeringsdatum van de nieuwe wet is nog niet bekend. De belangrijkste wijziging is dat de overbrengingstermijn voor permanent te bewaren archieven wijzigt naar tien jaar in plaats van twintig jaar zoals dat nu is. Dit betekent dat deelnemende gemeenten hun archieven eerder overdragen aan het Regionaal Archief Rivierenland.
Risico's	**Omvang risico's:** € 211.000 **Grootste risico's:** De risico's van de Regionaal Archief Rivierenland zijn op dit moment beperkt. **Weerstandsvermogen:** € 468.606 **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 2.22. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim voldoende. We houden hier dan ook geen rekening mee in het risicoprofiel van Buren.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	273	284	289	269	-20
Eigen vermogen	535	499	591	307	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

Bestemming van batig saldo.
Er wordt voorgesteld om het batig saldo van € 122.291,- als volgt te bestemmen:
1. een bedrag van € 25.000,- toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor de realisatie van de nieuwe website die in 2024/2025 gepland is;
2. een bedrag van € 40.938,- toe te voegen aan de algemene reserve, opdat hiermee versneld tegemoet gekomen wordt aan de eis die gesteld is met betrekking tot het weerstandsvermogen. En daarnaast het hernoemen van de algemene reserve naar weerstandsvermogen. Daar deze naam het doel van deze reserve beter duiding geeft;
3. een bedrag van € 56.353,- totaal of wel op afgerond € 0,25 per inwoner uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2021.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Openbaar belang en doel	Het samen behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan voor de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	Deelname aan deze gemeenschappelijke regeling is verplicht. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• Alle vijfentwintig veiligheidsregio's zijn bezig met de ontwikkeling van een realtime omgevingsbeeld. Het doel is het krijgen van meer zicht op actuele (fysieke) risico's in de regio. De komst van de Omgevingswet vraagt om nieuwe werkwijzen voor het informatiemanagement.
Risico's	**Omvang risico's:** € 9 miljoen **Grootste risico's:** Wijziging overeenkomsten brandweervrijwilligers De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) kan leiden tot een hogere vergoeding voor de brandweervrijwilligers. **Weerstandsvermogen:** € 4,3 miljoen De reserves bij de VRGZ bedragen €4.303.000 en dit wordt beoordeeld als het weerstandsvermogen. Het programma RAV heeft een reserve van €1.621.000 en het programma Crisis en Rampenbestrijding is goed voor €2.682.000. **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 0,5. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van Buren. Het risico bij programma Crisis en Rampenbestrijding is € 1.668.000 hoger dan de resreves. Dit resulteert in een risico voor Buren van € 88.998.
Programma's	5. Inwoners, bestuur en veiligheid

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	1.986	2.087	2.207	2.211	4
Eigen vermogen	3.285	7.007	7.071	2.885	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					

Werkzaak	
Openbaar belang en doel	Begeleiden van mensen bij het vinden en behouden van werk. Voor de gemeente Buren en Neder-Betuwe voert Werkzaak alleen de Wet sociale werkvoorziening uit. Buren en Neder-Betuwe voeren zelf de taken onder de Participatiewet uit.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder H. N. G. Wiendels.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• Werkzaak hield in 2021 de Sociale Werkvoorziening open tijdens de corona pandemie. • Bij oprichting van Werkzaak in 2016 is afgesproken dat we de gemeenschappelijke regeling na vier jaar evalueren. Eén van die uitkomsten was dat er een nieuwe financiële verdeelsleutel kwam voor alle deelnemers vanaf 2021. Die nieuwe verdeelsleutel geeft financiële voordelen voor de gemeente Buren.
Risico's	**Omvang risico's:** € 2,1 miljoen **Grootste risico's:** *Omzetdoelstellingen* De mogelijkheden om omzet te maken, staan onder druk doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van de doelgroep van nu groeien. Het gevolg is dat de kwaliteit van de dienstverlening (groepsdetacheringen en schoonmaak) onder druk staat. De gecontracteerde diensten kunnen niet geleverd worden. **Weerstandsvermogen:** € 2,1 miljoen **Onderdeel van risicoprofiel Buren:** De weerstandsratio is 1,0. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio voldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van Buren.
Programma's	3. Sociaal domein

Financiële informatie (x € 1.000)	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Realisatie 2021**	**Begroting 2021**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	2.506	2.508	2.088	2.116	28
Eigen vermogen	1.798	5.504	4.503		N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
Zoals in de 2e bestuurapportage vermeld is de bijdrage aan de Werkzaak lager geworden dan voorgaande jaren. Dit komt met name door een andere verdeling van de bedrijfsvoeringskosten. De jaarrekening 2021 van Werkzaak laat een positief verschil zien van € 27.766 ten opzichte van onze begroting 2021.					

Vennootschappen

Een vennootschap is een organisatievorm met als hoofddoel het realiseren van winst voor de eigenaars van de vennootschap. Voorbeelden zijn de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap en de vennootschap onder firma.
Wij participeren in de volgende vennootschappen:

- BV Recreatiemaatschappij Uiterwaarde
- NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- NV Vitens

BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde	
Omschrijving	Vanaf 1999 kwamen de deelnemende gemeenten, in hun nieuwe rol van aandeelhouder, meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald voor toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Kernactiviteit: het duurzaam in standhouden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur- en) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Over-Betuwe ten behoeve van een breed publiek in het Rivierengebied
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Het duurzaam in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur- en) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Over-Betuwe voor een breed publiek in het Rivierengebied.
Bestuurlijk belang	De gemeenten zijn vertegenwoordigd in de Raad van Commissarissen. Wethouder K. A. Maier is betrokken bij de bestuurlijke overleggen rondom deze BV.
Aandeel	
Ontwikkelingen	N.v.t.
Risico's	Het onroerend goed is eigendom van de BV. De deelnemende gemeenten hebben een afkoopsom betaald voor toekomstig beheer.
Activiteiten	
Website	Uit®waarde

NV Bank Nederlandse Gemeenten	
Omschrijving	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Den Haag
Beleidskaders	Er zijn talloze (wettelijke) beleidskaders waar de BNG aan moet voldoen zoals de Nederlandse of Europese fiscale en financiële regelgeving, beloningsbeleid voor instellingen en het dividendbeleid. De aandeelhouders hebben geen bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen de bank. Jaarlijks wordt in de algemene vergadering van aandeelhouders een besluit genomen over de hoogte van de dividenduitkering.
Openbaar belang en doel	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is aandeelhouder met 23.953 aandelen. Dit is 0,04% van het totaal aan aandelen. Wethouder P. A. J. M. van den Hurk is met de portefeuille financiën betrokken bij deze NV.
Aandeel Ontwikkelingen	• Eind juli 2021 kondigde de Europese Centrale Bank aan de dividendbeperkingen te laten vervallen vanaf 1 oktober 2021. De BNG Bank keerde in oktober het overgebleven dividendbedrag (over 2021 en 2020) van 148 miljoen uit.
Risico's	Risicobeheer is gericht op het beheersen van mogelijke risico's in de bedrijfsvoering. Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel. Het proces van het accepteren en beheersen van risico's is onderdeel van de dagelijkse activiteiten van de BNG. Om activiteiten uit te kunnen voeren, moet een bepaald niveau van krediet-, markt-, liquiditeits-, operationele en strategische risico's worden geaccepteerd. Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel. Het strikte kapitalisatiebeleid, de beperking van diensten en tegenpartijen zoals vastgelegd in statuten en beleid en het feit dat de bank geen trading book heeft, bepalen de reikwijdte, omvang en sfeer van de risicobereidheid van de bank.
Activiteiten	Het risico voor Buren beperkt zich tot het niet of minder uitkeren van dividend.
Website	BNG

NV Vitens	
Omschrijving	Vitens is onze drinkwaterleverancier en het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater.
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Beleidskaders	• 24/7 betrouwbaar en betaalbaar drinkwater • Meer gemak voor de klant • Sterk in je werk • Voldoende beschikbare schone bronnen
Openbaar belang en doel	Vitens is onze drinkwaterleverancier en het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater.
Bestuurlijk belang	De gemeente Buren is aandeelhouder met 5.777.247 aandelen. Dit is 0,416% van het totaal aan aandelen. De aandelen van Vitens zijn voor 100% in handen van lokale en regionale overheden. Wethouder P. A. J. M. van den Hurk is met de portefeuille financiën verantwoordelijk voor deze NV.
Aandeel Ontwikkelingen	• De financierbaarheid van Vitens staat onder druk. Dit heeft impact op de solvabiliteit en kan gevolgen hebben voor het uit te keren dividend.
Risico's	Het risico voor Buren beperkt zich tot het niet of minder uitkeren van dividend.
Activiteiten	Vitens keert over 2021 geendividend uit.
Website	Vitens

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van woningbouw, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. Het ruimtelijk beleid is vastgelegd in de structuurvisie, beleidsnota's en bestemmingsplannen. In deze paragraaf gaan we in op de lopende bouwgrondexploitaties, de realisatie hiervan, de prognose van de te verwachten resultaten, bijbehorende reserves en voorzieningen en de stand van zaken rondom vennootschapsbelasting.

Beleid(skaders)

Het grondbeleid is vastgelegd in de Nota grondbeleid. In de huidige nota staan de kaders waarbinnen wij het grondbeleid uitvoeren. Wij kopen slechts in uitzonderingsgevallen zelf grond aan om plannen te kunnen realiseren. Facilitair grondbeleid heeft de voorkeur. Zie ook het Woningprogramma 2020-2030. Indien initiatieven van derden passen binnen het beleid, verlenen wij medewerking hieraan. De structuurvisie (straks Omgevingsvisie) en het bestemmingsplan (straks Omgevingsplan) zijn instrumenten waarin voorwaarden zijn opgenomen. Wij spelen hierin een faciliterende rol en wij sluiten een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar waarin onder andere het kostenverhaal is geregeld. In de structuurvisie staat een uitvoeringsprogramma voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wij vragen initiatiefnemers een bijdrage om deze ontwikkelingen uit te kunnen voeren.

Zijn wij grondeigenaar? Dan betalen wij de gemaakte kosten uit de grondopbrengst. Het grondprijsbeleid werkten wij uit in een grondprijzenbrief. U ontvangt de grondprijzenbrief elk jaar ter kennisname.

De uitgifte van grond gaat via:
- eigendomsoverdracht;
- erfpacht (voor bedrijventerreinen en beperkt mogelijk voor woningbouw);
- pacht;
- in gebruikgeving;
- verhuur.

Nota grondbeleid 2017 - 2020
De raad stelde in januari 2017 de nota grondbeleid 2017 -2020 vast. De nota grondbeleid is een strategische nota die op hoofdlijnen kaders schetst voor het grondbeleid van de gemeente. Op basis van deze nota voeren wij een transparant grondbeleid. Uitgangspunt is een faciliterend grondbeleid. In uitzonderingssituaties is actief grondbeleid mogelijk.

Als we kosten moeten verhalen, doen we dat op basis van anterieure overeenkomsten. Dit is het zogenaamde private spoor van de Wro (Wet Ruimtelijke Ordening) Volgens de gedachte achter de Wro zet de gemeente Buren in eerste instantie in op een samenwerkingsovereenkomst of grondexploitatieovereenkomst met de initiatiefnemer van een ontwikkellocatie.

Grondverwerving
Het uitgangspunt is dat wij gronden minnelijk verwerven. Wanneer dat niet lukt, zetten we het instrument van onteigening in. De mogelijkheden die de Wet Voorkeursrecht Gemeenten biedt, zetten we optimaal in. Voordat we gronden verwerven, stellen we een verwervingsplan op.

Tussentijdse winstneming
Bij het Stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten, en het daaruit vloeiende resultaat, moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze, maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

In 2021 zijn er geen projecten die aan de voorwaarden voor tussentijdse winstneming voldoen.

Beleidskaders:
- Structuurvisie Gemeente Buren
- Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- Woningprogramma 2020-2030
- Beleidsnotitie Grondprijsbeleid Doejenburg II definitieve versie 2017
- Beleidsnotitie Verkaveling Doejenburg II definitieve versie 2017
- Notitie Bouwen voor behoefte
- Regionaal Programma Werklocaties 2020
- Omgevingswet vanaf 1 juli 2022 (ingangsdatum is nog niet definitief)

Bouwgrondexploitatie

Bedrijventerrein Doejenburg II Maurik
74% van de beschikbare kavels op het bedrijventerrein is verkocht. Gesprekken met diverse belangstellenden hebben geleid tot een optie op een kavel. Het totaal aan opties is 24%. 2% van de beschikbare kavels is nog vrij te verkopen (standen per 31-12-2021). Om alle kavels te kunnen ontsluiten besteden wij in het 1e kwartaal 2022 de verbindingsweg aan. De verwachting is dat de aanleg in het 2e kwartaal 2022 kan starten. Na de aanleg van deze weg is het bedrijventerrein nagenoeg geheel bouwrijp gemaakt.

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om nog 10 bedrijfswoningen te bouwen. De verwachting is dat niet de volledige planologische ruimte voor de bouw van bedrijfswoningen gebruikt gaat worden.

Teisterbant Kerk Avezaath
De gronden in het plan zijn ons eigendom en van een particulier eigenaar. In 2013 stelde u de ruimtelijke visie vast. U streeft naar een woningbouwprogramma dat rekening houdt met de woonvisie en een woningbehoefteonderzoek. Met deze uitgangspunten overleggen wij sinds medio 2020 met een combinatie van ontwikkelaars over realisatie van het plan. In 2021 is met de combinatie van ontwikkelaars afgesproken om de gemeentelijke gronden as-is te leveren. Alle civiele werken komen hierdoor voor rekening van de ontwikkelaars waardoor het risicoprofiel van de gemeente aanzienlijk verlaagd wordt. De afspraken en overeenkomsten zijn in een ver gevorderd stadium.

Prognose

De verwachte einddatum van zowel plan Teisterbant als het bedrijventerrein Doejenburg II is eind 2024. Dit betekent voor beide projecten een verkorting van de looptijd met één jaar. Over de periode 2021 tot en met de einddatum zijn de nog te maken kosten en de verwachte opbrengst grondverkopen geraamd.

Het resultaat op einddatum is:
Teisterbant - € 65.000 tekort
BT Doejenburg II - € 7.223.000 tekort

Voor beide grondexploitaties is, volgens voorschrift van het BBV, een verliesvoorziening gevormd.

Realisatie

In onderstaand overzicht staat de gerealiseerde gronduitgifte en het aantal gerealiseerde woningen voor woningbouwlocatie Teisterbant Kerk-Avezaath en bedrijventerrein Doejenburg II.

Ten opzichte van 01-01-2021 is er in Doejenburg II circa 35.000 m2 aan gronden uitgegeven.

Naam	2017	2018	2019	2020	2021
Bedrijventerrein Doejenburg II					
- Uitgifte in m2	16.114	29.114	32.614	55.500	35.000
- Uitgifte aantal bedrijfswoningen	0	0	0	5	1
Teisterbant					
- Uitgifte aantal woningen	0	0	0	0	0

Winst- en verliesneming

Voor winst- en verliesneming van de grondexploitaties worden de regels zoals het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ze stelt uitgevoerd. Voor verliezen wordt een voorziening gevormd op het moment dat het verlies berekend wordt. Winsten worden genomen nadat zij gerealiseerd zijn.

Dit jaar zijn geen grondexploitaties afgesloten. De verwachte einddatum van beide exploitaties is eind 2024.

Naam	Voorziening verlies 1-1-2021	Voorziening verlies 31-12-2021	Vrijval t.g.v. resultaat
Bedrijventerrein Doejenburg II	7.223	7.223	0
Teisterbant	181	65	116
Totaal	7.404	7.288	116

Reserves en voorzieningen

Voorziening voor verlies
Naar verwachting sluit de grondexploitatie Bedrijventerrein Doejenburg II met een verlies. Voor dit bedrag is een voorziening gevormd van € 7,2 miljoen.
De grondexploitatie Teisterbant sluit met een verwacht verlies van € 65.000. Voor dat bedrag is een voorziening gevormd.
In de grondexploitatie zijn de risico's verwerkt waar een directe relatie bestaat tussen het risico en het project. Voorbeelden van deze risico's zijn:

- de raming is op basis van een globaal plan;
- de uit te voeren werkzaamheden zijn nog niet in detail bekend;
- de aanbesteding valt hoger uit;
- extra onderzoeken zijn nodig.

Reserve grondexploitaties
Voor het Bedrijventerrein Doejenburg II zijn vooruitlopend op de grondverkoop kosten gemaakt. Het was een risico of binnen de geplande looptijd van het project voldoende belangstelling voor de kavels is. Verkopen wij tot en met 2025 wel alle kavels? Voor dit risico is een reserve gevormd. Het saldo van deze reserve loopt af met het berekende risico. Eind 2020 is dit risico berekend op afgerond € 3 miljoen.

Gezien het positief verloop van de verkoop van kavels binnen het project Doejenburg is deze extra buffer niet langer noodzakelijk. In de kadernota 2022 is deze reserve vrijgevallen en toegevoegd aan de algemene reserve. Immers de algemene reserve kan prima dienen om ook (nieuwe) toekomstige risico’s binnen de grondexploitatie af te dekken.

In de geactualiseerde grondexploitatie is de verwachting dat we in 2023 alle kavels hebben verkocht en geleverd. Enige risico is wellicht het moeten bijdragen aan het toekomstige parkmanagement. Hiermee is in de grondexploitatie geen rekening gehouden.

Paragraaf Corona/Covid-19

In 2021 speelde corona nog steeds een grote rol. Er was sprake van een aantal lock-downs waarvan de effecten voelbaar waren voor onze inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en medewerkers.

In deze paragraaf geven we inzicht in de gemaakte corona lasten 2021 en de compensatie die we voor corona ontvangen hebben van het Rijk. We maken onderscheid tussen de gemeentelijke lasten en de uitvoering van de wet Tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers (TOZO).

De compensatie die we van het Rijk ontvingen voor de gemeentelijke lasten is niet gelabeld. Dat houdt in dat niet bestede compensatie niet terugbetaald moet worden. In 2021 ging het om € 568.504. Dit voordeel is onderdeel van het rekeningresultaat.

Lasten en compensatie 2021 in €	Lasten
Compensatie dorpshuizen en overige instellingen	143.811
Toezicht en handhaving	90.582
Jeugd en WMO voorzieningen	80.615
Communicatie	36.567
Overige diverse lasten	47.603
Totaal gemeentelijke lasten	**399.178**
Compensatie vanuit het Rijk	967.682
Saldo	**568.504**

Compensatie dorpshuizen en overige instellingen
We ondersteunden culturele voorzieningen zoals musea, dorpshuizen, vrijwilligersorganisaties en monumenten, aangezien zij inkomsten misliepen uit kaartverkoop en horeca.

Toezicht en handhaving
Op dit taakveld maakten we kosten voor de inzet van de boa en de vervanging van de ambtenaar openbare orde en veiligheid vanwege regionale inzet. Daarnaast betaalden we aan ondernemers, commerciële sportorganisaties, sportverenigingen en buurthuizen een vergoeding van € 750,00 voor de verplichte controle op de corona toegangsbewijzen (CTB)

Jeugd en WMO voorzieningen
Om de continuïteit van zorg voor cliënten op grond van de Jeugdwet en de Wmo te blijven garanderen, hebben we zorginstellingen gecompenseerd.

Communicatie
We betaalden de extra inzet van een medewerker, extra berichten in het gemeentenieuws en de campagne #datkaninBuren.

Overige diverse lasten
Het gaat hier om diverse kosten, waaronder inrichting van thuiswerkplekken, balieschermen en desinfectiemiddelen.

Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO)
De uitvoering van TOZO lag bij de gemeenten. De verstrekte vergoedingen (€ 518.133) werden vergoed door het Rijk. Daarnaast ontvingen we € 40.000 als een bijdrage in de administratieve lasten.

Jaarrekening

Wat is een jaarrekening?

Met de jaarrekening leggen wij verantwoording aan u af over de uitvoering van de exploitatiebegroting. De jaarrekening geeft daarnaast een beeld van de bezittingen en schulden van onze gemeente en de wijzigingen daarin tijdens het afgelopen jaar.

Overzicht baten en lasten op taakveld

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
Baten	65.729	62.409	65.842	68.379	2.536
Programma 1. Wonen, werk en recreatie					
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.034	1.624	1.624	2.520	897
3.4 Economische promotie	249	240	240	305	65
8.1 Ruimtelijke Ordening	254	211	211	224	14
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	29	796	796	145	-652
8.3 Wonen en bouwen	1.016	1.155	1.312	2.121	809
Totaal programma 1. Wonen, werk en recreatie	**3.583**	**4.025**	**4.182**	**5.315**	**1.132**
Programma 2. Fysieke leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	1.339	226	226	151	-75
2.2 Parkeren	0	1	1	0	-1
2.5 Openbaar vervoer	17	17	17	17	0
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	45	30	30	67	37
7.2 Riolering	2.851	3.186	3.186	3.101	-85
7.3 Afval	2.522	2.982	2.982	3.169	187
7.4 Milieu(beheer)	0	5	5	50	45
7.5 Begraafplaatsen	404	418	418	510	92
Totaal programma 2. Fysieke leefomgeving	**7.177**	**6.864**	**6.864**	**7.064**	**200**

Programma 3. Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15	0	0	35	35
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	7.336	4.541	4.587	4.859	272
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	97	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	15	15	3	-11
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	207	295	295	203	-91
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	36	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	102	0	0	15	15
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	20	30	10
Totaal programma 3. Sociaal domein	**7.794**	**4.851**	**4.917**	**5.146**	**229**
Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs					
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	733	147	797	951	153
4.2 Onderwijshuisvesting	69	51	95	121	26
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	521	570	570	568	-2
5.1 Sportbeleid en activering	24	0	85	85	0
5.2 Sportaccommodaties	53	1	1	1	0
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	0	0	0	5	5
5.4 Musea	2	2	2	1	0
5.5 Cultureel erfgoed	75	84	84	77	-7
5.6 Media	10	0	8	15	7
Totaal programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	**1.486**	**855**	**1.642**	**1.824**	**182**
Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid					
0.1 Bestuur	329	99	99	121	22
0.2 Burgerzaken	280	335	335	327	-8
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	20	20	27	7
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	44	25	87	62
Totaal programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**629**	**499**	**480**	**562**	**82**

Programma 6. Bedrijfsvoering					
0.4 Overhead	1.338	1.077	1.129	1.205	75
0.5 Treasury	37	67	67	59	-8
0.61 OZB Woningen	4.804	5.100	5.195	5.385	190
0.62 OZB niet-woningen	2.100	2.114	2.114	2.212	97
0.64 Belastingen overig	1.542	1.417	1.526	1.529	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.164	35.539	37.323	37.595	272
0.8 Overige baten en lasten	74	0	403	484	81
Totaal programma 6. Bedrijfsvoering	**45.060**	**45.315**	**47.758**	**48.468**	**711**

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
Lasten	67.322	62.991	67.746	66.167	1.579
Programma 1. Wonen, werk en recreatie					
3.1 Economische ontwikkeling	185	132	139	102	37
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.944	1.635	1.635	2.520	-885
3.4 Economische promotie	110	124	163	112	51
8.1 Ruimtelijke Ordening	1.482	1.707	1.817	1.449	368
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	63	836	836	66	770
8.3 Wonen en bouwen	2.875	2.778	2.920	3.086	-167
Totaal programma 1. Wonen, werk en recreatie	**6.660**	**7.211**	**7.510**	**7.335**	**174**
Programma 2. Fysieke leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	5.070	4.689	4.728	4.630	98
2.2 Parkeren	0	23	23	22	1
2.5 Openbaar vervoer	6	23	9	9	0
5.7 Openb.groen en (openlucht) recreatie	2.466	2.066	2.080	1.890	191
7.2 Riolering	2.561	2.784	2.784	2.765	19
7.3 Afval	2.641	2.631	2.431	2.579	-149
7.4 Milieu(beheer)	242	591	621	387	233
7.5 Begraafplaatsen	398	476	476	473	3
Totaal programma 2. Fysieke leefomgeving	**13.383**	**13.281**	**13.151**	**12.755**	**396**
Programma 3. Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.769	1.874	2.052	1.949	102
6.2 Wijkteams	968	561	561	555	6
6.3 Inkomensregelingen	6.960	5.449	5.108	5.410	-301
6.4 Begeleide participatie	2.549	2.516	2.079	2.109	-30
6.5 Arbeidsparticipatie	475	420	420	342	78
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	610	693	1.178	1.154	24
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.079	2.891	3.391	3.761	-370
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.834	5.610	8.482	8.131	351
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	361	440	490	407	83
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	564	430	545	509	37
7.1 Volksgezondheid	1.151	1.331	1.351	1.254	96
Totaal programma 3. Sociaal domein	**26.320**	**22.215**	**25.657**	**25.581**	**76**

Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs					
0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	875	701	891	960	-69
4.2 Onderwijshuisvesting	1.501	979	910	997	-87
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.417	1.478	1.477	1.437	40
5.1 Sportbeleid en activering	37	2	87	94	-7
5.2 Sportaccommodaties	262	264	750	572	178
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	9	38	38	40	-2
5.4 Musea	17	20	20	19	0
5.5 Cultureel erfgoed	319	273	282	260	23
5.6 Media	251	289	329	266	62
Totaal programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	**4.689**	**4.044**	**4.783**	**4.644**	**139**
Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid					
0.1 Bestuur	2.393	1.756	1.756	1.509	248
0.2 Burgerzaken	568	705	705	707	-3
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	2.149	2.255	2.182	2.196	-14
1.2 Openbare orde en veiligheid	379	393	401	461	-60
Totaal programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	**5.489**	**5.109**	**5.043**	**4.873**	**171**
Programma 6. Bedrijfsvoering					
0.4 Overhead	10.001	9.989	10.752	10.364	388
0.5 Treasury	1	6	6	-5	11
0.61 OZB Woningen	457	479	364	431	-68
0.62 OZB niet-woningen	33	79	79	79	0
0.64 Belastingen overig	127	124	124	124	0
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	22	9	119	-10	129
0.8 Overige baten en lasten	140	445	158	-5	163
Totaal programma 6. Bedrijfsvoering	**10.781**	**11.131**	**11.602**	**10.978**	**624**
Saldo	-1.593	-582	-1.904	2.212	-4.116
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	10.640	2.150	3.953	8.887	4.934
Toevoegingen	7.821	1.385	1.962	7.005	-5.043
Saldo mutatie reserves	2.819	765	1.991	1.882	-109
Saldo na bestemming	1.225	183	88	4.094	4.007

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen - baten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
0.5 Treasury	37	67	59	-8
0.61 OZB Woningen	4.804	5.195	5.385	190
0.62 OZB niet-woningen	2.100	2.114	2.212	97
0.64 Belastingen overig	1.542	1.526	1.529	2
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	35.164	37.323	37.595	272
Totaal baten Algemene dekkingsmiddelen	43.648	46.779	46.225	554

Overzicht onvoorzien uitgaven begroting 2021
In de primitieve begroting is geen bedrag voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Overzicht overhead

Overhead (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
Baten	1.338	1.129	1.205	75
Lasten	10.001	10.752	10.364	388
Saldo taakveld 0.4 Overhead	-8.662	-9.622	-9.159	463

Met ingang van 2017 stelt het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) striktere eisen aan het in beeld brengen van de overhead. Om aan die eisen te voldoen hebben we op het taakveld overhead alle lasten en baten gecentraliseerd. Wat op het taakveld echter ontbreekt, is een specificatie van de onderverdeling per PIOFACH taken. PIOFACH staat voor:

- Personeel
- Informatievoorziening
- Organisatie
- Financiën
- Automatisering
- Communicatie
- Huisvesting

De taken zijn ondergebracht binnen de diverse domeinen. Voor een verdere specificatie verwijzen we daarom naar onderstaande tabel. De totalen zijn afgerond op hele duizenden:

Specificatie Overhead	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil
Salarissen	5.531	5.947	5.946	1
Archief	276	270	289	-19
Communicatie	76	53	76	-23
Financiën	-17	84	201	-117
Huisvesting en facilitaire zaken	620	712	526	186
Informatievoorziening en automatisering	857	833	823	10
Informatieveiligheid	22	32	24	8
Inkoop	331	209	226	-17
Vastgoed	95	85	94	-9
Overige overhead	179	988	620	368
Personeel en organisatie	479	410	332	71
Totaal (Saldo: uitgaven -/- inkomsten)	8.662	9.622	9.159	463

Overzicht vennootschapsbelasting

Sinds 2016 geldt de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen. Voor zover de gemeente een onderneming drijft, vanuit de optiek van de vennootschapsbelasting, moet over gerealiseerde winsten maximaal 25% (tot € 200.000: 20%) vennootschapsbelasting worden betaald. Veel activiteiten van gemeente Buren worden niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt omdat niet aan het (fiscale) winstvereiste wordt voldaan. Voor zover wel sprake is van een onderneming geldt in het algemeen een vrijstelling. Bijvoorbeeld omdat sprake is van een overheidstaak.

Tot nu toen gaan we niet door de 'ondernemingspoort'. Over 2016 tot en met 2020 is een nihil aangifte gedaan. In 2022 doen we aangifte over 2021. Ook voor 2021 en de jaren daarna verwachten we een nihil aangifte.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vormen het kader voor de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. De jaarrekening stellen we op met inachtneming van deze voorschriften. Alle aanpassingen en aanvullingen van het BBV tot en met 31 december 2021 verwerkten we in deze grondslagen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken etc.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting of voorziening gevormd te worden.

Balans
Hierna leest u een nadere toelichting per onderdeel van de balans.

Vaste activa

Investeringen met economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.
Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Waardering gemeentehuis.

<u>Taxatie 2015</u>
In 2015 is de boekwaarde van het gemeentehuis verlaagd van afgerond € 8 miljoen naar € 4 miljoen. Dit is gerealiseerd door € 4 miljoen vanuit de bestede bestemmingsreserve gemeentehuis te storten in een voorziening afwaardering gemeentehuis. Deze voorziening is een correctie op de boekwaarde van het gemeentehuis. In juni 2015 heeft de raad besloten om het bestemmingsplan van het gebied waarop gemeentehuis staat te wijzigen. Vervolgens heeft de raad op 9 november 2015 bij de behandeling van de begroting 2016 besloten om de functie van het gemeentehuis te wijzigen van maatschappelijk naar bedrijfseconomisch, met als beoogd doel om delen van het gemeentehuis te gaan verhuren.
Volgens artikel 59 lid 2 BBV wordt het gemeentehuis door het besluit van de raad en de wijziging van het bestemmingsplan nu aangemerkt als materiële vaste activa met een economische functie, want het gemeentehuis kan nu bijdragen aan het genereren van middelen. Hierdoor is er sprake van een duurzame waardevermindering.

Taxatie 2021
Begin 2022 is het gemeentehuis opnieuw getaxeerd met peildatum 31 december 2021. De getaxeerde marktwaarde is met bijna € 0,4 miljoen toegenomen ten opzichte van 2015. De huidige wijze van verwerken via een voorziening, staat volgens de BBV toe om naar aanleiding van een nieuwe taxatie een correctie op de voorziening toe te passen. Gezien de onduidelijkheid rondom de toekomst van het gemeentehuis wordt de omvang van de voorziening in de jaarrekening 2021 niet gecorrigeerd. Als de resultaten van het onderzoek naar de toekomst van het gemeentehuis als onderdeel van het ZBB-traject bekend zijn, dan wordt een correctie van de voorziening opnieuw overwogen.

Vlottende activa

Voorraden
De als “onderhanden werken” opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
De als "gereed productie en handelsgoederen" opgenomen bouwgronden Hooghendijck zijn gewaardeerd, zoals overeengekomen in de verkoopovereenkomst.
Het verlies is verwerkt in 2015 toen we de grond verkochten.

Tussentijdse winstneming (voorraden)
Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten, en het daaruit vloeiende resultaat, moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord.
Het verantwoorden van tussentijdse winst (de POC-methode) is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.
Zowel het realisatiebeginsel als het voorzichtigheidsbeginsel komen tot uitdrukking in de vereiste voorwaarden voor de POC-methode:
- het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voorziening verwachte verliezen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid is een voorziening opgenomen die in de balanstelling in mindering gebracht is op de vorderingen. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De van Europese Unie, het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, zijn verantwoord onder de overlopende activa.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

De onderhoudsvoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden, met een rente-typische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Balans per 31-12-2021

Balans per 31 december 2021					
ACTIVA	**31-12-2020**	**31-12-2021**	**PASSIVA**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Kosten geldleningen /saldo agio en disagio	0	0	Algemene reserve	4.615.734	9.452.520
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0	Bestemmingsreserves:	8.868.904	3.375.283
Bijdrage aan activa van derden	0	0	Gerealiseerde resultaat	1.225.368	4.094.110
Totaal immateriële vaste activa	*0*	*0*	*Totaal eigen vermogen*	*14.710.006*	*16.921.913*
Investeringen met economisch nut:	18.248.731	21.367.397	Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	2.992.834	2.744.727
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding kosten een heffing kan worden geheven	6.473.607	5.728.925	Door derden beklemde middelen (specifieke aanwending)	7.111.175	7.838.059
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut:	2.344.008	2.875.305	Onderhoudsegalisatievoorzieningen	5.589.877	6.950.402
Totaal materiele vaste activa	*27.066.346*	*29.971.627*	*Totaal voorzieningen*	*15.693.886*	*17.533.188*
Kapitaalverstrekkingen aan:			Obligatieleningen	0	0
- deelnemingen	95.687	95.687	Onderhandse leningen van:		
- gemeenschappelijke regelingen	0	0	- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.000.000	18.150.000
Leningen aan:			- binnenlandse bedrijven	0	0
- openbare lichamen (artikel 1 wet Fido)	0	0	- openbare lichamen (artikel 1 wet Fido)	0	0
- woningbouwcorporaties	0	0	- overige binnenlandse sectoren	0	0
- deelnemingen	0	0	- buitenlandse instellingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	Door derden belegde gelden	0	0
Overige langlopende geldleningen u/g	199.222	24.997	Waarborgsommen	70.889	81.339
Uitzettingen 's Rijks schatkist >= 1 jaar	0	0	*Vaste schulden met loopt. langer dan 1 jr.*	*5.070.889*	*18.231.339*
Uitzettingen van Nederlands schuldpapier >= 1 jaar	0	0			
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	185.772	41.970			
Totaal financiele vaste activa	*480.681*	*162.654*			
Totaal vaste activa	**27.547.027**	**30.134.281**	**Totaal vaste passiva**	**35.474.781**	**52.686.440**

Vlottende activa			Vlottende passiva		
Grond- en hulpstoffen	0	0	Kasgeldleningen bij openbare lichamen	0	0
Onderhanden werk: gronden in exploitatie	8.880.730	4.046.475	Overige kasgeldleningen	0	0
Gereed product en handelsgoederen	1.488.961	483.953	Banksaldi	0	0
Vooruitbetalingen	0	0	Overige schulden	4.290.661	4.560.144
Totaal voorraden	*10.369.691*	*4.530.428*	*Totaal netto-vlottende schulden met rente looptijd < 1 jr*	*4.290.661*	*4.560.144*
Vorderingen op openbare lichamen	5.929.417	5.098.172			
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0			
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0			
Uitzettingen 's Rijks schatkist >= 1 jaar	0	0			
Rekening-courantverhouding met het Rijk	741.756	18.748.181			
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen	0	0			
Uitzettingen van Nederlands schuldpapier >= 1 jaar	0	0			
Overige vorderingen	2.767.639	2.283.442			
Overige uitzettingen	0	0			
Totaal uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jr	*9.438.812*	*26.129.795*			
Kassaldi	3.986	9.013			
Banksaldi	453.878	433.307			
Totaal liquide middelen	*457.864*	*442.320*			
Voorschotbedragen door voorfinanciering uitkering met specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:			Voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0	- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	0	0	- het Rijk	5.842.581	2.969.823
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	0	- overige Nederlandse overheidslichamen	472.908	40.253
Overige nog te ontvangen bedragen en 'vooruit-betaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	778.675	1.658.210	Overige vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	2.511.137	2.638.374
Totaal overlopende activa	*778.675*	*1.658.210*	*Totaal overlopende passiva*	*8.826.626*	*5.648.450*
Totaal vlottende activa	**21.045.042**	**32.760.753**	**Totaal vlottende passiva**	**13.117.288**	**10.208.594**
Totaal activa	**48.592.069**	**62.895.034**	**Totaal passiva**	**48.592.069**	**62.895.034**

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Er zijn geen Immateriële vaste activa geactiveerd. De boekwaarde is nihil.

Materiële vaste activa

Door gewijzigde regelgeving in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) van de afgelopen jaren, zijn de materiële vaste activa steeds verder uitgesplitst.De specificatie van deze uitsplitsing wordt hierna gepresenteerd, waarbij in eerste instantie een totaaloverzicht is gemaakt en daarna een uitsplitsing per onderdeel.

De post materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Soort vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening afwaardering	Balanswaarde 31-12-2021
Overige investeringen met economisch nut	20.401	20.880	3.901	16.979
Investeringen, waarvoor we ter bestrijding van de kosten een heffing kunnen heffen	6.474	5.729		5.729
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	2.344	2.875		2.875
Gronden uitgegeven in erfpacht.	1.748	4.389		4.389
Totaal vaste activa	30.967	33.873	3.901	29.972

Er zijn niet veel grote investeringen geweest in 2021, hetgeen ook blijkt uit de beperkte toename van de balanswaarde. De toename van gronden uitgegeven in erfpacht is het gevolg van de uitgifte van meerdere kavels op bedrijventerrein Doejenburg.

Investeringen per categorie	Boekwaarde zonder heffing		Boekwaarde met heffing	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021
Gronden en terreinen	4.445	7.086	19	19
Woonruimten	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	16.756	17.436	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.246	2.719	6.438	5.697
Vervoermiddelen	14	11	0	0
Machines, apparaten en installaties	342	257	0	0
Overige materiële vaste activa	690	675	17	13
Totaal investeringen	24.493	28.184	6.474	5.729

In de categorie "investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven", is er bijna geen sprake van nieuwe investeringen.Wel wordt er afgeschreven, waardoor de boekwaarde in 2021 alleen maar afneemt.

Investeringen per categorie	Met economisch nut		Met maatschappelijk nut	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2021
Gronden en terreinen	4.464	7.105	0	0
Woonruimten	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	16.756	17.436	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.449	5.707	2.235	2.668
Vervoermiddelen	14	11	0	0
Machines, apparaten en installaties	342	257	0	0
Overige materiële vaste activa	598	481	109	207
Totaal investeringen	28.623	30.997	2.344	2.875

In de categorie "investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut", vinden er vooral investeringen plaats bij de grond-, weg- en waterbouwkundige werken. De grootste post betreft de vervanging van openbare verlichting.

Investeringen per categorie (bedragen x € 1.000)	Balans waarde 31-12-2020	Boek waarde 31-12-2020	Vermeer dering	Vermin dering	Af-schrijving	Bijdragen derden	Boek waarde 31-12-2021	Voorziening afwaardering	Balans waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	4.464	4.464	2.641	-	-	-	7.105	-	7.105
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	12.856	16.757	1.141	-	462	-	17.436	3.901	13.535
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.683	8.683	514	-	821	-	8.376	-	8.376
Vervoermiddelen	14	14	-	-	3	-	11		11
Machines, apparaten en installaties	342	342	-	-	85		257		257
Overige materiële vaste activa	707	707	108	-	127	-	688		688
Totaal investeringen	27.066	30.967	4.404	-	1.498	-	33.873	3.901	29.972

De kolom afschrijving heeft betrekking op de normale en de eventuele extra afschrijvingen in het lopende jaar.

De grootste mutaties uit de kolom vermeerderingen hierboven in het boekjaar staan in onderstaand overzicht vermeld. Zoals eerder aangegeven, is de vermeerdering voor gronden en terreinen een bijzondere. Het betreft hier geen investering maar een overboeking van de voorraad onder handen werk bouwgrondcomplexen (Doejenburg) naar de voorraad grond uitgegeven in erfpacht. Wat in dit hoofdstuk (vaste activa) als vermeerdering wordt opgenomen, is in het hoofdstuk "vlottende activa" als vermindering opgenomen.

Investeringen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Sporthal Lignum Maurik	3.546	974	974
Openbare verlichting armaturen	281	131	177
Openbare verlichting masten	289	116	140
Totaal	4.116	1.221	1.291

Financiële vaste activa
De post financiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2021	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing/ afschrijving	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	96					96
Overige langlopende leningen	199			174		25
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	186	45	189			42
Totaal	481	45	189	174	0	163

De grootste mutatie in de financiële vaste activa over 2021 betreft de reguliere aflossing van Vitens (ruim € 107.000,-) op de uitstaande geldlening die in 2021 ook afliep.Bij de mutaties van de overige uitzettingen gaat het vooral om correcties op de diverse stimuleringsregelingen die we bij de SvN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting).hebben uitstaan.

Vlottende activa

Voorraden
De in de balans opgenomen voorraden zijn:

Onderhanden werken (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Boekwaarde	16.285	11.334
- Voorziening voor verlies	7.404	7.288
Balanswaarde onderhanden werk	*8.881*	*4.046*
Gereed product en handelsgoederen	1.489	484
Totaal	10.370	4.530

Wat opvalt in bovenstaande tabel is dat de boekwaarde van het onderhanden werk is afgenomen. Dit was overigens vorig jaar ook al het geval. De verschuiving die daar aan ten grondslag ligt is al besproken bij het onderdeel “materiële vaste activa” in de toelichting op de balans. Het betreft hier de uitgegeven gronden in erfpacht op Bedrijventerrein Doejenburg die van onderhanden werk grondexploitaties naar gronden in erfpacht van de "materiële vaste activa" zijn geboekt.

De afname van de voorraad gereed product wordt veroorzaakt door het daadwerkelijke juridische transport van gronden die zijn verkocht in het voormalige complex Hooghendijck.

Het verloop van de bouwgronden is in onderstaand overzicht opgenomen.

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Balans waarde 01-01-2021	Boek waarde 01-01-2021	Investering- en netto	Inkomst- en netto	Vermin dering	Resultaat	Boek- waarde 31-12-2021	Verwacht verlies	Balans- waarde 31-12-2021
BT Doejenburg II	7.867	15.090	130	2.641		-2.437	10.142	7.223	2.919
Teisterbant Kerk-Avez.	1.014	1.195	26	29		0	1.192	65	1.127
*Subtotaal iegg *)*	*8.881*	*16.285*	*156*	*2.670*	*0*	*-2.437*	*11.334*	*7.288*	*4.046*
Totaal	8.881	16.285	156	2.670	0	-2.437	11.334	7.288	4.046

** De kolom resultaat is deze keer gebruikt om de voorraadafname, die het gevolg is van de overboeking naar de materiële vaste activa (gronden uitgegeven in erfpacht), buiten de reguliere investeringen en inkomsten te houden.*

In onderstaande tabel het verloop van de boekwaarde per 31 -12-2021 naar verwacht verlies met de nog te maken kosten en nog te ontvangen opbrengsten.

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen	Verwacht verlies complex
BT Doejenburg II	10.142	1.743	4.662	7.223
Teisterbant Kerk-Avez.	1.192	341	1.468	65
Subtotaal iegg *)	11.334	2.084	6.130	7.288
Totaal	22.668	4.168	12.260	14.576

De nog te maken kosten en nog te ontvangen baten zijn geraamd op basis van:
- adviezen van extern deskundigen
- taxaties
- ervaringscijfers
- vergelijkende cijfers.

De voorziening voor verwachte verliezen is per saldo met € 116.000 afgenomen. Zie de tabel hieronder:

Project (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	Mutatie 2021	31-12-2022
BT Doejenburg II	-7.223	0	-7.223
Teisterbant Kerk-Avezaath	-181	116	-65
Totaal	-7.404	116	-7.288

Kostenontwikkeling bouwgrondcomplexen
Hieronder staat een overzicht van de onderhanden projecten, het berekende resultaat per 31 december 2020 en 2021 en de geplande einddatum. In de paragraaf grondbeleid staat een korte toelichting per project. De grondexploitaties zijn per 1 januari 2022 herzien. Negatieve resultaten worden met een '-' teken aangegeven. Voor deze berekende verliezen is een voorziening gevormd.

Project	Resultaat op eindwaarde		Verschil	Geplande einddatum
(bedragen x € 1.000)	per 31-12-2020	per 31-12-2021		
BT Doejenburg II	-7.223	-7.223	0	31-12-2024
Teisterbant Kerk-Avez.	-181	-65	116	31-12-2024
Totaal	-7.404	-7.288	116	

Ten opzichte van vorig jaar is het verlies voor Teisterbant met € 116.000 afgenomen. In 2021 is de anterieure overeenkomst ondertekend waarin wordt bepaald dat de gemeente de grond in de huidige staat verkoopt en de ontwikkelaar alle kosten voor zijn rekening neemt.

Jaarlijks maken we per 1 januari een integrale herziening van de grondexploitaties. Deze herziening sluit aan bij de jaarrekening. De herziening grondexploitaties per 1 januari 2022 wordt gelijktijdig met de jaarrekening 2021 vastgesteld in de raad.

BT Doejenburg II	0,00%	1,80%	2,50%	0,25%
Teisterbant Kerk-Avez.	0,00%	1,80%	2,50%	0,25%

Uitzettingen korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Vorderingen op openbare lichamen	5.929	5.098
Rekening courant verhouding met het Rijk	742	18.748
Overige vorderingen	2.768	2.284
Totaal	9.439	26.130

De splitsing tussen vorderingen op openbare lichamen, rekening courant verhouding met het Rijk en overige vorderingen vloeit voort uit de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Op de balans is het saldo van schatkistbankieren met het rijk verantwoord onder "Rekening courant verhouding met het Rijk". Het saldo is per 31-12-2021 € 18.748.000. Dit saldo fluctueert mee met de behoefte aan liquide middelen en is mede gestegen door de aangetrokken financiering in 2021 van € 15 miljoen (zie ook de toelichting onder vaste schulden). Voor een gedetailleerde uitleg en een verloopoverzicht van het schatkistbankieren verwijzen wij naar de toelichting onder liquide middelen.

De post “Vorderingen op openbare lichamen” kan als volgt worden gespecificeerd:

Vorderingen openbare lichamen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
a. BTW compensatiefonds	4.411	3.892
b. Gemeente Neder-Betuwe	750	549
c. Ministerie van financiën	76	257
d. Omgevingsdienst Rivierenland	165	173
e. Belastingdienst	464	156
f. Ministerie SZW	10	10
g. Provincie Gelderland	39	6
h. Diversen	14	55
Totaal	5.929	5.098

Ad b. Dit bedrag betreft nota’s aan de gemeente Neder-Betuwe voor de uitvoering van de participatie wet door de gemeente Buren.

De post “Overige vorderingen” kan als volgt worden gespecificeerd:

Overige vorderingen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
i. Debiteuren algemene dienst	1.719	1.241
j. Voorziening dubieuze debiteuren algemene dienst	-374	-246
k. Debiteuren Inwonerszaken Werk en inkomen	1.456	1.442
l. Voorziening dubieuze debiteuren Werk en Inkomen	-442	-619
m. Debiteuren belastingen	408	466
n. Overige	1	0
Totaal	2.768	2.284

Ad i. Debiteuren algemene dienst
De openstaande posten van de algemene dienst bedragen per 11-04-2021 nog € 540.000.

Ad j. Voorziening dubieuze debiteuren
Deze voorziening dient om eventuele verliezen op oninbare vorderingen van de debiteuren van de Algemene Dienst op te vangen. Jaarlijks wordt een actuele berekening gemaakt voor het risico dat we lopen met de openstaande debiteuren. Van deze debiteuren wordt beoordeeld of ze dubieus zijn. Alle openstaande debiteuren zijn afzonderlijk beoordeeld op basis van invorderbaarheid en ouderdom van de vorderingen. Het saldo van de voorziening is op 31-12-2021 € 246.000. Dat is € 128.000 lager dan voorgaand jaar, hetgeen kan worden verklaard door het lagere saldo debiteuren algemene dienst. De hoogte van de voorziening bedraagt voor beide jaren circa 20% van de vorderingen.

Ad k. Debiteuren Inwonerszaken Werk en Inkomen
Het debiteurenbestand voor de diverse uitvoeringsregelingen is op 31-12-2021 doorgelicht en gewogen voor terugbetaling van de vorderingen. Hiervoor is het voor Buren ontwikkelde doorrekenmodel met regelbevindingen gebruikt. Op basis van deze waardering gaat de gemeente

Buren er van uit dat een gedeelte niet wordt ontvangen. Hiervoor is een aparte voorziening debiteuren Werk en Inkomen ingesteld. In 2021 bleef het uitstaande bedrag aan vorderingen nagenoeg gelijk.

Ad l. Voorziening Dubieuze Debiteuren Werk en Inkomen
Deze voorziening dient om eventuele verliezen op oninbare vorderingen van de debiteuren van Werk en Inkomen op te vangen. Het saldo van de voorziening is op 31-12-2021 € 619.000, € 177.000 hoger dan voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemiddelde ouderdom van de vorderingen is toegenomen.

Ad m. Debiteuren belastingen
Hierna volgt een specificatie van het verloop van de nog openstaande belasting debiteuren:

Jaar (bedragen x € 1.000)	Kohierbedrag	2021
2017	8.362	12
2018	8.463	17
2019	8.791	35
2020	9.979	70
2021	10.843	332
Totaal	46.438	466

Voor de belasting debiteuren 2021 zijn de aanmaningen en dwangbevelen in 2021 verzonden. Het kohierbedrag in 2021 bedroeg € 10,8 miljoen. Van dit bedrag staat per 31-12-2021 nog € 332.000 open.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Kassaldi	4	9
Banksaldi	454	433
Totaal	458	442

Schatkistbankieren
Het verplichte schatkistbankieren is eind 2013 opgenomen in de Wet Fido. Vanaf dat moment zijn wij verplicht om onze overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Gemeente Buren heeft met de BNG de afspraak dat de overtollige middelen boven het drempelbedrag van 0,75% van de primitieve begrotingslast (€ 420.000) dagelijks automatisch worden afgeroomd naar een bankrekening van het Rijk. Hierdoor voldoen wij automatisch aan onze verplichting om af te romen. Voor overige informatie zie ook de paragraaf financiering in het jaarverslag. Het BBV verplicht ons om in een overzicht per kwartaal van het verloop van het banksaldo te maken. Daarmee wordt zichtbaar of er al dan niet sprake is van overtollige middelen en over- of onderschrijding van het drempelbedrag.

Dit wordt in de volgende tabel weergegeven:

Berekening benutting drempelbedragen schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
			Verslagjaar 2021		
(1)	Drempelbedrag	484	484	1000	1000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	279	275	232	159
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	205	209	768	841
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				

(1) Berekening drempelbedrag					
			Verslagjaar 2021		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	64.530	64.530	64.530	64.530
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	64.530	64.530	64.530	64.530
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0	0	0	0
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	484	484	1.000	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	25.108	25.022	21.376	14.663
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	279	275	232	159

Overlopende activa

De post overlopende activa ziet er als volgt uit:

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	2020	2021
	779	1.658
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen.		
Overlopende activa: nog te ontvangen bijdragen van overige overheidslichamen (EU + rijk)	0	0
Totaal	779	1.658

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Reserve (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Algemene reserve	4.616	9.453
Resultaat na bestemming	1.225	4.094
Bestemmingsreserves	8.869	3.375
Totaal incl. saldo na bestemming	14.710	16.922

Het verloop presenteren wij in onderstaand overzicht per reserve:

Reserves (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021 excl. saldo 2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2020	Onttreking i.v.m. kapitaallasten	Saldo per 31-12-2021
Algemene reserve	**5.841**	**10.171**	**2.465**	**0**	**0**	**13.547**
- Algemene reserve	1.956	5.172	2.465	1.225		5.888
- AR weerstandsvermogen	2.660	905				3.565
Nog te bestemmen resultaat						
- Resultaat 2021	1.225	4.094		-1.225		4.094
BESTEMMINGSRESERVES:						
1. Bestemmingsreserve overige:	**6.952**	**929**	**6.234**	**0**	**0**	**1.647**
- Omgevingsgerichte uitgaven	600	146	100			646
- Beheer en onderh. Tollewaard	30		20			10
- Deelfonds sociaal domein	729	102	767			64
- I&A-plan 2017-2021	44		44			0
- Frictiekosten organisatie	159		65			94
- Kapitaalgoederen beheer	598		598			0
- Risico grondexploitaties	4.317		4.232			85
- Overlopende posten	475	681	408			748
2.Bestemmingsres. besteed:	**1.917**	**0**	**0**	**0**	**189**	**1.728**
- Gemeentehuis	144				16	128
- Heractivering riolering	816				113	703
- Afbouw verplichtingen sport & dorpshuizen	26				17	9
- Kapitaallasten IHP '07-'16	600				25	575
- Onderdreef Buren	331				18	313
Totaal	14.710	11.100	8.699	0	189	16.922

De Algemene Reserve bevat een geblokkeerd gedeelte als buffer voor het weerstandsvermogen. Het saldo van het geblokkeerde gedeelte bedraagt per 31-12-2021 € 3.565.000.

Onder “Bestemming resultaat” staat de toevoeging of onttrekking van de bestemming van het resultaat van het voorgaande jaar. Onder de kolom “onttrekking in verband met kapitaallasten” staan de verminderingen die betrekking hebben op de bestede bestemmingsreserves. Deze verminderingen worden aangewend ter dekking van kapitaallasten.

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen	Algemene reserve	Algemene reserve weerstandsvermogen
Algemene reserve per 01-01-2021 (excl. saldo jaarrekening 2019)	1.955.733	
Algemene reserve per 01-01-2021 (weerstandsvermogen)		2.660.000
Saldo jaarrekening 2020 (zie raadsbesluit D.089794)	1.225.368	
Algemene reserve per 01-01-2021 (incl. saldo jaarrekening 2020)	3.181.101	2.660.000
Toevoegingen uit andere reserves		
Vrijval reserve Doejenburg II conform perspectiefnota	3.459.500	
Vrijval reserve kapitaalgoederen beheer conform perspectiefnota	598.022	
Vrijval reserve Deelfonds sociaal domein conform perspectiefnota	654.000	
Primitieve begroting 2021: reservering correctie precariobelasting 2021	460.000	
Versterken weerstandsvermogen		905.000
Totaal toevoegingen 2021	*5.171.522*	*905.000*
Onttrekkingen ten gunste van andere reserves		
Versterken weerstandvermogen	-905.000	
Transitoria jr 2020 Ambulantisering GGZ	-102.000	
Onttrekkingen ten gunste van exploitatie		
Algemene transitoria jr 2020	-1.458.103	
Totaal onttrekkingen 2021	*-2.465.103*	-
Stand algemene reserve per 31-12-2021	5.887.520	3.565.000
Verplichtingen ten laste van de algemene reserve per 31-12-2021		
Bijdrage brug Rhenen (jaar onttrekking onbekend)	-100.000	
Toekomstige onttrekkingen		
Bouwen voor behoefte 2022 (D.093316)	-150.000	
Bouwen voor behoefte 2023 (D.093316)	-150.000	
Invoering omgevingswet 2022 (D.093271)	-100.000	
Invoering omgevingswet 2023 (D.093271)	-300.000	
Invoering omgevingswet 2024 (D.093271)	-300.000	
Invoering omgevingswet 2025 (D.093271)	-100.000	
Saldo algemene reserve na correctie met lopende verplichtingen en toekomstige onttrekkingen/toevoegingen	4.687.520	3.565.000

Ontwikkeling algemene reserve in 2021 (incl. het geblokkeerde gedeelte)

Bestemmingsreserves

Algemene opmerking: hieronder is per reserve informatie opgenomen over het verloop en het doel van de reserve. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de Notitie reserves en voorzieningen 2015.

OBR Omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	€ 1.000.000
Saldo 31-12-2020: € 600.000		Saldo 31-12-2021: € 646.000	
Doel: de reserve is bedoeld voor de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen zoals opgenomen in de Structuurvisie Buren 2009-2019 en de nota kostenverhaal. In 2021 is € 146.000 in de reserve gestort aan bijdragen ruimtelijke ontwikkelingen en bovenplanse verevening. Het betreft o.a. bijdragen vanuit Het Binnen te Lienden, Scharenburg 3e fase Zoelen en bestemmingsplan Tielseweg Eck en Wiel. Er is een bedrag van € 100.000 ingezet voor de Kersentuin in Maurik.			

OBR Beheer en onderhoud Tollewaard

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 30.000		Saldo 31-12-2021: € 10.000	
Doel: Voor het toekomstige beheer en onderhoud van de brug Tollewaard (met uitzondering van de vervanging) hebben we een eenmalige afkoopsom van Rijkswaterstaat ontvangen van afgerond € 1,4 miljoen. Het grootste gedeelte van dit bedrag € 1.247.000 is in 2019 onttrokken aan deze reserve en toegevoegd aan de Algemene Reserve (RV/18/008925). In 2021 is conform de primitieve begroting € 20.000 van deze reserve ingezet			

OBR Deelfonds sociaal domein

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Sociaal domein	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 729.000		Saldo 31-12-2021: € 64.000	
Doel: Eventuele jaarlijkse overschotten / tekorten binnen het sociaal domein te egaliseren. In 2021 is € 102.000 gestort vanuit de algemene reserve in het kader van de overlopende posten ambulantisering GGZ. Naast de onttrekking van € 75.000 die begroot was is er bij de perspectiefnota € 654.000 onttrokken ter versterking van de algemene reserve en is € 38.000 onttrokken ten behoeve van de regisseur dak- en thuislozen.			

OBR I&A-beleidsplan 2017-2021

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Dienstverlening	31-12-2021	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 44.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: de overschotten en tekorten van het I&A-beleidsplan 2017 t/m 2021 egaliseren. Uitgangspunt is dat over deze periode alle kosten binnen deze reserve worden opgevangen. In 2021 is conform de primitieve begroting 2021 aan deze reserve € 44.000 onttrokken. Hiermee is deze bestemmingsreserve geheel vrijgevallen.			

OBR Frictiekosten organisatie 2017-2021

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Onderdeel P&O	31-12-2020	€ 0	€ 627.000
Saldo 31-12-2020: € 159.000		Saldo 31-12-2021: € 94.000	
Doel: Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is besloten om een bestemmingsreserve van € 627.000 te vormen voor de frictiekosten die voortvloeien uit de reorganisatie in 2018 (12e wijziging 2019/D33100). In 2021 is € 65.000 aan deze reserve onttrokken. Dit bedrag is gelijk aan de gemaakte kosten in 2021. Het restant van € 94.000 wordt ingezet voor de komende jaren. Indien dit niet nodig is valt het bedrag vrij.			

OBR Kapitaalgoederen beheer

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 598.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: Deze bestemmingsreserve is gevormd voor het opvangen van eventuele negatieve consequenties van het nieuwe beleid voortvloeiende uit het integraal beheerplan openbare ruimte Bij het vaststellen van het integraal beheerplan Openbare ruimte (D.049356/Z.018771) is besloten om een bestemmingsreserve kapitaalgoederen beheer te vormen van € 598.000. In de perspectiefnota 2022-2025 is op basis van de toenmalige inzichten besloten om de reserve vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. Dit is gebeurd in verband met het versterken van de algemene reserve.			

OBR Risico grondexploitaties

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 4.316.500		Saldo 31-12-2021: € 85.000	
Doel: het afdekken van de financiële risico's die we lopen bij de verdere uitgifte van de kavels op Doejenburg II Deze reserve is op 14 juli 2020 gevormd bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 (D.060910). Dit bedrag is een gedeelte van de vrijgevallen voorziening Doejenburg on hold. Deze reserve heeft als doel risicoafdekking boven op de actuele voorziening voor Doejenburg vanuit de grondexploitatie. Gezien het positief verloop van de verkoop van de kavels binnen het project Doejenburg is besloten deze reserve te laten vervallen ten gunste van de algemene reserve. Dit besluit is genomen in de perspectiefnota 2022-2025. Het restant van € 85.000 in de reserve is voor de dekking van de voorbereidingskosten van de sporthal "Lignum" in Maurik. Dit is conform het raadsbesluit van 3 november 2020 (Z.004887).			

OBR overlopende posten jaarrekening

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Bedrijfsvoering	n.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 474.000		Saldo 31-12-2021: € 748.000	

Doel: Niet uitgegeven middelen in het ene jaar, hevelen we over naar het jaar waarin we de kosten maken. Bij een tussenrapportage en de jaarrekening beslist de gemeenteraad of de restantbudgetten in het nieuwe jaar weer beschikbaar worden gesteld.

In 2021 is € 699.000 toegevoegd en € 425.000 onttrokken.

Hieronder is een specificatie van het saldo van deze reserve per 31-12-2021 opgenomen:

Tweede burap 2021: duurzaamheid	200.000
Tweede burap 2021: overhevelen budget ruimtelijke ordening	305.000
Tweede burap 2021: invoeren omgevingswet	50.000
Tweede burap 2021: opstellen ruimtelijke plannen	40.000
Tweede burap 2021: Stichting Landschap Gelderlander	54.000
Tweede burap 2021: uitstel sloop gymzaal Eck en Wiel	30.000
Overig	69.000
Totaal	**748.000**

Bestemmingsreserves - afschrijvingslasten

Deze reeds besteedde bestemmingsreserves hebben het doel de afschrijvingslasten van de betreffende investering geheel of gedeeltelijk te dekken. Als de reserve zou worden opgeheven is er (meerjarig) geen dekking meer voor de afschrijvingslasten in de exploitatie.

De bestemmingsreserves besteed hebben allemaal als doel om de kapitaallasten van de desbetreffende investering geheel of gedeeltelijk af te dekken. Als de reserve zou worden opgeheven is er (meerjarig) geen dekking meer voor de kapitaallasten in de exploitatie.

OBRB Gemeentehuis Maurik

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Dienstverlening	t/m 31-12-2064	€ 0	€ 13.015.000
Saldo 31-12-2020: € 144.000		Saldo 31-12-2021: € 128.000	

Doel: dekking kapitaallasten (afschrijving) gemeentehuis Maurik
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 16.000,- onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.
Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.

OBRB Heractivering riolering

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met div. investeringen	€ 0	€ 5.300.000
Saldo 31-12-2020: € 816.000		Saldo 31-12-2021: € 703.000	

Doel: dekking kapitaallasten (afschrijvingen) oude investeringen riolering.
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 113.000 onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.
Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.

OBRB afbouw verplichtingen sport en dorpshuizen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met de investering	€ 0	€ 612.176
Saldo 31-12-2020: € 25.000		Saldo 31-12-2021: € 9.000	

Doel: dekking van een gedeelte van de kapitaallasten (afschrijving) voor sportaccommodaties, dorpshuizen en het kunstgrasveld van BZS.
In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten (afschrijving) € 17.000 onttrokken aan deze reserve.
Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.

OBRB Kapitaallasten IHP 2007-2016

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met div. investeringen	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 600.000		Saldo 31-12-2021: € 575.000	
Doel: dekking van de kapitaallasten (afschrijving) vanaf 2010 van het IHP 2007-2016. In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 25.000 onttrokken aan deze reserve. Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen. Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.			

OBRB Onderdreef Buren

Team	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met de investering	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 331.000		Saldo 31-12-2021: € 313.000	
Doel: dekking van de kapitaallasten (afschrijving) van de renovatie van de Onderdreef in Buren. In 2021 is ter dekking van de kapitaallasten € 18.000 onttrokken aan deze reserve.			

Voorzieningen

Hierna presenteren wij per voorziening informatie over het verloop en het doel van de voorziening.

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Toevoeging	Onttrekking	Directe aanwending	Saldo per 31-12-2021
Verplichtingen, verliezen en risico's	**2.993**	**100**	**170**	**179**	**2.744**
Pensioenen wethouders	2.679	100	170	68	2.541
Wachtgelden wethouders	79			79	0
Nog te maken kosten afgesloten complex	**235**	**0**	**0**	**32**	**203**
Bedrijventerrein Buren III	18			3	15
Scharenburg Zoelen	123				123
Hooghendijck Beusichem	86			29	57
BBZ 2020	8				8
Door derden beklemde middelen	**7.111**	**1.324**	**437**	**160**	**7.839**
Afkoop onderhoud begraafplaats 2010	137	265	292		110
Afkoop grafrechten begraafplaats 2010	57	43	27		74
Beheer rioolgemalen	996	390		130	1.256
Vervanging riolering (vrij verval)	1.200	626		30	1.796
Gemeentelijk Riolerings Plan	4.500		118		4.382
Goedkope woningbouw	221				221
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	**5.590**	**3.070**	**0**	**1.710**	**6.951**
Onderhoud gebouwen	1.219	408		126	1.502
Wegen	3.525	2.406		1.545	4.386
Civiele kunstwerken	156	85		20	221
Baggeren watergangen	149	171		19	301
Achterstand groen	382				382
Achterstand verkeerstekens en straatmeubilair	159				159
					0
Totaal	15.694	4.494	607	2.049	17.533

Toelichting voorzieningen

Verplichtingen, verliezen en risico's

Bij deze voorzieningen gaat het om onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden of om voorzieningen die een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met bedrijfsvoering.

VZ Pensioenen wethouders

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
P&O	Doorlopend	€ 0	Niet vastgesteld
Saldo 31-12-2020: € 2.679.000		Saldo 31-12-2021: € 2.541.000	
Doel: dekking van (toekomstige) pensioenverplichtingen van de gewezen wethouders. Wij hebben RAET/Visma een actuele berekening laten maken voor alle pensioenverplichtingen per 31-12-2021 van de huidige en voormalige wethouders. Naar aanleiding van deze berekening is de voorziening bijgesteld.			

VZ wachtgelden wethouders

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
P&O	Doorlopend	€ 0,-	Niet vastgesteld
Saldo 31-12-2020: € 79.000		Saldo 31-12-2021: € 0	
Doel: dekking van de wachtgeldverplichtingen van in 2019 vertrokken wethouders. In 2019 is het college gevallen. De vertrokken wethouders hadden recht op wachtgeld. De totale verplichting over 2019 en later is in 2019 ineens gestort in deze voorziening. In 2021 is er € 79.000 uit de voorziening onttrokken voor uitbetaalde wachtgeldverplichtingen. Hiermee is de voorziening alsmede de resterende wachtgeldverplichting nihil.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Bedrijventerrein Buren III

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2022	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 18.000		Saldo 31-12-2021: € 15.000	
Besluit/grondslag RV/13/00346 Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2013 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn er geen uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht. Wel is in december 2021 een collegebesluit genomen over de verkoop van het laatste kavel. De kosten voor het woonrijp maken van het openbaar gebied worden betaald uit de voorziening. Daarna kan de voorziening worden afgesloten.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Scharenburg Zoelen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2023	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 123.000		Saldo 31-12-2021: € 123.000	
Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2017 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn er geen uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht. Wel is een kostenonderbouwing gemaakt voor de werkzaamheden, die nog moeten gebeuren. Het betreft het asfalt herstellen en verbreden, extra parkeervakken aanleggen en het verbeteren/realiseren van de fiets en voetverbinding. De werkzaamheden kunnen naar verwachting in 2023 worden afgerond.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Hooghendijck Beusichem

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2022	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 86.000		Saldo 31-12-2021: € 57.000	
Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2018 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2021 zijn geen uitgaven gedaan ten laste van deze voorziening. Wel is een kostenonderbouwing opgesteld van de werkzaamheden, die nog moeten gebeuren. Dit betreft het aanpassen van de bestrating, het verbinden van voetpaden, het aanpassen van een drempel en inrichting van een straat en het opknappen van het asfalt en parkeervakken. De verwachting is dat de werkzaamheden in 2023 worden afgerond.			

VZ BBZ 2020

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Sociaal Domein	t/m 31-12-2020	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2020: € 7.500		Saldo 31-12-2021: € 7.500	
Doel: opvangen extra kosten BBZ-verplichting Met ingang van 1 januari 2020 geldt er voor de BBBZ-kapitaalverstrekking een nieuwe, vereenvoudigde financieringssystematiek, waarin het financiële risico van het verstrekken van BBZ-kapitaal gedeeltelijk is verlegd van het Rijk naar de verstrekkende gemeente. Dit financiële risico gaat de komende jaren verder oplopen. In 2020 is het eerste risicobedrag van € 7.500 gestort in deze voorziening.			

Door derden beklemde middelen

VZ Afkoopsommen onderhoud begraafplaats 2010

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 137.000		Saldo 31-12-2021: € 110.000	
Doel: Deze voorziening is gevormd om het onderhoud van de begraafplaatsen nu en in de toekomst te kunnen dekken en fluctuaties in de uitgaven op te vangen. In 2021 is € 265.000 gestort (afkoopsommen) en € 292.000 (gemaakte kosten) onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Afkoopsommen grafrechten begraafplaats 2010

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 57.000		Saldo 31-12-2021: € 74.000	
Doel: Deze voorziening wordt gevormd met de afkoop(sommen) van de grafrechten begraafplaatsen. Met deze financiële middelen waarborgen we de capaciteit van begraven in de toekomst. In 2021 is € 43.000 gestort (afkoopsommen) en € 27.000 (gemaakte kosten) onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Onderhoud riolering (gemalen)

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 996.000		Saldo 31-12-2021: € 1.256.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: Deze voorziening is gevormd om de kosten van langjarig beheer van de rioolgemalen te dekken. In 2021 is conform de primitieve begroting 2021 € 390.000 gestort. De direct ten laste van deze voorziening gemaakte kosten zijn € 130.000. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ vervanging riolering (vrij verval)

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 1.200.000		Saldo 31-12-2021: € 1.796.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen vervangingsinvesteringen riolering. Tot en met 2020 zijn er geen onttrekkingen uit deze voorziening. In 2021 is conform de primitieve begroting € 626.000 gestort in deze voorziening. De direct ten laste van deze voorziening gemaakte kosten zijn € 30.000. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Gemeentelijk Riolering Plan

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 4.500.000		Saldo 31-12-2021: € 4.382.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: het op lange termijn egaliseren van de kosten en opbrengsten uit het gemeentelijk rioleringsplan voor een stabiele tariefontwikkeling. In 2021 is € 118.000 onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ goedkope woningbouw

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Onbekend	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2020: € 221.000		Saldo 31-12-2021: € 221.000	
Besluit/grondslag RV/14/00551 Doel: stimulering van goedkope woningbouw In de jaren 2009 t/m 2014 is van de provincie geld ontvangen voor de stimulering van goedkope woningbouw. Met de provincie is afgestemd dat dit geld wordt ingezet voor "wonen in de breedste zin van het woord". In 2021 zijn er geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening. N.B.: conform de BBV worden deze ontvangen gelden vanaf 2014 gerubriceerd onder voorzieningen.			

Onderhoudsegalisatievoorzieningen
Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten. Het gaat dan over (toekomstige) lasten waar de gemeente niet ‘onderuit’ kan. Hierbij valt te denken aan de terugkerende onderhoudswerkzaamheden.

VZ Onderhoud gebouwen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	T/m 31-12-2024	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 1.219.000		Saldo 31-12-2020: € 1.502.000	
Besluit/grondslag: MJOP januari 2020 Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud aan onze gebouwen. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 408.000 gestort en € 151.000 onttrokken aan deze voorziening voor gemaakte kosten. We hebben ook in 2021 € 26.000 aan bijdragen voor monumenten onderhoud ontvangen. De voorziening “onderhoud gebouwen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Wegen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Egalisatievoorziening
Saldo 31-12-2020: € 3.525.000		Saldo 31-12-2021: € 4.386.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 2.406.000 gestort en € 1.545.000 onttrokken aan deze voorziening. De voorziening “wegen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Civiele kunstwerken

Domein Ruimte	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Beheer	Planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 156.000		Saldo 31-12-2021: € 221.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 85.000 gestort en € 20.000 onttrokken aan deze voorziening voor gemaakte kosten. De voorziening “civiele kunstwerken” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Baggeren watergangen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 149.000		Saldo 31-12-2021: € 301.000	
Besluit/grondslag: RV/15/00583 Doel: bekostigen van (incidentele) baggerwerkzaamheden. Egaliseren van uitgaven. In 2021 is € 171.000 gestort en € 19.000 onttrokken aan deze voorziening. De uitgaven op deze voorziening wisselen per jaar. De voorziening “baggeren watergangen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Achterstand groen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	2025	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 382.000		Saldo 31-12-2021: € 382.000	
Besluit/grondslag: In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om de voorziening Achterstand groen te vormen voor een bedrag van € 382.000. Doel: Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor het groen is deze voorziening ingesteld voor de periode 2021-2025. Het doel hiervan is om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen. In 2021 zijn geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening.			

VZ Achterstand verkeerstekens en Straatmeubilair

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	2025	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2020: € 159.000		Saldo 31-12-2021: € 159.000	
Besluit/grondslag: In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om de voorziening Achterstand verkeerstekens en straatmeubilair te vormen voor een bedrag van € 159.000. Doel: Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor de verkeerstekens en het straatmeubilair is deze voorziening ingesteld voor de periode 2021-2025. Het doel hiervan is om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen. In 2021 zijn geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening.			

Vaste schulden

In het volgende overzicht bieden wij inzicht in het verloop van de vaste schulden in 2020.

Onderhandse leningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Vermeerdering	Aflossing	Saldo per 31-12-2021
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.000	15.000	1.850	18.150
Waarborgsommen	71	10	0	81
Totaal	5.071	15.010	1.850	18.231

In 2021 is er een nieuwe lening afgesloten van € 15.000.000. met een looptijd van 10 jaar tegen 0,00 % rente.

Onze langlopende leningen zijn allemaal afgesloten bij de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). De totale rentelast in 2021 van bovenstaande leningen bedraagt afgerond € 38.000. Een verdere specificatie van de langlopende leningen wordt hieronder in een tabel weergegeven.

Overzicht van langlopende geldleningen

Lening nummer (bedragen x € 1.000)	Rente percentage	Laatste jaar aflossing	Saldo 31-12-2020	Nieuwe lening	Aflossing	Saldo 31-12-2021
40.109.531	0,930	2024	3.200		800	2.400
40.110.486	0,525	2026	1.800		300	1.500
40.114.824	0,000	2031	0	15.000	750	14.250
Totaal			5.000	15.000	1.850	18.150

Er is in 2021 nog een anterieure overeenkomst afgesloten waarvoor een waarborgsommen is ontvangen van € 10.000.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Kasgeldlening	0	0
Banksaldi (negatief)	0	0
Overige schulden (crediteuren en vooruit ontvangen van afnemers)	4.291	4.560
Overlopende passiva	8.827	5.649
Totaal	13.118	10.209

Net zoals in 2020, zijn de banksaldi positief en worden ze gepresenteerd aan de activa kant. Er zijn geen kasgeldleningen opgenomen in 2021.

In onderstaande tabel is een specificatie van overige schulden (inclusief crediteuren) weer gegeven.

Crediteuren (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Crediteuren 2018	-2	0
Crediteuren 2019	-12	-1
Crediteuren 2020	3.972	50
Crediteuren 2021	0	4.511
Vooruit ontvangen van afnemers	333	0
Totaal	4.291	4.560

Van het bovenstaande crediteurensaldo is:

- € 186.000 een schuld aan het pensioenfonds;
- € 945.000 een schuld aan de belastingdienst; en
- staat 29-03-2021 nog € 415.000 open, dat voor het grootste gedeelte bestaat uit de inschatting van terugbetalingsverplichtingen aan het ministerie van BBZ gelden.

Hieronder staat de specificatie van de in de balans opgenomen overige vooruit ontvangen bedragen en nog te betalen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	2020	2021
Nog te betalen bedragen	1.123	645
Overlopende posten (crediteuren)	453	580
Uitkeringen sociaal domein (WMO Jeugd)	666	1.066
Financiële tussenrekeningen	22	5
Overlopende passiva bijdragen overheidslichamen	6.316	3.010
Rekening courant administratie gemeente Neder Betuwe	247	342
Diverse nog te betalen bedragen	0	1
Totaal	8.827	5.649

Het bedrag van € 645.000 op de post "Nog te betalen bedragen" is in 2022 afgelopen naar nihil. Verder valt de afname van de post "Overlopende passiva bijdragen overheidslichamen" t.o.v. vorig jaar op. Het grootste bedrag dat hiervoor verantwoordelijk is, betreft de terugbetaling van de TOZO regeling. De verwachting tot terugbetaling werd vorig jaar al uitgesproken. Een specificatie van alle overlopende passiva overheidsbijdragen staat in onderstaand overzicht weergegeven:

Overheidsbijdragen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2021	Toevoeging	Naar exploitatie	Saldo per 01-01-2021
Steengoed benutten de Kersentuin Maurik	400		400	0
Gemeentelijke monumenten 2020	22		22	0
SPUK sport 2020	499		499	0
SPUK sport 2021	0	523		523
Onderwijsachterstandenbeleid 2019	184			184
Onderwijsachterstandenbeleid 2020	88			88
Onderwijsachterstandenbeleid 2021	0	118		118
Spuk gem. hulp gedupeerden toeslagenaffaire	13	6	9	10
Subsidie kinderdagverblijven	19		19	0
Landschap en biodiversiteit	51		45	6
Tozo 2020	5.040		5.040	0
Tozo 2021	0	1.548		1.548
Coronatoegangsbewijs	0	69	65	4
Sportakkoord	0	63		63
Preventieakkoord	0	16		16
Suvis subsidie	0	187		187
Npo-gelden	0	54		54
Reductie energieverbruik woningen	0	175		175
Joodse begraafplaatsen	0	20		20
Energieverbruik bedrijven	0	14		14
Totaal	6.316	2.793	6.099	3.010

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leasecontracten

In juni 2017 is de aanbesteding voor het leasecontract voor print- en scanfaciliteiten afgerond. Hierbij is Ricoh wederom als economisch meest voordelig aangemerkt. Er is een nieuw contract gesloten voor 60 maanden. De jaarlijkse kosten voor de huur inclusief afdrukken zijn ongeveer € 21.500 per jaar.

Om te voldoen aan de wens van het bestuur om raadsvergaderingen live te streamen, is er een meervoudig onderhandse aanbesteding geweest voor de levering en installatie van de benodigde apparatuur. Er is per 1 juni 2018 een managed service overeenkomst afgesloten met NFGD voor het leasen van de apparatuur. Dit contract loopt 48 maanden. De kosten van dit contract zijn € 24.000 per jaar.

Verder verleent de Gemeente Buren diensten op het gebied van ICT aan de Omgevingsdienst Rivierenland. Wij schaffen onder andere de apparatuur aan, waaronder laptops en servers. Deze zijn ondergebracht in een leasecontract bij Econocom. De kosten van dit contract worden doorbelast aan de Omgevingsdienst. Het huidige contract ging in op 1 oktober 2018 en loopt 48 maanden. Jaarlijks betalen we € 91.000 aan rente afhankelijk van de geïnvesteerde waarde.

Tenslotte is een contract afgesloten met Hilterman Lease voor het huren van koffiemachines. Het contract is ingegaan op 1 maart 2019 en loopt 60 maanden. De kosten per jaar zijn € 5.880.

Eigen bijdrage CAK
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, begeleiding of een financiële tegemoetkoming hiervoor is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is met ingang van 1 januari 2020 vastgesteld op € 19 per maand (abonnementstarief). In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente maar door het CAK. Op basis van privacy overwegingen is de gegevens verstrekking van het CAK aan de gemeente Buren beperkt door het CAK. De wetgever heeft gekozen om het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK te laten uitvoeren. Hiermee geeft de wetgever aan dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Het CAK is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen. Jaarlijks geeft het CAK een mededeling af over de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen (Third party mededeling). Bij het afgeven van deze mededeling betrekt het CAK niet de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de gegevens van andere ketenpartners. In de jaarrekening 2021 is een (aanvullende) vordering op het CAK opgenomen van € 33.500. De gemeente heeft echter geen mededeling ontvangen over de volledigheid van de eigen bijdragen bij de jaarrekening 2021. Hierdoor is er beperkte zekerheid over de eigen bijdragen WMO door het CAK in de jaarrekening 2021. De Third Party mededeling is nog niet ontvangen over 2021.

Gewaarborgde geldleningen
Door het wegvallen van de waarborg aan Vitens is het oorspronkelijk bedrag enorm afgenomen (189 miljoen).

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Aard/ omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Woningstichting	woningbouw	3.578	100	1.801	1.728
Sportverenigingen	sportaccommodatie	379	100	289	275
Groene Kruis	gebouw	23	100	16	15
RAR	gebouw	10.000	13	1.048	1.019
Totaal		13.980		3.154	3.037

Hieronder het overzicht van verstrekte leningen waarvoor Gemeente Buren garant staat als achtervang:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Aard/ omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Stichting Kleurrijk wonen	woningbouw	22.900	50	11.450	11.450
Stichting Thius	woningbouw	30.964	50	20.682	19.982
Totaal		53.864		32.132	31.432

Meerjarige verplichtingen
In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren gebonden is.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Laatste contractjaar	Contractwaarde (volledig - incl. verlengingsopties)*	(Restserende) verplichting	Toelichting
Bibby Financial Services BV - Onderhoud	2025	600	600	A
Pelle Markeringen B.V. - Belijning	2022	300	75	B
Stichting 3xwerk - Individuele reïntegratie-trajecten	2023*	288	140	*
Econocom Public B.V. - Lease-/huurovereenkomst van apparatuur	2022	270	75	B
PinkRoccade Local Government BV - Digitale oplossingen	2023*	1.700	1.100	C
Greenchoice - Elektra	2022**	1.230	290	A
Coffee@work - Koffiemachines inclusief ingrediënten	2024	210	150	B
Van Kessel Raamovereenkomst asfaltonderhoud	2023	3.300	1.650	B
Koninklijke Post BV Portokosten	Jaarlijkse verlenging	240	80	A
Marsh BV Brandverzekeringen	2023	694	300	A
Marsh BV glas- en opstalverzekering	2023	100	30	A
BAM Bouw E-installaties	2024	150	110	A
KIN installaties W-installaties	2024	250	210	A
Kwakernaak, pompen en pomponderdelen	2024	200	160	A
Direct Infra, vullen scheuren en naden	2025	250	250	A
Van Gelder Verkeerstechniek, raamovereenkomst onderhoud en vervanging OV	2024	1.100	950	A
Totaal		10.882	6.170	

*Er is gerekend met een resterende looptijd van 48 maanden bij contracten voor onbepaalde tijd en contracten waarvan telkens verlengen voor de hand ligt.
**Europese aanbesteding opgestart in 2022. Nieuwe raamovereenkomst vanaf 2023.

Nadere toelichting
A) Betreft (raam)overeenkomst zonder vast bedrag (per jaar). Waarde van de verleende opdracht is gebaseerd op het uitgavenniveau van 2018/2019.

B) Gebaseerd op de meest recente overeenkomst (bedrag wijzigt halfjaarlijks).
C) Gebaseerd op de begroting 2019 voor inkoop/ICT met betrekking tot PinkRoccade.

Overzicht van incidentele baten en lasten in 2021

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo
1. Wonen, werken en recreatie	494	1.285	-791
2. Fysieke leefomgeving	717	556	161
3. Sociaal domein	1.508	1.712	-204
4. Sport, cultuur en onderwijs	1.115	372	743
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	145	401	-256
6. Bedrijfsvoering	1.827	285	1.542
Totaal	5.806	4.611	1.195

Bedragen x € 1.000

Structureel saldo	Bedrag 2021
Saldo van baten en lasten voor bestemming	2.386
Mutaties reserves	1.817
Saldo na bestemming	*4.203*
Waarvan incidentele baten en lasten	1.195
Structureel saldo	5.398

Incidentele baten

Incidentele baten (bedragen x € 1.000)	Bedrag 2021
Programma 1 - Wonen, werken en recreatie	
Bijdragen uit ruimtelijke plannen	174
Herziening grex Teisterbant vrijval deel verliesvoorziening	116
Vrijval OBR omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening als bijdrage aan de Kersentuin Maurik	100
Vrijval OBR overlopende posten voor ruimtelijke plannen	99
Overig	5
Totaal programma 1	*494*
Programma 2 - Fysieke leefomgeving	
Nafacturatie BTW gescheiden inzamelen glas e.d. 2016 tm 2019	308
Voordeel op bijdrage in exploitatietekort Avri 2020	199
Onttrekking OBR overlopende posten voor renovatie van 't Klokhuis	190
Overig	20
Totaal programma 2	*717*
Programma 3 - Sociaal domein	
Vrijval OBR sociaal domein tbv versterken algemene reserve	654
Bijdrage vanuit het rijk en uitvoering van diverse inkomensregelingen mbt corona (TOZO, TONK).	600
Onttrekking algemene reserve tbv ambulantisering GGZ (budgetoverheveling 2020)	102
Onttrekking OBR Sociaal domein conform begroting	75
Overig	77
Totaal programma 3	*1.508*
Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	
Opbrengst grondverkopen (inclusief restgroen enexclusief grondexploitaties)	799
Uitvoering sportakkoord	85
Onttrekking OBR risico grondexploitatie (22k) en OBR overlopende posten (50k) voor dekking van voorbereidingskosten sporthal Lignum	72
Subsidie vanuit het rijk voor verbetering ventilatie in scholen	68
Voordeel op nog te betalen kosten uit 2020 voor de Burense Sport Cooperatie i.v.m. compensabele BTW	55
Overig	36
Totaal programma 4	*1.115*

Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	
Bijdrage vanuit het rijk controle corona toegangsbewijzen	69
Onttrekking OB overlopende posten 2021	53
Overig	24
Totaal programma 5	*145*
6. Bedrijfsvoering	
Baten precario belasting. Deze belasting is wordt vanaf 2022 niet meer opgelegd	1.342
Inkomsten uit onderzoek naar BTW suppleties 2015 t/m 2020	484
Totaal programma 6	*1.827*
Totaal	5.806

Incidentele lasten

Incidentele lasten (bedragen x € 1.000)	Bedrag 2021
Programma 1 - Wonen, werken en recreatie	
Onderbesteding budget omgevingswet toegevoegd aan de OBR overlopende posten	355
Projectkosten omgevingswet 2021	301
Onderbesteding budget duurzaamheid toegevoegd aan de OBR overlopende posten	156
Storting in de OBR omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening vanuit Het Binnen Lienden, Scharenburg 3e fase en ruimtelijke plannen	145
Onderbesteding budget ruimtelijke plannen toegevoegd aan de OBR overlopende posten om achterstanden in te halen	110
Bijdrage aan de Kersentuin Maurik	100
Onderbesteding budget recreatie en toerisme toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor voetveer, nota recreatie en toerisme (inclusief koepelvisie Buren)	60
Overig	58
Totaal programma 1	*1.285*
Programma 2 - Fysieke leefomgeving	
Bijdrage voor renovatie van 't Klokhuis	190
Onderbesteding budgetten milieu (beheer) toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor strategische opgave duurzaamheid	156
Meerwerkkosten Avri voor stormschade	85
Onderbesteding budget nutsvoorzieningen toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor inhuur toezicht glasvezel	74
Overig	51
Totaal programma 2	*556*

Programma 3 - Sociaal domein	
Vrijval OBR sociaal domein tbv versterken algemene reserve	654
Uitvoering van diverse inkomensregeling mbt corona (TOZO, TONK)	583
Extra kosten ivm corona, waaronder compensatie voor cultuur, dorpshuizen en meerkosten (jeugd)zorg	220
Storting in OBR sociaal domein tbv ambulantisering GGZ (budgetoverheveling 2020)	102
Uitvoer van 2 pilots met betrekking tot kerngerichte zorg	50
Overig	103
Totaal programma 3	*1.712*
Programma 4. Sport, cultuur en onderwijs	
Onderbesteding budgetten sporthal Lignum toegevoegd aan de OBR overlopende posten voor voorbereidingskosten bouw sporthal	*99*
Uitvoering sportakkoord	*85*
Verbetering van ventilatie in scholen	*68*
Overig	120
Totaal programma 4	*372*
Programma 5. Inwoners, bestuur en veiligheid	
Corona lasten ivm handhaving en toezicht	91
Extra inhuur om onze ambitie op het gebied van openbare orde en veiligheid vastgesteld in het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 'Samen voor veiligheid' waar te maken	70
Uitgaven controle corona toegangsbewijzen	65
Overig	175
Totaal programma 5	*401*
6. Bedrijfsvoering	
Aanpassing voorziening dubieuze dibiteuren 2021	93
Lasten m.b.t. corona zoals; Realiseren thuiswerkplekken i.v.m. corona, inhuur, desinfectiemiddelen, voorlichting en communicatie gemeentenieuws	69
Extra inzet Lias ondersteuning 2021	52
Overig	71
Totaal programma 6	*285*
Totaal	4.611

Verschillenanalyse financiële rechtmatigheid

Inleiding
Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door u zijn vastgesteld. Om de voorgenomen programmadoelstellingen te bereiken geven we geld uit. De uitgaven die we gedurende het jaar doen, moeten binnen de vastgestelde programmakaders blijven.

Bij de rechtmatigheidsbeoordeling van de overschrijdingen maken we gebruik van de volgende categorieën:
1. Kostenoverschrijdingen die niet passen binnen het bestaand beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen bestaand beleid, maar waarvan de accountant vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd;
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door niet direct gerelateerde opbrengsten;
4. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten;
5. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid;
6. Kostenoverschrijdingen bij open einde regelingen.

Formeel zijn alle overschrijdingen onrechtmatig. De overschrijdingen die vallen in de categorieën 4 t/m 6 tellen alleen niet mee in de oordeelsvorming (fouten) van de accountant. Reden hiervan is dat we deze overschrijdingen niet altijd kunnen voorkomen en ze niet in strijd zijn met het vastgestelde beleid. Bijvoorbeeld een kostenstijging als gevolg van meer aanvragen paspoorten.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
1. Wonen, werk en recreatie	7.510	7.335	174
2. Fysieke leefomgeving	13.151	12.755	396
3. Sociaal domein	25.657	25.581	76
4. Sport, cultuur en onderwijs	4.783	4.644	139
5. Inwoners, bestuur en veiligheid	5.043	4.873	171
6. Bedrijfsvoering	11.602	10.978	624
Totaal lasten (excl. saldo Jaarstukken en mutaties reserves)	67.746	66.167	1.579

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er in 2021 geen overschrijdingen van de begrote lasten per programma hebben plaatsgevonden.

Verschillenanalyse investeringen

Belangrijkste verschillen afgesloten investeringen.

Bedragen x € 1.000

Investering	Begroting	Werkelijk	Verschil
1. Houten brug Pippelinghof	30.000	15.000	15.000
2. Reconstructie kern Ingen	650.000	683.000	-33.000
3. Investeringen afkoppelplan	220.000	118.000	102.000
Totaal	900.000	816.000	84.000

Toelichting investeringen:
Van de afgesloten investeringen in 2020 nemen we een verschillenanalyse op:
- bij een investering onder € 250.000 bij een afwijking van meer dan € 10.000.
- bij een investering hoger dan € 250.000 bij een afwijking van meer is dan € 25.000.

In 2021 zijn er beperkt investeringskredieten afgesloten. In het beheerplan Wegen 2020-2025 zijn vervangingen opgenomen ten bedrage van € 1,1 mln.

Toelichting nog lopende investeringskredieten 2021
De informatie over de nog lopende investeringen is bij het samenstellen van de jaarrekening verzameld binnen de organisatie. Hieruit blijkt dat alle restantkredieten toereikend zijn voor de nog te maken kosten. Deze informatie is beschikbaar op financiën.

Wet Normering Topinkomens

De Wet normering topinkomens ('WNT') is van toepassing op gemeente Buren. Het voor gemeente Buren toepasselijke bezoldigingsmaximum is het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum. Het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2021 (bedragen x €1)	M. van Dalen	E.E. Weijenberg
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/02 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.292	82.571
Beloningen betaalbaar op termijn	19.999	14.660
Subtotaal	*132.291*	*97.231*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	191.249
Af: Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**132.291**	**97.231**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 (bedragen x €1)	**M. van Dalen**	**E.E. Weijenberg**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.108	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	19.123	N.v.t.
Subtotaal	*125.231*	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201	
Bezoldiging	**125.231**	**-**

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

bedragen X € 1	P.P. Moors	
Functiegegevens	Interim-griffier	
Kalenderjaar	**2021**	**2020**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01/01 - 10/02	10/08 -31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2	5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	202,75	658
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	199	193
Maxima op basis van normbedragen per maand	48.700	134.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		167.341
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	18.045	58.562
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		76.607
Af: Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging		**76.607**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 1 april 2022 is de gemeente Buren getroffen door een ransomware-aanval door criminelen. De gemeente heeft diverse noodprocedures vrijwel direct ingeschakeld. Dankzij adequaat handelen van de organisatie en met behulp van een specialistische externe partij is het gelukt om de dienstverlening van de gemeente binnen enkele dagen weer op niveau te krijgen en zijn er geen bestanden vernietigd of verdwenen.

Wel is een deel van de gegevens versleuteld en gestolen. Ook is er data gepubliceerd in een poging om de gemeente af te persen voor geld en is er sprake van een datalek, dat gemeld is.

Per eind juni bedraagt de schatting van de extra kosten die zijn en worden gemaakt voor de inzet van experts, de inhuur van extra medewerkers, het verhogen van de ICT-veiligheid en de vergoeding van onder meer de vervanging paspoorten € 708.000. Het door de verzekering te vergoeden bedrag bedraagt maximaal € 500.000, met een eigen risico van 50% van de gedekte kosten. Ook wordt nog overwogen welke stappen ondernomen kunnen worden om ergens de schade te verhalen.

Vanwege de genoemde onzekerheden is er via het weerstandsvermogen € 500.000 extra geoormerkt voor deze gebeurtenis, waarmee het totaal beschikbare bedrag voor ‘overige risico’s’ € 1.000.000 bedraagt. Met de kennis van dit moment lijkt dat bedrag derhalve toereikend.

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Gelderland-Zuid	€ 65.461	Ja	€ 65.461	Ja	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	24	24	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Nee	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 9.120	€ 9.120	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 0	€ 0				
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01133562 (de Blinker)	€ 33.966	€ 33.966	Ja		Nee
		2	SUVIS21-01137875 (den Aldenhaag)	€ 33.600	€ 33.600	Ja		Nee
		3	SUVIS21-01137880 (de Wiekslag)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		4	SUVIS21-00744697 (Beatrixschool)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		5						
		6						
		7						
		8						
		9						
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00454079	€ 0	€ 0	0		Nee
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			23	€ 3.450	€ 0	Nee		

OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindoentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 383.715	€ 58.644	€ 0	€ 271.992	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
		1					
		2					
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
		1					
		2					
		3					
		4					
		5					
		6					
		7					
		8					
		9					
		10					

EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**		Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
			1	EAW-20-01138236	€ 25.000	€ 25.000	Ja		
			2						
			3						
			4						
			5						
			6						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
				Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*	
				€ 2.597.949	€ 107.632	€ 218.112	€ 17	€ 69.421	€ 0
				Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*	
				€ 37.877	€ 6.162	€ 0	€ 147.163	€ 0	€ 0
				Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
				€ 0	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*	
			€ 0	€ 1.784	€ 98.874	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 454	€ 0	€ 3.728	€ 7.796	€ 317	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-€ 347	€ 0	€ 3.989	€ 248	€ 34	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 311.149	€ 15.157	€ 0	€ 1.002	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 130.104	€ 0	€ 17.665	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 72.318	€ 0	€ 769	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*			

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	79	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	46	1	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	22	0	Ja		
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*		
				€ 0	€ 0	€ 0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
				€ 4.068	€ 0	2			

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 523.391	€ 1.576.277				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Nieuwbouw - krediet 1.1	€ 973.622	€ 973.622			
		2	Nieuwbouw - voorbereidingskosten 1.1	€ 91.248	€ 91.248			
		3	Exploitatie 1.3	€ 356.870	€ 356.870			
		4	Voorziening 1.3	€ 21.127	€ 21.127			
		5	Stelpost 1.3	€ 0	€ 0			
		6	Exploitatie 2.1	€ 41.656		€ 41.656		
		7	Exploitatie 2.2	€ 47.313		€ 47.313		
		8	Exploitatie 2.3	€ 18.699		€ 18.699		
		9	Stelpost 2.3	€ 0		€ 0		
		10	Mengpercentage 3.1	€ 25.742			€ 25.742	
		11	Stelpost 3.3	€ 0			€ 0	
		12						
		13						
		14						
		15						
		16						
		17						
		18						
		19						
		20						
		21						
		22						
		23						
		24						
		25						

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1034427	€ 85.142	€ 0	€ 21.641	€ 0	€ 21.786
		2	1016547	€ 20.000	€ 0	€ 145	€ 0	€ 20.000
		3						
		4						

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*
		1	1034427	Nee
		2	1016547	Ja
		3		
		4		

VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 4.379	Ja	Nee			
LNV	**L5B**	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/01*	Kenmerk/beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	Besteding per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/05*	
		1	060214 Gemeente Buren	20.0001732	Delta	€ 0	€ 62.822	
		2						
		3						
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/09*		
		1	*060214 Gemeente Buren*	€ 0	€ 62.822			
		2						
		3						
		4						
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/12*			
			€ 0	€ 1.565	Nee			

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Buren

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Buren te Buren gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Buren op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV); en
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021, welke door de raad is vastgesteld op 7 december 2021.

De jaarrekening bestaat uit:
1 het overzicht van baten en lasten over 2021;
2 de balans per 31 december 2021;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 7 december 2021 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Buren zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor *de* jaarrekening als geheel bepaald op € 645.500. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 90.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen; en
- de overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, welke door de raad is vastgesteld.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 7 december 2021, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 4 juli 2022
Crowe Foederer B.V.

ValidSigned door mr. drs. H.W. Jansen RA RV
op 04-07-2022

mr. drs. H.W. Jansen RA RV

Controle verklaring rechtmatigheid

Verklaring van het bestuur over de rechtmatigheid 2021

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het u ar opgedragen taken en werkzaamheden op een rechtmatige en betrouwbare

De belangrijkste taken van het college zijn:
- het houden van toezicht op de werkzaamheden en de verwerking v ;
- het juist omgaan met risico's;
- het rapporteren over de werkzaamheden en het afleggen van verantwoording hierover.

Essentieel voor het college van burgemeester en wethouders is hierbij dat de administratie een goede mate van zekerheid biedt. Om dit te borgen kent onze administratie bijvoorbeeld geautomatiseerde controles en (interne) controlerende en corrigerende werkzaamheden. Hiermee worden afwijkingen gesignaleerd. Op basis daarvan nemen we maatregelen om onvolkomenheden te corrigeren en/of te reduceren.

Een systeem van (interne) controlerende en corrigerende werkzaamheden biedt geen absolute zekerheid dat we onvolkomenheden vermijden. Het draagt bij aan het ontdekken van onvolkomenheden en het structureel verbeteren van de uitvoering. Daarnaast doen we in overleg met onze accountant jaarlijks onderzoeken naar de rechtmatigheid van onze uitvoerende werkzaamheden.

Op basis van de uitgevoerde rechtmatigheid onderzoeken over 2021 zijn we overtuigd van de goede werking als het gaat om de rechtmatigheid van onze processen inclusief de (interne) controlerende en corrigerende maatregelen van de processen. Dit doen we op basis van de conclusies in de rapportage "Eindrapportage verbijzonderde interne controle". Hierbij hielden we rekening met de uitgangspunten in het controleprotocol 2021.

Op grond daarvan verklaren wij dat we gedurende 2021 voldoen aan de, wat betreft rechtmatigheid, gestelde eisen.

Buren, 31 mei 2022

Het college van Burgemeester en wethouders

De gemeentesecretaris
M. van Dalen MSc.

Waarnemend burgemeester
J.P.M. Meijers

Controle verklaring conform Ensia 2021, informatiebeveiliging DigiD en Suwiwet

Gemeente Buren

Doel en achtergrond verklaring
Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate de gemeente Buren voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet.
Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA1en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.
De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring
De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet op 31 december 2020.
De beheersingsmaatregelen inzake DigiD en Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD en Suwinet af. Het overzicht van normen en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:
Bijlage 1 DigiD met kenmerk D.080734
Bijlage 2 Suwinet met kenmerk D.080735

Verklaring college
Het college verklaart dat bij gemeente Buren op 31 december 2020 de beheersingsmaatregelen (in opzet en bestaan) voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet.

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in verbeterplannen opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD (1) 1002555	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor niet-SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing

Maurik, d.d. 16 februari 2021

College van B en W gemeente Buren

1 *ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet)*.

Bijlagen

Overhevelingen budgetten naar 2022

Totaaloverzicht aanvragen overheveling budget van 2021 naar 2022

Nr.	Taakveld	Project	Over te hevelen bedrag €
01	8.1 ruimtelijke ordening	Achterstanden ruimtelijke plannen	€ 70.000
02	2.1 Verkeer en vervoer	Inhuur budget glasvezel	€ 74.000
03	2.1 Verkeer en vervoer	Laadpalen	€ 15.000
04	0.3 Beheer ov.gebouwen/gronden	Woonrijp maken woningbouwkavel Zoelmond	€ 18.000
05	0.4 Overhead	Route van verduurzamen gemeentelijke panden	€ 34.306
06	7.4 Milieu(beheer)	Strategische opgave Duurzaamheid	€ 156.000
07	3.1 Economische ontwikkeling	Accountplan n.a.v. visie op economie	€ 27.500
08	3.4 Economische promotie	Recreatie en toerisme (voetveer, nog recreatie en toerisme en koepelvisie Buren)	€ 60.000
09	5.2 Sportaccommodaties	Zakelijk recht van opstal voor hoofdkunstgrasveld vv BZS	€ 10.000
10	5.2 Sportaccommodaties	Voorbereidingskosten sporthal Lignum	€ 98.801
11	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Verschuiving aanpak dakloosheid	€ 46.000
12	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Incidenteel transformatiebudget sociaal domein	€ 65.000
13	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Invoering wet inburgering	€ 46.946
14	Dienstverlening	Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening	€ 115.000
15	0.4 Overhead	Trainingen omgaan met emotie en agressie	€ 20.000
	Totaal		**€ 856.553**

Gehanteerde uitgangspunten bij toetsing voorstellen tot overheveling budget naar het volgende jaar:

1. *Alleen overschotten op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten (dus specifieke projecten) kunnen worden overgeheveld naar 2022.*
2. *Een overschot mag maximaal twee maal worden overgeheveld.*
3. *Het project moet nog niet zijn afgerond.*
4. *De overheveling moet betrekking hebben op het niet-afgeronde project (geen nieuw beleid).*
5. *Voor overheveling budget wordt een minimum van € 10.000 gehanteerd.*
6. *De aanvraag is voorzien van een onderbouwing:*
    - *De reden dat het project nog niet is afgerond.*
    - *Een uitleg wat wordt overgeheveld.*

01 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 70.000 Wonen, werk en recreatie Ruimte 8.1 ruimtelijke ordening 68100105/4380551

Onderwerp:	Externe adviezen ruimtelijke plannen

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is een achterstand bij het afhandelen van principeverzoeken ruimtelijke ontwikkeling en het beoordelen van ruimtelijke plannen. Deze achterstand is voor een deel ingehaald in 2021, maar door personele knelpunten (moeilijk personeel te vinden) is nog niet alles gerealiseerd. We hebben een extern bureau (Ruimtemeesters) ingehuurd om principeverzoeken af te handelen. De resultaten en voortgang zijn in 2021 goed geweest. Daarom willen we de inzet van het bureau in 2022 continueren. Vanaf 2022 is het beschikbare budget maar € 20.750 wat onvoldoende is om de achterstand weg te werken.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Er blijven achterstanden bestaan bij het afhandelen en beoordelen van principeverzoeken en ruimtelijke plannen.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

02 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 74.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 2.1 Verkeer en vervoer 62100505.4351005 (nutsvoorzieningen, inhuur projecten)

Onderwerp:	Inhuur budget glasvezel

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In de primitieve begroting 2021 is een budget voor inhuur van een toezichthouder op glasvezelprojecten beschikbaar van € 85.000. Omdat er in 2021 bijna geen projecten waren is er maar beperkt uitgegeven. Het restant is nodig in 2022 omdat er in 2022 geen budget beschikbaar is en er wel glasvezelprojecten worden uitgevoerd.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Budgetaanvraag in 2022

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

03 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 15.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 2.1 Verkeer en vervoer 62100630/4380999 (Laadpalen/overige goederen en diensten)

Onderwerp:	Laadpalen

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het geld om laadpalen te plaatsen is nog in 2022 nodig. Eerst is de aanbesteding geweest en nu kunnen de klassieke laadlantaarnpalen aangeschaft worden en geplaatst. Dit om vooruitlopend op de provinciale aanbesteding laadgelegenheden aan te bieden aan de inwoners zoals in beleid en visie is opgenomen. De afspraken voor de klassieke laadpalen zijn al gemaakt en worden begin 2022 geëffectueerd. Ook moeten voor de provinciale aanbesteding plankaarten opgesteld worden waar kosten voor gemaakt worden. Deze plankaarten zijn niet in 2021 beschikbaar gesteld zoals de provinciale planning was maar begin 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Het te overhevelen bedrag is nodig om de start te maken. Het structurele budget in 2022 is voor onderhoud, kosten provinciale aanbesteding en dergelijke en daar voor nodig. Structurele budget is ontoereikend om de palen te plaatsen.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

04 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 18.000 Wonen, werken en recreatie Ruimte 0.3 Beheer ov. gebouwen/gronden 60300205/4380356

Onderwerp:	Woonrijp maken woningbouwkavel Zoelmond

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is € 18.000 begroot voor het woonrijp maken van de verkochte woningbouwkavel in Zoelmond. De woning wordt begin 2022 opgeleverd. De oorspronkelijke planning van de kopers van de bouwkavel was om de woning eerder te realiseren. Dit is om diverse redenen niet gelukt. De uitvoering van het woonrijp maken kan worden gestart zodra de woning gereed is. Onder woonrijp maken wordt in dit geval verstaan: diverse grondwerkzaamheden, het verleggen van het trottoir, de aanleg van een parkeerplaats en een straatkolk en het realiseren van een fysieke aansluiting tussen de bouwkavel en de openbare ruimte.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022 van € 18.000

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

05 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 34.306 Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 0.4 Overhead 60408165/4351005

Onderwerp:	Route van verduurzamen gemeentelijke panden

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het opstellen van de route verduurzamen hangt onder andere samen met het accommodatiebeleid. Dit beleid is door omstandigheden niet gereed gekomen in 2021. Daarnaast zijn er in het ZBB traject (november 2021) besluiten genomen ten aanzien van het wel- of niet afstoten van vastgoed. Hierdoor kan pas in 2022 de route verder uitgewerkt worden.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Budgetaanvraag in 2022 voor het opstellen van de route. Nadat duidelijk is wat nodig is voor het verduurzamen van de gemeentelijke panden komt hiervoor een aparte budgetaanvraag.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

06 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 156.000 Fysieke leefomgeving Ruimte 7.4 Milieu(beheer) Het betreft de kostenplaatsen duurzaamheid onder 7.4 zoals 67400140 Warmte transitie, 67400135 Circulaire economie, 67400130 Duurzaamheid en milieu, 67400125 Klimaat adaptatie, 6740120 Energie en 67400110 Milieujaarprogramma)

Onderwerp:	Overhevelingen voor de strategische opgave Duurzaamheid

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Het budget voor de strategische opgave kenmerkt zich door een beperkt structureel budget en hoge ambities qua uitvoering voor de diverse opgaven. Voor 2023 zullen een aantal voorstellen nieuw beleid gedaan worden voor de meer structurele dekking. Met de overheveling van € 156.000,- kan incidenteel voorzien worden in aanvullende inzet voor de ontwikkeling van beleidsvoorstellen en eerste uitvoeringswerkzaamheden. Dit in plaats van een anders noodzakelijk

	incidentele middelen vraag bij Burap of raadsvoorstellen. Concreet gaat het om:

Incidenteel 2022 Projecten en div:	
1. Pilotproject warmte Zoelmond	35.000
2. Communicatie en participatie. Het betreft communicatie en participatie als werkbudget voor campagnes, participatietrajecten, duurzaamheidsmarkt, nieuwsbrief en een eventuele tegemoetkoming voor bijdragen aan vrijwilligers of inwonersgroepen. Dit laatste als stimulans voor participatie.	10.000
Incidenteel 2022 Externe ondersteuning	
1. Externe algemene inzet voor beleidsontwikkeling en dan met name begeleiding van verduurzamen monumenten, het oprichten van de stichting omgevingsfonds en andere uitvoeringselementen.	66.000
2. Externe ondersteuning voor de ontwikkeling van beleidsplannen energiearmoede waarvan het belang ook door de raad is aangegeven. Dit gedurende een periode van 5 maanden(5*4*36*55) met wat aanvullende uitvoeringskosten.	45.000
Totaal	156.000

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	De effecten zouden zijn: - noodzakelijke incidentele budgetaanvragen gedurende het jaar bij Burap of raadsvoorstellen. - Er zijn verplichtingen aangegaan in verband met continuïteit van de ontwikkelingen - Projecten worden niet gerealiseerd. - Beleidsontwikkelingen of uitvoering komt niet tot stand en beleidsambities worden niet gerealiseerd.

Toelichting Financiën	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

07 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 27.500 Wonen, werk en recreatie Ruimte 3.1 Economische ontwikkeling 63100105/4380999

Onderwerp:	Accountplan n.a.v. visie op economie

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	De Nota Economie is opgesteld, maar deze moet nog verder uitgewerkt worden in een uitvoeringsplan (accountplan) voor het team Economie. Dit is niet in 2021 gebeurd, omdat de Nota Economie vertraagd is vastgesteld in de raad. September 2021 is de Nota vastgesteld, waarna we als team aan de slag is gegaan met de economische invulling van de Visie Recreatie en Toerisme. Vanaf december 2021 ondersteunt Stichting CLOK het team, waardoor we nu extra capaciteit hebben om in het eerste kwartaal van 2022 het Accountplan Economie uit te werken.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Er is wel een visie op Economie, maar er kunnen n.a.v. de visie geen maatregelen worden uitgevoerd.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

08 Aanvraag:	**Overhevelen budget naar het volgende jaar:**

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 60.000 Wonen, werk en recreatie Ruimte 3.4 Economische promotie 63100105/4380999 63100105/4380551

Onderwerp:	Recreatie en toerisme (voetveer, nota recreatie en toerisme en koepelvisie Buren)

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Voor het voetveer is een voorlopige factuur over 2021 ontvangen. Door verduurzaming van het veer is er € 13.725 bij de begroting 2021 incidenteel extra opgenomen om de extra kosten van verduurzaming te kunnen dekken. Uiterwaarde stuurt nog een aanvullende rekening over 2021 nadat duidelijk is welke bijdrage van derden zij nog meer ontvangen. De nota en koepelvisie zijn niet in 2021 opgesteld in verband met de aangescherpte coronamaatregelen. In 2021 zijn we aan de slag gegaan met de economische invulling van de Visie Recreatie en Toerisme, aan de hand van een aantal themabijeenkomsten met ondernemers (digitaal). Het economische deel van de visie wordt gekoppeld een aan gebiedsgerichte uitwerking met de ruimtelijke randvoorwaarden voor Eiland van Maurik (1), Stad Buren (2) en het Buitengebied en recreatieplassen (3). Bij de gebiedsbijeenkomsten is de insteek een interactieve, fysieke bijeenkomst. Tijdens deze sessies willen we namelijk in gesprek met ondernemers, bewoners en belangenorganisaties. Daarom hebben we ervoor gekozen de gebiedsbijeenkomsten uit te stellen en te organiseren wanneer dit weer mogelijk is. Dit wordt na de verkiezingen in 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Toezegging aan Uiterwaarde kan niet worden nagekomen. Er komen geen visie recreatie en toerisme en koepelvisie Buren. Hiermee voldoen we niet aan de wensen van de gemeenteraad voor het opstellen van beide documenten. Daarnaast kunnen n.a.v. de visie dan geen maatregelen worden uitgevoerd gericht op recreatie en toerisme.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

09 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 10.000,- Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 5.2 Sportaccommodaties Oude kostenplaats 2021: 65200510 / 4380358 nieuwe kostenplaats 2022: 65200105 / 4380358

Onderwerp:	Zakelijk recht van opstal voor hoofdkunstgrasveld voetbalvereniging BZS

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Er is € 10.000 begroot voor de kosten die verband houden met de vestiging van een zakelijk recht van opstal voor het hoofdkunstgrasveld van voetbalvereniging BZS in Beusichem. Te denken valt aan notariskosten, kadastrale kosten en overdrachtsbelasting. De vestiging van dit zakelijk recht van opstal kon niet in 2021 worden afgerond vanwege de Corona-maatregelen en een bestuurswisseling (voorzitter) bij BZS. Het vereiste instemmingbesluit van de Algemene Ledenvergadering van BZS is genomen op 10 januari 2022. De notaris zal een en ander definitief afronden in het eerste kwartaal van 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022 van € 10.000

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

10 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 98.801 Sport, cultuur en onderwijs Ruimte 5.2 Sportaccommodaties Sporthal Lignum in Maurik 65200505

Onderwerp:	Voorbereidingskosten Sporthal Lignum

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	De voorbereidingskosten zijn beschikbaar gesteld door de raad om de sporthal te kunnen realiseren. Het project loopt door tot in ieder geval de oplevering in augustus 2022. Zolang is ook projectleiding nodig.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Overschrijding in 2022. Bouw van de sporthal zou stopgezet moeten worden omdat er geen budget is voor projectleiding. Dit is niet realistisch omdat het door de Raad beschikbaar is gesteld voor de projectperiode en niet alleen voor 2021.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

11 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 46.000 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ 66810510 Maatschappelijke opvang & beschermd wonen

Onderwerp:	Verschuiving aanpak daklоosheid

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Met het budget moet de doelgroep in beeld worden gebracht en aandachtspunten en mogelijke knelpunten in de toekomst .als het gaat om de aanpak van daklоosheid. In 2026 worden we als gemeente financieel verantwoordelijk voor de aanpak van daklоosheid. Tot die tijd is dat de centrumgemeente Nijmegen. Het budget voor de overgang van verantwoordelijkheid is alleen in de 2020 en 2021 door het rijk beschikbaar gesteld. Aangezien dit traject nog niet is afgerond hevelen we het over. De projectleider dak- en thuisloosheid is een aantal maanden later gestart dan verondersteld. Hierdoor is dit jaar nog minder budget besteed dan voorzien.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Dan kunnen we niet verder met het opstellen van een plan en het regelen van de overgang van de verantwoordelijkheid voor dak- en thuisloosheid tussen Nijmegen en Buren. De projectleider is aangesteld op basis van het beschikbaar gestelde budget en het is op basis van gedane toezeggingen niet mogelijk dit project nu te stoppen. Er bestaat een relatie met het collegevoorstel over de Evaluatie van het Beleidsplan Samen Dichtbij. Hierin staan kaders beschreven voor Beschermd Wonen, de Maatschappelijke Opvang en de sluitende aanpak verwarde personen. Aan de hand van deze kaders is vorig jaar het regioplan geschreven. De DVO gaat over de uitvoeringsafspraken met betrekking tot dit regioplan.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling; vorig jaar voor het eerst overgeheveld via de *reserve sociaal domein*.

12 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 65.000 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- 66720160 innovatiebudget (4380389)

Onderwerp:	Incidenteel transformatiebudget sociaal domein

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In het coalitieakkoord is een bedrag opgenomen voor de transformatie van het sociaal domein. Dit budget is opgenomen om de transformatie uit te kunnen voeren. Hierbij moet gedacht worden aan kosten voor opleiding, training en bijvoorbeeld aanschaf van software. Het grootste gedeelte van dit budget is in 2020 en 2021 uitgegeven. Door het ZBB-traject is uitvoer van het oorspronkelijke transformatieproces bijgesteld. Hierdoor zijn de beschikbare budgetten herschikt, waardoor nog niet alles is uitgegeven. Voor het nog beschikbare budget is vanaf 2022 een inhuurverplichting aangegaan, waarvoor dit budget ingezet wordt.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Als het budget niet overgeheveld wordt kan het transformatieplan zoals het er nu ligt niet volledig doorgaan. Het transformatieplan zal dan herzien moeten worden.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

13 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 46.946 3. Sociaal domein Sociaal domein 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 66100605 Nieuwkomers

Onderwerp:	Uitvoering wet inburgering

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe wet inburgering ingegaan. Deze voeren wij samen uit met de andere gemeentes in de regio Rivierenland. De uitvoer vindt plaats binnen de budgetten die we vanuit het rijk hiervoor krijgen. De kosten lopen echter niet in hetzelfde jaar als de inkomsten, hierdoor is het nodig om een deel van het beschikbare budget uit 2021 over te hevelen naar 2022.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	We kunnen niet (volledig) voldoen aan de verplichtingen die we al (in regionaal verband) zijn aangegaan.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

14 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 115.000 Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening Dienstverlening - 66100370 / 4380389 Kerngericht Werken / overige uitbesteden werkzaamheden

Onderwerp:	Uitvoeringsplan Visie op Dienstverlening

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	In de eerste helft van 2021 hadden wij in de planning voor het einde van het jaar de visie op Dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsplan vast te stellen. Vlak voor de zomer werden wij in de gemeente Buren genoodzaakt een Zero Based Budgetting traject op te starten om te zorgen voor een gezonde financiële toekomst van onze gemeente. Dit ingrijpende traject heeft zowel ambtelijk als bestuurlijk druk op de planning van de visie op Dienstverlening gezet. Het is ons daardoor ambtelijk niet gelukt de visie op tijd af te ronden. Daarnaast was de impact van het ZBB-traject dusdanig groot dat ook de politieke planning flink onder druk is komen te staan. In oktober/november van dit jaar is de bestuurlijke planning aangepast, waardoor het onhaalbaar werd om de visie op dienstverlening in 2021 vast te stellen. Zowel de visie als de uitvoeringsplannen zullen daarom pas in Q1 en Q2 2022 ter besluitvorming aangeboden kunnen worden. De visie op Dienstverlening ligt op 25 januari 2022 ter besluitvorming in de raad. Na vaststelling van de visie volgt het uitvoeringsplan. Het budget is bedoeld voor het opstellen van het uitvoeringsplan en voor de uitvoering van de visie op Dienstverlening. De raad heeft voor 2021 incidenteel €115.000 aan middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de visie op dienstverlening. Echter beginnen wij dus in 2022 met het opstellen van het uitvoeringsplan en de uitvoering daarvan. Het overhevelen van het budget is noodzakelijk om te komen tot uitvoering van de visie op dienstverlening.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Zonder dit budget komt er geen uitvoeringsplan Dienstverlening en kunnen wij onze dienstverlening niet ontwikkelen. De ambities gesteld in de Visie op Dienstverlening worden dan niet gehaald.

Toelichting Financiën.	Voldoet aan alle voorwaarden voor overheveling.

15 Aanvraag:	Overhevelen budget naar het volgende jaar:

Over te hevelen bedrag Programma Domein Taakveld + nummer Kostenplaats + nummer	€ 20.000,- Paragraaf bedrijfsvoering team Staf 0.4 Overhead HR, Arbo en Preventie 60405005, 4380552

Onderwerp:	Trainingen omgaan met emotie en agressie

Motivatie voor overheveling (inclusief toelichting reden van niet-afronden en uitleg wat wordt overgeheveld):	Gemeente Buren kent een protocol omgaan met agressie. Er ligt een verplichting vanuit de Arbowet om medewerkers (met o.a. klantcontacten) te trainen in het omgaan met agressie. In 2021 is dit protocol opnieuw tegen het licht gehouden. De inzichten nu zijn net anders: emotie mag, agressie nooit. We willen ook een andere manier van trainen: niet eens in de twee jaar een goede vuurwerkshow, maar langere leerlijnen, gespecificeerd naar de verschillende doelgroepen, waarbij eventueel per kwartaal aandacht besteed wordt aan omgaan met emotie en agressie in de dagelijkse praktijk. Zo wordt continu trainen meer geïntegreerd in de praktijk en zijn (ook nieuwe en ingehuurde) medewerkers beter op de hoogte van het herkennen van emotie of agressie en kunnen zij beter hierop handelen. We willen met e-learnings werken waarbij de theorie van het protocol wat in Buren geldt, wordt uitgelegd. Daarnaast willen we eerst een goede aftrap doen, waarbij we o.a. met een app gaan werken om collega's te alarmeren bij incidenten. Daar hebben we eenmalig meer geld voor nodig. We willen zo veel mogelijk fysiek trainen, vandaar dat we niet in 2021 zijn gestart.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Medewerkers zijn al een lange tijd niet getraind en weten niet hoe zij moeten handelen bij emoties of agressie. Gemeente Buren is hier als werkgever verantwoordelijk voor. Het gaat om de veiligheid van medewerkers. We voldoen nu niet aan de Arbowet (t.a.v. de Risico Inventarisatie en – Evaluatie).

Toelichting Financiën.	Er is structureel geld beschikbaar op dit budget. De introductie en de e-learnings zorgen ervoor dat het budget voor 2022 niet toereikend is. Zonder overheveling zal het budget in 2022 worden overschreden en zonder deze uitvoering voldoen we niet aan de eisen van de arbowet. Verzoek voldoet aan alle overige voorwaarden tot overheveling.

Erratum op de P&C documenten geagendeerd op 5 juli 2022

Datum	4 juli 2022
Onderwerp	Erratum op de volgende P&C stukken: 7.1 Jaarstukken 2021 gemeente Buren 7.2 Kadernota 2023
Naam	Leonie Sennef, Mattijs Endedijk
Domein	Bedrijfsvoering team Financiën

Op 5 juli 2022 worden de jaarstukken 2021 en de Kadernota 2023 behandeld in de raad van de Gemeente Buren. In de periode tussen beschikbaar stellen en behandelen is er een aantal kleine zaken ontdekt die aangepast moeten worden. Ook is de controleverklaring van de accountant beschikbaar gekomen die is toegevoegd aan de jaarstukken.

7.1 Jaarstukken 2021 gemeente Buren

Blz. 10, derde alinea onder de tabel.
Hier is een fout bedrag (€ 3.387.000 i.p.v. € 3.115.000) en een verkeerd woord (ten *laste* i.p.v. ten *gunste*) weergegeven. Ook is de reserve duurzaamheid niet genoemd. De juiste tekst wordt:

Het niet benutten van de hiervoor genoemde budgetten heeft geleid tot een positief effect op het behaalde resultaat van 2021. Doordat de gemeenteraad op 26 april van dit jaar heeft besloten tot overheveling, betekent dit dat van het totale behaalde resultaat over 2021 een bedrag van € 857.000 moet worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Ook wordt een bestemmingsreserve inzake duurzaamheid voorgesteld (€ 122.000). Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van € 3.115.000 resteert. Dit bedrag zal ten gunste van de algemene reserve moeten worden gebracht.

Blz. 86, tabel met kengetallen.
- De structurele exploitatieruimte bedraagt niet 31,2%, maar 4,2%.
- De belastingcapaciteit bedraagt niet 142%, maar 137%.

Blz. 176, structureel saldo (tweede tabel)
In de tabel is het saldo incidentele baten en lasten (een netto bate) opgeteld bij het saldo na bestemming, terwijl dit er juist van afgetrokken had moeten worden. Ook zijn er bedragen uit een vorige versie van de jaarrekening gebruik. De juiste tabel is:

Bedragen x € 1.000

Structureel saldo	Bedrag 2021
Saldo van baten en lasten voor bestemming	2.212
Mutaties reserves	1.882
Saldo na bestemming	*4.094*
Waarvan incidentele baten en lasten	1.195
Structureel saldo	2.899

Blz. 184, gebeurtenissen na balansdatum
Hierin is de laatste informatie die ook met u is gedeeld via de raadsinformatiebrief over de ransomware aanval nu opgenomen.

Blz. 195, controleverklaring.
De controleverklaring van de accountant is hier toegevoegd.

Blz. 197, nieuwe tekst rechtmatigheidsverantwoording
In afwachting van nieuwe wetgeving was in de jaarstukken al een gedeelte van de nieuwe verklaringstekst opgenomen voor rechtmatigheid. Dat is bij nader inzien nog niet nodig. De tekst op pagina 197 is daarom in zijn geheel geschrapt.

7.2 Kadernota 2023
Blz. 13, Bijlage 1: Financiële uitgangspunten 2023

De BBP index voor het onderdeel Inkomsten is gelijk aan de BBP index voor de lasten. Dit is 3% in plaats van de opgenomen 1,7%.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2331
Extern Zaak ID	Z.042094
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juli 2022
Agendapunt	6.2
Titel	Kadernota 2023
Organisatieonderdeel	Domein Bedrijfsvoering
Eigenaar	Sennef, L.A.
Portefeuillehouder	K.A. Maier

Bijlagen
Raadsvoorstel Kadernota 2023
Raadsbesluit Kadernota 2023
Kadernota 2023
Beantwoording technische vragen voor aanvang van de Voorbespreking over de Kadernota 2023
Motie GB bij behandeling Kadernota 2023 - Snelheid aanbrengen in kleinschalige duurzaamheidsinitiatieven
Kadernota 2023 - Versie inclusief erratum
Gebundelde bijdragen Algemene Beschouwingen - Kadernota 2023 - Gemeente Buren

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	14 juni 2022
Agendacommissie	15 juni 2022
Voorbespreking I	28 juni 2022
Raadsvergadering	**5 juli 2022**

Toelichting

In deze Kadernota schetsen we het financieel perspectief voor de jaren 2023-2026. Dit perspectief is gebaseerd op een aantal financiële uitgangspunten, waaronder de loon- en prijsindexering. Ze vormen ze de basis voor het opstellen van de nieuwe begroting 2023. In deze kadernota is een aantal financiële effecten nog niet meegenomen. Deze brengen we in beeld bij de begroting 2023. Het gaat om het financiële effect van:
- beleidsvoorstellen die in september en oktober zijn geagendeerd;
- de uitwerking van het coalitieakkoord “Samen werken aan het Buren van morgen 2022-

2026";
- de vervangingsinvesteringen.

Voorgesteld besluit

besluit:
1. De Kadernota 2023 vast te stellen;
2. De financiële uitgangspunten 2023 vast te stellen;

Besluit

besluit:
1. De Kadernota 2023 vast te stellen;
2. De financiële uitgangspunten 2023 vast te stellen;

Toelichting

Het besluit is unaniem zonder stemming (bij hamerslag).

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
5 juli 2022	**D.123039** **Z.042094**

Voorstel ingebracht door	L. Sennef
Portefeuillehouder	K. Maier
Begrotingsprogramma en taakveld	'alle taakvelden'

Onderwerp **Kadernota 2023**

Voorgesteld besluit

1. De Kadernota 2023 vast te stellen
2. De financiële uitgangspunten 2023 vast te stellen

Samenvatting van het voorstel

In deze Kadernota schetsen we het financieel perspectief voor de jaren 2023-2026.
Dit perspectief is gebaseerd op een aantal financiële uitgangspunten, waaronder de loon- en prijsindexering. Ze vormen ze de basis voor het opstellen van de nieuwe begroting 2023.
In deze kadernota is een aantal financiële effecten nog niet meegenomen. Deze brengen we in beeld bij de begroting 2023. Het gaat om het financiële effect van:

- beleidsvoorstellen die in september en oktober zijn geagendeerd;
- de uitwerking van het coalitieakkoord "Samen werken aan het Buren van morgen 2022-2026";
- de vervangingsinvesteringen.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

In de Kadernota presenteren we een eerste beeld van de begrotingspositie 2023-2026. Hierin zijn de resultaten van de meicirculaire 2022 al meegenomen. De circulaire leidt tot een forse stijging van de algemene uitkering. Hierdoor verwachten we voor de komende jaren positieve begrotingsresultaten. Voor 2023 is het structurele resultaat € 1,4 miljoen; voor 2024 € 4,4 miljoen; voor 2025 6 miljoen. Het structureel begrotingsresultaat loopt in 2026 terug tot € 2,3 miljoen. Vanaf dat moment is de groei van het gemeentefonds namelijk beperkt tot de loon- en prijsinflatie.

Financieel perspectief Kadernota 2023

bedragen x € 1.000

-/- is nadeel	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Kadernota: begrotingsresultaat 2023-2026	900	4.254	5.883	2.317
incidentele baten en lasten	516	156	212	0
Kadernota: structureel begrotingsresultaat 2023-2026	**1.416**	**4.410**	**6.095**	**2.317**

In deze Kadernota gaan we nog niet in op de beleidsvoornemens. U stelde op 7 juni jl. het coalitieakkoord "Samen werken aan het Buren van morgen 2022-2026" vast. Het is een akkoord op hoofdlijnen dat we in de zomermaanden vertalen in een uitvoeringsplan. De financiële effecten hiervan worden verwerkt in de begroting 2023.

2. Doel / meetbaar effect

Met deze Kadernota geven we een eerste beeld van de te verwachten begrotingsresultaten voor 2023 tot en met 2026. Dit stelt de gemeenteraad in staat om een besluit te nemen over de te hanteren financiële uitgangpunten voor de begroting 2023 en het college van B&W desgewenst aanvullende kaders voor het opstellen van de begroting mee te geven.

3. Argumenten

1.1. De Kadernota geeft richting aan het opstellen van de begroting 2023.

Met het vaststellen van de nota, de financiële uitgangspunten en eventuele aanvullende kaders is de opdracht van de raad voor het opstellen van de begroting duidelijk.

4. Kanttekeningen

1.1. *Het perspectief van de kadernota is nog niet volledig*

In de maanden voor de begrotingsbehandeling stelt u een aantal beleidsnota's vast. Als er voor de uitvoering van dit beleid extra geld nodig is, komt dit bij de begrotingsbehandeling in beeld. Dit geldt eveneens voor de financiële effecten van het nog uit te werken coalitieakkoord en voor de vervangingsinvesteringen.

2.1 *Repressief begrotingstoezicht vereist een reëel en structureel en reëel evenwicht in 2026.*

Gedeputeerde staten van de provincie Gelderland hanteren bij de beoordeling van de begroting een aantal criteria. Om voor repressief toezicht in aanmerking te komen zijn de twee belangrijkste criteria een structureel sluitende begroting 2023 of een aantoonbaar reëel en structureel evenwicht in 2026.

Reëel: Of G.S. van Gelderland het resultaat van 2026 uiteindelijk als reëel beschouwt hangt in grote mate af van de realisatie van de ZBB-maatregelen.

Structureel: Op basis van de cijfers uit de kadernota lijkt een structureel evenwicht in 2026 haalbaar. Het saldo biedt ruimte voor de realisatie van een bescheiden ambitie. Dit vraagt bestuurlijke keuzes bij de behandeling van de begroting 2023.

2.2 *De stijging van de prijzen is momenteel grillig*

Voor het wegbeheer, Wmo en Jeugd en de ICT budgetten is het voorstel om specifieke indexcijfers te hanteren. De overige prijsgevoelige budgetten worden geïndexeerd met de Bruto Binnenlands Product index (BBP) uit de meicirculaire. Deze index is 3% voor 2023. Door de oorlog in de Oekraïne bestaat de kans dat de prijzen nog verder zullen stijgen. Wij blijven de stijging van de prijzen monitoren. Wij houden u hiervan op de hoogte.

2.3 *De prijsstijgingen hebben effect op beschikbare gestelde investeringen of een eenmalige projectbudgetten*

Reeds beschikbaar gestelde investeringskredieten of projectbudgetten zijn gebaseerd op het toen geldende prijspeil. Wanneer er nog aanbesteed moet worden, zal de prijs waarschijnlijk hoger uitvallen. Een heroverweging op de noodzaak en/of het ambitieniveau is dan nodig om binnen de geautoriseerde middelen te blijven.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

N.v.t.

6. Communicatie

De pers wordt ingelicht aan de hand van een persbericht

7. Uitvoering en planning

Eind september ontvangt de gemeenteraad de begroting 2023. De behandeling van de begroting is gepland op 8 november 2022.

8. Participatie

N.v.t.

9. Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen:

1. Kadernota 2023
2. Raadsbesluit Kadernota 2023

Inlichtingen bij:

Naam	L. Sennef
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
5 juli 2022	**D.123039**	**D.123283** **Z.042094**

Onderwerp **Kadernota 2023**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 14 juni 2022;

besluit:
1. De Kadernota 2023 vast te stellen;
2. De financiële uitgangspunten 2023 vast te stellen;

Vastgesteld in de openbare vergadering van 5 juli 2022,

De griffier, De voorzitter,

J.J. Rochat J.P.M. Meijers

KADERNOTA 2023-2026

Gemeente Buren
Juni 2022

GEMEENTE BUREN

Inhoudsopgave

Voorwoord 1
Financiële samenvatting 2
Financieel perspectief 4
Financiële positie 2023-2026 5
Toelichting op de financiële positie 5
Wat is er nog niet meegenomen in de gepresenteerde cijfers? 8
Zero Based Budgeting (ZBB) 9
Onzekerheden 10
Bijlagen 11
Bijlage 1: Financiële uitgangspunten 2023 11
Bijlage 2: Overzicht incidentele lasten en baten 2023-2026 12

Voorwoord

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de kadernota 2023-2026 aan. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 is de coalitie aan de slag gegaan met de onderhandelingen. Tegelijkertijd werkten we aan deze kadernota. Dit betekent dat deze kadernota beleidsarm is geworden. Over een aantal ontwikkelingen willen wij u nader informeren.

Coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen 2022-2026'
Op het moment van schrijven, is het coalitieakkoord '**Samen voor het Buren van morgen 2022-2026**' van Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA aan u gepresenteerd. Wij hebben de financiële vertaling van de beleidsvoornemens van de nieuwe coalitie voor 2023-2026 opgenomen in deze kadernota.

Bestendigen solide koers
In de afgelopen twee jaren is er een solide koers voor de gemeente gelegd. In de komende jaren wordt het huidige ambitieniveau voortgezet. Daarbij ligt ook het accent op het doorontwikkelen van zaken als dienstverlening, kerngericht werken, informatisering, wonen en de energietransitie. Nadat het nieuwe college geïnstalleerd is, gaan zij aan de slag om de beleidsvoornemens te vertalen in een uitvoeringsprogramma. De financiële effecten van het uitvoeringsprogramma worden verwerkt in de programmabegroting 2023.

Strategische opgaven
Aan het einde van een collegeperiode is het goed om de voortgang en de realisatie van de gemaakte afspraken te evalueren. In de raadsinformatiebrief Uitvoeringsagenda coalitieakkoord van 23 februari 2022 vindt u een uitgebreide beschrijving van de bereikte resultaten en een samenvatting in een infographic. Het nieuwe college gaat een evaluatie van de strategische opgaven houden. In de loop van dit jaar zal duidelijk worden welke opgaven afgerond zijn en welke er eventueel toegevoegd gaan worden.

Financieel perspectief
In de raadsvergadering van 26 oktober 2021 heeft u de ombuigingen in het kader van Zero Based Budgeting vastgesteld. Het resultaat is een sluitende programmabegroting 2022. In deze kadernota informeren wij u over de voortgang van de bereikte maatregelen. Met als doel om een sluitende en robuuste meerjarenbegroting voor de komende jaren te bereiken.

De impact van COVID en de oorlog in Oekraïne brengt financiële ontwikkelingen met zich mee. Het financiële beeld kan daardoor snel wisselen. Wij proberen in ons financieel beleid hier zoveel mogelijk op te anticiperen. Door reëel te begroten en rekening te houden met loon- en prijsinflatie voor 2023.

Buren, 14 juni 2022
Burgemeester en wethouders

secretaris	burgemeester
M. van Dalen Msc	J.P.M. Meijers

Financiële samenvatting

Begrotingsresultaten

In deze Kadernota presenteren we een eerste beeld van de begrotingspositie 2023-2026. Hierin zijn de resultaten van de meicirculaire 2022 al meegenomen. De circulaire leidt tot een forse stijging van de algemene uitkering. Hierdoor verwachten we voor de komende jaren een positieve begrotingsresultaten.
In deze begrotingsresultaten zijn nog lasten en baten met een incidenteel karakter verwerkt. Als we die buiten beschouwing laten, komt het structurele begrotingsresultaat in beeld. Voor 2023 is het structurele resultaat € 1,4 miljoen; voor 2024 € 4,4 miljoen; voor 2025 6 miljoen. Het structureel begrotingsresultaat loopt in 2026 terug tot € 2,3 miljoen. Vanaf dat moment is de groei van het gemeentefonds namelijk beperkt tot de loon- en prijsinflatie. In het hoofdstuk “Financieel perspectief 2023-2026” gaan we hier dieper op in.

Financieel perspectief Kadernota 2023

bedragen x € 1.000

-/- is nadeel	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Kadernota: begrotingsresultaat 2023-2026	900	4.254	5.883	2.317
incidentele baten en lasten	516	156	212	0
Kadernota: structureel begrotingsresultaat 2023-2026	**1.416**	**4.410**	**6.095**	**2.317**

Bij deze resultaten plaatsen we de volgende kanttekeningen:

Dit beeld is nog niet volledig
In deze cijfers is geen rekening gehouden met nieuw beleid.
In september en oktober staat de behandeling van een aantal nieuwe beleidsnota’s gepland. De financiële effecten zijn geen onderdeel van deze Kadernota. Zij komen bij de begroting 2023 aan de orde. Dit geldt ook voor het financieel effect van het nog te schrijven uitvoeringsprogramma.

Het beeld bevat nog te realiseren ZBB-maatregelen
In deze cijfers zijn de ZBB-maatregelen verwerkt. De raad stelde deze maatregelen vast in oktober 2021 en ze zijn nog niet allemaal gerealiseerd. Uit de grafiek “ZBB maatregelen 2023-2025” blijkt dat er voor het jaar 2023 nog € 0,8 miljoen gerealiseerd moeten worden.
Voor het jaar 2024 gaat het om € 2 miljoen en in 2025 is het te realiseren bedrag € 2,4 miljoen. In paragraaf Zero Based Budgeting gaan we hier dieper op in.

De begroting 2023 komt voor goedkeuring in aanmerking als het eerste jaar of het laatste jaar (2026) structureel in evenwicht is. Zolang het rijk geen duidelijkheid geeft over het gemeentefonds voor 2026, zien we het als onze uitdaging om te sturen op een reëel en structureel evenwicht in 2026. Dat vraagt duidelijke keuzes voor het nieuwe beleid en een strakke sturing op de realisatie van de ZBB-maatregelen.

Ontwikkeling algemene reserve

De daadwerkelijke omvang van de algemene reserve is op 31 december 2021 € 12,6 miljoen. Dit is inclusief de bestemming van het positieve rekening resultaat van 2021.

In de begroting 2022 is een aantal incidentele budgetten voor inhuur domein ruimte en omgevingswet beschikbaar gesteld, die gedekt worden uit deze reserve. Op basis van de meicirculaire verwachten we een hogere algemene uitkering van € 2 miljoen in 2022. Dit bedrag kan ingezet worden voor de dekking van het verwachte nadelige rekeningresultaat uit de 1e burap 2022 en de kosten van de datadiefstal.

In de tabel hiernaast is het verwachte verloop van de algemene reserve op 1 januari afgezet tegen het verloop van het risicoprofiel van de jaarrekening 2021 plus een ophoging van € 0,6 miljoen voor de effecten van de data diefstal en opvang Oekraïense vluchtelingen.

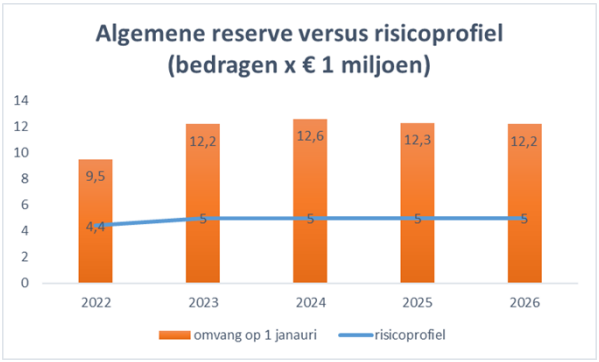

De verwachte resultaten voor 2024 en 2025 hebben we in deze presentatie nog buiten beschouwing gelaten. We hebben hiervoor gekozen omdat zowel de realisatie van de ZBB-maatregelen, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de mogelijke uitbreiding van het gemeentelijk belasting gebied, een grote mate van onzekerheid kennen.

Op grond van deze uitgangspunten lijkt de algemene reserve te stabiliseren rond de € 12 miljoen. Het risicoprofiel (grotendeels gebaseerd op de jaarrekening 2021) ligt rond de € 5 miljoen. Dat komt neer op een weerstandsratio van 2,4.

Disbalans tussen constante prijzen en aantallen herstelt

In de begroting 2022 was sprake van een disbalans in de wijze waarop de inflatie en gemeentegroei was geraamd. Dit stelde Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland provincie in haar toezicht brief van 15 december 2021.
Dit is hersteld in deze Kadernota, Zowel bij de berekening van de financiële uitgangspunten als bij de berekening van de algemene uitkering is uitgegaan van de systematiek van constante prijzen en aantallen.

Dit betekent dat zowel de inflatie van prijzen en opbrengsten als de gemeentegroei (woningen en inwoners) alleen toegepast is op de budgetten van het eerste begrotingsjaar (in dit geval 2023). Op deze manier is de systematiek van het ramen van inflatie en gemeentegroei weer in balans.

Financieel perspectief

Op pagina 5 van deze nota is de tabel “Financieel perspectief Kadernota 2023” opgenomen. Hierin is de opbouw van het nieuwe perspectief aan de hand van de volgende stappen in beeld gebracht en vervolgens toegelicht.

Stap 1: Raadsbesluiten tot 5 juli 2022

Het financieel perspectief in deze Kadernota is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2022-2025 en de besluitvorming over de Zero Bases Budgeting (ZBB) maatregelen.
In de afgelopen maanden is dit perspectief beïnvloed door een raadsbesluit over de bibliotheek.

Gelijktijdig met deze Kadernota behandelt stelt de gemeenteraad op 5 juli a.s. ook de jaarrekening 2021 en de 1e bestuursrapportage 2022 vast. Het resultaat van de jaarrekening heeft geen financiële doorwerking naar volgende jaren. Dat geldt wel voor de 1e bestuursrapportage 2022. Deze financiële effecten hebben we meegenomen in de Kadernota.

Stap 2: Financiële uitgangspunten 2023

Het gaat hier om loon- en prijsinflatie, bijdragen aan verbonden partijen en de indexering van de belastingopbrengsten.

Stap 3: Algemene uitkering

Voor het berekenen van de algemene uitkering is de meicirculaire van groot belang. Het is gelukt om de positieve effecten van deze circulaire nog in de Kadernota mee te nemen.

Stap 4: Reeds genomen besluiten

Deze laatste stap gaat over het financiële effect van het op 7 juni vastgestelde coalitieakkoord “Samen voor het Buren van morgen 2022-2026” en Uitvoeringsplan warmte. Dit plan werd in november 2021 door de raad vastgesteld, maar budget was nog niet beschikbaar.

Financiële positie 2023-2026

	Financieel perspectief Kadernota 2023				*bedragen x € 1.000*
	-/- is nadeel	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	Vastgestelde begroting 2022-2025 inclusief ZBB en IHP	**-1.263**	**1.162**	**2.710**	**2.710**
1	Begrotingswijzingen eerdere raadsbesluiten				
a	BW 2022/3 Bibliotheek	-25	-25	-25	-25
b	Structurele doorwerking jaarrekening 2021				
c	Structurele doorwerking 1e bestuursrapportage 2022	189	-128	-684	-684
	Totaal raadsbesluiten 5 juli 2022	**164**	**-153**	**-709**	**-709**
	Totaal t/m raadsbesluiten 5 juli 2022	**-1.099**	**1.009**	**2.001**	**2.001**
2	Financiële uitgangspunten 2023				
a	Looninflatie 2023	-516	-506	-506	-506
b	Prijsinflatie 2023	-495	-422	-405	-405
c	Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen	-59	-59	-59	-59
d	Indexering Onroerende Zaak Belastingen variant II	109	-56	-273	-273
	Subtotaal financiële uitgangspunten 2023	**-961**	**-1.043**	**-1.243**	**-1.243**
3	Algemene uitkering				
	Meicirculaire 2022	3.592	4.853	5.652	2.086
	Subtotaal algemene uitkering	**3.592**	**4.853**	**5.652**	**2.086**
4	financiële lasten gekoppeld aan reeds genomen besluiten				
a	Coalitieakkoord	-367	-300	-262	-262
b	Uitvoeringplan warmte	-265	-265	-265	-265
	Subtotaal reeds genomen besluiten	**-632**	**-565**	**-527**	**-527**
	Kadernota: begrotingsresultaat 2023-2026	**900**	**4.254**	**5.883**	**2.317**
	af: incidentele lasten	**1.900**	**531**	**387**	**0**
	bij: incidentele baten	**-1.384**	**-375**	**-175**	**0**
	Structureel perspectief	**1.416**	**4.410**	**6.095**	**2.317**

Toelichting op de financiële positie

1. Raadsbesluiten na vaststellen van de begroting

Een aantal budgetaanpassingen uit de 1e bestuursrapportage 2022 heeft effect op het financieel perspectief 2023-2026. Het gaat hier om de actualisatie van de algemene uitkering, het realistisch ramen van de prijsinflatie 2022 en de verwerking van de huidige Cao voor gemeentepersoneel.

2. Financiële uitgangspunten 2023

Als onderdeel van de Kadernota stelt de raad de uitgangspunten vast. De volgende onderdelen hebben een effect op het financieel perspectief.

a. *Looninflatie 2023*
De hoogte van de loonsom is gebaseerd op de Cao Gemeenten. De huidige Cao loopt tot en met 2022. De inflatie is momenteel hoog en de arbeidsmarkt is krap: een forse loonstijging is onvermijdelijk. We schatten de loonstijging voor 2023 in op 4%. De rente stijgt ook en dat is gunstig voor de pensioenpremie, daar wordt geen stijging verwacht. Mede vanwege de nieuw aangenomen pensioenwet waardoor er minder in kas hoeft te zijn bij het pensioenfonds.

b. *Prijsinflatie 2023*
Voor de berekening van de prijsinflatie hanteren we de Bruto Binnenlands

Product index (BBP). Deze index is in de meicirculaire bepaald op 3% voor 2023. Bij wegen, Wmo & Jeugd en ICT budgetten hebben we te maken met een specifiekere ontwikkeling van de prijzen. Voor deze begrotingsonderdelen gaan we uit van de volgende indexering:

Wegbeheer	Grond Weg en Waterbouw index (GWW = 4,65%)
Wmo en Jeugd	Overheidsbijdrage in de Arbeidsontwikkeling (OVA = 3,72%)
ICT	De ICT prijzen stijgen fors als gevolg van een tekort aan grondstoffen en hoge transportkosten. We schatten de inflatie voor ICT lasten op 5%.

De ontwikkeling van de prijzen is op dit moment grillig. De kans is aanwezig dat de percentages waar we nu meer rekenen in 2023 niet toereikend zijn. Wanneer er aanleiding is om de percentages aan te passen, komen we hier in de bij de begroting 2023 op terug.

c. *Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen*
Op grond van de concept begrotingen 2023 van de gemeenschappelijke regelingen stijgt de bijdrage van Buren met € 59.000. Wanneer de vastgestelde begroting van een GR leidt tot een andere gemeentelijke bijdrage, verwerken we dit in de programmabegroting 2023.

d. *Indexering onroerende zaakbelastingen (OZB)*
De OZB opbrengst indexeren we op basis van de BBP index. In de tabel “Financieel perspectief Kadernota 2023” valt op dat de bedragen als gevolg van de indexering OZB in een aantal gevallen negatief zijn. Dit is het gevolg van het ramen op basis van constante prijzen.

e. *Compensatie loon- en prijsstijging via de algemene uitkering*
In de algemene uitkering is compensatie opgenomen voor de loon- en prijsinflatie waar gemeenten mee te maken krijgen. De omvang van de compensatie wordt bekend in de circulaire die het Rijk eind mei/begin juni 2022 publiceert. In afwachting van deze circulaire gaan we er vooralsnog van uit dat de geraamde loon- en prijsinflatie volledig gecompenseerd wordt.

3. Algemene uitkering
Het is gelukt om de effecten van de meicirculaire al mee te nemen in deze kadernota. Zowel de herverdeling van het gemeentefonds als de financiële vertaling van het regeringsakkoord zijn in de circulaire verwerkt, Beide hebben een positief effect op onze algemene uitkering.

Herverdeling gemeentefonds
Per 1 januari 2023 wordt de nieuwe verdeling van het gemeentefonds ingevoerd. Voor ons betekent dit een stijging van de algemene uitkering met € 46 per inwoner. Het groeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, is beperkt tot drie jaar. In 2023 ontvangen voordeelgemeenten € 7,50 per inwoner en in 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Samen is dat € 37,50 per inwoner. Wanneer en hoe het verschil tussen de € 46 en € 37,50 wordt verrekend is nog niet bekend.

In de eerste bestuursrapportage 2022 gingen we nog uit van een herverdeeleffect van € 29 per inwoner en een in groeipad van maximaal € 15 per inwoner per jaar.

Toename accressen
Via de normeringssystematiek 'samen trap op en samen de trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd, ook wel het accres genoemd.
De stijging van het accres is de belangrijkste oorzaak van de veel hogere algemene uitkering. De accressen zijn gekoppeld aan het uitgavenpatroon van het rijk. Aangezien we geen invloed hebben op dit uitgavenpatroon hebben we voorzichtigheidshalve een stelpost van 20% opgenomen om de hoge accressen in onze begroting te matigen. Mocht het werkelijke accres tegenvallen dan wordt onze begroting hier niet gelijk door beïnvloed.

Areaaltoename
In de berekening van de algemene uitkering voor de begroting 2022-2025 is rekening gehouden met de meerjarige groei van het aantal woningen en inwoners. Aan de lastenkant hielden we nog geen rekening met de extra lasten die gepaard gaan met de groei van een gemeente (uitbreiding van het te onderhouden areaal). Om deze disbalans te herstellen, baseren we de algemene uitkering met ingang van 2023 alleen op de te verwachte groei in het eerste begrotingsjaar.

4. Lasten van reeds genomen besluiten
Coalitieakkoord
Uw raad stelde op 7 juni jl. het coalitieakkoord '**Samen voor het Buren van morgen 2022-2026**' van Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA vast. Wij hebben de financiële vertaling van de reeds geconcretiseerde beleidsvoornemens van de nieuwe coalitie voor 2023-2026 opgenomen in deze kadernota.

Uitvoeringsplan warmte
In november 2021 is de Warmtetransitie Buren 2022-2024 vastgesteld. Hierin zijn de benodigde structurele en incidentele middelen benoemd, maar het beschikbaar stellen van de middelen werd verschoven naar de Kadernota 2023.

Buren wil een 'Energieadviseur Buitengebied' aanstellen die maatwerk levert door het adviseren en stimuleren van een warmteoplossing per woning of object in het buitengebied (€ 91.000 structureel). Deze aanpak is nodig omdat het buitengebied buiten de aanpak per kern valt. Voor het stimuleren en faciliteren van kleine lokale initiatieven die bijdragen aan de warmtetransitie is € 70.000 structureel nodig. Het gaat om initiatieven van groepen inwoners of collectieven van inwoners gericht op het opdoen van lokale kennis en ervaring met bij voorkeur vernieuwende/nieuwe initiatieven. Daarnaast is werkbudget nodig voor onderzoeken, publiciteit en participatie en het instellen van een klankbordgroep (€ 59.500).

Om het uitvoeringsplan warmte uit te kunnen voeren wordt de 0,5fte communicatie/participatie en het bijbehorende werkbudget dat als nieuw beleid in de begroting 2021 voor twee jaar was opgenomen structureel gemaakt.

Wat is er nog niet meegenomen in de gepresenteerde cijfers?

Het begrotingsresultaat 2023-2026 dat we in deze kadernota presenteren is nog niet volledig. Op dit moment hebben we van een aantal zaken nog geen compleet beeld. Dit beeld wordt concreet in de zomermaanden. Daarom komen we met de volgende onderwerpen terug in het begrotingsproces.

Uitvoeringsbudget voor beleid dat wordt vastgesteld in september en oktober a.s.
In september en oktober staat de behandeling van een aantal nieuwe beleidsnota's gepland. De financiële effecten zijn op dit moment nog niet bekend en komen bij de begroting 2023 aan de orde. Het gaat om het Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP), het Uitvoeringsplan klimaatadaptatie, Visie op recreatie en toerisme, Accommodatiebeleid, Sport- en Gezondheidsbeleid en Arbeidsmigranten.

Uitvoeringsbudget voor Uitvoeringsplan "Samen voor het Buren van morgen 2022-2026"
Het college gaat aan de slag om de beleidsvoornemens uit het coalitieakkoord te vertalen in een uitvoeringsprogramma. De financiële effecten van het uitvoeringsprogramma worden verwerkt in de programmabegroting 2023.

Data diefstal
In 2022 is de gemeente Buren slachtoffer geworden van diefstal van haar data. Naar aanleiding van deze diefstal vindt er een forensisch onderzoek plaats naar de aanleiding en de oorzaak van dit incident. Daarnaast laten wij in 2022 een GAP-analyse uitvoeren om in kaart te brengen met welke dreigingen (op het gebied van cybersecurity) de gemeente te maken heeft of in de komende jaren redelijkerwijs te maken kan krijgen. Voor de begroting van 2023 proberen wij toekomstige kosten en investeringen inzichtelijk te maken.

Vervangingsvesteringen
De vervangingsinvesteringen worden de komende weken beoordeeld en doorgerekend. Dan wordt duidelijk hoe de kapitaallasten van de vervangingen zich verhouden tot de financiële ruimte die ontstaat door de afgeschreven investeringen. Het eventuele financiële effect verwerken we in de conceptbegroting 2023.

Zero Based Budgeting (ZBB)

Het financiële perspectief van deze kadernota wordt beïnvloed door de ZBB-opgave. De opgave, die in oktober 2021 werd bepaald, bestaat uit 39 maatregelen. Deze maatregelen zijn financieel vertaald in de meerjarenbegroting.

In de grafiek “ZBB maatregelen 2023-2025” maken we inzichtelijk welke bedragen er in de komende jaren nog gerealiseerd moeten worden. Uit de tabel “Nog te realiseren 2023-2025” blijkt dat de nog te realiseren maatregelen vooral betrekking hebben op het Sociaal Domein en Vastgoed.

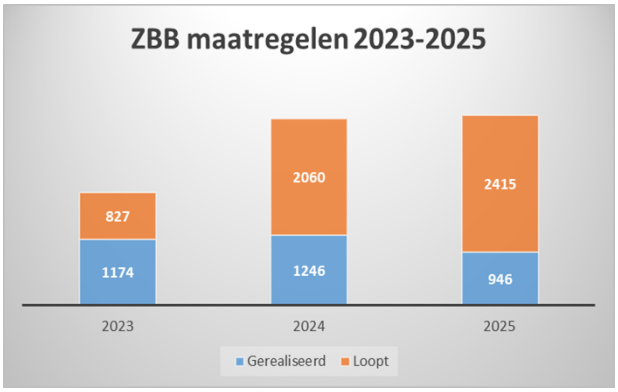

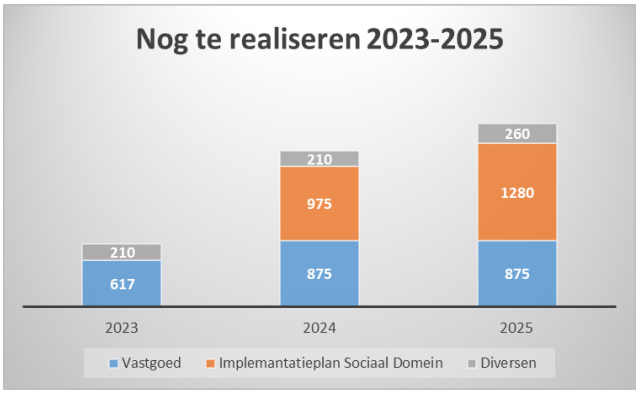

De werkzaamheden als gevolg van de ransomware aanval en de realisatie van opvang voor Oekraïense vluchtelingen vragen een forse inzet van de organisatie. Dit zal mogelijk leiden tot vertraging van de realisatie van de ZBB opgaven. Of en zo ja wat dit betekent voor het meerjarenperspectief maken we inzichtelijk in de begroting 2023.
Hieronder volgt een korte toelichting op de stand van zaken van de maatregelen Sociaal Domein en Vastgoed.

Implementatieplan sociaal domein

Het is te vroeg in het traject voor een inschatting van werkelijke waarde. Uit de eerste analyses blijkt dat we de uitgaven met betrekking tot Jeugd positief aan het ombuigen zijn. We zien daarentegen een financieel risico bij Wmo door een stijging van (hulp)vragen van inwoners.

Vastgoed

Het onderzoek naar het afstoten van overig vastgoed is afgerond. Wanneer het rapport beschikbaar is en de scenario’s duidelijk zal de raad verder worden geïnformeerd. De verwachting is nu dat de keuze om het vastgoed af te stoten deels mogelijk is en de bezuiniging op termijn kan worden gerealiseerd.
Conform besluitvorming vindt op dit moment de scenariostudie naar de toekomst van het gemeentehuis plaats. Het rapport met de uitkomsten van deze scenariostudie inclusief de financiële impact van de scenario’s verwachten wij voor de zomer van 2022. Medio 2022 vindt besluitvorming hierover plaats. Voor het jaar 2023 staat een besparing van € 200.000 geraamd, oplopend naar € 250.000 vanaf 2024. Het gekozen scenario bepaalt de daadwerkelijk hoogte van de besparing.

Onzekerheden

Op mondiaal, landelijke en plaatselijk niveau spelen er ontwikkelingen die invloed gaan of kunnen hebben op onze begrotingspositie. Op dit moment kiezen we ervoor om ze te beschrijven. Afhankelijk van de verdere ontwikkelingen komen we hier bij het actualiseren van de risico's in de begroting op terug.

Oorlog in Oekraïne

De oorlog in Oekraïne zal op meerdere fronten invloed hebben op onze begrotingspositie. De impact is op dit moment nog niet in te schatten, maar we willen ze wel benoemen.

Prijsstijgingen

Door de olie en gasboycot zien wel forse stijgingen van de energie- en brandstofprijzen. De kans bestaat dat prijzen nog hoger worden dan we bij de financiële uitgangspunten voorzien hebben. Als gemeente hebben we geen invloed op deze ontwikkeling. We zullen de ontwikkelingen wel scherp in de gaten houden en, indien nodig, een aanpassing voorleggen bij de behandeling van de begroting.
In inwoners van Buren worden ook geraakt door de stijgende energielasten. Lagere inkomens komen in aanmerking voor een energietoeslag, maar stelt meerdere huishoudens voor een financiële uitdaging.
Tot slot zullen de budgetten van het rijk ook onder druk komen door de prijsontwikkelingen. Een nieuwe bezuinigingsronde bij het Rijk is dan ook denkbaar, de kans bestaat dat gemeenten daar aan bij moeten gaan dragen.

Opvang vluchtelingen

Als gemeente geven we invulling aan de opdracht om te zorgen voor opvangplekken voor de vluchtelingen uit Oekraïne. We realiseren een chaletpark waar we naar verwachting in juli de eerste gasten kunnen verwelkomen. Daarnaast wonen er in onze gemeente ook vluchtelingen uit Oekraïne bij particulieren. Er zal zeker effect zijn op de vraag naar bijvoorbeeld sociale voorzieningen. Het is op dit moment alleen nog onduidelijk hoeveel effect de opvang van deze vluchtelingen zal hebben.

Algemene uitkering

Het is op dit moment onduidelijk hoe de bekostiging van gemeenten na 2025 eruit zal zien. De minister beloofde een contourennota. Daarin komt te staan wat de hoofdrichting wordt van een toekomstbestendige en stabiele financieringssystematiek, inclusief de opties voor een vergroting van het lokaal belastinggebied. Deze nota zal consequenties hebben voor het begrotingsjaar 2026.

Bijlagen

Bijlage 1: Financiële uitgangspunten 2023

1. We begroten reëel.
   Dat wil zeggen volledig, realistisch en in het juiste jaar.
2. Structurele lasten worden gedekt door structurele baten.
3. De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2022.
4. De meerjarenraming is gebaseerd op constante lonen en prijzen.
   Dat wil zeggen dat er geen rekening gehouden wordt met de inflatie in de jaren na 2023.
5. De inflatie is gebaseerd op de BBP-index (Bruto Binnenlands Product) uit de meicirculaire 2022 tenzij anders is bepaald.

Uitgangspunten	Gebaseerd op	Waardes
Aantal inwoners	01-01-2023	27.402
Aantal woonruimten	01-01-2023	11.106
Stelpost onvoorzien		-
Personeelslasten		
-vastgestelde formatie	1 juni 2022	
-salarisstijging	inschatting	4 %
- pensioenpremie	inschatting	0 %
-inschaling	werkelijke inschaling	
Prijsinflatie		
Uitgaven		
- Algemeen	bbp-index	3,0 %
- Wegen	gww-index	4,65 %
- Inkopen Jeugdwet en WMO	OVA	3,72 %
- ICT	Inschatting	5,0 %
Inkomsten		
- Belastingopbrengsten OZB	bbp-index	
- Hondenbelasting	€ 144.000 [1]	1,7%
- Verblijfsbelasting	n.n.b [2]	
- Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend	
- Rioolheffing	100% kostendekkend	
- Overige heffingen	bbp-index	
- Tarieven	bbp-index	1,7%
		1,7%
Rekenrente		
- Investeringen	BBV	0,14%
- Grondexploitaties	BBV	0,28%

[1] De opbrengst van de hondenbelasting wordt volgens een schema afgebouwd.

[2] Kan beïnvloed worden door onderzoek naar het forfait voor toeristische standplaatsen

Bijlage 2: Overzicht incidentele lasten en baten 2023-2026

(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
A. Incidentele lasten				
Begroting 2022 inclusief ZBB				
grondexploitatie	1.001	166	166	
inhuur t.b.v. projecten omgevingswet	300	300	100	-
inhuur t.b.v. volkshuisvesting	150			
storting in voorziening GRP			101	
< 20000	49	27	20	
Investeringen WMO	50			
Investeringen Jeugd	245			
Subtotaal begroting 2022	1.795	493	387	0
2e burap 2022				
inkoop WMO	39			
I&A plan	71			
Subtotaal 2e burap 2022	110			
Coalitieakkoord 2022-2026				
Kernbegroting	38	38		
Evaluatie begraafplaatsenbeleid	32			
Onderzoek eenzaamheid	35			
Subtotaal coalitieakkoord	105	38	0	0
Totaal incidentele lasten	**1.900**	**531**	**387**	**0**
B Incidentele baten				
Begroting 2022 inclusief ZBB				
onttrekking algemene reserve	450	300	100	
grondexploitatie	894	59	59	
mutaties < € 20.000	40	16	16	0
totaal incidentele baten	**1.384**	**375**	**175**	
Incidenteel effect	**516**	**156**	**212**	**0**

Beantwoording van de technische vragen m.b.t. Kadernota 2023

Portefeuillehouder: K.A. Maier
Domein: Bedrijfsvoering
Ambtelijke ondersteuning: L.A. Sennef

GB	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
GB-1	Algemeen	De raad wordt gevraagd om goedkeuring te geven voor 0,5 fte formatie voor het uitvoeringsplan warmte/duurzaamheid beschikbaar te stellen. Welke doelen beoogt het college hiermee te behalen en hoe verhoudt zich dit tot de overige extra investeringen die voor de strategische opgave duurzaamheid worden doorgevoerd.	Om de doelen uit het uitvoeringsplan Warmte uit te voeren willen we investeren in communicatie en participatie. Dit om per kern een plan van aanpak voor de warmtetransitie met onze inwoners te maken.
GB-2	Algemeen	Het college maakt melding van extra budget voor de uitvoering van het coalitieprogramma. Graag een verduidelijking wat hiermee precies wordt bedoeld. De financiële consequenties van het akkoord zijn al benoemd.	De financiële paragraaf van het coalitieakkoord bevat: a. kosten die voortvloeien uit de specifiek in het akkoord benoemde acties(bijvoorbeeld 2 Boa's en formatie accounthouderschap ODR); b. extra capaciteit voor een aantal specifieke startnotities. Voor de begroting wordt het coalitieakkoord vertaalt in een uitvoeringsprogramma. Wanneer er voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma extra middelen nodig zijn, wordt dit in de begroting 2023 specifiek aan de raad voorgelegd.
GB-3	Algemeen	De komende jaren moet in het kader van ZBB ruim 5,3 miljoen aan ombuigingen worden gerealiseerd. De aanpak hiervan is complex. Voor 2022 ligt er een pakket aan maatregelen van ruim 1,2 miljoen. Hiervan is 0,3 miljoen ombuigingen. Inmiddels is 0,7 miljoen aan maatregelen gerealiseerd, maar deze bezuinigingen vallen in de categorie taakstellingen en bezuinigingen. Wij vernemen graag de stand van zaken over de 0,3 miljoen ombuigingen.	De categorie Ombuigingen bestaat uit - Implementatieplannen Wmo en Jeugd - Afstoten van vastgoed en (cultureel) erfgoed *Zie voor de stavaza de beantwoording bij VVD-1* - Het gemeentehuis *Zie voor de stavaza de beantwoording bij VVD-5* In het bestand "Technische vragen 1e Burap 2022" zijn de ZBB maatregelen als bijlage toegevoegd.

VVD	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
VVD-1		Wat betreft de ZBB-maatregelen moet er in 2023 nog €617.00 euro gerealiseerd worden op het gebied van vastgoed. Kan er een specificatie gegeven worden van hetgeen dat nog gerealiseerd moet worden?	Het onderzoek naar de businesscase is in een afrondende fase en wordt in Q4 naar de raad gestuurd.
VVD-2		Wat is de reden dat ZBB-maatregelen met betrekking tot vastgoed lijken achter te blijven lopen?	Er is niet gezegd dat maatregelen achter blijven lopen, er wordt een onderzoek uitgevoerd en o.b.v. daarvan komt er een pva om de maatregelen te realiseren.
VVD-3		In de kadernota staat het volgende: “De verwachting is nu dat de keuze om het vastgoed af te stoten deels mogelijk is en de bezuiniging op termijn kan worden gerealiseerd.”. Betekent ‘deels mogelijk’ dat er nu al zicht is op het feit dat bepaald vastgoed lastig of niet af te stoten is?	Het huidige beeld is dat sommige objecten zoals een kerktoren en een kanon lastig te verkopen zijn. Dit is een minimaal onderdeel van de structurele lasten. Gezocht wordt naar een andere mogelijkheid om toch vorm te geven aan het besluit zoals een beheersorganisatie.
VVD-4		Zo ja, over welk vastgoed hebben we het dan?	Zie antwoord bij VVD-3
VVD-5		Medio 2022 neemt de gemeenteraad een besluit over de verkoop van het gemeentehuis. Kunt u al meer informatie geven over wanneer het voorstel aan de gemeenteraad zal worden aangeboden?	Na het zomerreces, in september 2022, organiseren we een informatiebijeenkomst voor de raad. Vervolgens komen we in oktober met een voorstel voor de raad.
VVD-6		Wat betreft de ZBB-maatregelen is er een financieel risico met betrekking tot het Wmo door de stijging van (hulp)vragen van inwoners. Over een hoe groot risico spreken we?	Elk jaar stijgen de Wmo kosten. Dit is ook te zien in de memo Kostenontwikkeling Sociaal domein uit april. De te verwachten stijging moet nog nader geanalyseerd worden, maar het is realistisch dat de kosten met tenminste 200.000 euro toenemen op jaarbasis. Met diverse maatregelen proberen we deze stijging te beperken.
VVD-7		Kunt u hiervan een financiële indicatie geven?	Zie VVD-6

PvdA-GL	Onderwerp + Pagina:	Vraag:	Antwoord:
PvdA-GL-1		In deze kadernota leest men regelmatig dat er nog geen rekening is gehouden met nieuw beleid. Dat uitvoeringsplannen nog moeten worden gemaakt. Dat ook de kosten van beleid voortvloeiend uit het nieuwe coalitieakkoord moeten worden doorgerekend. Wanneer verwacht het college inzicht te hebben in: A al het nieuw te ontwikkelen beleid en B de kosten die hier mogelijke mee gemoeid zullen zijn?	Zie de beantwoording van vraag GB-2
PvdA-GL-2		In deze kadernota gaat het college uit van een prijsinflatie van 3%. Het CPB geeft in haar laatste publicatie aan dat de te verwachten inflatie in 2022 zal uitkomen op 5,2%. Als deze cijfers kloppen, weke gevolgen heeft dat dan op onze begroting?	Voor prijsinflatie gebruiken we 4 verschillende percentages. Dit komt doordat we voor specifieke onderwerpen (wegbeheer, ICT en Wmo en Jeugd) een specifiekere inschatting kunnen maken. Voor de resterende, algemenere budgetten gebruiken we een algemenere indexering voor prijsinflatie (BBP). Als de verwachte prijsstijging voor deze groep uitkomt op 5,2% betekent dit een extra last van €75.000 in de begroting 2023. Hierbij gaan we er van uit dat de inflatie op de specifieke genoemde onderwerpen wegbeheer, ICT en Wmo en Jeugd wel blijft zoals in de kadernota ingeschat. Als het in de kadernota opgenomen budget voor inflatie in 2023 te laag blijkt, komen we hier bij de begroting 2023 op terug.

MOTIE

Datum vergadering: 5 juli 2022

Agendapunt: 5.3. Kadernota

Onderwerp: Snelheid aanbrengen in kleinschalige duurzaamheidsinitiatieven

Wij zien dat:

- Energiearmoede een steeds groter probleem voor Nederlanders en dus ook de inwoners van de gemeente Buren is;
- De gemeenteraad van Buren in januari 2021 het beleidsplan zon en wind heeft vastgesteld;
- Vanuit dit beleidsplan op korte termijn veel kleinschalige ontwikkelingen kunnen worden doorgevoerd;
- Er voldoende alternatieven zijn om tot een klimaatneutraal gemeente Buren te komen;

We denken dat:

- Duurzaamheid één van de strategische opgaven is die de gemeenteraad van Buren eerder unaniem heeft vastgesteld;
- Duurzaamheid een thema is dat de gemeenteraad erg belangrijk vindt en dat het noodzakelijk is dat op de uitvoering van dit thema een versnelling plaats vindt omdat het energienetwerk dichtslibt en de gasprijs voor veel mensen onbetaalbaar dreigt te worden;
- Het van belang is dat de gemeente Buren aan de verplichtingen vanuit de RES 1.0 voldoet;

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college op:

1. Een versnelling aan te brengen op de uitvoering van de kleinschalige initiatieven uit het beleidsplan zon en wind Buren, gericht op het op korte termijn voorkomen van meerkosten voor inwoners en bedrijven het beperken van afname van gas en elektriciteit;
2. In de meerjarenbegroting 2023 – 2026 voorstellen nieuw beleid aan de raad voor te leggen om bijvoorbeeld de volgende duurzaamheidsthema's verder uit te werken en te versnellen:
   - Energiearmoede, gekoppeld aan duurzaamheidsleningen;
   - Woningisolatie (o.a. door stimuleren woningisolatiefonds);
   - Uitgebreide inzet van zonnepanelen op daken en langs snelwegen, treinsporen en op industrieterreinen;
   - Aardgasvrij maken door warmtenet (o.a. door aquathermie, warmte uit oppervlakte- en afvalwater);
   - Lokale energieopslag;
   - 'Groene' leges;

Ingediend door:

Gemeentebelangen
Sander van Alfen

KADERNOTA 2023-2026

Gemeente Buren
Juni 2022

GEMEENTE BUREN

Inhoudsopgave

Voorwoord 1
Financiële samenvatting 2
Financieel perspectief 4
Financiële positie 2023-2026 5
Toelichting op de financiële positie 5
Wat is er nog niet meegenomen in de gepresenteerde cijfers? 8
Zero Based Budgeting (ZBB) 9
Onzekerheden 10
Bijlagen 11
Bijlage 1: Financiële uitgangspunten 2023 11
Bijlage 2: Overzicht incidentele lasten en baten 2023-2026 12

Voorwoord

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de kadernota 2023-2026 aan. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 is de coalitie aan de slag gegaan met de onderhandelingen. Tegelijkertijd werkten we aan deze kadernota. Dit betekent dat deze kadernota beleidsarm is geworden. Over een aantal ontwikkelingen willen wij u nader informeren.

Coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen 2022-2026'
Op het moment van schrijven, is het coalitieakkoord '**Samen voor het Buren van morgen 2022-2026**' van Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA aan u gepresenteerd. Wij hebben de financiële vertaling van de beleidsvoornemens van de nieuwe coalitie voor 2023-2026 opgenomen in deze kadernota.

Bestendigen solide koers
In de afgelopen twee jaren is er een solide koers voor de gemeente gelegd. In de komende jaren wordt het huidige ambitieniveau voortgezet. Daarbij ligt ook het accent op het doorontwikkelen van zaken als dienstverlening, kerngericht werken, informatisering, wonen en de energietransitie. Nadat het nieuwe college geïnstalleerd is, gaan zij aan de slag om de beleidsvoornemens te vertalen in een uitvoeringsprogramma. De financiële effecten van het uitvoeringsprogramma worden verwerkt in de programmabegroting 2023.

Strategische opgaven
Aan het einde van een collegeperiode is het goed om de voortgang en de realisatie van de gemaakte afspraken te evalueren. In de raadsinformatiebrief Uitvoeringsagenda coalitieakkoord van 23 februari 2022 vindt u een uitgebreide beschrijving van de bereikte resultaten en een samenvatting in een infographic. Het nieuwe college gaat een evaluatie van de strategische opgaven houden. In de loop van dit jaar zal duidelijk worden welke opgaven afgerond zijn en welke er eventueel toegevoegd gaan worden.

Financieel perspectief
In de raadsvergadering van 26 oktober 2021 heeft u de ombuigingen in het kader van Zero Based Budgeting vastgesteld. Het resultaat is een sluitende programmabegroting 2022. In deze kadernota informeren wij u over de voortgang van de bereikte maatregelen. Met als doel om een sluitende en robuuste meerjarenbegroting voor de komende jaren te bereiken.

De impact van COVID en de oorlog in Oekraïne brengt financiële ontwikkelingen met zich mee. Het financiële beeld kan daardoor snel wisselen. Wij proberen in ons financieel beleid hier zoveel mogelijk op te anticiperen. Door reëel te begroten en rekening te houden met loon- en prijsinflatie voor 2023.

Buren, 14 juni 2022
Burgemeester en wethouders

secretaris	burgemeester
M. van Dalen Msc	J.P.M. Meijers

Financiële samenvatting

Begrotingsresultaten

In deze Kadernota presenteren we een eerste beeld van de begrotingspositie 2023-2026. Hierin zijn de resultaten van de meicirculaire 2022 al meegenomen. De circulaire leidt tot een forse stijging van de algemene uitkering. Hierdoor verwachten we voor de komende jaren een positieve begrotingsresultaten.
In deze begrotingsresultaten zijn nog lasten en baten met een incidenteel karakter verwerkt. Als we die buiten beschouwing laten, komt het structurele begrotingsresultaat in beeld. Voor 2023 is het structurele resultaat € 1,4 miljoen; voor 2024 € 4,4 miljoen; voor 2025 6 miljoen. Het structureel begrotingsresultaat loopt in 2026 terug tot € 2,3 miljoen. Vanaf dat moment is de groei van het gemeentefonds namelijk beperkt tot de loon- en prijsinflatie. In het hoofdstuk “Financieel perspectief 2023-2026” gaan we hier dieper op in.

Financieel perspectief Kadernota 2023

bedragen x € 1.000

-/- is nadeel	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Kadernota: begrotingsresultaat 2023-2026	900	4.254	5.883	2.317
incidentele baten en lasten	516	156	212	0
Kadernota: structureel begrotingsresultaat 2023-2026	**1.416**	**4.410**	**6.095**	**2.317**

Bij deze resultaten plaatsen we de volgende kanttekeningen:

Dit beeld is nog niet volledig
In deze cijfers is geen rekening gehouden met nieuw beleid.
In september en oktober staat de behandeling van een aantal nieuwe beleidsnota’s gepland. De financiële effecten zijn geen onderdeel van deze Kadernota. Zij komen bij de begroting 2023 aan de orde. Dit geldt ook voor het financieel effect van het nog te schrijven uitvoeringsprogramma.

Het beeld bevat nog te realiseren ZBB-maatregelen
In deze cijfers zijn de ZBB-maatregelen verwerkt. De raad stelde deze maatregelen vast in oktober 2021 en ze zijn nog niet allemaal gerealiseerd. Uit de grafiek “ZBB maatregelen 2023-2025” blijkt dat er voor het jaar 2023 nog € 0,8 miljoen gerealiseerd moeten worden.
Voor het jaar 2024 gaat het om € 2 miljoen en in 2025 is het te realiseren bedrag € 2,4 miljoen. In paragraaf Zero Based Budgeting gaan we hier dieper op in.

De begroting 2023 komt voor goedkeuring in aanmerking als het eerste jaar of het laatste jaar (2026) structureel in evenwicht is. Zolang het rijk geen duidelijkheid geeft over het gemeentefonds voor 2026, zien we het als onze uitdaging om te sturen op een reëel en structureel evenwicht in 2026. Dat vraagt duidelijke keuzes voor het nieuwe beleid en een strakke sturing op de realisatie van de ZBB-maatregelen.

Ontwikkeling algemene reserve

De daadwerkelijke omvang van de algemene reserve is op 31 december 2021 € 12,6 miljoen. Dit is inclusief de bestemming van het positieve rekening resultaat van 2021.

In de begroting 2022 is een aantal incidentele budgetten voor inhuur domein ruimte en omgevingswet beschikbaar gesteld, die gedekt worden uit deze reserve. Op basis van de meicirculaire verwachten we een hogere algemene uitkering van € 2 miljoen in 2022. Dit bedrag kan ingezet worden voor de dekking van het verwachte nadelige rekeningresultaat uit de 1e burap 2022 en de kosten van de datadiefstal.

In de tabel hiernaast is het verwachte verloop van de algemene reserve op 1 januari afgezet tegen het verloop van het risicoprofiel van de jaarrekening 2021 plus een ophoging van € 0,6 miljoen voor de effecten van de data diefstal en opvang Oekraïense vluchtelingen.

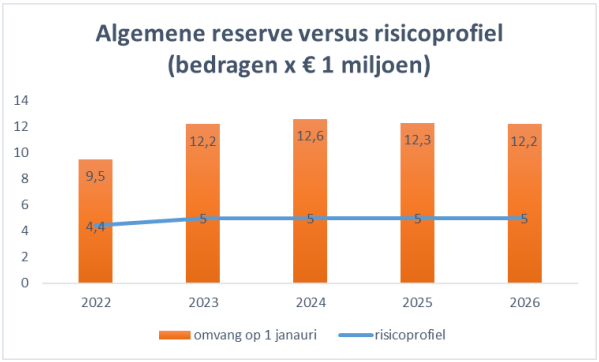

De verwachte resultaten voor 2024 en 2025 hebben we in deze presentatie nog buiten beschouwing gelaten. We hebben hiervoor gekozen omdat zowel de realisatie van de ZBB-maatregelen, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de mogelijke uitbreiding van het gemeentelijk belasting gebied, een grote mate van onzekerheid kennen.

Op grond van deze uitgangspunten lijkt de algemene reserve te stabiliseren rond de € 12 miljoen. Het risicoprofiel (grotendeels gebaseerd op de jaarrekening 2021) ligt rond de € 5 miljoen. Dat komt neer op een weerstandsratio van 2,4.

Disbalans tussen constante prijzen en aantallen herstelt
In de begroting 2022 was sprake van een disbalans in de wijze waarop de inflatie en gemeentegroei was geraamd. Dit stelde Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland provincie in haar toezicht brief van 15 december 2021.
Dit is hersteld in deze Kadernota, Zowel bij de berekening van de financiële uitgangspunten als bij de berekening van de algemene uitkering is uitgegaan van de systematiek van constante prijzen en aantallen.

Dit betekent dat zowel de inflatie van prijzen en opbrengsten als de gemeentegroei (woningen en inwoners) alleen toegepast is op de budgetten van het eerste begrotingsjaar (in dit geval 2023). Op deze manier is de systematiek van het ramen van inflatie en gemeentegroei weer in balans.

Financieel perspectief

Op pagina 5 van deze nota is de tabel “Financieel perspectief Kadernota 2023” opgenomen. Hierin is de opbouw van het nieuwe perspectief aan de hand van de volgende stappen in beeld gebracht en vervolgens toegelicht.

Stap 1: Raadsbesluiten tot 5 juli 2022
Het financieel perspectief in deze Kadernota is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2022-2025 en de besluitvorming over de Zero Bases Budgeting (ZBB) maatregelen.
In de afgelopen maanden is dit perspectief beïnvloed door een raadsbesluit over de bibliotheek.

Gelijktijdig met deze Kadernota behandelt stelt de gemeenteraad op 5 juli a.s. ook de jaarrekening 2021 en de 1e bestuursrapportage 2022 vast. Het resultaat van de jaarrekening heeft geen financiële doorwerking naar volgende jaren. Dat geldt wel voor de 1e bestuursrapportage 2022. Deze financiële effecten hebben we meegenomen in de Kadernota.

Stap 2: Financiële uitgangspunten 2023
Het gaat hier om loon- en prijsinflatie, bijdragen aan verbonden partijen en de indexering van de belastingopbrengsten.

Stap 3: Algemene uitkering
Voor het berekenen van de algemene uitkering is de meicirculaire van groot belang. Het is gelukt om de positieve effecten van deze circulaire nog in de Kadernota mee te nemen.

Stap 4: Reeds genomen besluiten
Deze laatste stap gaat over het financiële effect van het op 7 juni vastgestelde coalitieakkoord “Samen voor het Buren van morgen 2022-2026” en Uitvoeringsplan warmte. Dit plan werd in november 2021 door de raad vastgesteld, maar budget was nog niet beschikbaar.

Financiële positie 2023-2026

	Financieel perspectief Kadernota 2023				*bedragen x € 1.000*
	-/- is nadeel	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	Vastgestelde begroting 2022-2025 inclusief ZBB en IHP	**-1.263**	**1.162**	**2.710**	**2.710**
1	Begrotingswijzingen eerdere raadsbesluiten				
a	BW 2022/3 Bibliotheek	-25	-25	-25	-25
b	Structurele doorwerking jaarrekening 2021				
c	Structurele doorwerking 1e bestuursrapportage 2022	189	-128	-684	-684
	Totaal raadsbesluiten 5 juli 2022	**164**	**-153**	**-709**	**-709**
	Totaal t/m raadsbesluiten 5 juli 2022	**-1.099**	**1.009**	**2.001**	**2.001**
2	Financiële uitgangspunten 2023				
a	Looninflatie 2023	-516	-506	-506	-506
b	Prijsinflatie 2023	-495	-422	-405	-405
c	Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen	-59	-59	-59	-59
d	Indexering Onroerende Zaak Belastingen variant II	109	-56	-273	-273
	Subtotaal financiële uitgangspunten 2023	**-961**	**-1.043**	**-1.243**	**-1.243**
3	Algemene uitkering				
	Meicirculaire 2022	3.592	4.853	5.652	2.086
	Subtotaal algemene uitkering	**3.592**	**4.853**	**5.652**	**2.086**
4	financiële lasten gekoppeld aan reeds genomen besluiten				
a	Coalitieakkoord	-367	-300	-262	-262
b	Uitvoeringplan warmte	-265	-265	-265	-265
	Subtotaal reeds genomen besluiten	**-632**	**-565**	**-527**	**-527**
	Kadernota: begrotingsresultaat 2023-2026	**900**	**4.254**	**5.883**	**2.317**
	af: incidentele lasten	**1.900**	**531**	**387**	**0**
	bij: incidentele baten	**-1.384**	**-375**	**-175**	**0**
	Structureel perspectief	**1.416**	**4.410**	**6.095**	**2.317**

Toelichting op de financiële positie

1. Raadsbesluiten na vaststellen van de begroting

Een aantal budgetaanpassingen uit de 1e bestuursrapportage 2022 heeft effect op het financieel perspectief 2023-2026. Het gaat hier om de actualisatie van de algemene uitkering, het realistisch ramen van de prijsinflatie 2022 en de verwerking van de huidige Cao voor gemeentepersoneel.

2. Financiële uitgangspunten 2023

Als onderdeel van de Kadernota stelt de raad de uitgangspunten vast. De volgende onderdelen hebben een effect op het financieel perspectief.

a. *Looninflatie 2023*
De hoogte van de loonsom is gebaseerd op de Cao Gemeenten. De huidige Cao loopt tot en met 2022. De inflatie is momenteel hoog en de arbeidsmarkt is krap: een forse loonstijging is onvermijdelijk. We schatten de loonstijging voor 2023 in op 4%. De rente stijgt ook en dat is gunstig voor de pensioenpremie, daar wordt geen stijging verwacht. Mede vanwege de nieuw aangenomen pensioenwet waardoor er minder in kas hoeft te zijn bij het pensioenfonds.

b. *Prijsinflatie 2023*
Voor de berekening van de prijsinflatie hanteren we de Bruto Binnenlands

Product index (BBP). Deze index is in de meicirculaire bepaald op 3% voor 2023. Bij wegen, Wmo & Jeugd en ICT budgetten hebben we te maken met een specifiekere ontwikkeling van de prijzen. Voor deze begrotingsonderdelen gaan we uit van de volgende indexering:

Wegbeheer	Grond Weg en Waterbouw index (GWW = 4,65%)
Wmo en Jeugd	Overheidsbijdrage in de Arbeidsontwikkeling (OVA = 3,72%)
ICT	De ICT prijzen stijgen fors als gevolg van een tekort aan grondstoffen en hoge transportkosten. We schatten de inflatie voor ICT lasten op 5%.

De ontwikkeling van de prijzen is op dit moment grillig. De kans is aanwezig dat de percentages waar we nu meer rekenen in 2023 niet toereikend zijn. Wanneer er aanleiding is om de percentages aan te passen, komen we hier in de bij de begroting 2023 op terug.

c. *Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen*
Op grond van de concept begrotingen 2023 van de gemeenschappelijke regelingen stijgt de bijdrage van Buren met € 59.000. Wanneer de vastgestelde begroting van een GR leidt tot een andere gemeentelijke bijdrage, verwerken we dit in de programmabegroting 2023.

d. *Indexering onroerende zaakbelastingen (OZB)*
De OZB opbrengst indexeren we op basis van de BBP index. In de tabel “Financieel perspectief Kadernota 2023” valt op dat de bedragen als gevolg van de indexering OZB in een aantal gevallen negatief zijn. Dit is het gevolg van het ramen op basis van constante prijzen.

e. *Compensatie loon- en prijsstijging via de algemene uitkering*
In de algemene uitkering is compensatie opgenomen voor de loon- en prijsinflatie waar gemeenten mee te maken krijgen. De omvang van de compensatie wordt bekend in de circulaire die het Rijk eind mei/begin juni 2022 publiceert. In afwachting van deze circulaire gaan we er vooralsnog van uit dat de geraamde loon- en prijsinflatie volledig gecompenseerd wordt.

3. Algemene uitkering
Het is gelukt om de effecten van de meicirculaire al mee te nemen in deze kadernota. Zowel de herverdeling van het gemeentefonds als de financiële vertaling van het regeringsakkoord zijn in de circulaire verwerkt, Beide hebben een positief effect op onze algemene uitkering.

Herverdeling gemeentefonds
Per 1 januari 2023 wordt de nieuwe verdeling van het gemeentefonds ingevoerd. Voor ons betekent dit een stijging van de algemene uitkering met € 46 per inwoner. Het groeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, is beperkt tot drie jaar. In 2023 ontvangen voordeelgemeenten € 7,50 per inwoner en in 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Samen is dat € 37,50 per inwoner. Wanneer en hoe het verschil tussen de € 46 en € 37,50 wordt verrekend is nog niet bekend.

In de eerste bestuursrapportage 2022 gingen we nog uit van een herverdeeleffect van € 29 per inwoner en een in groeipad van maximaal € 15 per inwoner per jaar.

Toename accressen
Via de normeringssystematiek 'samen trap op en samen de trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd, ook wel het accres genoemd.
De stijging van het accres is de belangrijkste oorzaak van de veel hogere algemene uitkering. De accressen zijn gekoppeld aan het uitgavenpatroon van het rijk. Aangezien we geen invloed hebben op dit uitgavenpatroon hebben we voorzichtigheidshalve een stelpost van 20% opgenomen om de hoge accressen in onze begroting te matigen. Mocht het werkelijke accres tegenvallen dan wordt onze begroting hier niet gelijk door beïnvloed.

Areaaltoename
In de berekening van de algemene uitkering voor de begroting 2022-2025 is rekening gehouden met de meerjarige groei van het aantal woningen en inwoners. Aan de lastenkant hielden we nog geen rekening met de extra lasten die gepaard gaan met de groei van een gemeente (uitbreiding van het te onderhouden areaal). Om deze disbalans te herstellen, baseren we de algemene uitkering met ingang van 2023 alleen op de te verwachte groei in het eerste begrotingsjaar.

4. Lasten van reeds genomen besluiten
Coalitieakkoord
Uw raad stelde op 7 juni jl. het coalitieakkoord '**Samen voor het Buren van morgen 2022-2026**' van Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA vast. Wij hebben de financiële vertaling van de reeds geconcretiseerde beleidsvoornemens van de nieuwe coalitie voor 2023-2026 opgenomen in deze kadernota.

Uitvoeringsplan warmte
In november 2021 is de Warmtetransitie Buren 2022-2024 vastgesteld. Hierin zijn de benodigde structurele en incidentele middelen benoemd, maar het beschikbaar stellen van de middelen werd verschoven naar de Kadernota 2023.

Buren wil een 'Energieadviseur Buitengebied' aanstellen die maatwerk levert door het adviseren en stimuleren van een warmteoplossing per woning of object in het buitengebied (€ 91.000 structureel). Deze aanpak is nodig omdat het buitengebied buiten de aanpak per kern valt. Voor het stimuleren en faciliteren van kleine lokale initiatieven die bijdragen aan de warmtetransitie is € 70.000 structureel nodig. Het gaat om initiatieven van groepen inwoners of collectieven van inwoners gericht op het opdoen van lokale kennis en ervaring met bij voorkeur vernieuwende/nieuwe initiatieven. Daarnaast is werkbudget nodig voor onderzoeken, publiciteit en participatie en het instellen van een klankbordgroep (€ 59.500).

Om het uitvoeringsplan warmte uit te kunnen voeren wordt de 0,5fte communicatie/participatie en het bijbehorende werkbudget dat als nieuw beleid in de begroting 2021 voor twee jaar was opgenomen structureel gemaakt.

Wat is er nog niet meegenomen in de gepresenteerde cijfers?

Het begrotingsresultaat 2023-2026 dat we in deze kadernota presenteren is nog niet volledig. Op dit moment hebben we van een aantal zaken nog geen compleet beeld. Dit beeld wordt concreet in de zomermaanden. Daarom komen we met de volgende onderwerpen terug in het begrotingsproces.

Uitvoeringsbudget voor beleid dat wordt vastgesteld in september en oktober a.s.
In september en oktober staat de behandeling van een aantal nieuwe beleidsnota's gepland. De financiële effecten zijn op dit moment nog niet bekend en komen bij de begroting 2023 aan de orde. Het gaat om het Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP), het Uitvoeringsplan klimaatadaptatie, Visie op recreatie en toerisme, Accommodatiebeleid, Sport- en Gezondheidsbeleid en Arbeidsmigranten.

Uitvoeringsbudget voor Uitvoeringsplan "Samen voor het Buren van morgen 2022-2026"
Het college gaat aan de slag om de beleidsvoornemens uit het coalitieakkoord te vertalen in een uitvoeringsprogramma. De financiële effecten van het uitvoeringsprogramma worden verwerkt in de programmabegroting 2023.

Data diefstal
In 2022 is de gemeente Buren slachtoffer geworden van diefstal van haar data. Naar aanleiding van deze diefstal vindt er een forensisch onderzoek plaats naar de aanleiding en de oorzaak van dit incident. Daarnaast laten wij in 2022 een GAP-analyse uitvoeren om in kaart te brengen met welke dreigingen (op het gebied van cybersecurity) de gemeente te maken heeft of in de komende jaren redelijkerwijs te maken kan krijgen. Voor de begroting van 2023 proberen wij toekomstige kosten en investeringen inzichtelijk te maken.

Vervangingsvesteringen
De vervangingsinvesteringen worden de komende weken beoordeeld en doorgerekend. Dan wordt duidelijk hoe de kapitaallasten van de vervangingen zich verhouden tot de financiële ruimte die ontstaat door de afgeschreven investeringen. Het eventuele financiële effect verwerken we in de conceptbegroting 2023.

Zero Based Budgeting (ZBB)

Het financiële perspectief van deze kadernota wordt beïnvloed door de ZBB-opgave. De opgave, die in oktober 2021 werd bepaald, bestaat uit 39 maatregelen. Deze maatregelen zijn financieel vertaald in de meerjarenbegroting.

In de grafiek “ZBB maatregelen 2023-2025” maken we inzichtelijk welke bedragen er in de komende jaren nog gerealiseerd moeten worden. Uit de tabel “Nog te realiseren 2023-2025” blijkt dat de nog te realiseren maatregelen vooral betrekking hebben op het Sociaal Domein en Vastgoed.

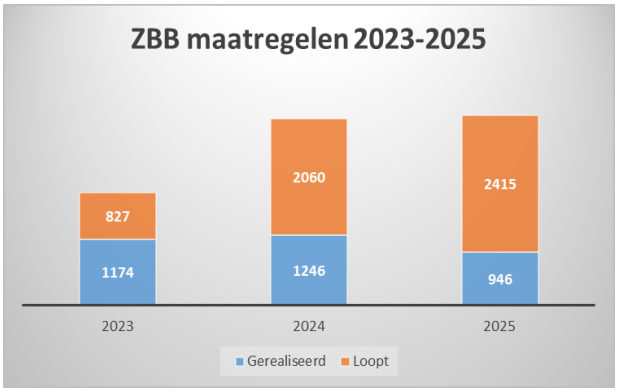

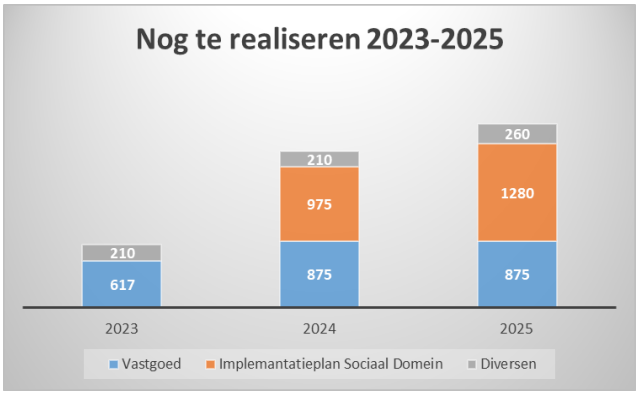

De werkzaamheden als gevolg van de ransomware aanval en de realisatie van opvang voor Oekraïense vluchtelingen vragen een forse inzet van de organisatie. Dit zal mogelijk leiden tot vertraging van de realisatie van de ZBB opgaven. Of en zo ja wat dit betekent voor het meerjarenperspectief maken we inzichtelijk in de begroting 2023.
Hieronder volgt een korte toelichting op de stand van zaken van de maatregelen Sociaal Domein en Vastgoed.

Implementatieplan sociaal domein

Het is te vroeg in het traject voor een inschatting van werkelijke waarde. Uit de eerste analyses blijkt dat we de uitgaven met betrekking tot Jeugd positief aan het ombuigen zijn. We zien daarentegen een financieel risico bij Wmo door een stijging van (hulp)vragen van inwoners.

Vastgoed

Het onderzoek naar het afstoten van overig vastgoed is afgerond. Wanneer het rapport beschikbaar is en de scenario’s duidelijk zal de raad verder worden geïnformeerd. De verwachting is nu dat de keuze om het vastgoed af te stoten deels mogelijk is en de bezuiniging op termijn kan worden gerealiseerd.
Conform besluitvorming vindt op dit moment de scenariostudie naar de toekomst van het gemeentehuis plaats. Het rapport met de uitkomsten van deze scenariostudie inclusief de financiële impact van de scenario’s verwachten wij voor de zomer van 2022. Medio 2022 vindt besluitvorming hierover plaats. Voor het jaar 2023 staat een besparing van € 200.000 geraamd, oplopend naar € 250.000 vanaf 2024. Het gekozen scenario bepaalt de daadwerkelijk hoogte van de besparing.

Onzekerheden

Op mondiaal, landelijke en plaatselijk niveau spelen er ontwikkelingen die invloed gaan of kunnen hebben op onze begrotingspositie. Op dit moment kiezen we ervoor om ze te beschrijven. Afhankelijk van de verdere ontwikkelingen komen we hier bij het actualiseren van de risico's in de begroting op terug.

Oorlog in Oekraïne

De oorlog in Oekraïne zal op meerdere fronten invloed hebben op onze begrotingspositie. De impact is op dit moment nog niet in te schatten, maar we willen ze wel benoemen.

Prijsstijgingen

Door de olie en gasboycot zien wel forse stijgingen van de energie- en brandstofprijzen. De kans bestaat dat prijzen nog hoger worden dan we bij de financiële uitgangspunten voorzien hebben. Als gemeente hebben we geen invloed op deze ontwikkeling. We zullen de ontwikkelingen wel scherp in de gaten houden en, indien nodig, een aanpassing voorleggen bij de behandeling van de begroting.
In inwoners van Buren worden ook geraakt door de stijgende energielasten. Lagere inkomens komen in aanmerking voor een energietoeslag, maar stelt meerdere huishoudens voor een financiële uitdaging.
Tot slot zullen de budgetten van het rijk ook onder druk komen door de prijsontwikkelingen. Een nieuwe bezuinigingsronde bij het Rijk is dan ook denkbaar, de kans bestaat dat gemeenten daar aan bij moeten gaan dragen.

Opvang vluchtelingen

Als gemeente geven we invulling aan de opdracht om te zorgen voor opvangplekken voor de vluchtelingen uit Oekraïne. We realiseren een chaletpark waar we naar verwachting in juli de eerste gasten kunnen verwelkomen. Daarnaast wonen er in onze gemeente ook vluchtelingen uit Oekraïne bij particulieren. Er zal zeker effect zijn op de vraag naar bijvoorbeeld sociale voorzieningen. Het is op dit moment alleen nog onduidelijk hoeveel effect de opvang van deze vluchtelingen zal hebben.

Algemene uitkering

Het is op dit moment onduidelijk hoe de bekostiging van gemeenten na 2025 eruit zal zien. De minister beloofde een contourennota. Daarin komt te staan wat de hoofdrichting wordt van een toekomstbestendige en stabiele financieringssystematiek, inclusief de opties voor een vergroting van het lokaal belastinggebied. Deze nota zal consequenties hebben voor het begrotingsjaar 2026.

Bijlagen

Bijlage 1: Financiële uitgangspunten 2023

1. We begroten reëel.
   Dat wil zeggen volledig, realistisch en in het juiste jaar.
2. Structurele lasten worden gedekt door structurele baten.
3. De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2022.
4. De meerjarenraming is gebaseerd op constante lonen en prijzen.
   Dat wil zeggen dat er geen rekening gehouden wordt met de inflatie in de jaren na 2023.
5. De inflatie is gebaseerd op de BBP-index (Bruto Binnenlands Product) uit de meicirculaire 2022 tenzij anders is bepaald.

Uitgangspunten	Gebaseerd op	Waardes
Aantal inwoners	01-01-2023	27.402
Aantal woonruimten	01-01-2023	11.106
Stelpost onvoorzien		-
Personeelslasten		
-vastgestelde formatie	1 juni 2022	
-salarisstijging	inschatting	4 %
- pensioenpremie	inschatting	0 %
-inschaling	werkelijke inschaling	
Prijsinflatie		
Uitgaven		
- Algemeen	bbp-index	3,0 %
- Wegen	gww-index	4,65 %
- Inkopen Jeugdwet en WMO	OVA	3,72 %
- ICT	Inschatting	5,0 %
Inkomsten		
- Belastingopbrengsten OZB	bbp-index	3,0%
- Hondenbelasting	€ 144.000 [1]	
- Verblijfsbelasting	n.n.b [2]	
- Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend	
- Rioolheffing	100% kostendekkend	
- Overige heffingen	bbp-index	3,0%
- Tarieven	bbp-index	3,0%
Rekenrente		
- Investeringen	BBV	0,14%
- Grondexploitaties	BBV	0,28%

[1] De opbrengst van de hondenbelasting wordt volgens een schema afgebouwd.

[2] Kan beïnvloed worden door onderzoek naar het forfait voor toeristische standplaatsen

Bijlage 2: Overzicht incidentele lasten en baten 2023-2026,

(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
A. Incidentele lasten				
Begroting 2022 inclusief ZBB				
grondexploitatie	1.001	166	166	
inhuur t.b.v. projecten omgevingswet	300	300	100	-
inhuur t.b.v. volkshuisvesting	150			
storting in voorziening GRP			101	
< 20000	49	27	20	
Investeringen WMO	50			
Investeringen Jeugd	245			
Subtotaal begroting 2022	1.795	493	387	0
2e burap 2022				
inkoop WMO	39			
I&A plan	71			
Subtotaal 2e burap 2022	110			
Coalitieakkoord 2022-2026				
Kernbegroting	38	38		
Evaluatie begraafplaatsenbeleid	32			
Onderzoek eenzaamheid	35			
Subtotaal coalitieakkoord	105	38	0	0
Totaal incidentele lasten	**1.900**	**531**	**387**	**0**
B Incidentele baten				
Begroting 2022 inclusief ZBB				
onttrekking algemene reserve	450	300	100	
grondexploitatie	894	59	59	
mutaties < € 20.000	40	16	16	0
totaal incidentele baten	**1.384**	**375**	**175**	
Incidenteel effect	**516**	**156**	**212**	**0**

Gebundelde bijdragen Gemeente Buren
Algemene Beschouwingen Griffie

Bij Kadernota 2023

In dit document vindt u de gebundeld de bijdragen van de raadsfracties voor de algemene beschouwingen bij de Kadernota 2023, in 1e termijn van de raad. De behandeling hiervan vindt plaats op dinsdag 5 juli 2022 vanaf 16.00 uur in de Raadzaal, Raadhuis gemeente Buren.

NB: Gesproken woord telt!

U vindt hieronder de bijdragen van de partijen (op sprekersvolgorde):

Bijdrage van de fractie Gemeentebelangen – blz. 2

Bijdrage van de fractie CDA – blz. 6

Bijdrage van de fractie VVD – blz. 7

Bijdrage van de fractie D66 – blz. 9

Bijdrage van de fractie PCG – blz. 11

De fractie van PvdA-GroenLinks was afwezig tijdens de behandeling van de Kadernota 2023

De fractie Partij voor de Dieren was afwezig tijdens de behandeling van de Kadernota 2023

De sprekersvolgorde is d.m.v. loting vastgesteld.

Bijdrage van de fractie van Gemeentebelangen

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1e termijn
Spreker: dhr. Sander van Alfen, fractievoorzitter

Voorzitter,

Voorzitter, in de behandeling van de kadernota vandaag wil Gemeentebelangen Buren stilstaan bij een drietal punten, namelijk het gevoel voor de bal, duurzaamheid en de toekomst. Om tot deze punten te komen is een inleiding nodig.

Een paar weken geleden was het vaderdag. En mijn familie, mijn vader, mijn 2 zusjes en mijn broertje, vierden dat dit jaar bij mijn zusje, in Tiel. Mijn zusje is afgelopen jaar verhuisd van Amersfoort naar Tiel. En tijdens een verhuizing komt er van alles tevoorschijn. Zo had mijn zusje een doosje gevonden met daarin hele oude foto's. Foto's van mijn familie. Een trouwfoto van mijn opa en oma, foto's van de kersenpluk van minimaal 60 jaar geleden, oude klassenfoto's van mijn opa. Van alles en nog wat.
Ik ben vernoemd naar mijn opa. Mijn opa heette ook Sander van Alfen. Hij was fruitteler in mijn geliefde Ommerenveld. Ik heb niet zoveel herinneringen aan mijn opa. Hij overleed toen ik nog erg jong was. Ik denk dat mijn collega Wander van Laar hem beter gekend heeft. Mijn opa had niet alleen dezelfde naam als ik, verder is hij ook net als ik geboren en getogen in Ommerenveld. Wat ik uit de overlevering heb begrepen is dat hij wel een stukje korter van stof was dan ik ben. Iets driftiger ook. Maar ook een heel pragmatisch mens.

De afgelopen weken moest ik veel aan hem denken. Want wat als hij zou zien wat er nu allemaal in de gemeente, in Nederland en in de wereld speelt. Stikstofproblematiek, toeslagenaffaire, Covid, ik gok dat hij het hoofdschuddend zou bekijken. En ik geloof dat hij zich vooral zou verbazen over de boosheid die is ontstaan door het gebrek aan het gevoel voor de bal in Den Haag. Want ik denk dat we het met elkaar eens zijn dat gebrekkige communicatie, het publiceren van voornemens zonder communicatie vooraf, de weerstand in onze samenleving tegen de overheid heeft vergroot. Inwoners zijn bang en worden niet gerust gesteld. En dat roept collectief verzet op, wat we de afgelopen weken hebben ervaren.

Net als mijn opa ging ik naar basisschool de Meent in Ommeren. Afgelopen september werd ik gevraagd, als oud-leerling, het schooljaar te openen. Het was een bijzonder schooljaar want de Meent in Ommeren bestaat dit jaar 100 jaar. Morgenavond is de reünie en samen met mijn collega Jerri gaan wij als oud-leerlingen daarheen. Ik kijk er naar uit, het is leuk om oud klasgenoten weer te zien. De avond is echter wel wat dubbel, een paar maanden geleden heeft het schoolbestuur besloten om de school na dit schooljaar te sluiten. Het wordt dus meteen een afscheidsfeestje.

Dat een dorpsschool gaat sluiten vindt Gemeentebelangen bijzonder jammer. Het hebben van een school is belangrijk voor de leefbaarheid van een kern. Als het leerlingaantal dusdanig is teruggelopen en de school niet meer open kan blijven, is dat te betreuren, maar is het besluit te begrijpen. Wat echter jammer is, is dat wij als gemeenteraad het voornemen tot sluiting uit de krant hebben moeten vernemen.

De sluiting veroorzaakt veel ruis. Vooral ook bij omwonenden die ik gisteren heb gesproken. Er gaan allerlei geruchten rond over de mogelijke nieuwe bestemming van de school. Op 15 juli is er een avond georganiseerd, met een projectontwikkelaar. Voor omwonenden, over mogelijkheden voor herbestemming. Maar wellicht willen sommige omwonenden wel een gedeelte van het perceel kopen. Buurmans grond komt vaak maar 1 keer te koop. En volgens mij moeten wij als gemeenteraad er eerst iets over vinden. We hebben hier als fractie al vragen over gesteld. Navraag doen bij het college maakt veel duidelijk, voor ons als fractie in ieder geval. Maar we moeten er voor waken ruis en daarmee onvrede te creëren bij onze inwoners. We moeten zorgen dat we aan de bal blijven.
En dat is niet het enige voorbeeld. Afgelopen weekend ontvingen de inwoners van Lienden een brief over een inwonersavond over zonnenpanelenvelden langs de A15. Hier hebben we als raad al over gesproken maar onduidelijkheid over de huidige status blijft. Vooral ook omdat het om een particulier initiatief lijkt te gaan maar het logo van de gemeente Buren onder de brief staat. Er ontstaat ruis bij onze fractie en bij de inwoners over de status.

Voorzitter, bij een voorgaand agendapunt hebben wij investeringskredieten goedgekeurd voor de rehabilitatie van een aantal wegen, bijvoorbeeld de Ommerenwal en de Grasbroeksteeg. Door een omissie was de raad niet eerder om goedkeuring gevraagd. Dat kan gebeuren. Maar feit is, dat wij nu alleen maar ja tegen dit voorstel kunnen zeggen. De wegen zijn inmiddels, nog voordat de raad ja heeft gezegd, gerenoveerd. En wij vinden dat jammer.

Natuurlijk hebben we eerder het beheerplan wegen vastgesteld. Maar daarbij is ons ook aangegeven als gemeenteraad dat wij de schijven jaarlijks vast konden stellen. Nu konden we dat niet, terwijl we toch best wel wat vraagtekens stellen bij de hele hoge kosten voor de renovatie van deze wegen in het buitengebied die nauwelijks gebruikt worden. We hebben daarover een toelichting gehad als antwoord op vragen die we hebben gesteld. Maar onze fractie ziet ook dat de gemeente West-Betuwe op een andere manier omgaat met de renovatie van deze wegen. Daar gaan we graag het gesprek over aan bij de behandeling van het Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan. En bij het nieuwe beheerplan wegen. Nu kunnen we er niets aan veranderen. Wij hebben moeite met uitleggen aan onze inwoners dat we bijna een miljoen euro investeren in deze laagfrequente wegen. En we kunnen al helemaal niet uitleggen dat we de wegen al gerenoveerd hebben maar nu pas daar ja tegen hebben gezegd. Voorzitter, ook hier gaat het om gevoel voor de bal.

Voorzitter, dit zijn zeker geen verwijten. Maar wel situaties waar we in onze ogen van kunnen leren. Vooral in de huidige tijd is communicatie vooraf van cruciaal belang. We begrijpen heel goed hoe sommige situaties lopen en soms lukt het ook niet om eerder te informeren. Maar bij een aantal dossiers die de komende periode spelen, bijvoorbeeld het accommodatiebeleid en de vluchtelingenopvang, is die communicatie en ook het als raad optimaal aan de voorkant betrokken blijven belangrijk. We moeten niet in dezelfde valkuilen trappen als de landelijke politiek. Sterker nog, we hebben ook als lokale politiek de verantwoordelijkheid de polarisatie in de samenleving te minimaliseren.

Als Gemeentebelangen Buren is ons belangrijkste uitgangspunt dat inwoners zich gehoord, gezien en erkend voelen. Dat maakt communicatie, en vooral communicatie vooraf, ook als nog niet alles duidelijk is, van het grootste belang. Communicatie is misschien wel de allerbelangrijkste portefeuille binnen het college. Het is van het grootste belang, dat ook als Den Haag er niet helemaal in lijkt te slagen, dat wij als gemeente Buren wel het gevoel voor de bal blijven houden. Bij heel veel dossiers gaat dat goed, maar bij een aantal onderwerpen blijkt dit toch wat lastiger te zijn. We hebben daar met elkaar een grote uitdaging. En voor Gemeentebelangen Buren zal deze strategische communicatie de komende jaren een van onze speerpunten zijn. Laten we er vooral ook met elkaar het gesprek over voeren. Wat wij als raad verwachten van communicatie en wanneer. Tussen gemeente en inwoners en tussen college en gemeenteraad. En over we als gemeenteraad verder aan de voorkant van processen kunnen komen. Om maar bij voetbaltermen te blijven, een citaat van de filosoof des vaderlands Johan Cruijff: Er is maar 1 moment dat je op tijd kunt komen. Ben je er niet, dan ben je of te vroeg, of te laat. Als je te laat bent, moet je zorgen dat je op tijd vertrekt.

Voorzitter, de afgelopen jaren is er in onze gemeenteraad veel gesproken over duurzaamheid. En dat is ook goed. Het is een belangrijke uitdaging waar de wereld voor staat. Ook de gemeente Buren. Als Gemeentebelangen Buren hebben wij ons op het standpunt gesteld dat we aan de doelstellingen vanuit het RES moeten voldoen. Volgens mij vinden we dat als voltallige raad. Over het hoe, daar zijn de meningen over verdeeld. En dat mag ook. Gemeentebelangen is niet voor grote windmolens. Dat is geen geheim. Dat zijn we, dat blijven we. Eerlijk genoeg. We denken dat we aan de doelstellingen vanuit het RES kunnen voldoen zonder deze molens. Waar nodig, moeten we uiteraard het gesprek blijven voeren over de door de raad gestelde kaders om aan onze verplichtingen vanuit het RES te kunnen blijven voldoen.

Als je kijkt naar duurzaamheid, kunnen we ons richten op de verschillen die er binnen de raad leven. Maar het is onze verantwoordelijkheid om ook te kijken naar de overeenkomsten in de standpunten van de verschillende partijen. Overeenkomsten die er wel degelijk zijn. Alle fracties vinden duurzaamheid zo belangrijk dat we vinden dat het een strategische opgave van de gemeente moet zijn. Om duurzaamheid in onze gemeente een extra impuls te geven komt Gemeentebelangen Buren met een motie. In deze motie roepen we het college op tot een tweetal zaken, allereerst de in de beleidsnota zon en wind kleinschalige toezeggingen en actiepunten daadwerkelijk uit te voeren. Sommigen hiervan zijn al in ontwikkeling.

Een tweede punt is dat wij het college vragen om in de begroting met voorstellen nieuw beleid te komen. Nieuw beleid om duurzaamheid in onze gemeente een mogelijke impuls te geven. Maar ook om bijvoorbeeld energiearmoede aan te pakken, bijvoorbeeld door middel van duurzaamheidsleningen. Gemeentebelangen Buren ziet de energiearmoede, gezien de oplopende energieprijzen, als een van de grootste uitdagingen waar onze inwoners mee te maken krijgen. Energie wordt onbetaalbaar. We moeten er daarom voor zorgen het energieverbruik van onze inwoners te verminderen. Waarmee we ook een belangrijke stap zetten voor wat betreft onze klimaatdoelstellingen.

In de motie noemen we nog meer voorbeelden van zaken die we zouden kunnen oppakken als gemeente. We hebben bewust voor de vorm van een motie gekozen zodat het college ons bij de behandeling van de begroting kan vertellen welke punten wel, en welke niet, direct realiseerbaar zijn. En bij de begrotingsbehandeling maken we keuzes en bepalen we als raad of we voor deze voorstellen middelen ter beschikking willen stellen. Laten we er met elkaar voor zorgen dat we niet alleen in woord, maar ook in daad laten zien dat duurzaamheid belangrijk is voor de gemeenteraad. Om er nog maar eens een citaat van Johan Cruijff uit te gooien, je moet schieten, ander kun je niet scoren.

En voorzitter, hoe spijtig ook dat ze vandaag niet aanwezig kunnen zijn maar zelfs de fractieleden van GL/PvdA hebben me laten weten het met de motie eens te zijn. Ik kan u de berichtjes laten zien.
En daarmee kom ik bij het derde punt dat Gemeentebelangen Buren vandaag graag wil aanhalen, namelijk de toekomst. Het is maar goed dat we niet in de toekomst kunnen kijken. Er gebeuren altijd dingen die niet voorzien waren. Zo durfde denk ik vorig jaar bij de behandeling van de kadernota niemand te voorspellen wat er op dit moment in Oekraïne gebeurt en wat de gevolgen hiervan, ook voor Nederland, zijn. De dieselprijs was een jaar geleden ruim 55% lager. En de gemeenteraad van Buren was druk bezig met het ZBB traject, terwijl nu de toekomst er financieel gezien een stukje rooskleuriger uit lijkt te zien. Mede dankzij de onlangs gepubliceerde meicirculaire. In ieder geval voor de eerstvolgende jaren.

Toch past ons hier ook voorzichtigheid. Een groot aantal maatregelen vanuit het bezuinigingstraject van vorig jaar moet nog gerealiseerd worden. Maar wij hebben er alle vertrouwen in dat het college dit gaat lukken.

Een van de aandachtspunten de komende jaren zal het meerjarig perspectief op financieel gebied zijn. Het lijkt er op dat gemeenten, door hun afhankelijkheid van de rijksuitkering, vanaf 2026 structureel geld te kort zullen komen voor het uitvoeren van beleid. Die zekerheid over de structurele financiën hebben wij als gemeente nodig. Het is goed om te zien dat op het VNG congres vorige week hierover een resolutie is aangenomen. Gemeentebelangen Buren is van mening dat wij als gemeente dit signaal richting Den Haag moeten blijven geven. En als elke gemeente dit blijft doen, moet men in Den Haag hier wel wat mee.

Voorzitter, de kadernota dit jaar is beperkt van omvang en dat is ook begrijpelijk. Het coalitieakkoord en de punten die daarin zijn afgesproken moeten nog verwerkt worden. Dat zien we graag bij de begroting tegemoet. Gemeentebelangen is trots op dit akkoord. En we hebben zin om de plannen die hierin staan uit te werken. Het op weg gaan naar kerngericht werken 2.0, het opstellen van kernagenda's, aan de slag gaan met de inbreng van onze inwoners, het actualiseren van het speeltuinenbeleid, de startnotities over verschillende onderwerpen. Woningen realiseren, investeren in preventie in de zorg. Allemaal hele belangrijke punten. Een uitdaging voor ons allemaal want in de tussentijd komt er ongetwijfeld weer van alles onvoorziens op ons pad.

Voorzitter, ik kom tot een afsluiting. Graag willen wij de opstellers van de kadernota bedanken voor dit heldere stuk. We wensen het college heel veel succes bij het opstellen van de begroting. We kijken uit naar alles dat we in 2023 willen realiseren.

Maar ik wil ook onze collega's in de raad bedanken. Sinds de verkiezingen in maart zijn we met een nieuwe gemeenteraad een druk traject van inwerkprogramma en vergaderen ingegaan. Waarbij we ook hebben afgesproken dat we het anders wilden doen dan voorheen. Met meer ruimte voor elkaars talenten en standpunten. Wij zijn van mening dat we daar tot dusver behoorlijk goed in slagen. En daar mogen we met elkaar trots op zijn. Het maakt dat wij de toekomst, ongeacht alle mogelijke beren op de weg, positief in zien. Samen met onze inwoners, raad, college en organisatie, voor het Buren

van morgen. Natuurlijk met aandachtspunten en ruimte voor verbetering, maar met een positieve insteek. Om de deze week overleden grote schrijver Remco Campert maar te citeren, Het leven is te kort om er krom doorheen te gaan.

Bijdrage van de fractie van de CDA

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1e termijn
Spreker: dhr. Peter van Dijk, fractievoorzitter

Voorzitter,

Op de eerste plaats willen wij onze dank uitspreken over de opzet van de kadernota. Goed om te zien dat de meerjarenplanning op een positief resultaat uitkomt. En mede dankzij de informatieavond voor ons als raadsleden zijn de cijfers geheel duidelijk! Dank ook voor de desbetreffende ambtenaren die deze kadernota hebben opgesteld.

Wij zijn uiteraard wel benieuwd naar de uitkomsten van het uitvoeringsplan dat deze zomer geschreven gaat worden. En het vervelende is uiteraard dat wij met z'n allen niet beschikken over een glazen bol waarin exact vermeldt staat wat eventuele prijsstijgingen dan wel prijsdalingen zullen worden vanaf het moment van het opstellen van deze kadernota tot en met het jaar 2026. Er zijn te veel variabele factoren.

Kijkend naar de financiële uitgangspunten 2023 valt op dat er per 1-1-2023 27.500 inwoners zijn en er 11.100 woonruimten zijn. Dit zijn ca, 2,5 personen per woonruimte. CDA Buren heeft in haar verkiezingscampagne aandacht besteed aan dit onderdeel. Dit onder de noemer "Betaalbare woningen voor iedereen". Kijkend naar de vergrijzing en het aantal alleenstaanden kan het niet anders dan dat er een te kort aan woningen is dan wel dreigt. Wij willen nogmaals met klem vragen aan het college om hieraan, binnen de mogelijkheden, aandacht aan te besteden.

Dit brengt ons direct bij het volgende punt vanuit onze verkiezingscampagne: Krachtige Kernen. Krachtige kernen… voldoende betaalbare woningen om de kernen niet leeg te laten lopen. Om de kernen krachtiger te maken beschikt gemeente Buren nu over 2 kernregisseurs. 2 regisseurs voor 15 kernen. Dit zijn 7,5 kernen per regisseur. Om de kernregisseur goed tot zijn recht te laten komen zou CDA Buren graag zien dat er meer kernregisseurs komen.

Onze vragen aan het college zijn daarom als volgt:
- Zijn er al meer concrete plannen over het mogelijk bouwen in alle 15 kernen:
- Is in de kadernota rekening gehouden met een uitbreiding van het aantal Fte's?

Bijdrage van de fractie van de VVD

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1e termijn
Spreker: dhr. Julian van Blijderveen, raadslid

Voorzitter,

Vandaag bespreken we de kadernota en zullen we het startsein geven voor de financiële kaders met betrekking tot de begroting van 2023. Wetende dat de gemeente Buren nog steeds – ondanks het forse incidentele overschot in 2021 – in een moeilijke financiële periode verkeerd, is het essentieel dat we als gemeenteraad kritisch blijven kijken en dat we moeilijke keuzes durven te blijven maken. De VVD staat dan ook positief kritisch tegenover de voorliggende kadernota.

Voorzitter, mijn betoog deel ik graag op in een tweetal delen. Allereerst zou ik stil willen staan bij de stand van zaken met betrekking tot het ZBB-traject, waarna ik vervolgens zal ingaan op de visie van de VVD op de kadernota.

Voorzitter, zoals ik al aangaf zou ik graag van start gaan met de stand van zaken met betrekking tot het ZBB-traject. Het slagen van het bezuinigingstraject is noodzakelijk om Buren een financieel gezonde gemeente te laten zijn. Het is essentieel als we ons zelfbeschikkingsrecht niet willen overdragen aan de provincie.

De grootste klappers in het ZBB-traject zal de gemeente moeten maken op het afstoten van ons vastgoed en in het sociaal domein. Laten dit nu ook de twee bezuiningsrichtingen zijn, waar het grootste risico ligt. Laat ik een voorbeeld geven. In de voorliggende kadernota gaan we uit van het feit dat het afstoten van het gemeentehuis – in begroting van 2023 – de gemeente €200.000 zal opleveren. Als dit niet lukt zal het krappe verwachte overschot in de begroting al slinken van €900.000 tot €700.000. En, dan heb ik het slechts over het mogelijk niet afstoten van één vastgoedproject.

Voorzitter, ook op het sociaal domein ligt nog steeds een grote bezuinigingsopgave. Ik zou graag van het college horen wanneer de verwachting is dat de grote klappers gerealiseerd zijn en hoe er gemonitord wordt of deze klappers ook daadwerkelijk gerealiseerd worden.

Voorzitter, de VVD zal sterk letten op de uitvoering van het ZBB-traject. Als de ZBB-maatregelen niet gerealiseerd worden stort ons kaartenhuis namelijk in elkaar. Daar doet ook een overschot van 4,1 miljoen euro over 2021 niets aan af.

Voorzitter, in deze kadernota is het nieuwe beleid nog niet opgenomen. Bovendien weten we dat er grote externe risico's zijn: de gevolgen van de ransomeware hack, de oorlog in Oekraïne, maar denk bijvoorbeeld ook aan het gezamenlijke risico van 50 miljoen dat nog boven de markt hangt voor alle deelnemende gemeente aan de AVRI met betrekking tot de overdracht van de stortplaats.

Voorzitter, er zal nog veel werk verzet moeten worden om in de begroting van 2023 een positief resultaat te kunnen behalen. De VVD wil wel alvast een heel duidelijk signaal afgeven richting de behandeling van de begroting in november: het verhogen van de OZB – bovenop de al afgesproken 2% - zal voor de VVD geen realistische oplossing zijn om mogelijke tegenvallers te dekken.

Voorzitter, dit afsluitend brengt mij bij het tweede deel van mijn betoog: de visie van de VVD op de kadernota. Wat de VVD betreft ligt de grootste uitdaging voor de komende jaren op het bouwen van woningen. De VVD ziet dat mogelijke locaties voor woningbouw veel stof tot discussie laat opwaaien tussen inwoners en de gemeente. We zullen moeten beseffen dat we – wanneer we de doelstelling van 1.400 woningen willen halen – in bepaalde gevallen het algemeen belang zullen moeten laten prevaleren boven het individueel belang. Dat betekent ook dat we soms als gemeenteraad moeilijke beslissingen zullen moeten nemen. Beslissingen waar de achterbannen van onze partijen het misschien niet altijd mee eens zijn. Politiek is voor mensen die verantwoordelijkheid nemen en moeilijke keuzes durven te maken.

Voorzitter, als oplossing voor het woningentekort zou de VVD het college willen oproepen om flexwonen – in het kader van de Crisis- en Herstelwet – nu echt als serieuze optie te gaan zien. De

VVD zou het ook geen gekke gedachte vinden om te onderzoeken of we het standpunt met betrekking tot het voeren van geen actief grondbeleid zouden moeten herzien.

Voorzitter, met betrekking tot onze woonopgave heb ik ook nog een aantal vragen aan het college:

- Het was algemeen bekend dat de afdeling Ruimte kampte met een capaciteitsprobleem? Wat is hier momenteel de stand van zaken van?
- De regiekamer heeft – om achterstanden in te kunnen lopen – een aantal maanden geen nieuwe aanvragen in behandeling genomen. Wat is hiervan momenteel de stand van zaken? Wordt de achterstand nog steeds ingelopen? Worden nieuwe aanvragen inmiddels weer in behandeling genomen?

Voorzitter, een ander thema waar we ons de afgelopen jaren te weinig mee hebben beziggehouden is de huisvesting van arbeidsmigranten in onze gemeente. We zijn een gemeente die een aanzienlijk aantal arbeidsmigranten kent. Deze arbeidsmigranten leveren een grote bijdrage aan onze lokale economie. Tot onze verbazing heeft de gemeente geen visie of beleid over hoe deze mensen gehuisvest moeten worden. Dit brengt veel onduidelijkheid met zich mee.

De VVD ziet graag dat hier snel verandering in komt. Als we om ons heen kijken zien we bijvoorbeeld dat in de gemeente Zaltbommel veel nieuwbouw plaatsvindt bij telers om hun arbeidsmigranten te huisvesten. Waarom kunnen wij dat in de gemeente Buren niet? Hebben wij zaken slecht of niet geregeld? Of zijn die ondernemers zoveel anders dan onze ondernemers?

Voorzitter, dit brengt mij bij het einde van mijn betoog. Er zijn veel meer thema’s en onderwerpen waar de VVD met anderen partijen over van gedachte zou willen wisselen. Laten we dit zeker de komende tijd blijven doen.

Laten we de komende jaren werken aan een financieel gezonde gemeente met een sterke economische sector, waar jong en oud kan en wil wonen.

Dank u wel voorzitter!

Bijdrage van de fractie van D66

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1e termijn
Spreker: mevr. Evelien Schlösser, fractievoorzitter

Voorzitter,

Algemene beschouwingen zijn ook een moment waarop je, naast plannen voor de toekomst, even terug kijkt naar het verleden. Het afgelopen jaar is, niet verrassend, een inspannend jaar geweest voor de gemeentelijke organisatie. We hebben te maken gehad met corona maatregelen, een grote werkdruk, een nieuw college, een nieuwe raad en een nieuw coalitieakkoord. Op deze plaats willen wij D66 onze waardering uitspreken voor de manier waarop het ambtelijk apparaat deze uitdagingen is aangegaan.

Ook de samenleving heeft te maken met een enorme druk. Corona steekt weer de kop op, de oorlog in Oekraïne, de daaruit voortvloeiende gestegen energieprijzen en de maatschappelijke onrust n.a.v. het stikstofdossier, veel onzekerheid dus omdat we maar op weinig van deze zaken invloed hebben. Dit betekent voor ons als gemeenteraad, voorzitter, dat wij in het belang van onze inwoners de rust moeten bewaren en het roer recht houden. Leiderschap moeten tonen en verantwoordelijkheid nemen voor die zaken waar wij wèl invloed op hebben.

In onze overtuiging betekent dat wij moeten zorgen voor een gezonde en schone leefomgeving, voldoende huizen, goede infrastructuur en vooral aandacht voor de sociale cohesie, zorg voor elkaar, we laten niemand alleen!

We hebben kennis gemaakt met het nieuwe college en het coalitieakkoord besproken. De komende tijd gaat u, met ons, invulling geven aan dit coalitieakkoord. Er staan belangrijke zaken in waar we het, ook als oppositiepartij, voor 100% mee eens kunnen zijn en waar we ´wat mee kunnen´. En dat gaan we dan ook doen, samen met alle partijen hier in de raad.

Kernen vormen de pilaren van onze gemeente. Nieuwbouw is belangrijk voor de vitaliteit van kernen, al zal de realisatie van al onze nieuwbouwplannen moeilijk genoeg zijn. We hebben immers niet veel grondposities meer en zijn voor grotere bouwplannen afhankelijk van ontwikkelaars.

Vraag aan het college: u wilt deze grotere plannen gaan aanjagen. Hoe wilt u dat gaan doen? En hoe gaat u ervoor zorgen dat het palet aan te bouwen woningen voldoende ruimte geeft aan de bijzondere woonvormen zoals tinyhouses en knarrehofjes etc. We hebben dat immers met elkaar afgesproken, we praten er al jaren over en nu wordt het de hoogste tijd voor realisatie van deze voornemens. D66 denkt dat er vooral veel winst te behalen is in het overleg met de regio over onze woningbouwopgave, elke gemeente heeft er tenslotte mee te maken en vragen het college daarin een actieve en constructieve rol te spelen.

Recent is onze gemeente getroffen door een harde randsomware aanval. Hoe actueel bleken de vragen van mevrouw van Zijl te zijn toen zij bij de behandeling van de perspectiefnota op 13 juli van het vorig jaar expliciet vroeg naar onze cyberveiligheid en of we voldoende voorbereid waren op een cyberaanval. Binnen 12 maanden na het stellen van deze vragen bleek het een wrange realiteit waarvan we nu nog aan het bijkomen zijn en waarvan de definitieve afrekening ons nog moet bereiken. We zijn geschrokken en zullen onze digitale veiligheid nu goed op orde hebben al blijft het voor de toekomst zaak heel alert te blijven.

Dan nog een aantal concrete vragen aan het college:

* De financiële consequenties van het uitvoeringsprogramma van het coalitieakkoord worden verwerkt in de begroting. Heeft u al inzicht in de orde van grootte van deze doorrekening? Het kan consequenties voor andere zaken en wat je nu al weet kan je in de toekomst niet meer verrassen.

* U schat de jaarlijkse stijging van de kosten van de WMO op € 200.000. Tegelijkertijd maken ombuigingen als bv de implementatieplannen WMO en jeugd onderdeel uit van de 0,3 milj bezuinigingen in het ZBB traject. Is tegelijkertijd bezuinigen terwijl je weet dat de toename van de

kosten bijna structureel is, wel realistisch? Met de ene hand uitgeven en de andere terugpakken, dat kan toch niet?

* In de afgelopen raadsperiode hebben we gebruik gemaakt van werkgroepen op bepaalde veelomvattende dossiers als duurzaamheid en de omgevingsvisie. D66 is een sterk voorstander van deze beeldvormende en adviserende manier van werken. Wij willen hier dan ook met klem collega´s vragen om deze werkwijze voort te zetten voor dossiers als klimaat, ruimtelijke ordening (bouwopgave) of het stikstofdossier. Met 1 belangrijke aanvulling: maak veel meer dan tot nu toe, gebruik van kennis in de samenleving. Vraag wetenschappers op diverse vraagstukken om een toelichting te geven of vraag ervaringsdeskundigen uit de gemeente om eens aan te schuiven. Alleen kennis vanuit de ambtelijke organisatie is wat ons betreft een goede basis maar te beperkt om echt de zaak goed te doorgronden en daarna een gedegen advies aan het college te kunnen geven.
Vraag aan het college: wat denkt u over deze werkwijze en kunt u met voorstellen richting het najaar hier over komen? Ik denk niet dat het nodig is om een motie in te dienen, een toezegging is al voldoende wat mij betreft.

* Er is via landelijke budgetten veel geld beschikbaar voor maatregelen op het gebied van duurzaamheid (de Klimaatbrief over de besteding van 35 miljard) of transities in het landelijk gebied (24,3 miljard zie de Startnotitie NPLG). De landelijke overheid ´gooit´ veel zaken over de schutting richting gemeenten maar stelt ook enorme bedragen ter beschikking.

U heeft de subsidioloog die wel in het concept coalitieakkoord stond, en waarop D66 meerdere keren heeft aangedrongen, er weer uitgehaald in het definitieve akkoord. Toch willen wij u met klem vragen meer aandacht te besteden aan deze overheidspotjes. Ook al is het soms een zaak van de provincie of regio of anderszins, het is echt belangrijk om aan tafel te gaan zitten en te weten wat er te verdelen valt. Dus aangezien we geen subsidioloog aanstellen willen wij weten van het college hoe u ervoor gaat zorgen dat Buren niet wordt overgeslagen en ook wij over een deel van deze gelden kunnen beschikken?

Bijdrage van de fractie van Gemeentebelangen

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1e termijn
Spreker: dhr. Christiaan de Lange, raadslid

Mevrouw de voorzitter,

Voor ons ligt de kadernota 2023 – 2026 van onze gemeente. En zoals het college in de voorbespreking aangaf is deze feitelijke beleidsarm. Dat deze beleidsarm is verbaasd ons niets, want met het aannemen van het ZZB-bezuinigingsplan en de uitwerking daarvan blijft er nauwelijks ruimte over voor nieuw beleid.

Hier komt nog bij dat de raad onlangs heeft ingestemd met een coalitieakkoord voor de komende 4 jaar. Het uitwerken hiervan zal nog wel enige tijd duren. En om dan alweer met nieuw beleid te komen zou wel heel erg voorbarig zijn. Dit wil echter voor de PCG niet zeggen dat er geen onderwerpen die desondanks wel aandacht verdienen.

Duurzaamheid
Nu de raad besloten heeft het plaatsen van windmolens over te laten aan de provincie en wij het als PCG niet wijs vinden om landbouwgrond op te offeren aan zonnevelden en dergelijke en het eletriciteitsnetwerk in onze gemeente zo goed als aan haar max. zit qua capaciteit, blijft er weinig nog te willen over.

In de hitte van de verkiezingsstrijd heeft de raad besloten kleinere windmolens, hoofdzakelijk bij particulieren, niet toe te staan. De PCG is inmiddels verschillende malen benaderd door diverse ondernemers en particulieren of er toch nog mogelijkheden om dergelijke molens te mogen realiseren. Mede daarom vragen wij aan Gemeente Belangen en de VVD of er mogelijkheden zijn om dit genomen besluit te herzien. Waarom aan deze 2 partijen? Nou deze 2 partijen waren expliciet afwijzend in deze zaak en deze partijen hebben samen een meerderheid in de raad en om elk genomen besluit zo snel te herzien komt niet betrouwbaar en consistent over. Maar als deze 2 partijen mee willen denken zien wij als PCG hier mooie kansen. Gaarne wacht ik een reactie van deze partijen af.

Stikstof
Je moet wel onder een steen geleefd hebben om niet te weten dat er het nodige speelt met betrekking tot de stikstof. Wat de PCG ontgaat is dat in eerste instantie alleen onze veehouders getroffen worden door het besluit van de Tweede Kamer. Terwijl er nog vele grote bronnen van stikstof producenten aan te wijzen zijn en omdat de verdere uitwerking van dit besluit nog wel even op zich laten wachten, leeft de groep van veehouders in onzekerheid met de dreiging dat ze bedrijf moeten gaan opheffen. Wij vinden dit nergens op lijken en het is ronduit onbehoorlijk om zo met een groep van inwoners om te gaan. Schandalig!

Het hele debat doet ons denken aan de sage van Het Vrouwtje van Stavoren. Voor degene dit verhaal niet kennen wil ik het even kort samenvatten. In Stavoren leefde een ontzettend rijke vrouw. (Waardoor ze zo rijk was is eigenlijk niet van belang, maar het zal niet door het Neoliberalisme komen want dat bestond toen nog niet)(maar dat doet er niet toe).

Deze vrouw gaaf de opdracht aan een schipper opzoek te gaan naar het meest waardevolle wat hij kon vinden op aarde. Na verloop van tijd kwam deze schipper met een vol schip terug. De vrouw was bijzonder nieuwsgierig wat de schipper had meegebracht. Maar wat was ze boos toen ze zag waarmee het schip beladen was. Het was namelijk vol met graan uit Danzig. Ze was woest en gebood de schipper het graan allemaal over boord in zee te gooien. Later is ze in bittere armoede overleden. Het lijkt of ons land met dezelfde decadentie behept is. Terwijl honderden miljoenen mensen in de wereld hongerlijden en door de oorlog in Oekraïne zijn hier nog weer honderden miljoenen mensen bijgekomen, die door de stijgende voedselprijzen, niet meer in staat zijn dagelijks voldoende calorieën binnen te krijgen.
Ondertussen moet in Nederland minimaal de helft van veestapel geruimd gaan worden, met als gevolg dat de wereldvoedsel prijzen nog verder zullen gaan stijgen. Wat een decadentie en een arrogantie. Wij schamen ons diep hiervoor en laten we hopen dat het met ons anders zal aflopen als met Het Vrouwtje van Stavoren.

De provincie heeft de opdracht om de ruiming van het vee verder uit te werken. Daarmee komt de provincie wel in een hele bijzondere positie. Zelf laat ze na de brug over de Rijn bij Rhenen te verbreden, wat, naast een CO2-reductie, een flinke stikstof reductie zou meebrengen. De reden is dat de extra miljoenen (die ze wel hebben) te weinig zouden opbrengen. Nu moet deze provincie de boeren gaan dwingen een groot gedeelte van hun veestapel te ruimen. Ik betwijfel of het argument wat ze zelf gebruikte, om een reductie van uitstoot te realiseren, een reden voor de veeboeren zou kunnen zijn om hun bedrijf in stand te houden. Dit alles zal het vertrouwen in de politiek zeker nog verder doen afnemen.

Gokken
Sinds enkele maanden is het gokken, wat eerst gereguleerd was, vrijgeven, met enkele randvoorwaarden. Het is merkbaar. We worden overspoeld met reclame-uitingen in de media. De ene nog verlokkelijker dan de ander. Met als gevolg dat er veel meer gegokt en dit weer met gevolg dat er de nodige gokkers zijn die meer vergokken dan goed voor hen is en daarmee zichzelf en hun omgeving in de problemen brengen. Via de schuldhulpverlening komen deze problemen op het bordje van de gemeenschap. Vraag aan het college: Is er een toenamen in onze gemeente te zien bij schuldhulpverlening, van inwoners die in de problemen zijn gekomen door gokken?

Jeugdzorg
Nadat er de laatste jaren veel rumoer was over de bekostiging van onder andere de jeugdzorg, is het het afgelopen jaar opvallend stil op dit gebied in gemeenteland. Wel bereiken ons met grote regelmaat berichten over onderbezetting, wachtlijsten en kwaliteit over de jeugdzorg en deze signalen roepen bij ons toch zorg op. Mede omdat deze jeugd toch een bijzondere kwetsbare groep is in onze samenleving. De PCG vindt dat er, speciaal voor deze groep, geen enkele concessie gedaan mag worden met betrekking tot de kwaliteit en de tijdigheid van de nodige zorg.

Wij vragen het college om ons duidelijkheid te geven over de tijdigheid en het niveau van zorg wat binnen de gemeente Buren aan deze groep wordt gegeven. Blijft hier goede zorg achterwege dan zullen de kosten waarmee de gemeente in de nabije toekomst te maken krijgt alleen maar stijgen. Terwijl tijdig goede en voldoende zorg te geven juist problemen kan voorkomen. Hiernaast vragen wij het college om inzicht of dat de geleverde zorg nog in verhouding staat met de gemaakte kosten. Op deze manier zijn wij in staat om bij de begroting 2023 juiste keuzes te maken.

Onroerend Zaakbelasting (OZB)
Dit jaar werden onze inwoners door verschillende media gestimuleerd bezwaar te maken tegen de taxatie van OZB. Wanneer blijkt dat de gemeente een onjuiste waarde van het onroerend goed heeft vastgesteld, moet deze gemeente een bedrag betalen aan de organisatie die het bezwaar heeft ingediend. Dit bedrag loopt al gauw op tot enkele honderden euro's per geval. Commerciële bedrijven hebben hierin een verdienmodel ontdekt, wat de gemeente op veel extra kosten jaagt. Wat de gemeente op haar beurt weer terug gaat halen bij onze inwoners via een OZB-verhoging. Wij vragen het college ons inzicht te geven over de gevolgen voor onze gemeente hierin voor het jaar 2023en in de jaren ervoor.

Tot slot
Wij hebben in deze kadernota vooral aandachtspunten willen aangeven die in de begroting 2023 gevolgen kunnen hebben. Wij wensen het college wijsheid toe bij het samenstellen van de begroting 2023.

MOTIE

Datum vergadering: 5 juli 2022

Agendapunt: Motie vreemd aan de orde

Onderwerp: Stikstofreductie

Wij zien dat:

- op vrijdag 10 juni 2022, de minister de startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) heeft gepresenteerd;
- het beleid uit deze startnotitie zeer ingrijpend is voor de agrarische sector;
- delen van de provincie Gelderland heel hard getroffen (gaan) worden door dit nieuw geformuleerde beleid;
- de gestelde doelen ook in gemeente Buren leiden tot grote onzekerheid bij de agrariërs en bij individuele gevallen niet haalbaar zullen zijn;
- dit beleid weinig toekomstperspectief biedt door weinig ruimte te laten voor ondernemerschap en innovatie, ook voor de agrarische sector in gemeente Buren;
- de landelijke overheid uitvoering van het dossier bij provincie Gelderland heeft belegd;
- er (gezien de ontwikkelingen in Europa (Oekraïne)) in de toekomst zeer waarschijnlijk opnieuw een economische crisis ontstaat;

We denken dat:

- onze gemeenteraad zich beseft dat het gepubliceerde landelijke beleid ingrijpende consequenties heeft voor onze Burense agrarische ondernemers en solidair wil zijn met hen die dit treft;
- de voorgestelde maatregelen grote effecten hebben op het toekomstig beheer en functioneren van ons groene buitengebied;
- de lokale overheden in de regio, de stikstofproblematiek in gezamenlijkheid met de lokale agrariërs en andere sectoren moeten aanpakken om tot uitvoerbare en haalbare plannen te komen;
- gesprekken over de stikstofreductie met betreffende agrariërs noodzakelijk zijn en dat die zo spoedig mogelijk dienen plaats te vinden;
- In tijden van crisis een economisch sterke agrarische sector van belang is voor Buren en voor Nederland;

Daarom roept de gemeenteraad het college op:

1. Binnen haar bevoegdheden een dialoog op gang te brengen samen met LTO en andere belanghebbende partijen;
2. hierover de raad per kwartaal te informeren zodat de raad zijn rol kan pakken richting de Provinciale Staten en de gemeenteraden van de regiogemeenten.
3. deze motie onder de aandacht te brengen van Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland alsook de colleges van de betreffende regiogemeenten.

Ingediend door:

CDA Buren
Peter van Dijk

PCG
Erik Zaaijer

D66
Evelien Schlösser

Gemeentebelangen
Sander van Alfen

VVD
Hans van Vierssen

MOTIE

Datum vergadering: 5 juli 2022

Agendapunt: Motie vreemd aan de orde

Onderwerp: Capaciteit van het elektriciteitsnetwerk

Wij zien dat:

- Het niet de bedoeling kan zijn dat (grote) ontwikkelingen van energieparken ondernemers of inwoners beperken in de het gebruik van het elektriciteitsnet;
- Er ondertussen drie verdeelstations in gemeente Buren t.b.v. het elektriciteitsnetwerk de maximale capaciteit hebben bereikt, te weten:
  - Het verdeelstation Lienden, aangrenzend aan gemeente Neder-Betuwe[1]
  - Het verdeelstation Buurmalsen, aangrenzend aan gemeente Tiel[2]
  - Het verdeelstation Zwarte Paart te Ingen[3]
- Ondernemers die zich in de betreffende gebieden willen vestigen of bestaande bedrijven die extra capaciteit nodig hebben, door de netbeheerder (Liander) niet geholpen kunnen worden, zolang de capaciteit van het elektriciteitsnet niet is uitgebreid;
- De capaciteit van het elektriciteitsnet nog enkele jaren op zich laat wachten[4];

We denken dat:

- Er een groot energiepark wordt ontwikkeld in Lienden welke ook gebruik gaat maken van het energienetwerk;
- Uit de beantwoording van de schriftelijke vragen over de jaarstukken is gebleken dat het college geen inzicht heeft welke invloed de ontwikkeling van energieparken op het energienet heeft;

Daarom roept de gemeenteraad het college op:

- Voor de belangen van onze inwoners en ondernemers op te komen en hierover in gesprek te gaan met de provincie, de netwerkbeheerder en de initiatiefnemers van het energiepark in Lienden;
- Duidelijk te krijgen welke invloed de ontwikkeling heeft van het energiepark in Lienden op de capaciteit van het elektriciteitsnet en de uitkomst hiervan te delen met de raad.
- Op te roepen om geen initiatieven toe te staan binnen onze gemeente die invloed hebben op de beperkingen van het energienetwerk, waardoor inwoners of ondernemers niet de capaciteit kunnen afnemen van het energienetwerk die zij nodig hebben;
- Bij lokale initiatieven op het gebied van energieopwekking eveneens te toetsen of deze initiatieven een beperkende invloed hebben op het energienetwerk en indien nodig, geen toestemming te geven voor de ontwikkeling hiervan.
- De motie onder de aandacht te brengen bij de andere gemeenten in onze regio.

Ingediend door:

PCG
Erik Zaaijer

VVD
Hans van Vierssen

[1] Raadsinformatiebrief d.d. 23 februari 2022

[2] Raadsinformatiebrief d.d. 16 maart 2022

[3] Raadsinformatiebrief d.d. 29 april 2022

[4] Volgens de verschillende raadsinformatiebrieven blijkt dat de uitbreiding van capaciteit nog lang op zich laat wachten:
- Lienden: bekabeling 4e kwartaal 2024
- Buurmalsen: bekabeling eind 2023 en verdeelstation 2028
- Zwarte Paard: bekabeling 4e kwartaal 2024 en verdeelstation 2030